

191-169

ARTHUR GOLDEN
EGY GÉSA
EMLÉKIRATAI

A mű eredeti címe: Memoirs of a Geisha

Fordította: Nagy Imre

A borítót tervezte: 4 Color Repro Kft.

A kiadó postacíme: 1506 Bp. Pf. 42

Tel./fax: 319-7382

[E-mail: trivium@matavnet.hu](mailto:trivium@matavnet.hu)

ISBN 963 7570 63 2

Copyright © 1997 by Arthur Golden

Borzoi Book Published by Alfred A. Knopf Inc.

© Nagy Imre 1999 Hungarian translation

© Trivium Kiadó

Minden jog fenntartva.

A könyvet és annak részeit tilos reprodukálni,
adatrögzítő rendszerben tárolni,
bármilyen más formában vagy eszközzel
– elektronikus, fényképeszeti úton vagy más módon
közölni a kiadó engedélye nélkül.

Felelős kiadó: Zádor Zsolt

Szerkesztés és tipográfia: FeZo Bt

Nyomdai előkészítés: Serman Katalin

Nyomta és kötötte: Szekszárdi Nyomda Kft

Felelős vezető: Vadász József ügyvezető igazgató

BEVEZETÉS

Tizennégy esztendő kölyökként 1936-ban egy szép tavaszi napon az apám elvitt egy kiotói balettelőadásra. Az egészről mindössze két dologra emlékszem. Az első az, hogy az egész nézőseregből csak mi ketten voltunk nyugatiak. Mindössze néhány héttel azelőtt érkezünk meg Hollandiából, úgyhogy még nagyon erősen éreztem a kulturális különbségeket, hiszen nem volt még alkalmam hozzászokni a japán kultúrához. A második dolog az, hogy mekkora örömet éreztem, amikor a japán nyelv intenzív tanulásának eredményeképpen már sikerült megértenem néhány japán mondattöréket. A színpadon táncoló fiatal japán nőkről csak nagyon homályos emlékeim maradtak, mindössze arra emlékszem, hogy világos színű kimonót viseltek. Halvány sejtelmem sem volt arról, hogy óriási időbeli és térbeli távolságban – New York városában és ötven esztendővel később – egyikükkel jó barátságba kerülök és le fogja nekem diktálni visszaemlékezéseit.

Történészként a memoárokat mindig történeti forrásanyagként tekintetem. Szerintem a memoár kevésbé jellemző írójára, mint a korára. Magától értetődően különböznie kell az életrajztól, hiszen más perspektívából tekinti az eseményeket, mint egy életrajzíró. Az önéletrajz – ha egyáltalában létezik – olyan dolog, mintha egy nyúl azt akarná leírni, milyen ő, miközben a fűben ugrál. Honnan tudhatná? Ha azonban arra volnánk kíváncsiak, milyen a füves mező, a rét, akkor már bizalommal fordulhatnánk a nyúlhoz – csak azt kellene eleve tudomásul vennünk, hogy olyan dolgokról, amelyeket a nyúl nem képes megfigyelni, nem lesznek adataink.

Olyan tudósként állítom ezt, aki ezen a területen sok tudományos tapasztalatot szerzett. Ennek ellenére be kell vallanom, hogy kedves barátnóm, Nitta Szajuri memoárjai arra készítettek, hogy bizonyos fokig revidéáljam nézeteimet. Nos, ő valóban világos képet rajzol arról a rejtett világról, amelyben sokáig élt – mondjuk arról, ahogyan egy nyúl látja a környező mezőt, amelyben él. Valószínűleg nincs jobb, pontosabb leírás a gésák életéről, mint Szajuri beszámolója. A saját életéről is teljesebb és pontosabb képet rajzol, mint abban a hosszú fejezetben, amely a *Glittering Jewels of Japan* című könyvben az élettörténetét ismerteti. Memoárjaiban sokkal többet mond magáról azoknál a cikkeknel is, amelyek róla az amerikai folyóiratokban hosszú évek óta rendszeresen megjelennek. Úgy látszik, legalábbis ebben a kivételes esetben, valóban a memoárok írója tud a legtöbbet önmagáról.

Szajuri kiemelkedése a hozzá hasonlók tömegéből pusztán a véletlennek köszönhető. Az ő élettörténete csupán egy a sok hasonló közül. A híres-nevezetes Kato Juki – az a gésa, aki meghódította George Morgannak, J. Pierpont unokaöccsének szívét és századunk első évtizedében az ő száműzött menyasszonyaként élt – valószínűleg még fantasztikusabb életmódot volt kénytelen a magáénak vallani, mint Szajuri. Szajuri az egyetlen azonban, aki rendkívül részletes és pontos beszámolót adott az életéről. Sokáig azt hittem, hogy Szajuri döntése a véletlen következménye volt. Ha Japánban marad, valószínűleg nem ért volna rá memoárjainak megírására, annyira lefoglalták volna kötelezettségei. Életkörülményei azonban úgy alakultak, hogy 1956-ban kénytelen volt emigrálni az Egyesült Államokba. Életének utolsó negyven évét a New-York-i Waldorf Towersben töltötte, ahol a harminckettedik emeleten szép és elegáns japán stílusú lakást rendezett be magának. Élete itt Amerikában is fergeteges stílusban folytatódott. Rengeteg japán művész, értelmiségi, üzletember volt állandó látogatója – sőt még néhány gengszter is megfordult a lakásán. Én csak 1985-ben ismerkedtem meg vele, amikor egy közös ismerősünk bemutatott neki. Szajuri nevével a magazinokban már előzőleg is találkoztam, de nem sokat tudtam róla. Barátságunk egyre meghittebb lett, ezért ő egyre nagyobb bizalmat mutatott irántam. Aztán egy szép napon föltettem neki a kérdést: Engedélyezi-e élettörténetének közzétételét.

– Nos, Jakob-szan, hajlandó vagyok, ha te jegyzed le azt – volt a válasz.

Így aztán nekiláttunk a munkának. Szajuri kezdettől fogva tisztázta, hogy csak elmondja az emlékeit, de nem hajlandó azokat leírni. Mint mondta, annyira hozzászokott, hogy mindig

valakivel beszélgessem, hogy azt sem tudta volna, mihez kezdjen, ha nincs senki a szobában, aki meghallgassa őt. Elfogadtam a kívánságát és tizenhét hónapon át diktálta nekem a visszaemlékezéseit. Közben nagyon elgondolkodtatott, hogyan fogom Szajuri kiotói dialektusának a finomságait – a kiotói dialektusban a gésát geikónak, a kimonót obebének mondják – a fordításban visszaadni. A gésák világa azonban kezdettől fogva lenyűgözött. Néhány kivételtől eltekintve esténként találkoztunk, mert a hosszú megszokás révén Szajurinak ekkor fogott legjobban az agya. Többnyire a lakásán dolgoztunk, de néhányszor fölkerestük egy japán kávéház különtermét is a Park Avenue-n. Szajurit ott ugyanis jól ismerték. Noha eredetileg minden szót hangszalagra vettünk, a titkárnője is nagyon lelkiismeretesen leírt mindent. Egy-egy találkozó általában két-három órán át tartott. Szajuri azonban sohasem beszélt sem a mikrofonba, sem a titkárnőjéhez: mindig hozzám intézte szavait. Ha problémái voltak azzal, hol folytassa a beszélgetést, én segítettem neki. Én voltam közös vállalkozásunk biztos alapja, hiszen meg voltam róla győződve, hogy sohasem mondta volna el élete történetét, ha nem sikerül elnyernem a bizalmát. A szerepemet kezdtem közben egy kissé átértékelni. Szajuri csak eszközként használt engem. Látszott rajta, hogy már régóta vár valakire, akinek megnyilatkozhat.

Ezzel elérkeztünk a legfontosabb kérdéshez: Miért óhajtotta Szajuri elmondani élete történetét? A gésáknak formálisan nem kell ugyan hallgatást fogadniuk, de széles körben elfogadott japán szokás szerint elvárják tőlük, hogy ne keressenek kapcsolatot aközött, ami napközben a munkahelyen történik, és este a zárt ajtók mögött folyik. Az utóbbinak titokban kell maradnia. A gésáknak egyszerűen nem szabad beszélniük arról, amit a négy fal között tapasztaltak. A prostituáltakhoz hasonlóan – ők a gésák alacsonyabb rendű megfelelői – ők is sokat tudnak egyes közéleti emberekről. Talán a gésák, ezen éjszakai pillangók mellett szól az, hogy nem élnek vissza az irántuk tanúsított bizalommal. Ám az is biztos, hogy ha mégis akadna gésa, aki ezzel visszaél, az lehetetlen helyzetbe kerülne. Szajuri életvitele annyiban volt más, mint a többi gésáé, hogy fölötte Japánban már senkinek sem volt hatalma. Szülőhazájával való kapcsolata teljesen megszakadt már. Részben ez a magyarázata, hogy nem érezte többé magára kötelezőnek a hallgatást. Arra azonban mégsem ad magyarázatot, miért döntött úgy, hogy beszélni fog. Nem mertem ilyen irányú kérdést intézni hozzá. Ugyanis attól féltem, hogy kérdésem hatására megváltoztatja elhatározását. A kérdést még akkor sem mertem feltenni, amikor már elkészült a kézirat. Csak akkor kérdeztem meg tőle, miért akarta, hogy életrajza nyilvánosságra kerüljön, amikor már aláírta a kiadóval a szerződést.

A válasz: – Mi egyebet tehetnék még hátralévő időmmel?

Hogy valóban ennyire egyszerű ok készítette-e őt a megnyilatkozásra, annak eldöntését az olvasóra bízom.

Noha Szajuri ragaszkodott életrajzának elkészítéséhez, mégis támasztott néhány feltételt. Azt akarta, hogy a könyv csak az ő és az életében fontos szerepet játszó férfiak halála után jelenjen meg. A sors úgy hozta, hogy valamennyien előbb haltak meg, mint ő. Szajuri arról is gondoskodott, hogy senkinek se okozzanak kellemetlenséget leleplezései. Ahol nem volt bántó a dolog, a neveket változatlanul hagytam, Szajuri azonban egyes emberek igazi nevét még előlem is eltitkolta. Ugyanis gésa szokás szerint csak „virágnyelven” emlegette a nevüket. Ha az olvasó olyasféle nevekkal találkozik, mint „Hózápor úr” – ez bizonyára célzás arra, hogy az illető fejbőre rettentően korpás –, félreérti Szajuri szándékát, ha azt hiszi, hogy csupán mulattatni akart.

Amikor Szajuritól engedélyt kértem a diktafon használatára, eredetileg csupán az volt a célom, hogy elkerüljem a titkárnője által esetleg elkövetett elírásokat. Miután Szajuri meghalt, rájöttem, az is fontos volt számomra, hogy megőrizsem a hangját, amelynek bámulatos volt a kifejezőereje. Rendszerint lágy hanghordozással beszélt, mint ahogyan elvárható is volt olyan nőtől, akinek férfiak szórakoztatása a mestersége. Amikor azonban egy-egy jelenetet képiesen akart leírni, a hanghordozása, hangereje olyan lett, mintha egyszerre hatan-heten hallgatnák, amit mond. Esténként néha még mindig lejátszom egy-egy hangfelvételt, és szinte el sem akarom hinni, hogy már nem él.

1. FEJEZET

Tegyük fel, hogy egy a kertre néző csöndes szobában üldögélünk, isszuk a finom zöld teát és régmúlt dolgokról csevegünk. Egyszerre csak ezt mondom a társamnak: „Az a délután, amikor X-szel találkoztam... életem legjobb és egyúttal legrosszabb délutánja volt”. Azt hiszem, a társam döbbenet tenné le maga elé a teáscsészéjét, és ezt kérdezné: „Nos, tulajdonképpen melyik volt a legjobb vagy a legrosszabb? Mindkettő egyszerre ugyanis lehetetlen!” Normális esetben egyetérteneék ezzel a megállapítással, ám az a délután, amikor Tanaka Icsiró úrral találkoztam, valóban életem legszebb és egyúttal legrosszabb délutánja volt. Annyira elragadónak találtam őt, hogy még kezének halszagát is szinte parfümnek éreztem. Ha nem ismerkedtem volna meg vele, egészen biztosan sohasem lett volna belőlem gésa.

Nem születtem és nem neveltek kiotói gésának, sőt még csak nem is Kiotóban születtem. A Japán-tenger partján fekvő Joroido falucska egy szegény halászának leányaként születtem. Eddig még csak nagyon kevés bizalmas ismerősömnek beszéltem Joroidóról, a szülői házról, apámról, anyámról és a nővéremről – még kevésbé mondtam el valakinek, hogyan lettem gésa, és egyáltalán mit jelent gésának lenni. A legtöbben azt hiszik, hogy az anyám és a nagymamám is gésa volt, és már akkor elkezdtek gésának nevelni, amikor az anyám elvált az első és nem szoptatott többé. A valóság az, hogy sok-sok évvel ezelőtt egy pohár szakét töltöttem valakinek, aki csak úgy mellékesen megjegyezte: „A múlt héten éppen Joroidóban jártam”. Hirtelen úgy éreztem magam, mint az óceán fölött repülő madár, amely egyszerre csak találkozik egy másik madárral, amely tudja, hol van az ő fészke. A férfi megjegyzése annyira váratlanul ért, hogy szinte akaratlanul kiszaladt a számon:

- Joroido? Hiszen ott születtem!

A férfi arca a legnagyobb megdöbbenést mutatta. Megpróbált ugyan mosolyogni, de sehogyan sem sikerült neki.

- Joroidóban? Hiszen az lehetetlen!

Akkoriban már nagyon régen megtanultam az általam No-mosolynak nevezett mosolyfajtát. Ez teljesen merev arccal való mosolygást jelent, a No-maszkról kapta a nevét. A No-mosolynak az a nagy előnye, hogy ki-ki úgy értelmezheti, ahogyan akarja. Talán mondanom sem kell, hogy elég gyakran alkalmaztam. A No-mosoly most is megtette a várt hatást. A férfi egy nagyot szusszant, lehajtotta a kupica szakét, majd harsogó nevetésben tört ki. Szerintem a nevetésnek inkább a megkönnyebbülés, mint a vidámság volt a forrása.

– Ez aztán nagyszerű! – mondta, és ismét nagyot nevetett. – Hogy maga egy olyan istenháta mögötti helyen nevelkedett, mint Joroido? Hiszen ezzel az erővel azt is mondhatná, hogy teát csakis vödörben illik elkészíteni! – Ismét fölnevetett és így folytatta: – Hát, Szajurisan, maga aztán jó vicceket tud mesélni. Az ember szinte hajlandó belemenni apró tréfáiba.

Az sohasem jutott volna eszembe, hogy vödörben készítsem el a teát, de volt valami igazság abban, amit a férfi mondott. Az igaz volt, hogy Joroidóban születtem és nevelkedtem, de valami vidám helynek aligha volt nevezhető. Idegen is csak ritkán téved oda. Az ott lakók pedig annyira szegények, hogy nincs pénzük utazásra, nincs alkalmuk arra, hogy máshová költözzenek. Valószínűleg Ön is kíváncsi arra, hogyan kerültem el onnan. Ezzel kezdődik a történetem.

Joroidóban egy általam „részegen dülöngélő laknak” nevezett viskóban éltem. A házikó egy sziklaszirten állt, kiteve az óceán felől állandóan fújó viharos szeleknek. Gyermekként mindig azt hittem, hogy az óceán rettenetesen meg van fázva, mert mintha állandóan tüszögött volna – vagyis a szél mindig rengeteg permetet sodort felénk. Úgy éreztem, aprócska házunkat nagyon bántja, hogy a tenger mindig az arcába tüszög, azért hajol kissé részegesen hátra, hogy

megpróbáljon kitérni előle. A házunk talán egyhamar össze is dől, ha az apám nem használta volna fel egy tönkrement halászbárka deszkáit a megtámasztására. Ettől aztán úgy nézett ki, mint a mankójára támaszkodó részeg alak.

A részeg házban meglehetősen félrevonultan éltem. Ugyanis kicsi koromtól kezdve egészen az anyámra hasonlítottam, más voltam, mint az apám és nővérem. Az anyám erre azt mondta, hogy azonos anyagból lettünk gyúrva – ez annyiban igaz is volt, hogy mindkettőnknek olyan volt a szemünk, ami Japánban nagyon szokatlan. Nem volt barna, mint általában a japánoké, hanem mindkettőnké világosszürke. Amikor még egészen kicsi voltam, azt mondogattam a mamámnak, hogy biztosan valaki lyukat fúrt a szemünkbe, azon keresztül pedig kifolyt a barna festék. A mamám ezt nagyon mulatságosnak találta. A jósnők azt mondták, anyám szeme azért olyan színtelen, mert a személyiségében olyan sok a víz, hogy a többi négy elem számára már nincs is benne hely – ezzel magyarázták azt is, hogy arcának egyes vonásai miért nem harmonizálnak egymással. A falusiak azt mondogatták, hogy anyámnak tulajdonképpen nagyon szépnek kellett volna lennie, mert a szülei is nagyon szépek voltak. Igen ám, csak hogy a körte is nagyon jóízű, meg a gomba is. A két íz együtt mégsem harmonizál. Az anyám hasonlóképpen járt. Anyjától dacos száját, apjától azonban erős állkapcsát örökölte, ami olyanná tette az arcát, mintha egy szép festmény kovácsoltvas keretben volna. Szép szürke szemét hosszú szempillák keretezték, amiket valószínűleg az apjától örökölt, szemei ettől csodálkozó arckifejezést öltöttek.

Az anyám mindig azt mondogatta, azért ment feleségül az apámhoz, mert túl sok víz volt a személyiségében, az apáméban meg túl sok volt a fa. Akik ismerték az apámat, megértették, hogy anyám ezzel mit akar mondani. A víz az egyik helyről a másikra gyorsan folyik le és mindig talál egy rést, amelyen át tud haladni. A fa viszont erősen gyökerezik a földben. Apám esetében ez hasznos volt, mert halász lévén, megkönnyítette számára a halászatot. Apám valójában a tengeren érezte a legjobban magát és igyekezett attól nem eltávolodni. Még fürdés után is erős tengerszaga volt. Ha nem volt kinn a tengeren, elülső szobánk padlóján üldögélve a halászhálóit foltozta. Ha a halászháló alvó élőlény lett volna, apám finom mozdulataitól bizonyára fel sem ébred. Mindent lassan csinált. Még ha erőteljesen gondolkozott is valamin, nyugodtan akár fürdőt is lehetett venni, amíg valamilyen elhatározásra jutott. Az arca mélyen ráncokkal barázdált volt és minden barázdába beleivódott valamilyen gond. Az arca ezért olyan volt, mintha nem is a saját arca, hanem madárfészekkel teli fa lenne. Állandóan gondokkal küzdött, ettől mindig gondterheltenek látszott.

Hat- vagy hétéves lehettem, amikor megtudtam valamit apám múltjáról. Egyik nap ezt kérdeztem tőle: – Apu, miért vagy olyan öreg? – Felhúzta szemöldökét úgy, hogy az valósággal apró ernyőt alkotott a szeme fölött. Nagyot sóhajtott, megrázta a fejét és csak ennyit mondott: – Nem tudom. – Kérdőleg anyám felé fordultam, ő intett a szemével, később válaszol a kérdésemre. A következő napon kézen fogott, majd anélkül, hogy egyetlen szót szolt volna hozzám, lesétált velem a temetőbe. Ott az egyik sarokban álló három sírhoz vezetett, amiket nálam sokkal nagyobb három sírkő jelzett. A sírköveken felülről lefelé haladva komor fekete betűkkel volt felírva valami. Én azonban még nem tanultam akkor eleget a falusi iskolában, hogy el tudjam olvasni a szöveget. Anyám rámutatott az egyik sírkőre és azt mondta: – Natszu, Szakamoto Minoru felesége. – Szakamoto Minoru az apám neve volt. – Huszonnégy éves korában, a Meidzsi tizenkilencedik évében halt meg. – Anyám ezután a következő sírkőre mutatott: – Dzsincsiro, Szakamoto Minoru fia, meghalt a Meidzsi tizenkilencedik évében. – A következő sírkő azonos volt az előző kettővel, kivéve a nevet és az életkort: Maszao sírja volt, aki hároméves korában halt meg. Elég hosszú ideig tartott, amíg megértettem, hogy apámnak régebben volt már felesége, de az egész családja meghalt. Nemsokára ismét meglátogattam a sírokat, és átéreztem, milyen súlyos dolog a bánat. Kétszer olyan súlyosnak éreztem magam, mint eddig. Úgy éreztem, mintha a sírok maguk felé húztak volna engem is.

Apám és anyám, a víz és a fa különbözősége ellenére jól kiegészítették egymást és

nagyszerű gyermekeket nemzettek volna. Azt hiszem, őket is meglepte, hogy gyermekeik csak egyikükhöz hasonlítanak. Én anyámhoz hasonlítottam és az ő Japánban szokatlan szemeit örököltem, Szatszsu, a nővérem pedig mindenben apámhoz hasonlított. Szatszsu hat évvel volt idősebb nálam, ezért természetesen sok mindent meg tudott tenni, amire én még képtelen voltam. Szatszuban azonban megvolt az a furcsa képesség, hogy mindent úgy tegyen meg, mintha csak véletlenül tenné. Ha például a tűzhelyen levő levesestáliból kellett tányérba öntenie a levest, végrehajtotta, amit kértek tőle, de úgy csinálta, mintha a leves csak véletlenül kerülne a tányérba. Az egyik alkalommal még egy hallal is sikerült megsértenie a kezét és tudom, hogy nem a hal tisztításához használt késsel vágta meg magát. A papírba csomagolt halat ugyanis a faluból felhozta a dombra, és amikor a hal kicsúszott a csomagból, véletlenül úgy esett rá a lábára, hogy az egyik úszója sebet ejtett rajta.

A szüleim akartak további gyermekeket is rajtunk kívül. Különösen az apám örült volna még egy fiúnak, akivel együtt mehetett volna halászni. Hétéves koromban azonban az anyám súlyosan megbetegedett. Valószínűleg csontrákja lehetett, noha nekem akkor még fogalmam sem volt, mi baja van. A fájdalmaitól csak alvás közben tudott megszabadulni, úgyhogy elkezdett macska módra aludni – vagyis többé-kevésbé mindig. Valahányszor felébredt, mindig keservesen panaszkodott a fájdalmaira. Tudtam, hogy valami gyors változás megy végbe benne, de tudtam azt is, hogy a személyisége tele van vízzel, ezért a változások nem nagyon aggasztottak. Előfordult, hogy néhány hónap alatt nagyon lefogyott, de aztán ugyanilyen hamar meg is hízott. Amire kilencéves lettem, az arccsontjai nagyon kiálltak, és többé nem nyerte vissza a testsúlyát. Nem jöttem rá, hogy a víz a betegsége miatt távozik testéből. Mint ahogyan a tengeri fű lassanként kiszárad a szárazföldön és törékennyé válik, anyámból is egyre több víz távozott.

Egy délután ott ültem sötét előszobánk padlóján és egy aznap megtalált játékomnak örülve vidáman daloltam, amikor az ajtó előtt megszólalt egy hang:

- Nyisd ki! Dr. Miura vagyok!

Dr. Miura hetenként egyszer látogatta meg a falunkat és amióta anyám megbetegedett, egy kis kitérővel minden alkalommal eljött. Apám aznap otthon volt, nem ment ki a tengerre, mert hatalmas vihar közeledett. Szokásos helyzetében ült padlón és a hálóval foglalatostkodott. Egy pillanatra azonban a szemembe nézett és fölemelte az egyik ujját. Ez azt jelentette, hogy nyissam ki az ajtót.

Dr. Miura nagyon fontos ember volt – legalábbis a falunkban annak tartották. Tokióban végezte az egyetemet és állítólag mindenki másnál több kínai írásjelet ismert. Túlságosan büszke természetű volt ahhoz, hogy olyan jelentéktelen teremtményt, mint amilyen én voltam, egyáltalában észrevegyen. Amikor ajtót nyitottam, kilépett a cipőjéből és engem figyelmen kívül hagyva belépett az előszobába.

- Szakamoto-szan – fordult az apámhoz –, de örülnék, ha én is úgy élhetnék, mint te, egész nap kint halászva a tengeren. Micsoda remek élet! Amikor rossz az idő, itt az alkalom a pihenésre. Látom, a feleséged alszik – folytatta. – Pedig szerettem volna megvizsgálni.

- Igen? – felelte kérdőleg apám.

- A következő héten nem tudok eljönni. Talán lennél szíves felébreszteni?

Apám nagy nehezen kihúzta kezeit a hálóból és sikerült végre fölállnia.

- Csijo-csan – szólt oda nekem –, légy szíves, készíts a doktor úrnak teát.

A nevem akkoriban Csijo volt. A Szajuri gésanevet csak sok esztendővel később kaptam.

Apám a doktorral bement a másik szobába, ahol anyám aludt. Megpróbáltam hallgatózni, de anyám fájdalmas nyögésein kívül semmit se hallottam. A beszédjük is csak mormolásként hatolt a fülemig. Nekiláttam a teakészítésnek. A doktor néhány perccel később a kezeit zavartan dörzsölgetve jött ki, arca nagyon komor volt. Apám is kijött és leültek a szoba közepén levő asztalhoz.

Dr. Miura kezdte a beszélgetést. – Meg kell neked valamit mondanom, Szakamoto-szan – kezdte. – Beszélned kell egy falubéli asszonnyal, talán Szugi feleségével. Kérd meg, hogy

csináljon egy szép új ruhát a feleségednek.

- Nincs rá pénzem, doktor – válaszolt apám.

- Az események folytán mindannyian szegényebbek lettünk, mint azelőtt voltunk. Megértelek. De tartozol vele a feleségednek. Nem halhat meg abban a rongyos ruhában, amit visel.

- Tehát rövidesen meghal?

- Talán néhány hete van hátra. Rettenetes fájdalmai vannak. A halál megváltás lesz neki.

A beszélgetés további részére már nem tudtam odafigyelni, mert mintha egy pánikban vergődő madár hangja jutott volna a fülembe. Talán a szívem dobogását hallottam. Nem tudom. Ha valaki már látta, milyen kétségbeesett szárnyacsapkodással keresi a kijáratot egy kalitkába zárt madár, az tudja, miről beszélek. Addig eszembe se jutott, hogy anyám a betegségébe bele is halhat. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy halhatatlannak tartottam, de úgy gondoltam, csak valami nagy szerencsétlenség, mondjuk földrengés következtében hunyhat el.

- Eddig azt hittem, hogy én halok meg előbb – mondta apám.

- Te idős, de egészséges vagy, Szakamoto-szan. Négy-öt évig még biztosan elélsz. A szokottnál több fájdalomcsillapítót hagyok itt neked. Ha kell, akár többet is beadhatsz a feleségednek.

Egy ideig még beszélgettek valamit a fájdalomcsillapítókról, aztán Dr. Miura eltávozott. Az apám ezután nekem háttal leült és hosszú ideig egy szót sem szólt. Felsőtestét csupán ráncos bőre takarta és minél tovább néztem, annál inkább furcsa alakzatok szövetvényének láttam alakját. A hátgerince gombok sora volt. A feje az elszíntelenedett foltokkal összezúzott gyümölcsnek látszott. Két karját ráncos bőrbe tekert két botnak láttam, amik egy nagy dudor két oldalán lógnak le. Ha meghal az anyám, hogyan élhetek majd egy házban vele? Nem akartam ugyan elszakadni tőle, a házat azonban mindenféleképpen üresnek fogom érezni, ha az anyám már nem lesz ott.

Apám hosszú idő után végre megszólalt. Suttogva mondta ki a nevemet. Odamentem hozzá és letérdeltem mellé.

- Valami nagyon fontosat kell neked mondanom – szólalt meg.

Arca sokkal komorabb volt, mint máskor és a szemei úgy forogtak körbe-körbe, mintha elvesztette volna felettük az uralmát. Azt hittem, elmondja majd, anyám rövidesen meghal. Végül azonban csak ennyit mondott:

- Menj le a faluba és hozz egy kis tömjént az oltárra.

Aprócska buddhista oltárunk a konyhaajtó melletti régi ládán kapott helyet. Kunyhónknak ez az oltár volt az egyetlen némileg értékesebb darabja. A Nyugati Paradicsom Buddhájának, Amidának durván kifaragott faszobra előtt ott voltak az őseink buddhista neveit tartalmazó halotti táblácskák.

- De apám... nem akartál volna még valamit mondani?

Abban reménykedtem, válaszol, de ő csak intett a kezével, hogy menjek.

A falu felé vezető út kezdetben a tenger fölötti szikla peremén vezetett, csak később tért le a falu irányába. Az erős szél miatt nehéz volt a járás, de hálás voltam a szélnek, hogy elterelte a figyelmemet az engem foglalkozató gondokról. A tenger vadul háborgott, a hullámok taraja szinte olyan éles volt, mint egy borotva pengéje. Úgy éreztem, hogy a természet is együtt érez velem, hiszen az élet maga nem egyéb, mint állandó vihar, amely folyamatosan elmos mindent, ami addig volt, pusztaságot hagyva maga után. Addig még sohasem jutottak eszembe ilyesféle gondolatok. Hogy megszabaduljak terhes gondolataimtól, futva igyekeztem lefelé a faluba. Joroido apró helység volt, közvetlenül egy öböl végénél. Az öböl általában telis-tele volt halászbárkákkal, most azonban csak néhányat láttam visszatérőben a tengerről. A bárkákat most is, mint máskor, a vizet hasító apró vízibolháknak láttam. A szélvihar egyre erősödött, az eső egyre vadabbul zuhogott. Az öbölben dolgozó halászok lassan eltűntek az esőfüggöny mögött, amely egyre közeledett hozzám. Az esőcseppek máris akkorák voltak, mint a fürjtojások, így

pillanatok alatt csuromvizes lettem.

Joroidónak csupán egyetlen utcácskája volt. A kétoldalon álló házak elülső helyiségeit boltoknak rendezték be. Megpróbáltam átszaladni az utca másik oldalára, az Okada-ház felé, mert ott árultak tömjént. Ekkor azonban történt velem valami – egyike azoknak az egyszerű dolgoknak, amiknek súlyos következményei vannak, mint például, ha az ember elveszti a lába alól a talajt és véletlenül egy vonat elé esik. A földút csúszóssá vált az esőtől, a lábam kicsúszott alólam. Előrebuktam és féloldalt az arcomra estem. Azt hiszem, egy kis időre elájultam, mert az első emlékem az, hogy egész testem zsibbadt, és megpróbálok valamit kiköpní a számból. Egyszerre csak hangokat hallottam, valaki a hátamra fordított. Fölemeltek és a halfeldolgozó üzembe vittek. Ezt onnan tudom, mert éreztem körülöttem az erős halszagot. Hallottam, amint az asztalok egyikéről lecsúsztatják a halakat és éreztem, ahogy fölfektetnek a halaktól még síkos asztalra. Éreztem, hogy nedves vagyok az esőtől, tudtam, mezítláb vagyok, piszkos vagyok, parasztruhát viselek. Azt azonban nem tudtam, hogy ez életemnek az a pillanata, amely mindent megváltoztat. Ekkor történt ugyanis, hogy megláttam magam előtt Tanaka Icsiro úr arcát.

Tanakát a faluban már többször láttam. Nem Joroidóban, hanem egy sokkal nagyobb városban lakott, de minden nap eljött ide, mert a halfeldolgozó üzem a családjá tulajdona volt. Nem paraszti viseletben járt, mint a halászok, hanem kimonót és hozzá nadrágot viselt, ezért úgy nézett ki, mint a képeslapokban a szamurájok. A bőre sima és feszes volt, pofacsontjai fényes halmokként világítottak, hasonlítottak a grillezett halak ropogós bőréhez. Mindig rendkívül érdekesnek és vonzóknak találtam őt. Amikor a többi gyerekekkel az utcán labdázunk, abbahagytam a játékot, ha Tanaka úr véletlenül pont akkor jött ki az üzem épületéből, és figyeltem, mit csinál.

Ott feküdtem a síkos asztalon, miközben Tanaka úr megvizsgálta az ajkamat, visszahúzza azt az ujjaival és itt-ott megkopogtatta a fejemet. Aztán egyszerre csak elfogta szürke szemem pillantását, amely a legnagyobb elragadtatást fejezte ki. Le se tagadhattam volna, hogy nyíltan bámulom őt. Tanaka úr nem jelezte arckifejezésével, hogy szégyentelen leányzónak tart, és nem fordította el rólam a tekintetét, mintha nem is érdekelné, hogy hová nézek. Egy örökkévalóságnak látszó pillanatig egymásra bámultunk – olyan sokáig, hogy még a halfeldolgozó meleg és párás légkörében is hideg borzongás futott végig rajtam.

- Tudom, ki vagy – szólalt meg végül Tanaka úr. – Az öreg Szakamoto kislánya vagy.

Már gyermekként is észrevettem, hogy Tanaka úr olyannak látja maga körül a világot, amilyen. A tekintete nem volt elrévedező, mint az apámé. Szerintem még a sérült fenyőfákból kicsurgó gyantát is észrevette, és látta azt a fényes kört is, ahol a nap sugarai átszállamlottak a vékony felhőrétegen. A látható világban élt, még ha nem is örült ennek mindig. Tudtam, mindent meglát maga körül: a fákat, a sarat, az utcán játszó gyerekeket. Arra azonban gondolni sem mertem, hogy engem is észrevett.

Talán ez volt az oka, amiért könnyek szöktek a szemembe, amikor megszólított.

Tanaka úr ülő helyzetbe emelt, azt hittem, most majd elküld. Ehelyett így szólt hozzám: – Ne nyeld le a szádban levő vért, kislányom, hacsak nem akarod, hogy kővé váljék a gyomrodban. Én a helyedben kiköpném a padlóra.

- Egy kislány vére kerüljön ide, Tanaka úr, ahova a halakat hozzuk? – kérdezte rémülten az egyik férfi.

A halászok mind rettenetesen babonásak. Különösen arra ügyelnek, hogy a nőknek ne legyen semmi közük a halakhoz. A falunkban lakó egyik halász, Jamamura úr egy reggel észrevette, hogy leánya a bárkájában játszik. Ekkor egy bottal alaposan elverte, és lúggal kevert szakéval olyan alaposan lemosta a bárkát, hogy a festék sok helyen kifakult. Jamamurának még ez sem volt elég: elhívta a sinto papot, hogy újra áldja meg a bárkát. Mindezt csupán azért, mert a leánya a halászbárkában mert játszózni. Itt pedig Tanaka úr azt mondja, hogy köpjem ki a vért annak a helyiségnek a padlójára, ahol a halakat feldolgozzák.

- Ha maguk attól félnek, hogy a leányka köpete árt a halaknak, vigyék azokat a halakat magukkal haza. Marad még belőlük elég akkor is – mondta Tanaka úr.

- Nem erről van szó, uram.

- Szerintem a leányka vére a legtisztább dolog, ami a padlót érheti azóta, hogy megszülettünk. Rajta – mondta Tanaka úr, ezúttal hozzám beszélve. – Köpd ki a vért.

Ott ülve a síkos asztalon, nem tudtam, mit tegyek. Azt tudtam, hogy engedelmessé kell lennem Tanaka úrnak, mégsem mertem volna megtenni amit kért, ha az egyik munkás nem fogta volna be az egyik orrlyukát, miközben kifújta orrának tartalmát a padlóra. Ezt meglátva, az undortól képtelen voltam bármit megtartani a számban és kiköptem a vért a padlóra. Az emberek utálkozva elvonultak, csupán Tanaka úr asszisztense – Szugi volt a neve – maradt ott. Tanaka úr szólt neki, hogy hívja oda Dr. Miurát.

- Nem tudom, hol keressem – válaszolt Szugi, de szerintem inkább az volt a baja, hogy nem akart segíteni.

Elmondtam Tanaka úrnak, hogy a doktor néhány perccel előbb a házunkban járt.

- Hol van a házatok? – kérdezte Tanaka úr.

- Az a furcsa részeg ház a sziklák tetején.

- Mit jelent az, hogy... „részeg”?

- Az a ház az, amelyik fél oldalra hajlik, mintha részeg volna.

Tanaka úr nem nagyon értette a dolgot, mégis odaszólt Szugi-nak: – Szugi, menj fel Szakamoto részeg házához és keresd meg Dr. Miurát. Nem lesz nehéz megtalálnod. Csak figyelj, hogyan nyögnek a páciensei, amint a tűvel szurkálja őket.

Azt hittem, Tanaka úr visszatér a teendőihez, mihelyt Szugi elmegy. Ott maradt azonban és sokáig nézett rám. Éreztem, ahogyan elkezd égni az arcom. Végül ezt a – szerintem nagyon okos – megjegyzést tette:

- Tojásgyümölcsöt viselsz az arcodon, kislányom.

Egy fiókhöz ment, kivett belőle egy apró tükröt, és odaadta nekem. Az ajkam valóban megduzzadt és kékeslila lett, valóban olyan volt, mint egy tojásgyümölcs.

- Igazában azonban arra vagyok kíváncsi – folytatta –, hogy mitől van olyan furcsa szemed és miért nem hasonlítasz az apádra.

- A szememet az anyámtól örököltem – válaszoltam. – Ami pedig az apámat illeti, ő olyan ráncos, hogy nem is tudom, milyen lehetett fiatalabb korában.

- Te is ráncos leszel majd egyszer.

- De néhány ráncát saját maga formálta – feleltem. – A feje hátul ugyanolyan öreg, mint elől, mégis olyan sima, mint a tojás.

- Tiszteletlenség ilyet mondani az apádról – szólt közbe Tanaka úr. – Azt hiszem, mégis igazad van.

Aztán olyasmit mondott, amitől az arcom égővörösre változott, az ajkam szinte színtelennek látszott mellette.

- De hogyan nemzhetett akkor egy ráncos arcú, tojásfejű öregember olyan szép lányt, mint amilyen te vagy?

Az azóta eltelt években persze számtalanszor neveztek szépnek. Az is igaz, hogy egy gésát mindig szépnek mondanak, még akkor is, ha nem az. Amikor azonban ezt Tanaka úrtól hallottam és még azt sem tudtam, hogy mi egy gésa, szinte hihetetlennek hangzott a fülemben.

Miután Dr. Miura ellátta az ajkam sebét és megvásároltam a tömjént, elindultam hazafelé. Rettenetesen izgatott voltam. Nem lett volna tulajdonképpen semmi baj, ha az érzelmeim egy irányba húztak volna. A helyzet azonban nem volt ilyen egyszerű. Érzelmeim úgy ingadoztak ide-oda, mint a szélben táncoló papírdarab. Anyámmal kapcsolatos szomorú gondolataim – és ajkam fájdalma – mögött kellemes gondolatok tolakodtak előtérbe. Folyton Tanaka úr járt az eszemben. A szikla tetején egy kis időre megálltam, és lenéztem a vihar után még mindig háborgó tengerre. A hullámok taraja még mindig borotvaéles volt, az ég pedig olyan barnás színt öltött, mint az agyag. Körülnéztem, hogy nincs-e a közelben valaki, majd a tömjént a melleimhez szorítva Tanaka úr nevét kiáltottam ismételten a szélbe mindaddig, amíg úgy nem

éreztem, hogy minden elkiáltott szótag zeneként visszhangzik a fülemben. Ez persze felnőtt fejjel bolondságnak hangzik – mint ahogy az is volt. Akkoriban azonban csak egy összezavarodott kislány voltam.

Amikor befejeztük az ebédet és apám lement a faluba, hogy kibiceljen a japán sakkot játszó többi halásznak, Szatszuval csöndben nekiláttunk a konyha kitakarításának. Megpróbáltam emlékezetembe idézni, milyen érzelmeket keltett bennem Tanaka úr, ez azonban nem sikerült, a ház süket csöndje megakadályozott az emlék felidőzésében. Anyám betegségének gondolata azonban jeges félelmet keltett bennem. Azon tűnődtem, mikor kerül majd a temetőbe apám többi családtagja mellé. Mi lesz velem anyám halála után? Úgy gondoltam, természetesen Szatszu foglalja majd el az ő helyét. Megfigyeltem, milyen sokáig sikálja a fazekat, amiben a leves főtt. Noha a fazék pontosan előtte volt és ő rá is nézett, tudtam, nem látja azt. Az ugyanis már régen tiszta volt, amikor még mindig sikálta. Végül így szóltam hozzá:

- Szatszu-szan, nem érzem jól magam.

- Menj ki, tedd föl melegedni a fürdővizet – válaszolt és az egyik nedves kezével félretolta a szeme elé került hajtincset.

- Nem akarok fürödni – feleltem. – Szatszu, a mama nemsokára meg fog halni...

- Nézd csak, ez a fazék meg van repedve!

- Nincs megrepedve – válaszoltam. – Az a vonal mindig is ott volt az oldalán.

- Hát akkor hogyan került ki belőle a víz?

- Te öntötted ki. Láttam.

Egy pillanatra láttam, hogy Szatszun valamilyen erős érzelem uralkodik el, mert az arcvonásai nagyon zavarodottá váltak. Érzelmei általában így mutatkoztak meg. De nem szólt hozzám. Kézbe vette a fazekat és kidobta a szemétkébe.

2. FEJEZET

Másnap délelőtt, hogy eltereljem a gondolataimat, elmentem úszni a falu melletti, egy fenyőerdő közepén álló tóba. Jó időben a falusi gyerekek mindig odajártak fürödni. Néha Szatszu is velem tartott kezdetleges fürdőruhájában, amelyet apánk elhasznált halászhajójából eszkábált össze. A varrás nem sikerült valami jól, a mellrész túlságosan bő volt, úgyhogy amikor Szatszu előrehajolt, mindig akadt fiú, aki elkiáltotta magát: – Nézzetek oda, ott a Fudzsiyama! – Ő azonban mindig ezt a fürdőruhát vette föl.

Déltájban hazamentem, hogy egyek valamit. Szatszu Tanaka úr asszisztensének fiával már jóval előbb elment otthonról. Szatszu kutya módjára követte őt mindenhová. Amikor Szugi fia elment valahová, mindig hátranézett, ellenőrizve, hogy Szatszu követi-e. Ő pedig mindig követte. Arra számítottam, hogy ebédidőig nem is találkozom Szatszuval, de amikor közeledtem a házunkhoz, egyszerre csak ott láttam őt magam előtt, amint egy fának támaszkodik. Ha valaki más látja őt meg, rögtön tudta volna, mi történt, de én még kislány voltam. Szatszu fürdőruháját a vállá köré tekerte és Szugi fia a „Fudzsiyamáival” játszott, hogy kövessem a fiúk szóhasználatát.

Amióta a mama megbetegedett, Szatszu egy kissé testesebb lett. A mellei ugyanolyan rakoncátlanok lettek, mint a haja. Ami a leginkább meglepett, az az volt, hogy Szugi fia pontosan azt találta igézőnek Szatszun, amit én rakoncátlanságnak neveztem.

A kezével az egyik irányba eltolta a melleit és gyönyörrel figyelte, ahogyan azok visszalengenek a helyükre. Nem állt szándékomban kémkedni utánuk, de nem tettem semmit mindaddig, amíg a hazafelé vivő utat elzárták előlem. Aztán egyszerre csak megszólalt mögöttem egy férfihang:

- Csijo-csan, mit csinálsz te ott a fa mögött?

Figyelembe véve, hogy még csak kilencéves voltam és egy tó felől jöttem, ahol fürödtem, valamint azt, hogy az alakomon még nem volt semmi rejtegetnivaló, könnyen elképzelhető, milyen „ruházat” volt rajtam.

Fejemet arra fordítottam – de továbbra is guggoló helyzetben maradtam, karjaimmal pedig igyekeztem eltakarni, amit tudtam a meztelenségemből –, és ott állt előttem Tanaka úr. El sem mondhatom, mennyire meglepődtem.

- Az a ház ott fenn, alighanem a tiétek – mondta. – És az ott alighanem a Szugiék fia. Úgy látom, nagyon el van foglalva. Ki az a leány vele?

- A nővérem az, Tanaka úr. Arra várok, hogy elmenjenek az utamból.

Tanaka úr tölcserűt csinált a két kezéből és egy nagyot kiáltott. Szugi fia azonnal fölvette a nyúlcipőt. Nyilván a nővérem is elszaladt, mert Tanaka úr azt mondta, nyugodtan hazamehettek és felöltözhettek. – Ha találkozol a nővéreddel, add át neki ezt a csomagot – mondta.

Átadott nekem egy rizspapírba csomagolt halfej nagyságú csomagot. – Kínai gyógyfüvek vannak benne – mondta. – Ne higgyétek el Dr. Miurának, ha azt mondja, hogy nem érnek semmit. A nővéred főzzön belőlük teát, és azt itassa meg a mamáddal. Enyhülni fognak tőle a fájdalmai. Nagyon vigyázzatok a füvekre, mert igen értékesek. Bánjatok velük takarékosan.

- Talán jobb lesz, ha én magam csinálom meg a teát, uram. A nővérem nem valami ügyes a teafőzésben.

- Dr. Miurától hallottam, hogy az anyukád beteg. Most meg azt hallok tőled, hogy a nővéredre még a teafőzést sem lehet rábízni! Az apádra sem számíthatsz, hiszen nagyon öreg. Mi lesz veled, Csijo-csan, ha meghal az anyukád? Most ki visel rád gondot?

- Én magam látom el magamat.

- Ismertem egy fiút, aki körülbelül olyan idős volt, mint te most, amikor meghalt az apja. A következő évben azután meghalt az anyja is, a bátyja pedig elköltözött Oszakába és magára hagyta a fiút. Alighanem hasonló sors vár rád is, nem gondolod?

Tanaka úr olyan tekintetet vetett rám, hogy nem mertem neki ellentmondani.

- Nos, azt a fiút Morihasi Icsirónak hívták... akkoriban. Most Tanaka Icsiro a neve, vagyis... rólam van szó. Tizenkét éves koromban a Tanaka-család befogadott, később pedig feleségül vettem a családfő leányát. Most a család halfeldolgozó üzemének a vezetésében segédkezem. Mint látod, a dolgom végül jóra fordultak. Talán majd veled is valami hasonló fog történni.

Egy pillantást vettem Tanaka úr ősz hajára és fakéregszerű ráncos arcára. Őt tartottam a világon messze a legokosabb embernek. Biztos voltam benne, hogy sohasem fogok annyit tudni, mint ő és sohasem leszek olyan előkelő, mint ő. Azt is tudtam, hogy kék kimonója olyan finom anyagból készült, amelyet nekem sohasem lesz alkalmam viselni. Meztelenül ültem előtte a koszos földön, a hajam fésületlen, az arcom piszkos volt, a testemen pedig ott volt a tó szaga.

- Nem hiszem, hogy valaha is hajlandó lenne engem valaki örökbe fogadni – mondtam.

- Miért ne? Hiszen okos leány vagy. A házatokat „részeg laknak” nevezted, az apádról meg azt mondtad, hogy tojásfejű!

- De hiszen olyan is a feje, mint egy tojás.

- Ha mást mondasz, nem hangzott volna olyan találóan. Most menj szépen haza, Csijo-csan – folytatta. – Talán még neked is maradt valami a levesből, amit a nővéred főzött. Biztosan éhes vagy már.

Ettől kezdve állandóan arról álmodoztam, hogy Tanaka úr majd örökbe fogad. Gyakran még azt is elfelejtettem, milyen megalázó körülmények között találkoztam vele. Azt hiszem, akkor bármibe belekapaszkodtam, ami vigaszt nyújthatott számomra. Amikor szomorú voltam, gyakran eszembe jutott, milyen volt az anyám még azelőtt, hogy ágynak döntötte volna a betegség. Van egy különleges emlékem. Négyéves koromban éppen az *obon* ünnepet, a holtak visszahívásának ünnepét ültük meg. Esténként a temetőben és a házak előtt tüzeket gyújtottunk, hogy a holtak szellemei ne tévelyegjenek a sötétben, hanem könnyen hazataláljanak. Az ünnepség utolsó estéjén az öbölre néző hegyfokon álló sinto kegyhelyen gyűlt össze a falu apraja-nagyja. A szent hely udvarában a fához erősített kötelekre díszítésként színes papírból készült lampionokat akasztottak, hogy ezzel is emeljék az ünnep fényét. Anyám és én együtt

táncoltunk a tömeggel a dobok és a fuvola hangjaira. Amikor nagyon elfáradtam, anyám a kerítés mellé ülve az ölébe vett. Egy hirtelen szélroham nyomán azonban meggyulladt az egyik lampion. Láttuk, ahogyan a láng átégeti a tartókötelet. A lámpás a széltől lebegtetve először a földre esett, majd a szél ismét felkapta és tűzgömbként felénk sodorta. A lampionból eközben aranyszínű füst szállt az ég felé. A tűzgömb egy pillanatra megállapodni látszott a földön, de aztán a szél egyre közelebb sodorta hozzánk. Amikor már egészen közel volt, anyám hirtelen letett engem a földre és pusztá kézzel próbálta eloltani a tüzet. Egy darabig semmi mást nem láttam, mint a mindkettőnk körülengő szikrákat, aztán a lampion maradéka is elégett és pernyéje fölszállt a fák fölé. Senki sem sérült meg – még az anyám keze sem.

Körülbelül egy héttel azután, hogy elkezdtem az örökbefogadásról álmodozni, egyik délután hazatérve ott találtam Tanaka urat a házukban, amint nagyban beszélgetett apámmal. Már messziről látszott, hogy nagyon komoly dologról lehet szó, mert észre sem vették, amikor beléptem a házba. Mozdulatlanul merevedve hallgattam, miről beszélgetnek.

- Nos, Szakamoto, mi a véleményed az ajánlatomról?

- Nem tudom, mit mondjak, uram. El sem tudom képzelni, hogy a leányaim ne itt éljenek velem.

- Ezt meg tudom érteni, de így jobb lesz nekik is, meg neked is. Gondoskodj róla, hogy holnap délután mindketten lejöjjenek hozzám a faluba.

Tanaka úr felállt, és elindult kifelé. Én úgy tettem, mintha éppen akkor érkeztem volna meg, úgyhogy talákoztunk az ajtóban.

- Rólad beszélgettem az apáddal, Csijo-csan – mondta. – A hegyen túl, Szensuru városában lakom. Sokkal nagyobb, mint Joroido. Azt hiszem, jól fogod ott érezni magad. Gyere el holnap Szatszu-szannal együtt, és nézzétek meg a házamat, ismerkedjétek meg a kislányommal, és maradjatok ott éjszakára is. Csak egyetlen éjszakára, tudod? Aztán majd hazahozlak titeket. Jó lesz?

Azt válaszoltam, hogy nagyon örülök a meghívásnak. Közben igyekeztem úgy tenni, mintha az ilyesféle meghívás mindennapos dolog lenne. De az agyamban valóságos robbanás ment végbe. A gondolataim csakúgy száguldoztak ide-oda. Persze eszeveszetten örültem volna, ha Tanaka úr csak anyám halála után fogad örökbe, de egyúttal féltem is a jövőtől. Még a gondolat is elborzasztott, hogy a miénkhez hasonló házban kell majd esetleg leélnem az életemet. Tanaka úr távozása után megpróbáltam magamat elfoglalni a konyhában, de úgy jártam, mint előzőleg Szatszu, mert alig láttam, mi van előttem. Nem tudom, mennyi idő telt el így. Aztán szipogó hangot hallottam apám felől, amit sírásnak véltem, és elvörösödtem a szégyentől. Amikor végre rá mertem emelni a szememet, azt láttam, hogy a kezei már az egyik hálóban matatnak, ő azonban az ajtónak háttal áll és a hátsó szoba felé néz, ahol anyám a napfényben fürdő ágyon fekszik.

Másnap beáztattam a piszkos lábaimat abba a kazánmaradványba, amelyet fürdőkádként használtunk. A kazán valaha egy ócska gőzgéphez tartozott, amit valaki szándékosan otffelejtett a faluban. Az apám lefűrészelte a kazán tetejét és fával kibélelte. Így lett belőle „fürdőkád”. Sokáig üldögéltem a kádban és néztem a tengert. Kezdttem magam nagyon függetlennek érezni, hiszen rövidesen alkalmam nyílik arra, hogy meglássam, mi van a falumon túl.

Amikor Szatszuval együtt megérkeztünk a halfeldolgozó üzemhez, láttuk, hogy a halászok éppen leadják az aznapi fogást. Apám is ott volt a halászok között. Csontos kezeivel egymás után megfogta a halakat és az előkészített kosarakba dobálta azokat. Aztán egyszerre csak felénk nézett és az inge ujjával megtörölte az arcát. Arcvonásai még a szokottnál is komorabbak voltak. Az üzem alkalmazottai a halakkal tele kosarakat odavitték Tanaka úr ló vontatta szekéréhez és feldobták a platóra. Fölkapaszkodtam a szekér egyik kerekének küllőire, és figyeltem, mi történik. A halak üveges szemmel néztek rám, egyeseknek tátogott a szájuk. A tátogást sikoltásként értelmeztem. Igyekeztem megvigasztalni őket:

– Szenszuruha kerültök, halacsák, ne féljétek, nem lesz semmi bajotok!

Nem volt szívem hozzá, hogy megmondjam neki az igazat.

Amikor megtelt a szekér, Tanaka úr kijött az utcára és szólt nekünk, üljünk mellé a bakra. Én ültem középen, elég közel Tanaka úrhoz, úgyhogy hozzám ért kimonójának finom anyaga. Akaratlanul is elpirultam. Szatszú éppen rám nézett, azonban valószínűleg nem vett észre semmit, mert továbbra is szokásos ostoba arckifejezését viselte.

Az úton többnyire a halakat figyeltem, amint kosaraikban ide-oda csúszkáltak. Amikor elindultunk fölfelé a hegyen, a szekér egyik kereke rágurult egy szikladarabra, és a szekér oldalra billent. Az egyik tengeri süllő kiesett a kosárból és életre kelt. Ide-oda dobálta magát, és tátogva kapkodott levegő után. Ezt nem tudtam elviselni. Elfordultam és elkezdtem sírni. Noha a sírásomat megpróbáltam eltitkolni Tanaka úr elől, ő mégis észrevette. Miután fölemelte, majd visszatette a halat a kosárba, és ismét elindultunk, megkérdezte tőlem, mi a baj.

- Úgy sajnáltam azt a szegény halat! – válaszoltam.

- Olyan vagy, mint a feleségem. Többnyire nem élnek már, mire a szeme elé kerülnek, de ha egy még élő rákot kell megfőznie, könnyek szöknek a szemébe és énekel nekik.

Tanaka úr megtanított nekem egy dalocskát – tulajdonképpen holmi imának lehetett volna nevezni –, amit szerintem a felesége talált ki. Ő a rákoknak énekelte, de mi most a halacskára alakítottuk át a szöveget:

*Szuzuki jo szuzuki!
Jobutszu shit hure!*

*Kicsi sügér, ó kicsi sügér!
Siess Buddhához!*

Tanaka úr azután még egy általam addig nem hallott bölcsődalt tanított meg nekem. Egy lepényhalnak énekeltek, amely egymagában feküdt az egyik kis kosárban. A hal ide-oda forgatta két gombszemét.

*Nemure jo, ii karei jo!
Niwa ja makiba ni
Tori mo hitszudzsi mo
Minna nemureba
Hoshi va mado kara
Gin no hikari o
Szoszogu, kono joru!*

*Menj te is aludni, te jó lepényhal!
Amikor már mindenki alszik –
Még a madarak és a juhok is
A kertekben és a mezőkön –
Ma este a csillagok
Aranyos fénye beömlik
Az ablakokon.*

Nemsokára fölértünk a hegygerincekre és megjelent alattunk Szenzuru városa. Az idő felhős volt, minden ólomszürkének látszott. Ez volt az első eset, hogy a Joroidón kívüli világból is láttam valamit, és úgy éreztem, nem is mulasztottam ezzel olyan sokat. Láttam az öböl körül elterülő városka nádfedeles házeit, a fémes csillogású tengert, amelyet fehéres hullámtaréjok fodroztak. A város mögötti táj szép lehetett volna, ha nem marnak belé sebhelyként a vasúti sínek.

Szenzuru piszkos és büdös város volt. Még a tenger is rettenetesen bűzös volt a rothadó

halaktól. A móló oszlopai körül leszakadt növénydarabok lebegtek a hullámokon. A halászbárkák deszkái összevissza voltak repedezve. Az volt a látszat, mintha nem halásznának, hanem folyton egymás ellen harcolnának bennük.

Szatszuval sokáig üldögéltünk a mólón. Addig maradtunk ott, amíg Tanaka úr be nem hívott bennünket a halfeldolgozó üzembe. Először egy hosszú folyosón mentünk végig, ahol olyan bűz volt, mintha egy hal belsejében jártunk volna. Amikor azonban a folyosó végén beléptünk az irodába, azt kilencéves szememmel nagyon szépnek találtam. Meztláb lévén, a talpuk alatt jól éreztük a kőpadló simaságát. Előttünk egy lépcső magasodott, ami egy tatamival borított emelvényre vezetett. Talán ez imponált annyira nekem: az emelvénytől minden sokkal magasabbnak látszott. Mindenesetre akkor úgy éreztem, hogy ilyen szép helyiséget még soha életemben nem láttam. Ma már nevetnem kell, ha arra gondolok, hogy akadhat a világon valaki, aki a Japán-tenger mellett fekvő apró városka halfeldolgozó vállalatának irodáját szépnek találja.

Az emelvényen idős nő ült egy párnán. Jöttünkre fölkelt, előrejött az emelvény szélére, ahol letérdelt. Furcsa egy nő volt, még soha senkit nem láttam, aki annyit izgett-mozgott volna, mint ő. Hol a kimonójának a ráncait rendezte el, hol a szeme sarkából távolított el valamit, hol az orrát vakarta. Közben fájdalmasan szuszogott, mintha nagyon elszomorítaná, hogy olyan rengeteg izegni-mozogni valója van.

Tanaka úr így szólt hozzá: – Ez itt Csijo és a nővére, Szatszu.

Kissé meghajoltam, amit Izgőmozgó asszonyság fejbólintással nyugtázott. Aztán egy irgalmatlanul nagyot sóhajtott, majd az egyik kezével elkezdte vakarni a nyakát. Nem tudtam róla levenni a szemem, mert egyenesen rám nézett.

- Nos, akkor ugye te vagy Szatszu-szan? – kérdezte, miközben még mindig egyenesen rám nézett.

- Én vagyok Szatszu – szólalt meg a nővérem.

- Mikor születtél?

Szatszu bizonytalanságban volt afelől, hogy Izgőmozgó asszonyság hozzá intézte-e a kérdést.

- A tehén évében születtem – mondtam.

Az idős nő fölemelte a karját és megütögette az ujjával. Ezt azonban nagyon furcsán tette, mert többször állon ütött. A mozdulatot bizonyára simogatásnak szánta, mert a szeméből jóindulat sugárzott.

– Milyen csinos ez a leányka és micsoda szokatlan színű szemei vannak! Ráadásul még okos is. Csak rá kell nézni a homlokára. – Ezután a nővérem felé fordult. – Tehát a tehén évében születtél. Akkor tizenöt éves vagy; Vénusz bolygó; hat, fehér. Hmmm... Gyere egy kicsit közelebb.

Szatszu közelebb lépett. Izgőmozgó asszonyság elkezdte vizsgálgatni az arcát, de nemcsak a szemeivel, hanem az ujjai hegyével is. Különböző szögekből nagyon sokáig nézegette az orrát és a füleit. Többször megcsípte a fülcimpáit, majd mordult egyet, mikor végzett vele. Ekkor velem kezdett el foglalkozni.

- Te a majom évében születtél. Ezt mindjárt tudni lehet, csak rád kell nézni. Mennyi víz van benned! Nyolc, fehér, Szaturnusz bolygó. És micsoda szép kislány vagy! Gyere közelebb.

Most velem tette mindazt, amit előzőleg Szatszuval. Nekem is megcsípkedte a fülcimpáimat. Bennem közben az a gondolat motoszkált, hogy előzőleg ugyanazokkal az ujjakkal a nyakát vakargatta. Az idős nő ezután fölállt és lelépett mellém a kőpadlóra. Elnyomorodott lábát nagy nehezen sikerült beletennie a papucsába, majd Tanaka úr felé fordult és olyan pillantást vetett rá, amelyet az nyilvánvalóan azonnal megértett, mert sarkon fordult és azonnal elhagyta a helyiséget.

Az asszony kigombolta a parasztinget, amit Szatszu viselt és lehúzta róla. Egy kissé megmozdította a melleit, a hóna alá nézett, majd megfordította, hogy a hátát is megszemlélhesse. Engem annyira sokkolt a dolog, hogy alig tudtam odafigyelni. Szatszut már azelőtt is láttam meztelenül, de ahogyan az asszony kezelte a testét, azt illetlenebbnek tartottam, mint amikor

Szatszu Szugi fia előtt lehúzta a melléről a fürdőruhát. Aztán, mintha még ez sem lett volna elég, az asszony hirtelen lerántotta Szatszu nadrágját, felülről lefelé alaposan megnézte, majd rászólt, hogy forduljon szembe vele.

– Lép ki a nadrágodból – szólalt meg.

Szatszu arcán látszott, hogy teljesen meg van zavarodva, de engedelmesen kilépett a nadrágból, amit otthagytott a kőpadlón. Az asszony megfogta a két vállánál és leültette őt az emelvényre. Szatszu tehát már teljesen meztelen volt. Biztos voltam benne, hogy ő sem tudja jobban, miért kell leülnie az emelvényre, mint én. Ezen azonban egy pillanatnyi gondolkodási ideje sem volt, mert az asszony egy szempillantás alatt megfogta Szatszu mindkét térdét, szétrántotta a lábait, majd az egyik kezével azonnal a lábai közé nyúlt. Ezt már nem tudtam tovább nézni, elfordítottam a tekintetemet. Azt hiszem, Szatszu ellenállást tanúsíthatott, mert az asszony kiáltott egy nagyot, majd egy hatalmas ütés zaját hallottam. A Szatszu lábán később látott vörös foltból arra következtettem, hogy az asszony nagyot ütött a lábára. Ezután rászólt, hogy öltözzék fel. Öltözés közben Szatszu nagyokat sóhajtozott. Bizonyára zokogott, de én nem mertem ránézni.

Az asszony ezután rögtön velem kezdett el foglalkozni és egy szempillantás alatt lekerült rólam az ingem és a nadrágom. A melleim még nem voltak akkorák, hogy meg lehessen őket mozgatni, de nekem is a hónom alá nézett, engem is megfordított, mielőtt leültetett volna az emelvényre. Rettenetesen féltem, hogy mit fog csinálni velem, és amikor a térdeimet is szét akarta tární, én is ellenálltam, erre a nő az én lábamat is megütötte. Ekkor égni kezdett a torkom a visszafojtott könnyektől. Az egyik ujját a lábaim közé tette és úgy éreztem, mintha erősen belém csípett volna, úgyhogy felkiáltottam a fájdalomtól. Amikor azután azt mondta, hogy felöltözhettek, attól féltem, nem leszek képes visszatartani a könnyeimet. Mégsem mertem sírni, mert féltem, ha mindketten kisgyermekek módjára elbőgjük magunkat, Tanaka úrnak rossz véleménye lesz rólunk.

– A leányok egészségesek – mondta a nő Tanaka úrnak, amikor visszatért –, és nagyon megfelelők. Mindketten érintetlenek. Az idősebbikben túl sok a fa, a fiatalabbikban pedig a víz. Ő egyébként nagyon csinos. A nővére szinte parasztnak látszik mellette.

– Mindketten nagyon vonzóak a maguk módján – állapította meg Tanaka úr. – Talán sétáljunk kint egyet és beszéljük meg a dolgot odakinn. A leányok majd megvárják, amíg visszajövök.

Amikor eltávoztak, ránéztem Szatszura. Fejét a mennyezet felé emelte, könnyek csurogtak végig az arcán, amelyek az orra hegyén gyűltek össze és onnan csöppentek le. Könnyeit látva én magam is könnyekben törtem ki. Úgy éreztem, a történekeért én vagyok a hibás, és ingem sarkával megpróbáltam letörölni a könnyeit.

- Vajon ki lehet az a szörnyű nő? – kérdezte felém fordulva.

- Talán valami jósnő lehet. Tanaka úr talán szeretne minél többet megtudni rólunk...

- Vajon miért nézett végig bennünket olyan szörnyű módon?

- Szatszu-szan, hát nem érted? Tanaka úr örökbe akar fogadni bennünket – mondtam.

Ezt hallva Szatszu nagyon furcsán nézett rám. – Tudod te egyáltalán, miről beszélsz? Tanaka úr nem fogadhat örökbe bennünket.

- De hát apa már olyan öreg... és a mamánk nagyon beteg. Azt hiszem, Tanaka urat aggasztja, mi lesz majd velünk anyánk halála után. Nem lesz senki, aki gondot viseljen ránk.

Szatszu erre annyira izgatott lett, hogy nem tudott tovább ülve maradni. Fölállt és a szeme elkezdett villogni. Láttam, igyekszik meggyőzni magát, hogy nem kell távoznunk részegen dülöngélő házunkból. Úgy préselte ki szavait a száján, mint ahogyan az ember a szivacsból kinyomja a vizet. Az arckifejezése lassanként kezdett megnyugodni, visszaült az emelvény szélére és úgy nézett körül a helyiségben, mintha egy szót sem szóltunk volna egymáshoz.

Tanaka úr háza a városon kívül, az odavezető keskeny bekötőút végén állt. A házat övező

fenyőfák gyantaillata ugyanolyan kellemes volt, mint a tenger sós illata a mi házunknál. Amikor azonban eszembe jutott, hogy a tenger szagát fel kell majd cserélnem a gyantaillattal, szörnyű ürességet éreztem. Szinte hátrahőköltem, mint amikor az ember a szikla pereméről lenézve a szédítő mélybe, hirtelen hátrahúzódik. Tanaka úr háza nagyobb volt, mint bármelyik ház Joroidóban, akkora párkánnyal, mint a templomunké. Amikor Tanaka úr a ház előtt kilépett a cipőjéből, odament egy szolgáló és ő helyezte azokat a cipős polcra. Szatszúnak és nekem nem volt cipőnk, úgyhogy nem volt mit levennünk. Abban a pillanatban, amikor be akartam lépni a házba, valami finoman megérintette az oldalamat, és egy fenyőtoboz hullott a lábaim elé. Hátrafordultam és megláttam egy velem nagyjából azonos korú leánykát, amint gyorsan igyekezett egy fa mögé elrejtőzni. Egy pillanatra kikukucskált a fa mögül, rám mosolygott – a fogai között egy háromszögletű lyuk látszott –, majd elszaladt, de közben a fejét hátrafordítva leste, hogy követem-e. Furcsán hangzik, de addig még egyetlen velem egykorú leánnyal sem volt alkalmam találkozni. A falubeli lányokat természetesen mind ismertem, de velük együtt nőtem fel, és a velük való hancúrozást igazán nem lehetett „találkozásnak” nevezni. De Kuniko – így hívták Tanaka úr kislányát az első pillanattól kezdve olyan barátságosan viselkedett velem, hogy biztos voltam benne, könnyű lesz átkerülnöm addigi világomból egy másik világba.

Kuniko sokkal finomabb ruhát viselt, mint én és zori is volt rajta. Én azonban falusi leányként mezítláb futottam utána, végül elkaptam a játszóház-félénél, amely egy kiszáradt fa lefűrészelt ágaiból készült. Kuniko kövekkel és fenyőtobozokkal jelezte, hol vannak a különböző „szobák”. Az egyik „szobában” egy repedt csészében „teát” szolgált fel nekem, egy másik „szobában” a babájával játszottunk. A „baba” valójában egy rongyból készült fiúbaba volt, amelynek Kuniko a Taro nevet adta. Kuniko szerint Taro nagyon szereti az idegeneket, nagyon fél a gilisztáktól és furcsa módon ugyanez volt Kuniko véleménye is. Ha véletlenül megláttunk egyet, az ujjaimmal félre kellett löknöm, hogy szegény Taro ne kezdjen el bőgni.

Nagyon örültem, hogy Kunikóban esetleg szerető testvérré lelek. E tény mellett szinte eltörpültek a csodálatos fák, a fenyőillat sőt még Tanaka úr is sokat veszített jelentőségéből. Az otthoni és az itteni életem között akkora volt a különbség, mint a főzés és egy finom falat illata között.

Amikor besötétedett, megmostuk a kezünket és lábunkat a kerti kútnál, bementünk a házba és elfoglaltuk a padlón ülőhelyünket a négyszögletes asztal körül. Elragadtatva néztem a finom lakomát, amelyből a gőz fölfelé szállt, a mennyezet irányába. Az asztalt a mennyezetről lógó villanylámpa világította meg. A nagy világosság egészen meghökkentett, villanylámpát addig még sohasem láttam. A szolgálók hamarosan behozták a vacsorát – grillezett és sózott tengeri sügér, hozzá savanyúság, leves és főtt rizs –, de abban a pillanatban, hogy hozzáláttunk az evéshez, a villany kialudt. Tanaka úr fölnevetett; ez alighanem elég gyakran megtörtént. A szolgálók ilyenkor lámpákat gyújtottak, amelyeket háromlábú állványokra helyeztek.

Étkezés közben nem folyt beszélgetés. Arra számítottam, Tanaka úr felesége feltűnően szép nő lesz, de mindössze Szatzsu egy idősebb változatának látszott, tőle eltérően azonban gyakran mosolygott. Vacsora után az asszony és Szatzsu go-t játszott, Tanaka úr pedig felállt és odaszólt az egyik szolgálónak, hogy hozza be rövid kimonóját. Miután ezt fölvette, rögtön távozott. Egy kis idő múlva Kuniko intett nekem, hogy kövessem. Az előtérben szalmából készült zorit vett fel és nekem is adott egy párat. Megkérdeztem, hová megyünk.

- Pszt! – szólt rám. – Megyünk apu után. Ahányszor elmegy, mindig követem. Ez azonban titok!

Végimentünk a bekötőúton és ráfordultunk a Szenzuru felé vivő főútra, mindig egy kis távolságra lemaradva Tanaka úr mögött. Néhány perc alatt beértünk a városba, majd Kuniko a karomnál fogva behúzott egy melléktucába. A melléktuca végén egy papírral fedett ablak elé értünk, ahonnan világosság szűrődött ki. Kuniko egy a szeme magasságában fúrt lyukon át bekukucskált a szobába. Közben nevetgélés és beszélgetések zaja hallatszott, valaki pedig shamiszen-kísérettel egy dalt énekelt. Kuniko végül félreállt és megengedte, hogy én is bekukucskáljak. A szoba egyik felébe nem láttam be, de azt láttam, hogy Tanaka úr három-négy

férfi társaságában ott ül a gyékényen. A mellette ülő idősebb férfi arról beszélt, hogyan tartotta a létrát egy fiatal lánynak, akinek a ruhája alá sandított. A történeten mindenki nagyot nevetett, kivéve Tanaka urat, aki mereven nézett a szoba azon része felé, ahová nem láthattam be. Egy kimonót viselő idősebb nő egy poharat adott a kezébe, majd sört töltött bele. Tanaka úr olyanok tűnt nekem, mint egy magányos sziget a tengeren. A többiek ugyanis mind élvezték a történetet – még a sört töltő idősebb nő is kuncogott –, csak Tanaka úr bámult továbbra is az általam láthatatlan irányba. Elvettem a szemem a lyukról és megkérdeztem Kunikót, miféle helyen vagyunk.

- Ez egy teaház, ahol gésák szórakoztatják a férfiakat. Az apukám szinte minden este itt van. Fogalmam sincs, miért szeret annyira idejárni. A nők italokat töltenek neki, a férfiak történeteket mesélnek, néha énekelnek is. A végén mindenki részeg.

Visszamentem a lyukhoz és egy árnyékot láttam átsuhanni a fal mentén, majd megláttam egy nőt. A haját a fűzfa olajzöld virága díszítette, halvány rózsaszínű kimonót viselt, rávarrt fehér virágokkal, mint díszítéssel. A dereka köré kötött széles obi narancssárga színű volt. Ilyen elegáns ruhát az életben még nem láttam. A joroidói asszonyok gyapotból vagy legfeljebb lenből készült egyszerű vászonruhát viseltek, esetleg indigószínű apró díszítéssel. Ám csak a ruhája volt olyan káprázatos, a nő maga egyáltalában nem volt szép. A fogai annyira előreálltak, hogy az ajkai nem fedték azokat egészen, a feje pedig olyan keskeny volt, hogy akaratlanul is az jutott eszembe, hogy kicsi korában biztosan két deszka közé prélelték. Talán kegyetlennek hangzik ez a leírás, de nagyon furcsának találtam, hogy noha a nőt aligha lehetett szépnek nevezni, Tanaka úr szemei szinte igézetten tapadtak rá. Továbbra is csak a nőt figyelte, miközben a többiek összevissza nevetgéltek. Amikor azután a nő Tanaka úr mellé térdelt, hogy még egy kis sört töltsön neki, az asszony úgy nézett rá, hogy abból ki lehetett olvasni: régóta ismerik egymást.

Kuniko még egyszer bekukucskált a szobába, majd visszamentünk a házba és megfürödtünk a fenyőliget szélén álló kádban. Az égbolt gyönyörű csillagos volt, de csak a felét láttam, mert a többi részét takarták az ágak. Szívesen elüldögéltem volna még a kádban, megpróbálva megérteni mindazt, amit aznap láttam, de Kuniko a melegvíztől olyan álmos lett, hogy hamar ágyba akart bújni.

Szatszu már nagyban aludt, amikor Kunikóval lefeküdtünk mellé. Egymáshoz simultunk és összefontuk a karjainkat. Nagy-nagy öröm és melegség futott át rajtam, és ezt suttogtam Kuniko fülébe: – Tudod-e, hogy ezentúl nálatok fogok élni? – Azt hittem, hogy ettől meghökken és kinyitja a szemét, sőt esetleg fel is ül. De még csak föl sem rezzent álmából. Mindössze nyögött egy kicsit, majd nyugodtan aludt tovább.

3. FEJEZET

Hazatérve az anyám betegebbnek látszott, mint amikor előző nap elmentem otthonról. Vagy talán csak egyszerűen elfelejtettem, mennyire beteg volt már akkor. Tanaka úr házában mindenhol illatos füstöt és fenyőgyanta szagot lehetett érezni. Otthon azonban a betegségszag vette át teljes mértékben az uralmat. Szatszunak délután dolga akadt a faluban, úgyhogy Szugi felesége jött át, hogy segítsen anyámat megfürdetni. Amikor kivittük a házból, láttam, hogy a mellkasa szélesebb a vállainál, és a szeme fehérje is zavaros már. Csupán az az emlék tette elviselhetővé számomra mostani látványát, amikor régebben mindketten egészségesen léptünk ki a fürdőből és meztelen bőrünkéről úgy párologott a víz, mintha belülről fütene minket valami. Nehezen tudtam elképzelni, hogy ez az asszony, akinek a hátát oly sokszor kapartam egy lapos kővel és akinek a húsát mindig keményebbnek és simábbnak éreztem, meghalhat, még mielőtt véget érne a nyár.

Aznap éjszaka igyekeztem végiggondolni minden szempontból akkori zavaros helyzetemet és próbáltam meggyőzni magam arról, hogy végül majd rendbe jön minden. Először azon jártak a gondolataim, hogyan leszünk meg anyánk nélkül. Vajon, ha Tanaka úr örökbe fogad bennünket, azzal megszűnik-e a családunk? Végül arra a meggyőződésre jutottam, hogy

Tanaka úr bizonyára nemcsak engem és a nővéremet, hanem az apámat is befogadja a családjába. Hiszen nem várhatja el tőle, hogy egyedül maradjon. A következő napokban mindaddig nem tudtam elaludni, amíg meg nem győztem magam, hogy így fog történni. Ennek az lett a következménye, hogy jó néhány napon át nem sokat aludtam, emiatt reggelente szörnyen álmos voltam.

Az egyik forró nyári délelőttön éppen hazafelé tartottam a falubeli bevásárlásból – teát vásároltam a boltban –, amikor dobogó lépteket hallottam magam mögött. Szugi úr – Tanaka úr segédje – szaladt utánam. Amikor utolért, sokáig csak szuszogott és az oldalát tapogatta, mintha Szenzurutól idáig egyfolytában futott volna. Egészen ki volt vörösödve, izzadt, pedig az igazi forróság ideje még nem érkezett el. Végül nagy nehezen ezt nyögte ki:

- Tanaka úr azt üzeni, hogy a nővéreddel együtt... lehetőleg minél hamarabb... gyertek le a faluba.

Furcsának találtam, hogy apám aznap reggel nem ment el halászni. Most már tudtam, miért. Eljött a nagy nap.

- És az apám? Nem jön velünk? Róla nem mondott semmit Tanaka úr? – kérdeztem.

- Csak azt mondta, hogy gyere el és hozd magaddal a nővéredet is – válaszolt Szugi.

A dolog sehogyan sem tetszett nekem, de hazaszaladtam. Az apám az asztal mellett ült és a körmével a piszkot kaparta ki az asztal egyik repedéséből. Úgy tűnt, mintha mindketten valami szörnyű dolog bekövetkezésére várnának.

Ezt mondtam: – Apám, Tanaka úr azt óhajtja, hogy én és Szatszu menjünk le a faluba.

Szatszu levette a kötényt, fölakasztotta a fogasra és kiment a házból. Apám nem válaszolt, hanem egy ideig Szatszu után bámult. Majd szomorúan lehajtotta a fejét és bólintott. Hallottam, amint anyám a hátsó szobában álmában felkiált.

Szatszu már majdnem beért a faluba, amikor utolértem. Hetek óta vártam ennek a napnak a bekövetkezését, de nem számoltam azzal, hogy ekkora félelemmel tölt majd el. Szatszu valószínűleg nem érezte másnak ezt a napot, mint a többi. Még azzal sem törődött, hogy lemossa a faszén nyomait a kezéről, úgyhogy amikor kisimította a haját a homlokából, ott egy fekete folt maradt. Nem akartam, hogy Tanaka úr ilyen állapotban lássa. Ezért kinyújtottam a kezem, hogy letöröljem a foltot a homlokáról, ahogyan anyánk tette volna. Szatszu azonban félrelökte a kezemet.

A halfeldolgozó telep előtt meghajolva köszöntem jó reggelt Tanaka úrnak. Azt vártam, hogy barátságosan fogad majd bennünket. Ő azonban nagyon hidegen viselkedett. Talán ekkor kellett volna először megéreznem, hogy a dolgok nem mennek mindig úgy, ahogyan azt elképzeltem. Amikor odavezetett a szekérhez, még azt hittem, talán majd csak az otthonában, a felesége és a leánya jelenlétében akarja megmondani, hogy befogad minket a családjába.

- Majd Szugi úr ül ide előre mellém – mondta –, úgyhogy te és Shizu-szan üljete le hátul. – Határozottan így mondta: – Shizu-szan. – Én nagyon udvariatlannak tartottam, hogy a nővérem nevét helytelenül ejti ki, a nővérem azonban nem tett semmilyen megjegyzést. Felmászott a szekérre és az egyik kezével a síkos palánkba kapaszkodva az üres halas kosarak között leült a szekér fenekére. Aztán ugyanazzal a kezével egy legyet hajtott el a homlokáról, aminek nyomán egy fényes csík maradt az arcán. Én sehogyan sem értettem, hogy ez Szatszut egyáltalában nem izgatja. Engem nagyon zavart a bűz és semmi másra nem tudtam gondolni, mint hogy azonnal kezet mosok, sőt talán a ruhámat is kimosom, mihelyt megérkezünk Tanaka úr házába.

Útközben egészen addig nem beszéltünk egy szót sem Szatszuval, amíg föl nem értünk a Szenzurut Joroidótól elválasztó domb tetejére. Akkor Szatszu hirtelen megszólalt:

- Ott jön egy vonat.

Lenézve megláttam a város felé közeledő vonatot. A vonat füstjének gomolygása engem egy kígyó levedlett bőrére emlékeztetett. Ezt a gondolatomat megpróbáltam Szatszuval is megértetni, őt azonban ez nem érdekelte. Úgy gondoltam, Tanaka úr, és talán Kuniko is, jobban értékelné a megjegyzésemet. Elhatároztam, hogy megérkezésünk után elmondom nekik.

Ám egyszerre belém hasított a tudat, hogy nem Tanaka úr háza felé megyünk.

A szekér néhány pillanattal később a városon kívül a vonat sínjei mellett szabadon maradt helyen állt meg. Csomagjaik társaságában ott már rengetegen vártak a felszállásra. Köztük volt Izgőmozgó asszonyság is, aki mellett egy merev kimonót viselő ösztövérférfi állt. Olyan puha fekete haja volt, mint a macskák szőre. Egyik kezében nagy táskát tartott. A jelenléte a szenzuri egyszerű halászsok és földművesek között furcsán hatott. A hatást még fokozta egy paraszti hátizsákot viselő idős asszony jelenléte is. Amikor megjelentünk, Izgőmozgó asszonyság mondott valamit a mellette álló férfinak, mire az megfordult és ránk nézett. Abban a pillanatban a félelemtől hideg futott végig a hátamon.

Tanaka úr bemutatott bennünket az ösztövérférfinak, akit Bekkunak hívtak. A férfi egy szót sem szólt, mindössze vizsgálódó tekintetet vetett rám. Szatszu külseje azonban láthatóan meglepte. Tanaka úr így szólt hozzá: – Elhoztam magammal Szugit is Joroidóból. Jól ismeri a leányokat és néhány napig tudom nélkülözni.

- Semmi szükség rá, hogy ő is jöjjön – válaszolt Bekku úr és búcsút intett a kezével.

A falumból való elindulásakor nem erre számítottam. Megkérdeztem, hová visznek bennünket, de választ nem kaptam. Így aztán magam voltam kénytelen magyarázatot találni az eseményekre. Azt hittem, Tanaka úrnak nem tetszett az, amit Izgőmozgó asszonyság mondott rólunk, és Bekku úr azért visz el bennünket valahová, hogy részletesen elmondja, mi fog velünk történni. Utána majd nyilván Szatszuval együtt visszakerülünk Tanaka úrhoz.

Miközben ilyesféle gondolatokkal próbáltam magam vigasztalni, Izgőmozgó asszonyság Szatszuval együtt egy kissé távolabb vitt Tanaka úrtól. Eleinte kedvesen mosolygott ránk, de minél távolabb kerültünk a többiektől, annál jobban eltűnt szájáról a mosoly.

- Ide figyeljete! Mind a ketten haszontalan gyerekek vagytok! – Körülnézett, és amikor megbizonyosodott róla, hogy senki sem lát, jól fejbevagott bennünket. Nem annyira a fájdalom, mint inkább a meglepetés miatt felkiáltottam. – Ha keresztbe tesztek nekem, kegyetlenül meg fogjátok bánni! Bekku úr nagyon komoly ember, engedelmeskednetek kell neki! Ha azt mondja a vonatban, hogy másszatok az ülés alá, meg kell tennetek! Megértettétek?

Az asszony arckifejezéséből láttam, hogy feltétlenül igennel kell válaszolnom, mert ellenkező esetben megver. A helyzet azonban annyira sokkolt, hogy egy szót se tudtam kinyögni. Amitől félttem, be is következett. Az asszony megragadta és olyan erővel szorította meg a nyakamat, hogy már azt sem tudtam, hol fáj. Úgy éreztem, mintha mindenhol fenevadak harapdálnának belém, és felnyögtem a fájdalomtól. A következő dolog, amire emlékszem az, hogy Tanaka úr ott állt mellettünk.

- Mi történik itt? – kérdezte szigorúan. – Ha van valami mondanivalója a lányokhoz, mondja meg a jelenlétemben. Semmi szükség rá, hogy durváskodjék velük.

- Még sok mindent el kellene mondanom nekik. De a vonat közeledik – válaszolt az asszony. A vonat valóban egészen közel volt már, éppen az utolsó kanyarba fordult.

Tanaka úr visszavitt bennünket oda, ahol a földművesek és az öregasszonyok gyülekeztek a cókókjaikkal. A vonat hamarosan megérkezett és megállt előttünk. Bekku úr kettőnk közé állt, megfogta a könyökünket és felszállt velünk egy személykocsiba. Tanaka úr mondott valamit, de annyira zavarban voltam, hogy nem értettem világosan. A következők valamelyikét hallhattam:

- *Mata jo!* A viszontlátásra!

vagy:

- *Matte jo!* Várjatok!

Vagy ez:

- *Ma... de jo!* Nos, Isten veletek!

A vonat ablakán kinézve láttam, hogy Tanaka úr visszabandukol a szekéréhez, Izgőmozgó asszonyság pedig buzgón törölgeti a kezét a kimonójába.

Egyszerre csak megszólalt a nővérem: – Csijo-csan!

Arcomat a kezeimbe temettem és a legszívesebben elsüllyedtem volna szégyenemben. A

hanglejtés, ahogyan a nővérem kimondta a nevemet, ugyanis mindent elárult.

- Tudod-e, hová megyünk? – kérdezte.

A nővérem valószínűleg csupán igen vagy nem választ várt volna el tőlem. Bizonyára teljesen mindegy volt neki, hová kerülünk, csak azt szerette volna megtudni, legalább én tudom-e, mi történik velünk. De hát én nem tudtam semmit. Megkérdeztem ugyan Bekku urat, azonban ő figyelemre sem méltatta kérdésemet. Még mindig Szatszu bámulta, mintha hozzá hasonlót még sohasem látott volna. Végül undorral elhúzta a száját és így szólt:

- Micsoda halszagúak vagytok mind a ketten!

A tarisznyájából elővett egy fésűt és elkezdte fésülni Szatszu összekuszálódott haját. A fésülés biztosan fájdalmat okozott neki, de láttam, hogy az elsuhanó táj látványa ennél sokkal nagyobb fájdalmat vált ki belőle. Aztán Szatszu ajkai egyszerre csak lebiggyedtek és elkezdett kisbaba módjára bőgni. Ha megütött vagy rám kiáltott volna, az sem fáj annyira, mint síró arcának remegése. Szatszu az én hibámból került ebbe a helyzetbe. Egy fogatlan vén parasztság odajött hozzánk és egy sárgarépát adott Szatszunak, majd megkérdezte, hová megyünk.

– Kiotóba – válaszolt helyettünk Bekku úr.

Ez a közlés annyira megdöbbenett, hogy képtelen voltam Szatszu szemébe nézni. Hiszen már Szenzuru is a nagy távolság érzését keltette bennem, de Kiotó olyan távolinak tűnt, mintha Hongkongot vagy New Yorkot emlegette volna valaki. Ezeknek a városoknak a nevét Dr. Miurától hallottam egyszer. Kiotóról annyi sejtelmem volt, hogy ott a kisgyermekeket kutyákkal etetik meg.

Hosszú ideig utaztunk a vonaton, de nem kaptunk semmit enni. Természetesen rögtön észrevettem, amikor Bekku úr elővett egy lótuszlevélbe burkolt csomagot. Amikor szétbontotta, kiderült, hogy szezámaggal fűszerezett rizs van benne. Amikor azonban a rizsgolyót csontos ujjai közé fogta és a szájába dugta, azt hittem, nem bírom ki tovább, ő azonban még egy pillantást sem vetett felénk. Egy nagyvárosban, amelyet én már Kiotónak véltem, végül leszálltunk a vonatról, aztán egy másik szerelvény futott be az állomásra és fölszálltunk rá. Ezzel a vonattal utaztunk Kiotóba. Ez sokkal zsúfoltabb volt, mint az első, úgyhogy végig állnunk kellett. Amikor aztán estefelé végre megérkeztünk, úgy éreztem magam, ahogyan egy kőszikla érezhetné magát, miután egész nap a vízesés zuhog rá.

Miközben a vonat Kiotóhoz közeledett, nem sokat láttam a városból. Aztán egyszerre kitágult a város, a háztetők egészen a távoli dombokig betöltötték a látómezőt. Addig még elképzelni sem tudtam, hogy ekkora város is létezhet a világon. Ha egy városhoz közeledve kinézek a vonatból, még ma is átélem azt a borzalmas ürességet és rémületet, amit aznap éreztem, amikor elhagytam az otthonomat.

Akkoriban, 1930 táján, még nagyon sok riksa volt Kiotóban. Olyan sok állt sorba az állomás előtt, hogy azt hittem, mindenki rikzával utazik majd tovább – pedig ez távolról sem volt igaz. Talán tizenöt-húsz riksa állt az oszlopnak támasztva. A kulik a közelben beszélgettek, ettek, cigarettáztak, sőt egyesek az utca piszkos kövezetén aludtak.

Bekku úr megint a könyökünkönél fogva irányított bennünket, mintha csomagok lettünk volna. Valószínűleg azt hitte, hogy rögtön elfutok, ha egy pillanatra elengedi a karomat. Pedig nem futottam volna el. Semmiképp sem akartam egyedül maradni az utcák és házak számomra ismeretlen zűrzavarában, amelyek ugyanolyan ismeretlenek voltak, mintha a tengerfenéken kellett volna eligazodnom.

Beszálltunk egy rikzába és Bekku úr szorosan leült kettőnk közé. Ilyen közletről még csontosabbnak tűnt, mint amilyennek addig véltem. Hátradőlünk, majd Bekku úr közölte a hajtóval a célt: – Tominaga-cso, Gion negyed.

A kuli nem válaszolt, hanem elindította a rikszát és elkezdett futni vele. Egy-két háztömb megtétele után vettem magamnak a bátorságot és megkérdeztem: – Bekku úr, volna szíves megmondani, hová megyünk?

Eleinte úgy tett, mintha nem akarna válaszolni, de aztán mégis megszólalt: – Az új

otthonotokba.

A szemeim erre megteltek könnyel. Hallottam, amint Szatszu Bekku úr másik oldalán felsír, és már majdnem én is elkezdtem zokogni, amikor Bekku úr hirtelen megütötte Szatszut, mire ő felkiáltott. Erre az ajkamba haraptam és olyan gyorsan visszafogtam a sírásomat, hogy talán még a könnyeim is elapadtak, és megálltak lefelé csurgásukban.

Hamarosan rátértünk egy másik útra, ami legalább olyan széles volt, mint amilyen hosszú Joroido. Az út másik szélét alig láttam a sok embertől, kerékpártól, személy- és tehergépkocsitól. Igazi gépkocsit addig még sohasem láttam, csak fényképeken. Emlékszem még ma is, hogy akkori rémületemben a gépkocsikat nem az emberek segítőinek, hanem kegyetlen ellenségeinek láttam. Érzéseimet a legkülönbözőbb ingerek támadták meg. A tehergépkocsik olyan közel haladtak el mellettünk, hogy az orrom megérezte az abroncsok égett gumiszagát. Egyszerre csak szörnyű csikorgást hallottam, amiről kiderült, hogy az út közepén haladó villamoskocsitól származik.

Az alkony közeledtével egyre jobban féltem a sötétségtől. Rettenetesen meglepett, amikor kigyulladtak az utcákat megvilágító lámpák. Villamos lámpákat addig még csak Tanaka úr házában láttam azon az emlékezetes vacsorán. Itt az épületek egyre több ablakában lett világosság és a járdákon álldogálók feje fölött is ott égtek a sárgafényű villanylámpák. Rikszánk egy másik utcába fordult be, ahol életemben először pillantottam meg a Miramiza színházat a velünk szemközti híd túloldalán. A színház olyan nagy volt, hogy először palotának véltem.

A riksa végül egy fasorra fordult be, ahol faházak emelkedtek. A házak olyan szorosan álltak egymás mellett, hogy egyetlen nagyon hosszú háznak látszottak – ami megint az elveszettség szörnyű érzését ébresztette fel bennem. Az apró utcácskákban kimonós hölgyek suhantak fel és alá. Akkor nagyon elegánsnak láttam őket, később pedig megtudtam, hogy főként háztartási alkalmazottak voltak.

A riksa végül megállt az egyik ház előtt és Bekku úr felszólított, hogy szálljak ki. Utánam ő is leszállt. Ekkor következett be az amúgy is nehéz nap legrosszabb része. Ugyanis amikor Szatszu is le akart szállni, Bekku úr erőlyesen visszalökte a rikzába.

– Maradj ott – közölte. – Te máshová kerülsz.

Én Szatszura néztem, ő visszanezett rám. Talán ez volt a legelső alkalom, hogy pontosan átéreztem egymás érzéseit. Ez azonban csak egy szempillantásig tartott, mert a szemeim annyira megteltek könnyel, hogy alig láttam valamit a környező világból. Éreztem, ahogyan Bekku úr Szatszutól elvonszol. Női hangokat és izgatott mozgolódást hallottam. Éppen arra készültem, hogy a földre vetem magam, amikor észrevettem, hogy Szatszu szája tátva marad attól, amit mögöttem lát.

Amikor fordultam, láttam, hogy a bejárat egyik oldalán egy antiknak látszó lépcsősor áll, a másik oldalán néhány növény kapott helyet. Bekku úr megragadott és bevonszolt a házba, majd talpra állított. Ott állt előttem egy gyönyörű nő, aki éppen lakkozott zorijába bújt. Olyan csodálatos kimonót viselt, hogy ilyen szépet elképzelni sem tudtam. Már az a kimonó is nagy hatást tett rám, amelyet a gésa Tanaka úr jelenlétében a szenzuruí teaházban viselt. Ezen a kimonón tengerkék alapon elefántcsont színű sáv jelzett egy forrást, amelynek vizében ezüstösen csillogó pisztrángok úszkáltak. A víz felszínét aranygyűrűk díszítették azokon a helyeken, ahol egy fa zöld levelei a vízhez értek. A ruha kétségtelenül tiszta selyemből készült, akárcsak az obi, amelyet halványzöld és sárga színű hímzés díszített. A nőnek azonban nemcsak a ruhája volt rendkívüli. Az arca olyan hófehérre volt festve, amilyen egy fehér felhő, ha rásüt a nap. Szépen fésült haja lakktól csillogott, borostyánkőből készült díszek tették még szebbé. A hajába tűzött dísztűről apró ezüstláncok lógtak le, amelyek a nő minden egyes mozdulatára csillogtak-villogtak.

Ez volt az első találkozásom Hatszumomóval. Akkoriban ő volt a Gion negyed egyik leghíresebb gésája, noha erről akkor még nem volt tudomásom. Aprócska nő volt, még a hajdísze is alig ért fel Bekku úr válláig. A gésa megjelenése annyira meglepett, hogy teljesen elfeledkeztem a jó modorról – ezzel semmiképpen sem akarom azt mondani, mintha akkoriban jó

lett volna a modorom –, és egyenesen a szemébe néztem. Ő rám mosolygott, de a mosolyában semmi kedvesség nem volt. Aztán megszólalt:

- Bekku úr, lennél szíves elvinni innen ezt a szemetet? Szeretnék tovább menni.

A bejáratnál nem volt semmiféle szemet. A gésa rólam beszélt. Bekku azt válaszolta, azt hitte, Hatszumomónak elég helye van ahhoz, hogy tovább tudjon menni.

- Téged talán nem érdekel, milyen közel vagy hozzá – szólalt meg ismét Hatszumomo. – De ha én szemetet látok az utca egyik oldalán, átmegegyek a másikra.

Egyszerre csak egy idősebb, magas és sovány nő jelent meg Hatszumomo mögött.

- Nem értem, hogyan képes téged bárki is elviselni, Hatszumomo-szan – szólalt meg az asszony. Aztán mégis intett Bekku úrnak, hogy vigyen vissza az utcára, amit ő meg is tett. Az asszony ezután nagyon nehézkesen – csípőficamos volt – odament egy faliszekrényhez és kivett onnan valamit, amit én tűzkőnek néztem, valamint kivett még egy szögletes követ, amit a halászok a késeik élesítésére használnak. Hatszumomo mögé állt és a két követ összeütve, szikrát csiholt a háta irányába. Ez nekem értelmetlen dolognak tűnt, de kiderült, hogy a gésák még babonásabbak a halászoknál is. Este például sohasem hagyják el a házat anélkül, hogy valaki szikrát ne csiholna a hátuk mögött.

Hatszumomo ezután olyan apró léptekkel távozott, mintha a kimonó alján suhanna. Fogalmam sem volt róla, hogy Hatszumomo gésa, hiszen egy világ választott el attól az asszonytól, akit Szenzuruban néhány héttel előbb láttam. Azt hittem, hogy valamiféle színész. Amikor Hatszumomo eltipegett, Bekku úr átadott az idősebb nőnek, visszamászott a riksába a nővérem mellé és tovább indultak. Ebből én már semmit nem láttam, mert a szemem megtelt könnyel.

Az idősebb nő alighanem megsajnálta, ugyanis hagyta, hogy kizokogjam magam, hosszú ideig senki nem jött oda hozzám. Csak annyit hallottam, hogy suttogva beszélget az egyik alkalmazottal. Aztán odajött hozzám és megtörölte az arcomat egy zsebkendővel, amit egyszerű szürke kimonójának egyik ujjából varázsolt elő.

- Ne félj, kislányom. Senki nem akar bántani. Nem fog senki megenni. – Ő is olyan furcsa akcentussal beszélt, mint Bekku úr és Hatszumomo. Az eltérés az én falumban használt japán nyelvtől olyan nagy volt, hogy csak nehezen tudtam megérteni az öregasszonyt. Aznap azonban ő volt az első, aki szépen beszélt hozzám, ezért szót fogadtam neki. Azt mondta, hogy hívjam őt Auntie néninek. Aztán egyenesen az arcomba nézett és rekedten ezt mondta:

- Egek! Micsoda furcsa szemek! Nagyon szép kislány vagy, tudod-e? Anya meg lesz veled elégedve.

Rögtön arra gondoltam, hogy ennek az öregasszonynak az anyja aztán igazán nagyon öreg lehet. Ugyanis Auntie néninek hátul szorosan összekötött haja már egészen ősz volt, alig maradt benne néhány fekete csík.

Auntie néni bevezetett a kapun. Bejutottam egy szűk és piszkos átjáróba, amelynek két oldalán egy-egy épület állt. Hátul volt az udvar. Az egyik épület olyan kicsi volt, mint a joroidói házunk – két szoba és köztük egy földes folyosó – megtudtam, hogy ez a házicselédék lakóhelye. A másik is kicsiny, de elegáns ház volt, ennek alapozó kövei kissé beljebb voltak, akár egy macska is befért volna alájuk. A két ház közti átjárónak nem volt teteje, úgyhogy inkább egy miniatűr faluban, mint egyetlen házban éreztem magam. Ezt az érzést tovább erősítette, hogy az udvaron további apró épületeket láttam. Akkoriban még nem tudtam, de Kiotónak ebben a negyedében ez volt a szokásos építkezési mód. Az udvari építményekről kiderült, annak ellenére, hogy apró házaknak látszottak, nem voltak egyebek apró színeknél, ahol az árnyékszékeket helyezték el. Ezenkívül volt ott még egy raktárként használt kétszintes épület is, aminek felső szintjére egy létrán lehetett feljutni. A beépített terület összességében kisebb volt, mint Tanaka úr vidéki háza. Eddig nyolcan laktak benne, velem a létszám kilencre nőtt.

Miután jól megnéztem az apró épületek furcsa elrendezését, figyelmem az elegáns ház felé fordult. Joroidóban a faépületek inkább szürkék, mint barnák voltak és hamar korhadásnak indultak a sós levegőben. Itt azonban a fapadlók és gerendák fényesen csillogtak és visszaverték

a villanylámpák fényét. A szobák tolóajtajai papírborításúak voltak és ugyanilyen volt a lépcsőház ajtaja is. Az egyik ajtó nyitva állt és láttam, hogy egy szekrényben buddhista oltár áll. Az elegáns helyiségeket a család lakta – és Hatszumomo, akiről megtudtam, hogy valójában nem is családtag. A családtagok nem a földes folyosón át mentek ki az udvarra – ott csak a cselédek jártak –, hanem a ház oldala mentén húzódó szép fényes farámpát használták erre a célra. Még külön mosdójuk is volt a felső szinten, a cselédek csak az alsó szintet használhatták.

Tudtam, hogy mindezeket egy-két napon belül meg kell ismernem. Sokáig ott álltam az átjáróban, tűnődve azon, hogy valójában hová is kerültem. Nagyon féltem. Auntie néni eltűnt a konyhában és rekedt hangon beszélgetett valakivel. Végül az a valaki kijött. Nagyjából velem egykorú lehetett és olyan nehéz favödröt cipelt, hogy közben a víz fele kiloccsant a földre. Sovány volt, az arca azonban széles, emiatt úgy nézett ki, mint egy bot végére feltűzött dinnye. Annyira erőlködött, hogy még a nyelvét is kidugta. Később megtudtam, ez megrögzött szokása. Kidugta a nyelvét a mizoleves keverése közben, amikor a rizst válogatta; sőt akkor is, ha megkötötte ruhájának övét. Az arca nemcsak széles, hanem puha is volt. Kidugott nyelvével úgy nézett ki, mint egy úritök a szárával együtt. Így aztán néhány nap alatt el is neveztem „Úritöknek”, amit azután mindenki elfogadott. Még későbbi kuncsaftjai is így hívták, amikor gésa lett a Gion negyedben.

Amikor Úritök mellém ért, letette a földre a vödröt, az egyik kezével hátrasimította a haját és tetőtől talpig alaposan végignézett. Azt vártam, mond valamit, de megmaradt a nézegetésnél, mintha azon törné a fejét, belém harapjon-e vagy sem. Éhesnek látszott. Végül mégis megszólalt:

- Honnan a csudából kerültél ide?

Úgy gondoltam, Joroido neve nem sokat mondhat neki, mert az akcentusa ugyanolyan idegen volt számomra, mint a többieké. Biztos voltam benne, hogy még sohasem hallotta szülőfalum nevét. Ezért csak annyit mondtam, most érkeztem.

- Azt hittem, soha többé nem találkozom velem egykorú leánnyal – mondta. – De mitől olyan furcsa a szemed?

Mielőtt válaszoltam volna, Auntie néni éppen kijött a konyhából és elküldte Úritököt a dolgára. Auntie fölemelte a vödröt és egy rongydarabot, majd kivezetett az udvarra, amit szép zöldnek láttam. A raktár felé lépegető kövek vezettek. A bűz azonban, amely az árnyékszékekből áradt, rettenetes volt. Auntie rám szólt, hogy vetközzem le. Attól féltem, olyasmit csinál velem, mint Izgómozgó asszonyosság, de kiderült, csak vizet önt a vállaimra és végigdörzsöl a kezében hozott ronggyal. Utána egy durva szövésű, sötétkék gyapotruhát adott rám, ami azonban sokkal elegánsabb volt, mint bármi, amit addig viseltem. A konyhából néhány cselédlánnyal együtt egy idősebb nő jött ki, akiről kiderült, hogy ő a szakácsnő. Mind meg akartak bámulni, de Auntie hamarosan elküldte őket azzal, hogy erre ráérnek majd máskor is.

- Jól figyelj ide, kislányom – kezdte Auntie, amikor egyedül maradtunk. – Egyelőre még a nevedre sem vagyok kíváncsi. Az előző lány nem tetszett sem Anyának, sem a Nagynak, úgyhogy mindössze egy hónapig maradt itt. Túl öreg vagyok már ahhoz, hogy egyre újabb neveket jegyezsek meg, ezért megvárom, hogy végleg itt tartanak-e.

- Mi lesz, ha nem akarnak itt tartani? – kérdeztem.

- Igyekezz, hogy itt tartsanak.

- Megkérdezhetem, asszonyom, hogy... mi ez a hely?

- Ez egy okija – válaszolt. – A gésák ilyen helyeken laknak. Ha nagyon igyekszel, belőled is gésa lehet. Ez azonban csak akkor sikerülhet, ha pontosan azt teszed, amit mondok, mert az Anya és a Nagyi rögtön lejönnek, hogy megnézzenek. A te dolgod csak annyi, hogy hajolj meg olyan mélyen, ahogy csak tudsz és ne nézz a szemükbe. Az idősebbik, akit csak Nagynak hívunk, még soha senkit se kedvelt, úgyhogy ne is nagyon törődj azzal, mit mond. Ha kérdez téled valamit, ne válaszolj, majd én válaszolok helyetted. Számodra az a fontos, milyen hatást teszel az Anyára. Nem rossz lélek, azonban csak egyetlen dologgal törődik.

Nem sikerült megtudnom, mi az az egyetlen dolog, amivel törődik, mert zajt hallottam a

bejárat felől. Nemsokára megláttam a két nőt, amint közeledtek. Nem mertem egyenesen rájuk nézni, a szemem sarkából azonban úgy láttam, mintha két szép selyemgombolyag közeledne felém. Egy szempillantással később már ott is voltak előttem és leguggoltak elém, miközben a kimonójukat elsímították a térdükön.

- Umeko-szan! – kiáltott Auntie, ez volt ugyanis a szakácsnő neve. – Hozz egy teát a Nagyinak.

- Nem kérek teát – mondta egy mérges hang.

- Nos, Nagyi – mondta egy érdes hang, amelyről feltételeztem, hogy az Anyáé. – Nem kell teáznod, Auntie csak azt akarta, hogy ne láss semmiben hiányt és érezd jól magad.

- Ezek az öreg csontok már nem engedik meg, hogy jól érezzem magam – morgott a vénasszony. Nagy lélegzetet vett, hogy még mondjon valamit, de Auntie gyorsan közbevágott:

- Ez az új leány, Anya – mondta és egy picit meglökött. Ezt annak jeleként fogtam fel, hogy meg kell hajolnom. Letérdeltem és olyan mélyen lehajtottam a fejem, hogy megéreztem az alulról jövő földszagot. Azután megint meghallottam az Anya hangját.

- Kelj föl és gyere közelebb. Szeretnék jobban megnézni.

Azt hittem, hogy amikor a közelébe érek, megint mond valamit. Ő azonban kivette az obijába tűzött, fémféjú, bambuszszárú pipáját. Maga mellé tette, majd ruhaujjának zsebéből elővarázsolt egy selyemzacskót és kivett belőle egy nagy adag pipadohányt. A dohányt a kisujjával a pipafejbe tömte, a pipa szárát a szájába vette és egy kis fémdobozból kivett gyufaszállal meggyújtotta a dohányt.

Csak ezután nézett rám. Nagyokat pöfékelt, miközben a mellette ülő idős asszony fájdalmasan sóhajtozott. Azt tudtam, hogy nem szabad egyenesen az Anyára nézmem, mégis az volt az érzésem, mintha a füst a föld egy repedéséből törne elő. Olyan kíváncsi lettem rá, hogy a szemem önálló életet kezdett élni. Ennek az lett a következménye, hogy minél többet láttam meg az Anyából, annál nagyobb lett az elragadtatásom. Sárga színű kimonót viselt, amelyet zöld és narancsszínű leveleket hordozó füzfaágak díszítettek. A kimonó anyaga pókháló finomságú selyemből készült. Obiján is sok néznivalót találtam. Valamivel súlyosabb anyagból készült, mint a kimonó. A színe vörösesbarna volt és aranyszálak szőtték át. Ahogy egyre jobban elmerültem ruházatának megcsodálásában, lassanként mindenről megfeledkeztem – nem érdekelt, hol vagyok, mi lett a nővéremmel, anyámmal, apámmal – arról is, milyen sors vár rám. Aztán durva megrázkódtatás ért: elegáns kimonógallérja fölött ahhoz annyira nem illő arcot láttam meg, mintha egy macska megsimogatása után jönnék rá arra, hogy kutyafeje van. Az asszony nagyon csúnya volt, noha sokkal fiatalabbnak tűnt, mint Auntie. Nem gondoltam volna, hogy az Anya tulajdonképpen Auntie húga – annak ellenére, hogy így szólították egymást: „Anya” és „Auntie”. Egyébként az egész okijában mindenki így hívta őket. Később az is kiderült, hogy nem vér szerinti testvérek, mert más-más családban születtek. Testvérekké azáltal váltak, hogy Nagyi mindkettejüket örökbe fogadta. Valójában mostohatestvérek voltak csupán.

Annyira magamon kívül voltam, annyira lefoglaltak gondolataim, hogy végül is megtettem azt az egyetlen dolgot, amit Auntie szerint nem lett volna szabad megtennem. Egyenesen Anya szemébe néztem. Ő erre kivette a pipát a szájából, mire az álla olyan hirtelen esett le, mintha egy csapda lépett volna működésbe. Noha tudtam, rögtön el kellene kapnom a tekintetemet, a szemeit csúnyságuk ellenére annyira érdekesnek találtam, hogy erre képtelen voltam. A szeme fehérjének ugyanis csúnya sárga beütése volt. Rögtön egy véccészsze jelent meg lelki szemeim előtt, amelybe éppen belevizeltek. A bőr a szeme alatt tászkás volt.

A szeméről a tekintetem a szájára tévedt, amely még mindig nyitva volt. Az arca a legkülönbözőbb színeket mutatta. A szemhéjai olyan vörösek voltak, mint a nyers hús, az ínye és a nyelve szürke volt. A dolgokat még szörnyűbbé tette az, hogy alsó fogai mintha kis vértócsákon keresztül lennének az ínyébe horgonyozva. Később megtudtam, ennek az volt az oka, hogy Anya az utóbbi években egészségtelenül táplálkozott. Akkoriban azonban nem tudtam szabadulni a gondolattól, hogy Anya olyan, mint egy lombjait hullatni kezdő fa. Annyira megdöbbenett, amit láttam, hogy valószínűleg hátráltam egy lépésnyit, zihálva vettem levegőt,

vagy valamilyen más módon fejeztem ki érzelmeimet, mert Anya érdes hangján egyszerre csak megszólalt:

- Mit nézel úgy rajtam?

- Sajnálom, asszonyom. A kimonóját néztem – válaszoltam. – Életemben még nem láttam ilyen szép kimonót.

Úgy látszik, hogy ez volt a helyes válasz – ha az adott esetben egyáltalában létezhetett helyes válasz –, mert az Anya holmi nevetésképpen zajt hallatott, amit inkább köhögésnek lehetett vélni.

- Tehát tetszik neked a kimonóm? – kérdezte, továbbra is köhögve vagy nevetve. A kettő között nem tudtam különbséget tenni. – Van róla fogalmad, mennyibe került? Többbe, mint képzelnéd.

A szobalány ekkor megjelent a teával. A tea felszolgálása közben vettem a bátorságot, hogy jobban megnézzem magamnak a Nagyit. Az Anya kövérkés volt, vaskos ujjakkal és kövér nyakkal, Nagyi ellenben vén és szikár volt. Legalább olyan idős volt, mint az apám. Szürke haját inkább ritkás selyemfonatnak láttam, mert olyan kevés volt a hajszála, hogy átsejlett köztük a fejbőre, ami ráadásul még piszkosnak is látszott, mert az öregségtől vörös és barna foltok jelentek meg rajta. A tekintete tulajdonképpen nem volt rosszindulatú, szájának természetes alakja azonban komor kifejezést kölcsönzött arcának.

Hatalmas lélegzetet vett, majd mormogva megszólalt: – Nem hallottátok, hogy teát kértem? – Ezután hozzám fordult: – Hány éves vagy, kislányom?

- A majom évében születtem – válaszolt helyettem Auntie.

- Az az ostoba szakácsnő is majom – mondta Nagyi.

- Szóval kilencéves – szólalt meg Anya. – Mi a véleményed róla, Auntie?

Auntie elém lépett és hátrtolta a fejemet, hogy jól meg tudja nézni az arcomat. – Sok víz van benne.

- Szépek a szemei – közölte Anya. – Te is úgy látod, Nagyi?

- Szerintem nem normális – mondta a Nagyi. – Különben is elég majmunk van már amúgy is, nincs szükségünk még egyre.

- Biztosan igazad is van – szólalt meg Auntie. – Talán tényleg olyan, amilyennek mondod. De nagyon okos kislánynak tűnik és a fülei alakjából is láthatjátok, hogy hajlandó a szép szóra hallgatni és jól formálható.

- Ha egyszer olyan sok víz van a személyiségében, talán már akkor megérzi a tűz szagát, amikor az még meg se gyulladt – állapította meg Anya. – Nem örülnél neki, Nagyi? Nem kellene többé félned attól, hogy kigyullad a raktárunk és bent ég az összes kimonónk.

Mint később megtudtam, Nagyi jobban félt a tűztől, mint a világon bármi mástól.

- Különben is, egészen csinos a kislány. Nem ez a te véleményed is, Nagyi? – kérdezte Anya.

- A Gion negyedben máris túl sok a csinos lány – mondta Nagyi. – Nem csinos, hanem okos lányra van szükségünk. Itt van az a Hatszumomo, az is csinos, de milyen ostoba!

Nagyi ezek után Auntie segítségével fölállt és eltávozott. Auntie furcsa járása ellenére – az egyik csípője szélesebb volt, mint a másik – nehezen tudtam volna megállapítani, melyikük jár könnyedebben. Nemsokára hallottam, amint a bejárati ajtó nyílik, majd csukódik és Auntie visszajött közénk.

- Tetves vagy-e, kislányom? – kérdezte az Anya.

- Nem vagyok – válaszoltam.

- Meg kell tanulnod udvariasan beszélni. Auntie, légy szíves levágni a haját. Biztos, ami biztos.

Auntie behívta az egyik cselédlányt és ollóért küldte.

- Nos, kislányom – közölte velem az Anya – ezentúl Kiotóban laksz. Leszel szíves megtanulni a jó modort, mert különben kikapsz. A verést Nagyi szokta kiosztani és ő nem kíméli a bűnösöket. Ezért azt tanácsolom, tanulj szorgalmasan és engedély nélkül ne hagyd el az okját.

Légy engedelmes és ne keverj bajt, akkor két-három hónap múlva elkezdheted tanulni, amit a gésáknak tudniuk kell. Nem cselédnek hoztattalak ide. Ha nem viselkedsz megfelelően, kidoblak.

Az Anya pöfékelt egyet-kettőt, le nem véve a tekintetét rólam. Eközben azon tűnődtem, vajon egy másik házban a nővérem is hasonlóan kegyetlen nőszemély karmai közé került-e. Majd egyszerre csak magam előtt láttam szegény anyánkat, amint felkőnyököl a fekhelyén és körülnéz, hová lettünk. Nem akartam elsírni magam az Anya előtt, a könnyeim azonban kicsordultak, elhomályosították a látásomat és már alig-alig láttam valamit belőle. Aztán még pöfékelt egyet, majd végleg eltűnt a szemem elől.

4. FEJEZET

Az idegen helyen eltöltött első néhány nap alatt úgy éreztem, még mindig jobb lett volna, ha a karomat vagy a lábamat veszttem el, mint a családomat. Tudtam, hogy életem soha többé nem térhet vissza a régi kerékvágásba. Képtelen voltam másra, mint a saját nyomorúságomra gondolni és állandóan azon törtem a fejem, vajon mikor láthatom ismét Szatszu nővéremet. Nem volt velem sem az apám, sem az anyám – még a megszokott ruhadarabjaim is hiányoztak. Mégis volt valami, ami egy-két hét eltelte után nagyon meglepett – az, hogy túléltem mindazt, amin átmentem. Emlékszem egy esetre, amikor éppen a rizsfőző edényt törölgettem, majd egyszerre csak nem tudtam, hol vagyok és sokáig nézegettem a kezemet. Nem akartam elhinni, hogy az az én kezem.

Az Anya azt mondta, hogy néhány hónap múlva elkezdhetek tanulni, ha addig becsületesen dolgozom és jól viselem magam. Úritőktől megtudtam, a tanulás megkezdése azt jelenti, hogy a Gion negyed egyik iskolájába fogok járni, ahol zenére oktatnak, megtanítanak táncolni és arra, hogyan kell a teát felszolgálni. Az összes lány, aki gésának készül, abba az iskolába jár. Abban reménykedtem, hogy a gésa-iskolában majd találkozhatom Szatszuval. Ezért az első hét végén elhatároztam, olyan engedelmes leszek, mint a kötélén vezetett tehén, csakhogy minél hamarabb az iskolába kerülhessek.

Feladataim általában egyszerűek voltak. Az alvógyékényeket reggelente egy helyre gyűjtöttem, kitakarítottam a szobákat, tisztára söpörtem a folyosót. Néha elküldtek a patikába, hogy vásároljak kenőcsöt a szakácsnő ótvaros bőrére, máskor egy boltból kellett elhoznom Auntie kedvenc puffasztott rizsét. Szerencsére a legpiszkosabb munkát, az árnyékszékék tisztítását az egyik idősebb cselédnek kellett elvégeznie. Bármilyen szorgalmasan is igyekeztem azonban dolgozni, nem sikerült érte dicséretet kapnom. A probléma az volt, hogy mindig több munkával kellett volna megbirkóznom, mint amennyire képes voltam. Helyzetem a Nagyi miatt még bonyolultabbá vált.

A Nagyi gondozása tulajdonképpen nem tartozott a feladataim közé – legalábbis Auntie erről nem beszélt. De ha a Nagyi segítségül hívott, nem hagyhattam figyelmen kívül, hiszen ő volt a legidősebb a családban. Az egyik nap például éppen a teát vittem fel Anyának, amikor meghallottam a Nagyi kiáltását:

- Hol az a lány! Küldjétek ide rögtön!

Le kellett tennem az Anya teás tálcáját és át kellett mennem abba a szobába, ahol a Nagyi reggelizett.

- Nem vetted észre, hogy túl meleg van itt? – szólt, miután térdre ereszkedtem előtte. – Már régen be kellett volna jönnöd, hogy kinyisd az ablakokat.

- Sajnálom, Nagyi. Nem tudtam, hogy itt olyan meleg van.

- Nem látod, milyen melegem van?

A Nagyi rizst evett, amiből néhány szem az alsó ajkára tapadt. Én ezt csúnyának tartottam, de nem szóltam egy szót se, az ablakhoz mentem és kinyitottam. Am abban a pillanatban berepült egy lény és elkezdett a rizs körül zümmögni.

- Miért vagy olyan ügyetlen! – förmedt rám. – A többi lány nem engedi berepülni a legyeket, amikor kinyitják az ablakot!

Bocsánatot kértem és azt mondtam, hogy rögtön hozok egy légycsapót.

- Hogyne, hogy légy kerüljön a rizsbe? Nem, nem. Itt fogsz állni végig mellettem, amíg eszem és elhajtod előlem a legyet.

Így aztán végig ott kellett állnom mellette, amíg evett és végig kellett hallgatnom, hogyan fogta meg a kezét tizennégy éves korában egy holdvilág partin Icsimura Uzaemon XIV, a híres Kabuki színész. Amikor végre kimehettem, addigra Anya teája annyira kihűlt, hogy már nem szolgálhattam fel. Ezért a szakácsnő és az Anya egyaránt megharagudott rám.

Az igazság az volt, hogy a Nagyi nem szeretett egyedül lenni. Auntie-nak még akkor is vele kellett lennie és fognia kellett a kezét, hogy el ne veszítse az egyensúlyát, amikor kiment az árnyékszékre. A bűz olyan rettenetes volt, hogy szegény Auntie majd a nyakát törte annyira kicsavarta, hogy az orra minél távolabb lehessen a bűztől. Ez szerencsére nem az én feladatom volt, de a Nagyi gyakran masszírozta velem magát, miközben egy ezüst fülpiszkálóval tisztogatta a fülét. Márpedig a Nagyi masszírozását nem lehetett könnyű feladatnak nevezni. Amikor először kikapcsoltam a ruháját és lehúztam a vállairól, a bőre olyan ráncos és sárga volt, mint a nyers csirkehúsé. Később megtudtam, hogy a gésa korában használt „Kínai agyagnak” nevezett fehér szépítőszertől vált ilyenné a bőre. A „Kínai agyag” egyik alkotórésze ólom és ez mérgező hatású. Részben ez lehetett a magyarázata a Nagyi undorító állapotának. A Nagyi fiatalabb korában gyakran eljárt a Kiotótól északra fekvő gyógyfürdőbe. Ez bizonyára jó hatással lehetett rá. A baj azonban az volt, hogy az ólomalapú szépítőszert nagyon nehéz volt levakarni, a bőrön maradt részekkel pedig a gyógyvíz egyik alkotórésze olyan vegyületet – festéket – alkotott, ami tönkretette a bőrt. Nem a Nagyi volt az egyetlen, aki Kiotóban hasonló problémákkal küszködött. Még a második világháború elején is lehetett látni Kiotóban sárganyakú vénasszonyokat.

Amikor már körülbelül három hét óta az okijában tartózkodtam, egy nap a szokottnál később mentem takarítani Hatszumomo szobájába. Nagyon féltem tőle annak ellenére, hogy rengeteg elfoglaltsága miatt csak ritkán láttam. Nagyon igyekeztem, hogy ne kelljen vele négy szemközt találkozni. Éppen ezért általában akkor kezdtem a szobájában takarítani, amikor táncleckére ment. Pechemre, aznap a Nagyi majdnem délig lefoglalt.

Hatszumomo szobája volt az okija legnagyobb helyisége. Egymagában nagyobb volt, mint egész joridói házunk. Eleinte nem értettem, miért olyan nagy Hatszumomo szobája, de aztán az egyik idősebb cseléd elmagyarázta, hogy régebben Hatszumomo nem volt egyedül, hanem három-négy gésa is együtt lakott ugyanabban a szobában. Ám Hatszumomo hiába lakott most már egyedül, négy embernek is munkát tudott adni, akkora rendetlenséget csinált maga körül. Amikor aznap fölmentem a szobájába, nemcsak a szokásos magazinokat találtam szétszórva, és nemcsak a hajkefék heverték szanaszét a gyékényen szépítőszereinek állványa mellett, hanem egy almacsutkát és egy üres whiskys üveget is találtam az asztal alatt. Az ablak nyitva volt, a szél valószínűleg felborította azt a faállványt, amelyre Hatszumomo előző este a kimonóját akasztotta – vagy ő maga döntötte azt fel és úgy hagyta, amikor részegen lefeküdt. Auntie eddigre már el szokta vinni a kimonót, mert a ruhák gondozása az ő feladata volt, de valami okból ezúttal még nem járt itt. Amikor éppen nekiláttam, hogy felállítsam az állványt, kinyílt az ajtó és amikor megfordultam, ott láttam Hatszumomót.

- Ó, te vagy az – mondta. – Azt hittem, hogy egy egér vagy hasonló jár itt. Látom, éppen takarítod a szobámat! Te szoktad átrendezni a krémes tégelyeimet? Miért?

- Nagyon sajnálom, asszonyom. Csak azért mozdítom meg a tégelyeket, hogy port törölgessek alattuk.

- De ha hozzájuk érsz, megkapják a te szagodat, és a férfiak azt mondják majd: „Hatszumomo-szan, mitől vagy te olyan bűdös, mint egy halászfalubeli ostoba kislány”? Remélem, megértetted, amit mondtam? A biztonság okából ismételd meg. Miért akarom, hogy ne nyúlj a szépítőszereimhez?

Nehezen szántam rá magam a válaszra. Végül csak kinyögtem: – Mert átveszik a

szagomat.

- Helyes! És akkor mit fognak a férfiak mondani?

- Ezt fogják mondani: „Hatszumomo-szan, olyan a szagod, mint egy halászfalubeli kislányé”.

- Hmm, valami nem tetszik nekem abban, ahogyan ezt mondod. Remélem azonban, nem lesz semmi baj. Egyszerűen nem értem, hogy ti halászfalubeli kislányok mitől vagytok olyan bűdösek. Az a csúf nővéred, aki az egyik nap itt járt, majdnem olyan bűdös volt, mint te.

Eddig alázatosan lehajtottam a fejemet, de most fölemeltem és egyenesen Hatszumomo szemébe néztem, hogy rájőjjenek, igazat mond-e.

- Látom, meg vagy lepve! – szólt. – Nem mondtam még, hogy itt járt? Megkért arra, mondjam meg neked, hol lakik. Valószínűleg azt akarja, hogy menj el hozzá, aztán egyszerre szökjetelek meg.

- Hatszumomo-szan...

- Azt szeretnéd, hogy megmondjam neked, hol lakik? Nos, majd meg fogom mondani, de nem most. Most eredj utadra.

Nem mertem neki ellentmondani, de mielőtt kiléptem volna az ajtón, egy pillanatra megálltam, talán abban a reményben, hogy sikerül őt meggyőzőnöm.

- Hatszumomo-szan, tudom, hogy nem szeret engem – mondtam. – De ha volna szíves megmondani a nővérem címét, megígérem, hogy mindig a kedvébe fogok járni.

Hatszumomónak láthatóan nagyon kedvére való volt, amit mondtam. Sugárzó arckifejezéssel közeledett hozzám. Őszintén szólva, még nem láttam nála csodálatosabb nőt. A férfiak, ha meglátták az utcán, gyakran megálltak, sőt még a cigarettájukat is kivették a szájukból, úgy bámultak utána. Azt hittem, azért jön közelebb, hogy majd a fülembe súg valamit, de aztán – még mindig mosolyogva, hátralendítette a kezét és pofon ütött.

- Mondtam már, hogy takarodj a szobámból! – kiáltott rám ingerülten.

A dolog nagyon megdöbbenett és fogalmam se volt, mit is csináljak. Alighanem kibotorkálhattam a szobából, mert a következő dolog, amire emlékszem, az az, hogy ott fekszem a padlón, a kezeimet az arcomhoz szorítva. A következő pillanatban kinyílt Anya szobájának ajtaja.

- Hatszumomo! – kiáltotta, miközben segített fölkelnem. – Mit csináltál Csijóval?

- Azt mondta, hogy meg akar szökni. Úgy gondoltam, hogy az a leghelyesebb, ha maga helyett én pofozom fel. Csak kímélni akartam a maga értékes idejét.

Anya odahívott egy cselédet és elküldte néhány szelet friss gyömbérért a fűszereshez, majd bevitt a szobájába, leültetett az asztal mellé és elkezdett telefonálni. Az okija egyetlen olyan telefonja, amellyel a Gion negyeden kívüli számokat is lehetett hívni, Anya szobájának a falára volt szerelve. Rajta kívül senki sem használhatta. Olyan erősen fogta meg a kagylót, hogy a vér szinte kiserkent az ujjáiból.

- Sajnálom – szólt bele a kagylóba rekedtes hangján. – Hatszumomo már megint pofozza a lányokat.

Az okijában töltött első hetekben valami ésszerűtlen vonzalom ébredt bennem Anya iránt – talán az a hal érezhet ilyesmit, amelyet a halász levesz a horogról. Talán azért volt ez így, mert mindennap csak néhány percig láttam őt, mialatt kitakarítottam a szobáját. Mindig ott ült az asztal mellett, előtte a számlakönyvvel, egyik kezének ujjai fürgén száguldottak végig a számológép elefántcsont golyóin. A számlakönyveket rendben tartotta, azonban minden más szempontból még rendetlenebb volt, mint Hatszumomo. Bárhová tette le – koppanva – a pipáját, abból izzó hamu és dohány zúdult az asztalra és ő meg sem próbálta fölszedni azt. Nem engedte, hogy bárki hozzáérjen alvógyékényéhez, még a lepedőt sem engedte kicserélni másnak. A szoba ezért folyton piszkos lenvászón-szagot árasztott. Az ablakokat fedő papírfüggönyök a pipafüsttől foltosakká váltak, amitől a szoba sötét hangulatú lett.

Amíg Anya telefonált, azalatt az egyik cseléd behozott néhány frissen vágott gyömbérdarabot, amelyet az arcomhoz szorítottam ott, ahol Hatszumomo megütött. Az ajtó

nyitása és csukása felébresztette Takut, az Anya kiskutyáját. A kutyusnak elég rossz természete volt; csak három dolog érdekelte: az ugatás, a szundikálás és hogy beleharaphasson azokba, akik meg akarják simogatni. Amikor a cseléd eltávozott, Taku odajött hozzám és mögém feküdt. Ez egyike volt kedvenc trükkjeinek: mindig olyan helyre feküdt, ahol véletlenül ráléphettem, amikor pedig ez bekövetkezett, rögtön belém harapott. Az Anya és Taku között kezdtem már úgy érezni magam, mint egy csapdába esett egér, amikor az Anya végre visszatette a kagylót a villára és visszaült az asztalhoz. Sárga szemeit rám emelte és így szólt:

- Nos, ide figyelj, kislány. Talán hallottál már róla, hogy Hatszumomo szeret hazudni. De az, hogy ő néha megússza, nem jelenti azt, te is megúszod baj nélkül. Ezek után halljam az igazat... miért pofozott fel Hatszumomo?

- Azt akarta, hogy távozzam a szobájából, Anya – válaszoltam. – Nagyon sajnálom, amit tettem.

Az Anya helyes kiotói akcentussal megismételtette velem, amit mondtam, ami elég nehezemre esett. Addig kellett a mondandómat ismételnem, amíg végül meg volt elégedve a kiejtésemmel. Ezután a következőket mondta:

- Nos, szerintem te nem érted, mi a teendőd itt az okijában. Mindegyikünknek csupán egyetlen feladatunk van: elő kell segítenünk, hogy Hatszumomo gésaként minél sikeresebb legyen. Még a Nagyi is ezen igyekszik. Te talán nehézkes vénasszonynak látod, valójában azonban ő is egész nap azon gondolkodik, mi módon tehetné minél sikeresebbé Hatszumomót.

Egy mukkot sem értettem abból, amit az Anya mondott. Hogy bevalljam az igazat, szerintem még a felmosóronggyal sem tudtam volna elhítenni, hogy a Nagyi egyáltalában képes valakinek valamiben segíteni.

- Ha valaki a Nagyi korában is hajlandó keményen dolgozni azért, hogy előmozdítsa Hatszumomo sikerét, elképzelheted, mennyivel keményebben kell neked ezen dolgoznod.

- Igen, Anya. Továbbra is nagyon szorgalmasan fogok dolgozni – ígértem.

- Ne halljam még egyszer, hogy felbosszantottad Hatszumomót. Ha a többi kislány ki tud térni az útjából, ezt te is megteheted.

- Igen, Anya... de mielőtt elmennék, kérdezhetnék valamit? Szeretném megtudni, hová került a nővérem. Szeretnék üzenetet küldeni neki.

Az Anyának nagyon furcsa volt a szája, túl nagy volt az arcához képest. Most azonban olyasmit vettem észre rajta, amit addig még nem láttam. Úgy szorította össze a fogait, mintha az lett volna a célja, hogy megmutathassa azokat nekem. Ilyen volt az ő mosolya – noha csak akkor jöttem rá, hogy nevet, amikor azt a furcsa köhögő hangot hallatta, ami nála a nevetést helyettesítette.

- Miért kellene ezt neked megmondanom?

Még néhányszor köhögve fölnevetett, majd intett, hogy hagyjam el a szobát.

Amikor kimentem a szobából, Auntie az emeleten már újabb munkával várt rám. Egy vödört adott a kezembe, amit föl kellett vinnem egy létrán, majd egy csapóajtón át a tetőre, ahol egy vízgyűjtő tartály állt. Az esővíz a csöveken keresztül az Anya szobája melletti vízöblítéses vécébe jutott. Vívezetéket akkoriban még a konyhában se építettek. Az időjárás az utóbbi időben nagyon szárazra fordult, úgyhogy a vécé kezdett elbüdösödni. A feladatom az volt, hogy öntsek annyi vizet a tartályba, hogy a vécésészét jól ki lehessen öblíteni.

A déli verőfényben a tetőcserepek nagyon átmelegedtek. Miközben kiürítettem a vödört, óhatatlanul fölmerült emlékemben annak a tónak hideg vize, amelyben Szatszuval úszkálni szoktunk. Néhány héttel előbb még abban a tóban fürödtem, ma pedig ott álltam az okija tetején és oly távolinak tűnt a múltam, mintha sohasem lettem volna ott. Auntie felkiáltott, hogy tépjem ki gyökerestül a tetőn növény dudvát. A város fölötti forró levegőt és a várost környező dombokat börtönfalaknak éreztem. Valahol az egyik háztető alatt, a nővérem is ugyanúgy házimunkát végez, mint én. Éppen órá gondoltam, amikor véletlenül megbillent a kezemben a vödör és egy kis víz lefolyt az utcára.

Nagyjából egy hónappal a megérkezésem után az Anya közölte velem, itt az ideje, hogy iskolába járjak. Másnap reggel el kellett kísérem Úritököt az iskolába, hogy bemutasson az oktatóknak. Ezután Hatszumomo fog majd elvinni az úgynevezett „nyilvántartó hivatalba”. Ilyesmiről azelőtt még sohasem hallottam. Délután pedig végig kellett nézmem Hatszumomót, amint kikészíti magát és fölveszi kimonóját. Az okijában hagyományként élt ez a szokás, hogy a kezdő gésa tanulásának első napján végignézi a rangidős gésa készülődését.

Amikor Úritök megtudta, hogy másnap reggel engem is el kell vinnie az iskolába, nagyon ideges lett.

– Abban a pillanatban menetkésznek kell lenned, mielőtt kinyitod a szemed – mondta. – Ha elkészünk, jobb nekünk, ha a szennyvízbe fojtjuk magunkat...

Már megfigyeltem, hogy Úritök minden reggel olyan korán indul el az iskolába, hogy szinte még csipás a szeme az álmoságtól. Gyakran még könnyek is csillogtak benne. Sőt, néha még hangosan sírni is hallottam, amikor facipójében elkopogott a konyha ablaka alatt. Hat hónappal előbb érkezett meg az okijába, mint én, de csak egy-két héttel az érkezésem után kezdett iskolába járni. Amikor déltájban hazatért az iskolából, rendszerint elbújt a cselédszobában, hogy ne lássa senki, mennyire feldúlt.

A következő reggelen még a szokásosnál is korábban ébredtem. Először vettem fel az iskolások kék és fehér egyenköpenyét. Ez valójában csupán egy négyzetekkel díszített, bélés nélküli gyapjúköpeny volt. Semmivel sem volt elegánsabb, mint az a köpeny, amit a szállodavendégek viseltek a fürdőbe menet. Ám én eddig még sohasem viseltem ilyen pompás holmit.

Úritök a bejárat előtt várt és aggodalmas pillantásokat vetett rám. Éppen a cipőbe akartam bújtatni a lábamat, amikor a Nagyi kiáltott értem.

– Nem mehetsz! – mondta izgalomtól zihálva Úritök és az arca úgy változtatta az alakját, mint a viasz, miközben megolvad. – Megint elkésznek. Csináljunk úgy, mintha nem hallottunk volna semmit és álljunk gyorsan odébb!

Szívesen engedelmeskedtem volna Úritök felhívásának, de a Nagyi már ott állt szobájának nyitott ajtajában, ahonnan meglátott engem. Kénytelen voltam hozzá menni. Tíz, legfeljebb tizenöt perc múlva elengedett, de Úritök már tükön ült és kezdtek könnyek gyűlni a szemébe. Amikor végre útnak indultunk, Úritök olyan iramot diktált, hogy alig bírtam lépést tartani vele.

– Az a vénasszony nagyon kegyetlen tud lenni! – mondta. – Ne felejtse el a kezedet sóba mártani azután, hogy megdörzsölte veled a nyakát.

– Az mire jó?

– Az anyám mindig azt mondta: „A gonoszság a testi érintés révén terjed el a világban”. És tudom, hogy igaza volt, mert az anyám egy reggel hozzáért az utcán mellette elhaladó démonhoz, emiatt meghalt. Ha a masszírozás után nem tisztítod meg sóval a kezedet, olyan aszott vénasszony lesz belőled is, mint a Nagyi.

Figyelembe véve, hogy Úritökkel nagyjából egykorúak voltunk és a helyzetünk is azonos volt, valószínűleg gyakran beszélgettünk volna egymással, ha lett volna erre elég alkalmunk. Annyi házimunkát kellett naponta elvégeznünk, hogy még évszázadokra is alig jutott időnk – amiben egyébként Úritök megelőzött engem, mert ő régebben lakott az okijában, mint én. Már említettem, hogy Úritök hat hónappal előbb érkezett, mint én. Ennél többet azonban alig tudtam róla.

– Úritök, Kiotóban születél? Úgy beszélsz, mint az itteniek.

– Szapporóban születtem. Ötéves koromban meghalt a mamám és az apu ideküldött, hogy a nagybátyámnál lakjam. A nagybátyám azonban tavaly elvesztette az állását és most itt vagyok.

– Miért nem mész haza Szapporóba?

– Az apura átkot mondtak ki és tavaly meghalt. Nem szökhettek el innen. Nincsen hová mennem.

– Ha megtalálom a nővéretem, eljöhetsz velünk – mondtam. – Majd együtt szökünk meg.

Figyelembe véve, milyen nehezen bírta Úritök az iskolát, azt hittem, örömmel fogadja majd az ajánlatomat. Ő azonban még csak szóra sem méltatta. Ekkorra kiértünk a főútra és szó nélkül átmentünk a túloldalra. Ugyanaz a főút volt ez, amely olyan zsúfolt volt emberekkel és járművekkel, amikor Bekku úr ide hozott engem és Szatszut. Ma, korán reggel, mindössze egyetlen villamost láttam jó messze és csak néhány kerékpáros járt az utcán. Amikor átmentünk a főút túlsó felére, utunkat egy keskeny mellékutcában folytattuk. Aztán Úritök hirtelen megállt – először azóta, hogy elindultunk – és ezt mondta:

– A nagybácsim nagyon rendes ember volt – kezdte. – Íme az utolsó szavak, amelyeket hallottam tőle, mielőtt elküldött volna: „Vannak okos és vannak buta kislányok. Te rendes kislány vagy, de a butácskák közé tartozol. Nem vagy képes arra, hogy egyedül megállj a helyed. Olyan helyre viszlek, ahol az emberek mindig megmondják neked, mi a teendő. Fogadj nekik mindig szót és ők gondoskodni fognak rólad.” Ha tehát te, Csijo-csan, a magad útját akarod járni, tedd meg. Én azonban megtaláltam a végleges helyemet az életben. Ezért igyekszem mindent megtenni, amit elvárnak tőlem, hogy ne küldjenek el. Inkább leugranék egy szikláról, semhogy veszélyeztessem azt a lehetőséget, hogy olyan gésa legyem belőlem, mint Hatszumomo.

Itt Úritök hirtelen megállt a beszédben. Valamit megláthatott a hátam mögött. – Mondd csak, Csijo-csan, nem leszel rögtön éhes, ha ennyi finomságot látsz?

Megfordultam és láttam, hogy egy okija bejárata előtt állunk. A kapun belül egy polcon apró sinto-oltár állott, rajta áldozati adományként édes sütemény. Miközben azon tűnődtem, vajon ezen akadt-e meg Úritök szeme, észrevettem, hogy nem az oltárra, hanem a földre néz. A belső kapuhoz vezető köves utat kétoldalt páfrányok szegélyezték, mást azonban nem láttam. Aztán észrevettem, miről beszél Úritök. A kapun kívül, közvetlenül a járda szélén ott hevert egy pálcika egyetlen falat sült tintahallal. A finom mártás illata valósággal gyötrelmem volt számomra. Az okijában ugyanis folyton csak rizst és mellé savanyúságot kaptunk, naponta egyszer leves és havonta kétszer szárított hal volt a menü. Ennek ellenére semmi étvágygerjesztőt sem találtam a tintahal-falaton. Ugyanis két légy masírozott rajta körbe-körbe, mintha egy parkban sétálgatnának.

Úritökön látszott, hogy nagyon gyorsan meghízna, ha volna rá alkalmja és lehetősége. A gyomra időnként hatalmasakat korgott, olyan hangokat adva, mintha egy nagy vasajtót éppen kinyitnának. Mégsem hittem volna, hogy megeszi a maradékot. Így aztán alig akartam hinni a szememnek, amikor óvatosan körülnézett, nem látja-e valaki, amint lehajol, hogy felvegye.

– Úritök, az isten szerelmére kérlek, ha éhes vagy, inkább a süteményt vedd el az oltárról – mondtam. – A legyek már beleharaptak a tintahalba.

– Én nagyobb vagyok, mint a legyek – volt a válasz. – Különben is, szentségtörés volna a sütemény megevése. Azt az áldozatnak szánták.

Úritök ezután lehajolt és fölvette a földről a pálcikát.

Be kell vallanom, olyan helyen nőttem fel, ahol a gyermekek mindent kipróbáltak, ami ehetőnek látszott, az sem volt baj, ha mozgott. Négy- vagy ötéves koromban egyszer még egy tücsköt is megettem, de csak azért, mert valaki beugratott. Amikor azonban megláttam azt a tintahal-falatot, amelyhez még egy darab pizok is tapadt és legyek sétáltak rajta, erősen megundorodtam. Úritök ráfújta a pálcikára, hogy elkergesse a legyeket, de azok nem hagyták magukat zavartatni sétájukban.

– Úritök, ezt nem eheted meg! – kiáltottam rá. – Az olyan lenne, mintha a kövezetet nyalnád fel!

– A kövezetet felnyalni igazán semmisség – válaszolt Úritök.

És aztán – nem hittem volna, ha nem a saját szememmel látom – letérdelt a földre, kinyújtotta a nyelvét és egy sávon végignyalta az utca kövezetét. A szám tátva maradt az ámulattól. Amikor Úritök fölállt, úgy nézett ki, hogy szinte maga sem hiszi el, mire volt képes. Aztán a tenyerével végigsimította a nyelvét, néhányszor kiköpött, végül pedig szájába vette a tintahal-maradékot és lecsúsztatta a pálcikáról.

A tintahal rágós lehetett, mert Úritök végig rágta, amíg enyhe emelkedőn föl nem értünk az iskola kapujáig. A gyomrom szinte görcsbe húzódott, amikor beléptünk, olyan nagy volt a kert. Egy pontyokkal teli szép medencét örökzöld bokrok és fenyők öveztek. A medence legkeskenyebb részén egy kőhíd vezetett át. A hídon kimonót viselő két idősebb nő állt és napernyővel védekeztek a reggeli nap sugarai ellen. Ami az épületeket illeti, akkor még nem értettem a rendeltetésüket, később azonban megtudtam, hogy csak egy kis részüket használják iskola gyanánt. A hátul lévő nagy épület valójában a Kaburendzso színház volt – ebben a színházban adják elő a gioni gésák minden tavasszal az Ősi Fővárosi Táncokat.

Úritök odasietett egy hosszú faépület bejáratához, amelyet én a szolgálak lakóhelyének tartottam, de kiderült, hogy az az iskola. Amikor beléptünk az előcsarnokba, azonnal megütötte az orromat a megpörkölt tealevelek mással össze nem téveszthető szaga, amelytől még ma is összerándul a gyomrom, mintha megint iskolába kellene járnom. Levettem a cipőmet és azt a hozzám legközelebb eső rekeszbe akartam betenni. Úritök lefogta a kezem. Elmagyarázta, hogy a rekeszek használatára vonatkozóan létezik egy ki nem mondott szabály. Úritök volt a legfiatalabb, neki a rekeszeket létrafokokként használva, föl kellett másznia, hogy a legfelső rekeszbe tegye a cipőit. Minthogy én ma voltam itt először, nekem az Úritök cipője fölötti rekeszbe kellett tennem a cipőimet.

– Vigyázz nagyon, hogy ne lépj rá a többiek cipőire, amikor fölmászol – figyelmeztetett Úritök, pedig még csak alig néhány pár cipő állt a rekeszben. – Ha rálépsz valamelyik lány cipőjére és meglátnak, olyan szidást kapsz, hogy égni fog a füled.

Az iskola belülről olyan öregnek és porosnak látszott, mintha már évek óta elhagyatott lenne. A hosszú folyosó végén hat-nyolc leány álldogált. A szívem nagyot dobbant, mert abban reménykedtem, hogy az egyikük talán Szatszu. Amikor azonban felénk fordultak, kiderült, hogy Szatszu nincs közöttük. Valamennyiüknek ugyanúgy volt fésülve a haja – a gésajelöltek vareshinobu nevű frizuráját viselték. Olyan fensőbbiségesen néztek ránk, mint akik máris többet tudnak Gionról, mint amennyit mi ketten valaha meg fogunk tudni róla.

A hagyományos japán stílusú nagy tanterem bejárata a folyosó középső részéből nyílt. Az egyik fal mentén egy nagy tábla húzódott, rajta egy sor akasztóval. Jó néhány akasztón apró táblácskák lógtak, rajtuk vastagított vonalakkal írt nevek. Én még elég rosszul tudtam írni és olvasni, noha Joroidóban rendszeren jártam iskolába, és Kiotóba érkezésem óta mindennap egy órát gyakoroltam Auntie-val. Csak nagyon kevés nevet tudtam elolvasni. Úritök odament a gyékényen fekvő dobozhoz, kivett onnan egy a nevet viselő táblácskát és azt az első üres horogra fölakasztotta. A falitábla tehát holmi jelenléti ív szerepét töltötte be.

Ezután átmentünk még több más terembe is, ahol Úritöknek aznap még órái voltak, hogy mindenhol kifüggesse a nevét. Aznap négy órája volt: shamiszen, tánc, teafelszolgálat és nagauta elnevezésű éneklési mód. Úritököt nagyon izgatta, hogy minden órán mi voltunk az utolsók, ezért elkezdte idegesen gyűrögetni széles selyemövét, amikor elhagytuk az iskolát, hogy megreggelizzünk az okijában. Am éppen fölöttük a cipőinket, amikor egy velünk egykorú leányka jött futva be a kerten át. A haja a futásban egészen szétzilálódott. Erre Úritök rögtön nyugodtabb lett.

Megettük a tányér levesünket és a lehető leggyorsabban visszatértünk az iskolába, hogy Úritöknek legyen ideje behangolnia a shamiszenét. A hangolást a teremben hátul, letérdelve kellett végezni. Aki még nem látott shamiszent, arra furcsa hatást tesz. Egyesek japán gitárnak is hívják, de a gitárnál jóval kisebb. Keskeny fanyaka van és három nagy dugóval hangolható. A hangszer teste csupán egy kis fadoboz, amelynek a tetejére dobszerűen macskabőr van ráfeszítve. Könnyen elfér egy nagyobb dobozban vagy tokban és így is szállítják. Úritök nekilátott a shamiszen hangolásának – közben természetesen kidugta a nyelvét –, de be kell vallanom, nem volt valami jó füle, mert a húrokat hol valamivel fölé, hol alá hangolta. A terem lassan megtelt, a lányok a shamiszenükkel olyan közel ültek egymáshoz, mint a csokoládészeletek a dobozokban. Én fél szemmel a bejárati ajtót figyeltem, hátha meglátom Szatszut. Ő azonban nem került elő.

Nemsokára belépett a tanárnő, egy idősebb picike nő. A hangja igen éles volt, Mizumi tanárnőnek kellett őt szólítanunk. Így azonban csak szemtől szembe hívtuk. A Mizumi név ugyanis annyira hasonlít a japán nezurni szóhoz – a jelentése „egér” –, hogy a háta mögött csak Nezumi tanárnőnek hívtuk.

Egér tanárnő az osztállyal szemben egy párnára térdelt és meg sem próbálta, hogy barátságosan nézzen ránk. Amikor mi tanulók egyszerre meghajoltunk és jó reggelt-el köszöntöttük, egy szó nélkül pillantott reánk. Aztán a falitábla felé fordult és kiszólitotta az első tanulót.

A kihívott leány szemmel láthatóan nagyon büszke volt a tudására. Kiment az osztály elé, meghajolt a tanárnő előtt és elkezdett játszani a shamiszenen. Ám Egér tanárnő egy-két percen belül leállította és mindenféle kellemetlen dolgot mondott arról, ahogyan a leány játszott. Aztán összecsuksa a kezében lévő legyezőt és intett a leánynak, hogy elmehet. A leány köszönetet mondott, ismét meghajolt és visszatért a helyére, Egér tanárnő pedig kihívta a következő növendéket.

Ez így ment több, mint egy órán át, amíg végül Úritök neve is elhangzott. Láttam, hogy nagyon ideges és mihelyt elkezdett játszani, kiderült, hogy erre minden oka meg is van. Egér tanárnő azzal kezdte, hogy kivette a shamiszent a kezéből és saját maga hangolta fel. Aztán Úritök előlről kezdte a dalt, a tanulók azonban csodálkozva egymásra néztek, mert nem tudták eltalálni, milyen dallamot játszik. Egér tanárnő az asztalra csapott a legyezővel és figyelmeztette a leányokat, nézzenek mind egyenesen előre, majd a legyező mozzgatásával jelezte Úritök számára a követendő ütemet. Amikor ez sem használt, a tanárnő Úritöknek az ütőpálcát – plektront – tartó kezének az ujjait igyekezett megfelelően elrendezni. Végül feladta a küzdelmet és hagyta leesni a gyékényre a plektront. Úritök fölvette, könnyekkel a szemében tért vissza a helyére.

Ezután kiderült az is, miért félt annyira Úritök attól, hogy ő érkezik utolsóként az iskolába. Most ugyanis az a borzas hajú leány került sorra, aki akkor rohant be az iskolába, amikor mi elmentünk reggelizni. A leány előrement és az előírás szerint meghajolt a tanárnő előtt.

- Csak ne vesztegesd az idődet arra, hogy udvariaskodsz velem! – kiáltott rá a leányra a tanárnő. – Ha nem alszol olyan sokáig ma reggel, időben érkeztél volna ahhoz, hogy tanulj is valamit!

A leány bocsánatot kért a késésért és mindjárt elkezdett játszani valamit a shamiszenen. A tanárnő azonban oda sem figyelt. Csupán ennyit mondott: – Túl későn kelsz föl reggelente. Hogyan várhatod el, hogy tanítsalak, ha képtelen vagy a többi leánnyal egy időben érkezni az iskolába? Menj csak a helyedre. Nem akarok többé bosszankodni miattad.

Az óra véget ért, Úritök odavezetett a tanárnőhöz, majd mindketten meghajoltunk előtte.

Engedje meg, tanárnő, hogy bemutassam Csijót Önnek és kérem, tanúsítson iránta nagy türelmet, mert még nagyon keveset tud – mondta Úritök.

Úritök ezzel nem akart engem megbántani. Az emberek ugyanis így beszéltek, ha udvariasak akartak lenni egymáshoz. Az anyám ugyanezt mondta volna.

Egér tanárnő egy ideig egy szót sem szólt, csak jól végignézett rajtam, majd ezt mondta: – Okos lánynak látszol. Talán segíteni tudsz majd a nővéreknek a tanulásban.

A tanárnő persze Úritököt értette a nővéremen.

- Tedd ki a nevedet reggelente minél korábban a táblára – szólt hozzám. – Ne beszéljess a teremben. Nem tűröm az osztályban a fecsegést! És nézz mindig előre. Ha így viselkedsz, igyekszem mindenre a lehető legjobban megtanítani téged.

Ezzel elbocsátott bennünket.

A folyosón megint csak azt figyeltem, hátha meglátom valahol Szatszut, de hiába reménykedtem. Annyira elkeseredtem azon, hogy talán az életben többé nem láthatom, hogy az egyik tanár – még az óra megkezdése előtt – csöndre intette az osztályt és megkérdezte tőlem:

- Te ott! Mi bánt téged?

- Ó, semmi, asszonyom. Csak véletlenül az ajkamba haraptam – válaszoltam. Hogy a rám bámuló leányok előtt ne maradjak hazugságban, annyira az ajkamba haraptam, hogy a vérem kiserkent.

Megkönnyebbülés volt számomra, hogy a többi órán nem volt olyan nehéz odafigyelni, mint a zeneórán. A táncórán például mindenkinek egyszerre kellett a megfelelő mozdulatokat megtennie, úgyhogy senki sem állhatott félre. Úritők távolról sem volt a legrosszabb táncosnak nevezhető, sőt volt bizonyos esetlen kecsesség a mozdulataiban. Az énekóra már nehezebbnek bizonyult a számára, mert botfüle volt, azonban a növendékeknek itt is egyszerre kellett énekelniük, úgyhogy Úritők azzal menekült meg a kellemetlenségektől, hogy inkább csak mozgatta a száját vagy csak nagyon halkán énekelt.

Úritők minden óra végén bemutatott a tanárnőnek. Az egyikük így szólt hozzám:

- Ugye ugyanabban az okijában laksz, mint Úritők?

- Igen, asszonyom, a Nitta okijában lakom én is. – Ugyanis Nitta volt a Nagynak, az Anyának és Auntie-nak a családneve.

- Akkor ugyanott laksz, ahol Hatszumomo-szan.

- Igen, asszonyom. Az okijánkban jelenleg Hatszumomo az egyetlen gésa.

- Mindent megteszek azért, hogy megtanítsalak szépen énekelni, feltéve hogy életben maradsz! – mondta.

A tanárnő fölnevetett, mint aki egy jó tréfát sütött el, majd utunkra bocsátott bennünket.

5. FEJEZET

Aznap délután Hatszumomo elvitt a Gion negyedi „Nyilvántartó hivatalba”. Az iroda fellengzős neve után valami óriási dologra gondoltam, de kiderült, hogy csak néhány tatamival borított szobáról van szó az iskolaépület első emeletén. A szobák telis-tele voltak íróasztalokkal, rajtuk adókönyvekkel és rettenetes cigarettafüsttel. Az egyik hivatalnok hajlandó volt fölnevezni ránk, és intett, hogy menjünk a leghátsó helyiségbe. Ott egy iratokkal rogyásig megrakott íróasztal mögött megpillantottam a legmagasabb férfit, akit addig életemben láttam. Akkor még nem tudtam, hogy az illető régebben szumó-birkózó volt, de határozottan az volt az érzésem, hogy ha kimenne az épületből és a vállát nekivetné az iskola falának, az épület biztosan összedőlne. Ahhoz nem szerzett elég jó nevet, hogy mint birkózó később is megmaradhasson a szakmában, de jó néven vette, ha régi birkózó nevéen – Avadzsiumi - szólították. A gésák a nevet tréfásan Avadzsiura rövidítették. Ahogy beléptünk, Hatszumomo rögtön bevetette csáberejét. Először láttam, hogy ezt hogyan csinálja. Így szólította meg Avadzsi:

- Avadzsi-szan! – De az a mód lepott meg a legjobban, ahogyan ezt kimondta. Inkább az volt a csoda, hogy nem fogyott ki közben a lélegzete, mert a megszólítás valahogy ilyesféleképpen hangzott: – Avaaa-dzsi-szaaaannnnnnnn!

A megszólítás tulajdonképpen olyasféle hatást keltett, mintha neheztelne az illetőre. A birkózó letette a kezében levő tollat, amint meghallotta Hatszumomo hangját és az arca kissé felcsúszott a fülei felé. Nála ez jelentette a mosolygást.

- Mmm... Hatszumomo-szan – mondta –, ha még ennél is csinosabb leszel egy szép napon, én nem tudom, mit csinálok majd!

A beszéde inkább suttozásnak hallatszott, mert a birkózók néha akkorákat csapnak egymás torkára, hogy elmegy a hangjuk.

Avadzsi szerényen mérve is akkora lehetett, mint egy víziló, azonban nagyon elegánsan öltözködött. Csíkos kimonó-felsőrészt és kimonó-nadrágot viselt. Az volt a feladata, hogy a befolyó pénzeket a megfelelő helyekre irányítsa, azonban volt annyi esze, hogy a pénzfolyam egy részét a saját zsebébe kormányozza. Ez nem jelenti azt, hogy lopott. Csak arról van szó, hogy a rendszer így működött. Éppen ezért mindegyik gésa igyekezett vele jóban lenni. Ettől támadt Avadzsinak az a híre, hogy legalább annyi időt tölt elegáns ruháján kívül, mint benne.

Hatszumomo és Avadzsi sokáig beszélgettek és Hatszumomo csak ezután mondta meg,

tulajdonképpen azért jött, hogy engem beírasson az iskolába. Avadzsi eddig még észre sem vett, de most felém fordította hatalmas fejét. Aztán egy kissé följebb tolta az egyik papírolót, hogy jobban lásson.

- Azt hittem először, hogy rosszul látok – állapította meg. – Előre meg kellett volna mondania, milyen szép lány hozott ide nekünk. A szemei... valósággal olyan színűek, mint a tükörök!

- Tükörszínűek? De hiszen a tükör színtelen! – ellenkezett Hatszumomo.

- Szó sincs róla. Szikrázóan ezüstszürke színe van. Ha maga a tükörbe néz, csak önmagát látja, én azonban a szép színek iránt is érzékeny vagyok.

- Igen? Én nem találok őt szépnek. Egyszer szemtanúja voltam, amint egy hullát kihalásztak egy folyóból. Annak volt ilyen színű a szeme.

- Maga talán túl szép ahhoz, hogy másokban észre tudja venni a szépet – replikázott Avadzsi, miközben kinyitotta a nyilvántartó könyvet és tollat vett a kezébe. – Nos, írjuk be a leánykát a nagykönyvbe. Nos... ugye Csijónak hívnak? Légy szíves, Csijo, mondd meg a teljes nevedet és hogy hol születted.

Amikor Avadzsi ezeket mondta, egyszerre csak magam előtt láttam Szatszut, amint zavartan és félelemmel telve Avadzsi előtt áll. Hiszen Szatszúnak itt kellett lennie, amikor beírta a nagykönyvbe.

- Szakamoto a családnevem – válaszoltam. – Joroidóban születtem. Bizonyára hallotta már ezeket a neveket, mert Szatzsu nővéremnek is ez a neve és ő is Joroidóban született.

Arra számítottam, hogy Hatszumomo nagyon dühös lesz, de nagy meglepetésemre szinte örülni látszott, amikor meghallotta kérdésemet.

- Ha idősebb nálad, már be kellett volna itt jelenteni. Én azonban eddig nem találkoztam a nevével. Talán nem is lakik a Gion negyedben – mondta Avadzsi.

Most már megértettem, miért mosolygott annyira Hatszumomo a kérdésemen: előre tudta, mit fog válaszolni Avadzsi. Ha eddig lettek volna is kételyeim, hogy valóban találkozott-e a nővéremmel, azok most megszűntek. Kiotóban voltak más gésanegyedek is a Gionon kívül, noha én nem tudtam azokról semmit. Szatzsu tehát egy másik negyedben lakik. Elhatároztam, hogy megkeresem.

Amikor visszaérkeztem az okijába, Auntie elvitt a közelben levő fürdőházba. Már máskor is voltam ott, de akkor mindig egy-egy idősebb cseléd kísért el. Az a kezembe adott egy picike törölközőt meg egy darab szappant és amíg mosdottam, azalatt ő is megmosdott. Auntie sokkal gyöngédebben bánt velem, letérdelt mögém és megmosta a hátamat. Meglepett, hogy nem volt benne semmi szégyenérzet, cső alakú melleit összevissza lengette, sőt az egyik mellével véletlenül többször hozzám is ért.

A fürdő után visszamentünk az okijába és megkaptam életem első selyemkimonóját. A csillogó kék selymet az öv táján zöld fűszálak, az ujjain és a mellrészén világossárga virágok díszítették. Ezután fölmentünk a lépcsőn Hatszumomo szobájához. Mielőtt beléptünk volna, Auntie figyelmeztetett, hogy ne idegesítsem fel Hatszumomót, és ne tegyek semmi olyat, ami nem tetszenék neki. Akkoriban még nem értettem a figyelmeztetés okát, most azonban már tudom, miért aggódott annyira Auntie. Ugyanis egy gésa, ha reggel korán ébred, ugyanolyan, mint a többi nő. Az arca duzzadt az alvástól, a szaga kellemetlen. Az igaz, hogy a frizurája még akkor is nagyszerű, amikor még alig tudja kinyitni a szemét, minden más szempontból azonban ugyanolyan, mint a közönséges nők. Csak akkor válik gésává, amikor a tükör elé ül és elkezdi magát kifesteni. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy ekkor máris gésának látszik. Ekkor még csak gondolatban válik azzá.

A szobában le kellett ülnöm egy karnyújtásnyira Hatszumomo mögé, ahonnan jól láthattam az arcát a kikészítéshez használt apró tükörben. Hatszumomo vállaihoz simuló gyapatruhájában egy párnán térdelt és egy féltucatnyi, legkülönbözőbb alakú ecsetet tartott a kezében. Egyesek majdnem olyan szélesek voltak, mint egy legyező, mások viszont olyan

keskenyek, mint egy evőpálcika, alig néhány puha szállal a végén.

- Ezek az ecseteim – szólalt meg Hatszumomo. – Emlékszel erre? – kérdezte, kivette a fiókból azt a tégelyt, amely a hófehér krémet tartalmazta és meglobogtatta előttem. – Erre mondtam azt, hogy ne merj hozzányúlni.

- Azóta nem nyúltam hozzá – mondtam.

Hatszumomo a lezárt tégelyt többször körülszaglászta, aztán ezt mondta: – Azt hiszem, valóban nem nyúltál hozzá. – Aztán letette a tégelyt és három festék rudacskát vett elő, amelyeket a tenyerére téve mutatott meg nekem.

- Ezek árnyaláshoz valók. Nézd meg őket.

Az egyik rudacskát a kezembe vettem. Körülbelül akkora lehetett, mint egy baba ujjacskája és kőkemény volt, úgyhogy nem hagyott nyomot a bőrömmön. Az egyik vége köré vékony ezüsthólia volt tekerve, ami a használatától foltos lett.

Hatszumomo visszavette tőlem a rudacskákat és egy faágacskának látszó valamit vett a kezébe, amely az egyik végén égési nyomokat mutatott.

- Ez a Paulownia fa egyik száraz ágacskája. Ezzel rajzolom ki a szemöldökömet – adta át a fadarabot. – Ez pedig viasz. – Kivett egy félig elhasznált viasz rudacskát papírjából és felém nyújtotta, hogy jól megnézhessem.

- Mit gondolsz, vajon miért mutogatom meg neked ezeket a dolgokat?

- Hogy tudjam, hogyan készíti ki magát – válaszoltam.

- Az egekre, dehogyis! Csak azért mutatom meg neked mindezt, hogy lásd, nincs benne semmi boszorkányság. Milyen kár a te szempontodból! Ugyanis a festék önmagában nem elegendő ahhoz, hogy Csijót igazán széppé tegye.

Hatszumomo visszafordult a tükör felé és halkán maga elé dúdolt, miközben kinyitott egy halványsárga krémet tartalmazó tégelyt. Talán hihetetlenül hangzik, de ez a krém a fülemüle ürülékéből készült. Akkoriban nagyon sok gésa használta arckrémként, mert azt hitték, jól tesz a bőrnek. Azonban annyira drága volt, hogy Hatszumomo csak éppen néhány pöttyöt tett a szeme és a szája környékére. Azután letépett egy darabka viaszt az egyik rúdról, azt az ujja hegyeivel meglágyította, a viasszal bedörzsölte a krémet előbb az arcbőrébe, majd a nyakának és mellkasának a bőrébe. Ezután egy rongyba alaposan beletörölte a kezét. Utána az egyik lapos ecsetet megnedvesítette és a krémet habos fehér masszává keverte vele. Ezzel festette ki az arcát és a nyakát, de a szeme, a szája és az orra környékét kihagyta. Aki látott már gyermeket olyan maszokban, amelyből ki volt vágva a szemének, orrának és szájának a helye, az el tudja képzelni, hogyan nézett ki Hatszumomo azelőtt, hogy megnedvesített még néhány kisebb ecsetet, amelyekkel kitöltötte az üresen hagyott helyeket. A művelet befejezése után úgy nézett ki, mintha arccal előre egy rizslisztes ládába esett volna bele. Az arca fehér volt, mint egy kísérteté. Úgy nézett ki, mint egy démon – és az is volt –, mégis szinte beteggé tett a féltékenység. Tudtam ugyanis, hogy ugyanezt az arcot egy-két órán belül élvezettel fogják bámulni a férfiak, én pedig itt leszek az okijában átizzadt, csúnya ruháimban.

Hatszumomo most a festék rudacskákat nedvesítette meg és egy kis piros színt varázsolt az orcájára. Már az okijában töltött első hónap alatt is többször meglestem Hatszumomót olyankor, amikor teljesen elkészült a szépítkezéssel. Ezt annyiszor megtettem, ahányszor csak lehetőségem adódott rá. Észrevettem, hogy arcszíne mindig harmonizál kimonójának színével. Ebben nem találtam semmi szokatlant, akkoriban azonban nem tudtam, hogy Hatszumomo mindig valamivel pirosabb árnyalatot használ, mint mások. Fogalmam sincs, miért tette ezt, hacsak nem az volt a szándéka, hogy az embereknek a vér színét juttassa az eszüikbe. Egy biztos: Hatszumomo nem ok nélkül tette, amit tett. Nagyon jól tudta, mi emeli ki a szépségét.

A szemöldökét és az ajkát azonban még nem festette ki. Ezzel egyelőre nem törődött, hanem megkérte Auntie-t, hogy fesse ki hátul a nyakát. Ezzel kapcsolatban meg kell valamit mondanom. A japán férfiak úgy nézik a nők nyakát és torkát, ahogyan a nyugatiak a nők lábát. Ez az oka, amiért a gésák úgy viselik a kimonójukat, hogy a gallér az első néhány gerinccsigolyát nem takarja. Szerintem ennek ugyanolyan a hatása a férfiakra, mint Párizsban a

miniszoknyáé. Auntie Hatszumomo nyakának a hátsó részére a *szanbon-ashi* – „három láb” nevű figurát festette. Ez olyan hatást kelt, mintha egy fehér kerítés résein át leskelődnénk a meztelen nyakra. Hosszú évek teltek el, amíg megértettem ennek a figurának az erotikus hatását. Egyelőre azt a képzetet keltette bennem, mintha egy nő ujjainak résein keresztül nézegetne valamit. A gésák azzal is fokozzák a hatást, hogy a haj alsó körvonala alatt egy kis részt a bőrön festetlenül hagynak. Ez hangsúlyozza a kikészítés mesterséges voltát és hasonlít a no-drámákban használt maszkokhoz. Aki a gésa mellé ül és a kikészítését maszknak fogja fel, abban jobban tudatosul a bőr meztelen volta.

Hatszumomo közben kiöblítette az ecseteit, majd a tükörből engem figyelt. Végül megszólalt:

- Tudom, hogy most mit gondolsz. Azt hiszed, te sohasem leszel ilyen szép. Ezt jól gondolod.

- Tudomásodra kell hoznom – szólt közbe Auntie –, hogy Csijo-csant sokan nagyon szépek találják.

- Olyan emberek is akadnak, akik szeretik a rothadó hal bűzét – vágott vissza Hatszumomo. Aztán intett, menjünk ki, hogy tovább folytathassa az öltözködést.

Amikor Auntie-val kiléptünk a szobából, úgy állt ott Bekku úr, mintha csak most hozott volna el engem és Szatszut otthonról. Az okijában töltött első hetemben kiderült, Bekku úr egyáltalában nem leányrabló, hanem öltöztető, vagyis azért jött el mindennap az okijába, hogy segítsen Hatszumomónak a komplikált kimonó felvételében.

Az a ruha, amelyet Hatszumomónak ma kellett fölvennie, ott lógott az állványon a nagy állótükör mellett. Auntie mindaddig kedvtelve simogatta, amíg Hatszumomo ki nem jött egy szép rozsdaszínű, sötét sárga levelekkel díszített alsóruhában. A továbbiakat akkoriban még nem értettem, mert a gésa-kimonót nem olyan egyszerű dolog fölvenni. Ám kellő magyarázat mellett minden könnyen érthetővé válik.

Az első dolog, amit tudni kell az, hogy a háziasszonyok és a gésák eltérő módon viselik a kimonót. Amikor egy háziasszony kimonót vesz föl, erősen kipárnázza magát, hogy a kimonó ne gyűrődjék össze a derék körül. Ennek az a következménye, hogy a végén olyanná válik, mint egy templomi oszlop. A gésák azonban olyan gyakran öltönek kimonót, hogy semmi szükségük nincs kipárnázásra, mert az összegyűrődés nem okoz nekik problémát. Az öltözködést a háziasszonyok és a gésák is azzal kezdik, hogy levetve házi ruházatukat, a meztelen csípőjükre egy selyemövet vesznek föl – ez a *koshimaki*, vagyis a „csípőtakaró”. Ezt egy rövid ujjú kimonó-alsóing követi, amit a deréknál szorosan megkötnek. Ezután következnek az egymáshoz zsinórral erősített apró, alakos kiképzésű párnácskák. Minthogy Hatszumomónak nem volt vastag a csípője, alakja sudár volt, továbbá már oly sok éve viselt kimonót, nem volt szüksége párnázásra.

Mindaz, amiről eddig beszámoltam, kívülről nem látszik, ha egy nő teljesen fel van öltözve. Azonban a következő darab, az alsóruha tulajdonképpen nem pusztán alsónemű. Ha egy gésa táncol, vagy csak egyszerűen megy az utcán, néha kénytelen bal kezével fölemelni kimonójának szélét, hogy ne legyen útjában. Ilyenkor az alsóruha egészen térd alattig kilátszik, vagyis színének, mintázatának és anyagának illenie kell a kimonóéhoz. Ezenkívül az alsóruha gallérja is kilátszik, ahogyan a férfiak inggallérja kilátszik a zakó alól. Auntie egyik napi feladata az volt, hogy selymgallért varrjon arra az alsóruhára, amelyet Hatszumomo aznap akart fölvenni. Másnap meg le kellett venni róla a gallért, hogy ki lehessen mosni. A gésajelöltek piros gallért viselnek, de Hatszumomo nem volt már tanuló, neki fehér gallér járt.

Amikor kilépett a szobájából, már az összes ruhadarab rajta volt, amelyekről beszéltem – noha az alsóruháján kívül, amelyet zsinórral kötött meg a derekán, ezekből semmit nem láttunk. Az elmondottakon kívül oldalt kényelmesen begombolható fehér zoknit is viselt – ennek tubi a neve.

Készen állt tehát arra, hogy Bekku úr befejezze az öltöztetését. Aki látta őt munka közben, rögtön megértette, miért van szükség a segítségére. A kimonók mind egyforma hosszúak, függetlenül attól, hogy ki viseli azokat, így azután a nagyon magas nők kivételével fel

kell belőlük hajtani. A felhajtást azonban nem alul, hanem a széles selyemöv alatti részen kell végrehajtani. Amikor Bekku úr a derék alatt befejezte a felhajtást, soha a legkisebb ráncot sem lehetett a kimonón észrevenni. A felhajtott részt Bekku úr zsinórral rögzítette. Ha néha valami nem egészen stimmelt, itt-ott rántott egyet a ruhán és mindjárt minden rendbe jött. Amikor befejezte munkáját, a ruha mindig gyönyörűen követte a test körvonalait.

Bekku úrnak öltöztetőként az volt az egyik legfontosabb feladata, hogy megkösse az obit. Az obi megkötése távolról sem tartozik az egyszerű feladatok közé. Az az obi, amelyet Hatszumomo hordott, kétszer olyan hosszú volt, mint amilyen magas egy férfi, és közel olyan széles, mint egy nő válla. A derék köré tekert obi a mellcsonttól egészen a köldök alatti részig fedi a testet. Azok az emberek, akik semmit se tudnak a kimonókról, azt hiszik, hogy az obit egyszerűen úgy kötik meg, mint a zsinórokat. Ez azonban nagyon távol áll az igazságtól. Vagy féltucatnyi zsinórra és kapocsra van szükség ahhoz, hogy az obi a helyén maradjon, de szükség van még némi alápárnázásra is és a csomót megfelelően meg kell formázni. Bekku úrnak jó néhány percre volt szüksége ahhoz, hogy megkösse Hatszumomo obiját. Amikor befejezte munkáját, az anyagon sehol nem látszott egyetlen ránc sem, annak ellenére, hogy meglehetősen vastag és merev volt.

Abból, amit láttam, akkoriban nem sokat értettem. Mindössze azt figyeltem meg, hogy Bekku úr fantasztikus ütemben köt meg különböző zsinórokat és hajtogat szöveteket, Hatszumomo pedig nem tesz mást, mint széttárja a két karját és nézegeti magát a tükörben. A kimonója barna és aranszínű brokátból készült. A dereka alatt az őszi barna színekben két szarvasbika nézett egymással farkasszemet, mögöttük aranyos és vörös színben pompázó hullott falevelekkel. Az obija szilvakék volt és ezüstsálak szótték át. Őt figyelve, szinte sárga lettem az irigységtől. Akkoriban erről még fogalmam se volt, de a ruházata a maga egészében alighanem többre kerülhetett, mint amennyit egy rendőr vagy egy boltos egy esztendő alatt keres. Mégis, amint Hatszumomo ott pörgött-forgott a tükör előtt, azt lehetett gondolni, nincsen annyi pénz a világon, amennyivel egy nőt olyan gyönyörűvé lehet varázsolni, mint amilyen ő.

Már csak a smink utolsó simítása és hajának díszítése volt hátra. Auntie-val együtt követtük Hatszumomót a szobájába, ahol letérdelt az öltözőasztala mellé és elővette a rúzszt tartalmazó pici lakkdobozt. A rúzszt egy kis ecsettel vitte fel. Az akkori divatnak megfelelően a felső ajkát nem rúzsozta ki, amitől az alsó ajka teltebbnek látszott. Az arc fehérre festése furcsa illúziók keltésére alkalmas. Ha ugyanis a gésák ajkuknak egész felszínét berúzsoznák, a szájuk két jókora szelet tonhálnak látszanék. Ezért a gésák inkább az ibolya virágához hasonló alakúra festik ki a szájukat. Amelyik gésának nem teljesen kerek a szája – és nagyon kevésnek az –, azok igyekeznek minél kerekrebbre festeni a szájukat. Akkoriban azonban a felső ajkát nem szokták befesteni és Hatszumomo is így járt el.

Hatszumomo most a kezébe vette azt a Paulownia ágacskát, amelyet már előzőleg megmutatott nekem és egy gyufaszállal meggyújtotta. Néhány pillanatnyi égés után elfújta a lángot, az ágacskát az ujjai hegyével egy kissé lehűtötte, majd visszament a tükörhöz és az ágacska elszenesedett végével megrajzolta a szemöldökét. Sikerült szép világosszürke árnyalatot varázsolnia a szeme fölé. Aztán egy szekrényből kivett néhány csillogó hajdíszet, köztük egy teknősbéka páncélját ábrázolót, valamint egy hosszú tű végére rögzített furcsa formájú gyöngysort. Miután a díszeket behelyezte a hajába, a nyaka hátsó részén lévő festetlen bőrre egy kevés parfümöt tett és a fából készült lapos fiolát az obijába dugta, hogy kéznél legyen, ha esetleg szüksége volna rá. Az obiba még egy legyezőt is bedugott, a kimonó jobb ujjába pedig zsebkendőt helyezett. Mindezek befejeztével megfordult és egyenesen rám nézett. Az arcán ugyanaz az enyhe mosoly játszott, mint előzőleg és még Auntie is megkönnyebbült sóhajjal vette tudomásul, hogy milyen gyönyörű Hatszumomo.

6. FEJEZET

Bármit gondolt is bármelyikünk Hatszumomóról, ő volt az okija császárnője, mert ő

kereste meg azt a pénzt, amelyből valamennyien éltünk. Ezért császárnőként nagyon zokon vette volna, ha későn hazatérve a palotájában sötét van, a személyzet pedig alszik. Ezt úgy kell érteni, ha túl részegen érkezik haza ahhoz, hogy személyesen gombolgassa ki a zoknijait, valakinek ébren kell lennie, aki ezt elvégzi helyette. Ha pedig éhes, nyilvánvalóan nem személyesen vándorol ki a konyhába, hogy készítsen magának valamit – például hogy, *umeboshi ocsuzakét*, mert ez volt Hatszumomo kedvenc étele. Ez úgy készül, hogy a maradék rizst és egy kevés ecetes szilvát forró teába tesznek. A mi okijánk ebből a szempontból egyáltalában nem volt kivételes. A gésát szinte mindenütt a legfiatalabbnak kellett megvárnia és üdvözlőnie – a „kokonnak”, ahogyan a gésa-tanulókat tréfásan nevezték. Így attól a pillanattól kezdve, hogy iskolába jártam, én lettem a legfiatalabb kokon az okijánkban. Úritők és a két idősebb cseléd jóval éjjel előtt elheveredett az alvógyékényen és az igazak álmát aludták, nekem pedig az álmozással küszködve ott kellett térdelnem gyakran éjjel után kettőig. A Nagyi szobája ott volt a közelemben, nála alvás közben is mindig égett a lámpa és szobája ajtaja mindig nyitva volt egy kicsit. Ettől egy fénycsík esett az alvógyékényemre és eszembe jutott az a nap, amikor a nővéremmel együtt elvittek a falunkból és még utoljára bekukucsáltam alvó anyám szobájába. Apám halászhalókat tett a papírrolók elé, hogy egy kicsit besötétítse a szobát, én azonban túl sötétnek tartottam, ezért megnyitottam egy kissé az egyik ablakot. Ettől egy fény sugar esett anyám alvógyékényére, ami meglátta, sápadt és csontos kezét. Amikor a Nagyi szobájából a fény sugar az én gyékényemre esett, eszembe jutott, vajon él-e még anyám... A hasonlóságunk alapján azt hittem, meg fogom érezni a halálát, biztosat persze nem tudhattam.

Egyik este, a sötétedés beállta után egyre hidegebb lett, az ajtófélfának támaszkodva éppen elszundikáltam, amikor meghallottam, hogy nyílik a külső kapu. Mivel tudtam, Hatszumomo nagyon megharagszik, ha nem talál ébren, igyekeztem a lehető legéberebbnek mutatni magam. Ám amikor a belső ajtó is kinyílt, nagy meglepetésemre egy férfit láttam belépni, aki a munkások hagyományos bő köpenyét viselte, parasztnadrág volt rajta, pedig nem látszott se munkásnak, se parasztnak. A haja divatos módon volt fényesre olajozva és szépen nyírt szakállt viselt, ami értelmiségire vallott. Lehajolt hozzám és a kezébe vette a fejemet, majd egyenesen az arcomba nézett.

- Egészen csinos kislány vagy — mondta halkán. — Hogy hívnak?

Biztos voltam benne, hogy munkás, de fogalmam se volt, miért jött el a házba ilyen késő éjszaka. Félttem tőle, de valahogyan mégis sikerült kinyögnöm a nevemet. Aztán megnyalta egyik ujjának a hegyét és hozzáért vele az arcomhoz — mint később megtudtam azért, hogy eltávolítsa egy szempillát.

- Joko még mindig itt van? — kérdezte a férfi.

Joko egy fiatalasszony volt, aki késő délutántól egészen estig a személyzet szobájában szokott üldögdélni. Azokban az időkben az okiják és a teaházak privát telefonokkal voltak összekapcsolva és Jokónak több volt a dolga, mint az okijában bármelyikünknek. Ugyanis az ő feladata volt a telefon kezelése és egy naplóba föl kellett jegyeznie Hatszumomo partikra és bankettekre szóló meghívásait. A meghívások néha fél évvel előbb érkeztek. Hatszumomo naplója nem telt meg mindig teljesen, és gyakori volt az is, hogy a teaházakból este telefonáltak neki, hogy menjen be, ha nincs elfoglalva. A telefon azonban azon az estén nem szólalt meg gyakran, ezért azt hittem, hogy Joko ugyanúgy álomba merült, mint én magam. A férfi nem várta meg, hogy válaszoljak, hanem csöndet intett és a folyosóra lépve a személyzeti szoba felé tartott.

A következő dolog az volt, hogy hallottam Joko sajnálkozását — valóban elaludt —, majd hosszú beszélgetést folytatott a vonal másik végén levő telefonkezelővel. Aztán hallottam, hogy még további teaházakat hív fel. Végül sikerült megtalálnia Hatszumomót, akivel közölte, hogy Onoe Shikan kabuki színész megérkezett a városba. Akkoriban még nem tudtam, hogy Onoe Shikan nem létező személy, hanem csak egy kód.

Joko ezután hazament. Nem aggasztotta, hogy egy férfi van a személyzeti szobában, így aztán eldöntöttem, én sem szólok a dolgról senkinek. Ezt nagyon okosan tettem, mert húsz percen belül megérkezett Hatszumomo és közölte velem:

— Eddig még nagyon kíméletesen bántam veled, de ha bárkinek meg mered említeni, hogy egy férfi járt itt, aki miatt korábban hazaérkeztem, nagyon meg fogod bánni.

Fölém hajolva állt, miközben ezt mondta és amikor valamiért benyúlt a ruhaujjába, még a gyenge világításban is észrevettem, hogy az alkarja vörös. Bement a személyzeti szobába és becsukta maga mögött az ajtót. Egy ideig fojtott hangú beszélgetés hallatszott, majd csönd lett. Néha-néha egy-egy halk nyögést hallottam. Nem állítom, hogy akkoriban tudtam, mi folyik bent, azonban a nővérem jutott az eszembe, amint fölemeli a fürdőruháját a Szugi fiú előtt. Közben az undor és kíváncsiság olyan erős keverékét éreztem, hogy még akkor sem tudtam volna elhagyni a helyemet, ha ezt szabad lett volna megtennem.

Hatszumomo barátja — akiről kiderült, hogy egy közeli étterem séfje — nagyjából hetente egyszer jött, ilyenkor bezárkóztak a személyzeti szobába. Ezenkívül azonban másutt és más időpontokban is találkoztak. Ezt onnan tudom, hogy Jokónak elég gyakran kellett üzeneteket közvetítenie és ezeknek fültanúja voltam. A személyzet minden tagja tudta, mit csinál Hatszumomo, és jól mutatja hatalmát fölöttük, hogy senki sem mert szólni Auntie-nak, Anyának vagy a Nagyinak. Bizonyára nem engedték volna, hogy barátot tartson, azt meg végleg megtiltották volna, hogy a házba hozza a szeretőjét. Ugyanis a vele töltött idő alatt nem keres pénzt, sőt még veszít is azáltal, hogy egyes teaházak meghívásainak — ahol pénzt kereshetne — nem tesz eleget. Ráadásul elriasztja magától azokat a gazdag embereket, akik esetleg hosszabb ideig szeretnének vele kapcsolatot fenntartani. Ezek valószínűleg elállnának a kapcsolat létesítésétől, ha megtudnák, Hatszumomónak egy étterem séfje a barátja.

Egyik este éppen az udvarból tértem vissza, ahol ittam egy keveset a kút vizéből, amikor meghallottam, hogy nyílik a külső kapu, majd hangosan becsapódik.

- Hatszumomo-szan – szólalt meg valaki mély hangon –, ne zavard fel az egész házat...

Számomra tényleg érthetetlen volt, hogy Hatszumomo miért vállalt kockázatot, hogy a barátját behozza az okijába – noha lehetséges, éppen a kockázat izgatta őt. Eddig azonban nagyon vigyázott arra, ne csináljon zajt. Gyorsan térdelő helyzetbe emelkedtem, aztán egy pillanat múlva már ott is volt Hatszumomo az előcsarnokban, a kezében két, vászonpapírba tekert csomaggal. Mögötte egy másik gésa lépett be, aki olyan magas volt, hogy le kellett hajtania a fejét, hogy beférjen az ajtón. Amikor fölegyenesedett és a magasból lenézett rám, az ajkait természetellenesen nagyinak és vastagnak láttam. Az arca hosszúkás volt és alighanem senki se mondta volna szépek.

- Ez a mi buta kis szolgálónk – mondta Hatszumomo. – Azt hiszem, van valamiféle neve is, de hívjuk egyszerűen Kis Hülyének.

- Nos, Kis Hülye kisasszony – szólalt meg a másik gésa. – Szaladj és hozz nekünk valami innivalót! – A mély hang tulajdonosa nem Hatszumomo barátja volt.

Hatszumomo az *amakucsinak* nevezett szaké-féleséget szerette leginkább – ez könnyű és édes. Amakucsit azonban csak télen szoktak készíteni és éppen elfogyott. Ezért két pohár sört töltöttem és vittem be nekik. Hatszumomo és a barátnője közben kimentek az udvarra és facipőben álldogáltak odakint. Láttam, hogy mindketten nagyon részegek, és azt is észrevettem, Hatszumomo barátnőjének a lába túl nagy a mi facipőinkhez képest, ezért minden egyes lépésnél harsány hahotában törtek ki. Azt hiszem, említettem már, hogy a házat deszkajárda vette körül. Hatszumomo erre tette le csomagjait, és éppen készült kinyitni az egyiket, amikor megérkeztem a sörrel.

- Most nincs kedvem sört inni – jelentette ki és a járda alá öntötte a söröket.

- Én szívesen innék sört – szólalt meg a barátnő, de már későn. – Miért öntötted ki az enyémet is?

- Ó, hallgass már el, Korin! – hártotta el a szemrehányást Hatszumomo. – Eleget ittál már. Inkább ne nézz ide, mert félek, szívsvélhűdést kapsz a boldogságtól, ha meglátod, mi van itt! – Hatszumomo kibontotta az egyik csomagot és a járdára terítette a benne lévő gyönyörű kimonót. A kimonót halványzöld alapon vörös levelű szőlőindák díszítették. Valóban csodálatos

selyemruha volt, de csak nyáron volt jó, mert pehelykönnyű lévén, az őszi hűvösebb időben már nem adott elég meleget. Korin annyira elmerülten bámulta a szép darabot, hogy nagyot nyelve, majdnem megfulladt a saját nyálától – amitől mind a ketten ismét harsány nevetésre fakadtak. Azt hittem, már elmehetek, de Hatszumomo visszatartott:

Ne menj még el, Kis Hülye kisasszony! – Aztán ismét a barátnőjéhez fordult: – Itt az ideje egy kis találósdinak Korin-szan. Találd ki, kinek a kimonója ez?

Korin a lenyelt nyálától még mindig nagyokat köhögött, amikor végre meg tudott szólalni, ezt mondta: – Szeretném, ha az enyém volna!

- Nos, nem a tiéd. Azé a gésáé, akit mindketten a legjobban gyűlölünk ezen a világon.

- Ó, Hatszumomo... te egy zseni vagy. De hogyan sikerült megszerezned Szatoka kimonóját?

- Nem Szatokáról beszélek! „Tökéletes Kisasszonyról” van szó!

- Kicsodáról?

- Arról, aki mindenki másnál tökéletesebbnek tartja magát!

Hosszú szünet után megszólalt Korin: – Mameha! Ó, te jóságos ég, ez Mameha kimonója. Nem is értem, miért nem ismertem rá. Hogyan sikerült megszerezned?

– Néhány nappal ezelőtt ott felejtettem valamit a Kaburendzso Színházban – válaszolt Hatszumomo. – Amikor visszamentem érte, az alagsorba vezető lépcsők felől holmi nyögésfélét hallottam. Arra gondoltam, ez nem lehet igaz! Nem lehet ilyen szerencsém! Amikor azután lementem és meggyújtottam a villanyt, mit gondolsz, kiket találtam ott úgy összeragadva, mint két rizsszem?

- Lehetetlen! Mamehát?

- Ne légy számár! Mamehának több esze van, semhogy ilyeneket csináljon. A szobalánya hentergett ott a színház őrével. Tudtam, bármit hajlandó megtenni azért, hogy ne szóljak az úrnőjének, így aztán közöltem vele, hallgatásomért cserébe Mameha kimonóját kérem. Elkezdett hangosan bögni, amikor megmondtam, melyik kimonójára gondolok.

- És mi van a másik csomagban? – kérdezte Korin és a ház körüli járdán fekvő, még mindig összekötözött csomagra mutatott.

- Ezt a másikat pedig a lánynak saját pénzéből kellett megvennie számomra.

- A saját pénzén? Hát van olyan szobalány, akinek elég a pénze ahhoz, hogy egy kimonót vegyen belőle?

- Nos, ha nem vásárolta, bár ő ezt állította, engem nem érdekel, hogyan került hozzá. A Kis Hülyét egyébként megkérem, vigye a kimonót a raktárba.

- Hatszumomo-szan – válaszoltam rögtön. – Nekem nem szabad a raktárházba betennem a lábamat.

- Ha meg szeretnéd tudni, hol van a nővéred, ne beszéltesd kétszer. Terveim vannak veled. Ha betetted a kimonót a raktárba, utána egyetlen kérdésedre hajlandó leszek válaszolni.

Nem akarom azt mondani, hittem neki. Azt azonban tudtam, hogy az életemet az okijában megkeserítheti. Kénytelen voltam tehát engedelmeskedni.

A kimonót – becsomagolva – a kezembe adta és lekísért az udvarban lévő raktárházig. Kinyitotta a raktár ajtaját és hangos kattanással felgyújtotta a villanyt. A polcok tele voltak lepedőkkel, párnahuzatokkal és volt ott még néhány bezárt szekrény és alvógyékény. Hatszumomo megfogott a karomnál fogva és a külső fal melletti létra felé irányított.

- Tedd oda fel a kimonót – parancsolta.

Fölmásztam a létrán és kinyitottam a fenti tolóajtót. Fönt a padlástérben nem voltak polcok, hanem a falak mentén majdnem a padlástér teljes magasságáig nyúltak az egymásra halmozott lakkozott ládák. Ezek két sorban voltak elhelyezve, köztük egy keskeny folyosóval. A folyosó végén zsindeyes ablakok gondoskodtak a megfelelő szellőzésről. A megvilágítás kontrasztos, de sokkal erősebb volt, mint odalent, így amikor beléptem a padlástérbe, el tudtam olvasni a ládákra írt fekete írásjeleket. Ilyen feliratokat láttam: *Kata-Komon, Ro* – „Stencilezett tervek, áttört selyemfátyol” és *Kuromontszuki, Avasze* – „Fekete fodros ruhák béléssel”. Az

igazat megvallva, akkoriban még nem ismertem elég írásjelet, de végül is sikerült megtalálnom Hatszumomo ládáját. Minthogy a többi láda tetején, vagyis nagyon magasan volt, csak nehezen tudtam levenni, végül azonban sikerült az új kimonót belegyömöszölni a többi mellé, amelyek szintén papírba voltak csomagolva, majd visszatettem a ládát a helyére. Kíváncsiságból villámgyorsan felnyitottam még egy ládát. Ez dugig tele volt kimonóval. Ezután kinyitottam még néhány ládát, valamennyi kimonókkal volt tele. Látva, hogy a raktár mennyire tele van faládákkal és ruhákkal, megértettem, miért fél a Nagyi annyira attól, hogy tűz tör ki. A rengeteg kimonó valószínűleg nagyobb értéket képviselt, mint Joroido és Szenzuru összes értéke együttesen. Arról csak jóval később értesültem, hogy a legértékesebb kimonókat nem is itt, hanem másutt tárolták. Ezeket csak gésatanulók hordhatták, mert Hatszumomo nem viselhette azokat többé, bérelt helyiségekben tartották őket addig, amíg ismét szükség lesz rájuk.

Mire visszaértem az udvarba, Hatszumomo már visszavonult a szobájába és elővett egy festékező követ a hozzávaló festéket és egy ecsetet az íráshoz. Azt hittem, talán egy cédulát akar írni a kimonó mellé. Egy kis vizet engedett a festékező köre és elkezdett rá festéket dörzsölni. Amikor a kő már jó fekete lett, belemártotta az ecsetet a festékbe és úgy mozgatta, hogy az ecset felszívja az összes festéket, de egy csepp se essen le róla. Ezután az ecsetet a kezembe adta, Mameha kimonója fölé vitte, majd ezt mondta:

- Rajzolj rá valami szépet, kicsi Csijo.

Mameháról azelőtt még sohasem hallottam, azt azonban láttam, hogy a kimonója gyönyörű, művészi munka. A csípőtől a mellrészig egy gyönyörű szőlőinda volt beleszőve. A belőle kiinduló hajtások a szövet részei voltak ugyan, mégis úgy látszott, mintha valódi szőlőinda lenne és ha akarnám, le tudnám választani a szövetről. Az indákról kiinduló levelek már kezdtek hervadni és sárgás színt vettek fel.

- Nem tehetem, Hatszumomo-szan! – kiáltottam fel rémulten.

- Milyen kár, kicsi drágaságom – szólt közbe Hatszumomo barátnője. – Mert ha Hatszumomo kénytelen lesz téged ismételtlen megkérni, nem kapod meg tőle a nővéred címét.

- Ó, hallgass, Korin. Csijo jól tudja, hogy engedelmeskednie kell nekem. Rajzolj rá valamit az anyagra, mindegy, hogy mit.

Amikor az ecset hozzáért a kimonóhoz, Korin olyan izgatott lett, hogy felkiáltott és ez felébresztette az egyik idősebb cselédet, aki kihajolt a folyosóra. A feje kendővel volt bekötve, a hálóruhája pedig csak úgy lötyögött rajta. Hatszumomo mérgesen dobbantott egyet a lábával és úgy tett, mint egy macska, amikor támadni akar. Ez elég volt ahhoz, hogy a cseléd visszavonuljon a szobájába. Korin nem volt meglegedve azzal a néhány bizonytalan ecsetvonással, amellyel megjelöltem a kimonót, így aztán Hatszumomo határozta meg, hogy hová és milyen jelet tegyek. A rajzolatoknak nem volt semmilyen konkrét jelentésük. Hatszumomo csak arra törekedett, hogy a rajz művészeinek hasson — legalábbis az ő ízlése szerint. Utána visszacsomagolta a kimonót a vászonba és ismét átkötötte a szalaggal. Ezután Hatszumomo és Korin visszatértek a bejárathoz, ahol visszavették lakkozott zorijukat a lábukra. Amikor kinyitották az utcára vezető ajtót, Hatszumomo intett nekem, hogy kövessem.

- Hatszumomo-szan, ha engedély nélkül elhagyom az okiját, Anya nagyon dühös lesz és...

- Én megadom az engedélyt — vágott közbe Hatszumomo. — Vissza kell vinnünk a kimonót. Remélem, nem áll szándékodban megvártni engem.

Így aztán kénytelen voltam belelépni a cipőmbe és követtem őket egészen a keskeny Shirakava folyó menti utcáig. Akkoriban a Gion negyedbeli utcák még szépen ki voltak kövezve. A holdfényes utcán egy-két háztömbnyi távolságot tettünk meg, elhaladva a folyó fölé hajló cseresznyefák mellett, majd egy fahídhöz értünk. A híd a Gion negyed egy olyan részébe vezetett át, ahol még nem jártam. A folyó partja kövekkel volt kirakva, a többségüket moha borította. A kőrakás tetején a teaházak és az okiják hátsó része összefüggő falat alkotott. Az ablakok nádrolói a kiszűrődő sárga fényt keskeny csíkokra szabdalják. Ez arra emlékeztetett engem, ahogy a szakácsnő az előző nap a retkeket fölszeletelte. Közben meghallottam, ahogy odabent a férfiak és

a gésák nevetgélve beszélgettek. Valami nagyon mulatságos dolog történhetett az egyik teaházban, mert a következő hahota egyre erősebb lett, amíg teljesen el nem halt. Ekkor viszont már meg lehetett hallani egy shamiszen hangját a szomszédos teaházból. Ezek után már el tudtam képzelni, hogy Gion igen csak szórakoztató hely lehet egyesek számára. Akaratom ellenére kénytelen voltam arra gondolni, hogy hátha Szatszu is itt van valahol. Annak ellenére tettem ezt, hogy Avadzsi szerint Szatszu nincs is a Gion negyedben.

Nemsokára megálltunk egy fából készült kapu előtt.

— Felmész a lépcsőn és odaadod a kimonót az ottani szobalánynak — parancsolta Hatszumomo. — De ha netán maga a Tökéletes Kisasszony nyitná ki az ajtót, neki adod át. Egy mukkot se szólj, csak add át a kimonót. Mi itt lentről figyeljük majd, mit csinálsz.

A becsomagolt kimonót a karomba tették, majd Korin kinyitotta a kaput. Fényes falépcsők vezettek előttem föl a sötétségbe.

A félelemtől annyira remegtem, hogy félúton meg kellett állnom. Hallottam, amint Korin lentről hangos suttogással rám szól:

- Menj nyugodtan tovább, kislány! Senki se fog megenni, ha fölmész, de ha a kimonóval együtt jössz vissza, mi biztosan felfalunk. Igaz, Hatszumomo-szan?

Hatszumomo egy nagyot sóhajtott, de nem szólt egy szót sem. Korin megpróbálta a sötétségben megfigyelni, hol vagyok, Hatszumomo azonban, aki Korin vállánál alig magasabban helyezkedett el, csak a körmét rágta és egyáltalán nem törődött velem. Még ekkor is, félelmem ellenére, nem tudtam szabadulni Hatszumomo rendkívüli szépségének hatása alól. Hiába volt olyan könyörtelen irántam, akár egy pók a légy iránt, a körmét rágva is szebbnek találtam, mint a fényképészek előtt pózoló többi gésát. Korin, a barátnője, olyan volt mellette, mint az út szélén fekvő kődarab egy szép ékkövhöz képest. Korin szabályszerű frizurájával és annak minden szép díszével együtt is csúnya volt mellette és a kimonója is állandóan az útjában volt. Hatszumomo viszont úgy viselte a kimonóját, mintha a természetes bőre volna.

A lépcső tetejére érve a töksötétben letérdeltem és kissé remegő hangon ezt kiáltottam:

- Elnézést kérek, van itt valaki?

Egy ideig vártam a válaszra, de nem jelentkezett senki.

- Hangosabban kiálts — szólalt meg Korin. — Nem számítottak rá, hogy idejön valaki.

Így aztán még egyszer kiáltottam: — Van itt valaki?

- Rögtön jövök — szólalt meg egy elfojtott hang és rövidesen kinyílt az ajtó. Az ajtón belül térdelő leány nem volt idősebb, mint Szatszu, de nagyon sovány volt és olyan, mint egy ijedt madárka. Áadtam neki a becsomagolt kimonót. Nagyon meg volt lepve, és szinte rémülten vette át tőlem.

- Ki van ott, Aszami-szan? — kérdezte valaki bent a lakásban. A szobában egy frissen megvetett alvógyékény melletti antik állványon egyetlen papírlámpás égett. A gyékény biztosan Mameha gésáé volt. Ezt a szép lepedőről és az elegáns selyemtakaróról, továbbá az úgynevezett *takamakuráról* — „magas párnáról” — állapítottam meg, amilyent Hatszumomo is használt. Ez tulajdonképpen nem is párna, hanem egy faállvány, amelyen kivájták a nyak helyét. Tudniillik ez az egyetlen lehetőség arra, hogy egy gésa alvás közben ne tegye tönkre bonyolult frizuráját.

A lány nem válaszolt, hanem igyekezett minél előbb kinyitni a csomagot, hogy a gyöngé fényben megnézhesse, mi van benne. Amikor észrevette benne a befestett részeket, egy nagyot nyögött és a szája elé tette a kezét. Rögtön könnyek ömlöttek végig az arcán, aztán újból megszólalt a benti hang:

- Aszami-szan! Ki van itt?

- Ó, senki, kisasszony! — kiáltott fel a leány. Rettenetesen megsajnáltam őt, aki ruhaujjával próbálta megtörölgetni a szemét. Amikor fölemelte a karját, hogy a helyére csúsztassa a tolóajtót, egy pillanatra megláttam az úrnőjét. Azonnal észrevettem, miért nevezte Hatszumomo Mamehát „Tökéletes Kisasszonynak”. Az arca tökéletesen ovális volt, mint egy játék babáé, a bőre olyan sima és szép volt, mint a porcelán, pedig nem is volt kikészítve. Odament az ajtóhoz, megpróbált kikukucskálni a lépcsőre, de többet nem láttam belőle, mert a

leány hirtelen becsukta az ajtót.

A következő napon, mikor visszaérkeztem az iskolából, láttam, hogy Anya, Nagyi és Auntie a szalonba bezárkózva nagyban tárgyalnak valamit. Rögtön sejtettem, hogy a kimonóról van szó. És valóban, amikor Hatszumomo belépett a házba, ezt az egyik cseléd lány rögtön jelentette az Anyának, aki kilépett az előcsarnokba és megállította Hatszumomót:

- Mameha és a szobalánya látogatást tett nálunk ma délelőtt — szólalt meg.

- Ó, Anya, tudom, miről szeretne velem beszélni. Nagyon sajnálom azt, ami a kimonóval történt. Megpróbáltam megakadályozni Csijót abban, hogy ráfessen, de nem sikerült. Biztosan azt gondolta, hogy a kimonó az enyém! Nem tudom, miért gyűlöl annyira az első pillanattól kezdve... Nem hittem volna, hogy képes egy szép kimonót tönkretenni csupán azért, hogy bánatot okozzon nekem!

Ekkorra már Auntie is kijött az előcsarnokba. Ezt kiáltotta: — *Matte mashita!* — Tudtam, hogy ezt jelenti: „Vártunk rád!” Arról azonban fogalmam sem volt, mit akar Auntie ezzel mondani. Talán azért lehetett helyes ez a felkiáltás, mert a közönség is így kiált fel, amikor egy Kabuki darabban színpadra lép a főhős.

— Auntie, csak nem gondolja, hogy közöm van a kimonó tönkretételéhez? — kérdezte Hatszumomo. — Miért tennék ilyesmit?

- Mindenki jól tudja, hogy mennyire gyűlölöd Mamehát — válaszolt Auntie. — Mindenkit gyűlölsz, akinek nagyobb a sikere, mint neked.

- Azt jelenti ezt, hogy aki sikertelen, mint maga, Auntie, azt szeretnem kellene? — vágott vissza Hatszumomo.

- Szó sincs róla — szólalt meg az Anya is. — Ne gondoldj minket annyira ostobának, hogy bedőlünk a mesédnek. Ezt a fajta viselkedést itt, az okijámban még tőled sem tűröm el. Nagyon nagyra becsülöm Mamehát. Ilyesminek nem szabad többé megtörténnie. Ami a kimonót illeti, valakinek ki kell majd fizetnie az árát. Azt nem tudom, hogy az éjszaka mi történt, de arról nincs vita, kinek a kezében volt az ecset. A cseléd lány látta, ki volt a tettes. Neki kell kifizetnie a kimonó árát — jelentette ki az Anya és visszatette a pipát a szájába.

Most a Nagyi is kijött és szólt az egyik cselédnek, hogy hozza ki a bambuszbotot.

- Csijónak már amúgy is elég nagy az adóssága — szólalt meg Auntie. — Nem látom be, miért kellene neki megfizetnie Hatszumomo adósságát is.

- Eleget beszéltünk már a dologról — tette le a Nagyi a garast. — A kislánynak verést kell kapnia és meg kell fizetnie a kimonó árát, ennyi az egész. Hol az a bambuszbot?

- Majd én magam verem meg — szólt közbe Auntie. — Nem szeretném, hogy a csuklózületeid megint begyulladjanak, Nagyi. Gyere Csijo.

Auntie megvárta, hogy a cseléd odahozza a bambuszbotot, aztán kivezetett az udvarra. Olyan mérges volt, hogy az orrlyukai sokkal tágabbak voltak a szokásosnál, a szemei pedig ököl nagyságúra kidagadtak a fejéből. Eddig nagyon vigyáztam, ne tegyek semmi olyat, amiért verés járna. Forróság futott át rajtam és mintha égtek volna a talpam alatt a lépcsőfokok. De Auntie-nak esze ágában sem volt, hogy megverjen, hanem a botot a raktárépülethez támasztotta s halkan így szólt hozzám:

- Mivel bántottad meg Hatszumomót? Tönkre akar téged tenni. Kell, hogy legyen valami oka, amiért így viselkedik, és én szeretném megtudni ezt az okot.

- Csak annyit mondhatok, Auntie, hogy így kezel, amióta csak itt vagyok. Nem tudom, mivel bánthattam meg.

- A Nagyi hiába mondja Hatszumomóról, hogy nem normális. Hatszumomo nagyon is jól tudja, mit csinál. Ha egyszer tönkre akarja tenni a jövődet, meg is fogja tenni. Bármilyen legyen is az, amivel felmérgetted, abba kell azt hagynod.

- Nem csináltam semmit, Auntie. Igaz lelkemre mondom.

- Nem szabad megbíznod benne még akkor sem, amikor azt játssza, segíteni akar neked. Máris akkora adósságot szólt a nyakadba, hogy sohasem leszel képes kifizetni.

- Ezt nem értem... mi az, hogy adósság? – kérdeztem.
- Hatszumomónak ez a kis stiklije a kimonóval több pénzbe fog kerülni, mint amennyiről valaha is álmodtál. Ezt jelenti az adósság szó.

- De hát... miből tudok én majd fizetni?

- Amikor majd elkezdesz gésaként dolgozni, meg kell fizetned az okijának a kimonó árát a többi adósságoddal együtt – az étkezéseid árát és a tandíjaidat; ha pedig beteg leszel, az orvos honoráriumát is. Ezeket mind ki kell fizetned. Mit gondolsz, miért tölti Anya az egész napot azzal, hogy bent üldögél a szobájában és számokat ír egy kicsi könyvbe? Még azzal a pénzzel is tartozol az okijának, amit a megszerzésedért fizettünk.

A Gionban eltöltött hónapjaim alatt több ízben eszembe jutott, valaki alighanem pénzt kapott azért, amiért lehetővé tette, hogy engem és Szatszut elvihessenek otthonunkból. Gyakran eszembe jutott az a beszélgetés is, amelyet Tanaka úr folytatott az apámmal és mit mondott Izgőmozgó asszonyság arról, hogy Szatzu meg én „alkalmasak” vagyunk. Rémülettel töltött el, hogy vajon Tanaka úr pénzt kapott-e azért, amiért látszólag segített rajtunk és vajon mennyit kapott? Azt azonban álomban sem képzeltem, hogy azt a pénzt majd nekem kell valakinek visszafizetnem.

- Ha sokáig sikeres gésa leszel, vissza tudod majd fizetni. De ha kudarcot vallasz, mint én, sohasem tudod megfizetni. Vajon ilyen jövőt akarsz magadnak?

Adott pillanatban nem nagyon érdekelt a jövőm.

- Ha tönkre akarod tenni a jövődet Gionban, annak akár egy tucatnyi lehetősége is van – folytatta Auntie. – Megpróbálhatsz például megszökni. Ha ezt megteszed, Anya rossz befektetésnek fog téged tekinteni és nem lesz többé hajlandó pénzt kockáztatni olyan valakire, aki később esetleg odébb áll. Akkor többé nem fizeti a tandíjadat és tanulás nélkül nem lehet belőled gésa. Vagy magadra haragíthatod a tanáraidat, akik nem fogják megadni neked azt a segítséget, amelyre a tanuláshoz szükséged van. Az is lehet, amire felnősz, megcsúnyulsz, mint én. Nem voltam éppen csúnya, amikor Nagyi elhozott a szüleimtől, de nem lettem szép és ezt Nagyi soha nem tudta nekem megbocsátani. Egy alkalommal annyira megvert, hogy az egyik csípőcsontom eltört. Emiatt kellett végleg abbahagynom gésaként való működésemet. Ezért verlek meg inkább én magam, nehogy Nagyi kezébe kerülj.

Hasra fektetett a földön, én azonban nem sokat törődtem vele, megver-e vagy sem. Szerintem már semmi se tehetne rosszabbá a helyzetemet. Valahányszor lecsapott rám a bot, olyan hangosan jajgattam, ahogyan csak mertem és azt képzeltem, hogy Hatszumomo bájos arca mosolyogva néz le rám. A verés befejezése és Auntie távozása után tovább sírtam. Egyszerre csak súlyos lépteket hallottam, amire felültem és megláttam, Hatszumomo ott áll fölöttem.

- Csijo, nagyon örülnék, ha igyekeznél kitérni az utamból – szólalt meg.

- Azt ígérte, megmondja, hol van a nővérem – válaszoltam.

- Tényleg megígértem! – Előrehajolt, az arca egészen közel került az enyémhez. Azt gondoltam, azt fogja mondani, még mindig nem tettem eleget érte és később, ha ezt jobban megszolgáltam, majd megmondja. De nem ez történt.

- A nővéred egy Tatszujónak nevezett *dzsoru-jában* van – mondta – a Giontól délre fekvő Mijagava-cso negyedben.

Amikor befejezte beszédét, belém rúgott, aztán ott hagyott.

7. FEJEZET

A dzsoru-ja szót addig még sohasem hallottam, ezért következő nap reggel, amikor Auntie megkért, segítsék a takarításban, így szóltam hozzá:

- Auntie, mi az a *dzsoru-ja*?

Auntie nem válaszolt, hanem tovább folytatta egy cérnagombolyag föltekérését.

- Auntie? – kérdeztem ismét.

- Olyan hely az, ahová Hatszumomo fog kerülni, ha végül megkapja, amit valójában

megérdemel – volt a válasz.

Minthogy láttam, nem hajlandó többet mondani, kénytelen voltam abba hagyni a kérdezősködést.

Noha kérdéseimre nem kaptam választ, az volt az érzésem, hogy Szatszúnak még több szenvedésben van része, mint nekem. Ezért azon kezdtem gondolkodni, hogyan mehetnék el legközelebb a Tatszujó nevű helyre, ha erre alkalmam lesz. Szerencsétlenségemre, a Mameha kimonójának tönkretételéért kapott büntetésembe az is beletartozott, hogy ötven napig nem hagyhatom el az okiját. Úritökkel együtt szabad volt ugyan elmennem az iskolába, de külön útjaim nem lehettek. Azt hiszem, tulajdonképpen bármikor kimehettem volna, ha akarok, de nem voltam hajlandó ilyen bolondságot elkövetni. Már csak azért sem tehettem ilyet, mert fogalmam sem volt, hol lehet az a Tatszujó. Tudtam azt is, hogy abban a pillanatban, ha fölfedeznék, nem vagyok az okijában, rögtön elküldenék a keresésemre Bekku urat vagy valaki mást. Tudomásomra jutott ugyanis, hogy a szomszédos okijából néhány hónapja megszökött egy lány, akit azonban másnap reggel már vissza is vittek oda. Szegényt mindennap többször is úgy megverték, hogy sikoltozott kínjában. Ez néha annyira elviselhetetlen volt számomra, hogy kénytelen voltam befogni a fületem.

Úgy döntöttem, meg kell várnom, amíg az ötvennapos szobafogságom letelik. Közben azon gondolkodtam, hogyan állhatnék bosszút Hatszumomón és Nagyin kegyetlenségükért. Hatszumomónál azt találtam ki, hogy amikor az udvarbeli járda köveit fel kellett takarítanom, a felkapart galambürüléket belekevertem az arckrémjébe. A krém már eredetileg is tartalmazott pacsirtaürüléket, úgyhogy lehetséges, hogy a galambürülék hozzákeverése semmi bajt sem okoz. Nekem csak az volt a fontos, hogy a „művelet” kellemes érzéssel töltött el. Nagy esetében azt találtam ki, hogy az árnyékszék felmosórongyát hozzádörzsöltem hálóruhájának belső feléhez. Örömmel láttam, hogy kellemetlen képet vág, amikor a hálóruháját szaglássza, de sohasem vetette le. Rövidesen rájöttem arra is, hogy a szakácsnő is meg akar büntetni a kimonó tönkretételéért, pedig őt senki se kérte fel erre: lecsökkentette havonta kétszer járó szárított haladagomat. Először nem tudtam, hogyan bosszuljam meg. De aztán az egyik nap észrevettem, amint egy fakalapáccsal egy egeret kerget. Mint utólag kiderült, az egereket nagyon gyűlölte. Így aztán összegyűjtöttem a ház különböző helyein található egérürüléket és szétszórtam azokat a konyhában. Még azt is megtettem, hogy egy hegyes bottal lyukat vájtam egy rizses zsákba, hogy a szakácsnő azt higgye, egér rágta meg. Elvezettel láttam, amint a szakácsnő mindent kirámol a konyhaszekrényből, hogy megkeresse a nem létező egeret.

Egyik este éppen Hatszumomót vártam haza, amikor telefoncsörgést hallottam, majd egy pillanattal később kijött Joko a telefon mellől és fölment Hatszumomo szobájába, ahonnan a tokba helyezett shamiszennel tért vissza.

– Ezt el kell vinned a Mizuki Teaházba – közölte. – Hatszumomo elveszített egy fogadást és büntetésül el kell játszania egy dalt a shamiszenen. Fogalmam sincs, hogy miért, de nem akarja használni a teaházét. Azt hiszem, csak húzza az időt, mert évek óta nem nyúlt a hangszerhez.

Joko nyilvánvalóan nem tudta, hogy nem szabad elhagynom az okiját. Ez nem is volt csoda, mert neki nem volt szabad elhagynia a cselédszobát, nehogy elmulasszon egy fontos telefonhívást. Egyébként sem szokták őt beavatni abba, ami az okijában történik. Átvettem tőle a shamiszent, miközben ő fölvette a kabátját, hogy elinduljon haza. Míg fölvettem a cipőmet, elmagyarázta, hogyan juthatok el a Mizuki Teaházba. Közben majd megőrültem az idegességtől, hogy esetleg valaki megakadályoz az elmenésben. A cselédek és Úritök – de még a három idős nő is – mélyen aludtak és egy-két percen belül Joko is eltűnik. Úgy láttam, végre eljött a várva-várt alkalom, hogy megkeressem a nővéremet.

Villámlást láttam, majd dörgést hallottam, a levegőnek esőszaga volt. Az utcán az emberek és gésák között sietve haladtam előre. Sokan furcsállva néztek rám, mert akkoriban még felnőtt férfiak és nők hordták a shamiszeneiket. Vagy az idősebbek keresték így a kenyerüket.

Gyerekek biztosan nem voltak a shamiszenvivők között. Nem lepődtem volna meg azon, ha néhányan azok közül, akik mellett elhaladtam, tolvajnak tartottak volna, aki éppen a zsákmányával menekül.

Az eső éppen akkor kezdett el esni, amikor odaértem a Mizuki Teaházhoz. Az előcsarnok azonban olyan elegáns volt, hogy inamba szállt a bátorságom. A bejáratot fedő apró függöny mögött látható falak halvány narancsszínűek voltak. Fényesre csiszolt kövekből álló ösvény vezetett egy hatalmas vázához, amelyből művészien elrendezett juharfa ágacskák álltak ki, rajtuk gyönyörű őszi színekben pompázó levelekkel. Nagy nehezen összeszedtem a bátorságomat és félrehúztam a függönyt. A váza közelében az egyik oldal felé széles folyosó nyílt. A padló durván csiszolt gránitkövekből készült. Még ma is emlékszem, mennyire meglepett az a tény, hogy mindaz a szépség, amelyet megcsodáltam, még nem a teaház előcsarnoka volt, hanem csak az odavezető út. Egyszerűen gyönyörű volt – és annak is kellett lennie. Utólag ugyanis kiderült, hogy az első teaház, amelyet életemben láttam, Japán egyik legelőkelőbb teaháza volt. És a teaházak nem csak a teázás végett létesültek, hanem azért, hogy legyenek olyan helyek, ahol gésák szórakoztatják a férfiakat.

Amikor az előcsarnok elé értem, az ajtó azonnal kinyílt előttem és egy a padlón térdelő leány nézett le rám. Azért nézett le, mert a helyiség padlózata magasabban volt, mint az a folyosó, amelyen idáig jöttem. A leány alighanem meghallotta facipőim kopogását. Szép sötétkék kimonó volt rajta egyszerű szürke mintázattal. Egy évvel ezelőtt talán az előkelő hely fiatal úrnőjének tartottam volna, de több havi gioni tartózkodás után már tudtam, hogy a kimonója – noha szebb volt, mint bármi más ruházat, amelyet Joroidóban láttam – túl egyszerű ahhoz, hogy a leány gésa vagy a teaház háziasszonya lehessen. Természetesen a frizurája is egyszerű volt. Mindezek ellenére sokkal elegánsabban volt öltözve, mint én, ezért megvetően nézett rám.

- Menj a hátsó bejáratához – szólt rám.

- Hatszumomo azt kérte, hogy...

- Menj a hátsó bejáratához! – ismételte meg még határozottabban és válasza sem várva becsukta orrom előtt az ajtót.

Az eső most már zuhogott, ezért futva mentem végig a teaház melletti keskeny mellékutcán. Amikor a hátsó bejáratához értem, az ajtó rögtön kinyílt és ugyanaz a leány térdelt ott, akivel már előzőleg is találkoztam. Egy szót sem szólt, hanem egyszerűen kivette a kezemből a shamiszent.

- Kisasszony, szabad-e valamit kérdezni? Meg tudja-e nekem mondani, hol van a Mijagava-cso körzet?

- Miért akarod megtudni?

- El kell onnan hoznom valamit.

A leány először furcsán nézett rám, aztán elmagyarázta, hogy a folyó mentén menjek el a Minamiza színházig és ott megtalálom a Mijagava-cso körzetét.

A teaház ereszének védelmében vártam ki az eső végét. Ahogy ott állogáltam, észrevettem, hogy a kerítésen mellettem egy rés van. Odatapasztottam a szememet és egy szép kert végében a teaház épületének egy mellékszárnyát pillantottam meg. Az ablakon át egy szép tatamis termet láttam, amit narancsszínű fény világított meg. A teremben egy asztal körül férfiak és gésák ültek, előttük szakés csészék és söröspoharak. Hatszumomo is köztük volt és láttam még egy vizenyős szemű öregembert is, aki éppen valamilyen történetet mesélt. Hatszumomót valami nagyon mulattathatta, de látszott, hogy nem azon mulat, amit az öreg mesél. A tekintete egy másik gésa felé irányult, aki háttal ült nekem. Eszembe jutott az az este, amikor Tanaka úr kislányának, Kinikónak a társaságában életemben először néztem be egy teaházba. Ugyanaz az érzés szállt meg, mint akkor, amikor anyámmal apám első családjának a sírjainál álltam. Úgy éreztem, a föld maga felé húz. Bizonyos sejtés kezdett a hatalmába keríteni. Hiába próbáltam megszabadulni tőle, az ugyanúgy nem engedett ki a karmaiból, mint ahogyan a szelet is hiába próbálja az ember megállítani. Leültem a bejárat előtti lépcsőre és elkezdtem szívzaggatóan

zokogni. Tanaka úrra gondoltam, aki elvett minket apánktól és anyánktól, engem rabszolgának adott el a nővérem pedig talán még ennél is rosszabbul járt. Pedig nagyon rendes embernek tartottam. Olyan finom, nagyvilági embernek látszott. Micsoda ostoba gyermek voltam! Eldöntöttem, soha az életben nem térek vissza többé Joroidóba. Vagy ha mégis, csupán azért, hogy megmondjam Tanaka úrnak, mennyire gyűlölöm őt.

Amikor az eső elcsendesedett, végre fölkeltem és nedves ruhám szélével megtörölgettem a szememet. A mellékutca nedves kövezete aranyosan csillámlott a teaházból kiszűrődő lámpafényben. A Gion-negyed Tominaga-cso körzetén áthaladva elmentem a Minamiza Színházig, amelyet akkor, amikor Bekku úr minket a vasútállomásra érrefelé hozott, hatalmas cserépteteje alapján palotának véltem. A leány a Mizuki Teaházban azt mondta, menjek a folyó partja mentén a színházon túl, a parti út azonban a színháznál véget ért. Ezért a színház mögötti, a folyóval párhuzamos úton haladtam tovább. Néhány háztömb után megszűnt az utcai világítás és alig-alig lehetett embereket látni az utcán. Akkoriban nem tudtam, hogy ennek elsősorban a nagy világválság az oka. Egyébként Mijagava-csóban sokkal nagyobb szokott lenni a forgalom, mint akár a Gionban is. Mijagava-csót aznap este nagyon szomorú helynek láttam – és azt hittem, mindig is ilyen volt. A faházak homlokzatai ugyanolyanok voltak, mint Gionban, az utcákat azonban nem díszítették fák, nem folyt át rajta a hangulatos Shirakava folyó és nem voltak szép előcsarnokok sem. Az utcákat csak a nyitott ajtókból kiszivárgó fényfoltok világították meg. A kapukban székeken idős asszonyok üldögéltek, néha két-három olyan nő társaságában, akiket gésáknak néztem. A kimonójuk és a frizurájuk olyan volt, mint a gésáké, az obijuk azonban elől és nem hátul volt megkötve. Ilyet eddig még nem láttam és nem is értettem az okát. Ma már tudom, hogy a prostituáltak kötötték meg így az obijukat. Akinek egy este többször is meg kellett oldania az övét, nem bajlódik azzal, hogy hátul oldja ki és kösse meg azt.

Az egyik nőtől megtudtam, hogy a Tatszujó nevű ház mindössze négy háznyiival arrébb van. Minden házon tábla jelölte meg a ház nevét. Nem tudom leírni az érzéseimet, amikor megláttam egy házon a „Tatszujó” nevet, annyit azonban elmondhatok, majd szétrobbantam az izgalomtól. Tatszujó bejáratánál idős asszony üldögélt és élénk beszélgetést folytatott egy sokkal fiatalabb nővel, aki az utca másik oldalán foglalt helyet. A beszélgetésben az idős nő vitte a főszerepet. Egy másik az ajtókeretnek támaszkodva karattyolt, szürke ruhája egy kissé szétnyílt és látszott zorit viselő lábának egy része. A zorit szalmából fonták és olyan durva kivitelű volt, amilyent Joroidóban is hordtak. Szó sem volt olyan szép lakkozott zorikról, amilyeneket Hatszumomo hordott a kimonójához. Ráadásul sima selyem tubi sem volt a lábain, hanem azok csupaszok voltak. Az öregasszony ennek ellenére úgy nyújtotta ki gondozatlan körmű lábait, mintha büszke lenne rájuk és azt akarná, hogy jól megnézzem őket.

- Már csak három hét és nem kell többé ide járnom – mondta. – Az úrnőm azt hiszi, továbbra is ide járok majd, de téved. A menyem hajlandó rólam gondoskodni. Nem okos, de nagyon szorgalmas asszony. Találkoztál már vele?

- Talán igen, talán nem. Nem emlékszem – válaszolt az utca túloldalán a fiatalabb nő, akivel társalgott. – Van itt egy kislány, aki szeretne veled beszélni.

Az öregasszony ekkor nézett rám először. Nem szólt egy szót se, csak bólintott a fejével, jelezve, hogy hajlandó meghallgatni.

- Asszonyom, van itt egy Szatszú nevű leány? – kérdeztem.

- Nincsen nálunk semmilyen Szatszú.

A megdöbbenéstől eleinte meg sem tudtam szólalni, az öregasszony figyelme azonban hirtelen egy férfi felé fordult, aki mellettem elhaladva a bejárat felé tartott. Az asszony félreállt és kezeit a térdeire téve többször meghajolt előtte, majd ezt mondta: – Üdvözlöm! – Miután a férfi bement, visszaült a székére és megint előretolta a lábait.

- Mit keresel még mindig itt? – ripakodott rám. – Hiszen megmondtam neked, hogy itt nincs semmiféle Szatszú.

- De igenis van – szólt közbe a fiatalabb nő. – Csak ti Jukijónak hívjátok. Az igazi neve Szatszú, erre emlékszem.

– Ebben igazad lehet – válaszolt az öregasszony. – De az ő számára nincs itt semmiféle Szatszu. Nem óhajtok miatta bajba kerülni.

Fogalmam se volt, mire céloz ezzel. A fiatalabb nő azonban megmondta, nem úgy nézek ki, akinél akár csak egy szen aprópénz is van. Ebben teljesen igaza volt. A szen akkoriban – a jen századrészét érte – még általánosan használatban volt, noha egyetlen szenért szinte semmit sem lehetett kapni. Különbösen is Kiotóba érkezésem óta még semmiféle pénzdarab nem érintette a kezemet. Amikor valamit be kellett vásárolnom, mindig azt kellett mondanom, hogy írják az összeget a Nitta okija számlájára.

- Ha a pénz a probléma – mondtam – Szatszu majd fizet helyettem.

- Miért volna hajlandó fizetni azért, hogy éppen veled beszélgethessen?

- Mert a húga vagyok.

Az öregasszony intett a kezével, hogy menjek közelebb hozzá, aztán megfogott a karomnál és körbe forgatott.

- Nézd csak jól meg ezt a kislányt – szólt át az utca másik felére –, úgy néz ez ki, mintha Jukijónak a húga volna? Ha a mi Jukijónk olyan szép volna, mint ez a kislány, a mi teaházunk lenne a legnagyobb forgalmú az egész városban! Hazudsz, kislány.

Be kell vallanom, nagyon féltem, de az elszántságom nagyobb volt a félelmemnél. Ha már sikerült idáig eljutnom, nem voltam hajlandó visszafordulni csak azért, mert az öregasszony hazugnak tartott. Ezért aztán alázatosan meghajoltam az öregasszony előtt és így szóltam:

- Bocsánatot kérek, asszonyom, ha hazugnak látszottam. De nem vagyok az. Jukijo valóban a nővérem. Ha csak annyit közöl vele, hogy Csijo itt van, ki fogja magának fizetni, amit kér.

Úgy látszik, sikerült rá hatnom, mert végül odaszólt a fiatalabbik nőnek: – Menj föl helyettesem. Neked kevesebb a dolgod, mint nekem, különben is nagyon fáj a nyakam. Én itt maradok és vigyázok majd a kislányra.

A fiatalabb nő fölkelt a helyéről és bement a Tatszujóba. Hallottam, amint fölmegy a lépcsőkön. Aztán visszajött és ezt mondta:

- Jukijónál vendég van. Mihelyt végzett, megmondják neki, hogy valaki beszélni óhajt vele és lejön.

Az öregasszony a kapu előtti árnyékos helyre küldött, hogy ott rejtőzzem el. Nem tudom, mennyi idő telhetett el a várakozással, de egyre jobban féltem, hogy az okijában észreveszik eltűnésemet. Noha volt indokom a távozásra, tudtam, Anya nagyon megharagszik majd rám. Ráadásul arra nincs elfogadható indokom, hogy miért maradok el hosszabb ideig, mint szükséges volna. Aztán végre kijött fogpiszkálóval a szájában egy férfi. Az öregasszony fölkelt, meghajolt előtte és megköszönte a látogatását. Majd meghallottam azt a szívszorogató hangot, amelyet Kiotóba érkezésem óta legjobban hiányoltam:

- Beszélni óhajtott velem, asszonyom?

Szatszu hangját hallottam.

Fölpattantam a helyemről és odarohantam hozzá. Sápadtak, szinte szürkének látszott – talán csak azért, mert rikítóan sárga és vörös színekben pompázó kimonót viselt. A szája ugyanolyan rúzzsal volt kifestve, amelyet Anya használt. Övét ugyanúgy elöl kötötte meg, mint a többi nő, akiket az utcán láttam. Akkora boldogságot és izgalmat jelentett számomra a megjelenése, hogy legszívesebben a karjába vettem volna magam. Szatszu felkiáltott és a kezét a szája elé emelte.

– Az úrnő megharagszik majd rám – szólalt meg az öregasszony.

- Mindjárt visszajövök – szólt oda Szatszu az öregasszonynak és visszament a házba. Nemsokára visszajött és néhány érmét az öregasszony markába tett. Az közölte vele, hogy bevihet a földszinti üres szobába.

- Köhögéssel fogom jelezni, ha az úrnő közeledik. Siessetek – tette még hozzá.

Követtem Szatszut a Tatszujó sötét hangulatot árasztó előcsarnokába. A lámpák inkább barna, mint sárga fényt adtak, a levegőnek izzadságszaga volt. A lépcsőház alatti tolóajtó ki volt

ugorva a helyéről. Szatszu kinyitotta, majd nagy nehezen becsukta mögöttünk. Egy kicsiny helyiségbe kerültünk, amelynek egyetlen ablakát papírról fedte. A kívülről beáramló fény elég erős volt ahhoz, hogy meg tudjam figyelni Szatszu körvonalait, arcvonásait azonban már nem tudtam kivenni.

- Ó, Csijo – mondta, majd fölemelte a kezét, hogy megvakarja az arcát. Legalábbis azt hittem, hogy az arcát vakarja, ahhoz azonban sötét volt, hogy ezt valóban láthassam. Eltartott egy kis ideig, amíg rájöttem, sír. Ezután már én sem tudtam visszafojtani a könnyeimet.

- Borzasztóan sajnálom, ami történt, Szatszu. Az én hibám volt! – mondtam.

A sötétben valahogyan mégis sikerült megtalálnunk egymást és összeölelkeztünk. Engem egyetlen gondolat kötött le: Szatszu nagyon lesoványodott, egészen csontos lett. Úgy simogatta a hajamat, ahogyan anyánk szokta, amitől még jobban eleredtek a könnyeim.

- Maradj egészen csendben, Csijo-csan – suttogta a fülembe. Beszéd közben szúrós szag áradt a szájából. – Az úrnő megver, ha rájön, hogy itt vagy. Miért nem jöttél már előbb?

- Ó, Szatszu, tudom, hogy már jártál az okijamban...

- Már hónapokkal ezelőtt.

- De az a nő, akivel beszéltél, egy szörnyeteg. Sokáig nem volt hajlandó átadni az üzenetedet.

- Csijo, nekem meg kell innen szöknöm. Elegendem van ebből az életből, nem bírom tovább.

- Veled megyek!

- A szobámban a gyékény alatt egy menetrendet rejtegetek. Eddig annyi pénzt loptam össze, amennyit csak tudtam. Elég pénzem van már ahhoz, hogy meg tudjam fizetni Kishino asszony hallgatását. Őt minden esetben alaposan elverik, valahányszor egy leány megszökik. Csak akkor enged ki innen, ha előbb kifizetem, amit ezért kér.

- Kishino asszony... ki az?

- A kapu előtti öregasszony. Ő hamarosan kilép. Fogalmam sincs, ki kerül majd a helyébe. Nem várhatok tovább! Ez egy szörnyű hely. Ne kerülj soha ilyen helyre! De most már menj, az úrnő bármelyik pillanatban előkerülhet.

- Egy pillanat csupán. Mikor akarsz megszökni?

- Várj meg itt és meg se mukkanj. Föl kell szaladnom az emeletre.

Úgy tettem, ahogy mondta. Várakozás közben meghallottam, hogy az öregasszony új látogatót köszönt, aki azután nehéz léptekkel fölment az emeletre. Aztán valaki gyorsan leszaladt a lépcsőkön és kinyitotta az ajtót. Egy pillanatra pánikba estem, de kiderült, Szatszu az. Nagyon sápadt volt és ezt mondta:

- Pénteken késő este szökünk meg, tehát öt nap múlva. De most egy férfi látogatóm van.

- Ne rohanj el, Szatszu! Hol fogunk találkozni és mikor?

- Nem tudom... Talán hajnali egykor. De azt nem tudom, hol lehetne találkoznunk.

Azt javasoltam, találkozzunk a Minamiza Színház közelében. Szatszunak azonban az volt a véleménye, ott nagyon könnyen ránk találhatnának. Abban egyeztünk meg, hogy a színházzal szemben, a folyó másik oldalán találkozunk.

- Most mennem kell – szólt Szatszu.

- Szatszu, mi lesz, hogy ha nekem nem sikerül eltávoznom az okijából? Vagy ha elkerüljük egymást és nem sikerül találkoznunk?

- Feltétlenül légy ott, Csijo! Nekem ez az egyetlen lehetőségem. Elég sokáig vártam a szökéssel, már nem várhatok vele. Most el kell menned, mert az úrnő bármikor itt lehet. Márpedig ha téged itt talál, lőttek a szökésemmek.

Még annyi mindent szerettem volna neki mondani, de ő kitolt a folyosóra és becsukta a kis szoba ajtaját. Én még szívesen megvártam volna, hogy fölérjen az emeletre, de az öregasszony hirtelen megragadta a karomat és kitessekelt az utcára.

Gyorsan visszamentem az okijába és megnyugodva tapasztaltam, hogy teljes a csönd, semmi sem változott azóta, hogy elmentem. Bemásztam és a félhomályban igyekeztem térdeplő

helyzetet fölvenni. Letöröltem az izzadságot a homlokomról és a nyakamról, aztán megpróbáltam visszatartani izgatott lélegzetemet. Már éppen kezdtem egy kissé megnyugodni, hogy nem kapnak el, amikor véletlenül a cselédszoba ajtajára vetődött a tekintetem és észrevettem, egy kissé nyitva áll, csak éppen annyira, hogy valakinek a karja befér a nyíláson. A hideg futott át a hátamon. Az ajtó sohasem szokott ennyire nyitva lenni. A nyári hőség időszakát kivéve mindig egészen be volt csukva. Most, hogy jobban odafigyeltem, mintha valami apró neszezést hallottam volna bentről. Abban reménykedtem, csak egy patkány mozog odabenn, mert ha nem patkány van ott, akkor Hatszumomo az a barátjával. Kezdtém azt kívánni, bár ne mentem volna el Mijagava-csóba. Olyan erővel kívántam ezt, ha egyáltalán lehetséges lett volna, hogy az idő visszafelé haladjon, biztosan bekövetkezik. Dobogó szívvel, a félelemtől kiszáradt torokkal valahogy nagy nehezen odacsúszkáltam az ajtóhoz. A szememet odaillesztettem az ajtó egy repedéséhez. A rossz időjárás miatt Joko a szokásosnál előbb gyújtotta meg a földre tett serpenyőben a faszenet, úgyhogy az már majdnem egészen leégett. A gyöngé parázs csak kevés világosságot adott, így csak annyit láttam, hogy valami kicsi és fehérés dolog hentereg ide-oda. Majdnem felsikoltottam, mert biztos voltam benne, hogy patkányt látok, amelynek a feje ide-oda mozog, miközben rágcsál valamit. Nagy rémületemre még szájának nedves cuppogását is jól hallottam. Mintha valaminek a tetején lett volna, de nem tudtam, mi lehet az. Elöttem két göngyölegfélét láttam, ami azt a hatást keltette bennem, hogy a két anyagot a patkány túrta szét maga előtt, amint előre haladt. Biztos voltam benne, Joko ott felejtett valamilyen ételt a helyiségben, a patkány most azt eszi. Már éppen be akartam hajtani az ajtót, hogy a patkány ne tudjon kijönni a folyosóra, amikor egy női nyögést hallottam. Aztán afelől, ahol a patkány rágcsált valamit, egy fej emelkedett föl és Hatszumomo nézett szembe velem. Úgy ugrottam el az ajtótól, mintha bolha csípett volna meg. Amit én két göngyölegnek néztem, azok az ő lábai voltak. Patkánynak pedig nyoma sem volt. Amit annak véltem, Hatszumomo barátjának az ingujjból kinyúló keze volt.

- Mi van? – kérdezte Hatszumomo barátja. – Van itt valaki?

- Nincs itt senki – válaszolt suttogva Hatszumomo.

- De van itt valaki.

- Senki nincs itt. Azt hittem, hallok valamit, de aztán kiderült, hogy tévedtem – nyugtatta a barátját Hatszumomo.

Egy pillanatig se volt kérdéses előttem, hogy Hatszumomo meglátott. Ám az is világos volt: nem akarta, hogy erről a barátja tudomást szerezzen. Visszasiettem előcsarnokbeli várakozóhelyemre és letérdeltem. A jelenet akkora megrázkódtatást jelentett számomra, mintha elgázolt volna egy autó. A cselédszobából egy kis ideig nyögések és egyéb zajok hallatszottak, azután csönd lett. Amikor Hatszumomo a barátjával kilépett a folyosóra, barátjának rögtön rám esett a tekintete.

- Ez a leány nem volt itt, amikor megérkeztem – közölte.

- Ó, ne törődj vele. Az éjszaka engedély nélkül eltávozott az okijából. Később majd felelősségre vonom.

- Tehát valóban kémkedett valaki utánunk. Miért kellett hazudnod nekem?

- Koicsi-szan, te most mindent fekete szemüvegen keresztül látsz – volt Hatszumomo válasza.

- Téged egyáltalában nem lepett meg a leány jelenléte. Te tudtad, hogy itt van.

Hatszumomo barátja előrejött az előcsarnok bejáratáig, ahol megállt és rám nézett. Én lehajtott fejjel térdeltem, de éreztem, ahogy elvörösödök. Hatszumomo elsuhant előttem, hogy segítsen barátjának cipője fölvetelésében. Közben olyan kérő, sőt könnyörgő hangon szólt hozzá, ahogyan még sohasem hallottam őt beszélni.

— Koicsi-szan, kérlek, nyugodj meg. Nem értem, mi van ma veled. Gyere el holnap megint...

- Látni sem akarlak holnap.

- Elszomorít, ha olyan sokáig váratsz. Bárhol hajlandó vagyok veled találkozni, akár egy

folyó medrének a fenekén is.

- Nem találkozhatom veled sehol. A feleségem máris túlságosan gyanakvó.

- Akkor gyere ide. Itt rendelkezésünkre áll a cselédszoba...

— De én nem szeretem a titkolódzást és azt, ha kémkednek utánam! Hadd menjek már, Hatszumomo. Szeretnék hazamenni.

- Kérlek, ne haragudj rám, Koicsi-szan. Nem értem, miért vagy ma ilyen! Ígérd meg, hogy ha holnap nem is, de visszajössz hozzám.

- Előre megmondtam, eljön majd az idő, amikor nem jövök többé — volt a válasz.

Hallottam, amint kinyílik, majd becsukódik a kapu, aztán Hatszumomo visszajött az előcsarnokba és megállt a folyosón. A szemei egy ideig a semmibe meredtek, majd végül felém fordult, miközben könnyeit törölgette.

- Kicsi Csijo, ugye azt a csúnya nővérkédet látogattad meg?

- Igen, Hatszumomo-szan — feleltem.

- És aztán kémkedtél utánam! — kiáltott Hatszumomo olyan hangosan, hogy az egyik cseléd felébredt és felkönyökölve ránk nézett. — Feküdj vissza aludni, te ostoba vénasszony — förmedt rá Hatszumomo, mire az fejét rázva visszafeküdt a gyékényére.

- Hatszumomo-szan, mindent hajlandó vagyok megtenni, amit csak akar — válaszoltam gyorsan. — Nem akarom, hogy Anya megharagudjék rám.

- Hát persze hogy engedelmeskedned kell nekem. Ez nem lehet vita tárgya sem! Te máris nagy bajban vagy.

- Azért kellett elmennem, hogy elvigyem az ön shamiszenét.

— Annak már több mint egy órája. Utána megkerested a nővéredet és biztosan kiterveltétek, hogyan szökjetek meg. Ne hidd, hogy olyan ostoba vagyok és nem találom ki, miben törtek a fejeteket! Aztán visszajöttél és kémkedtél utánam!

- Nagyon kérem, bocsásson meg nekem — mondtam. — Nem tudtam, hogy ön itt van. Azt hittem, hogy...

Arra gondoltam, patkányt véltem látni. Aztán inkább elhallgattam, nehogy megbántsam.

Hatszumomo egy ideig még szigorúan nézett rám, majd fölment a szobájába. Nemsokára visszajött, egy kis csomaggal a kezében.

— Biztosan meg akarsz szökni a nővéreddel együtt — mondta. — Nem is rossz ötlet. Minél előbb kerülsz el az okijából, annál jobb nekem. Egyesek azt hiszik, hogy szívtelen vagyok, pedig nincs igazuk. Határozottan jó érzés tudni, hogy te és az a tehén nővéred világgá mentek, hogy megpróbáljatok valahol másutt élni! Minél hamarabb kerülsz el innen, annál jobb nekem. Kelj fel!

Fölálltam, pedig nagyon féltem, mit fog velem csinálni. Azt a valamit, amit a kezében tartott, a ruhám öve alá próbálta dugni. Egy kissé hátrább léptem.

- Idenézz! — mondta és szétnyitotta a tenyerét. Egy csomó összehajtogatott bankjegyet tartott a kezében. Egy összegben ennyi pénzt még sohasem láttam, pedig nem is tudtam, mennyi pénz van a kezében. — Ezt neked adom. Még meg sem kell köszönnöd. Azzal hálálhatod meg legjobban az adományomat, ha örök időkre eltűnsz Kiotóból.

Auntie felhívta a figyelmemet, akkor se bízzam meg Hatszumomóban, ha látszólag segíteni akar rajta. De amikor eszembe jutott, mennyire gyűlöl, rájöttem, tulajdonképpen nem rajtam, hanem önmagán akar segíteni azáltal, hogy megszabadul tőlem. Szó nélkül túrtam, hogy a ruhám alá nyúljon és az övem magasságában eldugja a pénzt. Éreztem, amint a körmei hozzáérnek a bőrömhöz. Háttal kellett utána feléje fordulnom, hogy az övet szorosabbra kötve, megakadályozza a pénz kicsúszását a ruhám alól. Ezután a legkülönösebb dolgot cselekedte, amit valaha is tapasztaltam tőle. Ismét szembe kellett vele fordulnom, és szinte anyai szeretettel elkezdte az egyik kezével simogatni az arcomat. Olyan bizarrnak találtam, hogy Hatszumomo szeretetet mutat irántam, mintha egy kígyó macska módjára simult volna hozzám. Aztán, még mielőtt rájöttem volna, mit is akar csinálni, a fogait csikorgatva eltorzult arccal teljes erővel belemarkolt a hajamba és oldalra rántotta. Térdre estem és felsikoltottam. Fogalmam sem volt,

miért bánik így velem, de a hajamat egy pillanatig se engedte el. Arra kényszerített, menjek föl vele a lépcsőn. Közben hangosan szidott, miközben én olyan hangosan bögttem, hogy nem lettem volna meglepve, ha nemcsak a házban, hanem az egész utcában is mindenki felébred.

A lépcső tetejére érve bekopogtatott Anya szobájába és kérte, hogy jöjjön ki. Anya nagyon hamar kinyitotta az ajtót. Látszott, nagyon mérges.

- Mi baj van már megint veletek? — kérdezte dühösen.

- Az ékszereim! – kiáltott fel Hatszumomo. – Ez a ribanc! – Elkezdett ütlegetni. Lefeküdtem a földre és labdává gömbölyödve kértem, hagyja abba a verést. Anyának végre sikerült valahogyan megfékeznie Hatszumomót. Addigra már Auntie is kijött a folyosóra.

- Anya – kezdte a történetet Hatszumomo –, amikor ma este visszajöttem az okijába, az utca végén Csijót véltem látni, amint beszélget egy férfival. Azt hittem, tévedtem, hiszen tudtam, hogy Csijónak nem szabad elhagynia az okiját. Amikor azonban a szobámba értem, rájöttem, hogy az ékszeres dobozomhoz hozzányúlt valaki. Erre gyorsan kiszaladtam, és láttam, amint Csijo valamit odaad a férfinak. Amint meglátott, megpróbált elfutni, de sikerült őt elkapnom!

Anya sokáig nem szólt egy szót sem, csak hangtalanul nézett rám. Hatszumomo folytatta:

- A férfi egyhamar eltűnt, de azt hiszem, Csijo eladta néhány ékszeremet, hogy pénzhez jusson. Szerintem meg akar szökni... pedig milyen kedvesen bántunk vele!

- Nos, eleget hallottam már – szólalt meg Anya. – Auntie kíséretében menj a szobádba és állapítsátok meg, mi hiányzik.

Abban a pillanatban, amikor egyedül maradtam Anyával, fölnéztem rá és ezt suttogtam: – Anya ez nem igaz. Hatszumomo a cselédszobában volt a barátjával. Haragszik valamiért, és rajtam tölti ki a mérgét. Semmit sem loptam el tőle!

Anya egy szót sem szólt. Még abban sem lehettem biztos, hogy meghallotta-e, amit suttogtam. Hatszumomo hamarosan kijött a szobájából és azt mondta, az ékszerei közül egy bross hiányzik, amellyel az obiját szokta díszíteni.

- A smaragdbrossom, Anya! – kiáltotta és úgy sírt, hogy az még a legjobb színészeknek is dicséretükre vált volna. – Eladta a smaragdbrossomat annak a gazembernek! Az én brossomat! Ki gondolta volna, hogy ez a leány még lopni is képes!

- Kutassátok át a leányt – parancsolta Anya.

Körülbelül hatéves lehettem, amikor megfigyeltem, hogy egy pók hogyan szövi a hálóját. A pók még el sem készült egészen a hálóval, máris megakadt benne egy szúnyog. A pók eleinte nem is törődött vele, hanem nyugodtan befejezte a háló szövését. Csak ezután ment oda a szúnyoghoz és adta meg neki a halálos szúrást. Amikor láttam Hatszumomót felém közeledni, tudtam, én is úgy beleakadtam az általa szőtt hálóba, mint akkoriban a szúnyog a pókéba. Azt is tudtam, hogy semmivel sem tudom megmagyarázni az övem alatt elrejtett pénzt. Amikor megtalálták, odaadták Anyának, aki megszámolta.

- Nagyon ostoba vagy, hogy a smaragdbrossot ilyen olcsón adtad oda – mondta. – Ráadásul sokkal több pénzedbe fog kerülni a kár megtérítése.

A pénzt hálóruhájának zsebébe tette, majd így szólt Hatszumomóhoz:

- A barátod ma éjszaka itt járt az okijában.

Hatszumomo hátrahőkölt, ennek ellenére kapásból válaszolt: – Miből gondolja ezt, Anya?

Hosszú szünet után Anya odaszólt Auntie-nak:

- Emeld föl a karjait!

Auntie hátulról fölemelte Hatszumomo két karját, Anya pedig kezdte a csípőnél felbontani kimonójának varrását. Először azt hittem, ellenállást fog tanúsítani, de nem tette. Jéghideg tekintetet vetett rám, miközben Anya fölemelte a koshimakit és szétterpesztette Hatszumomo lábait. Aztán benyúlt a lábai közé és amikor visszahúzta a kezét, az ujjainak a hegye nedves volt. Ujjait összedörgölte, majd megszagolta. Ezután pofon ütötte Hatszumomót, akinek az ütéstől nedves maradt az arca.

8. FEJEZET

A következő napon nemcsak Hatszumomo volt dühös rám, hanem a cselédek is. Anya ugyanis elrendelte, hogy büntetésül, amiért megengedték Hatszumomo barátjának belépését az okijába, hat hétig nem ehetnek szárított halat. A cselédek talán még akkor sem haragudhattak volna rám jobban, ha a két kezemmel loptam volna ki a halat a tálkájukból. Úritök pedig egyszerűen sírva fakadt, amikor megtudta, a rendelkezés rá is vonatkozik. Be kell azonban vallanom, engem egyáltalában nem bántott olyan nagyon, mint azt képzelni lehetne, amiért mindenki megorrolt rám. Az sem érdekelt túlságosan, hogy most már egy bross árával is tartozom, pedig azt a brosst életemben nem láttam. Mindez csupán megerősítette az elszántságomat, hogy elszököm.

Azt hiszem, Anya tulajdonképpen nem hitte el, hogy elloptam a brosst. Annak azonban bizonyára örült, hogy Hatszumomónak az én költségemre vásárolhat egy új brosst. Sajnos arról is tudomást szerzett, hogy az engedélye nélkül elhagytam az okiját, ezt ugyanis Joko megmondta neki. Szinte megfagyott bennem a vér, amikor kiderült, Anya parancsára minden éjszaka be kell zárni a kaput, hogy ne mehessek ki még egyszer. Hogyan szökhettek meg ezek után? Ráadásul azt a feladatomat is Úritöknek kellett átvennie, hogy megvárja esténként Hatszumomo érkezését. Ilyenkor föl kellett ébresztenie Auntie-t, hogy nyissa ki a kaput.

Hiába törtem a fejem, csütörtökig, vagyis a Szatszuval megbeszélte szökési időpont előtti napig sem jutott az eszembe. Olyan kétségbeesett voltam, hogy oda se tudtam figyelni az elvégzendő házimunkákra. Ahol fényesíteni kellett volna a bútort, ott csak a port törölgettem le róla, ahol csak söpörni kellett volna, annak a felmosóronggyal mentem neki. Délután úgy tettem, mintha gyomlálnám az udvart, pedig valójában csak kőről kőre lépegettem és közben azon járt az eszem, hogyan szökhetnék meg. Aztán azt a feladatot kaptam, hogy a cselédszobában mossam fel a padlót. A szobában Joko ott ült a telefon mellett, amikor egyszerre csak valami csodás dolog történt. A felmosórongyról lecsurgó víz nem az ajtó, hanem a szoba egyik sarka felé kezdett folyni.

– Nézd csak, Joko, a víz fölfelé folyik – mondtam.

A víz persze nem folyt fölfelé, csak én láttam úgy, mintha fölfelé folya. A dolog annyira meglepett, hogy a felmosórongyból megint vizet csurgattam a padlóra és... az ismét a sarok felé folyt. Aztán... magam sem tudom, hogyan történt, de egyszerre a lépcsőkön láttam magam, amint fölmegek az emeletre, majd a létrán fölkapaszkodom a csapóajtóig és onnan kilépek a tető peremére a víztartály mellett.

A tető! Annyira elámultam a gondolattól, hogy teljesen megfeledkeztem a környezetemről, úgyhogy amikor Joko mellett megszólalt a telefon, majdnem felkiáltottam a rémülettől. Azt még nem tudtam, mit csináljak majd, ha kiérek a tetőre, az azonban világos volt előttem, ha sikerül onnan lejutnom az utcára, el tudok menni a Szatszuval megbeszélte találkozómra.

Másnap este hatalmasakat ásítottam, mielőtt lefeküdtem volna, majd úgy terültem el az alvógyékényemen, mintha dugig ettem volna magam rizzsel. Bárki azt hihette, hogy abban a pillanatban elaludtam, pedig életemben még sohasem voltam olyan éber, mint akkor. Hosszú ideig csak az otthoni házunk járt a fejemben és arra gondoltam, mit szól majd az apám, ha fölnéz és meglátja, ott állok az ajtóban. Talán elkezd sírni, vagy a szája azt a különös alakot ölti majd, ami nála a mosolygást jelenti. Anyámat nem próbáltam meg ugyanilyen élénken elképzelni, de már a pusztá gondolattól is, hogy látni fogom, könnyek szöktek a szemembe.

Végre a cselédek is lefeküdtek a gyékényükre, Úritök pedig felkészült a virrasztásra, várva Hatszumomo hazaérkezését. Hallottam, amint Nagy elénekli azokat a szutrákat, amelyeket lefekvés előtt minden este el szokott énekelni. Aztán a kissé nyitva maradt ajtón át megfigyeltem, amint fölveszi hálóruháját. Amikor levette a ruháját, elszörnyedtem, mert Nagyit még sohasem láttam teljesen meztelenül. Ezúttal nemcsak a csirkebőrhez hasonló nyakát és vállát, hanem egész testét is láttam, ami olyan volt, mint egy rongycsomó. Minden

ernyedten lógott rajta, még kiálló emlőbimbói is, amelyek mintha apró ujjakhoz hasonlítottak volna. Minél tovább figyeltem őt, egyre inkább úgy éreztem, öreges ködös agyában bizonyára ő is az apjára és anyjára gondol – bizonyára őt is rabszolgának adták el a szülei –, mint ahogyan én is az ő emlékével küszködöm. Talán őt is elválasztották a testvérétől. A Nagyira még sohasem gondoltam olyan szempontból, hogy neki is lehetek hozzátartozói. Azon tűnődtem, vajon ő is úgy kezdte-e az életét, ahogyan én. Ebből a szempontból nem számított, hogy ő egy rosszindulatú öregasszony, én meg egy kislány vagyok. Kit ne tenne rosszindulatúvá az olyan életmód, mint az övé? Eszembe jutott, hogy Joroidóban egyszer egyik fiú a tó közelében egy tüskés bokorba lőkött. Amire kikászálódtam belőle, annyira megvadultam, hogy akár egy faágat is keresztül tudtam volna harapni. Ha valaki egy néhány percnyi szenvedéstől is majd meg tud örülni, akkor mennyit ronthatnak az embereken a hosszú esztendők? Még a kő is elkopik, ha sokan tapossák.

Ha nem határoztam volna el, hogy megszököm, valószínűleg rémülettel gondoltam volna arra a sok szenvedésre, amely Gionban még vár rám. Talán belőlem is Nagyihoz hasonló vénasszony lenne. Engem azonban akkor megvigasztalt a gondolat, hogy másnap már el is kezdek gioni emlékeim elfelejtését. Azt már tudtam, hogyan jutok majd fel a tetőre, de hogy onnan hogyan mászom le az utcára, arról még fogalmam se volt. Csupán annyit tudtam, hogy ki kell használnom a sötétség nyújtotta lehetőséget. De azt is tudtam, ha lejutok az utcára, azzal távolról sincsen még vége problémáimnak, sőt az még csak a kezdet. Az élet nemcsak Gionban küzdelmes, hanem Giontól távol még küzdelmesebb lesz. Hiszen a nagyvilág olyan kegyetlen, hogyan sikerül majd életben maradnom? Alvógyékényemen fekvé azon gondolkodtam, lesz-e kellő erőm hozzá... De Szatszu vár rám. Ő biztosan tudni fogja, mi a teendő.

Elég sok idő telt el addig, amíg Nagyí végre lefeküdt. A cselédek akkor már hangosan horkoltak. Átfordultam, hogy egy pillantást vessek a tőlem nem messze térdelő Úritőkre. Az arcát ugyan nem láttam tisztán, de az volt az érzésem, már nagyon álmos. Eredetileg azt terveztem, megvárom, amíg elalszik, de fogalmam se volt már, mennyi az idő, ráadásul Hatszumomo is bármikor megérkezhetett. A lehető legcsöndesebben fölültem és arra gondoltam, ha valaki meglát, azt mondom, ki kell mennem és mindjárt visszajövök. De senki nem törődött velem. A másnap viselendő ruhám összehajtogatva ott volt mellettem a padlón. Átnyaláboltam és elindultam egyenesen a lépcső felé.

Anya ajtaja előtt megálltam egy kis ideig és hallgatóztam. Szokásától eltérően most nem horkolt, úgyhogy nem tudtam megállapítani, alszik-e vagy sem. Mindössze az volt biztos, hogy nem telefonál és nem csap semmiféle egyéb zajt. A csönd azonban mégsem volt teljes, mert Anya kiskutyája, Taku, álmában néha asztmásan fel-felhördült. Minél tovább hallgatóztam, annál inkább úgy hallatszott a fülemben a hörgés, mintha valaki a nevemet mondogatná: „CSI-jo, CSI-jo!” Mindaddig nem akartam eltávozni az okijából, amíg nem voltam egészen biztos abban, hogy Anya alszik. Ezért egy kissé megnyitottam szobája ajtaját, hogy benézhessek. Ha még ébren van, egyszerűen azt mondom, úgy hallottam, mintha hívna valamelyikük. Nagyihoz hasonlóan Anya is úgy aludt, hogy az asztalon égett mellette a lámpa. Ezért aztán, amikor megnyitottam az ajtót, jól láttam a lepedő alól kikandikáló lábait. Taku Anya lábai között feküdt és mellkasa fel-alá járt. Eközben hallatszott az a hang, amely hasonlított a nevemre.

Visszacsuktam az ajtót és a fenti folyosón ruhát váltottam. Most már csak cipőre volt szükségem. Egy pillanatig se jutott eszembe, hogy anélkül szökjek meg. Ha Úritők nem térdel ott az előcsarnokban, elvettem volna egy pár facipőt azok közül, amik a földes folyosón való közlekedéshez voltak odakészítve. Így kénytelen voltam az emeleti mosdóhoz kikészített papucsot elvenni. Ez nem volt valami jó minőségű, elöl mindössze egy keskeny bőrpánt tartotta a lábon. Még ennél is kellemetlenebb, hogy a papucs túl nagyra bizonyult, de nem volt más választásom.

Miután a csapóajtót csöndesen becsuktam magam mögött, a hálóruhámat a víztartály alá csúsztattam, és fölmásztam egészen a tetőgerincig. Hazudnék, ha azt állítanám, nem féltem, mert bizony az utca felőli zajok meglehetősen távolinak tűntek. Arra azonban nem volt időm, hogy a

félelmemmel törődjek, mert úgy éreztem, bármely pillanatban feltűnhet a csapóajtóban valamelyik cselédnek, vagy akár Auntie-nak, vagy Anyának a feje, amint rám néz. A papucsokat a kezembe fogtam, hogy le ne ejtsem őket és elindultam a gerinc mentén. Az előrehaladás nehezebbnek bizonyult, mint elképzeltem. A cserepek ugyanis nagyon vastagok voltak, úgyhogy szinte lépcsőfokok alakultak ki ott, ahol átfedték egymást. Ráadásul nagyon lassan kellett haladnom, mert ha gyorsabban léptem volna, a cserepek egymáshoz koppannak. A szomszédos házak felől érkező visszhang a legapróbb zajt is nagyon felerősítette.

Jó néhány percig eltartott, amíg sikerült okijánk egyik felétől a másikig eljutnom. A szomszédos épület teteje egy lépcsőfokkal alacsonyabban volt, mint a mienké. Lemásztam és megpróbáltam lenézni az utcára, de olyan sötét volt, hogy semmit sem láttam. A tető túlságosan magas és meredek volt ahhoz, hogy megpróbáljak lecsúszni rajta. Sejtelmem se volt, hogy vajon a következő tető előnyösebb lesz-e, úgyhogy kezdtem pánikba esni. Ennek ellenére háztetőről háztetőre vonszoltam magam és egyszerre csak a háztömb végére értem, ahol a tetőről egy nyitott udvarra láttam le. Ha sikerül eljutnom az esőcsatornáig, azt követve talán elérem a fürdésre használt színt, majd annak a tetejéről, minthogy az már nem nagyon magas, talán sikerül lemásznom a földre.

Nem mondhatom, hogy örömmel töltött el a gondolat, hogy egyszerre csak egy idegen házba kerülök. Biztos voltam azonban benne, hogy ez is egy okija, hiszen a háztömb minden házában működött egy. Ez azt jelenti, hogy a bejáratnál virraszt valaki, várva a gésák hazaérkezését. Márpedig az illető biztos megakadályozza, hogy kimenjek a házból. És mi van akkor, ha a kapu zárva van, mint nálunk? Ha lett volna más választásom, biztosan nem ezt az útvonalat választom a szökésre. A lemászás a földre mindenesetre biztonságosabbnak látszott, mint a visszafordulás.

Egy jó ideig ott kucorogtam a tetőn, figyelve az oda felhallatszó zajokat. Nevetgélés és beszélgetések foszlányai csak az utca felől hallatszottak. Fogalmam nem volt, mi várhat rám az udvarban, de úgy gondoltam, nem szabad addig haboznom, amíg végül valaki fölfedezi a szökésemet. Ha tudtam volna, hogy a jövőben mi vár rám, bizony visszafordultam volna az okijába. Arról azonban sejtelmem se volt, hogy a szökésemmel mit kockáztatok. Csintalan gyermek voltam, akit vonzott a nagy kaland.

Belekapaszkodtam jó erősen a gerincbe és testtel lecsúsztam a tető mentén. Rémületemre sokkal meredekebbnek bizonyult, mint gondoltam. Megpróbáltam visszakapaszkodni, de hiába. A kezemben tartott papucs miatt tulajdonképpen csak a csuklómmal tudtam belekapaszkodni a gerincbe. Tudtam, hogy kelepcebe kerültem, mert biztos volt, hogy nem tudok visszamászni. Ha pedig eleresztem a gerincet, menthetetlenül lecsúszom a tetőről. Agyamban egymást kergették a gondolatok, de még mielőtt dönthettem volna eleresszem-e a gerincet vagy sem, az eresztett el engem. Eleinte lassabban csúsztam lefelé, mint vártam, ezért kezdtem reménykedni abban, hogy ott, ahol a tető az esőcsatorna miatt lankásabb, talán sikerül megállnom. A lábam alatt azonban meglazult az egyik cserép, amely csattogva végighaladt a tetőn, majd az udvarban kötött ki. Ráadásul az egyik papucsom is kicsúszott a kezemből, csöndesen végigsiklott a tetőn, majd halk neszszel az is beesett az udvarba. Ezután sokkal kellemetlenebb zaj ütötte meg a fületem – léptek közeledtek a folyosó felől az udvar felé.

Gyakran láttam, hogy a legyek az oldalfalakon vagy a mennyezeten olyan ügyesen tudnak megállni, mint az ember a pusztai földön. Hogy ezt az tette lehetővé, hogy ragadós a lábuk, vagy nagyon könnyűek, arról fogalmam se volt. Ám amikor meghallottam a lépteket, rögtön elhatároztam, úgy tapadok oda a tetőhöz, mintha légy volnék. Jól tudtam, ha ez nem sikerül, néhány másodpercen belül lepuffanok az udvarba. Megpróbáltam a lábujjaimmal, majd a könyökömmel és a térdemmel megkapaszkodni a tető cserepeiben. Amikor ez nem sikerült, végső kétségbeesésben a lehető legrosszabbat tettem: eleresztettem a másik papucsot is és megpróbáltam úgy fennmaradni a tetőn, hogy a két tenyeremmel igyekeztem a cserepekben megkapaszkodni. A tenyerem alighanem nedves lehetett az izzadságtól, mert a lecsúszásom ahelyett, hogy lelassult volna, még fel is gyorsult. Még hallottam, amint sziszegő hang

kíséretében csúszom lefelé, aztán egyszerre csak elfogyott a lábam alatt a tető.

Egy pillanatig az ijesztő, dermesztő csöndön kívül semmit sem hallottam. Zuhanásom közben csupán egyetlen gondolat suhant át az agyamon. Egy asszony kilép az udvarba, fölnez a tetőre és én pont a nyakába pottyanak. A dolog persze nem így történt.

Esés közben átfordultam az egyik oldalra és a földön így terültem el. Annyi eszem még volt, hogy az egyik karomat a fejem védelméül fölemeljem, de olyan erővel értem földet, hogy egészen elkábultam. Arról fogalmam se volt, hol lehet az asszony, sőt azt sem tudtam, egyáltalában kilépett-e már az udvarba. Annyi azonban biztos, hogy látta a megérkezésemet, mert miközben kimerülten még ott hevertem a földön, meghallottam a hangját:

- Te jó ég! Kislányok potyognak az égből!

Nos, nagyon szerettem volna felugrani és elszaladni, de képtelen voltam ezt megtenni. Az oldalam, amelyre ráestem, nagyon fáj. Csak lassanként jöttem rá, hogy nem is egy, hanem két nő hajol fölém. Egyikük sokszor ismételte ugyanazt a mondatot, én azonban nem értettem, mit mond. Egymással beszélgettek, nem hozzám szóltak. Fölemeltek a földről és a deszkákkal burkolt járdára fektettek. Beszélgetésüknek csupán egy töredékére emlékszem világosan.

- Azt mondom, úrnóm, a tetőről esett le.

- De miért volt nála toalettpapucs? A toalettet akartad használni, kislányom? Hallasz engem? Micsoda veszélyes dolgot műveltél! Örülhetsz, hogy nem törted ki a nyakadat, amikor leestél!

- Asszonyom, a kislány nem hallja, amit mond. Nézze a szemeit.

- Nagyon is jól hall engem. Szólj valamit, kislányom!

És azonban képtelen voltam megszólalni. Semmi másra nem tudtam gondolni, mint hogy Szatszú ott áll szemben a Minamiza Színházzal és hiába vár rám.

Az úrnő elküldte az egyik cseléd lányt, hogy kopogtasson be mindenhová és derítse ki, honnan kerültem az udvarra. Én száraz szemekkel sírtam és sokkos állapotban fetrengtem a földön. A karom rettenetesen fáj. Aztán valaki hirtelen lábára állított és egy rettenetes pofont kaptam.

- Te szerencsétlen hülye! – kiáltotta. Auntie állt előttem. Láttam, hogy szörnyen mérges. Aztán kivonszolt az utcára. Amikor odaértünk az okijánkhöz, nekitámasztott a faajtónak és megint pofon teremtett.

- Van fogalmad arról, mit tettél? – kérdezte, de egy szót sem bírtam kinyögni. – Tönkretetted a jövődet... te ostoba számár!

El sem tudta volna képzelni, hogy Auntie ennyire dühös is tud lenni. Bevonszolt az udvarba és hasra fektetett a járdán. Most aztán komolyan elkezdtem bögni, mert tudtam, mi következik.

Ezúttal azonban nemcsak félig-meddig ütögetett, mint előzőleg, hanem istenigazában odacsapott, úgyhogy alig kaptam lélegzetet. Amikor befejezte, ledobta a botot a földre és a hátamra fordított. – Sohasem lehet belőled igazi gésa! – kiáltott rám. – Figyelmeztettelek, ne csinálj marhaságokat! És ezentúl se én, se más nem tud segíteni rajtad!

Még mást is mondott, de azt nem értettem, mert rettenetes sikoltozás hallatszott a közelből. Nagyi látta el Úritök dolgát, amiért nem vigyázott jobban rám.

Kiderült, hogy zuhanás közben eltört a karom. Az orvos másnap elvitt a közeli szakrendelőbe, ahonnan késő délután begipszelt karral tértem vissza. A karom még mindig rettenetesen fáj, Anya azonban nem hagyott pihenni, rögtön a szobájába rendelt. Ott hosszú ideig csak szótlánul nézett rám, miközben az egyik kezével szórakozottan vakargatta Takut, a másik kezével viszont a szájában levő pipát támasztotta meg.

- Tudod-e, mennyi pénzt fizettem érted? – kérdezte végül.

- Nem, asszonyom – válaszoltam. – De most biztosan azt fogja mondani, hogy többet fizetett értem, mint amennyit érek.

Egy pillanatig sem merem állítani, hogy ez valami udvarias válasz volt részemről. Eleve számítottam arra, hogy Anya képen töröl érte, de nem érdekelt. Úgy éreztem, soha többé nem számíthatok semmi jóra senki részéről. Anya összeszorította a száját és azt a köhögésszerű hangot hallatta, ami nála a nevetést jelentette.

– A fején találtad a szöveget! – nevetett. – Még egy fél jent sem érsz. Nos, eleinte azt hittem, hogy van magadhoz való eszed és felismered, mi a jó neked.

Egy kis ideig megint csak a pipájával törődött, aztán folytatta: – Hetvenöt jent adtam érted. Aztán tönkretettél egy kimonót, elloptál egy brosst, most meg eltörted a karodat, úgyhogy még az orvosi költség is hozzákerül egyéb adósságaidhoz. Nem is szólva az eltartásodról és a tandíjadról. Aztán ma reggel hallottam a Tatszujó-ház gazdájától, hogy a nővéred megszökött. Ráadásul még meg se kaptam az érte járó pénzt a gazdájától, aki most még meg is tagadja a fizetést! Ezt is hozzáírom az adósságaidhoz. Bár ennek már semmi értelme, hiszen máris annyival tartozol, hogy sohasem tudod visszafizetni.

Szatszúnak tehát sikerült meglépnie. Egész nap ezen törtem a fejem és most megkaptam rá a választ. Tulajdonképpen örülnöm kellett volna, hogy legalább neki sikerült a szökés, de nem voltam rá képes.

- Ha sikeres gésa lenne belőled, talán tíz-tizenöt év alatt ki tudnád fizetni az adósságodat – folytatta Anya. – De hát ki volna hajlandó akár egy szent is olyan leányba fektetni, aki megszökhet?

Fogalmam se volt, hogy mit válaszoljak Anyának, így csak annyit mondtam, sajnálom, ami történt. Addig viszonylag kedvesen beszélt hozzám, de amikor elhangzott a bocsánatkérésem, lerakta a pipát az asztalra és úgy tolta előre az állát – gondolom azért, mert dühös lett –, mint egy állat, amely rögtön belém készül harapni.

- Sajnálkozol? Bolond voltam, hogy mindjárt kezdetben olyan sok pénzt fektettem beléd. Te voltál talán egész Gion legdrágább gésajelöltje! Ha akadna valaki, aki hajlandó volna pénzt adni a csontjaidért, még azokat is kivájnám a testedből, hogy adósságaidnak legalább egy része megtérüljön!

Ezután kiküldött a szobájából és újból a szájába vette pipáját.

Remegő ajkakkal távoztam, de vigyáztam, hogy eltitkoljam érzelmeimet. Az emeleti pihenőn ugyanis ott állt Hatszumomo. Bekku úr az obiján dolgozott, Auntie pedig zsebkendővel a kezében ott állt előtte és a szeméit figyelte.

- Nos, a smink egészen el van kenődve – mondta. – Nem tudok rajta segíteni. Be kell fejezned a sírást és újra kell kezdened a sminkelést.

Tudtam, miért sír Hatszumomo. A barátja szakított vele, amióta nem találkozhatnak az okijában. Erről az előző napon szereztem tudomást és biztos voltam benne, ezért engem hibáztat. Igyekeztem minél gyorsabban lemenni a lépcsőn, hogy ne legyen alkalma kigúnyolni. Ő azonban kikapta a zsebkendőt Auntie kezéből és intett nekem, menjek oda. Ennek nem örültem, de nem ellenkezhettem.

- Neked semmi közöd nincs Csijóhoz – szólt rá Auntie. – Menj vissza a szobádba és fejezd be a sminkelést.

Hatszumomo egy szót sem szólt, csak megfogta a kezemet és bevitt a szobájába, majd becsukta az ajtót.

- Hosszú napokat töltöttem azzal, hogy kitaláljam, hogyan tehetném tönkre az életedet – mondta. – És most megpróbáltál megszökni, ezzel levetted a gondot a vállamról. Nem is tudom, örüljek-e neki. Ezt a munkát én magam akartam elvégezni.

Nagy udvariatlanság volt ugyan tőlem, de meghajoltam Hatszumomo előtt és szó nélkül az ajtó felé indultam. Arra számítottam, hogy megüt. Ő azonban velem együtt hagyta el a szobát és ezt mondta: – Nos, ha meg akarod tudni, milyen annak a nőnek az élete, akiből nem lesz gésa, kérdezd meg Auntie-t! Hiszen máris olyanok vagytok, mint ugyanannak a kötélnek két ellenkező vége. Neki a csípőcsontja tört el, neked a karod. Egy szép napon talán te is férfinak fogsz kinézni, mint Auntie!

– Tűnj el gyorsan, Hatszumomo – szólt rá Auntie. – Mutasd meg, hogy kedves is tudsz lenni.

Amikor öt-hatéves kislány voltam és Kiotónak talán még a nevét sem hallottam, élt a falunkban egy Noboru nevű kisfiú. Meglehetősen csinos volt, de a kellemetlen szaga miatt a többi gyerek nem kedvelte. Valahányszor megszólalt, a többiek annyi figyelmet se szenteltek neki, mintha egy madár csiripelt vagy egy béka kuruttyolt volna. Szegény Noboru emiatt gyakran sírva üldögélt egymagában a földön. Csak a szökésemet követő hónapokban jöttem rá, milyen lehetett az élete. Ugyanis mindenki csak akkor szólt hozzám, ha valamilyen parancsot adott át nekem. Anya mindig is úgy kezelt, mintha nem lennék egyéb egy füstkarikánál, nem törődött velem, mert fontosabb dolgokkal kellett foglalkoznia. Most azonban a cselédek, a szakácsnő és Nagyi is így bántak velem.

A hideg téli hónapok alatt állandóan az a gondolat foglalkoztatott, mi lett a családommal. Éjszaka gyakran forgolódtam álmatlanul olyan belső ürességet érezve, mintha az egész világ egyetlen óriási, emberek nélküli üres terem volna. Szomorúságomat azzal próbáltam oldani, hogy azt képzeltem, a Joroido sziklapárkányán futó ösvényen sétálgatok. Olyan élenken tudtam magam odaképzelné, mintha valóban sikerült volna Szatszuval együtt elszökni és hazajutni. Gondolatban Szatszuval kézen fogva rohantam részegen dülöngélő házunk felé – pedig azelőtt sohasem jártam kézen fogva vele – abban a tudatban, hogy rögtön meglátjuk anyánkat és apánkat. Az álmodozást azonban mindig abbahagytam, még mielőtt hazaértünk volna. Nagyon féltem ugyanis attól, mire érkezem haza. Egyébként is, már az ösvényen való sétálgatás is vigaszt jelentett számomra. Séta közben egyszer csak meghallottam valamelyik cseléd hortyogását vagy Nagyi nyögését, és abban a pillanatban nem éreztem többé a tengerszagot; az ösvény az alattam levő lepedővé alakult át és ismét rám tört a magány.

Tavasszal virágba borultak a cseresznyefák a Marujama-parkban. Egész Kiotó szinte másról sem beszélt. Hatszumomónak napközben a virágnéző partik miatt sokkal több dolga akadt, mint egyébként. Látva mindennapos készülődését, nagyon irigyeltem őt. Lassan feladtam reményemet is, hogy Szatszu egy reggel beoson az okijánkba, hogy kimentsen onnan, vagy egyáltalán hírt halljak Joridóban élő családomról. Aztán egy délelőtt, amikor Anya és Auntie Nagyit öltöztették, hogy elvihessék egy piknikre, egy csomagot találtam az előcsarnok padlóján. Vastag papírba csomagolt, körülbelül karhosszúságú doboz, ócska madzaggal összekötve. A csomagokhoz általában nem volt szabad hozzányúlnom, de miután senki se volt a közelben, kíváncsiságból elolvastam a vastag jelekkel írt címzést:

*Szakamoto Csijo
Nitta Kajoko címen
Gion Tominaga-cso
Kiotó város, Kiotói prefektúra*

Annyira meglepődtem, hogy hosszú ideig szótlannul álltam, kezeimet a számra téve és szemeim teáscsésze nagyságúra tágultak. A postai pecsétek alatt ott láttam a feladó nevét. A csomagot Tanaka úr küldte. Fogalmam se volt, mi lehet a csomagban, de Tanaka úr nevét látva – mások számára talán érthetetlen dolog ez – abban reménykedtem, hogy belátva helytelen viselkedését; azzal igyekszik jóvátenni tettét, hogy olyasmit küld, amit felhasználva megszabadulhatok az okijából. Még ma sem tudom, mi lehetett volna erre alkalmas, ezért még találgatni sem tudtam, mi lehet a csomagban. Abban azonban nagyon reménykedtem, ha felbontom a csomagot, az életem mindörökre meg fog változni.

Mielőtt még eldönthettem volna, mit csináljak, Auntie lejött a lépcsőn és félretolta a csomagtól. Nem törődött azzal, hogy az én nevem áll rajta és jogom lett volna személyesen felbontanom. Auntie kést kért, ő vágta el a zsinórt és ő távolította el a burkolópapírt is. A papiros

alatt egy vastag halászcérnával összevarrt vászonzsák volt. A zsákra a nevemet viselő boríték volt tűzve. Auntie levágta a borítékot a zsákról, majd kinyitotta azt. A zsákban egy sötétre pácolt színű fadoboz volt. Izgatottan vártam, mi kerül elő a dobozból. Amikor azonban Auntie kinyitotta a dobozt, a szívem nagyon elnehezült. A dobozban ugyanis azok a kis halotti táblácskák voltak, amelyek régebben kicsi buddhista oltárunk előtt feküdtek. Két táblácska újabbnak hatott, mint a többi és valamilyen furcsa buddhista nevek voltak rajtuk. Ezeket nem ismertem, úgyhogy nem tudtam őket elolvasni. Még elképzelni is alig mertem, miért küldte el nekem Tanaka úr ezeket a táblácskákat.

Auntie a dobozt a padlón hagyta, én pedig kivettem a borítékból a levelet, hogy elolvassam. Sokáig nem mertem hozzáfogni a levél elolvasásához. Aztán Auntie egy nagyot sóhajtott és karonfogva bevitt a szalonba. Amikor letérdeltem az asztal elé, remegett a kezem. Talán azért, mert nagy erővel próbáltam visszafojtani magamba az előtörni akaró gondolataimat. Igyekeztem meggyőzni magam, hogy a halotti táblácskák elküldése jó jel. A családom talán Kiotóba költözik és közösen új oltárt vásárolunk majd, ahová elhelyezzük az ősök halotti táblácskáit? Talán Szatszu kérte a táblácskák elküldését, mert értem jön? Auntie azonban félbeszakította gondolataimat.

– Csijo, felolvasom neked egy Tanaka Icsiro nevű férfi levelét – mondta. Szokatlanul nehézkesen és lassan beszélt. Én hallgattam, szinte még lélegzetet sem mertem venni, mialatt kiterítette a levelet az asztalon.

Kedves Csijo,

két évszak múlt el azóta, hogy távoztál Joroidóból és a fák ismét virágoznak. Azok a virágok, amelyek ott virágznak ahol a régi virágok elszáradtak arra emlékeztetnek bennünket, hogy a halál mindannyiunkért eljön.

Olyan felnőttként, aki maga is árva gyermek volt, szomorúan értesítelek arról a szörnyű csapásról, amelyet a sors mért rád. Hat héttel azután, hogy új életet kezdél Kiotóban, tisztelt anyád megszabadult szenvedéseitől és mindössze néhány héttel utána tisztelt atyád is eltávozott az élők sorából. Szerény személyem nagyon sajnálkozik veszteségeiden és közli veled, hogy tisztelt szüleid maradványait tisztességesen eltemették a falu temetőjében. A szenzurui Hoko-dzsi templomban is imádkoztunk értük, ahol a joroidói asszonyok szutrákat énekeltek a tiszteletükre. Szerény személyem meg van győződve arról, hogy mindkét szülőd a paradicsomba került.

A gésaéletre való felkészülés kemény munkát követel meg. Szerény személyem azonban csodálattal van eltelve mindazok iránt, akik képesek szenvedések elviselésére annak érdekében, hogy nagy művész legyen belőlük. Néhány évvel ezelőtt Gionban járván, abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy végignézhettem a tavaszi táncokat és utána részt vehettem egy teaházi összejövetelen. Az ott tapasztaltak nagy hatással voltak rám. Megelégedéssel tölt el az a tény, hogy sikerült jó helyet találnod a világban, és nem maradsz hosszú ideig bizonytalanságban a jövődet illetően. Szerény személyem elég hosszú időt élt meg ahhoz, hogy két nemzedéket lásson felnőni és jól tudja, a közönséges madaraknak ritkán születnek hattyú utódaik. De az a hattyú, amely szülei nyomdokán nő fel, elpusztul. Ezért van az, hogy a szépek és tehetségesek vállalják azt a terhet, hogy önmaguk keressék meg helyüket a világban.

Szatszu nővéred tavaly ősszel visszajött Joroidóba, de röviddel azután ismét távozott Szugi úr fiával együtt. Szugi úr őszintén reméli, hogy életében legalább még egyszer találkozik szeretett fiával és ezért kéri, értesítsd, ha hírt kapsz a nővéredről.

Őszinte üdvözlétem

Tanaka Icsiro

A levél felolvasása közben a könnyeim úgy elkezdtek áradni, mint gőz a forrásban levő vízből. Már önmagában az is nehezen elviselhető lett volna számomra, hogy az anyám, vagy az apám meghalt. De hogy mindkettejük halála egyszerre sújtson le és a nővéremet is mindörökre elveszítsem... Úgy éreztem magam, mint egy törött váza, amibe soha többé nem tesznek virágot.

Talán naivitásnak tűnik, hogy oly sok hónapon át, reménykedtem, hogy az anyám még mindig életben van. De ebbe kapaszkodtam, hiszen olyan kevés dologban bízhattam. Auntie nagyon kedvesen viselkedett. Ezt mondogatta: – Légy erős, Csijo, légy erős. Ez a legfontosabb. A szenvedések ellen semmi mást nem tehetünk ezen a világon.

Amikor végre meg tudtam szólalni, megkértem Auntie-t, tegye az ősök tábláit olyan helyre, ahol nem látom őket és imádkozzék értük helyettem, mert az nekem túlságosan nagy fájdalmat okozna. Auntie azonban ezt nem vállalta. Azt mondta, szégyelljem magam azért, hogy nem tisztelem eléggé az őseimet. A segítségével sikerült a táblácskákat egy olyan polcon elhelyeznem, ahol reggelente imádkozhattam előttük. – Sohase feledkezz meg róluk, Csijo-csan – mondta. – Most már csak így maradtak meg neked.

9. FEJEZET

A hatvanötödik születésnapom táján egy barátom elküldött nekem egy újságból kivágott cikket. A cikk címe ez volt: „Gion múltjának húsz leghíresebb gésája”. Talán a harminc leghíresebb gésáról volt szó a cikkben? A számra már nem emlékszem pontosan. A cikkben egy rövid bekezdés rólam is szólt. Azt írták, Kiotóban születtem – ami persze nem igaz. Az sem igaz, hogy Gion húsz leghíresebb gésájának egyike voltam. Egyes emberek nem tudnak különbséget tenni aközött, mi az, ami igazán híres, vagy egyszerűen csak hallottak róla. Annyi azonban biztos, hogy ha Tanaka úr nem írta volna meg, hogy a szüleim meghaltak és a nővéremet valószínűleg soha többé nem látom, alighanem rossz és boldogtalan gésaként fejeztem volna be az életemet, mint oly sok más gésa.

Mondtam már, hogy az a nap, amikor Tanaka úrral találkoztam, életem legjobb és egyúttal legrosszabb napja volt. Azt talán nem kell részletesebben magyaráznom, miért volt a legrosszabb. Arra azonban magyarázatot kell adnom, miért képzelhettem úgy, hogy valami jó is kiderülhet a dologból. Az igaz, hogy Tanaka úr kezdetben csak szenvedést okozott számomra, azonban egyúttal döntő módon meg is változtatta életem folyását. Az emberek többsége úgy él, ahogyan a folyók folynak – lejtőn lefelé haladnak egészen addig, amíg valamilyen akadály meg nem változtatja a folyásirányunkat. Ha nem találkozom Tanaka úrral, életem részeges házunk felől a tenger felé folyt volna. Tanaka úr ezt alapvetően megváltoztatta, amikor kiküldött a nagyvilágba. Ám a világba való kijutás nem jelenti szükségszerűen az otthonunktól való elválást is. Már hat hónapnál hosszabb idő óta voltam Gionban, amikor megérkezett Tanaka úr levele és ezalatt egy pillanatig sem hittem azt, hogy másutt jobb sorom lesz, és valaha együtt élhetek családomnak legalább az egyik tagjával. Mégis csak félig éltem Gionban, másik felem arról ábrándozott, hogy hazamegyek. Ez az oka, amiért az álmok olyan veszélyesek: úgy terjednek, mint a tűz, és néha tökéletesen elpusztítanak bennünket.

A levél megérkezését követő tavasszal és nyáron úgy éreztem, hogy minden irányból köd vesz körül. Az emlékeim zavarosan egybefolytak. Csak néhány apróságra emlékszem és arra, hogy a sorsomat nyomorúságosnak éreztem és nagyon félttem a jövőtől. Az egyik hideg téli estén sokáig ültem csöndben a cselédek szobájában, miközben odakünn halkán hullottak a hópelyhek. Elképzeltem, amint apám egyedül ül az asztalnál a házban, anyám pedig olyan sovány már, hogy szinte alig nyomódik be alatta alvógyékénye. Kibotorkáltam az udvarra, hogy megpróbáljak szabadulni szomorú gondolataimtól, természetesen hiába, mert az ember nem menekülhet el önmaga elől.

A következő esztendő tavaszán, egy évvel azután, hogy hírt kaptam szüleim haláláról, történt valami. Már április volt, ismét virágoztak a cseresznyefák, sőt talán pontosan egy év telt el Tanaka úr levelének megérkezése óta. Már majdnem tizenkét éves voltam és kezdtem kissé nőiesebb formát ölteni, Úritök pedig továbbra is kislánynak látszott mellettem. Majdnem elértem felnőttkori magasságomat is. A testem ugyan sovány és csontos maradt még egy-két évig, az arcom azonban kezdte elveszteni gyermekes lágyságát. Az állam határozott alakot kezdett ölteni és a pofacsontjaim annyira kiszélesedtek, hogy a szemeim kezdtek igazi mandula alakúvá válni.

A férfiak mindaddig annyi figyelmet se tanúsítottak irántam az utcán, mintha a porban mászkáló galamb lennék. Most viszont már megnéztek, amikor elhaladtam mellettük. Számomra furcsa volt az a nagy figyelem, amelyet az addigi közömbösség után irántam tanúsítottak.

Április havának egyik napján korán ébredtem. Nagyon furcsa álmom volt. Egy szakállas férfiről álmodtam, akinek a szakálla olyan nagy volt, hogy az arcvonásai csak elmosódottan látszottak. Filmekben lehet látni ilyen szándékosan életlenné tett képeket. A szakállas előttem állt és mondott nekem valamit, amire már nem emlékszem, de aztán hirtelen felhúzta a mellette lévő ablak papírrolóját, mire az hangos kattanással ugrott a helyére. Álmomból hirtelen fölébredve azt hittem, a zaj a szobából ered. A cselédek hangosan szuszogva, Úritök pedig csöndesen aludt, arcát a párnába fúrva. Minden ugyanolyan volt, mint máskor, mégis valami furcsa érzés fogott el. Úgy éreztem, mintha a világ egyetlen éjszaka alatt megváltozott volna – mintha azon az ablakon át pillantanék rá, amely álmomban megnyílt előttem.

A dolgot sehogyan sem tudtam megmagyarázni magamnak. Az eszem azonban állandóan ezen járt, mialatt az udvar kövezetét tisztára söpörtem. A gondolataim úgy jártak körbe-körbe – és nem jutottak el sehová –, mint amikor egy méhecskét foglyul ejtenek egy befőttes üvegben. Egy idő múlva le is tettem a seprőt és leültem. A szellő kellemesen hűsítette átforrósodott hátamat. Aztán egyszerre eszembe jutott valami, ami Kiotóba való érkezésem első hetében történt, de azóta sem gondoltam rá.

Alig egy-két nappal azután, hogy elválasztottak a nővéremtől, néhány piszkos rongyot kellett kimosnom. Eközben egy lepke szállt a karomra. Elhessegettem, azt hittem, el fog repülni. A lepke azonban kődarabként lehullott a földre és ott maradt. Azt nem tudtam eldönteni, hogy már kimúltan esett-e rám, vagy pedig én öltem-e meg, pusztulása azonban sajnálkozással töltött el. Csodálattal néztem szárnyainak gyönyörű mintázatát és végül betekertem az egyik rongydarabba, amit éppen kimostam és elrejtettem, hogy mások ne találják meg.

A lepke teteme azóta se jutott eszembe, most azonban megnéztem, ott van-e a rejtékhelyén. Ott volt. A lepke elrejtése óta minden megváltozott életemben, de amikor kicsomagoltam, ugyanolyan gyönyörű volt, mint amikor elrejtettem. A szárnya ugyanolyan szelíd szürke és barna árnyalatú volt, mint amilyen színű ruhát az anyám viselt, amikor esténként elment ma-jongot játszani. A lepke tehát tökéletesen változatlan maradt. Legalább egy valami nem változott meg azóta, hogy Kiotóba kerültem... Erre a gondolatra az agyam hurrikánsebességgel kezdett működni. Rádöbentem, hogy mi – mármint a lepke és én – ellentétesek vagyunk. Az én életem olyan instabil, mint a folyó, amely örök változásban van; a lepke azonban olyan, mint egy kődarab, tökéletesen változatlan. Eközben ujjam hegyét végighúztam a lepke tetemén, mire az egy szempillantás alatt, egyetlen hang nélkül szétporladt. A tetem még csak meg sem görbült közben, hanem ahol hozzáértem, rögtön por lett belőle. A dolog annyira meglepett, hogy felsikoltottam. Az agyam működése leállt, úgy éreztem, mintha egy vihar középpontjába kerültem volna. A porhalmot hagytam leesni a földre és végre megértettem, amin addig hiába törtem a fejem. A múlt végleg elmúlt, mint amikor a szél magával sodorja az áporodott levegőt. Azon nem tudok változtatni, hogy a szüleim meghaltak. Azt is megértettem, hogy az előző esztendőben magam is élőhalott voltam. És a nővérem is... igen, ő is eltűnt az életemből, én azonban továbbra is itt vagyok. Nem biztos, hogy Ön, akinek ezt elmesélem, meg tudja érteni, de úgy éreztem, hátat fordítottam addigi életemnek. Nem néztem többé hátra a múltba, hanem előre tekintettem a jövőbe. Emiatt a következő kérdésre kellett megtalálnom a választ: milyen lesz a jövőm?

Amikor ezt a kérdést megfogalmaztam magamnak, biztos voltam abban, hogy erre vonatkozóan még aznap valamilyen jelzést fogok kapni. Tudtam, hogy a szakállas ember álmomban ezért nyitotta ki nekem az ablakot. Az ablaknyitásnak ez volt a jelentése: „Figyelj erősen és ha rájössz, mi az, amit meg kell figyelned, az lesz a jövőd”.

Abba kellett hagynom a hasonló dolgokon való fejtörést, mert Auntie odahívott magához:
- Csijo, gyere ide!

Úgy mentem oda Auntie-hoz, mint aki transzba esett. Az sem lepett volna meg, ha Auntie ezekkel a szavakkal fogad: „Kíváncsi vagy a jövődre? Nos, akkor figyelj erősen...” Auntie azonban nem ezzel fogadott, hanem eléem tett egy négyszögletes selyemdarabot, rajta két szép hajdíszszel.

- A jó ég tudja, mit csinált Hatszumomo az este, mert egy másik lány hajdíszével tért haza. Bizonyára még a szokásosnál is több szakét fogyasztott. Vidd magaddal ezeket a hajdíszeket az iskolába, derítsd ki, hogy kié, és add vissza őket.

Auntie nemcsak a díszeket adta át nekem, hanem egy cédulát is, hogy mit vásároljak be és közölte, mihelyt elintéztem mindent, azonnal térjek vissza az okijába.

Másnak a hajdíszével hazatérni első hallásra talán nem tűnik furcsának, nálunk azonban olyasmi, mintha másnak az alsóneműjét viselnénk. A gésák a különleges frizurájuk miatt nem mosnak naponta haját. A hajdísz tehát intim dolog. Auntie még hozzájuk sem akart érni, azért hozta egy darab selymen. Utána beletekerte a hajdíszeket a selyemdarabba, úgyhogy a csomag hasonló lett ahhoz, amibe régebben a lepkét csomagoltam. Nos, a jelzések önmagukban nem érnek semmit, ha nem tudjuk, hogyan kell azokat értelmeznünk. Én csak mereven álltam ott Auntie előtt, míg rám nem rivallt: – Vedd már át, az ég szerelmére! – Az iskola felé menet azután kibontottam a csomagot, hogy még egyszer megnézzem a hajdíszeket. Az egyik fényes, fekete fésű volt, amit a lenyugvó nap mintájára alakítottak ki, a fésű külső részén aranyból készült virágdíszítéssel. A másik dísz nyers faszínű volt, a díszítést két gyöngy és egy apró borostyánkő-golyó alkotta.

Az iskola épülete előtt álldogálva vártam, hogy megszólaljon az órák végét jelző csengő. Ezután rövidesen elkezdtek a kék és fehér ruhát viselő leányok kifelé áramlani. Hatszumomo hamarabb vett észre engem, mint én őt, és egy másik gésa társaságában elindult felém. Ön talán csodálkozik, hogy mit keresett Hatszumomo az iskolában, hiszen kiváló táncos volt és egyébként is tudott már mindent, amit az iskolában tanítottak. De még a legkiválóbb gésáknak is időnként tovább kellett képezniük magukat a táncban, sokuknak még ötvenes és hatvanas éveikben is.

- Nézz csak oda! – szolt Hatszumomo a barátnőjéhez. – Úgy nő, mint a gyom. Nézd, milyen magas máris! – Ezzel szokott csúfolni, amiért egy ujjnyival magasabb voltam már nála.

- Auntie küldött ide, asszonyom – szólaltam meg. – Ki kell derítenem, hogy kinek a hajdíszét hozta el Ön az este.

Hatszumomo mosolya eltűnt. Kikapta a csomagot a kezemből és kibontotta.

- Ezek nem az enyémekek... – állapította meg. – Hol a csudában szerezted őket?

- Ó, Hatszumomo-szan – szólalt meg a másik gésa. – Nem emlékszel? Te és Kanako kivettétek a díszeket a hajatokból, mialatt Uvazumi bíróval azt a bolondos játékot játszottátok. Biztosan fölcseréltétek a díszeiteket, Kanako ment haza a tieiddel, te meg az övével.

- Milyen undorító – utálkozott Hatszumomo. – Mit gondolsz, mikor mosott haját utoljára Kanako? Még szerencse, hogy a miénkkel szomszédos az okija, ahol lakik. Vidd el neki, kérlek, ezeket a díszeket. Mondd meg neki, hogy én majd később megyek el az enyémekekért és ne próbálja megtartani őket.

A másik gésa átvette a hajdíszeket és eltávozott.

- Még ne menj el, kicsi Csijo – szolt rám Hatszumomo. – Meg szeretnék valamit mutatni neked. Arról a kislányról beszélek, aki odafenn éppen áthalad a kapun. A neve Icsikimi.

Fölnéztem Icsikimire, de Hatszumomo nem mondott róla többet. – Nem ismerem – közöltem.

- Nem, hát persze, hogy nem ismered. Icsikimiben nincs is semmi különleges. Egy kicsit ostobácska és olyan ügyetlen, mint egy nyomorék. De talán érdekesnek találod, hogy belőle mindezek ellenére gésa leszel, te pedig sohasem leszel az.

Azt hiszem, Hatszumomo ennél kegyetlenebb dolgot aligha mondhatott volna nekem. Immár másfél esztendeje cselédként kellett dolgoznom az okijában. Az életem szenvedésekkel teli, de végül sehová sem vezető hosszú útnak tűnt. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy mindenáron gésa akartam volna lenni, de életem végéig igazán nem akartam cselédsorban

maradni. Sokáig ott álldogáltam az iskola kertjében és bánatosan néztem az előttem elvonuló, egymással vidáman csevegő leánykákra. Bizonyára nem csinálnak semmi különöset, csak hazamennek ebédelni, én azonban úgy láttam, csupa fontos dolgot csinálnak, mert van életcéljuk. Rám pedig csak olyan kevésbé pompázatos dolgok maradnak, mint a kövezet felmosása az udvarban. Amikor a kert végre kiürült, azon kezdtem el gondolkodni, vajon nem ez volt-e a jel, amire vártam –, hogy más fiatal leányok Gionban előbbre jutnak, miközben én lemaradok mögöttük. Ez a lehetőség olyan szörnyűnek tűnt, hogy a leányok elvonulása után nem tudtam többé ott maradni a kertben. Végigmentem a Shidzso sugárúton és onnan a Kamo folyó irányába fordultam. A Minamiza Színház falain öles lobogók hirdették a délutáni, Shibaraku című kabuki darab előadását. A kabukiról, mint olyanról, még semmit sem tudtam, de arról már hallottam, hogy ez az egyik leghíresebb kabuki darab. A színház lépcsőin már nagyon sokan igyekeztek fölfelé, hogy megnézzék a darabot. A férfiak sötétszínű, nyugati típusú ruhát vagy kimonót viseltek. A köztük lévő néhány gésa olyan volt, mintha a folyó vizén úszkáló, őszi színekben pompázó falevelek lennének. Itt megint az izgalmas igazi étellel találkoztam. Gyorsan befordultam a Shirakava folyóhoz vezető mellékutcába, itt is céltudatos férfiak és gésák járkáltak. Hogy ne kelljen fájdalmasan rájuk nézmem, a folyó felé fordultam, de – micsoda kegyetlenség – az ő hullámai is céltudatosan haladtak a Kamo folyó és az Oszakai-öböl, majd onnan a nyílt tenger felé. Úgy tűnt, az egész világ ugyanazt az üzenetet küldi felém. Leültem a partvédő kőfal mellé és keservesen sírtam. Úgy éreztem magam, mintha a nagy óceán egy lakatlan szigetén volnék és nincs se múltam, se jövőm. Gondolataimban már éppen arra a pontra értem, hogy emberi hangot nem fogok többé hallani – amikor megszólalt egy férfihang:

– Túl szép ez a nap ahhoz, hogy olyan boldogtalan légy.

A gioni utcákon a férfiak általában nem szentelnek nagy figyelmet az olyan lányoknak, mint én, és különösen nem vesznek észre ostobán zokogó leányokat. Ha valaki mégis észrevett volna, bizonyára nem szól hozzám, vagy ha mégis, legfeljebb azt mondja, kotródjak el az útjából. Ez az egyetlen férfi pedig nemcsak, hogy szóra méltatott, hanem kedvesen beszélt hozzám. Úgy szólt hozzám, mintha az ő társasági körébe tartozó fiatal nő, például a jó barátjának leánya lennék. Egy pillanatra az enyémtől tökéletesen különböző világ képe jelent meg előttem, olyan világé, amelyben az olyanokat, mint én, becsületesen, sőt kedvesen kezelik –, amelyben az apák nem adják el a leányaikat. A környezetemben céltudatosan élő emberek hangja se jutott el többé hozzám, illetve nem figyeltem fel többé rájuk. Amikor fölálltam, hogy ránézzek arra a férfira, aki beszélt hozzám, az volt az érzésem, hogy a nyomorúságom ott maradt a folyó védőgátjánál.

Megpróbálom őt leírni Önnek, de csak egyetlen hasonlattal tudok élni – olyan volt, mint egy bizonyos fa, amely ott állt Joroidóban a tenger fölé nyúló szirt szélén. Az a fa az örökös széltől olyan sima volt, mint az uszadékfa, és négy-ötéves koromban egy férfi arcát véltem rajta fölfedezni. Egy vízszintes sávot képzeltem a szájának, két élesen kiugró dudor képviselte a pofacsontokat, két lyuk alakította a szemeket és alattuk ott dudorodott a finoman kiálló orr.

A férfi egy kissé oldalra hajtotta a fejét és fürkészően nézett rám. Olyan férfinak láttam, aki megtalálta a helyét a világban, és szilárdan áll a talpán, mint ahogyan a fa gyökereivel a földben. Szemlélődésre, meditációra hajlamos embernek láttam. Ilyennek képzeltem mindig Buddha arcát.

A férfinak, aki megszólított, hozzá hasonlóan széles és nyugodt tekintetű arca volt. Ráadásul a vonásai oly simák és nyugalmat kifejezők voltak, hogy úgy éreztem, mozdulatlanul megvárja, hogy elmúlják a boldogtalanságom. Talán negyvenöt éves lehetett, öszülni kezdő haját simán hátrafésülte. Nem mertem túl sokáig ránézni. Olyan elegánsnak láttam, hogy elpirultam és levettem róla a tekintetemet.

Egyik oldalán két fiatalember, a másik oldalán egy gésa állt. Hallottam, amint a gésa halkán megszólal:

- Ó, hiszen ez csak egy kislány! Talán csak egy küldönc, aki futás közben megütötte magát. Biztos vagyok benne, hogy hamarosan akad valaki, aki segít rajta.

- Szeretném, ha én is úgy tudnék bízni az emberekben, mint te, Izuko-szan – válaszolt a férfi.

- A színdarab néhány percen belül megkezdődik. Szerintem az elnök úr jól tenné, ha nem vesztegetné tovább az idejét...

Gioni bevásárlásaim közben gyakran hallottam, hogy egyes férfiakat „osztályvezető úrnak” vagy „alelnök úrnak” szólítottak. De az „elnök úr” megszólítást elég ritkán hallottam. Az elnök urak általában kopaszok és ráncosak voltak és fiatalemberekből álló hosszú slepp szokta őket kíséreni. Az előttem álló férfi annyira különbözött az általam látott elnököktől, hogy még tapasztalatlan kislány létemre is tudtam, a kísérői nem lehetnek fontos emberek. Az ilyen emberek nem álltak volna szóba velem.

- Te idővesztéségnék nevezed, ha segítek ezen a kislányon? – kérdezte az elnök.

- Nem, dehogy – vetette közbe gyorsan a gésa. – Csupán arról van szó, hogy késésben vagyunk. Az első jelenetet, azt hiszem, máris elmulasztottuk.

- Nos, Izuko-szan, azt hiszem, a te életedben is volt olyan időszak, amikor hasonló helyzetben voltál, mint ez a kislány. Bizonyára te se mered állítani, hogy a gésák élete nagyon könnyű volna. Azt hiszem, hogy...

- Hogy én valaha ilyen állapotban lettem volna, mint ő most? Elnök..., csak nem akar a nagy nyilvánosság előtt megszégyeníteni engem?

Az elnök ekkor a két fiatalemberhez fordult és megkérte őket, kísérik el Izukót a színházba. A fiatalemberek meghajoltak az elnök előtt és elindultak Izukóval a színház felé. Az elnök velem maradt. Hosszasan nézett, noha én nem mertem a tekintetemet ráemelni. Végül mégis én szólaltam meg először:

- Uram, amit a gésa mondott, az utolsó szóig igaz. Én csak egy szegény szerencsétlen leány vagyok. Kérem, ne késsen el miattam az előadásról.

- Állj csak fel egy pillanatra – szólt az elnök.

Nem mertem ellenkezni vele, noha fogalmam sem volt róla, mit akarhat. Hamar kiderült, hogy csak egy homokszemet akar letörölni az arcomról. Minthogy egészen közel álltam hozzá, megéreztem a sima bőrét fedő púder illatát. Erről eszembe jutott az a nap, amikor Taisho császár unokaöccse meglátogatta falucskánkat. A látogatás mindössze annyiból állt, hogy kiszállt a kocsijából, elsétált az öbölíg és vissza, közben fogadta az eléje térdelő lakosság hódolatát. Nyugati típusú utcai ruhát viselt, amelyet akkor láttam először – ugyanis meglestem, holott ezt nem lett volna szabad. Arra is emlékszem, hogy a bajusza szépen rendben volt tartva, nem úgy, mint a falubelieké, akiknek a bajusza úgy nőtt, mint a dudva. Azt a napot megelőzőleg még egyetlen fontos ember sem látogatta meg a falunkat. A császár unokaöccsének a látogatása valamennyiünkre nagy hatást tett.

Meglehetősen gyakori, hogy addig ismeretlen helyzetekkel kerülve szembe, értetlenül állunk azok előtt. Ezt éreztem akkor, amikor a császár unokaöccsét láttam és ez az érzés fogott el most is, az elnök láttán. Miután letörölte a porszemet és könnyeimet az arcomról, az állam alá nyúlt és fölemelte a fejemet.

- Szép leány vagy, akinek semmi oka a szégyenkezésre – mondta. – És te mégsem mersz a szemembe nézni. Valakik rosszul bántak veled. Vagy talán az élet volt hozzád nagyon kegyetlen.

- Nem tudok válaszolni, uram – feleltem, pedig nagyon jól tudtam a választ.

- Az életben egyikünk sem találkozik annyi szeretettel, amennyire szüksége volna – mondta és egy pillanatra összehúzta a szeméit. Mintha arra akart volna figyelmeztetni, érdemes jól megfontolnom a szavait.

A világ minden kincsénél jobban vágyódtam volna rá, hogy később is találkozzam vele, ismét lássam arcának sima bőrét, bozontos szemöldökét, szelíd szemei fölött márványhoz hasonlatos szemhéjait. Azt is tudtam azonban, hogy társadalmi helyzetünk között olyan nagy a különbség, hogy ez lehetetlen. Végül felnéztem rá, de olyan gyorsan kaptam el róla a tekintetemet – közben el is pirultam –, hogy ő ezt aligha vette észre. Vajon hogyan írhatnám le,

mit láttam abban a pillanatban? Úgy nézett rám, mint ahogyan egy muzsikusz nézhet a hangszerére, mielőtt megszólaltatná azt: megértéssel és a tudás adta biztossággal. Azt éreztem, úgy belém lát, mintha az ő része volnék. Mennyire szerettem volna én lenni az a hangszer, amelyen játszik!

Az elnök a zsebébe nyúlt és kivett onnan valamit.

- Szereted-e a szilvát vagy a cseresznyét? – kérdezte.

- Uram? Arra gondol, hogy... enni?

- Az előbb láttam egy árúst, aki cseresznyehabos fagyaltot árul. Gyerekkoromban nagyon szerettem volna megkóstolni, erre azonban csak felnőtt koromban nyílt alkalmam. Nesze ez a pénzdarab, vásárolj magadnak egyet. Vidd el a zsebkendőmet is, legalább lesz mivel letörölnöd utána az arcod – mondta. A pénzdarabot a zsebkendő közepébe tette, összegöngyölte és felém nyújtotta.

Azóta, mióta az elnök megszólított, elfeledkeztem arról, hogy a jövőmet illetően valamilyen jelzésre várok. Amikor azonban a göngyöleget megláttam, az újra eszembe juttatta a porrá vált pillangót és tudtam, a jelzést végre megkaptam. Átvettem a göngyöleget, köszönetem jeléül meghajoltam és megpróbáltam szavakba önteni, mennyire hálás vagyok neki – noha biztos voltam benne, szavaim nem fejezik ki igazi érzelmeimet. Nem a pénzt köszöntem meg és nem azt, hogy vette magának a fáradságot és megállt, hogy segítsen rajtam. Azt köszöntem meg... tulajdonképpen a mai napig nem tudom megmagyarázni, mit. Talán azt, hogy bebizonyította, nem minden ember olyan kegyetlen, mint amilyenekkel addig találkoztam.

Fájó szívvel néztem utána, amikor elment – ám ez kellemes szívfájdalom volt, ha ilyesmi egyáltalában létezhet. Ezen azt értem, ha valakinek nagyon kellemes napja volt, sajnálattal veszi tudomásul, hogy véget ért, ugyanakkor mégis hálás azért a jóért, amit a sorstól kapott. Az elnökkel való rövid találkozásom nyomán megszűnt céltalanságom, ürességem érzése és céltudatosság töltött el. Talán az olvasó furcsállja, hogy véletlen utcai találkozás ilyen mélyreható változást hozott létre bennem. De hát az élet néha produkál ilyen furcsaságokat. És biztos vagyok benne, ha Ön is látta volna, amit én láttam, ugyanazt érzi, mint amit én éreztem, Önnel is ez történt volna.

Mihelyt nem láttam az elnök alakját, rögtön elindultam megkeresni a fagyaltárúst. Aznap nem volt valami nagy meleg, úgyhogy nem nagyon kívántam a fagyaltot, de elfogyasztása mintegy az elnökkel való találkozás meghosszabbításának számított. Ezért megvásároltam a cseresznyefagyaltot és visszamentem a kőgáthoz. Az íze különlegesen finom volt, de talán csak azért, mert az érzékeim erősen fel voltak ajzva. Arra gondoltam, ha én is olyan gésa lehetnék, mint Izuko, az olyan férfiak, mint az elnök, velem is hajlandók lennének eltölteni egy estét. Azelőtt el nem tudtam volna képzelni, hogy irigykedjem egy gésára. Kiotóba persze éppen azért hoztak, hogy gésát csináljanak belőlem, én azonban egy pillanat alatt elszöktem volna, ha van rá lehetőségem. Most végre megértettem, ami eddig elkerülte a figyelmemet. Nem az a fontos, hogy gésává váljak, hanem hogy gésa legyek. Gésává válni aligha lehet komoly életcél. De gésának lenni... az már valami. A gésa voltot kezdtem úgy tekinteni, mint ami ugródeszkát biztosít valami más dolog felé. Ha helyesen mértem fel az elnök korát, alig lehetett több negyvenöt évesnél. A gésák közül sokan már húszéves korukra nagy sikert érnek el. Izuko például aligha volt több huszonöt évesnél. Én, az alig tizenkét évemmel, még gyermeknek számítottam... De újabb tizenkét év múlva a húszas éveimben leszek. És az elnök? Ó akkor nagyjából olyan korú lesz, mint amilyen korú Tanaka úr most.

Az elnöktől kapott pénzérme sokkal többet ért, mint amennyire egyetlen tölcser fagyalthoz szükség volt. A visszajáró pénzt a tenyeremben tartottam. Megnéztem: három különböző nagyságú érmét tartottam a kezemben. Először arra gondoltam, hogy életem végéig megtartom őket, de aztán meggondoltam magam és sokkal fontosabb célra szántam a megmaradt pénzt.

Elmentem a Shidzso sugárútra és Gion keleti szélén megkerestem a gioni Shinto-szentélyt. Fölmentem a szentélyhez vezető lépcsőn, de nem mertem áthaladni a két emeletnyi

magas bejárati ajtó alatt, amely fölött ott emelkedett a szép csúcsos tető. Ehelyett megkerültem az épületet és a temető felől mentem föl a lépcsőkön, majd a torii-n keresztül léptem be a szentélybe. Itt a három pénzdarabot bedobtam az adományokat gyűjtő kis ládába – annyi pénz volt ez, hogy akár el is utazhattam volna belőle valahová –, a jelenléteimet azzal jeleztem az isteneknek, hogy háromszor tapsoltam és meghajtottam magam. Lehunyt szemmel és összetett kezekkel imádkoztam, az istenek engedjék meg nekem, hogy gésává legyek. Mindent hajlandó vagyok megtanulni, mindent hajlandó vagyok elviselni, csak hogy elnyerhessem az olyan férfiak figyelmét, mint amilyen az elnök.

Amikor kinyitottam a szemem, ismét meghallottam a Higashi Odzsi sugárúton haladó forgalom zaját. A fák levelei is ugyanúgy susogtak a szélben, mint azelőtt. Semmi se változott. Hogy az istenek meghallgatták-e a könyörgésemet, nem tudhattam. Az elnök zsebkendőjét betettem a ruhámba és elindultam az okija felé.

10. FEJEZET

Néhány hónappal később éppen azzal foglalkoztunk, hogy elrakjuk a *ro* alsóruhákat – ezek könnyű, fátolszerű selyemből készültek és nyáron hordtuk őket –, és elővettük a raktárból a *hitoe* alsóruhákat – ezek bélés nélküliek voltak és szeptemberben viseltük őket –, amikor olyan rettenetes bűz árasztotta el a helyiséget, hogy ijedtemben leejtettem a karomon tartott ruhákat. A bűz a Nagyi szobájából jött. Fölszaladtam az emeletre, hogy szóljak Auntie-nak, mert rögtön tudtam, nagy baj van. Auntie gyorsan lesántikált a földszintre és bement Nagyi szobájába, Nagyi holtan hevert a padlón. Nagyon furcsa módon halt meg.

Okijánkban egyedül Nagyinak volt villamos hőszugárzója. A nyár kivételével minden éjszaka bekapcsolta. Most, szeptember eleje lévén, Nagyi ismét bekapcsolta a fűtést. Ehhez nem kellett hidegnek lennie. Az alsóruhákat nem a külső időjárás, hanem naptári idő szerint cseréltük. Nagyi hasonlóképpen járt el a fűtéssel. Ehhez mindig ragaszkodott, még akkor is, ha semmi szükség nem volt rá. Talán azért járt el így, mert sok-sok esztendőn át szenvedett a hidegtől.

Nagyinak reggelente az volt az első dolga, hogy a villanyzsinórt a fűtőtest köré tekerte, mielőtt azt visszatolta volna a fal mellé. Minthogy a fűtőtest ekkor még forró volt, a vele érintkező zsinór szigetelése lassan átégett és a vezeték, érintkezésbe kerülve a fűtőszállal, zárlatos lett. A rendőrök azt mondták, amikor Nagyi reggel megérintette a fűtőtestet, rögtön megbénult, sőt talán meg is halt. Szerencsétlenül úgy csúszott le a padlóra, hogy arccal ráesett a forró fűtőtestre. Ez okozta a rettenetes bűzt. Szerencsémre a testét nem, csak a lábait láttam, amelyek úgy kandikáltak ki a takaró alól, mint selyembe burkolt vékony faágak.

Nagyi halála után egy-két hétig rengeteg volt a dolgom. Ugyanis nemcsak a házat kellett teljesen kitakarítani – a sinto vallás szerint ugyanis a halál a legtisztátlanabb valami mindenk között –, hanem gyertyákat, élelmet tartalmazó tálcákat, lámpásokat kellett elhelyezni a bejáratnál, gondoskodni kellett teafőzőkről és a pénzbeli ajándékok számára tálcákról. A rengeteg munkától a szakácsnő meg is betegedett és el kellett hívni az orvost. Az megállapította, szegénynek csupán az a baja, hogy az előző éjszaka mindössze két órát aludt, utána egész nap talpon volt és egyetlen tányér üres levest evett csak. Meglepetéssel láttam, hogy Anya szinte korlátlanul hajlandó pénzt költeni. Azt tervezte, hogy szutrákat énekeltet Nagyiért a Csionin templomban és lótusz-bimbós csokrokat vásárol a templom gondnokától – mindezt a nagy gazdasági világválság idején teszi. Először arra gondoltam, a viselkedése talán azt bizonyítja, mennyire szerette őt. Később azonban rájöttem viselkedésének igazi okára: gyakorlatilag Gion minden lakója lerója tiszteletét Nagyi iránt, majd az egy hét múlva tartandó temetésen is megjelenik, Anyának tehát gondoskodnia kellett a megfelelő külsőségekről.

Néhány napon át valóban igen nagy volt a forgalom okijánkban, nekünk pedig teával és édességekkel kellett ellátnunk az érkezőket. A különböző teaházak és okiják úrnőit Anya és Auntie fogadták. Az ő feladatuk volt azoknak a fogadása is, akik ismerték Nagyt: a boltosoké,

parókakészítőké és fodrászoké. Ezeknek a többsége férfi volt, de természetesen rengeteg gésa is tett részvétlátogatást. Ezek között voltak olyanok is, akik valamiféle kapcsolatban álltak Hatszumomóval.

Az én feladatomban az volt, hogy a látogatókat bevezessem a fogadószobába, ahol Anya és Auntie várta őket. Mindössze néhány lépés megtételéről volt szó, a látogatókat azonban mégsem lehetett kíséret nélkül beengedni Anyához. Ezenkívül nekem kellett ügyelnem arra is, melyik archoz melyik cipő tartozik. A levett cipőket ugyanis át kellett vinnem a cselédszobába, hogy a bejáratnál ne képezzenek akadályt, majd a vendégek távozásakor vissza kellett hoznom azokat. Eleinte ez nehézséget okozott, hiszen udvariatlanság nélkül nem bámulhattam a vendégek arcába, egy rövid pillantás pedig nekem nem volt elég ahhoz, hogy később megismerjem őket. Rájöttem aztán, hogy azonosításukhoz elég a kimonójukat megfigyelni.

A második vagy harmadik napon belépett az okijába az általam valaha látott legszebb kimonót viselő nő. A szövet alapszíne az alkalomhoz illően komor volt – egyszerű fekete ruha csuklyával, de a zöldarany színű füveket ábrázoló díszítés gyönyörűvé tette. Elképzelttem, mennyire megbámulnák a joroidói szegény halászok feleségei és leányai ezt a gyönyörűséget. A hölgyet egy szolgáló is elkísérte. Ebből arra következtettem, talán egy teaház vagy egy okija úrnője lehetett az illető – ugyanis aligha akadhat gésa, akinek elég pénze volna ahhoz, hogy ezt a kimonót megengedhesse magának. A hölgy érdeklődve nézegette a bejárat közelében levő kicsi sinto-oltárt és én felhasználtam az alkalmat, hogy egy pillantást vessek rá. Az arca annyira pontosan ovális volt, hogy rögtön eszembe jutott egy bizonyos tekercs Auntie szobájában, amely egy Heian-korbeli – ezer esztendővel ezelőtti – kurtizánt ábrázolt. Nem volt olyan feltűnően szép, mint Hatszumomo, de a vonásai olyan szép szabályosak voltak, hogy még a szokottnál is jelentéktelenebbnek kezdtem magam érezni. Aztán egy pillanat alatt rájöttem, kivel állok szemben.

Mameha volt az, az a gésa, akinek a kimonóját Hatszumomo velem tönkretétette.

Arról ugyan nem én tehettem, hogy mi történt a kimonójával, mégis bármit odaadtam volna érte, hogy ne találkozzam vele. Ezért lehajtottam a fejem, miközben bevezettem a szalonba. Bízom abban, hogy nem fog felismerni, mert szerintem nem látott, amikor visszavittem neki a kimonót. De még ha meg is látott volna, azóta két esztendő telt el. Az őt kísérő szolgáló sem volt azonos azzal a sírós leánnyal, aki azon az estén átvette tőlem a kimonót. Mégis nagyon megkönnyebbültem, amikor meghajlással elköszönhettem tőle.

Húsz perccel később, amikor Mameha és a szolgálója távozáshoz készülődött, odavittem a cipőiket és letettem azokat a bejárat elé. A fejemet továbbra is lehajtván tartottam, mert még mindig ideges voltam kissé. Amikor azután a szolgáló kinyitotta Mameha előtt a kaput, azt hittem, hogy a szolgálatomnak vége. Mameha azonban nem lépett ki a kapun, hanem állva maradt. Ez aggasztott, a szemem és az agyam közti kommunikáció alighanem nem működött jól, mert azt tettem, amit nem kellett volna: fölnéztem. Rémulten láttam, hogy Mameha egyenesen rám néz.

- Mi a neved, kislány? – kérdezte. A hanglejtését nagyon komornak éreztem.

Megmondtam a nevemet.

- Állj fel egy pillanatra, Csijo. Szeretnék jobban megnézni.

A kérésének megfelelően fölálltam, de ha lehetőségem lett volna arra, hogy az arcomat eltüntessem, hasonlóan ahhoz, ahogyan az ember lenyeli a nudlit, bizony megtettem volna.

- Emeld föl a fejed, hadd lássalak! – mondta Mameha. – Úgy nézel ki, mint aki éppen a lábujjait akarja megszámolni.

Fölemeltem a fejem, de a szememet nem mertem Mamehára emelni. Ő egy nagyot sóhajtott, majd utasított, hogy nézzek egyenesen a szemébe.

- Micsoda szokatlan szemek! – csodálkozott. – Azt hittem, hogy csak képzelődöm, Tatszumi!

A szolgáló visszajött, rám nézett és kijelentette: – A szemei kékes-szürkék, asszonyom.

- Én is pontosan ezt mondtam volna. Nos, mit gondolsz, Gionban hány leánynak van

ilyen szeme?

Nem tudtam, hogy Mameha hozzám beszél-e vagy Tatszumihoz. Azonban egyikünk sem válaszolt. Mameha furcsa arckifejezéssel nézett rám, alighanem koncentrált valamire. Aztán nagy megkönnyebbülésemre elbúcsúzott és távozott.

Nagyi temetése egy héttel később volt. A napot a jósnő választotta ki. A temetés után visszaállítottuk a régi rendet az okijában, de nem egészen, mert történt némi változás. Auntie leköltözött a földszintre, Nagyi régi szobájába, Úritök pedig, aki már hosszabb ideje iskolába járt, megkapta az emeleten Auntie régi szobáját. A következő héten pedig két új cseléd érkezett. Mindketten középkorúak voltak és nagyon energikusan láttak munkához. Talán furcsának tűnik, hogy Anya két új cselédet vett föl, holott kevesebben voltunk, mint azelőtt. A valóság azonban az volt, hogy tulajdonképpen mindig kevés volt a cseléd, mert Nagyi nem tűrte a sok embert maga körül.

Az utolsó változtatás az volt, hogy Úritöknek nem kellett többé házimunkát végeznie. Ehelyett azokkal a tennivalókkal kellett foglalkoznia, amelyekre akkor lesz majd szüksége, amikor már gésa lesz. A leendő gésák általában nem kapnak valami sok időt a gyakorlásra, szegény Úritök azonban olyan lassan tanult, hogy neki sokkal több gyakorlási időre volt szüksége, mint bárki másnak. Kénytelen voltam naponta végignézni, amint ott térdel a járdán és a nyelvét kiöltve, órák hosszat gyakorol a shamiszenen. Valahányszor találkozott a szemünk, kedvesen rám mosolygott, mert ilyen volt az alaptermészete. Én azonban egyre nehezebben tűrtem a várakozást. Azt igyekeztem kitalálni, hol találok valamilyen apró rést, melyet előnyömre kihasználhatok. És most azt kellett tapasztalnom, hogy a lehetőség ajtaja más valaki előtt tárva-nyitva áll, előttem pedig zárva marad.

Voltak olyan éjszakák, amikor azzal vigasztalódtam, hogy az alvógyékényemre magam mellé tettem az elnöktől kapott zsebkendőt és mélyen magamba szívtam annak kellemes púder illatát. Felidéztem magamban az arcát, a kellemes tavaszi napsütést és a kőfal keménységét. Ő volt az én ezerkarú bodhiszattvám, aki majd segít rajtam. Azt ugyan nem tudtam, hogyan segíthet rajtam, azonban erősen hittem benne és imádkoztam is érte.

Nagyi halála után körülbelül egy hónappal az egyik cseléd odajött hozzám és közölte, hogy a kapunál egy látogató vár rám. Októberhez képest szokatlanul meleg volt az idő, és ócska kézi működtetésű porszívónk kezelése nagyon megizzasztott. Úritök új szobájában, amely előzőleg Auntie-é volt, gyakran kellett takarítani, mert Úritök nagyon szerette a rizskekszet majszolgatni. Egy nedves törölközővel gyorsan megtörölköztem és kisiettem a kapuhoz. A kapu előtt egy cselédkimonóba öltözött leány várt rám. Letérdeltem és meghajoltam előtte. Csak akkor jöttem rá, hogy ez a lány kísérte el Mamehát az okijánkba néhány héttel ezelőtt, amikor másodszor is ránéztem. Nagyon elszomorított, hogy itt látom, mert azt hittem, ez számomra rosszat jelent. De amikor intett, hogy menjek oda hozzá, belebújtattam a lábamat a cipőmbe és követtem őt ki az utcára.

- Elküldenek néha bevásárolni, Csijo? – kérdezte.

Már olyan sok idő telt el a szökési kísérletem óta, hogy közben megszűnt a házi őrizetem. Azt ugyan nem értettem, mi a kérdés célja, de közöltem, szoktam bevásárolni és küldöncfeladatokat is ellátok.

- Nos, akkor próbáld elintézni, hogy holnap délután három órakor elküldjenek valahová. Én majd várlak a Shirakava folyót áthidaló kis hídnál.

- Igenis, asszonyom – válaszoltam. – De megtudhatnám, miért menjek oda?

- Azt ráérsz megtudni holnap – volt a válasz.

Közben olyan grimaszt vágott, hogy felébredt bennem a gyanú, hátha csak át akar verni.

Sehogyan sem tetszett, hogy Mameha szolgálója el akar engem vinni valahová – feltehetően magához Mamehához. Azt hittem, Mameha meg akar szidni valamiért. Ennek ellenére másnap megpróbáltam rábeszélni Úritököt, küldjön el olyasmicért, amire az ég világon

semmi szükség nem volt. Úritők nagyon félt, hogy baja lesz a dologból, de amikor megígértem, hogy alkalomadtán viszonzni fogom a szívességét, megnyugodott. Megbeszélésünk szerint három órákor behívott magához és így szólt:

- Csijo-szan, légy szíves és vásárolj nekem új shamiszen húrokat és egy Kabuki-magazint. – A Kabuki-magazinokat műveltségének emelése végett kellett olvasgatnia. Aztán még hangosabban hozzátette: – Nincs ellene kifogása, Auntie? – Auntie persze nem válaszolt, mert édesdeden szundikált a szobájában.

Elhagyva az okiját, a Shirakava mentén elindultam a kis híd felé, amely Gion Motojoshico körzetébe vezetett át. A kellemes meleg időben sok férfi és gésa sétálgatott a parton. Gyönyörködtek a könnyező virágzó cseresznyefákban, amelyek vékony ágai leértek egészen a víz felszínéig. Miközben a híd közelében várakoztam, egy külföldi turistacsoportot vettem észre, akik kíváncsiak voltak a híres Gion negyedre. Nem ők voltak az első külföldiek, akiket Kiotóban láttam, de ezek valahogy egészen más kinézetűek voltak, mint az eddigiek. A nagyorrú asszonyok hosszú ruhát hordtak és szőkére festették a hajukat. A férfiak magasak és nagyon magabiztosak voltak. Cipőjük sarka nagyokat koppant a kövezeten. Az egyik férfi rám mutatott és a maga nyelvén mondott valamit a többieknek, mire azok megfordultak és rám néztek. Olyan zavarban voltam, hogy úgy tettem, mintha a földön keresgélne valamit. Ez ürügyet szolgáltatott arra, hogy leguggoljak és elrejtsem arcom a báméskodók elől.

Végre aztán megjelent Mameha szolgálója és bekövetkezett, amitől tartottam: ugyanahhoz a kapuhoz vezetett, ahol annak idején Hatszumomo és Korin átadta nekem a kimonót és utasítottak, adjam azt oda valakinek. Nem tartottam becsületes dolognak, hogy – miután már olyan hosszú idő eltelt az eset óta – még mindig szenvednem kell azért, amit akkor ártatlanul tettem. Amikor azonban a szolgáló kinyitotta előttem a kaput, engedelmesen fölmentem az emeletre. Odafönt mind a ketten kiléptünk a cipőnkől és bementünk a lakásba.

- Csijo van itt, asszonyom! – kiáltott a szolgáló.

Mameha válasza a hátsó szobából jött:

- Helyes. Köszönöm Tatszumi.

A szolgáló a nyitott ablak melletti asztalhoz vezetett. Ott letérdeltem az egyik párnára és megpróbáltam titkolni idegességemet. Röviddel ezután egy másik szolgáló került elő, aki egy csésze teát hozott nekem. Kiderült ugyanis, hogy Mamehának nem egy, hanem két szolgálója van. Arra igazán nem számítottam, hogy teával kínáljanak meg. Ilyesmi csak néhány esztendővel ezelőtt történt meg velem, mégpedig Tanaka úr házában. Köszönésként meghajoltam és ittam néhány kortyot a teából, hogy ne tűnjek udvariatlannak. Ezután jó ideig nem történt semmi. A Shirokava térdnyi magasságból leeső vizének zajától eltekintve semmilyen más zaj nem hallatszott.

Mameha lakása nem volt tágas, de rendkívül elegáns volt. A padlót gyönyörű gyékénytatamik fedték. Nyilvánvaló újak lehettek, mert szép sárgászöld színárnyalatuk még nem kopott meg és finom szalmaszaguk volt. A tatamik szélét általában valamilyen anyaggal szokták beszegni. A szegély többnyire sötét színű gyapot- vagy lenvászonból készült. Mameha tatamijai azonban zöld- és aranyszínű mintákkal díszített selyemmel voltak beszegeve. Egy alkovban gyönyörűen kalligrafált kézirattekercs függött, amelyről kiderült, hogy a gyönyörű kézírásáról híres Matsudara Koicsinak az ajándéka. Alatta, az alkov padlóján egy szabálytalan alakú padlívázában virágzó sombokor ágak álltak. A váza mélyfekete színét egy kissé furcsának találtam, de később kiderült, hogy Joshida Szakuheinek, a kerámia nagymesterének remekműve. Joshida kiemelkedő munkásságáért a második világháború után megkapta az Élő Nemzeti Kincs kitüntető címet.

Mameha végre előkerült a hátsó szobából. Pompás krémszínű kimonót viselt, amelynek szépségét tovább növelte a szépen csillogó szegély. Feléje fordultam és majdnem egészen a tatamiig meghajoltam. Mameha közben odament az asztalhoz és pontosan velem szemben ereszkedett térdre, ivott egy kortyot a teából, amelyet a szolgáló eléje tett, majd így szólt hozzám:

- Nos, Csijo, mondd el, hogyan sikerült kijutnod az okijából? Biztos vagyok benne, hogy Nitta asszony nem látja szívesen, ha a szolgálói napközben személyes ügyeiket intézik.

A kérdés teljesen váratlanul ért. Fogalmam sem volt, mit kellene válaszolnom, pedig tudtam, hogy nagy udvariatlanságot követek el, ha nem felelek. Mameha még egyet kortyolt a teájából, közben jóságosan nézett rám. Végül ő szólalt meg:

- Te most azt hiszed, meg akarlak szidni. Pedig csak azt szeretném megtudni, nem támadt-e valami kellemetlenség abból, hogy eljöttél.

Nagyon megkönnyebbültem. – Nem lett belőle semmi kellemetlenségem, asszonyom – válaszoltam. – Azzal bíztak meg, hogy vásárolok Kabuki-magazinokat és shamiszen húrokat.

- Ó, ezekből van itt bőven – mondta Mameha, majd behívta az egyik szolgálóját és utasította, hozzon be néhány Kabuki-magazint és shamiszen húrt. – Amikor visszamész az okijádba, ezeket vidd magaddal és akkor senki nem fogja megkérdezni, hogy hol jártál. De most kérdezek tőled valamit. Amikor részvétlátogatást tettem az okijátokban, ott egy veled nagyjából egykorú leányt láttam. Ki volt az?

- Egészen kerek arca volt? Az Úritök lehetett.

Mameha megkérdezte, miért neveztem Úritöknek, és amikor megmagyaráztam, jót nevetett.

- Hatszumomo és az az Úritök hogyan jönnek ki egymással? – kérdezte.

- Elég jól, asszonyom – közöltem. – Hatszumomo annyit sem törődik Úritökkel, mint egy falevéllal, amelyet az udvarra sodor a szél.

- Milyen költőien fejezed ki magad. Egy falevél, amelyet besodor az udvarra a szél. Hatszumomo téged is úgy kezel, mint Úritököt?

Már válaszra nyitottam a számat, de hamar meggondoltam magam. Mameháról nagyon keveset tudtam, és úgy éreztem, okijámmal szemben nem volna becsületes dolog, ha rosszat mondanék Hatszumomóról olyan valakinek, aki nem tartozik az okijához. Mameha alighanem kitalálta a gondolataimat, mert így szólt:

- Nem szükséges válaszolnod. Pontosan tudom, Hatszumomo hogyan kezel téged. Szerintem úgy kezel, mint ahogyan egy kígyó kezeli a következő lakomáját.

- Szabad-e megkérdeznem, asszonyom, kitől hallotta ezt?

- Senkitől. Hatszumomóval akkor ismerkedtem meg, amikor én hatéves voltam, ő meg kilenc. Ha az ember ilyen hosszú idő óta ismer egy rosszindulatú nőszemélyt, könnyen ki tudja találni, hogy adott esetben hogyan fog viselkedni.

- Fogalmam sincs, mit tettem, amiért Hatszumomo annyira gyűlöl – mondtam.

- Hatszumomo olyan, mint egy macska. Mindaddig vidáman sűtkérezik a napon, amíg nincsenek a közelében más macskák. Ha azonban azt hiszi, hogy egy másik macska is a húsos tálja közelébe kerül, akkor... Ismered-e azt a történetet, hogy Hatszumomo hogyan kergette el Gionból a fiatal Hatszuokit?

- Nem ismerem – válaszoltam.

- Hatszuoki nagyon vonzó nő volt – kezdte el Mameha a történetet. – Az egyik legjobb barátnőm volt. Ugyanaz a gésa, vagyis a nagy Tomihatsu foglalkozott velünk, aki akkoriban már nagyon idős volt. Hatszumomónak kezdettől fogva ellenszenves volt Hatszuoki és elhatározta, megszabadul riválisától. Elkezdte azt a rágalmat terjeszteni Gionban, hogy Hatszuokit egy éjszaka egy fiatal rendőrrel kapták rajta az utcán. Ebből persze egyetlen szó sem volt igaz. Ha Hatszumomo saját maga kezdte volna el terjeszteni a pletykát, Gionban egy árva lélek sem hitt volna neki. Hiszen mindenki tudta, mennyire féltékeny Hatszuokira. Ezért a következő ravaszságot eszelte ki: valahányszor olyan valakivel találkozott az utcán, aki nagyon be volt rúgva – egy gésa, egy szolgáló vagy egy Gion látogató férfi –, annak a fülébe súgta rágalmaikat. A tökrészegek kijózanodásuk után már nem emlékeztek arra, a történetet kitől hallották. Szegény Hatszuoki jó hírét a rágalom annyira tönkretette, hogy utána már néhány apróbb trükk is elég volt ahhoz, hogy elhagyja a várost.

Furcsa megkönnyebbülést okozott, hogy Hatszumomo nemcsak velem bánt kegyetlenül,

hanem másokkal is.

- Képtelen maga mellett megtűrni az esetleges riválisokat – folytatta Mameha. – Ezért igyekszik minden alkalmat kihasználni, hogy megbántson.

- Pedig hát Hatszumomo engem igazán nem tekinthet a riválisának, asszonyom – vetettem ellen. – Én épp annyira nem lehetek az ő versenytársa, mint ahogyan egy pocsolya nem versenyezhet a tengerrel.

- A gioni teaházakban valóban nem lehetsz a versenytársa, az okijában azonban igen. Nem találod furcsának, hogy Nitta asszony nem fogadta leányává Hatszumomót? Gionban a Nitta okija a leggazdagabb és nincsen örököse. Ha Nitta asszony örökbe fogadná Hatszumomót, ez a probléma megoldódna, de akkor Hatszumomo minden keresete az okijáé lenne, ő maga egyetlen szent sem kapna. Hatszumomo pedig nagyon jól keres! Azt lehetne gondolni, hogy Nitta asszonynak, aki nagyon-nagyon szereti a pénzt, már régen örökbe kellett volna fogadnia Hatszumomót. Nem gondold, hogy ha ezt mind a mai napig nem tette meg, arra jó oka lehet?

Ilyesmi eddig még sohasem jutott az eszembe, most azonban nyilvánvalóvá vált előttem, mi lehet az ok:

- Ha adoptálná Hatszumomót, az olyan volna, mint amikor a tigrist kiengedik a ketrecéből – mondtam.

- Így van. Nitta asszony tisztában van vele, mi történék, ha adoptálná Hatszumomót. Addig mesterkednék, amíg sikerülne Anyát elmarnia az okijából. Hatszumomo egyébként is nagyon ingerlékeny természetű, talán még egy fűzfakalitikába zárt eleven tücsköt sem tűrne meg maga mellett. Egy-két év múlva valószínűleg eladná az okija kimonóit és visszavonulna. Ami Úritököt illeti, nem hiszem, hogy Hatszumomo nagyon félne attól, hogy Nitta asszony adoptálja majd.

- Mameha-szan – szólaltam meg –, bizonyára emlékszik a tönkretett kimonójára...

- Most azt akarod elmondani, hogy te festékezted be.

- Nos, i-igen, asszonyom. És noha biztos vagyok benne, hogy asszonyom tudja, Hatszumomo állt a dolog mögött, remélem, egyszer sikerül majd bebizonyítanom, mennyire sajnálom, ami történt.

Mameha tűnődve nézett rám. Mindaddig fogalmam sem volt róla, mit gondol, amíg meg nem szólalt:

- Megengedem, hogy bocsánatot kérj, ha akarsz.

Kissé eltávolodtam az asztaltól, mélyen meghajoltam. Mielőtt azonban bármit mondhattam volna, Mameha rám szólt:

- Ez egészen szép meghajlásnak számít, ha olyan földműves volnál, aki életében először jár Kiotóban – mondta. – Minthogy azonban neked műveltebbnek kell lenned, másképpen kell meghajolnod. Figyeld, hogy én hogyan csinálom. Először is, távolodj el egy kissé jobban az asztaltól. Jól van. Maradj térdelő helyzetben és úgy hajolj meg, hogy a karodat magad elé nyújtva az ujjhegyeid érintsék a tatamit. Csak az ujjhegyeid, nem az egész tenyered! És ne terpeszd szét az ujjaidat, nem szabad átlátnom közöttük. Most tedd össze a két tenyeredet és az ujjhegyeiddel érintsd meg a tatamit. Ez az! Most szép a meghajlásod. Vigyázz azonban arra, hogy a nyakadat teljesen egyenesen tartsd, ne ejtsd le annyira a fejedet. És az ég szerelmére, ne legyen olyan súlyos a tenyered, hiszen akkor férfinak nézel ki! Most jó. Nos, ismételd meg a meghajlást.

Még egyszer meghajoltam és ismét elmondtam, mennyire sajnálom, hogy részt vettem a szép kimonó tönkretételében.

- Ugye szerinted is nagyon szép kimonó volt? – kérdezte, de választ nem várt. – Nos, eleget beszéltünk már róla. Felejtsük el az egészet. Most mondd el, miért nem járhatsz tovább iskolába. A tanítóid azt mondták, nagyon szépen haladtál előre a tanulmányaidban mindaddig, amíg ki nem maradtál. Rád Gionban sikeres karrier várna. Miért állította le Nitta asszony a tanulásodat?

Elmondtam, milyen adósságaim vannak, hogy Hatszumomo megvádolt azzal, elloptam a

brossát és a kimonóját. Miután befejeztem a mondókámat, Mameha még mindig hidegen nézett rám. Végül ezt mondta:

- Valamit elhallgatsz előlem. Ami az adósságaidat illeti, Nitta asszonynak az volna az igazi érdeke, hogy sikeres gésa légy. Ha csak cselédként dolgozol nála, sohasem tudod megfizetni majd az adósságaidat.

Ezt hallva szégyenemben – bizonyára tudtomon kívül – lesütöttem a szemeimet. Mameha azonban szinte olvasni tudott a gondolataimban:

- Ugye megpróbáltál elszökni? – kérdezte.

- Igen, asszonyom – válaszoltam. – Van egy nővérem. Elválasztottak ugyan bennünket, de sikerült megtalálnunk egymást. Megbeszéltük, hogy egy bizonyos helyen találkozunk és együtt megszökünk..., de én szökés közben leestem a tetőről és eltörtem a karomat.

- A tetőről? Ez mulatságosan hangzik. Azért másztál ki a tetőre, hogy onnan egy utolsó pillantást vethess Kiotóra?

Elmagyaráztam, hogyan történt a dolog. – Tudom, hogy a szökési kísérlet nagy szamárság volt a részemről – ismertem be. – Anya ezek után természetesen egy szent sem hajlandó a tanulmányaimba fektetni, mert fél, hogy ismét megpróbálok megszökni.

- Nemcsak erről van szó. Ahonnan megszökik egy lány, arról Gionban azt tartják az emberek, hogy rosszul vezetik. Ezt mondják róla: Te jó ég! Ezek még a szolgálóik szökését sem képesek megakadályozni? Ezek után mi lesz veled, Csijo? Nem olyanak látszol, aki megelégszik azzal, hogy egész életében cselédsors jusson neki osztályrészü.

- Ó, asszonyom... Bármit megtennék, hogy jóvátegyem hibáimat – válaszoltam. – Azóta már két év is eltelt. Eddig türelmesen vártam abban a reményben, hogy majd csak adódik valamilyen jó alkalom.

- A türelmes várakozás nem illik hozzád. Látom, nagyon sok víz van a természetedben. Márpedig a víz nem hajlandó várakozni. A víz alakot változtat, megkerüli a dolgokat és megtalálja azokat a titkos ösvényeket, amelyeket mások nem tudnak fölfedezni, vagy megkeresik az apró lyukakat a tetőn vagy egy láda alján. Az öt elem közül a víz használható a legváltozatosabban. Képes elmosni a talajt, el tudja oltani a tüzet, el tudja koptatni a fémeket. Még a víz természetes kiegészítői, a fák sem lehetnek meg az őket tápláló víz nélkül. Te miért nem használtad ki a víz előnyeit eddig?

- Nos, asszonyom, éppen a víz adta az ötletet, hogy a tetőn keresztül próbáljak megszökni.

- Okos kislány vagy, Csijo, ez az ötleted azonban nem a legokosabb pillanatodban született meg. Mi, akikben sok a víz, nem határozhatjuk meg tetszésünk szerint annak folyásirányát. Mindössze annyit tehetünk, hogy követjük azt az irányt, amerre életünk lejtője vezet.

- Olyan folyónak érzem magam, amely gátba ütközött, és a gát Hatszumomo.

- Ez igaz lehet – állapította meg Mameha. – De a folyók néha el is mossák a gátakat.

Amióta csak betettem a lábamat Mameha lakásába, állandóan azon törtem a fejem, vajon miért hívatott. Az már kiderült, a dolognak semmi köze nincs a kimonóhoz, de csak most vettem észre azt, ami pedig ott volt az orrom előtt. Mameha azért hívatott, hogy én legyek Hatszumomo elleni bosszúállásának az eszköze. Nyilvánvaló volt eddig is, hogy egymás versenytársai. Hiszen mi egyéb oka lehetett Hatszumomónak arra, hogy tönkregye Mameha kimonóját? Mameha türelmesen kivárta a megfelelő pillanatot, ami szerinte most jött el. Olyan gyomnövényként akart engem felhasználni, amely kiszorítja a többi növényt a kertből. Rájöttem, nem egyszerűen bosszúállásról van szó: Mameha végleg meg akar szabadulni Hatszumomótól.

Mameha így folytatta: – Mindaddig persze semmi sem fog megváltozni, amíg Nitta asszony újra be nem ír az iskolába.

- Erre nincs sok reményem. Aligha tudom őt rábeszélni, hogy járasson ismét az iskolába.

- Nem kell őt azonnal rábeszélned. Várd ki a megfelelő alkalmat. Ha az eljön, nem szabad elszalasztanod.

Az élet sok mindenre megtanított már, csak türelemre nem. Még azt sem értettem világosan, mire céloz Mameha a megfelelő alkalom emlegetésével. Ezért azt feleltem, hogy ha tud tanácsot adni, mit mondjak Anyának, másnap beszélek vele.

- Nos, Csijo, az életem csak úgy végigbotladozni nem okos dolog. Meg kell tanulnod, hogy ha akarsz valamit, ki tud választani az elérésére alkalmas helyet és időpontot. Ha egy egér el akarja kerülni a macskával való találkozást, nem kukucskálhat ki az egérlyukból, valahányszor kíváncsi valamire. Tudod-e, hogyan kell kezelni a kalendáriumot?

Nem tudom, hogy az olvasó látott-e japán horoszkóp-kalendáriumot. Ha az ember kinyitja és elkezd lapozni, csupa bonyolult rajzot és furcsa írásjeleket lát benne. Mint mondtam, a gésák mind nagyon babonások. Auntie és Anya, sőt még a szakácsnő és a cselédek is, ritkán vettek még cipőt is anélkül, hogy előbb meg ne nézték volna a kalendáriumban, kedvező-e az időpont a vásárlásra. Én azonban még sohasem tanulmányoztam hasonló céllal a kalendáriumokat.

- Nem csoda, hogy annyi balszerencse ért – mondta Mameha. – Azt akarod mondani, úgy próbáltál megszökni, hogy meg sem nézted a kalendáriumban, alkalmas-e a nap a szökésre?

Azt feleltem, a nővérem döntötte el, hogy mikor szökjünk meg. Mameha megkérdezte, emlékszem-e a dátumra. Egy kalendárium átnézése után sikerült rájönnöm, hogy a kérdéses nap 1929 októberének utolsó csütörtöke volt, néhány hónappal azután, hogy engem és Szatszut elszakítottak otthonunktól.

Mameha szólt a szolgálójának, hogy hozza el az az évi kalendáriumot, majd megkérdezte, minek a jegyében születtem – a majom esztendejében –, majd elkezdte nézegetni a különböző rajzokat és az október hónapra szóló általános jóslatokat. Aztán ezt mondta:

– A lehető legrosszabb időpontot választottátok. „A tüket, a szokatlan ételeket és az utazásokat feltétlenül kerülni kell” – idézett a kalendáriumból. – Hallottad? Utazni nem szabad. És még a következő dolgok is tilosak: „Nem szabad a kakas órájában fürödni”, „új ruhát vásárolni”, „új vállalkozásba fogni” és jól figyelj: „lakóhelyet változtatni”. – Mameha becsukta a kalendáriumot és rám nézett: – Figyelembe vetted-e ezeket a javaslatokat?

Sokan kételkednek az effajta jóslatokban. Az olvasó kételyeit azonban egy szempillantás alatt megszünteti, ha ott van Mamehánál és tanúja lett volna a következő eseményeknek. Mameha megkérdezte a nővérem születési jegyét, és utána megnézte az ő horoszkópját is. – Nos – szólalt meg, miután megnézte a kalendáriumot – itt ez áll: „Nem megfelelő időpont kis változtatások elvégzéséhez”, ami azt jelenti, hogy olyan fontos dologhoz, mint a szökés, talán nem a legjobb időpont, azonban mégis jobb, mint a hét többi napja, vagy a következő hét napjai. – Az igazán meglepő dolog csak ezután következett: – „A nap nagyon megfelelő a Kos irányába való utazáshoz” – olvasta tovább Mameha a szöveget. Amikor aztán a térképen megtaláltuk Joroidót, az Kiotótól valóban a Kos jegyének megfelelő irányban feküdt. Szatzu nyilvánvalóan megnézte a horoszkópot. Valószínűleg akkor tette ezt, amikor egy kis időre egyedül hagyott a lépcső alatti helyiségben. És helyesen járt el: neki sikerült megszöknie, nekem nem.

Ekkor kezdtem végre megérteni, mennyire ügyetlen voltam, mégpedig nemcsak a szökés megtervezésében, hanem általában minden területen. A baj az volt, nem értettem meg, milyen szorosan összefüggenek a dolgok egymással. És most nem csak a csillagképekre gondolok. Mi, emberi lények, csupán apró elemei vagyunk valami sokkal nagyobb dolognak. Séta közben esetleg rátaposunk egy bogárra, vagy olyan légmozgást hozunk létre, ami miatt egy légy olyan helyre kerül, ahová egyébként sohasem kerülhetne. Ám ha ezután magunkat a légy helyébe, a világegyetemet pedig a magunk helyébe képzeljük, világossá válhat előttünk, hogy gyakran olyan erővel kerülünk szembe, amelyekkel szemben ugyanolyan tehetetlenek vagyunk, mint a bogár velünk szemben. Mit tehetünk ilyenkor? Mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy megértsük a világegyetem mozgásait és hogy ne az ár ellen kelljen harcolnunk, hanem azt hasznosítsuk a saját javunkra.

Mameha ismét elővette a kalendáriumot és ezúttal a horoszkópom alapján kiválasztotta a következő heteknek azon napjait, amelyek alkalmasak arra, hogy komoly dolgot

kezdeményezzek. Megkérdeztem tőle, próbáljak-e beszélni Anyával e napok valamelyikén és ha igen, mit mondjak neki.

- Szerintem nem helyes, ha te magad beszélsz Nitta asszonnyal – mondta Mameha. – Ő egy szempillantás alatt elhallgattat. Az ő helyében én is ezt tenném! Szerinte egész Gionban nem akad egyetlen gésa sem, aki hajlandó volna vállalni melletted az idősebb nővér szerepét.

Mameha szavai nagyon elszomorítottak. – Hát akkor, Mameha-szan, mit tegyek?

- Menj vissza az okijába, Csijo és senkinek ne említsd egy árva szót se arról, hogy beszéltél velem.

A tekintetével jelezte, hogy meghajolhatok és elbúcsúzhatok tőle. Annyira zavarban voltam, hogy elfelejtettem magammal vinni a kikészített Kabuki-magazinokat és a shamisen húrokat. Mameha ezt észrevette és a szolgáló futva utánam hozta az ott felejtett dolgokat.

11. FEJEZET

Itt el kell magyaráznom, mit értett Mameha az „idősebb nővér” kifejezésen, noha akkoriban még magam se voltam ezzel a fogalommal tisztában. Mire egy gésajelölt befejezi tanulmányait, addigra jó kapcsolatot kell kiépítenie egy tapasztalt gésával. Mameha Hatszumomo „idősebb nővéreként” a híres Tomihatszut említette, aki már nagyon idős volt akkor, amikor Hatszumomót tanította. Az idősebb nővérek azonban nem mindig idősebbek, mint az a gésajelölt, akivel foglalkoznak. Bárki lehet idősebb nővér, aki legalább egyetlen napot gésaként dolgozott.

Ha két nő között testvériség jön létre, azt az esküvőkhöz hasonlító ceremóniával erősítik meg. A testvéri kötelék olyan erős, mintha valóban vér szerinti testvérek volnának, és ezentúl így is szólítják egymást: „nővérem” és „húgom”. Akadnak gésák, akik a nővér szerepét nem veszik elég komolyan, a jól dolgozó nővérek azonban nagyon fontos szerepet játszanak a fiatal gésák életében. Nem csak arra tanítják meg a húgukat, hogyan kell elegyíteni a feszengést és vidámságot olyankor, amikor egy férfi pajzán vicceket mesél, vagy hogy milyen minőségű viaszt kell tenni a smink alá. Arra is ki kell oktatni a húgocskáját, hogyan vonhatja magára azoknak a figyelmét, akikkel feltétlenül meg kell ismerkednie. Ezek a következők: a teaházak úrnői, a parókakészítő, a nagyobb éttermek séfjei stb. A nővér egyik feladata, hogy ezeknek bemutassa a húgát.

Ez persze nagyon sok munkát ad a nővérnek. A napközben végzett bemutatások munkájának csupán a kisebbik részét teszik ki. Gion teljes szépsége ugyanis csak napnyugta után bontakozik ki. A nővérnek este is magával kell vinnie a húgát a teaházakba, hogy bemutassa mindazoknak a fontos embereknek, akikkel az évek folyamán megismerkedett. Ezt illik mondaniuk nekik: „Ismerkedjenek meg a húgommal, X-szel. Jól jegyezzék meg a nevét, mert még nagy sztár lesz belőle! És kérem, hívják meg az asztalukhoz, amikor legközelebb Gionba jönnek”. Persze csak kevés férfi lesz hajlandó komoly összeget fizetni azért, hogy egy tizennégy éves leánnyal beszélgetve töltse el az estjét. Így aztán nem valószínű, hogy legközelebbi látogatásakor valóban meghívja a leánykát. A nővér és a teaház úrnője azonban minden következő alkalommal megkérlik erre, úgyhogy végül engedni fog a kérésüknek. Ha ekkor kiderül, hogy a leány valami oknál fogva nem tetszik a férfinak, az nem akarja többé meghívni, egyébként lehetséges, hogy a pártfogásába veszi és nagyon megkedveli. Hasonló lesz a kapcsolata vele, mint a nővérével.

Az idősebb nővér gyakran úgy érezheti, mintha egy rizses zsákot kellene hol ide, hol oda cipelnie a városban. Ha ugyanis a hűg helytelenül viselkedik, azért a nővérnek kell viselnie a felelősséget. A nagyon elfoglalt és sikeres gésák csak azért vállalják el a nővérséget a húguk mellett, mert ha egy gésajelölt sikerrel állja meg a próbát, abból egész Gionnak haszna van. A jelöltnek az a haszna, hogy fokozatosan megfizeti az adósságot, ha pedig szerencséje van, gazdag emberhez megy férjhez. A nővérnek viszont az a haszna, hogy a húga tiszteletdíjának egy része az ő zsebébe vándorol. Ez egyébként a teaház úrnőjére is érvényes. És persze hasznuk van a

dologból a parókakészítőknek, a hajdíszeket árusító boltoknak és az édességboltoknak is, ahol a gésajelöltek időnként valamit vásárolnak a klienseiknek... noha közvetlenül nem részesülnek a gésát illető díjazásból.

Nem túlzás, ha azt mondom, egy gésajelölt sikere vagy kudarca szinte teljes egészében a nővérétől függ. Mégis csak nagyon kevés jelöltnek van némi beleszólása abba, hogy ki lesz a nővére. Egy sikeres gésa aligha teszi kockára a hírnevét egy olyan jelölt kedvéért, akit alkalmatlannak tart, vagy akiről feltételezi, hogy a pártfogójának nem fog tetszeni. Viszont egy okija tulajdonosnője, aki már nagy pénzt fektetett a jelölt taníttatásába, biztosan nem fogja ölbé tett kézzel nézni, hogy egy olyan gésa vállalja el a jelölt patronálását, aki arra alkalmatlan. Viszont egy erre alkalmas gésa esetleg túlzott követeléseket támaszthat. Ezek egy részét a tulajdonosnő esetleg lealkudhatja, másokat esetleg nem tud elhárítani. Anya talán ezért gondolhatta, hogy Gionban egyetlen gésa sem akad, aki hajlandó engem patronálni.

Amikor az okijába kerültem, Anya valószínűleg azt hihette, hogy Hatszumomo vállalja a nővérségemet. Bármilyen harapós nőszemély volt is Hatszumomo, minden gésajelölt boldogan lett volna a húga. Egyébként már volt is kettő a gioni gésajelöltek között, akiket távolról sem gyötört úgy, mint engem, hanem tisztességesen viselkedett velük szemben. Őket ő maga vállalta, mégpedig az általuk elérhető többlethaszon reményében. Az én esetemben azonban nem számíthatott busás haszonra a nővérség fejében. Legfeljebb annyi haszna lehetett volna belőlem, mint egy kutyának egy macska kíséretéséért –, vagyis hogy egy sötét helyen beleharaphat a macska fenekébe. Anya valószínűleg rákényszeríthette volna, hogy vállalja el a nővérségemet – mégpedig nemcsak azért, amiért az okijánkban lakott, hanem azért is, mert olyan kevés saját kimonója volt és rászorult az okija raktárkészletére. Érzésem szerint azonban semmi és senki se lett volna képes arra kényszeríteni Hatszumomót, hogy adja át nekem tudását. Biztos vagyok benne, hogy azon a szent napon, amikor be kellett volna mutatnia a Mizuku Teaház tulajdonosnőjének, a teaház helyett a folyó partjára visz és ezt mondja: „Kamo folyó, ez itt a húgom” és belelök a vízbe.

Szóba jöhetett volna az is, hogy egy másik gésa vállalja el a nővérséget fölöttem. Ez azonban azt jelenthette volna, hogy összerúgja a patkót Hatszumomóval, amihez aligha lett volna bátorsága bárkinek is Gionban.

A Mamehánál tett látogatásom után néhány héttel az egyik reggel éppen teát szolgáltam fel Anyának és egy vendégnek, amikor belépett Auntie.

- Sajnálom, hogy meg kell szakítanom a beszélgetést és ezért elnézését kell kérnem öntől, Kajoko-szan – szólta Auntie. Anya igazi neve Kajoko volt, ez a név azonban ritkán hangzott el az okijánkban. – Látogatónk van odakünn.

Anya ezt hallván szokásos köhögős nevetésére fakadt. – Bizonyára rossz napod van ma, Auntie – jegyezte meg –, hiszen a látogatókat nem szoktad személyesen bejelenteni. A cselédek amúgy is elég lusták és most még azzal is a kedvükbe jársz, hogy te végzed el az ő munkájukat.

- Azt gondoltam, okosabb, ha tőlem tudod meg, Mameha a látogatónk.

Eddig abban reménykedtem, hogy nem derül ki a Mamehánál tett látogatásom. Ám amikor megpillantottam, mikor megjelent az okijánkban... annyira elpirultam, hogy úgy éreztem, mintha egy erős lámpát gyújtottak volna meg. A szobában egy pillanatra halálos csönd lett, majd megszólalt a látogató:

- Mameha-szan... ez már valami! Nos, akkor szedem a sátorfámat, de elvárom, hogy holnap részletesen számoljon be nekem a történetéről.

Felhasználva az alkalmat, Anya vendégével együtt én is kisurrantam a szobából. Aztán Anya olyasmit mondott Auntie-nak, amit még sohase hallottam tőle. Miközben kirázta pipájából a hamut, ezt mondta: – Auntie, gyere ide és igazítsd meg a hajamat. – Még egyszer se tapasztaltam, hogy Anyát érdekelte volna a külső megjelenése. Azt nem tagadhatom, hogy mindig elegáns ruhákat hordott, de ahogy szobája a benne lévő számos szép tárgy ellenére is mindig rendetlennek hatott, ő is hiába öltötte magára a legszebb ruhákat, mindig ugyanaz az

olajos tekintetű, bődös öreg hal maradt. A haja alighanem ugyanazt a szerepet játszotta nála, mint a mozdony utáni füstfelhő – valami, ami odafönt van.

Mialatt Anya odament a kapuhoz, hogy fogadja a látogatót, én a cselédek szobájába mentem és elkezdtem buzgón tisztogatni a hamutálcát. Közben úgy hegyeztem a fülem, hogy érzésem szerint minden izma megfeszült.

Először Anya szólalt meg: – Elnézést kérek, hogy megvárakoztattam, Mameha-szan. Micsoda megtiszteltetés a látogatása!

Ezután Mameha hangját hallottam: – Kérem, Nitta asszony, bocsássa meg váratlan látogatásomat. – De lehetséges az is, hogy valami más általánosságot mondott. A beszélgetés egy ideig hasonló hangnemben folyt. Bármennyire füleltem is, abból mindössze annyi hasznom volt, mint annak az embernek, aki egy nehéz szekrényt felcipel a hegytetőre és ott jön rá, hogy azért olyan nehéz, mert kövekkel van tele.

Az udvariassági formulák elhangzása után végül Anya a látogatót bevezette a szalonba. Hogy jobban halljam a beszélgetésüket, elhoztam egy rongyot a cselédszobából és elkezdtem fényesíteni az előcsarnok padlóját. Auntie máskor egy vendég jelenlétében nem engedte volna meg, hogy ott dolgozzam, most azonban nem volt kevésbé kíváncsi ő sem, mint én. Amikor a szolgáló a tea felszolgálása után kijött a szalonból, Auntie olyan helyre állt, ahol nem lehetett őt bentről észrevenni. A hallgatóság annyira elfoglalt, hogy egy időre elvesztettem a kapcsolatot a környező világgal. Egyszer csak Úritök kerek arca jelent meg előttem, amint rám bámul. Velem együtt ő is a padló fényesítésével foglalkozott, pedig neki már nem is kellene házimunkát végeznie.

- Kicsoda az a Mameha? – kérdezte suttogva.

Bizonyára meghallotta, amit a szolgálók maguk között beszéltek, hiszen mindannyian ott álldogáltak a folyosón és élénken sugdolóztak.

- Ő és Hatszumomo versenytársak – feleltem én is suttogva. – Az övé volt az a kimonó, amelyet Hatszumomo parancsára tönkre kellett tennem.

Úritök úgy nézett rám, mint aki szeretne még valamit kérdezni, de aztán hallottuk, amint Mameha a következőket mondja: – Remélem, Nitta asszony, megbocsátja, hogy nagy elfoglaltságába még én is lefoglalom az idejét, de szeretnék Önnel egy kissé elbeszélgetni az Ön Csijo nevű szolgálójáról.

- Ne, ne! – szólalt meg Úritök, és a tekintetével jelezte, mennyire sajnálja, hogy már megint bajban vagyok.

- A mi Csijónk sok bajt tud keverni – mondta Anya. – Remélem, nem okozott Önnek semmi kellemetlenséget.

- Nem, szó sincs ilyesmiről – közölte Mameha. – De feltűnt nekem, hogy az utolsó néhány hétben nem jelent meg az iskolában. Azelőtt rendszeresen találkoztam vele a folyosón. Arra gondoltam, talán beteg. Ismerek egy rendkívül jó képességű orvost. Megengedi, hogy szóljak neki?

- Nagyon kedves Öntől – válaszolt Anya –, de Ön alighanem valaki mással téveszti össze Csijót. Ön nem találkozhatott az utóbbi időben Csijóval a folyosón, ugyanis Csijo már két esztendő óta nem jár az iskolába.

- Talán nem ugyanarról a leányról beszélünk? Csinos és meglepően szép kékesszürke szemei vannak!

- Valóban szokatlanul szép szemei vannak. Ezek szerint van még egy ugyanilyen szemű leány Gionban. Szinte hihetetlen!

- Nem értem, hogyan lehetséges, hogy már két esztendő is eltelt azóta, hogy találkoztam vele – csodálkozott Mameha. – Talán csak azért tűnik közelinek a vele való találkozás, mert olyan erős hatást tett rám a leány. Nitta asszony, szabad-e megkérdezni, egészséges-e Csijo?

- Igen. Olyan egészséges, mint a csemetefa, de nagyon haszontalan, ha szabad így mondanom.

- És annak ellenére, hogy egészséges, nem jár többé iskolába? Ez furcsa.

- Az olyan sikeres fiatal gésa, mint Ön, azt hiheti, hogy Gionban könnyen lehet pénzt keresni. Azonban nem mindenkinek ez a véleménye. Nekem például nincsen elég pénzem ahhoz, hogy kétes beruházásokba fogjak. Ezért azután, amikor rájöttem, hogy Csijo nem elég tehetséges...

- Most már teljesen biztos vagyok abban, hogy két különböző személyről beszélünk – vágott közbe Mameha. – El sem tudom képzelni, hogy egy olyan kitűnő üzletasszony, mint Ön, Nitta asszony, Csijót tehetségtelennek nevezze...

- Egészen biztos abban, hogy akiről Ön beszél, annak Csijo a neve?

A nagy fülelésben egyikünk sem vette észre, hogy ezen szavak közben Anya fölkel és odament az ajtóhoz. Kinyitva azt, Auntie fülét látta meg először. Auntie úgy lépett félre Anya útjából, mintha semmi szokatlan dolog nem történt volna, Anya pedig úgy tett, mint aki semmit se vesz észre. Ugyanis egyenesen rám nézett és így szólt: – Csijo-csan, gyere ide.

Amire becsuktam magam mögött az ajtót és letérdeltem a tatamira, hogy illően meghajoljak, addigra Anya ismét helyet foglalt az asztal mellett.

- Ez a mi Csijónk – szólalt meg Anya.

- Ő az, akiről beszélek! – kiáltott fel Mameha. – Hogy vagy, Csijo-csan? Örülök, hogy egészségesen látlak! Éppen arról beszélgettem úrnóddal, hogy aggódom érted. De látom, semmi bajod.

- Igen, asszonyom – válaszoltam. – Nagyon jól érzem magam.

- Köszönöm, Csijo – szólalt meg Anya. Meghajoltam, hogy elköszönjek, de mielőtt fel tudtam volna állni, megszólalt Mameha:

- Valóban nagyon csinos a kislány. Meg kell mondanom, már az is megfordult a fejemben, hogy kérem az engedélyét, hogy a húgomná választhassam. De ha nem jár többé iskolába...

Anyát nyilvánvalóan megdöbbenette, amit hallott, mert a keze megállt a levegőben, mialatt teáscsészéjét a szája felé emelte. Távozás közben már majdnem visszaértem a helyemre, amikor Anya végre meg tudott szólalni:

- Egy olyan népszerű gésa, mint Ön, Mameha-szan, hajlandó volna egy gésajelöltet elfogadni a húgának?

— Az kétségtelen, hogy már sokan megkértek, fogadjak el a húgomnak valakit. De több mint egy éve nem vállaltam újabb gésajelöltet. Az ember azt gondolhatná, hogy a szörnyű világválság miatt megcsappant Gionban a forgalom. Az igazság azonban az, hogy még soha nem volt ekkora a forgalmam, mint most. A gazdagok bizonyára ugyanolyan gazdagok maradtak, mint voltak.

- Szórakozásra nagyobb szükségük van, mint valaha — erősítette meg Anya. — De Ön éppen azt kezdte mondani, hogy...

- Tulajdonképpen mit is mondtam? Nem fontos. Nem rabolom el tovább értékes idejét. Örülök, hogy Csijo végül is egészséges.

- Igen, nagyon is egészséges. De kérem, Mameha-szan, ha nincs ellenére, várjon még egy pillanatig. Azt mondta, gondolkodott azon, hogy Csijót a húgául választja?

- Igen, gondolkodtam rajtam, de hát ha ilyen hosszú ideig nem járt iskolába... — mondta Mameha. — Biztos vagyok benne, Önnek megvolt a megfelelő indoka, amiért kivette Csijót az iskolából. Én pedig nem merem felülbírálni az Ön döntését.

- Néha valóban nagyon szomorú döntéseket kénytelen az ember meghozni. Egyszerűen képtelen voltam kifizetni a tandíját. De ha Ön úgy érzi, Csijo tehetséges, Mameha-szan, biztos vagyok benne, hogy a befektetése bőven meg fog térülni.

Észrevettem, hogy Anya a maga előnyére akarja kihasználni Mameha véleményét. Gionban nem akadt még gésa, aki hajlandó lett volna kifizetni a húga tandíját.

- Szívesen kifizetném a tandíjat, ha módom volna rá — szabadkozott Mameha. — De hát ez a nagy pénzügyi válság...

- Talán ki tudok találni valamit — szólt közbe Anya, — annak ellenére, hogy Csijo egy

kissé önfejű és igen nagy az adóssága. Nagyon meglepődnek, ha sikerülne megfizetnie adósságát.

- Egy ilyen szép leány? Engem az lepne meg, ha nem tudná kifizetni.

- A jelen esetben azonban nemcsak pénzről, hanem egy leány sorsáról is szó van. Én mindig is a leány javát akartam. Talán megtehetném, hogy még egy kis pénzt fektetek bele... de kizárólag a taníttatásába. De mi értelme volna ennek?

- Tudom, hogy Csijo adóssága igen nagy — közölte Mameha. — Ennek ellenére biztos vagyok benne, hogy húszéves korára az egészet megfizeti.

- Húszéves korára! — döbrent meg Anya. — Szerintem ilyesmi Gionban még nem esett meg soha. Méghozzá éppen a nagy világválság idején...

— Az valóban igaz, hogy gazdasági válság van.

Anya tovább vitázott: — Szerintem Úritők biztosabb befektetési lehetőség, mint Csijo. Hiszen ha Ön lesz a nővére, az adósság eleinte még nagyobb is lesz, mint volt, nemhogy csökkenne.

Anya nemcsak a tandíjamról beszélt, hanem azokat az összegeket is az adósságomhoz sorolta, amelyeket Mamehának kell majd fizetnie azért, amiért elvállalja a nővérem szerepét. A Mameha színvonalú gésák általában nagyobb részt kérnek a hűg jövedelméből, mint az átlagos gésák.

- Mameha-szan, kérem, várjon még egy pillanatig — erősködött Anya. — Tennék Önnek egy ajánlatot. Ha egyszer a nagy Mameha azt mondja, hogy Csijo húszéves korára kiegyenlíti minden adósságát, hogyan kételkedhetnék ebben? Csijo persze nem lehet sikeres olyan nővér nélkül, mint Ön, azonban a mi kicsi okijánk nem képes Önnek annyit fizetni, amennyit Ön egyébként szokott kapni. Csijo jövedelméből legfeljebb feleannyit tudok átengedni, amennyit mások szoktak fizetni.

- Máris több kedvező ajánlatom van — válaszolt Mameha. — Ha elvállalom Csijo nővérségét, nem adhatok árengedményt.

- Még nem fejeztem be az ajánlatomat, Mameha-szan — egészítette ki az ajánlatát Anya. — Ha Csijo húszéves korára valóban letörleszti összes adósságát, mint ahogyan Ön véli, megfizetem az Önnek egyébként járó összeg másik felét is, mégpedig 30%-os kamattal együtt. Vagyis ami azt illeti, hosszú távon jobban fog járni.

— És mi lesz akkor, ha Csijo úgy lesz húszéves, hogy nem képes addigra kifizetni az adósságait?

- Ebben az esetben azt kell mondanom, hogy a beruházás, sajnálatos módon, mindkettőnk számára hátrányos lesz, mert nem tudom Önnek a hátralékot kifizetni.

Csönd lett egy ideig, majd Mameha egy nagyot sóhajtott.

- Nem nagyon értek a számokhoz, Nitta asszony. De ha jól értettem, amit mondott, olyan feladatot szeretne rám bízni, amelynek a megoldását lehetetlennek tartja és ráadásul a szokásos honoráriumnál kevesebbet akar fizetni érte. Gionban bőven akadnának számomra hűgjelöltek, akikkel semmilyen kockázatot sem kellene vállalnom. Azt hiszem, el kell utasítanom az ajánlatát.

- Elnézést, Önnek igaza van – ismerte el Anya. – A harminc százalék valóban kevés. Siker esetében kétszeres honoráriumot ajánlok fel Önnek.

- De kudarc esetén semmit nem kapok.

- Kérem, ne tekintse azt semminek. Csijo honoráriumainak egy részét akkor is megkapja. Mindössze arról van szó, hogy kudarc esetében az okijánk további kötelezettségeket nem tud vállalni.

Biztosra vettem, hogy Mameha nem fogadja el az ajánlatot. Nem így történt. Ehelyett a következő kérdéssel fordult Anyához:

- Először azt szeretném megtudni, mekkora is Csijo adóssága.

- Mindjárt idehozom a számlakönyvet – volt Anya válasza.

Többet nem hallottam a beszélgetésből, mert Auntie, hogy félbeszakítsa a hallgatóságomat, elküldött bevásárolni. Egész délután olyan nyugtalan voltam, mint ahogyan egy hegy szikláit érezhetik magukat a földrengés után. Idegességemet fokozta, hogy sejtelmem se volt, milyen eredménnyel végződik majd az alkudozás. Ha Anyának nem sikerül megegyeznie Mamehával, egész életemben cseléd maradok, úgy ahogy egy teknősbéka is örökké teknősbéka marad.

Amikor a bevásárlásról visszatértem az okijába, Úritök ott térdelt a folyosón az udvar közelében és borzalmas hangot csalt ki shamiszenjéből. Nagyon örült, amikor meglátott és odaintett magához.

- Találj ki valamilyen ürügyet, amellyel bemehetsz Anya szobájába. Már egész délután ott ül a golyós számológépe mellett. Biztosan lesz valami mondanivalója számodra. Utána gyere ide hozzám és mondd el mindent.

Az ötletet nagyon jónak tartottam. Egyik megbízatásom az volt, hogy vásárolok krémet a szakácsnő sebhelyes kezeinek a kezelésére, a patikában azonban azt válaszolták, hogy a krém pillanatnyilag elfogyott. Ezért jó ürügynek tartottam, hogy fölmegyek Anyához és elnézést kérek tőle, amiért nem sikerült megkapnom a krémet. Őt ez bizonyára nem érdekli, sőt talán azt sem tudja, hogy elküldtek krémért. A lényeg csak az, hogy sikerüljön bejutnom a szobába.

Kiderült, hogy Anya egy vígjátékot hallgat a rádión. Ha ilyen időpontban beléptem hozzá, általában csak intett, üljek le, a rádiót bekapcsolva hagyta, visszaiült a számlakönyvek mellé és nyugodtan tovább pipázott. Ma azonban, nagy meglepetésemre, kikapcsolta a rádiót és becsukta a számlakönyvet, amikor meglátott. Meghajoltam előtte és letérdeltem az asztal mellé.

- Amikor Mameha itt volt nálam, láttam, hogy az előtérben fényesíted a padlót. Hallgatóztál?

- Nem, asszonyom. Volt egy a karcolás a deszkákban. Azt próbáltuk Úritökkel együtt eltüntetni.

- Remélem, hogy jobb gésa leszel, mint amilyen hazudozó vagy – jegyezte meg Anya és elkezdett nevetni, de közben nem vette ki pipáját a szájából. A szivarhamu ettől minden irányban elszállt, csak éppen a hamutartót kerülte el. Sőt a dohány néhány darabkája még égett, amikor leesett a kimonójára. Ekkor letette a pipát az asztalra és addig nyomkodta a parazsat, amíg az egészen ki nem aludt.

- Nos, Csijo, több mint egy éve itt vagy az okijában – kezdte Anya a beszélgetést.

- Több mint két éve, asszonyom.

- Ezalatt szinte észre se vettem, hogy itt vagy. És ma idejön egy olyan gésa, mint Mameha, és azt mondja, hogy elvállal a hűgának! Ez számomra teljesen érthetetlen!

Úgy vettem észre, hogy Mameha inkább Hatszumomónak akar ártani, mint rajtam segíteni. Ezt azonban nem mondhattam meg Anyának. Már éppen készültem megmondani, hogy fogalmam sincs, miért érdeklődik irántam Mameha, amikor kinyílt a szoba ajtaja és megjelent a nyílásban Hatszumomo.

- Elnézést Anya, de nem tudtam, hogy az egyik szolgálónkat korholja! – mondta.

- Már nem szolgáló többé – közölte Anya. – Érdekes látogatónk volt ma.

- Igen, láttam, hogy Mameha járt itt és kihalásztta a halacszkánkat az akváriumból – mondta keserűen Hatszumomo. Oly szorosan térdelt le az asztal mellé, hogy odébb kellett húzódnom, hogy helyet adjak neki.

Anya így szólt hozzá: – A jó ég tudja, miért, de Mameha azt hiszi, Csijo húszéves korára kifizeti az adósságait.

Hatszumomo felém fordította az arcát. Ha egy idegen látja, azt hihette volna, egy anya néz egyetlen imádott gyermekére. Arc kifejezését azonban meghazudtolták a szavai:

- Azt hiszem, Anya, egy bordélyháznak kellene őt eladni...

- Hallgass el, Hatszumomo. Nem én hívtalak be és nem óhajtok veled erről beszélni. Arra azonban kíváncsi volnék, mi volt az, amivel legutoljára provokáltad Mamehát?

- Talán azzal rontottam el Kényeske kisasszony napját, hogy elmentem mellette az utcán.

Semmi másra nem emlékszem.

- Mégis töri valamiben a fejét. Kíváncsi volnék arra, mi az.

- Nincs ebben semmi titok, Anya. Azt hiszi, hogy Butácska kisasszonyon keresztül állhat rajtam bosszút.

Anya egy ideig nem válaszolt. Látszott, elgondolkoztatja, amit tőle hallott. Amikor végül megszólalt, ezt mondta: – Talán valóban azt hiszi, hogy Csijo sokkal tehetségesebb, mint Úritök és sikerül vele sok pénzt keresnie. Ezt csak nem lehet a szemére vetni?

– De Anya... Mamehának nincsen szüksége Csijóra ahhoz, hogy pénzt tudjon keresni. Talán a véletlennek tulajdonítja, hogy egy olyan leány érdeklő, aki velem azonos okijában lakik? Mameha valószínűleg még a maga kiskutyájával is hajlandó volna szövetkezni annak érdekében, hogy engem kiűzzenek Gionból.

- Nos, hadd halljam, Hatszumomo, miért akar téged elűzni Gionból, Mameha?

- Mert szebb vagyok nála. Kell-e ennél erősebb indok? Meg akar alázni azzal, hogy mindenkinek elmondja: „Kérem, ismerkedjék meg a húgommal. Ugyanabban az okijában lakik, mint Hatszumomo, de olyan értéknek számít, hogy helyette rám bízták a vele való foglalkozást”.

- Nem tudom elhinni, hogy Mameha így viselkedjék – mondta igen halkán Anya.

- Ha Mameha azt hiszi, hogy Csijóból jobb gésa lesz, mint Úritökből, nagy meglepetés fogja érni – folytatta Hatszumomo. – Nagy örömmel tölt el azonban, hogy Csijo majd szép kimonókban fog itt parádézni, mert ez kitűnő alkalom lesz Úritök számára. Látott-e már egy kismacska papírgombolyaggal játszani? Úritök kiváló alkalmat kap karmainak élesítésére.

Anyának tetszhetett Hatszumomo megjegyzése, mert az ajkai mosolyfélére görbültek.

- Reggel még nem sejtettem, milyen nagyszerű nap lesz a mai. Reggel még két értéktelen leányom volt az okijában. Most pedig harcolni fognak egymással... és erre a harcra Gion két legjobb gésája készíti fel őket!

12. FEJEZET

Másnap délután Mameha meghívott a lakásába. Ezúttal az asztal mellett várt rám, amikor a szolgáló kinyitotta előttem az ajtót. Nagyon ügyeltem arra, hogy szépen hajoljak meg, mielőtt belépek a szobába. Az asztalhoz érve ismét meghajoltam.

- Mameha-szan, nem tudom kitalálni, miért tette értem, amit tett, de nagyon hálás vagyok...

Mameha rögtön félbeszakított. – Most még ne légy hálás. Eddig még semmi sem történt. Inkább meséld el, mit mondott neked Nitta asszony, miután elmentem tőletek.

- Nos, azt hiszem, Anyát nagyon zavarba hozta, amit rólam mondott és... hogy megmondjam az igazat, én is zavarban vagyok. – Abban reménykedtem, hogy Mameha is megszólal, de ő hallgatott. – Ami pedig Hatszumomót illeti...

– Ne törődj azzal, hogy Hatszumomo mit mond. Azt már tudod, hogy ő is és Anya is örülne, ha kudarcot vallanál.

- Nem értem, Anya miért óhajtana, hogy kudarcot valljak. Hiszen abból neki csak haszna van, ha én sikeres leszek.

- Gondolkodj csak. Ha húszéves korodra kifizeted az adósságodat, rengeteg pénzzel fog tartozni nekem. Holmi fogadásfélében maradtam vele tegnap – válaszolt Mameha a kételyeimre. A lány közben felszolgált nekünk a teát. – De nem mentem volna bele a fogadásba, ha nem bízna benned. Most azonban beszéljünk másról. Ha a húgom akarsz lenni, jól fontold meg, mert a feltételeim nagyon szigorúak.

Vártam, hogy közölje a feltételeit, ő azonban haragosan nézett rám és ezt mondta:

- Csijo, nem szabad olyan csúnyán fűjnod a forró teádat. Az olyan parasztos. Ha túl meleg, hagyd az asztalon és várd meg, amíg magától lehűl.

- Sajnálom, de észre sem vettem, hogy fűjom a teát.

- Éppen itt az ideje, hogy észre vedd. Egy gésának nagyon kell vigyáznia arra, milyen

képet mutat a világnak. Nos, mint már mondtam, nagyon szigorú feltételeim vannak. Először is elvárom, hogy az utasításaimat minden kérdezősködés nélkül végrehajtsd és semmiképpen se vond kétségbe helyes voltukat. Jól tudom, Hatszumomo és Nitta asszony iránt gyakran engedetlen voltál. Te nyilván azt hiszed, hogy erre megvolt az indokod, nekem azonban az a véleményem, ha engedelmesebb vagy, valószínűleg kevesebb problémád lett volna.

Mamehának igaza volt. A világ az én időm óta sokat változott, de amikor gyermek voltam, annak a lánynak, aki nem engedelmeskedett a szüleinek, bizony nagyon meggyűlt a baja.

– Néhány esztendővel ezelőtt két új hűgot vállaltam – folytatta Mameha a kiokosításomat. – Az egyikük szorgalmasan dolgozott, a másik lusta volt. A lustának megmondtam, ha nem dolgozik szorgalmasan, baj lesz. Nem hallgatott rám. A következő hónapban kitettem a szűrét.

– Mameha-szan, megígérem, mindent megteszek, hogy ne dobjon ki – esdekeltem. – Köszönöm mindazt, amit értem tett. Úgy érzem magam, mint egy hajó, amelyet most bocsátottak vízre. Nem fogok Önnek csalódást okozni.

– Nos, mindezt örömmel hallom. De nemcsak arról van szó, hogy szorgalmasan kell dolgoznod. Nem szabad hagynod, hogy Hatszumomo kibabráljon veled. És az ég szerelmére, ne tégy semmi olyat, ami tovább növelhetné az adósságodat. Még egy teácsészét se törj el!

Mindent megígértem, de be kell vallanom, fogalmam sem volt, hogyan védekezhetnék Hatszumomo kitolásai ellen.

– Még egy dologra fel kell hívnom a figyelmedet. Amiről itt beszélgetünk, az minden alkalommal maradjon köztünk. Abból egy kukkot sem szabad elárulnod Hatszumomónak. Ez még arra is érvényes, ha csupán az időjárásról csevegünk. Ha Hatszumomo megkérdezi, hogy miről beszélgettünk, ezt kell mondanod neki: „Hatszumomo-szan, csupa unalmas dologról volt szó. Az egyik fülelen be-, de a másikon már ki is ment. Mameha a legbutább nő, akivel valaha találkoztam!”

Közöltem Mamehával, hogy mindent megértettem.

– Hatszumomo nagyon okos – figyelmeztetett. – A legkisebb célzás alapján is nagyon sokat ki tud következtetni.

Mameha egyszerre csak előrehajolt és haragos arccal kérdezte: – Mit beszélgettetek tegnap este az utcán? Láttalak benneteket.

– Semmi különöset, asszonyom! – kiáltottam fel. És noha Mameha továbbra is kérdőn nézett rám, a kérdése annyira megdöbbenett, hogy képtelen voltam többet mondani.

– Mi az, hogy semmi különöset? Ha kérdezek tőled valamit, válaszolj, te ostoba, különben festéket öntök a füledbe éjszaka, amikor alszol!

Elég lassan értettem meg, hogy Mameha csak Hatszumomót próbálja meg utánozni. Noha az utánzás nem sikerült valami nagyon jól, így válaszoltam:

– De igazán, Hatszumomo-szan, Mameha akkora ostobaságot mond! Azonnal kimennek a fejből, elolvadnak, mint a hópelyhek. Biztos benne, hogy valóban látott bennünket beszélgetni? Ha igen, én már el is feledkeztem az egésztől.

Mameha továbbra is megpróbálta utánozni Hatszumomo viselkedését és megfigyelte reakcióimat, végül közölte, hogy meg van elégedve velem. Én nem voltam annyira megelégedve a viselkedésemmel. Az igazi Hatszumomóval szembenézni más, mint egy utánzattal.

Abban a két évben, mikor nem jártam iskolába, sokat elfelejtettem abból, amit tanultam. És tulajdonképpen nem is tanultam akkor sem valami sokat, mert az agyam más dolgokkal volt elfoglalva. Ez volt az oka, hogy amikor ismét elkezdtem iskolába járni, úgy éreztem, mintha kezdő lennék.

Tizenkét éves voltam akkor és majdnem olyan magasságot értem el addigra, mint Mameha. Az, hogy idősebb lettem, előnynek tűnhet, de valójában nem volt az. A gésajelöltek ugyanis általában nagyon korán kezdik el tanulmányaikat. Nem ritka eset, hogy a leányt már a hagyományos hároméves és háromnapos korában beíratják az iskolába. Ezeknek a többsége a

gésák leánya és életük nagy része azzal telik el, hogy táncokat és teafelhasználási szertartásokat tanulnak. Náluk ez játszotta azt a szerepet, mint az én esetemben a tóban való úszkálás.

Már többször volt szó a shamiszenen való játék megtanulásáról. A gésáknak számos más művészetben is jártasságot kell szerezniük. A „gésa” szó eredeti jelentése „mesterember”, illetve „művész”. Egyik legelső tanulnivalóm például az volt, hogy tanuljak meg dobolni a *cucumi* nevű kicsi dobon. Ön talán furcsának találja, hogy egy gésának a dobolást is meg kell tanulnia, az ok azonban nagyon egyszerű. A bankettekén vagy egyéb informális összejöveteleken a gésák általában shamiszen kísérettel táncolnak, legfeljebb egy énekes van még jelen. A színpadi fellépéseknél azonban – például A *Régi Főváros Táncainak* tavaszi előadásain – hat vagy még több dobos és egy fuvolás zenekarként kíséri a táncosokat. A japán fuvolának egyébként *fue* a neve. A gésáknak ezért minden hangszerhez kell konyítaniuk egy kicsit, noha többnyire csak egy-két hangszeren kapnak komolyabb kiképzést.

A *cucumin* is térdelő helyzetben kell játszani, akárcsak a többi japán hangszeren. A *cucumit* a vállon kell tartani és kézzel kell rajta dobolni. Az *okava* nevű nagyobb dobot a *combra* kell helyezni, a *taiko* nevű legnagyobb dobot pedig állványra helyezik és dobverőt kell hozzá használni. Mindhárom dob kezelését meg kellett tanulnom. Az ember azt hihetné, hogy egy dobbal akár egy gyermek is könnyen elboldogul, ez azonban távolról sincs így. A nagy *taiko* dobon például többféle ütőmód lehetséges. Az egyik az *ucsikomi*, amikor a karunkat a testünk elé visszük és visszakézből ütjük meg a dobot. A másik mód a *szarashi*, amikor az egyik karunkkal ráütünk a dobra, a másik karunkat pedig ezzel egyidejűleg fölemeljük. Ezekén kívül még más ütőmódok is léteznek, amelyek mind különböző hangzást adnak, és nagyon sok gyakorlást igényelnek. Ráadásul a zenekart jól látja a közönség, hiszen ott vannak a színpadon. Ezért minden mozdulatuknak kecsesnek és szépnek kell lennie és az ütemet is pontosan tartaniuk kell. A munka egyik fele a megfelelő hangzás kihozása, a másik fele az, hogy azt szépen tegyük.

Az első tanulási napomon a második órán a japán fuvolán, majd utána a harmadik órán a shamiszenen tanultam játszani. A tanítás módszere a különböző hangszereken nagyjából azonos volt. Az oktató valamit előjátszott nekünk és mi azt több-kevesebb sikerrel megpróbáltuk leutánozni. Ebből néha olyan hangzavar kerekedett ki, mint amikor az állatkertben minden állat egyszerre zendít rá az üvöltésre. Ez azonban elég ritkán fordult elő, mert az oktatóink vigyáztak arra, hogy egyszerű dallamokkal kezdjék a tanítást. Az első fuvolaórán az oktató csak egyetlen hangot játszott el nekünk és azt kellett egyenként utánoznunk. Az oktatónak erről az egyetlen hangról is rengeteg mondanivalója volt.

– Nos, a kisujjatok ne emelkedjék föl az égbe. És te ott a bal sarokban, talán rossz szagú a fuvolád, hogy olyan csúnyán összeráncolod az orrodát!

Az oktatónk nagyon szigorú volt és mi persze nagyon vigyáztunk, hogy ne hibázzunk. Mégis előfordult, hogy kivette valamelyikünk kezéből a fuvolát és ráütött vele a vállára.

A dob-, fuvola- és a shamiszen óra után általában az énekóra következett. A férfiak leginkább a társas összejövetelek kedvéért látogatják meg Giont és ezeken énekelni is szoktunk. Énekelni még azoknak a lányoknak is tanulniuk kell, akik nem képesek jól intonálni és sohasem fognak szólózni. Erre azért van szükség, mert a tánchoz a zenét gyakran egyetlen énekes szolgáltatja, aki shamiszenen kíséri önmagát.

Számos daltípus létezik – sokkal több, mint amennyit ismerek –, mi azonban csak öt különböző típussal foglalkoztunk. Voltak köztük például népszerű balladák; előadtunk hosszú történeteket elmesélő dalokat különböző kabuki-darabokból; de akadtak köztük rövid zenés versek is. Nem volna sok értelme, hogy megpróbáljak részletes leírást adni ezekről a dalokról. Azt azonban nem hallgathatom el, hogy noha én ezeket a dalokat szépnek találom, a dallamuk a külföldiek fülében inkább a templomudvarokban szaladgáló macskák nyávogásának hallatszik. A hagyományos japán éneklésben valóban sok a hajlítgatás, és a hang néha annyira a torokban képződik, hogy végül nem a szájon, hanem az orron át lép ki. Azonban abban, hogy milyen hang tetszik és milyen nem, a megszokás dönt.

A zene és a tánc tanulmányainknak csak az egyik részét alkotta. A gésa ugyanis hiába

tökéletes a zenében és táncban, nem fogja megállni a helyét a társaságban, ha nem tud helyesen viselkedni. Ez az oka, amiért az oktatók olyan nagy súlyt fektetnek a helyes magatartás oktatására. Egy gésának erről még akkor sem szabad megfeledkeznie, amikor a toalettbe siet. A tanító például még shamiszen tanítás közben sem hagyja szó nélkül, ha a gésajelölt nem beszél helyesen, vagy nem a kiotói kiejtést használja, vagy csúnyán jár. Egy tanítvány nem azért kapja a legnagyobb szidást, hogy rosszul játszik a shamiszenen, vagy nem tanulta meg a dal szövegét, hanem azért, mert piszkos a körme, vagy tiszteletlenül viselkedik és más hasonlók miatt.

Amikor külföldiekkel beszélek arról, mire tanítottak, gyakran felteszik a kérdést: „És mikor tanulta az ikebanát, a virágok elrendezésének tudományát?” A válaszom az, hogy soha. Ha egy nő leül egy férfival szemben és aztán azzal akarja szórakoztatni, hogy szépen elrendezi a vázában a virágokat, kénytelen lehajtani a fejét, ami azt a hatást keltheti, mintha aludnék. Nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy a gésák fő feladata a szórakoztatás. Szakét és teát önthetünk, az asztalt azonban nem hagyhatjuk el, hogy valami mást is felszolgáljunk. Meg kell jegyezni, hogy a szolgálóink által nagyon el vagyunk kényeztetve, annyira, hogy szinte képtelenek vagyunk akár csak önmagunkat is ellátni és igazán a takarításhoz sem értünk. Így aztán szó sem lehet arról, hogy a teaház valamelyik helyiségét saját kezűleg díszítsük föl virágokkal.

Az utolsó órákon mindig a tea felszolgálását, a „tea-szertartást” tanultuk. Ezt már számos könyvben ismertették, úgyhogy itt a részletekre nem nagyon térek ki. A tea-szertartás elvégzése egy vagy két gésa dolga, akik ott ülnek a vendég előtt és hagyományos módon készítik el a teát. A teakészítéshez szép csészéket, bambuszból készült apró seprűket stb. kell használni. A szertartásban maga a vendég is részt vesz, mert a csészét az előírt módon kell megfognia és így kell innia. Ha valaki azt hiszi, hogy elég egyszerűen leülni és meginni egy csésze finom teát, az nagyot téved... Inkább térdeplő helyzetben végrehajtott táncnak vagy meditációnak nevezném. A tea porrá őrölt tealevelekből készül. A port forró vízzel együtt egy habos zöld masszához – a maccsához öntik hozzá. Ezt a külföldiek nem nagyon szeretik. Nem tagadhatom, hogy ez a tea inkább szappanos zöld vízhez hasonlít, és emellett még kesernyés ízű is, amit elég nehéz megszokni.

A tea-szertartás oktatása a gésák kiképzésének nagyon fontos része. A magánlakásokon tartott összejövetelek gyakran rövid teaceremóniával kezdődnek. Az évszaki táncok megszemplélésére Gionba érkező vendégek is legelőször egy gésa által készített teát kapnak.

Az én tea-szertartás oktatóm egy körülbelül huszonöt éves fiatal nő volt. Később megtudtam, hogy gésaként nem nagyon vált be. A tea-szertartást azonban olyan fontosnak ítélte, hogy minden mozzanatát szinte szent dolognak tartotta és ilyenként tanította is. Lelkesedése hamar átragadt reám is és nagyon megkedveltem a tea-szertartást. Végrehajtása számomra még ma is ugyanolyan kellemes érzés, mint egy jó alvás.

A gésák kiképzését nemcsak az nehezíti meg, hogy milyen sokat kell megtanulniuk, hanem az is, hogy rengeteg egyéb tennivalójuk is van. A délelőttjük az iskolában telik el, délután pedig el kell végezniük azokat a munkákat is a háztartásban, amelyek délelőtt az iskola miatt elmaradnak. Ráadásul éjszakánként legfeljebb három-négy órát alhatnak. A munka a tanulási évek alatt még akkor is túl sok lett volna számomra, ha meg tudom kettőzni magam. Nagyon hálás lettem volna érte Anyának, ha engem ugyanúgy fölment a házimunkák alól, mint Úritököt, erre azonban Mamehával való megállapodása miatt nem számíhattam. Néhány feladattól megszabadultam ugyan, azonban így is túl voltam terhelve. Ráadásul azt is elvárták tőlem, hogy legalább egy órát délután is gyakoroljak a shamiszenen. Télen jéghideg vízben kellett edzenünk Úritökkel együtt a kezünket, és amikor már sírtunk a fájdalomtól, ki kellett mennünk az udvarra gyakorolni. Az eljárás ma nagyon kegyetlennek tűnik, de akkoriban ez volt a szokás. Azt is be kell vallanom, hogy az edzésnek ez a fajtája bevált, mert segített abban, hogy jobban tudjak játszani a shamiszenen. A lámpaláztól az ember keze érzéketlenné válik és aki már megszokta, hogy érzéketlen kézzel játsszék, könnyebben boldogul olyankor is, ha lámpalázzal küszködik.

Eleinte Úritökkel együtt gyakoroltam a shamiszenen minden délután, közvetlenül az Auntie-val való írás-olvasás óráink után. A japán nyelvet és irodalmat egyébként is az okijába

való érkezésem óta vele együtt tanultam. Auntie ahhoz is ragaszkodott, hogy megtanuljuk a helyes viselkedést és a jó modort. Az Úritökkel való együttes gyakorlás sok örömet okozott. Ha közben hangosan fölneveztünk, Auntie vagy valamelyik szolgáló mindig ránk szólt. Ezért igyekeztünk minél halkabban beszélni, sőt közben még a shamiszenen is pötyögtünk, hogy még kevésbé lehessen hallani a beszélgetésünket. Így aztán nagyon kellemesen töltöttük a gyakorlási időt. Ez volt a nap legörömtelibb része.

Az egyik nap Úritök éppen azt magyarázta el nekem, hogyan kell a dallamok egyes hangjait zeneileg egymással összekötni, amikor egyszer csak megjelent előttünk Hatszumomo. Olyan halkan jött, hogy még azt sem vettük észre, bent van az okijában.

- Nahát, itt van Mameha leendő húgocskája! – szólalt meg. A „leendő” szócskát azért hangsúlyozta, mert Mameha csak akkor lesz hivatalosan is a nővérem, amikor belőlem gésajelölt lesz.

- Úgy is hívhatnának, hogy „Ostoba kisasszonyka”, azonban úgy látom, hogy ezt a „kitüntető” elnevezést Úritök számára kellene fönntartanom.

Szegény Úritök az ölébe engedte shamiszenjét, hasonlóan ahhoz, mint amikor a kutya a lábai közé húzza be a farkát. – Mit csináltam rosszul? – kérdezte.

Nem kellett Hatszumomóra nézmem ahhoz, hogy tudjam, mennyire dühös. Rettenetes féltem attól, mi lesz.

- Semmit se csináltál – kiáltott Hatszumomo. – Mindössze annyi az egész, hogy eddig még sohasem láttalak ilyen okosnak.

- Bocsánat, Hatszumomo – válaszolt Úritök. – Csak megpróbáltam segíteni Csijónak, hogy...

- De Csijónak nincs szüksége a segítségedre. Ha segítség kell neki, forduljon az oktatójához. Hát egészen üres a fejed?

E szavaknál Hatszumomo olyan erősen belecsípett Úritök ajkába, hogy a shamiszen az öléből előbb a járdára, majd onnan a piszkos földre esett.

- Lesz még néhány szavam hozzád – szólott Hatszumomo Úritökhöz. – Rakd el a shamiszenedet, én pedig majd ellenőrzöm, hogy ne csinálj valami újabb ostobaságot.

Szegény Úritök fölvette a földről a shamiszent és elkezdte szétszerelni. Sajnálkozó tekintetet vetett rám, én meg azt hittem, hamarosan megnyugszik. Tévedtem. Először az ajka kezdett el remegni, majd az egész arca úgy remegett, mint ahogyan a föld megrepeg a földrengés előtt. Ezután elejtette a shamiszen alkatrészeit, amelyek a járdára estek és az ajkához kapott – amely már elkezdett megdagadni – és közben potyogtak a könnyei. Hatszumomo vonásai meglágyultak, mintha elmúlt volna a dühe és önelégült mosollyal fordult felém.

- Más barátnőt kell keresned magadnak – szólott hozzám. – Beszélek majd Úritök fejével, és meglátjuk, lesz-e mersze csak egy szót is szólni hozzád a jövőben. Igaz-e, Úritök?

Úritök beleegyezően bólintott, hiszen nem volt más választása. De tudtam, hogy nagyon szomorú. Ezentúl soha többé nem gyakoroltunk együtt.

Amikor újból találkoztam Mamehával, beszámoltam neki ezekről az eseményekről.

- Remélem, jól megjegyezted, amit Hatszumomo mondott neked – mondta végül. – Nemcsak Úritöknek nem szabad beszélnie veled, hanem neked sem szabad beszélned vele. Abból csak bajod lehetne, mert Úritök el kellene mondja Hatszumomónak, amit beszéltek. A múltban még csak megbízhattál szegény Úritökben, ennek azonban vége.

A dolog nagyon elszomorított, úgyhogy hosszú ideig meg sem tudtam szólalni. – Úgy látom, Hatszumomo mellett nehezebb életben maradni az okijában, mint egy sertésnek a vágóhídon – mondtam, amikor végre sikerült megszólalnom.

Én ennél a mondatnál tulajdonképpen Úritökre gondoltam, Mameha azonban úgy értelmezte, mintha magamról beszélnék.

- Tökéletesen igazad van – mondta. – Életben maradásra az az egyetlen esélyed, ha sikeresebb leszel, mint Hatszumomo és kiszorítod őt az okijából.

- De hiszen mindenki azt mondja, hogy ő a legnépszerűbb gésa Gionban. Sehogy se értem, hogyan lehetnék még nála is népszerűbb – ellenkeztem.

- Nem azt mondtam, hogy népszerű, hanem hogy sikeres leszel. Nem az a fontos, hogy valakit gyakran hívnak-e meg különböző rendezvényekre. Én tágas lakásban élek és két szolgálóm is van. Hatszumomo viszont, noha legalább ugyanannyi meghívása van, mint nekem, továbbra is a Nitta okijában lakik. Hogy egy gésa sikeresnek mondhatja-e magát, attól függ, sikerül-e másoktól függetlenül magát. Amíg egy gésának nincsenek saját kimonói, vagy nem fogadja örökbe egy okija tulajdonosa, ami majdnem ugyanaz, addig mindig mások kezében lesz a sorsa. Láttad már a kimonóimat? Mit gondolsz, hogyan szereztem meg őket?

- Azt gondoltam, hogy egy okija tulajdonosa örökbe fogadta Önt, mielőtt ebbe a lakásba költözött volna.

- Öt évvel ezelőttig egy okijában laktam. A tulajdonosának azonban volt egy vér szerinti leánya. Nem számíthattam arra, hogy örökbe fogad.

- Akkor tehát... ha szabad kérdeznem, az összes kimonóját saját maga vásárolta meg?

- Mit gondolsz, Csijo, mennyit keres egy gésa? Egyáltalában nem elég, ha egy gésa évszakonként legfeljebb két-három kimonó közül válogathat. Akad nem is egy férfi, akinek az életében Gion játssza a főszerepet. Az ilyen férfiakat bosszantja, ha egy gésa estéről estére ugyanabban a kimonóban jelenik meg.

Valószínűleg nagyon ostoba képet vághattam, mert Mameha nagyot kacagott, amikor rám esett a tekintete.

- Ne törd a fejed, Csijo, mert van magyarázat a rejtélyre. A *dannám* igen nagylelkű férfi és ő vásárolta nekem a legtöbb kimonót. Azért vagyok én sikeresebb, mint Hatszumomo, mert van egy gazdag *dannám*. Ő hosszú évek alatt egyet sem tudott magának szerezni.

Már elég hosszú időt töltöttem Gionban ahhoz, hogy sejtelmem legyen arról, kifélemiféle az a férfi, akit Mameha *dannaként* emlegetett. A férjes asszonyok – akkoriban – így hívták a férjüket. Ám amikor egy gésa használja azt a szót, hogy *danna*, azon nem a férjét érti. A gésák nem szoktak férjhez menni. Illetve akik férjhez mennek, nem maradnak gésák.

Egyes férfiak ugyanis nem elégszenek meg azzal, ha beszélgethetnek és flörtölhetnek egy gésával, hanem ennél többet óhajtanak. Egyesek megelégszenek azzal, ha a gésát elvihetik olyan helyekre, mint a Mijagava-cso, ahol az ő izzadságuk szaga hozzákeveredik mások izzadságának a bűzéhez – emlékeztetem az olvasót arra az éjszakára, amikor sikerült találkoznom a nővéremmel. Más férfiak összeszedik a bátorságukat és a gésa fülébe suttogva kérdezik meg tőle, mennyi a „honorárium”. Az alantasabb gésáknak ez meg is felel, mert mindegy nekik, mivel keresik a pénzt. Az ilyen nők is gésának nevezhetik magukat és ilyenként jegyeztethetik be magukat. Az emberek azonban jól tennék, ha előbb megnéznék, hogyan játszik az illető a shamisenen, hogyan táncol, érte a tea-szertartáshoz, mielőtt elhinnék, hogy az illető valódi gésa-e vagy sem. Az igazi gésák nem hajlandók magukat csak úgy odaadni a férfiaknak.

Nem akarom azt állítani, hogy egy gésa nem enged-e néha-néha egy-egy férfi kérésének, aki tetszik neki. De ez az ő magánügye. A gésáknak ugyanolyan érzéseik vannak, mint más embereknek és ugyanazokat a hibákat is követik el. Az ilyenek csak abban reménykedhetnek, hogy a hibáik nem kerülnek napvilágra. A hírnevükre természetesen nagyon kell vigyázniuk, de még ennél is fontosabb a *dannájukkal* való kapcsolatuk. Aki mindezeket figyelmen kívül hagyja, kihívja maga ellen az okija vezetőjének haragját is. Ha tehát egy gésa az érzelmeire hallgat, esetleg vállalja ezt a kockázatot, pénzért azonban semmi szín alatt nem hajlandó vállalni azt. Hiszen pénzt legitim úton is elég sokat kereshet.

Tehát első- és másodosztályú gioni gésák egyetlen éjszakára nem vásárolhatók meg. De ha egy megfelelő ember más iránt érdeklődik – például nem egyetlen éjszakát óhajt együtt tölteni a gésával, hanem hosszabb időtartamú kapcsolatra vágyik – és egyúttal megfelelő feltételeket is kínál, a gésa hajlandó fontolóra venni az ajánlatát. Rendezvényeken és hasonlókon részt venni szép dolog, de Gionban igazában az hozza a nagy pénzt, ha valakinek *dannája* van. Akinek nincs

– ezek közé tartozik Hatszumomo -, olyan, mint a gazdátlan macska.

Az ember azt képzelhetné, hogy az olyan szép nőnek, mint Hatszumomo, akár minden ujjára akadhatna egy *danna* és biztos vagyok benne, nem is egy ajánlatot kapott. Egy *dannájáról* tudok is. Aztán viszont annyira magára haragította a Mizuki tulajdonosnőjét, hogy ő az érdeklődőknek mindig azt mondta, Hatszumomo már foglalt. Ez azt jelentette volna, hogy van *dannája*, holott nem volt. Hatszumomo tehát azzal, hogy összeveszett a Mizuki úrnőjével, csupán önmagának ártott. Népszerű gésaként eleget keres ahhoz, hogy Anya meg legyen vele elégedve, minthogy azonban nincs *dannája*, ahhoz már nem elég a keresete, hogy önállóvá váljon és elköltözzön az okijából. Azt sem teheti meg, hogy más teaházba megy át, ugyanis nincs egyetlen olyan sem, amelynek a tulajdonosa hajlandó volna elrontani a kapcsolatát a Mizuki Teaházzal.

A gésák persze nem mindig kerülnek hasonló csapdába. Igyekeznek kedvesen viselkedni a férfiakkal, abban a reményben, hogy majd csak akad köztük valaki, aki érdeklődik irántuk a teaház úrnőjénél. Nem minden érdeklődés jár sikerrel. A férfiről esetleg kiderül, nincsen elég pénze ahhoz, hogy *danna* lehessen belőle, vagy fukar és még arra sem hajlandó, hogy jóindulata jeléül egy drága kimonót ajándékozzon választottjának. De ha a többhetes alkudozás sikeresen zárul, a gésa és az új *danna* hasonló szertartást csinál végig, mint amikor egy gésa a testvérévé fogad egy gésajelöltet. A kapcsolat általában hat hónapig, vagy valamivel hosszabb ideig tart, hiszen a férfiak hamar megunják a változatlanságot. A *danna* a megállapodás alapján esetleg elvállalja a gésa adósságai egy részének kifizetését, vagy havi támogatásban részesíti, esetleg az orvosi költségeit is fizeti. A külön költségeken kívül fedeznie kell természetesen a vele együtt töltött idő szokásos óradíjait is, ugyanúgy, mintha csak közönséges ügyfél volna. Vannak azonban bizonyos „privilegiumai”, amelyek a közönséges ügyfeleket nem illetik meg.

Ez a helyzet a közönséges gésákkal. Egy sztárgésa azonban – ezeknek a száma Gionban harminc és negyven között lehet – ennél sokkal többet vár el. Először is, szó sem lehet arról, hogy a hírnevét aprópénzre váltsa és egymás után egy sor *dannával* alakítson ki kapcsolatot. Egy vagy két *dannánál* többel egész életében nem hajlandó kapcsolatba lépni. A *danna* nemcsak a megélhetési költségeit köteles fedezni – különböző tandíjak, étkezés és hasonlók –, hanem pénzt is kell neki adnia, táncbemutatókat kell számára szponzorálnia és kimonókat, ékszereket kell neki ajándékoznia. Amikor együtt van vele, nem a szokásos óradíjat fizeti, hanem jóindulata jeléül annál többet ad.

Mameha e sztárgésák körébe tartozott. Később megtudtam, hogy Japán két legismertebb gésájának egyike volt. Az olvasó talán hallott már valamit a híres Mamecuki gésáról, akinek az akkori japán miniszterelnökkel volt kapcsolata röviddel az első világháború kitörése előtt és a kapcsolatból nagy botrány lett. Ő volt Mameha pártfogó „nővére” és ezért volt benne mindkettőjük nevében a „Mame” szócska. A gésajelöltek a nevüket többnyire nővérük nevéből szokták képezni.

Az a tény, hogy Mamecuki volt a nővére, eleve biztosította Mameha számára a karriert. De az 1920-as évek elején az Állami Utazási Iroda beindította első nemzetközi reklámkampányát. A plakát a kiotói Todzsi-templom gyönyörű pagodáját ábrázolta. A képen baloldalt egy cseresznyefa, jobboldalt egy kedves gésajelölt volt látható. A nagyon féleneknek és kecsesnek látszó gésajelölt Mameha volt.

A plakát világhírességet csinált Mamehából. Ugyanis a világ minden nagyvárosában látható volt ezzel a képaláírással: „Látogassa meg a Felkelő Nap országát”. A szöveget kinyomtatták angol, német, francia, orosz és még ki tudja hány nyelven. Mameha akkor még csak tizenhat éves volt, de minden államfő, Anglia és Németország minden arisztokratája és az Egyesült Államok minden milliomosa, aki Japánba látogatott, meg akart vele ismerkedni. Meglátogatta őt a nagy német író, Thomas Mann is, akinek majdnem egy óra hosszát tartó unalmas fecsegését tolmácsnak kellett átültetnie japánra. Járt nála Charlie Chaplin, Szun-Jat-szen, majd később Ernest Hemingway is, aki alaposan felöntött a garatra és azt mondta, hogy Mameha fehér arcában vörös ajka olyan, mint a vér a hóban. A rákövetkező években Mameha

még híresebbé vált azáltal, hogy színpadra állított a tokiói Kabuki Színházban több népszerű balettet. Az előadásokat meg szokta tekinteni a miniszterelnök és más hírességek.

Amikor Mameha közölte velem, hogy elfogad a húgának, minderről még nem volt tudomásom. Szerintem ez nagyon jól volt így. Ha ugyanis tudtam volna róluk, alighanem csak a félelemtől remegve mertem volna Mameha elé állni.

Mameha nagyon tapintatosan viselkedett velem szemben. Leültetett és szép lassan felvilágosított a fentiekéről. Amikor meggyőződött róla, hogy meg is értettem mindent, amit mondott, így folytatta:

- Bemutakozásodat követően gésajelölt maradsz egészen tizennyolc éves korodig. Ezt követően *dannára* kell szert tenned, ha meg akarsz szabadulni az adósságaidtól. Mégpedig nagyon gazdag *dannát* kell szerezned. Az én feladatomban az, hogy közismertté tegyelek Gionban. Ehhez azonban szükség van a te szorgalmadra is, hogy kitűnő táncosná képezd magad. Ha tizenhat éves korodra nem sikerül legalább az ötödik sorig előrejutnod, semmit se tehetsz többé érted, és Nitta asszony majd a markába nevet, hogy elveszítetted a fogadást.

- De Mameha-szan, fogalmam sincs arról, mi köze van a táncnak a karrieremhez.

- A táncnak rengeteg köze van hozzá – szakított félbe Mameha. – Ha utána nézel, kik az igazán sikeres gésák Gionban, rájössz, hogy valamennyien jó táncosok.

A gésák tudományai közül legtöbbször a táncot becsülik. Táncot csak a legígéretesebb és legszebb gésák tanulhatnak. A hagyományörzés fontossága szempontjából talán csak a tea-szertartás hasonlítható hozzá. A gioni gésák az Inue Tánciskolába járnak, amely a Nó színház hagyományait követi. Minthogy a nó nagyon régi művészet és mindig a császári udvar patronálásán élvezte, a gioni táncosok a maguk táncstudását magasabb rendűnek érzik azokénál, akik a folyó túloldalán, a Pontocso-körzet tánciskoláiban tanulnak. Ez a tánciskola a kabuki-hagyományt követi. Nos, nekem nagyon tetszik a kabuki-művészet, nagy csodálója vagyok és sok barátom van a jelenkori kabuki-színészek között. A kabuki azonban viszonylag fiatal művészet, csupán az 1700-as években keletkezett. Mindig inkább a köznép tetszésével találkozott és a császári ház nem patronálta. A pontorsói iskola táncai nem hasonlíthatók a gioni Inue Iskola táncaihoz.

Egy kissé ki kell igazítanom magam, mert tulajdonképpen minden gésának kell tanulnia táncolni, de kevesen vannak köztük, akik túljutnak az alapvető tudnivalókon. A legtöbbjük csak énekelni és shamiszenen játszani tanul meg. Szerencsétlen Úritöknek például azért kellett olyan rengeteget gyakorolnia a shamiszenen, mert nem választották be a haladó táncosok közé. Ami engem illet, nem voltam olyan csodaszép, hogy eleve kiszemeltek volna táncosként. Én azzal bizonyíthattam be oktatóimnak, hogy érdemes engem táncosnak kiképezni, ha szorgalmasan tanulok.

Azonban, hála Hatszumomónak, a tanulásom nagyon rosszul kezdődött. Az oktatóm egy ötven év körüli nő volt, akit mi röviden Fartó tanárnőnek hívtunk az álla alatt összegyűrődött furcsa alakú bőrrészlet miatt. Fartó tanárnő a többi gioni lakoshoz hasonlóan szintén nagyon gyűlölte Hatszumomót utálatos természetete miatt. Ezt Hatszumomo is tudta és ezért a következő trükköt találta ki. Odament Fartó tanárnőhöz és – ezt a tanárnő évekkal később mondta el nekem – ezt mondta neki:

- Kedves tanárnő, kérhetek Öntől valamit? Érdekel az egyik tanítványom előmenetele, akit nagyon tehetségesnek tartok. Nagyon hálás lennék, ha elmondaná róla a véleményét. A neve Csijo. Igazán nagyon lekötelezne, ha mindenben a segítségére lenne.

Hatszumoónak többé egy szót sem kellett szólnia, mert ezek után valóban megkaptam Fartó tanárnőtől mindazt a különleges „segítséget”, amelynek reményében kijelentéseit megtette. Nem lehetett azt állítani, hogy rosszul táncolok, de a tanárnő mindig velem példálózott, amikor arról volt szó, hogyan nem szabad táncolni. Emlékszem például egy esetre, amikor egy olyan tánclépést mutatott be nekünk, amelynek végén az egyik lábunkkal dobbantanunk kellett a

szőnyegen. A lépést természetesen pontosan le kellett utánoznunk, minthogy azonban kezdők voltunk, a dobbantás nem dobbantásnak hangzott, mert nem akadt két láb, amely egyszerre ért volna le a padlóra. Esküszöm, hogy én se csináltam rosszabbul a lépést, mint a többiek, a tanárnő mégis engem pécézett ki: élém állt, a legyezőjével idegesen ütögette a combját, majd hirtelen pofon ütött velem.

– Egyszerre kell dobbantani, nem összevissza – mondta. – És nem szabad közben az arcunkat összeráncolni.

Az Inue Iskola szerinti táncok közben az arcoknak kifejezésteleneknek kell maradniuk. Ezzel kell utánoznunk a Nó színházban viselt maszkokat. De hogy én az arcomat ráncoltam volna, amikor az ő arca volt az, amely rángatózott a dühtől – az már több volt a soknál és majdnem elbögtem magam, amikor a többiek nevetésben törtek ki. A tanárnő ezért is engem okolt, és büntetésül kiküldött az osztályteremből.

Fogalmam sincs, mi lett volna, ha a dolog így marad. Mameha azonban végül fölkereste és tisztázta a dolgokat. Biztos vagyok benne, hogy a tanárnő azontúl még sokkal jobban gyűlölte Hatszumomót, mint régebben. Annyira bántotta, ahogyan bánt velem, hogy rövidesen egyik legkedvesebb tanítványa lettem.

Egy pillanatig sem akarom azt állítani, hogy mindenben istenáldotta tehetség voltam. Ez a táncra ugyanúgy érvényes, mint az összes többi tantárgyra. Azt azonban eltökéltem, hogy mindent megteszek célom elérése érdekében. Amióta azon a tavaszi napon találkoztam az elnökkel, mindenáron gésaként akartam megtalálni a helyemet a világban. Amikor Mameha megszerezte nekem ezt a lehetőséget, elhatároztam, nem engedem ki a kezemből. Minthogy azonban el voltam halmozva mind tanulnivalóval, mind házimunkával, az első hat hónap rendkívül fáradságosnak bizonyult. Hat hónap után rájöttem, hogy bizonyos apró trükkök alkalmazásával könnyíthetek a helyzetemen. Kitaláltam például, hogyan gyakorolhatok shamiszenen a bevásárlások közben. Gondolatban követtem a dallamot és közben elképzeltem, hogy a shamiszenen hova kellene tennem az ujjaimat és hogyan kellene a plektrummal megütnöm a húrokat. Ezzel sikerült elérnem azt, hogy amikor valóban kézbe vettem a shamiszent, egészen jól el tudtam játszani rajta egy dalt akkor is, ha előzőleg csupán egyszer gyakoroltam azt. Akadtak egyesek, akik azt mondták, én gyakorlás nélkül is tudok tanulni. Ez nem igaz, mert Gion utcáin megbízatások után futkosva, igenis gyakoroltam.

A balladák és más dalok megtanulásánál más fogást alkalmaztam. Kora gyermekkorom óta még másnap is jól emlékeztem az előző napon hallott dalok szövegére. Ezért azt találtam ki, hogy este, lefekvés előtt, felírom az aznap tanult dal szövegét egy darab papirosra és ébredéskor, amikor az agyam még friss, még fölkelés előtt megtanulom azt. A dallamokkal azonban nehezebben ment a dolog. Itt azzal segítettem magamon, hogy a dallamokhoz képeket kapcsoltam. Például a dob hangjához egy fáról leeső ágat társítottam, a hajlítgatásokat vízesésnek képzeltem el. A dallam tehát számomra olyan volt, mint egy vándorlás a természet ölén.

Természetesen a tánc volt nekem a legfontosabb, ez jelentette egyúttal a legnagyobb kihívást is számomra. Hónapokon át gyöttrődtem hiába, hogy különböző trükköket találjak ki. Aztán egy napon Auntie feldühödött azon, hogy véletlenül leöntöttem teával azt a magazint, amelyet éppen olvasott. A dologban az volt a furcsa, hogy abban a pillanatban szeretettel gondoltam Auntie-ra. Nagyon szomorú lettem és eszembe jutott a nővérem, aki valahol Japánban él, fogalmam sincs, hol. Anyámra is gondoltam, akiről reméltem, hogy békében él a Paradicsomban. De eszembe jutott apám is, aki oly készségesen eladott bennünket és beletörődött abba, hogy egyedül éli le életét. Nagy bánatomban fölmentem abba az emeleti szobába, ahol Mameha látogatása óta Úritökkel együtt laktam. Anya ugyanis megengedte, hogy beköltözzem hozzá. De nem feküdtem le a gyékényre és nem kezdtem el sírni, hanem elkezdtem a karjaimmal széles cséplő mozdulatokat tenni. Ez egy aznap tanult és általam nagyon szomorúnak tartott táncmozdulat volt. Eközben ismét eszembe jutott az elnök és arra gondoltam,

mennyivel könnyebb lenne az életem, ha egy olyan férfira támaszkodhatnék, mint ő. Figyelve karjaim mozgását úgy éreztem, hogy a mozdulat szomorúságot és egyúttal vágyat fejez ki. A karjaim méltóságteljesen szeltek a levegőt, nem úgy mozogtak, mint a fáról lehulló levél, hanem úgy siklottak, mint ahogyan egy óceánjáró szeli a habokat. A „méltóságteljes” szón az önbizalmat, azt a bizonyosságot értem, hogy egy kisebb-nagyobb szellőkés vagy hullám nem téríti ki a hajót az útjából.

Azon a délutánon azt a különös dolgot fedeztem fel, hogy amikor szomorú vagyok, méltóságteljesen tudok mozogni. És amikor azt képzeltem, hogy az elnök figyel engem, a mozdulataim érzelmessé váltak, sőt néha úgy éreztem, minden egyes mozdulatomat a vele való apró érintkezések irányítják. Ha a fejemet bizonyos szögben tartva megfordultam a tengelyem körül, azt jelenti: „Hová megyünk ma este, elnök?” Ha kinyújtom a karomat és kinyitom a legyezőmet, azzal azt jelzem, hogy mennyire örülök a társaságának. És amikor a tánc folyamán később összecsukom a legyezőt, azzal azt közlöm vele, számomra az a legfontosabb az életben, hogy kivívjam a tetszését.

13. FEJEZET

Már több, mint két éve jártam iskolába, amikor 1934 tavaszán Hatszumomo és Anya úgy döntöttek, itt az ideje, hogy Úritököt bemutassák gésajelöltként. Erről persze senki nem tájékoztattott, mert Úritöknek tilos volt velem szóba állnia, Hatszumomónak és Anyának pedig ilyesmi eszébe se jutott. Csak akkor szereztem erről tudomást, amikor az egyik délután Úritök korán elment és este a fiatal gésák hajviseletében tért vissza. Ennek *momovare* a japán neve és kettéhasított őszibarackot jelent. Amikor megpillantottam, szinte beteg lettem a csalódottságtól és az irigységtől. Tekintetünk egy futó pillantásnál hosszabb ideig találkozott; talán kíváncsi volt, hogy a megjelenése milyen hatást vált ki belőlem. A haja nem volt a szokásos módon összekötve, hanem gyönyörű ívben tette szabaddá a halántékát. Ebben a frizurában fiatal nőnek hatott, noha az arca továbbra is gyerekes maradt. Hosszú éveken át együtt irigyeltük a nálunk idősebb leányok elegáns frizuráját és most Úritökből egyszerre csak gésajelölt lett, és én még csak meg sem kérdezhettem tőle, milyen érzés annak lenni.

Aztán elkövetkezett az a nap is, amikor Úritök a gésajelöltek ruhájába öltözve Hatszumomóval együtt elment a Mizuki Teaházba, hogy ott Hatszumomo hűgává fogadja Úritököt. A szertartásra Anya és Auntie is elmentek, engem azonban nem vittek magukkal. Némi kárpótlásul azonban én is ott állhattam a lépcső alján, amikor Úritök a szolgálók kíséretében lejött a szobájából. Pompás fekete kimonót viselt, rajta az okija jelével. Az obija szilvakék és aranszínű volt. Az arcát életében először festették fehérre. Tulajdonképpen büszkének kellett volna lennie, ő azonban inkább megilletődöttnek látszott. A járása nehézkes volt, mert a gésajelöltek ruházata nagyon súlyos. Anya fényképezőgépet adott Auntie kezébe és megkérte, menjen ki az utcára, hogy lefényképezze Úritököt abban a pillanatban, amikor a tűzkő szerencsét hozó szikrája fellobban. A többieknek velem együtt bent kellett maradniuk az előcsarnokban, hogy ne kerüljünk rá a képre. Úritök közben bebújtatta a lábait a japánul *okobónak* nevezett magas facipőbe. A gésajelölteknek az előírás szerint mindig *okobót* kellett viselniük. Ezután Anya odaállt Úritök mögé és úgy tett, mintha ő szikráztatná a tűzkövet, holott a valóságban mindig Auntie vagy valamelyik szolgáló végezte el ezt a műveletet. A fénykép elkészülte után Úritök néhány lépést tett előre, majd hátranézett. A többiek már elindultak, hogy kövessék, ő azonban az én tekintetemet kereste. Az arckifejezése azt jelezte, nagyon sajnálja, hogy a dolgok ilyen fordulatot vettek.

Este megtudtam, hogy Úritök hivatalosan a Hatszumijo nevet kapta. A „Hatsu” természetesen Hatszumomo nevéből származott. Noha Úritökön segíteni akartak azzal, hogy a hivatalos nevét egy híres gésa nevéből képezték, a dolog nem bizonyult hatásosnak. A hivatalos nevét csak kevesen ismerték és továbbra is Úritöknek nevezték.

Szerettem volna minél hamarabb beszámolni Mamehának Úritök debütálásáról. Ő azonban a szokásosnál is elfoglaltabb volt, mert *dannájának* óhajára gyakran el kellett utaznia Tokióba. Így aztán majdnem hat hónapig nem is találkoztunk. Még a visszatérte után is jó néhány hétig kellett várnom a meghívására. Amikor beléptem a szobába, a szolgáló szinte lélegzet után kapkodott. Egy pillanattal később Mameha is megjelent és neki is majdnem elállt a lélegzete. Fogalmam se volt, mi lehet ennek az oka. És amikor letérdeltem és tiszteletem jeléül meghajoltam előtte, egyáltalán nem törődött velem.

– Egek, hát ilyen hosszú ideje nem láttuk őt, Tatszumi – kérdezte a szolgálójától. – Hiszen alig ismerek rá.

– Ezt örömmel hallom, asszonyom – válaszolt Tatszumi. – Már azt hittem, valami baj van a szememmel.

Egyszerűen nem értettem, miről beszélnek. Az azonban nyilvánvaló volt, hogy az eltelt hat hónapban nagyobb változás ment végbe rajtam, mint amit elképzelttem volna. Mameha kérte, hogy hol erre, hol arra fordítsam a fejem és folyton ezt mondogatta: – Egek, hiszen ez már egy fiatal nő! – Tatszumi még fel is állított és elkezdte a tenyerével méregetni a derekamat és a csípőmet. Utána így szólt hozzám: – Nos, egy kimonó úgy illene rád, mint ahogyan a zokni illik a lábra. – Ezt bóknak szánta, mert a tekintete jóindulatot sugárzott.

Mameha ezután utasította Tatszumit, hogy vigyen a hátsó szobába és adjon rám egy megfelelő kimonót. Én abban a kék és fehér vászonruhában érkeztem, amelyet aznap délelőtt az iskolában viseltem. Tatszumi egy kék selyemkimonót adott rám, amelyet csillogó sárga apró kocsikerekek díszítettek. A kimonó nem volt talán a világ legszebb kimonója, de amikor megnéztem magam az egészalakos tükörben, miközben Tatszumi megkötötte rajtam a világoszöld obit, a hajviseletemtől eltekintve úgy néztem ki, mint egy gésajelölt, aki éppen társaságba készül. Büszkén sétáltam át a másik szobába és arra számítottam, hogy Mamehának ismét eláll a lélegzete. Ő azonban csupán fölkelt a helyéről, egy zsebkendőt tett ruhájának ujjába, belebújt lakkozott zöld zorijába és a vállán át visszanezett rám.

– Nos, kérlek kövess – mondta.

Fogalmam sem volt, hová akar vinni, de nagy örömmel töltött el a gondolat, hogy Mamehával együtt mutatkozhatom az utcán. A szolgáló egy szép szürke lakkozott zorit készített ki nekem. Belebújtam és követtem Mamehát a sötét alagútnak látszó lépcsőn lefelé. Amikor kiléptünk az utcára, éppen arra haladt egy öregasszony, aki tiszteletteljes meghajlással köszöntötte Mamehát, majd szinte ugyanazzal a mozdulattal előttem is meghajolt. Ezt nem tudtam mire vélni, hiszen addig jóformán észre se vettem az utcán. Az éles napfény ráadásul annyira elvakított, hogy nem tudtam rájönni, ismerősöm-e az öregasszony vagy sem. Én is meghajoltam és ő máris eltűnt a tömegben. Először arra gondoltam, hogy talán az egyik oktatóm volt az, de aztán egy pillanat múlva megismétlődött a dolog – egy fiatal gésa üdvözölt, akivel már gyakran találkoztam, de egy futó pillantásnál többre addig nem méltatott.

Akikkel útközben találkoztunk, szinte mindenki szólt néhány szót Mamehához, vagy legalábbis meghajlással köszöntötték, majd utána felém is bólintottak egyet, vagy rövid meghajlással üdvözöltek. Néha megálltam, hogy meghajlással köszönjem meg az üdvözlést, ilyenkor azonban egy-két lépéssel lemaradtam Mameha mögött. Ő ezt észrevette és elvitt egy néptelen mellékutca, hogy megmutassa, hogyan kell az utcán helyesen járni. Elmagyarázta, az a baj, hogy nem tanultam meg a felsőtestemnek az alsótestemtől való független mozgását. Amikor meg akarok hajolni valaki előtt, mindig megállok egy pillanatra. – A tiszteletet valaki iránt lépteink lassításával fejezhetjük ki – közölte. – Minél nagyobb tiszteletet érzünk iránta, annál jobban lassítsuk le lépteinket. Ha az oktatóinkat akarjuk megtisztelni, akár meg is állhatunk, de ha másokról van szó, az ég szerelmére, ne lassíts le a kellesnél nagyobb mértékben, különben nem jutsz el sehová. Amikor lehet, lépkedj egyenes ütemben és járj apró lépésekkel, hogy a kimonód alja ide-oda lebegjen. A nők járása azt az érzést kell, hogy keltse, mintha hullámok söpörnének végig a homokos parton.

Igyekeztem úgy ide-oda sétálgatni, ahogyan Mameha tanított. Közben a lábam elé nézve

ellenőriztem, hogy a kimonóm megfelelően lebeg-e. Amikor Mameha közölte, hogy most már jól tudok járni, folytattuk az utunkat.

Megfigyeltem, hogy kétféle üdvözlési mód között lehet választani. Mindkettő nagyon egyszerű. Ha egy fiatal gésával találkoztunk, az nagyon lelassított, sőt esetleg megállt és mélyen meghajolt. Erre Mameha egy-két kedves szóval és egy kis fejbólintással reagált. Ezután a fiatal gésa némileg zavartan felém fordult és bizonytalanul meghajolt, amit én mély meghajlással viszonztam, hiszen mindannyiuknál fiatalabb voltam. Amikor azonban egy középkorú vagy idősebb nővel találkoztunk, majdnem mindig Mameha hajolt meg elsőként, amit az asszony tiszteletteljes, de Mameháénál kevésbé mély meghajlással köszönt meg. Ezután tetőtől talpig végignézett rajtam, mielőtt egyet biccentett volna felém. A biccentéseket igyekeztem mindig a lehető legmélyebb meghajlással megköszönni, de nem álltam meg.

Ezen a délutánon számoltam be Mamehának Úritök bemutatkozásáról is. Jó néhány hónapig reménykedtem abban, hogy rövidesen én is gésajelölt lehetek. De eltelt a tavasz és a nyár is, és Mameha egy szót sem szólt erről a lehetőségről. Ahelyett az izgalmas élet helyett, amely Úritök osztályrészéül jutott, meg kellett elégednem a tanulással és a házimunkával, valamint azzal a heti többszöri tizenöt vagy húsz perccel, amennyi ideig Mameha velem foglalkozott. Ezalatt vagy a lakásban ültünk és megtanított valamire, amire később majd szükségem lesz, vagy – és ez volt a gyakoribb – kimonót véttetett föl velem és el kellett kísérnem a bevásárlásaihoz, vagy a jósnőjéhez, esetleg a parókakészítőjéhez. Még akkor is lakkozott esernyő alatt sétálgattunk, ha nem esett az eső, vagy semmi dolga sem volt a városban. Ilyenkor is végignézegettük a boltok kirakatait, nem érkeztek-e új parfümök Olaszországból, vagy nem lett-e készen előbb egy kimonó javítása, mint ahogyan ígérték.

Eleinte azt gondoltam, Mameha azért visz magával, hogy megtanítsa a helyes testtartásra – ugyanis a csukott legyezővel folyton ütögette a hátamat, hogy álljak egyenesen –, és hogy hogyan kell viselkednem mások jelenlétében. Mameha szinte mindenkit ismert, mindenkire rámosolygott és szólt néhány kedves szót hozzájuk, még a legfiatalabbakhoz is. Jól tudta ugyanis, kivételes helyzetét az iránta megnyilvánuló nagy tiszteletnek köszönheti. Ám egy szép napon éppen egy könyvüzletből jöttünk ki, amikor rájöttem, mire valók ezek a séták. Egyáltalában nem volt fontos, hogy egy könyvüzletbe, a parókakészítőhöz vagy a jósnőhöz térünk-e be. Hiszen ezekre az utakra akár valamelyik szolgáját is elküldhette volna. Csupán azért jártuk az utcákat, hogy az emberek együtt lássanak bennünket. Azért késleltette a bemutatásomat, hogy az embereknek alkalmuk legyen minél többször látni engem.

Egy szép napsütéses októberi délutánon a Shirakava partja mentén indultunk el és azt figyeltük, hogyan hullanak pörögve a vízbe a cseresznyefák elsárgult levelei. Sokan mások is ezt nézték és amint várható volt, szinte valamennyien köszöntötték Mamehát. De vele egyidejűleg engem is köszöntöttek.

- Úgy látom, kezdesz közismertté válni – jegyezte meg Mameha.

- Szerintem a legtöbben még egy borjúnak is köszönnének, ha az Mameha-szan mellett haladna – vetettem ellen.

- Főként akkor, ha tényleg egy borjú haladna mellettem. Az elég szokatlan volna – válaszolt Mameha. – Azt azonban meg kell mondanom, hogy már sokan érdeklődtek nálam, ki az a szép szürkeszemű leány. A nevedet még nem ismerik, de ez nem is baj. Különben sem lesz többé Csijo a neved.

- Ezzel azt akarja mondani, Mameha-szan, hogy...

- Arról van szó, hogy megkérdeztem Vaza-szant – ez volt Mameha jósnőjének a neve – és ő azt mondta, hogy november harmadik napja alkalmas a bemutatkozásodra.

Mameha megállt és rám nézett. Én olyan mozdulatlanra merevedtem a pillantásától, mint egy fa és a szemeim akkorára nyíltak, mint egy rizskeksz. Az örömtől képtelen voltam megszólalni. Végül nagy nehezen meghajoltam Mameha előtt és kifejeztem neki köszönetemet.

- Remélem, jó gésa leszel – mondta –, de még jobb gésa is lehetne belőled, ha a szemeid

nem volnának olyan beszédesek.

- Eddig még nem vettem észre, hogy beszédesek volnának – szögeztem le.

- A szem a nők legbeszédesebb testrésze és ez rád különösen érvényes. Maradj itt egy pillanatra és majd megmutatom neked.

Mameha megkerülte a sarkot, úgyhogy egyedül maradtam a néptelen utcában. Egy pillanattal később ismét feltűnt és elhaladt mellettem anélkül, hogy rám nézett volna. Az volt az érzésem, hogy fél attól, mi történhetne, ha egyenesen rám nézne.

- Nos, ha férfi volnál, mit gondolnál? – kérdezte.

- Arra gondolnék, Ön annyira arra koncentrálna, hogy kikerüljön engem, hogy semmi másra nem képes gondolni.

- Nem lehetséges, hogy azt akartam megnézni, mennyire maradt nedves a házak alja az eső után?

- Lehetséges, de akkor is azt gondoltam volna, hogy nem mer rám nézni.

- Erre akartam célozni. Egy szép leánynak még véletlenül sem szabad az arcával téves üzenetet közvetítenie a férfiak felé. A férfiak azonban a nők szemét is megnézik és azt képzelhetik, hogy azok akkor is üzennek valamit, ha te nem üzensz velük semmit. Most figyelj ide még egyszer.

Mameha ismét megkerülte a sarkot és ezúttal földre szegezett szemekkel tért vissza és szinte álmódóan lépegetett. Amikor a közelemben ért, egy szempillantásra rám emelte a szemét, majd gyorsan elkapta a tekintetét. Szinte villamos ütest éreztem. Ha férfi lettem volna, azt gondolom, hogy egy pillanatra úrrá lettek rajta egyébként rejtegetni kívánt érzelmei.

- Ha én képes vagyok kifejezni ilyen dolgokat az én nem különleges szemekkel – magyarázta Mameha –, arra te még inkább képes vagy. Cseppet sem csodálkoznék, ha képes volnál itt az utcán az örületbe kergetni egy férfit.

- Mameha-szan! – kiáltottam fel. – Ha képes volnék egy férfit az örületbe kergetni, azt eddig észre kellett volna vennem.

- Szerintem éppen az a furcsa, hogy még nem vetted észre. Állapodjunk meg akkor abban, hogy azután kerül majd sor a bemutatkozásodra, miután sikerült egy férfit megállítanod az utcán pusztán azáltal, hogy ránézel.

Annyira vágytam arra, hogy minél előbb bemutatkozhassak, hogy ha Mameha azt szabta volna feltételül, hogy a szempillantásommal ki kell döntenem egy fát, azt is elvállaltam volna. Megkérdeztem, hajlandó-e elkísérni egy próbaútra. Ebbe ő készségesen beleegyezett. Először egy olyan vén férfival találkoztam, akinek a csontjai szinte zörögtek a kimonóban. Egy botra támaszkodva, csoszogva haladt előre az utcán. A szemüvege olyan koszos volt, hogy nem nagyon láthatott át rajta. Észre sem vett, úgyhogy tovább mentünk a Shidzso sugárút felé. Ott két nyugati ruházatú üzletemberrel találkoztunk, de velük sem volt szerencsém. Azt hiszem, felismerték Mamehát, vagy egyszerűen azt gondolták, hogy ő szebb nálam, mert le nem vették a szemüket róla.

Már majdnem föladtam a küzdelmet, amikor észrevettem egy húszéves forma fiút, aki egy tálcán üres ebéddobozokat szállított vissza az éttermekbe. A gioni éttermekben akkoriban az volt a szokás, hogy a délben kiszállított ebédek üres dobozait délután a boyok vitték vissza az éttermekbe. A dobozokat egy kisebb ládába tették, amelyet azután vagy kézben vittek, vagy kerékpárhoz erősítettek. Hogy ez a fiú miért vitte tálcán az ebéddobozokat, nem tudom. Amikor megláttam, fél háztömbnyire volt tőlünk, és közeledett felénk. Láttam, hogy Mameha erősen figyel a fiút, majd megszólalt:

- Intézd el, hogy leejtse a tálcát.

Mielőtt még el tudtam volna dönteni, nem tréfál-e, máris eltűnt a legközelebbi mellékutcában.

Nem gondoltam arra, hogy egy tizennégy éves leánynak – vagy bármilyen korú asszonynak – sikerülhet egy fiatalembert rábírnai, hogy ejtsen el valamit egyszerűen azzal, hogy ránéz. Azt hittem, hogy ilyesmi csak filmekben és regényekben fordulhat elő. Talán meg sem

próbáltam volna, ha nem vettem volna észre két dolgot is. Először is, a fiatalember máris úgy nézett rám, ahogyan egy éhes macska az egérre nézhet. Másodszor, Gionban a járdák általában nem magasabbak az úttestnél, vagyis nincsenek járdaszegélyek. Itt azonban volt járdaszegély és a fiatalember az úttesten annak közelében haladt. Ha sikerül elérnem, hogy föl kelljen lépnie a járdára és közben megbotlik a járdaszegélyben, talán elejti a tálcát. Elkezdtem magam elé nézni és úgy jártam el, mint az imént Mameha. Egy pillanatra ránéztem a fiatalemberre, majd gyorsan elkaptam a tekintetemet. Néhány lépés után megismételtem a trükköt. A fiú ekkor már olyan erősen figyelt engem, hogy valószínűleg elfeledkezett a kezében vitt tálcáról, nem is szólva a járdaszegélyről. Amikor egészen közel került hozzám, lassanként úgy változtattam meg a haladási irányomat, hogy kénytelen legyen föllépni a járdára, ha nem akar belém ütközni. Ekkor egyenesen a szemébe néztem. Ő megpróbált kitérni az utamból, ezért – várakozásomnak megfelelően – belebotlott a járdaszegélybe és a tálcát a járdára ejtette. Kénytelen voltam rajta nagyot nevetni. A fiatalember dicséretére meg kell mondanom, hogy ő is elnevette magát. Segítettem neki a dobozokat fölszedni és egy kissé rámosolyogtam, mielőtt meg tudott volna hajolni előttem. Férfi ilyen mélyen még sohasem hajbókolt előttem. Ezután továbbment.

Egy pillanattal később ott volt ismét Mameha, aki mindent jól látott.

– Azt hiszem, most már valóban készen állsz a gésaságra – mondta kedvesen. Ezután elvitt Vaza-szanhoz, a jósnőjéhez és megkérte, hogy nevezze meg azokat a napokat, amelyek a bemutatkozásomhoz szükséges események szempontjából kedvezőek. Ilyen események: a szentély fölkeresése, hogy bejelentssem a szándékaimat az isteneknek, a gésafrizurám elkészítésének időpontja és annak a szertartásnak az időpontja, amikor Mameha a hűgául fogad engem.

Az ezt követő éjszakán le sem hunytam a szememet. Végre teljesül a hosszú idő óta dédelgetett vágyam! Elég volt arra gondolnom, hogy fölvehetem azt a gyönyörű kimonót és abban jelenhetek meg a teaházban a férfiak között és máris vadul izzadt a tenyerem. A térdemtől egészen a mellkasomig terjedő kellemes idegesség vett rajtam erőt. Máris elképzeltem, amint kinyitom egy teaház ajtaját és belépek a tatamis helyiségbe. A férfiak természetesen azonnal felém fordulnak és – láss csodát! – az elnök is ott van köztük. Néha azt képzeltem, hogy egyedül vagyok vele a helyiségben és nem nyugati stílusú, hanem japán ruhát visel, olyat, amelyet sok japán férfi hord a szabadidejében. Azt képzeltem, hogy egy szakéval telt poharat tart a kezében, amely sima, mint az uszadékfa. Hevesen kívántam, hogy teletölthessem a poharát és ő közben engem nézzen.

Még alig töltöttem be a tizennegyedik évemet, ennek ellenére úgy éreztem, mintha máris két életem volna. Az új életem csak most kezdődik, pedig a régi már jó ideje véget ért. Már hosszú esztendők teltek el azóta, hogy megkaptam a szüleim halálhírét. A gondolkodásom azóta bámulatos változáson ment át. Mindenki tudja, hogy egy téli tájkép, például vastag hó-pamacsokkal fedett fák, tavaszra felismerhetetlenül megváltozik. De hogy hasonló nagymértékű változások önmagukban is végbemehetnek, el sem tudtam képzelni. Amikor tudomást szereztem a családom sorsáról, az olyan volt, mintha hólepel borított volna be tetőtől talpig. A szörnyű hideg azonban azóta megszűnt, a hó elolvadt és egészen más tájkép tárult a szemem elé. Bemutatkozásom estéjén úgy éreztem, mintha olyan kert lennék, amelyben a növények még csak kikelőben vannak és még nem lehet biztosan megmondani, mi lesz belőlük. Rendkívül izgatott voltam. A kertemnek pontosan a közepére egy szobrot képzeltem el. Annak a gésának a szobrát, akivé válni akartam.

14. FEJEZET

A gésák között járja egy mondás, hogy az a nap, amikor egy gésajelölt debütál, olyan, mint amikor a hernyóból pillangó lesz. A mondás nagyon szépen hangzik, számomra azonban érthetetlen, hogyan képzelhet bárki is ilyesmit. A hernyó először megszövi a maga gubóját, majd

egy nagyot alszik benne. Én viszont úgy emlékszem az előkészületekre, hogy fárasztóbb hetem még életemben nem volt. Az első teendő, hogy el kellett készíteni gésajelölti frizurámat, a „kettévágott őszibarackot”. Gionban akkoriban nagyon sok fodrász dolgozott. Mameha fodrászánál, aki egy halvendéglő fölötti műhelyben dolgozott, rengetegen álltak sorba, ezért két óra hosszat kellett várakoznom, amíg sorra kerültem. Amikor megérkeztem, már hat-nyolc gésa várakozott, többen még a lépcsőházi pihenőre is kiszorultak. Szomorúan kell megállapítanom, hogy a levegőben a piszkos hajszag vette át az uralmat. A gésák akkori komplikált hajviselete annyi munkát és költséget követelt, hogy a gésák legfeljebb hetente egyszer jártak fodrászhoz. Érthető, hogy ennyi idő eltelte után az illatszerek sem tudták elnyomni a bűdös hajszagot.

Amikor végre sor került rám, a fodrász egy vízvezetéki lefolyó fölé helyezte a fejemet, olyan helyzetben, mintha rögtön le akarná azt vágni. Aztán meleg vizet öntött a hajamra és beszappanozta, majd elkezdte dörzsölni. A dörzsölés szó nem elég erőteljes, mert annyira nekiesett a fejbőrömnek, hogy szinte sírni tudtam volna a fájdalomtól. Ma már értem, miért járt el így a fodrász. A gésák egyik legnagyobb ellensége a korpa, amelytől a haj piszkosabbnak látszik, mint bármi mástól. A fodrász jót akart, de én már alig tudtam visszafojtani könnyeimet. Ezt látva, a fodrász így szólt: – Nyugodtan sírd ki magad. Mit gondolsz, miért tettem egy lefolyó fölé a fejedet?

Azt hiszem, szavait jó tréfának tartotta, mert hangosan fölnevetett.

Amikor már kellőképpen összevissza kaparta a körmeivel a fejbőrömet, le kellett feküdnöm a gyékényre az egyik oldalra és nekiállt egy fafésűvel átboronálni a hajamat. Eközben annyira maga felé húzta azt, hogy a nyakam megfájdult az erőlködéstől. Amikor már úgy vélte, sikerült minden csomót kifésülnie, kamillaolajat fésült a hajamba, amitől az szép fényes lett. Kezdtém azt hinni, hogy a legrosszabbon már túl vagyok, amikor a fodrász egy viasz rudacskát vett elő. A viaszt egy forró vasalóval igyekezett olvadt állapotban tartani és így próbálta belefésülni a hajamba. Ám hiába volt a kamillaolajos bekenés, a viasz csak nem akart rendesen eloszlni a hajamon. Semmi sem bizonyítja jobban, mennyire civilizáltak vagyunk már, mint az, hogy egy fiatal lány nyugodtan túri, hogy egy felnőtt férfi viaszt fésüljön a hajába és közben csak halkán mer nyögdécselni. Egy kutyával ezt nem lehet megtenni, mert rögtön leharapná kínzójának a kezét.

Amikor a hajam már többé-kevésbé egyenletesen be volt viaszolva, a fodrász a fejtetömön túpárnaszerű kontyba fogta össze.

A túpárna hátulról kétfelé osztottnak látszott. Ettől kapta a frizura a „kettévágott őszibarack” elnevezést.

Noha sok éven keresztül hordtam ezt a frizurát, sok mindent nem értettem meg mindaddig, amíg egy férfi meg nem magyarázta a dolgokat. A kontyot – amelyet „túpárnának” kereszteltem el – úgy készítik el, hogy a haját egy szövetdarabka köré tekerik. Hátul, ahol a konty kettéoszlik, a szövet látható marad. A színe elvileg bármilyen lehet, de a gésajelölteké – legalábbis egy idő után – mindig vörös, az anyaga pedig selyem. Egyik este egy férfi ezt mondta nekem:

- Ezek az ártatlan leányok nem is tudják, milyen izgató a „kettévágott őszibarack” hajviselet! Ha egy férfi az utcán egy fiatal gésa mögé kerül és mindenféle csintalan gondolat jár az eszében, hogy mit fog vele művelni, és meglátja a fején a kettévágott őszibarackot, középütt a nagy vörös folttal, vajon mi fog az eszébe jutni?

Azt válaszoltam, hogy nekem semmi.

- Akkor nem jó a képzelőereje! – mondta.

Egy pillanatnyi gondolkodás után megfejtettem a rejtvényt és annyira elvörösödtem, hogy a férfi nagy hahotára fakadt.

Hazafelé menet az okijába már nem törődtem azzal, hogy szegény fejbőröm úgy érezte magát, mint egy összevissza püfölt agyagmassza. Valahányszor megláttam magam egy bolt kirakatüvegeiben, arra gondoltam, íme többé nem leány, hanem fiatal nő vagyok. Megérkezve az

okijába, Auntie alaposan megnézte a frizurámat és mindenféle kedves dolgot mondott. Még Úritök is gyönyörködve járt körül – pedig tudta, hogy ha Hatszumomo tudomást szerez erről, nagyon meg fog rá haragudni. És mit gondolnak, hogyan reagált Anya a frizurámra? Lábujjhegyre állt, hogy jobban megszemlélhesse, noha ez nem sokat használt neki, mert jóval magasabb voltam nála. Aztán elkezdett sajnálkozni, hogy Mameha fodrásza helyett miért nem mentem inkább Hatszumomo fodrászához.

A fiatal gésák kezdetben mind büszkék a frizurájukra, de már a harmadik-negyedik napon elkezdik gyűlölni azt. Ha ugyanis hazaérkezve a fodrásztól, fáradtan lefekszünk egy kicsit a szokott módon – vagyis párnára – aludni, a hajunk elveszti az alakját és mehetünk vissza a fodrászhoz. A gésajelölteknek ezért új alvási módot kell megszokniuk. Az alváshoz nem párnát, hanem az úgynevezett *takamakurát* kell használniuk. Ez nem is hasonlít a párnához, hanem tulajdonképpen egy bölcső a nyak számára. A bölcstöt ugyan kibélelik egy gabonapelyvát tartalmazó zacskóval, ami azonban nem sokat ér, a gésának így is az az érzése, hogy a nyaka egy kövön fekszik. Szegény gésa szépen lefekteti nyakát a bölcsőbe, igyekszik csupa jó dologra gondolni, hogy elaludjék és amikor felébred, a feje mégis a gyékényen fekszik és a frizurája olyan lapos, mintha végig egy puha párnán feküdt volna. Auntie úgy segített ennek az elkerülésében, hogy a gyékényre a hajzatom alá egy rizsliszttel teli tálat tett. Ha a fejem alvás közben lehanyatlott, a frizurám belesüllyedt a rizsliszttbe, az hozzáragadt a viaszhoz és tönkrement. Úritök is átment ugyanezen a tortúrán. Most rajtam volt a sor. Egy ideig minden reggel tönkrement frizurával ébredtem és sorba kellett állnom a fodrásznál, hogy hozza azt rendbe.

A bemutatkozásomat megelőző héten Auntie minden nap felöltöztetett a gésajelöltek teljes ruházatába és föl-alá sétáltatott a folyosón, hogy hozzászokjam a benne való járáshoz. Eleinte alig pár lépést tudtam megtenni, mert mindig attól féltem, hogy hátraesem. A fiatal lányok díszesebben öltöznek, mint az idősebbek, vagyis színesebb és mutatósabb anyagokból készül a ruhájuk és az obijuk is hosszabb. Az érettebb nők az obit hátul úgynevezett dobcsomóval kötik meg. Ez viszonylag kicsi és nem követel sok anyagot. De a fiatalabb, húsz év körüli lányok mutatósabban viselik az obit. A legszélsőségesebben a gésajelöltek kötik meg azt – a mód a *darari-obi*, vagyis a „lebegő obi”, – majdnem vállmagasságban és a két vége majdnem a padlóig lóg le. Ha egy gésajelölt az utcán sétál, először nem a kimonóját, hanem a szép színű lebegő obiját vesszük észre. A kimonóból a vállaknál és oldalt csak egy keskeny csík látszik. Ahhoz azonban, hogy az obi ilyen hatást tegyen, nagyon hosszúnak kell lennie, a helyiség egyik végétől a másikig kell érnie. Az obi viselését azonban nem a hossza teszi nehézé. A súlya jelenti a problémát, mert majdnem mindig nehéz brokátselyemből készül. Még a lépcsőn való egyszerű felvittele is fárasztó. Ezek után elképzelve, milyen nehéz a viselése. A derekat úgy szorítja a vastag obi, mintha kígyó tekeredett volna ránk és a hátul lelógó nehéz szövet olyan érzést okoz, mintha egy nehéz bőröndöt kellene hátul cipelnünk.

A dolgot tovább nehezíti, hogy a kimonó maga is nehéz és hosszú lengő ujjai vannak. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a kimonó ujjai leérnek a földre. Ha egy kimonót viselő nő kinyújtja a karját, az anyag zsebkendőszerűen lóg le a tulajdonképpeni ujj alatt. A gésajelöltek kimonóján ez a zsebszerű rész az, amely nagyon hosszú. A japán neve egyébként *furi*. Ha a leány nem vigyáz eléggé, ez a zseb érhet le a földre, vagy tánc közben könnyen ráléphet, ha nem tekeri rá előzőleg a karjára.

Néhány esztendővel később a Kiotói Egyetem egyik neves tudósa merev-részes állapotában olyasmit mondott a gésajelöltek ruházatáról, amit azóta sem felejtettem el. – Azt mondják, hogy a közép-afrikai mandrill a legszebb főemlős – jelentette ki. – Nekem azonban az a véleményem, hogy ez a kitüntető cím a gésajelölteket illeti meg. Ők a leggyönyörűbbek!

Végre elérkezett az a nap is, amikor Mameha hűgává fogadott engem. Korán reggel megfürödtem és a délelőtt többi részét az öltözködéssel töltöttem el. A sminkelésem és a

frizurámon az utolsó simításokat Auntie végezte el. Az arcomon lévő smink és viasz miatt az arcbőröm szinte érzéketlenné vált, nem éreztem semmit, amikor hozzáértem az ujjaimmal. Ezt olyan sokszor ismételtam, hogy Auntie-nak végül újra ki kellett sminkelnie engem. Amikor azután megnéztem magam a tükörben, furcsa dolog történt velem. Tudtam, hogy én térdelek a sminkelő asztalka előtt, mégsem ismertem magamra. Idegent véelve látni, kinyújtottam a kezem, hogy megérintsem. Az idegent egy gésa szép sminkje díszítette, ajkai bíborvörösön világítottak hófehér arcában, amely kétoldalt enyhén rózsaszínűre volt festve. A haját selyemvirágok és rizs ágacskák díszítették. Szokványos fekete kimonót viselt, rajta az okija jelével. Amikor végre képes voltam felállni, kimentem a hallba és az egészalakos tükörben hosszasan gyönyörködtem magamban. A ruhámon az aljától egészen a combom közepéig egy sárkány tekergett. A sörénye vörösre festett szálakból volt szöve. Karmai és a fogai ezüst, szemei aranyfonalból készültek – igazi aranyfonalból. Könnyecseppek gyűltek a szemembe és fölfelé kellett nézmem a mennyezetre, hogy azok ne csurogjanak le az arcomra. Mielőtt elhagytam volna az okiját, az elnöktől kapott zsebkendőt eldugtam az obimba, hogy szerencsét hozzon.

Auntie elkísért Mameha lakásába, ahol kifejeztem neki köszönetemet és hálámat, majd megígértem, hogy örökké tisztelni és becsülni fogom. Azután mind a hárman elmentünk a gioni szentélybe, ahol tapsolva jelentettük be az isteneknek, hogy rövidesen testvérek leszünk. Kértem őket, legyenek könyörületesek hozzám a következő esztendőkből, egyúttal kifejeztem hálámat is azért, hogy lehetővé tették három és fél esztendővel ezelőtti óhajom teljesülését.

A szertartást az Icsiriki Teaházban kellett megtartani, amely Japán leghíresebb teaháza. Történeti vonatkozása is van, mert az 1700-as évek elején egy híres szamuráj itt rejtőzött el. A történet a negyvenhét roninnal kapcsolatos, akik megbosszulták uruk meggyilkolását és utána öngyilkosok lettek, vagyis rituális szeppekut követtek el. Nos, a negyvenhét ronin vezetője az Icsiriki Teaházban rejtőzött el, itt tervezte meg a bosszút. A gioni első osztályú teaházak az utcáról alig-alig láthatók, legfeljebb egyszerű bejáratuk az, ami észrevehető. Az Icsiriki azonban olyan feltűnő, mint a szép alma a fán. A Shidzso sugárút egyik sarkán áll, sima barackszínű fal övezi és szép kerámiateteje van. Én valósággal palotának láttam.

A teaházban csatlakozott hozzánk Mameha két húga és Anya. Az udvarban gyülekeztünk és amikor már mind együtt voltunk, egy szolgáló az előcsarnokon és a kanyargó folyosón át bevezetett minket egy kicsiny, tatamival fedett szobába. Minden fatárgy kifogástalanul fénylett, a gipszfalak tökéletesen simák voltak. Megéreztem a *kurojaki* édeskés illatát – „koromfeketét” jelent –, amely finomra őrölt faszénből készül. A szer nagyon ódon és Mameha is jobban kedveli a nyugati illatokat, pedig ő igazán ragaszkodik a hagyományokhoz. Ám a *kurojaki*, amelyet oly sok gésanemzedék használt, az Icsirikiben még használatos. Nekem is van belőle még egy kevés, fatégelyben tartom. Amikor beleszagolok, megint az Icsirikiben érzem magam.

A szertartás, amelyen jelen volt az Icsiriki úrnője is, mindössze tíz percig tartott. Az egyik szolgáló behozott egy tálcát, amelyen szakés poharak álltak. Kézbe vettem az egyik poharat és három kortyot ittam belőle. Aztán átadtam a poharamat Mamehának, ő is ivott három kortyot belőle. Ezt még három másik pohárral megismételtük, és ezzel vége is volt a szertartásnak. Ettől kezdve megszűnt a Csijo nevem és gésajelöltként a Szajuri nevet kaptam. A jelöltség első hónapjában a fiatal gésa „újoncnak” számít. Nem szabad a nővére nélkül táncolnia és férfiakat szórakoztatnia. Az újoncnak tehát csupán az a dolguk, hogy jól megfigyeljék, mi történik és tanuljanak abból. Ami a nevemet illeti, Mameha és a jósnő sokáig törték a fejüket, milyen nevet válasszanak nekem. A név jó hangzása önmagában nem elegendő, hanem fontos az egyes írásjelek jelentése is, sőt még az is, hogy hány vonással lehet az írásjeleket leírni. Ugyanis vannak szerencsés és szerencsétlen vonás-számok. A nevem a „sza” szótagból, a jelentése „együtt”, a „ju” szótagból, amely a Fiastyúk csillagkép japán neve és végül a „ri” szótagból áll, amelynek „megértés” a jelentése. A Fiastyúk azért került bele a nevembe, hogy tulajdonságai ellensúlyozzák jelleme egyéb elemeit. A jósnő a Mameha nevéből leszármaztatott nevet – sajnos – szerencsétlenséget hozónak nyilvánított.

A Szajuri nevet jó hangzásúnak találtam ugyan, azt azonban furcsálltam, hogy nem

vagyok többé Csijo. A szertartás befejezése után a teaház egy másik helyiségében megettük „tarkarizsból” álló ebédünket. Ez tarkababbal együtt főzött rizs. Én csak csipegettem belőle, mert ideges voltam és a szertartást nem éreztem elég ünnepélyesnek. Akkor döböntem rá, hogy valójában mi bánt, amikor a teaház úrnője egy kérdést intézve hozzám, Szajurinak szólított. Ebből rájöttem, hogy az a Csijo nevű leányka, aki annak idején mezítláb szaladt föl a tótól részeges házukig, nem létezik többé. Az volt az érzésem, hogy a Szajuri nevű új leány megölte őt.

Mameha eredetileg azt tervezte, hogy ebéd után körülvezet Gionban és bemutat mindazon teaházak és okiják vezetőinek, akiket jól ismer. Az ebéd befejezése után azonban nem indultunk rögtön útnak, hanem átmentünk az Icsiriki egy másik helyiségébe, ahol Mameha leültetett. A gésák persze sohasem „ülnek”, mert ez kimonóban lehetetlen, hanem a térdeléshez hasonló helyzetet vesznek föl. Mameha nem volt megelégedve a térdelési tudományommal, ezért jó néhányszor megismételtette a mozdulatot. A dolog azért ment olyan nehezen, mert a kimonó nagyon akadályozott a mozgásban. Mameha ezután megajándékozott egy kis tök alakú dísszel, és megmutatta, hogyan viselhetem azt az obin. A tök üreges és könnyű lévén, ellensúlyozza a test súlyos voltát és az esetlenül mozgó jelöltek azt hiszik, hogy a tök, mint dísz megakadályozza őket az elesésben.

Egy ideig beszélgettünk, majd éppen készültünk indulni, amikor Mameha megkért, töltsék neki egy csésze teát. A teáskanna azonban üres volt, Mameha azt kérte, csak tegyék úgy, mintha teát öntenék a csészéjébe. Arra volt kíváncsi, mit csináljak, hogy a kimonó ujja ne legyen útban. Én eleve tudtam, mire kíváncsi és nagyon igyekeztem, hogy mindent jól csináljak. Mameha mégsem volt elégedett velem.

- Először is tisztázzuk, kinek a csészéjét töltöd meg? – kérdezte.

- Természetesen az Önét! – válaszoltam határozottan.

- Az ég szerelmére, ne akarj meggyőzni erről engem. Képzeld, hogy más valakinek töltesz. Nos, férfinak vagy nőnek töltesz-e?

- Férfinak.

- Jó, akkor legyen férfi. Tölts ismét egy csésze teát.

Megtettem, amit kért. Mameha úgy figyelte, hogyan tartom a karomat, hogy majdnem kitorpte a nyakát. A karomat egy kissé magasan tartottam, úgyhogy beláthatott a kimonóm ujja alá.

Megpróbáltam még egyszer a tea kitöltését, de ezúttal alacsonyabban tartottam a karomat. Mameha ezúttal úgy tett, mintha ásítana, majd elfordult tőlem és látszólag beszédbe elegyedett a másik oldalán helyet foglaló, valójában nem létező gésával.

- Ön biztosan azt akarja ezzel a tudomásomra hozni, hogy bosszantom a viselkedésemmel – mondtam. – De hogyan bosszanthatom azzal, ha töltöm a teát?

- Ha nem akarod, hogy bekukucskáljanak a ruhaujjad alá, azért még nem kell túlzásba vinni a finomkodást! A férfiakat kizárólag egyetlen dolog érdekli. Higgyél nekem és nagyon hamar meg fogod érteni, miről beszélek. Örömet okozhatsz nekik azzal, hogy megengeded nekik olyan testrészeid megpillantását, amelyeket senki más nem nézhet meg. Ha egy gésajelölt úgy tölti a teát, ahogyan egy szolgáló tenné, a szegény férfi elveszti minden reményét. Tehát próbáld meg ismét, de előbb mutasd meg nekem a karodat.

Föltekertem a ruhám ujját a könyököm föléig és megmutattam a karomat. Mameha körbeforgatta és minden oldalról alaposan megnézte.

- Szép karod van és a bőröd is szép – állapította meg. – Gondoskodj arról, hogy a közeledben ülő minden férfi legalább egyszer megnézhesse.

Így aztán mindaddig kellett töltenem, amíg Mameha azt nem mondta, most már eléggé jól tudom a ruha ujját félretolni ahhoz, hogy megmutassam a karomat, de figyelmeztetett, ne legyek kihívó. Nevetségesnek hatna, ha a ruhám ujját egészen könyökig felhúznám. Arra kellett tehát ügyelnem, hogy úgy tegyék, mintha csak az volna a célom, a ruha ujja ne legyen útban és eközben kissé föl kell húznom, de csak a csuklóm fölé, hogy valamit lehessen látni az

alkaromból. Mameha szerint az alkaromnak az alsó fele a szebb. Ezért azt a tanácsot adta, hogy a teáskannát tartsam lehetőleg úgy, hogy a férfi az alkarom alsó részét lássa.

Ezután azt kezdtük gyakorolni, hogyan kell teát tölteni az Icsiriki úrnőjének. Én ugyanúgy tartottam a karomat, mint az imént, Mameha arcán azonban rögtön láttam, hogy nagyon elégedetlen.

- Az ég szerelmére, most nő vagyok – mondta. – Miért mutogatod nekem a karodat? Talán föl akarsz mérgecsinálni?

- Hogy-hogy fölmérgecsinálni?

- Mi egyébire gondolhatnék? Azzal dicsekedsz, hogy milyen fiatal és szép vagy, holott én már öreg és csúnya vagyok. De az is lehetséges, hogy szándékosan vagy közönséges...

- Miért volnék közönséges?

- Miért mutogattad nekem az alkarod alsó részét? Ezzel az erővel akár a talpadat vagy a combod belső részét is megmutathattad volna. Ha véletlenül meglátok belőled valamit, nincs semmi baj. De hogy szándékosan mutogasd a karodat, az már nem helyénvaló!

Így aztán tovább töltöttem a teát mindaddig, amíg sikerült egy illedelmesebb mozdulatot elsajátítanom. Mameha ekkor kijelentette, most már elindulhatunk gioni körutunkra.

Ekkor több órája viseltem már egy gésajelölt összes kellékét. Most pedig a japánul *okobónak* nevezett lábbeliben kellett végigtipegennem egész Gionon. Az *okobo* nagyon magas talpú lábbeli, amelyen a lábat szépen lakkozott bőrpántok rögzítik. A legtöbben nagyon elegánsnak tartják: az okobo lefelé ékszerűen elkeskenyedik, úgyhogy a talpnál már csak fele olyan széles, mint felül. Én azonban úgy éreztem, mintha tetőcserepek volnának a talpamhoz erősítve. Fogalmam sem volt, hogyan lehet kecsesen járni az *okobóban*.

Vagy húsz okijában és teaházban álltunk meg. Néhány percnél többet egyik helyen se töltöttünk. Általában egy szolgáló fogadott bennünket, akitől Mameha udvariasan megkérdezte, beszélhetnék-e az úrnőjével. Amikor az úrnő megjelent, Mameha így szólt hozzá: – Engedje meg, hogy bemutassam az új hűgomat, Szajurit. – Ezután meghajoltam az úrnő előtt és ezt mondtam: – Kérem a jóindulatát, asszonyom. – Az úrnő és Mameha ezután még néhány percig elbeszélgetett, majd távoztunk. Ahol udvariasan teára is behívtak, ott általában öt percig tartózkodtunk. Én a teákból legfeljebb egy kortyot ittam. Ugyanis kimonóban toalettet használni a világ egyik legnehezebb dolga. Ezt talán még a mai napig sem tanultam meg igazán.

Mindössze egy óra alatt annyira elfáradtam, hogy a legkisebb mozdulat is nehezemre esett. De hősiesen kitartottam. Akkoriban mintegy harminc-negyven első osztályú és körülbelül száz alacsonyabb osztályú teaház lehetett Gionban. Természetesen nem látogattuk végig valamennyit. Abba a tizenöt-tizenhat teaházba mentünk, ahová gyakrabban hívták Mamehát. Az okiják száma néhány száz lehetett, de csak azt a néhányat látogattuk meg, amelyekkel volt Mamehának kapcsolata.

Körutunkat három óra tájban fejeztük be. A legszívesebben rögtön visszamentem volna az okijába, hogy lefeküdjek és aludjak egy jó nagyot. Mameha azonban azt tervezte, hogy este magával visz egy teaházba.

- Fürödj meg – mondta. – Erősen át vagy izzadva és a sminked tönkrement.

Meleg őszi nap volt, amikor elkezdődött a gésaéletem.

Az okijában Auntie segített a levetkőzésben, majd megkönyörült rajtam és engedélyezett egy félórányi szunyókálást. Visszafogadott kegyeibe, mert látta, hogy igyekszem hibáimtól megszabadulni, a jövőm pedig ígéretesebbnek látszott, mint Úritöké. Időben ébresztett és én siettem a fürdőbe. Öt órára már be is fejeztem az öltözködést és a sminkelést. Rettenetesen izgatott voltam, hiszen hosszú éveken át folyton csak azt láttam, amint Hatszumomo, majd később Úritök is szépen felöltözve és kisminkelve távozik az okijából. A rendezvény, amelyre el kellett mennem, a Kanszai Nemzetközi Hotelben rendezett bankett volt. A bankettek nagyon formális rendezvények. A résztvevők, szorosán egymás mellett, egy U-alakú asztalt ültek körül. Az ételek alacsony állványokon ott vannak előttük. A férfiakat szórakoztató gésák az U-alakzat

belsejében mozognak és mindegyik vendéggel csak néhány percig foglalkoznak: kitöltik nekik a szakét és néhány kedves szót váltanak velük. Nem valami izgalmas feladat és újoncként a szerepem még kevésbé volt izgalmas, mint Mameháé. Ugyanis csak az volt a feladatom, hogy szinte árnyékként kövessem. Amikor bemutatkozott valakinek, én is mélyen meghajoltam és ezt mondtam: – A nevem Szajuri. Újonc vagyok és kérem a jóindulatát. – Ennél többet egyszer se mondtam és senki sem méltatott válaszra.

A bankett vége felé a terem egyik oldalán szétnyitották a tolóajtókat és Mameha egy másik gésával együtt eltáncolta a *Csi-jo no Tomo* – „Örökké együtt” – nevű táncot. Megható tánc, amely két jó barátnő hosszú távollét utáni találkozását idézi föl. A férfiak többsége közben a fogait piszkálta. A résztvevők egy gumiszelepeket vagy hasonlót gyártó nagyvállalat vezetőségi tagjai közé tartoztak és évenként szokásos bankettjüket ezúttal Kiotóban tartották. Szerintem egyetlen egy se volt köztük, aki különbséget tudott volna tenni a tánc és az alvajárás között. Én azonban szinte transzban voltam. A gioni gésák tánc közben mindig legyezőt tartanak a kezükben és Mameha különösen jól értett ennek kezeléséhez. Először zárt legyezővel a kezében perdült egyet és közben a csuklóját kecsesen föl-alá mozgatva a víz hullámzását utánozta. Ezután kinyitotta a legyezőt, mire az csészévé változott, amelybe a társa szakét öntött. A tánc és a zene egyaránt nagyon szép volt. A zenét egy hihetetlenül sovány, vizenyős szemű gésa szolgáltatta.

A formális bankettek ritkán tartanak két óránál hosszabb ideig. Így aztán nyolc órakor megint kint voltunk az utcán. Már éppen el akartam búcsúzni Mamehától, amikor ő hirtelen megszólalt: – Eredetileg arra gondoltam, hogy hazaküldelek. De látom, majd kicsattansz még az energiától. Én most a Komorijó Teaházba megyek. Gyere velem és majd belekóstolsz abba, milyen egy informális rendezvény. Ez a bemutatkozásodat is meggyorsíthatja.

Ezek után nem mondhattam meg, mennyire elfáradtam. Így aztán hallgattam igazi érzelmeimről és követtem Mamehát.

Mameha útközben elmondta, hogy a partit a tokiói Nemzeti Színház vezetője adja. Minden fontosabb gésa negyedet jól ismer, és bizonyára nagyon szívélyesen fogadja, amikor Mameha bemutat neki, de valószínűleg nem fog velem hosszabban beszélgetni. Az egyetlen teendőm, hogy mindig csinos és figyelmes legyek. – Nagyon vigyázz arra, hogy sohase nézz ki rosszul – figyelmeztetett.

A teaházban egy szolgáló a második emeletre küldött minket. Alig mertem benézni a helyiségbe, amikor Mameha letérdelt és eltolta az ajtót. Egy asztal körül hét-nyolc férfi üldögélt párnákon. Rajtuk kívül még négy gésa volt bent. Meghajoltunk, beléptünk a helyiségbe és rögtön le is térdeltünk, hogy becsukjuk magunk mögött az ajtót. Ugyanis ez az előírásszerű mód, ahogyan a gésáknak be kell lépniük egy helyiségbe. Mameha előre megmondta, hogy először a többi gésát illik köszönteni, ezután az asztalfőn ülő vendéglátó következik és csak ezután kerül sor a többi vendégre.

– Mameha-szan! – szólalt meg az egyik gésa. – Még éppen időben érkeztél ahhoz, hogy elmeséld nekünk a parókakészítő Konda-szan történetét.

– Nahát, már egyáltalában nem emlékszem a történetre – válaszolt Mameha, mire mintegy vezényszóra mindenki felnevetett. Én nem értettem, mi olyan mulatságos. Mameha megkerülte az asztalt és letérdelt a vendéglátó mellett. Én követtem a példáját.

- Igazgató úr kérem, engedje meg, hogy bemutassam az új hűgomat – mondta.

Nekem erre meg kellett hajolnom, megmondanom a nevemet és kérnem kellett az igazgató jóindulatát stb. Az igazgató ideges természetűnek látszott, a szemei kidülledtek és olyan törekenynek tűnt, mint egy kiscsirke. Rám se nézett, cigarettájának hamuját belepöccintette a majdnem tele hamutálcába és így szólt:

– Mi az a fecsegés Konda-szanról, a parókakészítőről? A lányok minden este hallani akarják a történetét, de senki sem hajlandó elmondani.

- De igazán nem emlékszem rá! – mentegetőzött Mameha.

- Ez azt jelenti – szólalt meg egy másik gésa –, hogy Mameha-szan szégyelli a dolgot,

azért nem mondja el a történetet. Így tehát kénytelen leszek én elmondani.

A férfiaknak láthatóan tetszett az ötlet, Mameha azonban búsan sóhajtott egyet.

- Előbb adok Mamehának egy pohár szakét, hogy megnyugodjon – mondta az igazgató és az asztal közepén lévő tálban megmosta a saját szakés poharát, mielőtt megtöltve átadta volna azt Mamehának.

- Nos – kezdte el a történetet a gésa –, az a Konda-szan Gion legjobb parókakészítője, legalábbis ezt mondják róla. Mameha évek óta őhozzá jár. Ő mindig mindenből a legjobbat választja. Erről saját maguk is meggyőződhetnek, ha ránéznek.

Mameha úgy tett, mintha nagyon haragudna.

- Csúfolódnivalóan nagyon tud – jegyezte meg az egyik férfi.

- Az előadások közben – folytatta a gésa –, a parókakészítő mindig ott áll a színpalak mögött, hogy segítsen az átöltözésnél. De amikor a gésa leveti a ruháját, néha el-elcsúszik valami és aztán egyszerre csak ott van... egy meztelen mell! Vagy egy-két hajszál. Az ilyesmi ugyebár megesik? És egyébként is...

- És én bárgyú módon évek óta egy bankban dolgozom. Nem is értem, miért nem lettem inkább parókakészítő? – szólalt meg az egyik férfi.

- Ahhoz nem elég, ha valaki meztelen nőket nézeget. És egyébként is, Mameha-szan mindig nagyon szemérmes és paraván mögé húzódik, amikor ruhát kell váltania...

- Hadd meséljem én el a történet további részletét – szakította félbe Mameha a gésa elbeszélését. – Helytelenül minősíted a viselkedésemet. Nem szemérmességből kértem a paravánt az átöltözéshez, hanem azért, mert Konda-szan szinte mindig lenézte rólam a ruhát és majd felfalt a szemével, amikor átöltöztem. Csoda, hogy nem égetett a szemével lyukakat a ruháimba.

- Miért nem engedélyezett neki néha egy-egy kukkantást – szakította félbe az igazgató Mamehát. – Miért nem volt kedvesebb hozzá?

- Ez eddig még nem jutott eszembe – válaszolta Mameha. – De igaza van, igazgató úr. Hiszen egy-két kukkantás nem árthat. Nem volna szíves nekünk is engedélyezni egyet akár mindjárt is?

Hatalmas nevetés. Amikor a nevetés végre kezdett megszűnni, az igazgató fölkelt és elkezdte levenni ruhájának az övét.

- Csak akkor vagyok hajlandó folytatni a vetkőzést – szólta Mamehához –, ha Ön is hajlandó egy kis bepillantást engedélyezni...

- Ilyet én nem mondtam – védekezett Mameha.

- Lehetne nagylelkűbb is!

- Akik nagylelkűek, azok nem mennek gésának – replikázott Mameha. – Azoknak az a feladatuk, hogy patronálják a gésákat.

- Semmi baj. Minden rendben – mondta az igazgató és leült. Őszintén szólva nagyon megkönnyebbültem, hogy nem erőltette a dolgot, pedig látszott, a többiek nagyon jól szórakoznak. Engem azonban nagyon zavart a dolog.

- Hol is voltam akkor? – tette föl a költői kérdést Mameha. – Ja igen, az egyik nap is odahozatom a spanyolfalat és azt hittem, hogy ez elég is Konda-szan leskelődései ellen. De aztán az egyik jelenésem előtt sietek vissza a toalettről és nem találok sehol Konda-szant. Már kezdtem pánikba esni, mert a következő jelenetben másik parókára volt szükségem. Aztán egyszerre csak azt látom, hogy ott ül a fal mellett, rosszul van és erősen izzad. Már azon kezdtem gondolkodni, nincs-e a szívének valami baja! A parókám ott volt mellette a padon. Amikor észrevett, elnézést kért és segített a paróka fölhelyezésében. Később aztán odaadott nekem egy általa írt levelet...

Itt megszoklott a hangja és elhallgatott. Aztán egy kis idő múlva megszólalt az egyik férfi: – Nos, mi állt a levélben?

Mameha tenyerébe rejtette az arcát. Nem tudta folytatni a történetet. Kitért a hahota.

- Nos, majd én elmondom, mi állt a levélben – jelentkezett ismét a gésa, aki elkezdte a

beszámolót. – Ilyesmiket írt: „Kedves Mameha, Ön Gion legszebb gésája stb. Azokat a parókákat, amelyeket már viselt, nagy becsben tartom. Hazaviszem őket a műhelyembe, a nap folyamán többször is beléjük temetem az arcomat, hogy érezzem hajának az illatát. De ma, amikor kiment a toalettre, életem legnagyobb élményét kaptam Öntől. Amíg Ön odabent volt, én az ajtónál hallgatóztam és attól a gyönyörű csobogástól, amely szebb még a vízesés hangjánál is...”

A férfiak ezen akkorát nevettek, hogy a gésa egy kis ideig nem tudott szóhoz jutni. Aztán így folytatta:

„...és attól a gyönyörű csobogástól, amely szebb még a vízesés hangjánál is, felállt a szerszámom, amelyen keresztül én csobogok...”

- Nem is ez állt a levélben – tiltakozott Mameha. – Ezt írta: – „Attól a gyönyörű csobogástól, amely szebb még a vízesés hangjánál is, elkezdett duzzadni az én megfelelő tagom...”

A történetet ismét a másik gésa folytatta: – Aztán közölte Mamehával, hogy az izgalma miatt volt képtelen arra, hogy a helyén maradva várja meg Mamehát. Azt is közölte, hogy reméli, lesz még az életben hasonló élményben része.

Persze mindenki harsogva nevetett és én is úgy tettem, mintha nevetnék. De be kell valljam, nem nagyon értettem, hogy ezek a férfiak, akik nagy pénzt fizettek azért, hogy kimonós nők körében szórakozhassanak, ugyanolyan fajta történeteket szeretnek hallgatni, mint amilyeneket a joroidói gyerekek mesélgettek egymásnak. Azt vártam volna, hogy a beszélgetés majd az irodalomról, a kabukiról vagy hasonlókról folyik majd. Később kiderült, hogy vannak ilyenfajta összejövetelek is, elsősre azonban csak egy gyermekes szórakozásokat kedvelő társaságba csöppentem bele.

A mellettem ülő férfi az egész elbeszélés alatt az ételtől foltos arcát tisztogatta és nem törődött velem. Most azonban hosszasan rám nézett és ezt kérdezte: – Mi van a szemeddel, kicsikém? Vagy talán csak túl sokat ittam?

Valóban túl sokat ivott, ezt azonban nem lett volna helyes megmondanom neki. Ám még mielőtt válaszolhattam volna, felhúzta a szemöldökét, majd elkezdte olyan hevesen vakarni a feje búbját, hogy valóságos hófelhő borította el a két vállát. Mint utólag megtudtam, Gionban rettenetesen korpás volta miatt „Hózápor úrnak” keresztelték el. Valószínűleg el is felejtette, mit kérdezett tőlem – vagy talán nem is várt a kérdésére választ –, mert most a koromat kérdezte. Megmondtam, hogy tizennégy éves vagyok.

- Te a legöregebb tizennégy éves vagy, akivel valaha találkoztam. Vedd el – mondta és felém nyújtotta üres szakés poharát.

- Nem, nem, köszönöm uram, nem fogadhatom el, mert még csak újonc vagyok... – kezdtem mondani. Mameha ugyanis ezt tanácsolta nekem. Hózápor úr azonban oda sem figyelt, mit mondok. Mindaddig a levegőben tartotta a poharát, amíg el nem vettem tőle. Aztán szakét akart a poharamba tölteni.

Nem akartam szakét inni, mert a gésajelölteknek – különösen az újoncoknak – gyermekek látszatát kell kelteniük. Azonban azt sem tehettem meg, hogy ne engedelmessédjem, ha egy férfi valamire megkér. Így aztán odatartottam neki a poharát. Ő azonban megint megvakarta a fejét, mielőtt szakét töltött volna nekem és szörnyülködve láttam, hogy néhány korpaszem a poharamba is beleesik. Megtöltötte a poharamat és így szól: – Idd meg. Ez az első, de még sokat fogsz utána küldeni.

Rámosolyogtam és már éppen kezdtem a poharát az ajkamhoz emelni – hiszen fogalmam sem volt, mi egyebet tehetnék –, amikor szerencsémre Mameha megmentett az ivástól.

- Ez az első napod itt Gionban, Szajuri. Nem szeretném, ha részegre innád magad – mondta. – Elég, ha csak egy kicsit megnedvesíted az ajkad.

Engedelmeskedtem és csak megnedvesítettem az ajkaimat a szakéval. A megnedvesítésen azt értem, hogy az ajkaimat először szorosán összezártam, majd annyira megdöntöttem a szakés poharát, hogy a pálinka megnedvesítse a bőrömet. Aztán gyorsan letettem a poharát az asztalra

és ezt mondtam: – Nahát! Hogy ez milyen finom! – és közben kivettem a zsebkendőmet az obiból. Nagyon megkönnyebbültem, amikor az ajkaimról letöröltem a szaké maradékát. Megnyugtató, hogy ezt Hózápor úr észre nem vette, mert eközben szinte megbűvölten nézte az előtte lévő teli szakés poharat. Aztán két ujja közé fogta azt és egyenesen a torkába öntötte. Aztán fölállt és udvariasan bejelentette, ki kell mennie a mosdóba.

A gésajelölteknek tulajdonképpen el kellene kísérniük a férfiakat a mosdóba, az újoncoktól azonban ezt még nem várják el. Ha nincsen jelölt a helyiségben, a férfi egyedül megy ki, esetleg az egyik gésa kíséri ki. Hózápor úr azonban a helyén maradt és várakozóan nézett le rám. Ebből rájöttem, elvárja tőlem, hogy keljek föl és kísérjem el.

Fogalmam se volt, hogy a Komorija Teaházban hol van a mosdó, Hózápor úr azonban tudta az utat. Amikor megérkeztünk, félreállt, hogy kinyithassam neki az ajtót. Amikor becsuktam mögötte, és kint az előcsarnokban várakoztam rá, hallottam, hogy valaki fölmege a lépcsőn, azonban nem tulajdonítottam ennek jelentőséget. Hózápor úr elég gyorsan végzett és elindultunk visszafelé. Amikor beléptünk a helyiségbe, észrevettem, hogy közben egy jelölt kíséretében még egy gésa érkezett. Háttal lévén az ajtó felé nem láthattam az arcukat mindaddig, amíg Hózápor urat követve át nem kerültem az asztal másik oldalára. Leültem és fölnézve kiket látnak szemeim? Hatszumomót, aki mosolyogva néz rám és mellette ott ül Úritök.

15. FEJEZET

Örömeben Hatszumomo is szokott mosolyogni, mint bárki más. És különösen annak tudott örülni, ha más valakit gyötörhet. Éppen ezért legszebb mosolyát pazarolta rám:

- Nocsak, micsoda véletlen! Egy újonc! Talán nem is volna szabad elmondanom a történet befejezését, hogy ne hozzam zavarba szegénykét.

Abban reménykedtem, hogy Mameha a segítségemre siet, elbúcsúzik és magával visz. Ő azonban megelégedett azzal, hogy aggódó pillantást vetett felém. Valószínűleg azt gondolta, ha most Hatszumomót egyedül hagyja ezekkel a férfiakkal, az olyan, mintha elmenekülne az égő házból. Helyesebbnek vélte, ha ott marad és igyekszik menteni, ami menthető.

- Azt hiszem, az újoncoknak nagyon nehéz lehet a dolguk – kezdte Hatszumomo. – Te is így gondold, Úritök?

Úritök már teljes jogú gésajelölt volt, az újonc ideje hat hónappal előbb letelt. Együttérzést kérő tekintettel néztem rá, ő azonban közömbösen maga elé meredt, a kezeit az ölébe ejtette. Minthogy jól ismertem, tudtam, hogy az a kis ránc az orra hegyén azt jelenti, ki van borulva.

- Igen, asszonyom – válaszolta.

- Bizony, nehéz időszak ez – folytatta Hatszumomo. – Még most is emlékszem, milyen nehéznek találtam magam is... Mi is a neved, kis újonc?

Szerencsére nem kellett válaszolnom, mert helyettem Mameha szólalt meg.

- Önnek teljesen igaza van, Hatszumomo-szan, hogy az nehéz időszak volt az Ön számára. Ehhez persze az is hozzájárult, hogy Ön meglehetősen nehezen tanult.

- Szeretném hallani a történet végét – szól közbe az egyik férfi.

- És hozzuk vele zavarba azt a szegény újoncot, aki még csak most kezdi a pályát? – tiltakozott Hatszumomo. – Csak akkor vagyok hajlandó elmesélni a történetet, ha megígérik, hogy közben nem erre a szegény kislányra gondolnak. Képzelnék egy másik kislányt maguk elé.

Hatszumomo ördögien rosszindulatú tudott lenni, ha akart. E bejelentése után a férfiak egészen biztosan azt fogják képzelni, hogy a történet rólam szól.

- Nos, halljuk, mi is történt – mondta Hatszumomo. – Aha, egy újoncot említettem. Nos, a nevére már nem emlékszem, de kell valamilyen nevet adnom neki, ha beszélni akarok róla. Mondd csak, kis újoncom, mi is a neved?

- Szajuri, asszonyom – válaszoltam. Az idegességtől úgy kipirult az arcom, hogy nem

csodálkoztam volna, ha megolvad a sminkem és lefolyik az ölembe.

– Szajuri. Milyen kedves név! De nem illik hozzád. Nos, nevezzük el a történetemben szereplő újoncot „Majurinak”. Egy szép napon a Shidzso sugárúton sétáltam Majurival. Nővérenek okijája felé tartottunk. A szél nagy erővel fúj, úgyhogy még az ablakok is beleremegtek. Szegény Majurinak még nem sok tapasztalata volt, hogyan kell a kimonót viselni. Nagyon sovány lévén, nem volt nehezebb egy falevélnél. A kimonó ujjai viszont olyanok, mint a vitorlák. Miközben átmentünk az utca túloldalára, egyszerre csak eltűnt mellőlem és valamilyen apró zajt hallottam. Ilyesféleképpen hangzott: „Ah... ah...”

Hatszumomo itt felém fordult:

– Az én hangom nem elég magas – mondta. – Mondd csak te, hogy „Ah... ah”.

Mit tehettem volna? Megpróbáltam legjobb tudásom szerint utánózni a hallott hangot.

– Nem jó! Sokkal magasabb hangon kellene... különben, már nem is fontos! – Hatszumomo a mellette ülő férfihoz fordult és bizalmasan ezt suttogta: – Tudja, a kislány nem valami okos. – Nemtetszésének kifejezéséül megrázta a fejét, majd folytatta a történetet. – Nos, amikor megfordultam, láttam, hogy szegény Majurit a szél egy egész háztömbbel odébb repítette. A karjaival és lábaival kalimpálva úgy nézett ki, mint egy hátára fordult bogár. Úgy nevettem, hogy majdnem elszakadt az obim. Aztán egy forgalmas kereszteződésben egy kocsni elé került. A szél, hála az égnek, a motorháztetőre sodorta! A lábai égnek álltak... a szél megemelte a kimonóját. Nos, a többit már Önök is el tudják képzelni.

– Nem egészen. Végül is mi történt? – kérdezte az egyik férfi.

– Ilyen gyöngye a képzelőerejük? – folytatta Hatszumomo. – A szél a kimonóját egészen a csípőjéig emelte. Hogy ne lássák meztelenül, perdült egyet, úgyhogy a két lába két különböző irányba mutatott és a legdiszkrétebb része a szélvédőhöz tapadt, pontosan a vezető orra előtt...

A férfiak mind hangosan hahotáztak, még az igazgató is, aki szakés poharával ütemesen verte az asztalt és ezt kiáltotta: – Miért nem tud ilyesmi egyszer velem is megtörténni?

– De igazgató úr – szólalt meg ismét Hatszumomo –, az a leány még csak újonc volt! És a vezető amúgy sem láthatott valami túl sokat. Vajon mit láthatna az asztal túlsó felén ülő leány diszkrét alkatrészből, ha odanézne? – Hatszumomo természetesen rám célzott. – Hiszen ez még egy kisbaba!

– A leányok fanszörzete néha már tizenegy esztendőskorukban kezd megnőni – vetette közbe az egyik férfi.

– Hány éves vagy, kicsi Szajuri? – kérdezte tőlem Hatszumomo.

– Tizennégy éves vagyok, asszonyom – feleltem a lehető legudvariasabban. – De nemsokára tizenöt leszek.

A férfiaknak tetszett a válaszom és Hatszumomo mosolya hidegebbé vált.

– Tizennégy éves vagy? Nagyszerű! És persze még sehol egyetlen szőrszál sincs rajtad...

– Szó sincs róla. Rengeteg szőrszálam van, itt fent! – mondtam, és az egyik kezemmel a fejemre ütöttem.

Noha a megjegyzésemet én magam nem találtam valami okosnak, a férfiaknak mégis tetszett, mert még nagyobbat nevettek, mint Hatszumomo történetén. Hogy a látszatot fenntartsa és jelezze, nem ő maradt alul, Hatszumomo velük nevetett.

A nevetés lecsillapulta után Mamehával együtt én is távoztam. Még jóformán be sem csukódott mögöttünk az ajtó, amikor hallottuk, hogy Hatszumomo is búcsúzik. A lépcsőn Úritökkel együtt utolért bennünket:

– Mameha-szan – szólalt meg Hatszumomo –, remekül szórakoztunk. Nem is értem, miért nem vagyunk együtt gyakrabban?

– Igen, az este valóban nagyon szórakoztató volt – válaszolt Mameha. – Ez azonban még csak ízelítő abból, ami következik.

Mameha elégedett pillantást vetett rám. Előre élvezte, hogyan alázzuk majd meg Hatszumomót.

Aznap este, visszatérve az okijába, először lefürödtem és eltávolítottam a sminkemet, majd Auntie kérdéseire válaszolgattam, aki az este minden apró részletére kíváncsi volt. Eközben Hatszumomo is hazaérkezett. Általában nem szokott ilyen korán megérkezni, de az arcára vetett pillantásból rögtön tudtam, csak azért jött vissza korán, hogy kitöltse rajtam a dühét. Még a megszokott kegyetlen mosolyát sem volt képes viselni, hanem annyira összeszorította az ajkait, hogy egyenesen csúnyának hatott. Csupán egy pillanatra állt meg előttem, azután visszakézből pofon ütött. Az utolsó dolog, amit a pofon előtt láttam, gyöngysornak látszó összeszorított fogsora volt.

A dolog annyira megdöbbenett, hogy fogalmam sincs, mi történt közvetlenül a pofon után. Hatszumomo és Auntie bizonyára összevitakoztak, mert amikor magamhoz tértem, Hatszumomo hangját hallottam: – Ha ez a leány a nagy nyilvánosság előtt ismét szembe mer szállni velem, arcának másik oldalát sem fogom kímélni!

- Mi volt az, amivel szembeszálltam Önnel? – kérdeztem.

- Nagyon jól tudad, mire gondolok, amikor a szőreidet emlegettem, de te bolondot csináltál belőlem. Ne félj, Csijókám, megígérem neked, hogy nem maradok adósod.

Hatszumomo ezután eltávozott az okijából. Odakint Úritök várakozott rá.

Az esti eseményekről a következő délután beszámoltam Mamehának, ő azonban nem nagyon izgatta magát a dologgal.

- Mi itt a probléma? – kérdezte. – Hatszumomo keze, hála az égnek, nem hagyott maradandó nyomot az arcodon. Hiszen eleve számolnod kellett a bosszújával, amikor azt a megjegyzést tetted.

- Engem csak az aggaszt, mi lesz, ha megint találkozunk vele – vettem közbe.

- Megmondom neked, mi fog történni. Megfordulunk és eltávozzunk. A meghívó csodálkozni fog, hogy megérkezünk és rögtön el is távozzunk, ez azonban még mindig jobb, mint hogy ha Hatszumomo még egy alkalmat kap ahhoz, hogy megalázzon téged. Egyébként is, a vele való találkozás inkább előnyös, mint hátrányos lesz a számunkra.

– Nem értem, hogy válhat a vele való találkozás előnyünkre.

– Ha Hatszumomo miatt kénytelenek leszünk több teaházat elhagyni, annak egyhamar híre megy és több meghívást fogunk kapni, mint valaha.

Mameha önbizalma megnyugtató hatással volt rám. Abban reménykedtem, hogy ezentúl mindig egy kellemesen eltöltött este élményével térek vissza az okijába. A következő alkalommal egy fiatal filmszínész estélyén vettünk részt. A színész nem látszott többnek tizennyolc évesnél, de nem volt egyetlen szál haj sem a feje tetején, sőt még szempillája és szemöldöke sem volt. Néhány évvel később nagy hírnévre tett szert, de csak halálának módja miatt. Miután megölt egy fiatal tokiói pincéernőt, a kardjába dőlt. Mindaddig nagyon furcsa embernek tartottam, amíg észre nem vettem, hogy erősen figyel. Olyan sokáig éltem egészen elszigetelten az okijában, hogy be kell vallanom, a figyelme jól esett nekem. Több mint egy óra hosszat maradtunk az estélyen, de Hatszumomónak színét se láttuk. Éreztem, hogy egyre közelebb kerülök a sikerhez.

A következő estélyt, amelyen részt vettünk, a Kiotói Egyetem rektora adta. Itt Mameha rögtön beszédbe elegyedett valakivel, akit régóta nem látott és magamra hagyott. Az asztalnál csupán egy ételfoltos fehér inget viselő öregúr mellett volt szabad hely. Az öregúr a szájához emelt sörösüveget csak annyi időre vitte távolabb a szájától, amíg csuklott egyet. Letérdeltem melléje és már éppen be akartam mutatkozni neki, amikor kinyílt az ajtó. Először azt hittem, hogy a következő adag szakét hozzák. Amikor azonban fölnéztem, az ajtóban térdelő Hatszumomót és Úritököt pillantottam meg.

- Te jó ég! – kiáltott fel Mameha és így szólt a mellette ülő férfihoz: – Pontosan jár az órája?

- Igen, nagyon pontosan jár – válaszolt a férfi. – Az állomáson levő óra szerint minden nap utána igazítom.

- Elnézést kell kérnem udvariatlanságunkért, de Szajurival együtt kénytelen leszek távozni. Már egy fél órával ezelőtt másutt kellett volna lennünk!

Fölálltunk és abban a pillanatban, amikor Hatszumomo és Úritök beléptek a helyiségbe, mi eltávoztunk.

Mielőtt elhagytuk volna a teaházat, Mameha bevitt a ház egy üres helyiségébe. A félhomályban nem tudtam kivenni az arcvonásait, csupán szép ovális arcának körvonalait és hajkoronáját láttam. Nyilván ő sem láthatott tisztán engem, ezért szabadjára engedtem haragomat és kétségbeesésemet, hogy nem tudok megszabadulni Hatszumomótól.

- Mit beszélgettél azzal a szörnyeteggel? – kérdezte Mameha.

- Egy szót sem beszéltem vele – tiltakoztam.

- Akkor honnan tudta, hogy ma este itt leszünk?

- De hiszen én magam se tudtam, hogy idejövünk. Így aztán meg se mondhattam volna neki, hogy itt leszünk – védekeztem.

- A szolgálóm tudja, mikor hová kell mennem, de ő aligha... Nos, akkor egy olyan összejövetelet látogatunk meg, amelyről nem túl sokan tudnak. Naru Teruomit a múlt héten nevezték ki a Tokiói Filharmonikusok karmesterének és eljött Kiotóba, hogy itt mindenkinek legyen alkalma körülmádni őt. Nem nagyon kíváncszom oda, de a dolognak van egy nagy előnye... Hatszumomo nincs ott.

Kereszteztük a Shidzso sugárutat és befordultunk egy keskeny mellékutcába, amelyet megtöltött a szaké és a sült jamgyökér szaga. A fényesen kivilágított első emeleti ablakokból hangos nevetés hallatszott. A teaházban egy fiatal szolgáló fölvezetett bennünket az emeleti helyiségbe, ahol a karmester mulatott a vendégeivel. A karmester a feje búbján ágaskodó néhány hajszálát olajjal kente be és hátrafésülte. Mérgeesen dobolt az ujjával a szakés poharán. A többiek két gésa társaságában ivászattal töltötték az időt, a karmester azonban nem volt hajlandó csatlakozni hozzájuk. Egy kis ideig Mamehával beszélgetett, majd megkérte, táncoljon. Azt hiszem, a tánc tulajdonképpen nem érdekelte, csupán ürügyül szolgált ahhoz, hogy a vendégei abbahagyják az ivászatot és ismét törődjenek egy kissé vele is. A szolgáló behozta a shamiszent, odaadta az egyik gésának, Mameha pedig fölvette a tánc kezdő pózát, amikor... kinyílt az ajtó és... a többit már tudja az olvasó. Ismét megjelent Hatszumomo és Úritök. Nem lehetett őket lerázni.

Kár, hogy az olvasó nem láthatta, hogyan mosolygott egymásra Mameha és Hatszumomo. Beavatatlanok azt hihették volna, hogy van valami közös titkuk, holott a valóságban Hatszumomo csupán a sikerét élvezte, Mameha pedig... nos, azt hiszem, ő a haragját rejtette a mosolya mögé. Tánc közben előállt az állkapcsa és az orrlyukai kitágultak. A táncot befejezve vissza sem ment az asztalhoz, hanem elbúcsúzott a karmestertől:

- Köszönöm szépen, hogy szívesen fogadtak, de már nagyon késő van... Szajurival együtt kénytelenek vagyunk elbúcsúzni...

Hatszumomo csak úgy sugárzott a büszkeségtől, amikor becsukódott mögöttünk az ajtó.

Lementünk a lépcsőn. A legalsó lépcsőfokon Mameha megállt. Megvárta, amíg előkerül egy szolgáló – ugyanaz, aki előzőleg fogadott bennünket.

- Milyen nehéz élete lehet egy szolgálónak! – szólt Mameha a lányhoz. – Amikor olyan sok szép dolog van a világon, amit meg lehetne venni, ha volna az embernek pénze hozzá. Mondd csak, mit csinálsz majd azzal a pénzzel, amit most kapsz?

- Nem kaptam semmit, asszonyom – válaszolt a lány. De látva, milyen idegesen jár fel-alá az ádámcsutkája, biztos voltam benne, hogy hazudik.

- Mennyi pénzt ígért Hatszumomo?

A lány elszégyellte magát. Én csak akkor értettem meg, mire gondol Mameha. Később megtudtuk, hogy Hatszumomo Gion minden első osztályú teaházában legalább egy lányt megvesztegetett, hogy telefonáljon Jokónak – okijánkban ő tartózkodott a telefon mellett –, ha Mameha és én megérkeztünk valamelyikbe. Akkoriban persze még nem tudtuk, hogy Jokó is benne van a dologban, de Mameha helyesen következtetett, hogy a teaházi szolgáló értesítette

valamilyen módon Hatszumomót az érkezésünkről.

A lány mereven nézett maga elé, képtelen volt Mameha szemébe nézni. A tekintete még akkor is lefelé irányult, amikor Mameha fölemelte az állát. Amikor kiléptünk a teaházból, a fenti ablakból kihallatszott Hatszumomo hangja:

- Nos, mi volt a neve? – kérdezte.

- Szajuko – válaszolt az egyik férfi.

- Nem Szajuko, hanem Szajuri – javította ki egy másik.

- Azt hiszem, ez a helyes – mondta Hatszumomo. – De talán nagyon bánthatna, ha elmondanám... nem is szabad elmondanom. Felületesen nézve olyan szépnek látszik...

- Én ugyan nem sokat láttam belőle, de elég csinosnak találtam – jegyezte meg az egyik férfi.

- És milyen szokatlanul szép szemei vannak – szólalt meg az egyik gésa.

- Tudják, mit mondott egyszer egy férfi a szemeiről? – szólt közbe Hatszumomo. – Hogy olyan a színük, mint az összetaposott gilisztáké.

- Összetaposott giliszták... Ilyen színmeghatározást még életemben nem hallottam.

- Nos, akkor megmondom, amire az előbb céloztam. De kérem, kezeljék a dolgot bizalmasan. Valamiféle betegségtől olyanok a mellei, mint egy öreg nőé... lelógnak és ráncosak... szörnyen néznek ki! Egyszer láttam őt a fürdőszobában...

Mamehával egy kis ideig megálltunk hallgatózni, de amikor ezt meghallottuk, Mameha oldalba bökött és odébb álltunk. Kimentünk a főútra, majd Mameha ezt mondta:

- Azon gondolkodom, hová menjünk, de egyetlen biztos hely sem jut az eszembe. Ha az a nő itt meg tudott találni bennünket, Gionban akárhol képes ránk bukkanni. Az a legjobb, ha visszamész az okijádba, Szajuri és ott maradsz addig, amíg valami új tervet nem eszelünk ki.

A második világháború alatt, néhány évvel az előzőkben tárgyalt események után, egy juharfa lecsüngő ágai alatt tartott ünnepség közben egy tiszt egyszerre csak kivette a pisztolyát a tokjából, mert imponálni akart nekem. Emlékszem, mennyire meglepett a fegyver szépsége. A fémjének szép fényes szürke színe volt, az ívelése tökéletesen sima. Fából készült fogantyújának csodaszép volt az erezete. Amikor azonban arra gondoltam, mire valók a fegyverek és meghallgattam a vele kapcsolatos történeteket, már nem találtam a pisztolyt szépnek.

Ez lett a véleményem Hatszumomóról is, amikor akadályokat gördített bemutatkozásom útjába. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy nem vettem előbb is észre, milyen szörnyeteg. De mindig irigyeltem a szépségét. Most már ez is megszűnt. Noha az lett volna a dolgom, hogy bankettekre és egyéb rendezvényekre járjak, ahelyett ott kellett ülnöm az okijában és ugyanúgy kellett a táncot és a shamiszenen való játékot gyakorolnom, mintha semmi sem történt volna. Amikor Hatszumomo teljes gésa díszben elparádézott előttem és fekete ruhája fölötti hófehér sminkje olyan volt, mint a hold tányérja egy ködös éjszakán, talán még a vak is gyönyörűnek mondhatta volna. Én azonban csak gyűlölni tudtam és a szívem a torkomban dobogott, amikor megláttam.

A következő néhány napon Mameha többször magához hívatott. Minden alkalommal azt hittem, hogy végre sikerült valamit kitalálnia Hatszumomo aknamunkája ellen, de mindig kiderült, hogy olyasvalamit kellett elintéznem, amit nem bízhatott a szolgálójára. Végül egyenesen föltemtem Mamehának a kérdést, mit gondol, milyen jövő vár rám.

- Attól félek, jelenleg vakvágányon vagy, Szajuri-szan – válaszolta. – Remélem, előbb-utóbb sikerül félretennünk az útból azt a gonosz nőszemélyt. Addig azonban, míg nem találunk ki valami jó tervet a praktikái ellen, jobb, ha nem mutatkozol a társaságomban Gionban.

Természetesen nagyon csalódottnak éreztem magam, de el kellett ismernem, Mamehának igaza van. Hatszumomo bizonyára nevetségessé tenne mind a gioni férfiak, mind a gioni nők szemében. Ezért helyesebb, ha nem mozdulok ki az okijából.

Mameha szerencsére nagyon ügyes volt és időről időre sikerült olyan meghívásokat szereznie, ahová engem is nyugodtan elvihetett magával. Hatszumomo Giont lezárhatta előlem,

az egész világot azonban nem tarthatta uralma alatt. Ezért azután Mameha magával vitt olyankor, amikor Gionon kívülre szóló meghívást kapott. Egy nap például vonattal utaztunk Kobéba, ahol Mamehának egy új gyár felavatásán kellett elvágnia a szalagot. Egy másik alkalommal a Nippon Telefon- és Távíró Társaság volt elnökét kísértük el kiotói körútján. Az utat gépkocsival tettük meg, ami igen nagy hatással volt rám. Ekkor láttam ugyanis először, milyen kicsi Gion Kiotó egészéhez képest, no meg ezúttal ültem először autóban. Arra is csak ez alatt az idő alatt jöttem rá, milyen nyomorban élt sok ember ezekben az években. Láttam ugyanis, hogy számos család a fák védelmében, a szabad ég alatt tanyázik gyermekeivel együtt. Tetőtől talpig piszkosak voltak, mert még fürdésre sem volt elég pénzük. Nem állítom, hogy sohasem láttam szegény embereket Gionban, de olyanokat, akik ennyire mélyen sülyedtek volna a nyomorba, valóban nem láttam. El sem tudtam képzelni, hogy én – aki Hatszumomo terrorja alatt éltem – a nagy világválság idején sokkal jobb körülmények között élek, mint sokan mások.

Egyik nap, amikor hazatértem az iskolából, azt az üzenetet kaptam, hogy vigyem magammal a sminkeszközeimet és siessek Mameha lakására. Amikor megérkeztem, Icsoda úr, aki Bekku úrhoz hasonlóan öltöztetőként dolgozott, éppen Mameha obiját kötötte meg.

- Siess, készítsd el gyorsan a sminkedet – közölte Mameha. – A másik szobában kikészítettem egy kimonót a számodra.

Mameha lakása a gioni viszonyok között igen nagynak számított. A nagyszobán kívül – ebben hat tatami fért el – volt még két kisebb szoba. Az egyik volt az öltöző és egyúttal a szolgálók szobája, a másik volt Mameha hálószobája. A hálószobában volt kiterítve a kimonó, amelyet az egyik szolgáló tett ki számomra. Engem a lepedő lepett meg, amelyre a kimonót a lány tette. A lepedő ugyanis olyan friss volt, mint a frissen leesett hó, abban biztosan nem aludt az éjszaka senki. Amíg átöltöztem, ezen a rejtélyen törtem a fejem. Amikor azután hozzáláttam a sminkeléshez, Mameha elmagyarázta, miért hívatott.

– A báró ismét itt van a városban – mondta. – Idejön ebédre. Azt akarom, hogy ismerkedj meg vele.

A báróról eddig még nem szóltam. Mameha egyszerűen csak „a báró” címen emlegette Macunaga Cunejoshi bárót – a *dannáját*. Bárók és grófok ma már nincsenek Japánban, de a második világháború előtt még léteztek ezek a címek. Macunaga báró a leggazdagabb főnemeseink közé tartozott. Az egyik legnagyobb bank az ő családjának volt a tulajdonában. A bárói címet eredetileg a bátyja örökölte, de őt az Inukai kormány idejében, amelyben ő volt a pénzügyminiszter, meggyilkolták. Mameha *dannája* nemcsak a bátyjának a címeit örökölte, hanem a vagyonát is, köztük egy kiotói, Giontól nem messze fekvő nagybirtokot is. Üzleti ügyei miatt ideje nagy részét Tokióban kellett töltenie, de volt valami más is, ami Tokióban tartotta. Néhány évvel később ugyanis megtudtam, hogy Tokió Akaszaka negyedében is van egy gésája. Kevés férfi elég gazdag ahhoz, hogy akár csak egyetlen gésát is tartson, Macunaga Cunejoshi báró azonban kettőt is ki tudott tartani.

Most már tudtam, hogy Mameha a délutánját a *dannájával* fogja tölteni, és megértettem, miért láttam friss lepedőt az alvógyékényen.

Gyorsan átöltöztem azokba a ruhákba, amelyeket Mameha kikészített számomra – világoszöld alsóruha, rozsdá- és sárgaszínű kimonó, a szegélynél fenyőfa-mintájú díszítéssel. Mire elkészültem, az egyik szolgáló éppen visszaérkezett a közeli étteremből, ahonnan egy nagy lakkdobozban elhozta a báró ebédjét. Az ételek a dobozba olyan sorrendben voltak betéve – tányérok, tálak, evőeszközök stb. – ahogyan az étteremben felszolgálták volna azokat. A legnagyobb egy lakkozott lapos tál volt, rajta két grillezett és sózott *ajuvál*, amelyeket úgy helyeztek el tálon, mintha a folyóban egymás mellett úsznának. Az egyik oldalon gőzben főtt két apró rák kapott helyet abból a fajtából, amelyeket egészben szokás megenni. A fekete lakkozáson sáv alakban leszórt só jelezte a homokot, amelyen át a rákok ki szoktak menni a partra.

Néhány perccel később megérkezett a báró. A tolóajtó egy picit részén meglestem, amint

Mameha a lépcsőpihenőn leveszi a lábáról a cipőt. Az alakja szerintem mandulához hasonlított, ugyanis alacsony és kövérkés, a szeme táskás volt. A szakáll akkoriban nagyon divatos volt, a báró néhány hosszú és puha szőrszála azonban nem keltette igazi szakáll látszatát, sőt néha inkább arra a tengerifűre emlékeztetett, amelyet nálunk a főtt rizs tetejére szoktak szórní.

- Ó, Mameha... nagyon fáradt vagyok – hallottam a hangját. – Hogy utálom ezeket a hosszú vonatozásokat!

Kilépett a cipőiből és apró lépésekkel betepegette a szobába. Mameha öltöztetője még reggel kikészített egy jól kipárnázott széket és egy perzsaszőnyeget, s az ablak közelében helyezte el azokat. A báró beleült a székbe, de hogy azután mi történt, már nem tudom, mert megjelent Mameha szolgálója és bocsánatkérően meghajolva előttem egészen becsukta a résnyire nyitva álló ajtót.

Körülbelül egy óra hosszat a kis öltözőben maradtam, miközben a szolgáló ki-be járt és felszolgált az ebédet a bárónak. Közben főként a báró beszélt, Mameha hangját csak néha lehetett hallani. Egy ízben úgy hallatszott, mintha valamiért megharagudott volna Mamehára, de aztán a beszélgetés folytatásából kiderült, hogy nem Mamehára, hanem egy olyan férfira haragszik, aki az előző nap kellemetlen személyes kérdéseket tett föl neki. Amikor az ebéd véget ért és már a teáscsészéket is kivitte a lány, végre rám került a sor. Nagyon idegesen térdeltem le előtte, mert arisztokratával addig még nem találkoztam. Meghajoltam előtte, kértem a jóindulatát és egy kissé reménykedtem, hogy szól néhány szót hozzám, azonban szinte tudomást sem vett rólam.

- Mameha – kérdezte –, hová lett az a tekercs, amely mindig itt volt az alkovban? Ha jól emlékszem, egy szép akvarell volt rajta. Sokkal szebb volt, mint ami most van a helyén.

- Az a tekercs, báró, amely most ott van, Macudaira Koicsi saját kezűleg írt verse. Már négy év óta ugyanazon a helyen van.

- Négy év óta? Hát nem az az akvarell volt ott, amikor egy hónapja itt jártam?

- Nem az volt ott... egyébként báróságod közel három hónapja nem tisztelt meg látogatásával.

- Ezek után nem csoda, hogy holtfáradt vagyok. Mindig mondogatom, hogy több időt kellene töltenem Kiotóban, de... valahogyan soha nem jutok hozzá. Mindig közbejön valami. Hadd nézzem meg azt a tekercsset, amelyről beszélek. Nem bírom elhinni, hogy négy éve láttam utoljára.

Mameha behívta a lányt és megkérte, hogy a szekrényből hozza be a kérdéses tekercsset. A lány nekem adta át és nekem kellett szétterítenem. Felmutattam a képet a bárónak, de a kezeim annyira reszkettek, hogy a tekercs majdnem kicsúszott a kezemből.

- Csak óvatosan, kislány! – szólt a báró.

Annyira zavarban voltam, hogy a meghajlás és bocsánatkérés után kénytelen voltam fölnézni a báróra, nem haragszik-e rám. A tekercs felmutatása közben úgy tűnt, hogy inkább engem néz és nem a tekercsset. A tekintete azonban nem szemrehányást fejezett ki. Lassanként rájöttem, a szemei kíváncsiságot jeleznek. Ettől egy kissé visszatért az önbizalmam.

- Ez a tekercs sokkal szebb, mint amelyik most van az alkovban – szólt Mamehához. Közben még mindig engem nézett és nem fordította el a tekintetét, amikor ránéztem. – A kalligráfia egyébként is divatjamúlt már. Jobban tenné, ha azt az izét az alkovban levénné és ezt a tájképet tenné a helyébe.

Mameha kénytelen volt kicserélni a két tekercsset, sőt sikerült olyan arcot vágnia, mintha ezt jó ötletnek tartaná. Amikor a lány segítségével felakasztottam az új képet és összegöngyöltük a régi tekercsset, Mameha megkért, öntsek teát a bárónak. Ha valaki felülről nézett volna bennünket, háromszögalakot láthatott volna – Mameha, a báró és én. A társalgás természetesen csak Mameha és a báró között folyt. Nekem a térdelésen kívül más feladatomból nem volt és különben is úgy éreztem magam, mint ahogyan egy galamb érezheti magát a sólyomfészekben. Pedig mindig arról ábrándoztam, hogy olyan embereket fogok szórakoztatni, mint akiket Mameha szórakoztat – de nemcsak arisztokratákat, hanem olyanokat is, mint az elnök. Még

néhány nappal előbb az a színházigazgató sem nézett így rám, mint a báró. Nem állítom, hogy méltónak tartottam magam a báró társaságára, de a viselkedésem alapján ismét rádöbbsentem, hogy csak egy buta halászfalvi kislány vagyok. Ha Hatszumomo lehetőséget kap rá, annyira lehetetlenné tesz, hogy soha egyetlen valamirevaló férfival sem találkozhatom majd Gionban. De éreztem azt is, hogy Macunaga bárót nem fogom többé látni és az elnökkel sem fogok többé találkozni. Vajon Mameha nem vette-e már észre, mennyire reménytelen eset vagyok és nem hagy-e az okijában elsorvadni, mint holmi kifakult kimonót, amely a boltban még szépek látszott? A báró – akiről kiderült, hogy meglehetősen ideges természetű –, az asztal fölé hajolt, hogy megtisztítsa egy folttól. Ez a helyzet eszembe juttatta az apámat, aki az utolsó napunkon a körmével piszkálta az asztal egyik repedését. Vajon mit gondolna, ha látna engem itt, Mameha lakásában, amint olyan szép ruhát viselek, amelyet ő életében még nem látott, és egy báró ül velem szemben, mellettem pedig Japán egyik leghíresebb gésája foglal helyet. Ehhez a környezethez nem vagyok méltó. És a szép selyemruha sem méltó hozzám. A szépség önmagában nem elegendő.

16. FEJEZET

Egy délután Mamehával átmentünk a Shidzso sugárút hídján a Pontocso negyedbe, hogy néhány új hajdíszt vásároljon. Mameha ugyanis hajdíszeket leginkább ott szeretett vásárolni. A hídon, ami alatt éppen egy öreg vontatóhajó haladt el, hirtelen megállt. Először azt hittem, hogy Mameha csak a bodor füstfelhőkben gyönyörködik, de aztán számomra érthetetlen arckifejezéssel fordult felém.

- Mi a baj, Mameha-szan? – kérdeztem.

- Jobb, ha tőlem hallod meg, mint mástól – kezdte. – Úritök barátnőd éppen most nyerte el a gésajelöltek kitüntető oklevelét. És minden valószínűség szerint másodszor is el fogja azt nyerni.

Mameha arra a kitüntetésre célt, amelyet az abban a hónapban legnagyobb keresetet elérő gésajelöltek kapnak. Talán furcsának tűnhet ilyen kitüntetés létezése, de ennek megvan a maga jó oka. Ha a jelölteket arra ösztönzik, hogy minél többet keressenek, azzal arra biztatják őket, hogy emelkedjenek Gion legbecsültebb gésái közé – vagyis azok közé, akiknek a nagy keresete mások számára is hasznot hoz.

Mameha már többször azt jósolta, hogy Úritök, bármennyire igyekszik is, hosszú évek munkájával is csak néhány férfit tud majd meghódítani és azok egyike sem lesz gazdag. A jóslat elszomorított és ezért örültem, amikor kiderült, hogy Úritöknek nem megy rosszul a sora. Ugyanakkor aggodalommal töltött el az a tény, hogy Úritök máris Gion egyik legnépszerűbb gésajelöltje, én pedig még mindig senki és semmi vagyok. A jövőmet kezdtem egyre sötétebbnek látni.

Úritök sikerének egyik legmeglepőbb vonása az volt, hogy sikerült egy Raiha nevű, jól dolgozó leányt túlszárnyalnia. Az utóbbi hónapokban mindig ő volt a győztes. Raiha édesanyja jó nevű gésa, édesapja pedig Japán egyik legerősebb családjának volt a tagja és mérhetetlenül gazdag volt. Olyankor, amikor Raiha elhaladt mellettem, úgy éreztem magam, mint ahogyan egy bűzös lazac érezheti magát olyankor, amikor egy ezüstlazac méltóságteljesen elúszik mellette. Hogyan sikerült Úritöknek túltennie rajta? Hatszumomo persze a bemutatkozástól kezdve igyekezett őt előtérbe tolni és közben alaposan le is fogyott, úgyhogy már nem is hasonlított régi önmagára. Ám mindettől függetlenül Úritöknek keményen meg kellett dolgoznia azért, hogy megelőzhesse Raihát.

- Ó, ne légy olyan szomorú – szólt Mameha. – Hiszen tulajdonképpen örülnöd kellene.

- Igaza van, nagyon önző voltam.

- Nem erről beszélek. Hatszumomo és Úritök még drágán fognak megfizetni ezért a kitüntetésért. Öt év múlva már senki se fog emlékezni arra, ki is volt Úritök.

- Szerintem úgy fognak rá emlékezni, hogy ő volt az a lány, aki legyőzte Raihát.

- Senki sem győzte le Raihát. Az lehetséges, hogy Úritök több pénzt keresett a múlt hónapban, mint Raiha, de Gionban továbbra is Raiha a legnépszerűbb gésajelölt. Figyelj ide, mindjárt elmagyarázom a dolgot.

Mamehával betértünk egy pontocsói teaházba, ahol leültünk és Mameha elkezdte a magyarázatot.

- Gionban – kezdte beszédét Mameha – a népszerű gésák mindig el tudják érni, hogy a hűgük bárki másnál többet keressen, ha – és ez a lényeg – hajlandó kockáztatni a hírnevét. A dolog az úgynevezett *ohanával* kapcsolatos. Régebben, száz vagy még több esztendővel ezelőtt, a teaház úrnője egy tömjén rudacsát gyűjtött meg, amikor a gésa megérkezett a társaságba. Ennek a rudacsának volt a neve az *ohana*. A gésák honoráriumát az határozta meg, hogy távozásukig hány rudacska égett el.

- Az *ohana* árát a gioni előjáróság rendelete határozta meg. Gésajelölt koromban az ára nagyjából két palack pálinka árának felelt meg. Ez talán nagy összegnek hangzik, de ha egy nem nagyon népszerű gésa óránként mindössze egy *ohanát* keres, elég szomorú élete van. Talán minden este ott ül a serpenyő előtt, amelyben ég a faszén és arra vár, hogy meghívják valahová. De még ha dolgozik is, egy egész éjszaka alatt sem keres eleget még ahhoz sem, hogy az adósságait ki tudja fizetni. Ha figyelembe vesszük, mennyi pénz forog Gionban, az ilyen gésa legfeljebb a maradékon élőködő rovarnak tekinthető – Hatszumomóhoz és Mamehához viszonyítva, akik a zsákmányt fogyasztó oroszlánok. Ez nemcsak azért van így, mert minden este egész éjszakás elfoglaltságuk van, hanem azért is, mert ügyesebben számláznak. Hatszumomo például nem óránként, hanem negyedóránként számít fel egy *ohanát*. És ami Mamehát illeti – vele igazán senki sem veheti fel a versenyt Gionban, ő öt percnél többet kasszíroz egy *ohanát*.

- A gésák természetesen nem kapják kézhez az egész keresetüket, még Mameha sem. Elsőként a teaház veszi le a maga hasznát. A Gésa Szövetség már jóval kevesebbet kap, de kap a honoráriumából az öltöztető és a sor végén az okija is, ahol lakik és a számláinak a vezetéséért és a menedzseléséért kell fizetnie. A keresetének alig több mint a fele marad csak nála. Ez azonban még mindig óriási összeg ahhoz képest, amennyit egy kevésbé népszerű gésa keres, aki napról napra egyre mélyebbre süllyed a nyomorba.

- Nos, most elmondom, hogyan tudta Hatszumomo sikeresebbé tenni a hűgát, mint amilyen sikeres valójában volt.

- Először is, a népszerű gésákat Gionban szinte bármely rendezvényen szívesen látják és gyakran mindössze öt percre ugranak csak be. Az ismerőseik szívesen megfizetik a szokásos taksát még akkor is, ha csak pár szót beszél velük. Tudják, amikor legközelebb ellátogatnak Gionba, számíthatnak rá, hogy akkor hosszabb időt töltsenek majd velük. A jelöltek azonban nem engedhetik meg ezt maguknak. Nekik az a legelső teendőjük, hogy jó kapcsolatokat építsenek ki a megfelelő férfikkal. Amíg nem lesz belőlük teljes jogú gésa – ezt tizennyolc éves korukban érik el –, addig nem röpködhetnek társaságról társaságra. Kénytelenek egy óráig vagy még hosszabb ideig is egy helyen maradni, és legfeljebb telefonon érdeklődhetnek, hogy a nővérük éppen hol van. Ha ezt sikerül megtudniuk, odamehetnek, hogy új ismeretségekre tehessenek szert. A már népszerű nővér akár húsz helyen is megjelenhet egy éjszaka folyamán, a jelölt azonban talán csak öt helyre tud elmenni. Hatszumomo ezt használta ki, amikor mindenhová magával vitte Úritököt.

- A jelöltek tizenhat éves korukig óránként egy fél *ohanát* kapnak. Úritök öt percnyi ott tartózkodásért mindannyiszor annyit kapott, mintha egy óra hosszát maradt volna ott. Úritöktől azonban öt percnél hosszabb tartózkodást vártak volna el. A férfiak egyszer-kétszer talán nem szóltak semmit, ha Hatszumomo csak egy kis időre vitte magával a hűgát. Azonban előbb-utóbb csak elcsodálkoznak azon, miért siet el mindig olyan gyorsan Hatszumomo és miért nem hagyja ott hosszabb időre a hűgát. Úritök nyilván valóban sokat keres – óránként talán három-négy *ohanát* is. Ezért azonban előbb-utóbb a reputációjával fizet, akárcsak Hatszumomo.

- Hatszumomo viselkedése csak azt bizonyítja, mennyire elszánt - állapította meg Mameha. – Semmitől sem riad vissza, hogy Úritököt minél jobb színben tudja feltüntetni. És mit gondolsz, miért teszi ezt?

- Fogalmam sincs, Mameha-szan.

- Azért akarja Úritököt olyan jó színben feltüntetni, hogy Nitta asszony adoptálja őt. Ha ez megtörténik, Úritöknek és egyúttal Hatszumomónak is biztosítva van a jövője. Hiszen Hatszumomo végül is Úritöknek a nővére és így Nitta asszony csak nem dobhatja ki. Megértetted a dolgot? Ha Nitta asszony adoptálja Úritököt, soha nem szabadulsz meg Hatszumomótól... legfeljebb abban az esetben, ha téged dobnak ki.

Úgy éreztem magam, ahogyan az óceán hullámai érezhetik magukat, amikor felhők takarják el az éltető napsugarakat.

- Abban reménykedtem, hogy rövidesen népszerű fiatal gésajelölt lesz belőled, Hatszumomo azonban erősen beleköpött a levesünkbe – folytatta Mameha.

- Alaposan!

- De legalább megtanulod, hogyan kell a férfiakat szórakoztatni. Szerencséd van, hogy sikerült megismertetnem téged a báróval. Eddig még nem sikerült semmit kitalálnom Hatszumomo ellen, de most... – itt Mameha hirtelen elhallgatott.

- Asszonyom? – mondtam reménykedően.

- Ó, semmi. Bolond volnék, ha előre elárulnám, mi jár az eszemben.

Valószínűleg észrevette, hogy szavai nagyon megbántottak, mert békítőleg hozzátette: – Te egy fedél alatt élsz Hatszumomóval, ezért bármit mondok, arról tudomást szerezhetsz.

- Elnézést kérek Mameha-szan mindazért, amivel kiérdekeltem, hogy ilyen rossz véleménye legyen rólam – szólaltam meg. – El tudja képzelni, hogy amint visszamegyek az okijába, rögtön mindent elmondok Hatszumomónak?

- Engem nem az aggaszt, hogy te mit fogsz tenni. Az egeret nem azért eszi meg a macska, mert az odarohan, ahol ő van és felébreszti. Nagyon jól tudod, Szajuri, hányféle módon tud Hatszumomo nekünk ártani. Bízzál bennem.

- Igen, asszonyom – válaszoltam, hiszen nem is adhattam volna más választ.

- Meg kell még valamit mondanom neked – hajolt egy kissé előre Mameha, amiből némi belső izgalomra következtettem. – A következő két hétben olyan helyre megyünk együtt, ahol Hatszumomo biztosan nem fog ránk bukkanni.

- Megkérdezhetem, hová megyünk?

- Természetesen nem! Még azt se mondom meg, hogy mikor megyünk. Csak állj mindig készenlétben. Amikor eljön az időpont, mindent meg fogsz tudni, amit tudnod kell.

Amikor visszatértem az okijába, elővettem a kalendáriumomat, ügyelve, hogy senki ne vegye észre. Megnéztem, hogy a következő két hétben melyek a szerencsés napjaim. Az egyik ilyen nap a következő szerda volt, amely a nyugat felé való utazás szempontjából számított kedvező napnak. Arra gondoltam, Mameha talán magával akar vinni egy utazásra. Ugyancsak kedvezőnek mutatkozott a következő hétfő, amely egyúttal *tai-an* nap is volt, amely a hatnapos buddhista hét legkedvezőbb napja. Vasárnapot illetően ez a furcsa mondat állt benne: „A jó és a rossz egyensúlya kinyithatja a kaput a végzet előtt”. Ez nagyon rejtelmesen hangzott.

Szerdán nem érkezett üzenet Mamehától. Néhány nappal később – a kalendárium szerint ez kedvezőtlen napnak számított – elhívott ugyan a lakására, de csak arról volt szó, hogy a tea-szertartást ezentúl egy másik osztályközösségben fogom tanulni. Ezután egy egész hétig semmilyen üzenetet nem kaptam Mamehától. Vasárnap délben azonban kinyílt okijánk kapuja. Azonnal lettem a shamiszent, amin gyakoroltam és odaszaladtam a kapuhoz. Arra számítottam, hogy Mameha egyik szolgálója érkezett meg. Ebben a várakozásomban azonban csalódtam, mert csak Auntie reumaellenes gyógyfüveit hozta meg a gyógyszertári kifizetőfiú. A csomagot az egyik idősebb szolgáló vette át. Már éppen ismét kézbe akartam venni a shamiszent, hogy tovább gyakoroljak rajta, amikor észrevettem, hogy a kifizetőfiú megpróbálja fölkelteni a figyelmemet.

Egy cédulát tartott a kezében, de úgy, hogy azt csak én láthassam. A szolgálónk már be akarta csukni a kaput, de a fiú odaszólt nekem: – Kisasszony, volna szíves eldobni helyettem ezt a papírdarabot? – A szolgáló furcsállotta ugyan a dolgot, de nem szólt semmit. Átvettem a cédulát és úgy tettem, mintha eldobnám. Az írás Mameha kézírása volt, aláírás nem volt a cédulán.

– Kérj Auntie-től engedélyt a távozásra. Mondd azt, hogy a lakásomban kell valamilyen munkát elvégezned. Legkésőbb egy órára légy itt. Auntie-n kívül senki másnak ne szólj egy szót sem arról, hová mész.

Mameha utasításai nagyon okosak voltak, szerencsére Anya elment ebédelni az egyik barátnőjével, Hatszumomo és Úritök pedig máris elment valami délutáni rendezvényre. Az okijában Auntie-n és a szolgálókon kívül senki sem maradt. Rögtön Auntie szobájába mentem és láttam, hogy szundításhoz készülődik. Vékony hálóruhájában szinte reszketett a hidegtől, mialatt beszéltem hozzá. Amikor meghallotta, hogy Mameha hívatott, már meg sem kérdezte, hogy miért, csak igent intett a kezével és bemászott a takaró alá, hogy aludjék.

Mameha egy délelőtti rendezvényen volt elfoglalva, amikor megérkeztem. A lány azonban bevezetett az öltözőszobába és segített a sminkelésnél, majd behozta a kimonót, amelyet Mameha kikészített a számomra. Már megszoktam, hogy Mameha kimonóit hordom, noha a gésák körében ez nem szokás. Elég ritka eset, hogy a nővér kölcsönadja a kimonóit a húgának. Mameha elég nagy áldozatot is vállalt ezzel. Ugyanis ezeket a hosszú ujjú kimonókat ő nem viselte többé, így ki kellett azokat venni az ő készletéből. Néha elgondolkoztam azon, vajon elvár-e később tőlem ezért valamilyen fizetséget.

A kimonó, amelyet most kikészített a számomra, az eddigiek között a legszebb volt – narancsszínű selyem, amelyen tértől lefelé ezüstszerű vízesség bukik az azúrkeék tengerbe. A vízessé barnaszínű sziklák több részre osztották, az alján lakkozott fonalakkal készült uszadékfák látszottak. Akkoriban nem tudtam, hogy ezt a ruhát Gionban szinte mindenki ismeri, és rögtön Mamehát juttatja az eszükbe. Azáltal, hogy a ruhát átengedte nekem, aurájának egy részét is rám testálta.

Amikor Icsoda úr befejezte a rozsdabarna alapszínű aranszálakkal díszített obim megkötését, elvégeztem a végső simításokat a sminkemen és feltettem a hajdíszemet is. Az elnök zsebkendőjét, amelyet szokásom szerint most is elhoztam az okijából, bedugtam az obimba és odaálltam a tükör elé, hogy megnézzem magam. Már az is meglepő volt, Mameha mennyire a szíven viselte, hogy minél szebb legyek, még meglepőbb volt azonban, hogy ő egy egészen egyszerű kimonót vett föl. A színe halványbarna volt, benne diszkrét szürke pettyekkel. Az obin sötétkékek alapon fekete rombuszok alkották a díszítést. Mamehán most is meglátszott, hogy nem akar ki, a nők azonban, akik üdvözölték, közben nem őt nézték, hanem engem.

A Gioni Szentélytől egy riksában észak felé haladtunk körülbelül egy fél órán át. Kiotónak egy általam még nem ismert részébe kerültünk. Útközben Mameha elmagyarázta, hogy egy szumó rendezvényt látogatunk meg Ivamura Ken vendégeként. Egyébként ő alapította az Ivamura Elektromos Vállalatot, amelynek az egyik gyártmánya, egy hőszűrő okozta Nagyi halálát. Mameha elmondta azt is, hogy a rendezvényen ott lesz Nobu Toshikazu is, a vállalat elnöke és Ivamura jobb keze. Nobu nagy rajongója a szumónak és a kiállítás megrendezésében személyesen is segédkezett.

- Nem hallgathatom el – folytatta Mameha az ismertetést, hogy Nobu... hogy úgy mondjam, egy kissé furcsa kinézésű. Ha megfelelően viselkedsz, biztosan nagy hatással leszel rá. – Ezután úgy nézett rám, mintha jelezne, igen nagy csalódást okoznék neki, ha ez nem így alakulna.

- Ami Hatszumomót illeti, nem kell aggódnunk miatta. A kiállításra szóló jegyek már hetekkel előbb elővételben elfogytak.

A riksából a Kiotói Egyetem campusán szálltunk ki. Mameha egy keskeny fenyőfasoron vezetett végig. Két oldalt nyugati stílusú házak sorakoztak. Ablakaikat festett falécek apró üvegekbe osztották. Az egyetem területének idegen volta ébresztett rá, mennyire

megszerettem már Giont. Körülöttünk csupa simára borotvált, elválasztott hajú fiatalember sétálgatott, egyeseken nadrágtartó pompázott. Mamehát és engem olyan furcsának találtak ebben a környezetben, hogy megálltak és úgy bámultak meg bennünket, sőt egymás közt még viccelődtek is rajtunk. Nemsokára egy vaskapuhoz értünk és egy sereg idősebb férfival és nővel, valamint néhány gésával együtt áthaladtunk rajta. Kiotóban nem volt olyan sok helyiség, amelyben szumó-birkózást lehetett rendezni. Az egyik ilyen helyiség a Kiotói Egyetem aulája volt. Az egyetemi épület ma már nem áll. Akkoriban azonban úgy illett a körülötte álló nyugati stílusú épületek közé, mint ahogyan egy kimonós öregúr az üzletemberek csoportjába. Az épület óriási és kocka alakú volt, a tető egy kissé furcsán állott rajta. Engem a formája arra emlékeztetett, mint amikor egy fazékra rosszul teszik rá a fedőt. A hatalmas kapuszárnyak az egyik oldalon annyira megvetemedtek már, hogy hozzáérték a rájuk erősített kereszt-rudakhoz. Az épület leromlott állapota részeges házikónkra emlékeztetett engem.

Az épületbe vezető lépcsőn fölfelé menet észrevettem két gésát, akik ott sétáltak az udvaron. Meghajlással üdvözöltem őket. Ők köszönésül bólintottak felém, majd az egyikük mondott valamit a másíknak. Ezt mindaddig nagyon furcsának tartottam, amíg meg nem néztem őket alaposabban. A szívem a torkomban vert: az egyikük Korin, Hatszumomo barátnője volt. Miután felismertem őt, még egyszer meghajoltam és igyekeztem közben elfogulatlanul mosolyogni. Amikor levették rólam a tekintetüket, izgatottan odasúgtam Mamehának:

- Mameha-szan! Az ott Hatszumomo barátnője!
- Nem is tudtam, hogy Hatszumomonak barátnője is van.
- Korin az. Ott van... vagy legalábbis az előbb még ott volt egy másik gésával együtt.
- Ismerem Korint. Miért aggódsz úgy miatta? Mit tehetne?

Erre a kérdésre nem tudtam válaszolni. De ha Mamehát nem aggasztotta Korin, úgy gondoltam, nekem semmi okom az aggodalomra.

Az egyetem aulájába belépve egészen a tetőig érő hatalmas üres teret láttam. A megszárt napfény a magasan fekvő oldalablakokon át lépett be. A hatalmas területet egészen megtöltötte a zajos tömeg és a kívül felállított grilleken sülő édes rizskeksz illata. A terem közepén kapott helyet az a négyszögletes emelvény, amelyen a küzdők majd versenyezni fognak. A küzdőtér teteje a sinto szentélyek stílusában készült. Az emelvényen egy pap járkált ide-oda áldásokat kántálva és összehajtogatott papírszalagokkal díszített papi jelvényét rázva.

Mameha odavezetett az első sorhoz, ahol levetettük a cipőnket és elkezdtek keresni vendéglátóinkat. Nekem fogalmam sem volt, hol keressem őket, de aztán észrevettem egy férfit, aki a kezével intett Mamehának. Rögtön kitaláltam, hogy ez senki más nem lehet, mint Nobu. Mameha nem ok nélkül figyelmeztetett a külsejére. Az arcbőre még ebből a távolságból is az olvadó gyertyára emlékeztetett. Valamikor rettenetes égési sebeket szenvedhetett. Ettől az egész megjelenése tragikussá vált. Már a Korinnal való találkozás is furcsa érzéseket keltett bennem, a Nobuval való találkozás után pedig attól kezdtem félni, hogy bolondot csinállok magamból anélkül, hogy tudnám, miért. Mameha mellett haladva nem Nobut, hanem inkább a mellette ülő nagyon elegáns férfit kezdtem figyelni. Az illető hajszálcsíkos férfikimonót viselt. Csak a fejének a hátulsó részét láthattam, mert a mögötte lévő sorban ülő valakivel beszélt. Valahogy ismerősnek tűnt, ám csupán azt éreztem, hogy ennek az embernek nem ez az igazi környezete. Mielőtt még el tudtam volna gondolkozni azon, miért érzem ezt, megjelent egy kép előttem, amint az illető fölém hajol kis falunk utcáján.

Abban a pillanatban rájöttem, hogy Tanaka urat látom!

Valami megváltozott rajta, de nem tudtam megfogalmazni, mi az. Láttam, amint végigsimítja szürke haját és meglepett ujjainak kecses mozgása. Miért találtam annyira megnyugtatónak a látását? Talán mert egészen elképesztett a jelenléte és azt sem tudtam már, tulajdonképpen mit is érzek. Hiszen ha valaha volt okom gyűlölni valakit, Tanaka úr igazán közéjük tartozott. Mégis figyelmeztetnem kellett magam arra, hogy ne menjek oda hozzá, ne térdeljek le mellé és nem mondjam azt: – Tanaka úr, mennyire megtisztelve érzem magam, hogy ismét láthatom! Mit csinál Ön itt, Kiotóban? – Ehelyett igyekszem majd módot találni, hogy ki

tudjam fejezni iránta érzett valódi érzelmeimet, még ha ez nem is illik egy gésajelölthöz. Tanaka úr az utóbbi esztendőben tulajdonképpen elég ritkán jutott eszembe. De még mindig tartoztam magamnak annyival, hogy ne legyek kedves hozzá, ne öntsek szakét a poharába, illetve inkább a nyakába öntsem azt. Ha mosolyognom kell rá, mert ez a kötelességem, majd mosolygok, de abban nem lesz köszönet, mert úgy mosolygok majd, ahogyan Hatszumomo szokott rám mosolyogni. Aztán majd így szólok hozzá: – Ó, Tanaka úr, az erős halszag... egész honvágyat kapok tőle, miközben Ön mellett ülök! – Mennyire meg lesz lepve! Vagy ezt mondom majd neki: – Tanaka úr, hiszen Ön majdnem disztingvált úriembernek néz ki! – Pedig az igazat megvallva most, hogy már egészen közel értem hozzá, valóban disztingváltnak láttam őt. Mameha közben megérkezett a helyére és kezdett térdre ereszkedni, hogy meghajoljon, amikor Tanaka úr visszafordult és megpillantottam széles arcát és kiálló pofacsontjait... és a sarkokban erősen redős, másutt sima szemhéjait. Egyszerre teljes nyugalom lett körülöttem, mintha ő széllé vált volna, én meg felhővé változtam volna, amelyet ő elfúj.

Valóban ismerős volt – bizonyos fokig ismerősebb volt számomra, mint a saját tükörképem. De nem Tanaka úr volt az. Az elnök ült ott.

17. FEJEZET

Az elnököt annak idején csak igen rövid ideig láttam, azóta azonban rengetegszer elképzeltem magamnak. Olyan szerepet játszott az életemben, mint egy dalrészlet, amely attól kezdve, hogy az ember először hallotta, nem megy ki a fejéből. Néhány hang mégis változott. Úgy emlékeztem, hogy a homloka magasabb és sötétebb haja nem olyan dús. Meglátva őt pillanatnyi bizonytalanság vett rajtam erőt, hogy valóban őt látom-e. De érezve a belső lelki nyugalmat, biztosan tudtam, hogy végre rátaláltam.

Miközben Mameha köszöntötte a két férfit, én mögötte álltam és vártam, hogy a köszönés sora rám kerüljön. De mi lesz, ha csöndöt mond a hangom és csak valami nyüzszítés féle jön ki a torkomból? A tragikus nyomokat magán viselő Nobu várakozóan nézett rám, én azonban még azt sem tudtam, hogy az elnök egyáltalában észrevett-e engem. Ugyanis nem mertem feléje nézni. Amikor azután Mameha leült és elsimította térdén a kimonóját, úgy vettem észre, hogy az elnök kíváncsian néz rám. A lábam valósággal kihűlt, mert minden vérem az arcomba szökött.

– Ivamura elnök és Nobu vezérigazgató – szólalt meg Mameha - ez az én húgocskám, Szajuri.

Ivamura Ken, az Ivamura Elektromos Vállalat alapítója világhíres ember, de talán Nobu Toshikazu nevét is hallották már, ő is elég híres. Annyi bizonyos, hogy Japánban ők voltak a leghíresebb üzlettársak. Olyanok voltak, mint a fa és a gyökere, mint a templom és a kapuja. Még tizennégy éves buta leányként is hallottam már róluk. Az azonban sohasem jutott volna eszembe, hogy Ivamura Ken azonos azzal a férfival, akivel a Shirakava partján találkoztam. Letérdeltem, meghajoltam és elrebegetem a szokásos mondókát a jóindulatukról stb. Utána kettejük közé térdeltem. Nobu beszélgetésbe kezdett a mellette ülő emberrel, az elnök pedig a térdénél levő tálcán elhelyezett üres teáscsészét fogta át a tenyerével. Mameha beszélgetést kezdeményezett vele, én pedig megfogtam egy kis teáskannát és félretoltam a kimonó ujját, hogy kitöltsem csészéjébe a teát. Nagy meglepetésemre az elnök tekintete a karomra tévedt. Magam is kíváncsi lettem arra, hogy tulajdonképpen mit néz. A terem gyenge világításában az alkarom szép elefántcsont színben fénylett. Addig még a testem egyetlen részét sem láttam ilyen szépnek. Megfigyeltem, hogy az elnök szeme mozdulatlanul ugyanoda irányul, de amíg le nem vette onnan a tekintetét, nem mozdítottam meg a karomat. Aztán Mameha egyszerre csak elhallgatott. Úgy vettem észre, azért hagyta abba a beszédet, mert az elnök nem órá figyelt, hanem a karomat nézte. De aztán rájöttem, mi a problémám.

A teáskanna üres volt, sőt mi több, üres volt már akkor is, amikor fölemeltem.

Egy pillanattal előbb még mámoros voltam a boldogságtól, most azonban gyorsan letettem az üres kannát. Mameha nagyot kacagott. – Most legalább látja elnök, milyen elszánt ez

a leány. Ha lett volna legalább egyetlen csepp tea a kannában, azt is kiöntötte volna.

- Milyen gyönyörű kimonót visel a húgocskája, Mameha – mondta az elnök. – Lehetséges, hogy ezt Ön viselte még jelölt korában?

Ha a legkisebb kételyem is lett volna, hogy ez a férfi valóban az elnök, most elszállt volna az is, amikor meghallottam hangjának általam jól ismert kedves tónusát.

- Valóban lehetséges – válaszolt Mameha. – De Ön a hosszú évek alatt már annyi különböző kimonóban látott, hogy szinte lehetetlen, hogy valamennyire jól emlékezzék.

- Nos, én sem vagyok különb a többi férfinál. A szépség mindig nagy hatással van rám. De ha ezekről a szumó-birkózókról van szó, azokat nem tudom egymástól megkülönböztetni.

Mameha az elnök előtt áthajolt hozzám és ezt suttogta a fülembe: – Az elnök valójában azt akarja ezzel mondani, hogy nem szereti a szumó-birkózást.

- Nos, Mameha – szólalt meg az elnök –, ha azt akarja, hogy Nobu megharagudjék rám...

- Elnök, Nobu-szan már jó néhány esztendő óta tisztában van azzal, hogy Ön nem szereti a szumót!

- Mondd, Szajuri, most látsz először szumó-viadalt?

Már lestem az alkalmat, hogy megszólalhattam, de még lélegzetet sem sikerült vennem és olyan hatalmas durranást hallottunk, hogy az egész épület beleremegett. Hatalmas csönd lett és a fejek mind egy irányba fordultak. A valóságban azonban csak annyi történt, hogy a kapu egyik hatalmas szárnyát becsukták és a másíknak a zsanérjai is nyikorogtak, amikor két birkózó nekiveselkedett, hogy azt is a helyére tolja. Nobu eközben elfordította a fejét rólam, úgyhogy oldalról láttam meg az arcát, nyakát és a füleit elégtelenítő égési sebeket. Aztán megláttam azt is, hogy zakójának az egyik karrésze üres. A gondolataim annyira másutt jártak, hogy ezt eddig észre sem vettem. A zakó karja fel volt hajtva és egy hosszú ezüsttűvel a zakó vállához volt tűzve.

Nobu még az első világháború előtt fiatal hadnagyként szolgált a japán haditengerészetnél, és Szöul 1910-es bombázásakor – Japán ekkor szállta meg Koreát – súlyosan megsérült. Hősi helytállásáról akkor még semmit nem tudtam, pedig az Japán-szerte ismert volt. Ha nem ismerkedett volna meg az elnökkel és nem lett volna belőle az Ivamura Elektromos Vállalat vezérigazgatója, háborús hősként előbb-utóbb feledésbe merült volna a neve. De a szörnyű sebei még híresebbé tették hőstetteit és gyakran emlegették együtt a nevét Ivamuráéval.

Nem sokat tudok a japán történelemlről – erről keveset tanultunk kicsi falusi iskolánkban –, de úgy emlékszem, hogy Japán Koreát az orosz-japán háború idején hódította meg és néhány évvel ezután úgy döntött, hogy Koreát bekebelezi egyre növekvő birodalmába. A koreaiaknak ez persze nem tetszett. Nobu egy kis létszámú rendfenntartó egység tagjaként ment Koreába. A csapatnak az volt a feladata, hogy elfojtsa a koreaiak mozgolódását. Egy nap a parancsnokával együtt egy Szöul közeli falut kerestek fel. Visszatérve a lovaikhoz az őrzőjáratot megtámadták. Amikor meghallották a feljűk közeledő bomba fűtűlő hangját, a parancsnok megpróbált bemászni egy árokba, de öreg volt már és csak nagyon lassan tudott mozogni. A bomba már egészen közel volt és ő még mindig csak a megfelelő fedezéket kereste. Nobu ráfeküdt a parancsnokra, hogy megpróbálja a testével megvédelmezni, ő azonban megpróbált kimászni alóla. Sikerült is kidugnia a fejét Nobu alól és a gránát abban a pillanatban robbant. A parancsnok azonnal meghalt, Nobu pedig súlyosan megsebesült. A balkarját később amputálni kellett.

Amikor megláttam a feltűzött kabátujjat, hosszú ideig nem tudtam róla elfordítani a tekintetemet. Addig még nem találkoztam senkivel, akinek hiányzott volna valamelyik végtagja – talán az volt az egyetlen kivétel, amikor kislány koromban Tanaka úr egyik alkalmazottja haltisztítás közben véletlenül levágta az egyik ujjá hegyét. Nobu esetében az emberek többsége nem is a fél karja elvesztését, hanem a bőrsérüléseit tartotta a nagyobb problémának. Nehéz volna leírni, milyen lett a bőre és részemről talán kegyetlenség is lenne. Mindössze egy gésa megjegyzését idézem, amelyet véletlenül meghallottam: – Olyan az arca, mint a tűzben felhólyagzott édesburgonya.

A kapu becsukása után visszafordultam az elnök felé, hogy válaszoljak a kérdésére. Gésajelöltként jogom lett volna ugyan olyan némán ülnöm, mint egy virágcsokor, én azonban nem akartam elszalasztani a kínálkozó alkalmat. Még ha csak annyi nyomot hagyok is a lelkében, mint egy kisgyermek lábnyoma a homokban, kezdetnek az is meg fog felelni.

- Elnök, azt kérdezte, láttam-e már szumó-birkózást máskor is – kezdtem a válaszomat. – Még sohasem láttam és nagyon hálás volnék, ha elmagyarázná a szabályait.

- Ha érdekel a szumó – szólalt meg Nobu –, akkor inkább hozzám fordulj a kérdéseiddel. Mi a neved, kis jelölt? A nagy zaj miatt nem értettem jól, amikor bemutatkoztál.

Olyan nehezen fordultam el az elnöktől, mint ahogyan egy éhes gyermek hagyja ott a tele tányért.

- Szajuri a nevem, uram – válaszoltam.

- Ha Mameha húga vagy, miért nem kezdődik a neved a „Mame” szótagokkal? – folytatta a kérdezősködést Nobu. – Hiszen valami ostoba hagyomány ezt követelné meg tőletek.

- Ez igaz, uram. A jósnő szerint azonban a „Mame” szótagokkal kezdődő minden név hátrányos számomra.

- Ó, egy jósnő – mondta megvetően Nobu. – Ő választotta ki a nevedet számodra?

- A nevet én választottam ki neki – szólt közbe Mameha. – A jósnő nem javasol neveket, ő csak annyit mond, hogy valamely név szerencsés-e vagy sem.

- Mameha – replikázott Nobu –, egy szép napon talán még belőled is felnőtt lesz és nem adsz többé arra, mit mondanak az ostobák.

Itt közbeszólt az elnök: – Aki hallgat téged Nobu-szan, azt hiheti, hogy te vagy Japán leghaladóbb embere. De nem találkoztam még senkivel, aki erősebben hinne a végzetben, mint te.

– Mindenkinek megvan a maga végzete. De kinek van szüksége jósokra ahhoz, hogy azt megismerje? Talán menjek-e oda egy szakácshoz, hogy megkérdezzem tőle, éhes vagyok-e? – válaszolta határozottan Nobu. – Különben is, Szajuri nagyon szép név – tette hozzá –, noha nem minden leány szép, akinek szép neve van.

Kezdtam azt hinni, hogy a következő megjegyzése ez lesz: – Milyen csúnya húgocskája van, Mameha! – Nagyon megkönnyebbültem, amikor ehelyett ezt hallottam:

- A jelen esetben a név illik a leányhoz. Azt hiszem, talán még Önnél is szebb lesz majd, Mameha!

- De Nobu-szan! Egyetlen nő sem hallja szívesen, hogy létezik nála is szebb nő.

- Különösen maga nem szereti? Ajánlom, szokja meg a gondolatot. Nézze csak, milyen szép szemei vannak Szajurinak. Légy szíves, fordulj felém, hadd nézzelek meg alaposabban.

Nem tehettem meg, hogy lesüssem a szememet, mert Nobu éppen azokat óhajtotta megnézni. Azt sem tehettem meg, hogy egyenesen a szemébe nézzek, mert az szemtelenség lett volna. Ezért némi habozás után az állán állapodott meg a tekintetem. Ha képes lettem volna megakadályozni a szemeimet a látásban, megtettem volna, mert Nobu arcvonásai olyanok voltak, mintha agyagból rosszul mintázták volna azokat meg. Hangsúlyoznom kell, hogy akkoriban még semmit sem tudtam arról, milyen tragédia érte őt. Csak a helyzet nyomasztó voltát érzékeltem.

- A szemeid valóban meghökkentően szépen csillognak – állapította meg.

Ebben a pillanatban kinyílt egy kis ajtó, és megjelent egy nagyon ünnepélyes kimonóba öltözött, magas, fekete sapkát viselő férfi. Pontosan olyan volt, mintha a császári udvart ábrázoló festményből lépett volna ki. Mögötte sorakoztak fel a szumó-birkózók, akik olyan magasak voltak, hogy csak lehajtott fejjel fértek át az ajtón. A menet a szorító felé tartott.

- Mit tudsz a szumóról, kislány? – kérdezte Nobu.

- Csak annyit, hogy a birkózók majdnem akkorák, mint a bálnák – válaszoltam. – Ismerek egy férfit Gionban, aki azelőtt szumó-birkózó volt.

- Valószínűleg Avadzsumira gondolsz. Ő is itt ül – mutatott Nobu a kezével egy másik széksor felé. Valóban ott ült Avadzsumi, aki valamin jóízűen nevetett és mellette ott ült Korin. Valószínűleg észrevett engem, mert elmosolyodott, majd odafordult Avadzsumihoz és mondott

neki valamit. Erre Avadzsiumi felénk nézett.

- Sohasem volt valami jó birkózó. Az ellenfeleit a vállával igyekezett magától ellökni. Nagy sikert nem ért el vele, de az az ostoba alak jó néhányszor eltörte a kulcsontját.

A birkózók eddigre már odaértek az emelvény talpához. Egyenként felolvasták a nevüket, amire fölkapaszkodtak az emelvényre és a nézőkkel szemben félkörben helyezkedtek el. A bemutatás befejeztével fordított sorrendben vonultak ki a teremből. Nobu ekkor így szólt hozzám:

- A kötélt keríti körül a szorítót. Az a birkózó a vesztes, akit onnan először kiszorítanak, vagy testének valamely része, a lábait kivéve, hozzáér a dobogóhoz. A szabály egyszerű, de hogyan érnéd el, hogy a teste túljusson a szorítón?

- Igyekezni egy farúddal a háta mögé kerülni és fejbe verni, hogy magától bukfacezzék ki a szorítóból – válaszoltam.

- Ne tréfálkozz, vedd komolyan a birkózást – szólt Nobu.

Egy percig sem állítom, hogy ez a legjobban sikerült megjegyzés volt. De hát ez volt az első próbálkozásom, hogy tréfálkozzam egy férfival. Olyan zavarban voltam, hogy szinte azt sem tudtam, mit beszélek. Aztán odahajolt felém az elnök:

- Nobu-szan nagyon komolyan veszi a szumót – mondta halkán.

- Három dologgal kapcsolatban nem tűröm a tréfát – szólt közbe Nobu. – Ezek a következők: a szumó, az üzlet és a háború. Ezek a legfontosabbak az életben.

- Te jó ég – szólalt meg Mameha. – Azt hiszem, ez valami vicc. Lehetséges, hogy ellentmondásba keveredik önmagával?

Nobu ezután hozzám fordult: – Ha végignézhetnél egy csatát, vagy végigülhetnél egy üzleti tárgyalást, meg tudnád érteni, hogy ott mi történik?

Nem értettem, mire megy ki a kérdés, de a hanghordozásából azt éreztem ki, hogy nemleges választ vár. – Ó, semmit sem értenék belőle – válaszoltam.

- Ez a helyes válasz. És azt sem várhatod el, hogy a szumóból valamit megérts. Választhatsz tehát, hogy Mameha tréfálkozására figyelsz-e oda, vagy inkább rám figyelsz, akitől megtanulhatod a szumó szabályait.

- Nobu évek óta próbálja azokat megmagyarázni nekem – szólalt meg az elnök –, de eddig nem sok sikert ért el. Nagyon rossz tanuló vagyok.

- Az elnök kitűnő koponya – vágott közbe Nobu. – Csak azért nem érti a szumót, mert nem érdekli. Ma is csak azért van itt, mert elfogadta a javaslatomat, hogy a vállalat szponzorálja a versenyt.

Eddigre már a második csoport is befejezte a bemutatkozást. Ezután következett a két *jokozuma* különleges bemutatkozása. A *jokozuma* a szumóban elérhető legmagasabb rang. – Olyan, mint Mameha pozíciója Gionban – magyarázta Nobu. Nem volt okom, hogy kételkedjem Nobu szavában, de ha Mameha csak fele annyi időt töltött volna el a bemutatkozással, mint ezek a *jokozumák*, aligha hívták volna meg másodszer is ugyanoda. A második *jokozuma* alacsony volt és nagyon furcsa volt az arca – semmi petyhüdség nem látszott rajta, inkább olyan volt, mintha kőből lett volna kifaragva, az álla pedig a halászcsónakok szögletes elejére emlékeztetett engem. A nézősereg olyan hangerővel éljenezte, hogy be kellett fognom a füleimet. A neve Mijadzsiyama volt és aki kiismeri magát a szumóban, tudja, mitől volt olyan híres.

- Ő a legnagyobb birkózó, akit valaha láttam – közölte lelkesen Nobu.

Mielőtt megkezdődött volna a viadal, a bemondó elmondta, hogy a győztesek milyen díjakra számíthatnak. Az egyik jelentős összeget Nobu Toshikazu, az Ivamura Elektromos Vállalat vezérigazgatója ajánlotta fel. Nobu bosszankodva kiáltott fel: – Micsoda buta tévedés! A díjat nem én személy szerint, hanem a vállalatom ajánlotta fel. Elnézést kérek, elnököm. Mindjárt idehívok valakit és felkérem a bemondót, hogy helyesbítse a hibát.

- Nem történt hiba, Nobu. Figyelembe véve, hogy mennyi mindennel tartozom neked, ez a legkevesebb, amit tehetek.

- Az elnök valóban nagylelkű – szólt Nobu. – Hálásan köszönöm. – Átnyújtott az

elnöknek egy szakés poharat, megtöltötte, majd ittak egymás egészségére.

Amikor az első birkózók beléptek a ringbe, azt vártam, rögtön megkezdődik a küzdelem. Ehelyett vagy öt percen át sőt szórtak a dobogóra és leguggolva hol az egyik, hol a másik lábukat dobálták föl a levegőbe. Közbe-közbe összeakaszkodott a szemük, de amikor azt hittem, hogy most végre egymásnak esnek, az egyikük felállt és egy marék sót vett a kezébe. Akkor kezdtek el végre birkózni, amikor már nem is számítottam erre. Egymásnak mentek, megragadták az ellenfél ágyékkötőjét, aztán az egyikük kibillentette a másikat az egyensúlyából és a mérkőzésnek már vége is volt. A nézősereg tapsolt és kiabált, Nobu azonban elégedetlenül csóválta a fejét: – Nagyon gyöngé mérkőzés volt.

A következő mérkőzések közben gyakran azt éreztem, hogy az egyik fülem az eszemmel, a másik a szívemmel áll kapcsolatban. Az egyik fülemmel ugyanis azt figyeltem, amit Nobu mond – és az nagyon érdekes volt. A másik oldalamon azonban az elnök beszélgetett Mamehával és ez eltérítette a figyelmemet attól, amit Nobu mondott.

Nagyjából egy óra múlva egy ragyogóan szép ruha keltette fel a figyelmemet. A nő haját narancsszínű selyemvirág díszítette és Avadzsiumi mellé térdelt le. Először azt hittem, hogy Korin az, aki közben másik kimonót vett fel. De aztán jobban odanézve kiderült, hogy nem Korin az, hanem Hatszumomo.

Váratlan felbukkanása nyomán úgy éreztem, mintha áramütés ért volna. Biztos voltam benne, hogy csak idő kérdése és kitalál valamit, amivel megalázhat. Még a terem nagysága sem jelent számára akadályt. Az önmagában nem idegesített volna nagyon, ha a tömeg előtt megszégyení; de hogy ez az elnök jelenlétében történjék, azt már nem tudtam volna elviselni. Elöntött a forróság és alig tudtam odafigyelni, mit mond Nobu a dobogóra fellépő két birkózóról. Figyelmeztetőleg ránéztem Mamehára, mire ő hátrafordult és észrevette Hatszumomót. Ezután odaszólt az elnöknek: - Elnézést kell kérnem, amiért ki kell mennem. Úgy látom, Szajuri is velem akar tartani.

Megvártam, hogy Nobu befejezze a mondandóját, majd én is csatlakoztam Mamehához.

– Mameha-szan... Hatszumomo egy gonosz démon – mondtam.

– Korin több mint egy órával ezelőtt eltávozott. Bizonyára megkereste Hatszumomót és megmondta neki, hol vagyunk. Még hízelegetne is neked, hogy Hatszumomo fáradságot nem kímélve igyekszik az utadba állni.

- Nem tudnám elviselni, hogy... hogy ez előtt a sok ember előtt megszégyenítsen.

- De ha olyasmint csinálsz, amit ő nevetségesnek tart, akkor ugye békén fog hagyni?

- Kérem, Mameha-szan, ne hozzon zavarba.

Átmentünk az udvaron és már közel kerültünk ahhoz az épülethez, ahol a mosdók voltak. Mameha azonban egy fedett folyosó felé irányított. Amikor hallótávolon kívül kerültünk, halkán így szólt hozzám:

- Nobu-szan és az elnök hosszú évek óta komoly támogatóim. Nobu nagyon keményen tud fellépni olyanok ellen, akiket nem kedvel, de olyan hűséges a barátaihoz, mint egy apród az urához. Nála megbízhatóbb férfival még nem találkoztam. Mit gondolsz, Hatszumomo értékelné tudja-e ezeket a tulajdonságokat? Amikor ránéz, mindössze egy „gyíkot” lát benne. Így is hívja: Gyík úr. Ilyeneket mond: „Mameha-szan, az este láttam, hogy Gyík úrral vagy együtt. Olyan csúnyán néztetek ki. Azt hiszem, nem lehet őt rólad levakarni”. Nos, nem érdekel, hogy most mit gondolsz Nobu-szanról. Idővel majd rájössz, milyen remek ember. De Hatszumomo békén fog hagyni, ha azt hiszi, nagyon megszeretted.

Fogalmam sem volt, mit válaszoljak erre. És azt sem értettem, mit kíván tőlem Mameha.

- Nobu-szan egész idő alatt rengeteget beszélt neked a szumóról – folytatta Mameha. – Tudasd mindenkivel, hogy nagyon kedveled őt. Játszd most el Hatszumomónak, hogy Nobu minden más férfinál nagyobb hatással van rád. Könnyen lehetséges, hogy kíváncsi lesz a fejleményekre és ezért azt akarja majd, hogy Gionban maradj.

- De Mameha-szan, hogyan hissem el Hatszumomóval, hogy el vagyok Nobutól ragadtatva?

- Ha erre nem vagy képes, akkor nem esett jó talajra a tanításom – válaszolt Mameha.

Amikor visszatértünk a helyünkre, addigra Nobu ismét a szomszédjával beszélgetett. Minthogy a beszélgetésüket nem szakíthattam félbe, úgy tettem, mint aki elmerülten nézi a küzdelemre készülő birkózókat. A nézősereg egyre nyugtalanabb lett és nem Nobu volt az egyetlen, aki beszélgetett. Én közben alig tudtam visszatartani magam attól, hogy az elnök felé forduljak és megkérdezzem tőle, emlékszik-e arra a több esztendővel ezelőtti napra, amikor kedvesen viselkedett egy kislánnyal..., de szó sem lehetett arról, hogy ilyen kérdést föltegyek. Egyébként is veszedelmes volna rám nézve, ha ilyen tennék azalatt, amíg Hatszumomo a figyelmével tüntet ki.

Nobu nemsokára ismét felém fordult, és ezt mondta: – Ezek a mérkőzések unalmasak voltak. Majd ha Mijagijamára kerül sor, igazi küzdelmet fogunk látni.

Úgy éreztem, itt az alkalom Nobu hiúságának körülcirógatására. – De hiszen a mérkőzések eddig is olyan érdekesek voltak – mondtam. – És amiket Nobu úrtól hallottam, az is mind nagyon érdekes volt. El sem tudom képzelni, hogyan lehet egy küzdelem még az eddigieknél is érdekesebb.

- Ne beszélj csacsiságokat – vágott közbe Nobu. – Az eddig fellépett birkózók egyike sem méltó arra, hogy egy ringben lépjen fel Mijagijamával.

Nobu válla fölött éppen ráláttam Hatszumomóra, aki látszólag ügyet se vetett rám, mert úgy tűnt, hogy elmerülten beszélget Avadzsumival.

- Talán nagy butaságot kérdezek – folytattam Nobu meghódítását –, de hogyan lehet egy olyan cingár birkózó, mint amilyen Mijagijama erősebb a többinél? – Az arcvonásaimat látva bárki azt hihette volna, hogy teljesen leköt a beszélgetés. Én közben nagyon nevetségesnek éreztem magam, a nézők közül azonban senki sem gondolta volna, hogy nem éppen lelkünk legféltettebb titkairól beszélgetünk. Hatszumomo véletlenül pont ekkor fordította felénk a fejét.

- Mijagijama csak azért látszik soványnak, mert a többiek sokkal kövérebbek nála – magyarázta Nobu. – A méreteit egyébként nagyon szégyelli. Egy újság néhány évvel ezelőtt megírta az igazi magasságát és súlyát. Ez annyira bántotta, mintha egy jó barátja egy evezővel fejbe vágta volna. Teleette magát édesburgonyával és rengeteg vizet ivott rá, majd elment az újságcikk írójához, hogy bebizonyítsa neki, nem volt igaza.

Valószínűleg bármin elnevettem volna magam, amit Nobu mondott – természetesen azért, hogy Hatszumomót becsapjam. De amint elképzelttem, hogy Mijagijama behunyt szemmel ül és várja, hogy lecsapjon rá az evező, azt nagyon mulatságosnak találtam. Ezért fölnevettem, és hamarosan Nobu is elnevette magát. Hatszumomo nyugodtan hihette, hogy nagyon jó barátságban vagyunk. Láttam, amint örömeiben erősen tapsol.

Aztán eszembe jutott egy nagyszerű ötlet: Nobu helyébe az elnököt képzeltem és igyekeztem kissé nyers modorát kedvességnek felfogni. Végül sikerült is elfelejtenem sebhelyeit és kezdtem ajkait az elnök ajkainak tekinteni. A hanglejtése is az elnökéhez kezdett hasonlítani. Sőt egy pillanatig még azt is sikerült elképzelnem, hogy nem a versenyen vagyunk, hanem egy kisebb helyiségben egyedül vagyok az elnökkel. Ilyen mennyei boldogságot még életemben nem éreztem. Úgy éreztem magam, mint az a labda, amely egy pillanatra megáll a levegőben, mielőtt elkezdene leesni. Én is úgy éreztem, hogy egy szempillantásra megállt az idő. Körülnézve a teremben végre észrevettem óriási faoszlopainak szépségét és az édes rizskekszek finom illatát. Hiába reménykedtem, hogy ez a pillanat örökké fog tartani, mert Nobu válaszolt valamilyen kérdésemre, amelyre már nem is emlékszem:

- Mit mondasz, kislányom? Ilyesmit csak egy ostoba alak képzelhet!

Önkéntelenül elmosolyodtam. A mosolyom úgy jött, gondolkodás nélkül, mint amikor a shamisenen elszakad a húr. Nobu egyenesen a szemembe nézett. Hatszumomo persze elég messze ült, de biztos voltam benne, hogy figyel bennünket. Aztán az is eszembe jutott, hogy ha egy gésa vagy egy fiatal gésajelölt könnyes szemmel néz valakire, vajon nem annak a jele ez, hogy teljesen belehabarodott? Először arra gondoltam, hogy elég nyers felkiáltására bocsánatkéréssel válaszolok. Utána azonban meggondoltam magam és megpróbáltam elképzelni,

az elnök beszélt ilyen csúnyán hozzám. Az ajkam rögtön elkezdett remegni. Lehajtottam a fejem és igyekeztem gyermekesnek mutatkozni.

Nagy meglepetésemre Nobu ezt mondta: – Talán megbántottalak, kislány?

Szerencsére nem esett nehezemre, hogy teátrálisan szípjogjak egyet. Nobu egy hosszú pillantást vetett rám, majd megjegyezte: – Elragadó kislány vagy. – Biztos vagyok benne, hogy még valamit szeretett volna mondani, de ekkor belépett a csarnokba Mijagijama és a tömeg elkezdett üvölni.

Mijagijama és a másik birkózó, Szaiho, sokáig kerülgette a dobogót, sőt dobálva föl rá. Közben a szumó-birkózók szokása szerint a talpukkal erősen dobogtak. Valahányszor egymásnak feszültek, két olyan sziklának láttam őket, amelyek egyike rögtön felborítja a másikat. Mijagijama valamivel erősebben hajolt előre, mint Szaiho, aki magasabb és egyúttal nehezebb is volt nála. Biztos voltam benne, hogy Mijagijama kénytelen lesz meghátrálni, hiszen Szaiho sokkal erősebbnek látszott nála. Nyolcszor-kilencszer vették fel ugyanazt a helyzetet, de egyikük sem támadott, Nobu ekkor ezt suttogetta a fülembe:

– *Hataki komi!* Figyeld csak meg! Majd meglátod, hogy a *hataki komi* következik! A szemét figyeld erősen.

Úgy tettem, ahogy Nobu javasolta, de csupán annyit vettem észre, hogy Mijagijama sohasem néz Szaihóra. Szaihónak ez aligha nyerte el a tetszését, mert izzó szemmel nézett az ellenfelére, mint egy vadállat. Az állkapcsa olyan nagy volt, hogy a feje hegyként magasodott fölötte. Arca a dühtől egyre jobban elvörösödött. Mijagijama azonban továbbra is úgy tett, mintha észre sem venné őt.

– Most már nem tart sokáig – suttogetta felém Nobu.

A következő összefonódásnál Szaiho valóban támadott. Amikor látta, hogy Mijagijama egészen előrehajol, azt vártam, hogy teljes súlyával nekiment Szaihónak. Ehelyett arra használta ki Szaiho támadásának a lendületét, hogy talpra álljon. Amikor azután Szaiho teste elsuhant mellette, előrelendült a karja és teljes erővel nyakon vágta hátulról Szaihót. Szaiho teste ekkorra már olyan erősen előrehajolt, mintha rögtön orra akarna bukni. Ebben a helyzetben Mijagijama egy erőteljes lökéssel túlröpítette Szaihót a szorítón. Ez az emberi hegy nagy bámulatomra egészen a dobogó alatti első széksorig repült. A nézők igyekeztek kitérni az útjából, azonban a jelenet végén az egyik néző, akinek Szaiho egyik válla repült neki, hangosan nyögve kelt föl.

A jelenet egy másodpercnél tovább aligha tartott. Szaihót láthatólag nagyon megviselte a vereség, mert az addigi vesztesek közül ő hajolt meg a legrövidebben a közönség felé és már akkor kimasírozott a csarnokból, amikor a közönség még nagyban ünnepelte a győztest.

– Ezt a mozdulatot hívják *hataki kominak* – magyarázta Nobu.

– Nem csodálatos-e...? – kezdte Mameha mondani, de nem fejezte be a gondolatát.

– Mi az, ami csodálatos? – kérdezte az elnök.

– Amit Mijagijama most tett. Még sohasem láttam ilyent.

– De igen. Kellott ilyet látnia. A birkózók rendszeresen alkalmazzák ezt a fogást.

– Mindenesetre elgondolkodtató számomra... – mondta Mameha, de nem fejezte be a mondatot.

Gionba visszafelé menve Mameha izgatottan fordult felém a riksában: – Az a szumó-birkózó kitűnő ötletet sugallt nekem – mondta. – Hatszumomónak fogalma sincs róla, de éppen most veszítette el az egyensúlyát. És csak akkor szerzi majd vissza, amikor már késő lesz.

– Van már megfelelő terve? – kérdeztem. – Ó, Mameha-szan, mondja el nekem!

– Hogyan képzeld, hogy majd elmondom neked? Hiszen még a saját szolgálómat sem fogom beavatni – közölte visszautasítóan. – Neked mindössze annyi a dolgod, hogy tartsd fenn Nobu-szan irántad való érdeklődését. Minden tőle és még egy másik férfitől függ.

– Ki az a másik férfi? – kérdeztem.

– Azzal még nem találkoztál. Erről többet most nem beszélünk. Valószínűleg máris többet mondtam, mint amennyit kellett volna. Igen nagy dolog, hogy sikerült ma találkoznod

Nobu-szannal. Lehetséges, hogy ő lesz a megmentő.

Ezt hallva megfájdult a szívem. Azt szerettem volna, hogy az elnök legyen a megmentőm.

18. FEJEZET

Megtudva hogy hívják az elnököt, még azon az éjszakán elkezdtem átböngészni az összes magazint, ami a kezembe került. Abban reménykedtem, hogy a cikkekből sok mindent tudhatok meg róla. Egy héten belül annyi folyóiratot gyűjtöttem össze a szobámban, hogy Auntie kezdte azt hinni, az eszemet vesztettem. Az elnök neve sok cikkben szerepelt ugyan, de nem olyan adatok kíséretében, amelyekre kíváncsi lettem volna. Ennek ellenére továbbra is átkutattam minden személtládát, amelyhez hozzáfértem. Egy nap aztán az egyik teaház mögött egy régi magazinokat tartalmazó szépen összekötözött csomagot találtam. A csomagban volt egy régi újság is, amely egy hosszú cikket közölt az Ivamura Elektromos Vállalatról.

A cikkből kiderült, hogy az Ivamura Vállalat 1931 áprilisában ünnepelte fennállásának huszadik fordulóját. Ez még ma is csodálkozásra késztet, de ugyanaz a hónap volt ez, amikor az elnökkel a Shirakava partján találkoztam. Ha akkoriban újságot olvashattam volna, mindegyikben az ő arcképével találkozom. Minthogy most már tudtam, milyen dátum szerint kell a cikket keresgélnem, hamarosan számos más cikket is találtam, amely a jubileumi évfordulót tárgyalta. A legtöbb cikket a Nagyi halála után kidobott újságcsomagban találtam.

A cikkekből megtudtam, hogy az elnök 1890-ben született. Ez azt jelentette, hogy szürke haja ellenére még alig múlt el negyven éves, amikor találkoztunk. Akkoriban azt gondoltam, hogy azon a bizonyos napon bizonyára valamilyen érdektelen gyűlésen elnökölt. Ebben azonban tévedtem. Az Ivamura nem volt olyan nagy vállalat, mint egyetlen japán versenytársa, az Osaka Electric. Az elnök és Nobu azonban Japán szerte ismert jó partnerségük révén sokkal híresebbek voltak, mint a nagyobb vállalatok vezetői. Annyi bizonyos, hogy az Ivamura korszerűbbnek hatott és jobb volt a hírneve is.

Az elnök tizenhét éves korában egy kis oszakai villamos vállalatnál kapott állást. A vállalat a közeli gyárak villamos gépeinek a bekötő vezetékeit szerelte. Az elnök hamarosan egy ilyen szerelőcsoport ellenőre lett. A háztartásokban és az irodákban ekkor terjedt el egyre jobban a villamos világítás. Az elnök a szabad idejében megtervezett egy olyan villamos aljzatot, amely lehetővé tette, hogy abba egy helyett két villamos izzót szereljenek be. A vállalat igazgatója azonban nem volt hajlandó gyártani a szerelvényt. Ezért az elnök 1912-ben, alig valamivel azután, hogy megházasodott, megalapította saját vállalatát.

A vállalat néhány évig nem ment valami jól, de 1914-ben elnyerte egy oszakai katonai létesítmény villamos vezetékeinek beszerelési pályázatát. Nobu akkoriban még mindig a katonaságnál szolgált, mert a sebesülése miatt sehol másutt nem tudott munkához jutni. Az elnöktől azt a feladatot kapta, hogy ellenőrizze szigorúan, milyen munkát végez az új vállalat. Az elnök és Nobu hamarosan jó barátok lettek és a következő évben az elnök állandó állást ajánlott föl neki. Nobu elfogadta az ajánlatot.

Minél többet tudtam meg a két férfiről, annál jobban megértettem, mennyire illenek egymáshoz. Majdnem minden cikk ugyanazt a fényképet közölte róluk. Az elnök vastag gyapjúszövetből készült hagyományos háromrészes öltönyt viselt és a kezében azt a kétizzós aljzatot tartotta, amely a vállalat legelső terméke volt. Az volt a látszat, hogy éppen a fényképezés pillanatában adták neki oda a szerelvényt és még nem tudja, hogy mihez kezdjen vele. A szája egy kissé nyitva volt, úgyhogy kilátszottak a fogai, a tekintete pedig némileg fenyegető volt, mintha arra készülne, hogy a szeméttbe dobja a szerelvényt. A fényképen Nobu állt mellette, aki egy fél fejjel volt alacsonyabb nála és az egyik kezét az oldala mentén ökölbe szorítva tartotta. Háziköpenyt és csíkos nadrágot viselt, sebhelyes arca kifejezéstelen volt, szemei álmosnak látszottak. Az elnököt – talán hajának korai őszülése és magasságuk különbözősége miatt – szinte Nobu apjának lehetett volna gondolni, pedig csak két esztendővel volt idősebb. A

cikk szerint az elnök irányította a vállalat fejlesztését, Nobu pedig a menedzselést végezte. Neki jutott a kevésbé látványos munka, a feladatát azonban olyan jól látta el, hogy az elnök gyakran hangoztatta a nagy nyilvánosság előtt, hogy a vállalatot a válságoktól gyakran csak Nobu ügyessége mentette meg. Az 1920-as évek elején a Nobu által szervezett beruházások mentették meg a vállalatot a csődtől. Az elnök gyakran hangoztatta: – Nobunak annyival tartozom, hogy azt sohasem leszek képes megfizetni.

Néhány hét elteltével ismét kaptam egy értesítést, hogy másnap délután menjek el Mamehához. Addigra már megszoktam, hogy Mameha szolgálója egy drága kimonót készít ki számomra. Amikor elkezdtem átöltözni, a vörös és sárgaszínű őszi faleveleket ábrázoló selyemruha hátán egy akkora szakadást találtam, amelyen átfért a két ujjam. Mameha még nem érkezett vissza, ezért a ruhát a karomra vettem és odavittem a szolgálóhoz.

- Tatszumi-szan – mondtam – sajnálom, de ez a ruha hibás.

- Nem hibás kisasszony, csupán javításra szorul. Az úrnő ma reggel kérte kölcsön egy közeli okijából.

- Erről ő biztosan nem tudott – mondtam. – Minthogy pedig az a hír járja rólam, hogy kimonókat szoktam tönkretenni, talán azt hiszi majd...

- Ó, ő tudja, hogy ez a kimonó szakadt – erősködött Tatszumi. – És az alsóruha is szakadt, méghozzá ugyanazon a helyen. – Én közben már fel is vettem a krémszínű alsóruhát és amikor a megfelelő helyre hátranyúltam, rájöttem, Tatszuminak igaza van.

- Tavaly egy gésajelöltön a ruha egy szögbe akadt bele – folytatta Tatszumi. – Az asszonyom azonban nagyon határozottan közölte, hogy azt óhajtja, Ön ma ezt a kimonót vegye föl.

A dolgot sehogyan sem értettem, mégis szót fogadtam Mamehának. De amikor megérkezett Mameha, rögtön megkérdeztem tőle utasításának az indokát.

- Már elmondtam neked, hogy a tervem szerint két férfi játszik majd komoly szerepet a jövőd szempontjából. Az egyikkel, Nobuval már megismerkedtél néhány héttel ezelőtt. A másik férfi eddig nem volt a városban. Most itthon van és ez a szakadt kimonó fog téged hozzásegíteni ahhoz, hogy megismerkedj vele. Az a szumó-birkózó micsoda remek ötletet adott! Alig várom, hogy meglássam, hogyan reagál Hatszumomo a halálból való visszatérésre. Tudod, mit mondott neked legutóbb? Hogy nagyon hálás, amiért magammal vittelek a szumó-versenyre, szerinte már csak azért is érdemes volt oda elmennie, hogy meglássa, mekkora szemeket meresztettél „Gyík úrra”. Azt hiszem, békén fog hagyni olyankor, amikor őt szórakoztatod, legfeljebb kíváncsiságból fogja néha személyesen ellenőrizni a dolgot. Tulajdonképpen az a jó, ha sokat hallja a te nevedet Nobuval együtt emlegetni. Akivel azonban ma ismerkedsz meg, arról nem szabad tudomást szereznie.

Ezt hallva nagyon rosszul kezdtem magamat érezni. Ugyanis tudomást szereztem arról, hogy egy férfi általában nem épít ki intim kapcsolatot olyan gésával, aki előzőleg egy közeli üzleti partnerének volt a gésája. Mindössze néhány hónappal előbb hallottam panaszkodni egy gésát arról, hogy az új *dannája* az üzleti partnere annak a férfinak, akiről hosszú idő óta álmodozik. Eközben eszembe se jutott, hogy egy szép napon én magam is hasonló helyzetbe kerülhetek.

- Asszonyom, szabad-e valamit kérdezni? Vajon az is az Ön tervének a része-e, hogy egy nap majd Nobu-szan a *dannám* lesz?

Mameha letette sminkelő keféjét és a tükörből olyan módon nézett rám, hogy az még egy vonatot is megállíthatott volna. – Nobu-szan nagyon rendes ember. Azt mondod, szégyellenéd, ha ő lenne a *dannád*?

- Semmi esetre sem, asszonyom. Csak arra gondoltam, hogy...

- Nos, akkor mindössze két dolgot kell elmondanom neked. Először is, te még csak egy tizennégy éves csitri vagy, akinek eddig még semmilyen körben sem sikerült hírnevet szereznie. Boldog lehetsz, ha egyáltalában sikerül olyan gésává lenned, akit egy férfi tisztességgel felkérhet

a *dannájának*. Másodszor Nobu-szannak még nem sikerült olyan gésát találnia, akit érdemesnek tartott volna arra, hogy felkérje a *dannájának*. Ha ezek ellenére megkér erre, úgy te leszel az első és erre biztosan nagyon büszke leszel.

Az arcomba szökött a vér, annyira melegem lett, hogy úgy éreztem, rögtön meggyulladok. Mamehának teljesen igaza volt. Bármi történjék is velem az elkövetkező években, boldog lehetek, ha egy olyan férfi figyelmét magamra tudom vonni, mint Nobu. De ha már Nobu is ennyire nehezen elérhető számomra, mennyivel nehezebb lehet az elnök meghódítása! A szumó-rendezvényen való találkozásunk óta azon gondolkodtam, milyen lehetőségekre számíthatok az életben. Mameha szavai után úgy éreztem, mintha a búbanat óceánja venne körül.

Gyorsan felöltöztem és Mameha odavezetett ahhoz az okijához, ahol hat évvel ezelőttiig, vagyis függetlensége elnyeréséig lakott.

Az ajtóban egy idősebb nő várt ránk, aki meglátva minket összeharapta az ajkait és megrázta a fejét.

- A rendelés ma előbb fejeződik be, mint máskor. Az orvos négy órákor elmegy, most pedig már három óra harminc perc az idő.

- Majd telefonálunk neki, mielőtt elindulunk, Kazuko-szan – válaszolt Mameha. – Biztosan megvár bennünket.

- Remélem. Nagy baj volna, ha hagynák vérezni azt a szegény kislányt.

- Ki vérzik? – kérdeztem riadtan. A szolgáló válasz helyett csupán sóhajtott egyet, majd a zsúfolt előcsarnokon át fölvezetett bennünket az emeletre. Egy mindössze két tatami nagyságú helyiségben heten zsúfolódtunk össze: Mameha és én, a szolgáló, aki fölvezetett bennünket, három fiatal nő és a tiszta kötényt viselő szakács. A szakács kivételével mind nagyon aggodalmaskodónak látszottak. A szakács törölközőt terített a vállára és nekiállt élesíteni egy olyan konyhakést, amellyel a halak fejét szokták levágni. Kezdtem magam úgy érezni, mintha egy jókora tonhalszelet volnék. Közben ugyanis rájöttem, hogy ki lesz az, aki itt vérezni fog.

- Mameha-szan – szólaltam meg.

- Tudom Szajuri, mit akarsz mondani – vágott közbe Mameha. Ezt különösnek találtam, mert nekem fogalmam sem volt, mit mondjak. – Emlékeztetek arra, hogy mielőtt elvállaltam volna a nővérségedet, megígérted, mindenben engedelmeskedni fogsz nekem.

- De arról nem volt szó, hogy a szakács kivágja a májamat...

- Egyáltalán nem akarom kivágni a májodat – mondta a szakács vigasztalónak szánt hangon. Engem azonban szavai egyáltalán nem nyugtattak meg.

- Szajuri, csak egy apró vágást csinálunk a bőrödön – szólt Mameha. – Csak egy akkorát, hogy elvihessünk a kórházba és ott találkozhass egy bizonyos orvossal. Az a férfi, akiről említettem, hogy találkozni fogsz vele, orvos.

- Nem lenne elég, ha csak gyomorfájást tettetnék?

Ezt a legteljesebb komolysággal mondtam, a többiek azonban jó viccnek fogták fel, mert valamennyien jól nevettek. Mameha is velük nevetett.

- Szajuri, mi valamennyien a legjobbat akarjuk neked – csillapított Mameha. – Csak egy icipicit fogsz vérezni, éppen csak annyira, hogy az orvos hajlandó legyen megvizsgálni.

A szakács abbahagyta a kés élesítését és olyan közömbösen közeledett hozzám, mintha csak a sminkelésben akarna a segítségemre lenni... csak hogy nem krém, hanem kés volt a kezében. Kazuko, az az idősebb szolgáló, aki bevezetett minket a házba, a két kezével félrehúzta a galléromat. Már kezdtem pánikba esni, amikor – szerencsémre – megszólalt Mameha:

- A vágás a lábodon lesz – mondta.

- Nem a lábán – ellenkezett Kazuko. – A nyak sokkal erotikusabb hatást tesz.

- Szajuri, fordulj meg és mutasd meg Kazukónak, hol lyukas a kimonód – mondta Mameha. – Nos, Kazuko-szan, hogyan magyaráznád meg ezt a lyukat a kimonón, ha a vágás a nyakán van és nem a lábán?

- Mi köze a két dolognak egymáshoz? – kérdezte mérgesen Kazuko. – Szakadt kimonót visel és a vágás a nyakán lesz.

- Fogalmam sincs, miről fecseg Kazuko – avatkozott közbe a szakács. – Mondd meg Mameha-szan, hol csináljam a vágást és én megcsinálom.

Tudom, hogy ennek a megjegyzésnek tulajdonképpen örülnöm kellett volna, de ez valahogy mégsem ment.

Mameha elküldte az egyik fiatal lányt egy vörös festékrúdert, amilyennel a gésák az ajkukat szokták kifesteni, majd átdugta azt a kimonó szakadásán és a bőrömön pontosan ott tett jelet. A jelzés ezáltal a combom belső részére esett.

- Pontosán ott kell megtenned a vágást – szólt oda Mameha a szakácsnak.

Megpróbáltam kinyitni a számat, de Mameha megelőzött:

- Feküdj nyugodtan, Szajuri. Ha megint akadémioskods, meg fogod bánni.

Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nagy örömmel engedelmeskedtem, de végül is nem volt más választásom. Lefeküdtem a fapadlóra kiterített lepedőre, Mameha pedig majdnem a csípőmig felhúzta a ruhámat.

- Ne feledd, szakács, hogy a bevágás bármikor tovább mélyíthető. Kezdd ezért a bevágást a lehető legkevésbé mélyen – parancsolta Mameha.

Amikor a kés a bőrömet érintette, összeharaptam az ajkamat, sőt talán még halkán fel is sikítottam. Erre már nem emlékszem. Annyi biztos, hogy enyhe nyomást éreztem a bőrömön és meghallottam Mameha hangját:

- *Nem* elég mély a vágás... Mélyebben vágj.

- A vágás kifejezetten ajkak hatását kelti, mert a vörös sáv közepébe vágta – mondta Kazuko a szakácsnak. – Az orvos nagyot nevet majd.

Mameha egyetértett Kazuko megjegyzésével és letörölte a vörös sávot, miután a szakács biztosította, hogy anélkül is megtalálja a megfelelő helyet. A kés újból megérintette a bőrömet.

A vér látványát már régebben se nagyon bírtam. Emlékeztetem az olvasót, hogy amikor annak idején Tanaka urat megláttam és az ajkamba harapva kiserkent a vérem, elájultam. Most is ez történt, amikor megláttam, hogy csurog a vér arra a törölközőre, amelyet Mameha a combomhoz nyomott. Így azután fogalmam sincs arról, hogy mi történt ezután. Csak arra tértem magamhoz, amikor a kórházhoz közeledve Mameha jobbra-balra mozgatta a fejemet.

- Ide figyelj, Szajuri! Felejtsd el, hogy a te karriered attól függ, sikerül-e megnyerned a többi gésa jóindulatát. A te esetedre ez nem érvényes. A te sorsod két férfitől függ és egyikükkel most fogsz találkozni. *Feltétlenül* jó hatással kell lenned rá. Jól figyelsz?

- Igen, asszonyom. Minden szavát megjegyzem.

- Ha a férfi megkérdezi, mivel vágta meg magad, mondd azt, hogy a kimonóban elestél és nekiestél valami éles dolognak. Tulajdonképpen azt sem tudod, mi volt az, mert elájultál. Tetszések szerint találj ki bármit, csak igyekezzél minél gyerekesebbnek látszani. És mutakozz minél gyámoltalanabbnak. Hadd lássam, hogyan csinálod.

Hátrahajtottam a fejemet és az égre emeltem a szemeimet. Azt hittem, hogy tulajdonképpen egészen jól játszom meg magam, Mameha azonban elégedetlenül rázta meg a fejét.

- Nem azt mondtam, hogy halottnak tettesd magad. Csak gyámoltalanságról volt szó. Így például...

Mameha ködösen nézett maga elé, mintha azt sem tudná, hol van és úgy emelte föl a karját az arca elé, mintha attól félne, hogy elájul. Ezt mindaddig gyakoroltatta velem, amíg az előadásommal meg nem volt elégedve. Az előadást már akkor elkezdtem, amikor a sofőr a kórház bejárata felé kísért. Mameha mellettem jött és a ruhámat úgy igazgatta, hogy a legvonzóbbnak tűnjek fel.

A lengőajtón keresztül beléptünk a kórházba és megkérdeztük, hol található a kórház igazgatója. Mameha azt mondta, tud már az érkezésünkről. Egy ápolónő bevezetett bennünket egy poros, a redőnyök által félig elsötétített szobába. Várakozás közben Mameha levette a

lábamról a törölközőt és bedobta a szemetes kosárba.

– Ne feledkezz el róla Szajuri, az a fontos, hogy az orvos minél ártatlanabbnak és gyámoltalanabbnak lásson – mondta szinte suttogva. – Feküdj le és igyekezz minél gyöngébbnek látszani.

Ez igazán nem esett nehezemre. Egy pillanattal később kinyílt az ajtó és belépett Rák doktor. A neve persze nem Rák doktor volt, azonban a vállait annyira felhúzta és a könyökei annyira kiálltak, hogy az embernek feltétlenül a rák jutott róla az eszébe. Még a járása is hasonlított a rákéhoz. Bajuszt viselt és nagyon megörült Mamehának, noha az arc kifejezése inkább meglepetést, mint örömet fejezett ki.

Rák doktor mindent módszeresen csinált. Amikor becsukta az ajtót, először a kilincset nyomta le, hogy a nyelv ne csináljon semmilyen zajt és miután becsukta az ajtót, külön nyomással meggyőződött róla, valóban be van-e csukva. Aztán a kabátzsebéből elővett egy tokot és rendkívül óvatosan nyitotta ki. Úgy látszott, mintha attól félne, hogy kiugrik belőle valami, pedig csak a szemüvege volt benne. A rajta levő szemüveget kicserélte a tokban levővel, majd a tokot visszatette a zsebébe. Végül rám nézett és biccentett egyet. Ezután megszólalt Mameha.

– Sajnálom, hogy kénytelen vagyok Önt, doktor, megzavarni a munkájában. De Szajuri ígéretes jövő előtt áll és a szerencsétlen kislány belevágott a lábába! Figyelembe véve, hogy a seb heget hagyhat hátra és fertőzés is bekövetkezhet, úgy éreztem, Ön az egyetlen személy, akihez fordulhatok, hogy kezelje.

– Biztosan igaza van – szólalt meg a doktor. – De most hadd nézzem meg végre a sebet.

– Félek, hogy Szajuri a vér láttára elájul, doktor – folytatta Mameha. – Talán az a legjobb, ha a hasára fordul vizsgálat közben, hiszen a seb amúgy is a combja hátulsó részén van.

– Értem. Kérje meg a kislányt, hogy hasaljon föl a vizsgálóasztalra – mondta Mamehának a doktor.

Fogalmam sincs, hogy Rák doktor ezt miért nem mondta közvetlenül nekem. De hogy engedelmesnek mutakozzam, megvártam, amíg Mameha szól nekem. A doktor ezután majdnem a csípőmig felhúzta ruhámat és egy erősen szagos anyaggal átitatott vattadarabbal lemosta a sebet. Utána ezt mondta: – És most, Szajuri, légy szíves mondd el, hogyan sérültél meg.

Egy mély lélegzetet vettem, igyekezve a lehető leggyöngébbnek mutatkozni. – Nos, nagyon zavarban vagyok, de az az igazság – kezdtem a mondókámat –, hogy délután nagyon sok teát ittam...

– Szajuri csak nemrég lett gésajelölt – szólt közbe Mameha. – Körülvezettem, hogy bemutassam őt a teaházak úrnőinek és természetesen mindenhol megkínáltak teával bennünket.

– Ez magától értetődő – vetette közbe az orvos.

– Egyszerre csak – folytattam a mesémet – azt éreztem, hogy... gondolom, érti már...

– Aki sokat iszik, egyszerre csak azt érzi, hogy sürgősen ki kell ürítenie a hólyagját – mondta a doktor.

– Ó, köszönöm a segítséget. És a „sürgősség” tulajdonképpen gyöngé kifejezés, mert attól féltem, hogy egyszerre csak minden elsárgul előttem, azt hiszem, érti már, mire gondolok...

– Csak röviden meséld el a doktornak, hogy mi történt, Szajuri – szólt közbe Mameha.

– Elnézést, csak azt akartam mondani, hogy nagyon sürgősen ki kellett mennem a mosdóba, úgyhogy amikor kiértem, igyekeztem gyorsan lekapni magamról a kimonót és azt hiszem, eközben elvesztettem az egyensúlyomat. Esés közben a lábam valami éles dologba akadt bele. Azt sem tudom, mi lehetett az. Azt hiszem, el is ájultam.

– Csoda, hogy a hólyagod nem ürült ki azalatt, amíg nem voltál eszméletnél – állapította meg a doktor.

Ezalatt ott feküdtem hason a vizsgálóasztalon. A fejemet fölemelve tartottam, hogy a sminkem ne kenődjék el. Mialatt beszéltem, az orvos csak a tarkómat láthatta. De Rák doktor e megjegyzése után a vállam fölött figyelmeztetően Mamehára néztem, aki nagyon gyorsan kapcsolott:

– Szajuri tulajdonképpen azt akarta mondani, hogy akkor vesztette el az eszméletét,

amikor megpróbált felállni guggoló helyzetéből.

- Így már értem – mondta az orvos. – A sebet valamilyen nagyon éles tárgy okozta. Talán egy üvegdarabra vagy éles fémdarabra estél.

- Igen. Az biztos, hogy nagyon éles volt. Olyan éles volt, mint egy kés! – kiáltottam fel.

Rák doktor többet nem kérdezett, hanem alaposan kimosta a sebet, majd lemosta azt a vért, ami lecsurgott a lábamra. Aztán közölte, hogy a sebet krémmel bekeni és beköti, többre nincs szükség. Azt is elmagyarázta, hogy a következő napokban mit csináljak a sebbel. A ruhámat visszahúzta a helyére és a szemüvegét ismét olyan óvatosan tette el, mintha attól félne, hogy eltörik, ha egy kissé durvábban bánik vele.

- Nagy kár azért a szép kimonóért – mondta. – De örülök, hogy megismertelek. Mameha tudja, mindig örömmel szemlélem magam körül a friss arcokat.

- Én még jobban örülök – mondtam.

- Talán egyszer találkozunk majd az Icsiriki Teaházban – folytatta az orvos.

- Az az igazság – szólt közbe Mameha –, hogy Szajuri különleges értéket képvisel... Azt hiszem, érti, doktor, miről beszélek. Máris túl sok csodálójja van, úgyhogy igyekszem őt távol tartani az Icsiriki Teaházától. Nem lehetne esetleg a Shirae Teaházban találkozunk Önnel?

- Igen, igaza van, ott valóban jobb lesz – egyezett bele az orvos. Aztán újból végigcsinálta a szemüvegcsere egész rituáléját és elővett az egyik zsebéből egy jegyzetfüzetet. – Nos, két nap múlva ott leszek. Remélem, találkozunk.

Mameha ezt megígérte és távoztunk.

Visszafelé haladva Gionba, Mameha közölte, hogy nagyon jól játszottam a szerepemet.

- De hiszen Mameha-szan, semmit sem csináltam!

- Nem? Hát akkor mivel magyarázod, amit a doktor homlokán láttunk?

- Én a vizsgálóasztalon kívül semmit sem láttam!

- Csak annyit mondok, hogy azalatt, amíg a doktor a vért tisztogatta a lábadról, úgy gyöngyözött a homloka az izzadságtól, mintha kánikulai meleg lett volna a szobában. Pedig nem is volt meleg, igaz-e?

- Valóban nem volt meleg.

- Nos, akkor ez mit jelent? – kérdezte diadalmasan Mameha.

Nem egészen értettem, miről beszél Mameha – illetve hogy egyáltalában miért vitt el a doktorhoz. De még kérdéseket sem tehettem föl neki, mert előre megmondta, nem hajlandó fölfedni előttem a terveit. Aztán a riksánk egyszerre csak áthaladt a Gionba vezető hídon. Mameha abbaagyta a megkezdett történetet és a következőket mondta:

- A szemeid valóban nagyon szépek ebben a kimonóban, Szajuri. Azok a skarlát és sárga színek... a szemeid azoktól ezüstös csillogást kapnak! Nahát, hogyan feledkezhettem meg erről. Állj meg, riksás! – kiáltott fel. – Túlmentünk azon a helyen, ahová igyekeztem. Ott leszállunk.

- Asszonyom, Ön a Gion Tominaga-csót adta meg címként. Nem állhatok meg a híd közepén...

- Vagy leszállunk itt, vagy elmész a híd végéig, ott visszafordulsz és a híd másik végén szállunk le. Őszintén szólva, nem értem, mi ebben a probléma.

A kuli azonnal megállt és leszálltunk. A mellettünk elrobogó kerékpárosok mérgesen csöngettek, Mamehát azonban ez a legkevésbé sem érdekelte. Azt hiszem, annyira el volt telve a maga fontosságától, hogy el sem tudta képzelni, valakit zavar az, hogy ő akadályozza a forgalmat. Egyáltalában nem sietett, a pénzérmeiket egyenként vette elő selyempénztárcájából. Borraivalót nem adott. Ezután elindultunk visszafelé.

- Ucsida Koszaburo műtermébe megyünk – közölte Mameha. – Kitűnő művész és biztos vagyok benne, nagyon fog neki tetszeni a szemed. Az a baja, hogy néha kissé... hogy úgy mondjam, szórakozott. A műterme pedig egy szemétdomb. Talán nem veszi észre rögtön a szemeidet, te azonban irányítsd olyan helyekre a tekintetedet, ahol észreveheti.

Követtem Mamehát egy keskeny mellékutca. Az utca végén egy sinto-kaput láttam,

amely szorosan bepréselődött két ház közé. A kapun túl néhány kisebb pavilon mellett haladtunk el és egy lépcsőhöz értünk, amelynek két oldalát gyönyörű őszi színben pompázó fák szegélyezték. Az alagútszerű lépcső felől hűvös levegő áramlott, ami azt az érzést keltette bennem, mintha egy másik világba lépnénk be. Sziszegő hangot hallottam, ami hasonlított a homokos partot mosó hullámok zajához. Kiderült azonban, hogy a zaj forrása egy idős férfi, aki a legfelső lépcsőfokokról söpri le a piszkot egy csokoládészínű seprűvel.

- Ucsida-szan! – kiáltott föl meglepve Mameha. – Talán nincs személyzete, amelyre rábízhatná a takarítást?

A férfira egyenesen rásütött a nap, úgyhogy amikor megfordult, hogy megnézze, ki szól hozzá, nem sokat láthatott belőlünk, mert a nap elvakította. Mi azonban jól láttuk őt. A külseje elég furcsa volt. A szája egyik sarkában egy hatalmas szemölcs, a szemöldöke pedig olyan bozontos volt, mintha egy hernyó mászott volna le oda a hajából és éppen ott szundikálna. Minden szempontból tökéletes volt körülötte a rendetlenség. Szürke haja fésületlenül lógott, a kimonója pedig úgy nézett ki, mintha abban aludt volna az éjszaka.

- Ki az? – kiáltotta.

- Ucsida-szan! Hát meg sem ismeri a hangomat?

- Hát ha fel akar mérgesíteni, nagyon jól kezdett hozzá! Nem szeretem, ha megzavarnak a munkámban! Mindjárt hozzávágom magához ezt a seprűt, ha nem mondja meg azonnal kicsoda...

Ucsida-szan annyira dühösnek látszott, hogy azon se csodálkoztam volna, ha leharapja a szemölcsét és felénk köpi azt. Mameha azonban nyugodtan haladt tovább fölfelé a lépcsőn. Én követtem, de vigyáztam arra, hogy mögötte maradjak, vagyis a seprű ne engem találjon el.

- Micsoda dolog, Ucsida-szan, hogy így köszönti a látogatóit? – förmedt rá Mameha a művészre, miközben kilépett a napfényre.

Ucsida ránézett. – Szóval maga az. Miért nem képes megmondani a nevét, mint minden más normális ember? Tessék, itt a seprű, folytassa a söprést. Addig senki nem léphet a házamba, amíg tömjént nem gyűjtöttem. Az egyik egerem elpusztult és nagyon büdös van odabent.

Mamehát mulattatta Ucsida viselkedése és csak azután támasztotta neki a seprűt a fának, hogy Ucsida eltűnt a lakásban.

- Volt már valaha kelésed? – kérdezte suttogva. – Ha nincs kellő hangulata a munkához, Ucsida rettenetesen dühös. Valósággal fel kell szúrni, mint egy kelést, hogy kifakadhasson. Ilyenkor feltétlenül szüksége van valamire, amin kidühöngheti magát. Ha erre nincs lehetősége, elkezd inni és a helyzet még rosszabb lesz.

- Talán az egerek a kedvencei? – kérdeztem én is suttogva. – Azt mondta, hogy az egyik egere elpusztult.

- Á, dehogy. Szanaszét hagyja a festékeit, aztán jönnek az egerek, megeszik és mert a festékek mérgezők, elpusztulnak. Már adtam neki egy dobozt, hogy abban tartsa a festékeit, de nem hajlandó a dobozt használni.

Ebben a pillanatban kinyílt Ucsida lakásának ajtaja. Levettük a cipőnket és beléptünk. A lakás egyetlen nagy helyiségből állt. A helyiség egyik sarkában már égett a tömjén, de nem sok haszna volt, mert az egértetem büze minden más szagot elnyomott. A rendetlenség még nagyobb volt, mint amit Hatszumomo szobájában már megszoktam. Mindenfelé hosszú ecsetek hevertek. Voltak köztük töröttek és egérrágták is. Az asztalokat befejezetlen fekete-fehér festmények borították. És mindezek közepén az ócska alvógyékényen egy festékfoltos lepedő hevert. Ezek után az volt az érzésem, hogy Ucsida maga is tele van festékfoltokkal, de amikor erről meg akartam győződni, így szólt hozzám:

- Mit nézel rajtam?

- Ucsida-szan, engedje meg, hogy bemutassam a húgomat – szólalt meg Mameha. – Azért jött el velem a messzi Gionból, hogy a tiszteletét tegye Önnél.

Ami azt illeti, Gion nem volt éppen messzi, én azonban végrehajtottam a szükséges hajbókolást és kértem a jóindulatát. Közben nem voltam biztos abban, hogy egyáltalában

meghallotta-e, amit Mameha mondott neki.

- Jól dolgoztam egészen ebédidőig és akkor ez történt! – Ucsida odament egy rajztáblához, amelyhez gombostűkkel oda volt tűzve egy nőt hátulról ábrázoló vázlat. A nő az egyik oldal felé fordította a fejét és ernyőt tartott a kezében. A képen azonban jól kivehetően ott voltak egy macska lábnyomai. A macska nyilván belelépett a festékbe és végigsétált a rajzon. A macska jelenleg egy nagy csomó piszkos ruha tetején édesdeden aludt.

- Azért hoztam ide, hogy egereket fogjon és ne a rajzaimon mászkáljon! – folytatta panaszait Ucsida. – Azt hiszem, ki fogom dobni ökelmét.

- Ó, de hiszen azok a lábnyomok nagyon dekoratívak – vetette ellen Mameha. – Szerintem jobb lett tőlük a kép. Mi a véleményed, Szajuri?

Nem mertem véleményt nyilvánítani, mert láttam, Ucsidát nagyon meglepte Mameha kijelentése. De aztán megértettem, hogy Mameha megpróbálja „kifakasztani a kelést”. Így aztán a lehető legnagyobb lelkesedést víve be a hangomba kijelentettem:

- Nahát, eddig nem is tudtam, milyen dekoratív a macskák lábnyoma! Azt hiszem, a macskák holmi elvetélt művészfélék.

- Tudom, miért haragszik rá – tódította Mameha. – Féltékeny a tehetségére.

- Féltékeny, én? – döbönt meg Ucsida. – Ez a macska nem művész, hanem egy dög, egy aljas démon!

- Bocsásson meg, Ucsida-szan. Teljesen igaza van – vált engedékenyebbé Mameha. – De mondja, el akarja dobni ezt a képet? Ha igen, adja inkább nekem. Azt hiszem, jól mutatna a lakásomban. Mi a véleményed, Szajuri?

Ezt hallva Ucsida egy rántással letépte a rajzot a tábláról, majd kettészakította azt és ezen szavak kíséretében adta át Mamehának: – Tetszik magának? Íme itt van nem is egy, hanem mindjárt kettő is! Mind a két darabot odaajándékozom magának! Most pedig mars ki!

- Nagyon sajnálom, hogy elszakította a rajzot – válaszolt Mameha. – Azt hiszem, ez volt a legszebb mű, amely valaha kikerült a kezéből.

- Mars ki!

- Ó, Ucsida-szan, ezt nem tehetem! Nem nevezhetném a barátjának magam, ha nem csinálnék egy kis rendet itt, mielőtt elmegyek!

E szavak után Ucsida szélvészféleg kirohant a házból, még az ajtót se csukta be maga után. Láttuk, amint dühösen belerúg a Mameha által fának támasztott seprűbe, majd a nedves lépcsőn lefelé haladva megcsúszik és elesik. A következő fél órát a műterem kitakarításával töltöttük és a végén Ucsida sokkal jobb kedvűen tért vissza, ahogyan ezt Mameha előre megjósolta. Azt nem mondhatom, hogy jókedvűnek mutatkozott, ugyanis az volt a szokása, hogy folyton rágta a szája sarkában levő szemölcsöt, amitől az arca mérges kifejezést öltött. Azt hiszem, egy kissé zavarban volt előző viselkedése miatt, mert nem mert egyikünk szemébe se nézni. Ennek nyomán egyhamar kiderült, hogy nem fogja észrevenni érdekes szemeimet, úgyhogy végül Mamehának kellett felhívnia a figyelmét rám:

- Nem gondolja, hogy Szajuri nagyon bájos kislány? De hiszen még rá sem nézett!

Valószínűleg tévedtem, de akkor azt hittem, Ucsida olyan tekintetet vet rám, mintha egy morzsát kellene az asztalról lepöckölnie. Mameha nagyon csalódottnak látszott. Lassan kezdett esteledni, ezért mind a ketten felálltunk, hogy elbúcsúzzunk. Mameha igyekezett a lehető legegyszerűbben meghajolni, én azonban az ajtóban megálltam egy pillanatra, hogy magamba szívjam az alkony rozsdavörös és bíbor színeit, amelyek az égboltot szebbre festették, mint amilyen a legszebb kimonó lehet. Ez annál is inkább igaz, mert legyen bár a legszebb kimonó rajtam, a kezem attól nem fog narancsszínben ragyogni. A napsütésben viszont szinte irizált a kezem. A magasba emeltem mindkettőt és így szóltam Mamehához:

- Nézze, Mameha-szan – ő azonban azt hitte, hogy csak a napnyugtáról beszélek és közömbösen fordult felém. Ucsida mozdulatlanul állt az ajtóban. Az arcvonásai maximális koncentrációt mutattak és az egyik kezével sűrű hajának egy tincset markolászta. De nem a napnyugtát figyelte. Engem nézett.

Aki látta Ucsida Koszaburo híres akvarelljét, amely egy kimonót viselő, elragadtatott arckifejezésű, égőszemű fiatal nőt ábrázol... nos, Ucsida kezdettől fogva határozottan állította, hogy a kép megfestésére én inspiráltam. Én ezt ma sem hiszem. El nem tudom képzelni, hogy egy ilyen szép képhez az adta az ihletet, hogy egy leány a kezeit bámulja a lenyugvó nap fényében.

19. FEJEZET

Az a meglepő eseményekkel teli hónap, amikor újból találkoztam az elnökkel – és megismerkedtem Nobuval, Rák doktorral és Ucsida Koszaburóval –, olyan hatással volt rám, mint amikor a fogva tartott tücsök kiszabadul fűzfavesszőből font kalitkájából. Első ízben fekettem le azzal a tudattal, hogy nem mindig keltek majd olyan kevés figyelmet Gionban, mint egy gyékényt bepiszkító teacepp. Még mindig nem értettem, mit tervez Mameha, hogyan segít majd abban, hogy sikeres gésa lehessen, vagy hogy sikeres gésaként hogyan terelhetem magamra az elnök figyelmét. De minden este a zsebkendőjét az arcomhoz szorítva aludtam el, felidézve a vele való újbóli találkozás pillanatait. Olyan volt az, mint a templomi harangok kongása, amelyek zengése még sokáig hallható azután, hogy a nyelv eltávolodott a harangtól.

Néhány hétig egyik férfitől sem érkezett üzenet, úgyhogy elkezdtünk már aggódni. De aztán az Ivamura Vállalat titkárnője telefonált az Icsiriki Teaházba és kérte a meghívásomat. Mamehát megörvendezettette a hír, mert azt hitte, hogy a meghívás Nobutól érkezett. Én is örültem, mert én azt hittem, hogy a meghívás az elnöktől érkezett. Délután Hatszumomo jelenlétében közöltem Auntie-val, hogy este Nobu fogom szórakoztatni és kértem, válasszon számomra megfelelő ruházatot. Nagy meglepetésemre Hatszumomo felajánlotta a segítségét. Egy idegen azt hihette volna, hogy közeli rokonok vagyunk. Hatszumomo nem gúnyolódott, nem tett epés megjegyzéseket, hanem valóban segített. Azt hiszem, ez Auntie-t ugyanúgy meglepte, mint engem. Végül egy ezüstös és vörös levelekkel díszített kimonóban és aranyos fonalakkal átszőtt sűrű obiban állapotunk meg. Hatszumomo megígérte, hogy egy pillanatra ő is benéz hozzánk.

Aznap este azzal a tudattal térdeltem le az Icsiriki előcsarnokában, hogy egész életemben erre a pillanatra vártam. A kihallatszó nevetgélésből megpróbáltam megállapítani, hogy az elnök ott van-e a jelenlévők között. Amikor azután kinyitottam az ajtót és megláttam őt az asztalfőn, Nobu pedig háttal ült nekem... nos, akkor olyan erős hatással volt rám a mosolya – ami valószínűleg csak az előző nevetgélés lecsengése volt –, hogy csak nagy megerőltetéssel tudtam megállni, vissza ne mosolyogjak rá. Először Mamehát, majd a többi gésát köszöntöttem, ezután került sor a hat vagy hét férfi köszöntésére. Amikor felálltam, Mameha várakozásának megfelelően, először Nobuhoz mentem oda. Valószínűleg túl közel térdeltem le melléje, mert rögtön letette szakés poharát az asztalra és egy kissé elhúzódott tőlem. Elnézést kértem, de ő már nem törődött velem és Mameha is csak a homlokát ráncolta. Az este további részében kedvetlen voltam. Amikor Mamehával együtt elbúcsúztunk, ő így szólt hozzám:

- Nobu-szant könnyű felidegesíteni. Máskor jobban vigyázz magadra.
- Elnézést kérek, asszonyom. Talán nem kedvel annyira, mint Ön gondolja...
- Ó, nagyon is kedvel. Ha nem kedvelne, bögve hagyta volna ott a társaságot. A hangulatait néha olyan nehéz elviselni, mint egy zsák homokot cipelni, de a maga módján rendes ember, mint majd te is rájössz.

Az Ivamura Vállalat még azon a héten ismét meghívott az Icsiriki Teaházba. A meghívások a következő hetekben megsaporodtak – és nem mindig Mamehával együtt hívtak meg. Mameha figyelmeztetett, hogy ne maradjak túl sokáig, mert könnyen elveszthetem a népszerűségemet. Így aztán körülbelül egy óra múlva meghajoltam és úgy téve, mintha máshol várnának, elbúcsúztam. Öltözködésem közben Hatszumomo többször is célzott rá, hogy meglátogat, de egyszer sem jött el.

Egy délután aztán, amikor már nem is számítottam rá, kijelentette, hogy aznap este van egy kis szabadideje és feltétlenül meglátogat.

Ettől egy kissé ideges lettem és a dolgok még rosszabbra fordultak, amikor megérkeztem az Icsirikibe ahol kiderült, hogy Nobu nincs a jelenlévők között. Eddig ez volt a legkisebb társaság, amelybe meghívtak, rajtam kívül két gésa és négy férfi volt jelen. Mi lesz, ha Hatszumomo megérkezik és én csak az elnököt szórakoztatom, Nobu pedig nincs is itt? Még annyi időm sem volt, hogy kigondoljam, mit fogok csinálni, amikor kinyílt az ajtó és aggodalmaimat valóra váltva, megláttam ott Hatszumomót.

Úgy gondoltam, egyetlen mentségem az lehet, ha úgy teszek, mintha mérges lennék amiatt, hogy Nobu nincs itt. Ez egy estére esetleg menedéket adhatna. De szerencsém volt, mert Nobu pár pillanat múlva megérkezett. Hatszumomo mosolya rögtön kivirágzott, mihelyt Nobu belépett a helyiségbe és az ajkai olyan vörösek lettek, mintha vér serkent volna ki belőlük. Nobu kényelmesen elhelyezkedett az asztal mellett és Hatszumomo majdnem anyásan szólt oda hozzám, hogy töltsék neki szakét. Én elhelyezkedtem Nobu mellett és igyekeztem iránta maximális elragadtatást mutatni. Amikor például fölnevettem, úgy függesztettem rá a szemeimet, mintha ellenállhatatlannak találnám. Hatszumomónak tetszett a dolog és olyan nyíltan figyelt bennünket, hogy szinte észre sem vette, a férfiak mind őt nézik, vagy – és ez a valószínűbb – hozzá volt szokva, hogy ő mindenhol feltűnést kelt. Aznap este elragadóan szép volt. Az asztal végén ülő fiatalember egész este mást sem tett, mint cigarettázott és Hatszumomót figyelte. Még az elnök sem állta meg, hogy időnként rá ne nézzen. Eltűnődtem azon, hogy a férfiakat valóban képes-e a szépség annyira elvakítani, hogy megtiszteltetésnek érzik, ha az életüket egy démonnal élhetik le, feltéve, hogy az a démon elég szép. Eszembe jutott az az este, amikor az elnök puha kalapjával a kezében meglátogatta okijánkban Hatszumomót és kabátjának levetése közben rám mosolygott. Nem tudtam elhinni, hogy Hatszumomo szépsége annyira elvakítja, hogy nem veszi észre a szép külső mögött a kegyetlen természetet. Egy dologban azonban teljesen biztos voltam. Ha Hatszumomo megtudja, mit érzek az elnök iránt, megpróbálja őt elcsábítani. Ezt már csak azért is megtenné, hogy bánatot okozzon nekem.

Egyszerre sürgőssé vált számomra, hogy Hatszumomo távozzék. Tudtam, azért van itt, hogy a „román kifejlődését” – ezek az saját szavai – figyelemmel kísérje. Ezért úgy döntöttem, hadd lássa, amit látni akar. Elkezdtem birizgálni az ujjaimmal hol a nyakamat, hol a frizurámat, mintha nagyon aggasztana, milyen a külsőm. Amikor az ujjaim véletlenül az egyik hajdízsemre tévedtek, egy remek ötlet jutott az eszembe. Megvártam, hogy valaki egy viccet mondjon és amíg a többiek nevettek, én a hajamat igazgatva Nobu felé hajoltam. A hajam igazgatása valójában csak ürügy volt, hiszen viasszal jól a helyére volt ragasztva és nem kívánt semmi felügyeletet. A célom azonban az volt, hogy meglazítsam az egyik hajdízsemet – selyemből készült sárga és narancsszínű „olajözön” -, hogy az Nobu ölébe hulljon. Közben kiderült, az a hajcsat, amely a díszet rögzítette, nagyon nehezen enged, úgyhogy amikor végre kijött a helyéről, a dísz előbb Nobu mellkasának ütődött, majd onnan a lábai között a tatamira esett. A balesetet mindenki észrevette, de senki sem tudta, mit kellene tenni. Arra gondoltam, hogy az öle fölött átnyúlva, fölveszem a díszet, de leányos zavaromban nem mertem a lábai közé benyúlni.

Nobu maga nyúlt le érte és adta vissza nekem. – Szólj annak a fiatal lánynak, aki köszöntött, amikor megérkeztem és mondd meg neki, hozza ide azt a csomagot, amit odaadtam neki.

Végrehajtottam, amit Nobu kért. Amikor visszaérkeztem, láttam, hogy mindenki várakozóan néz rám. Nobu még mindig a kezében tartotta a hajdízsemet, és nem mutatott hajlandóságot arra, hogy átvegye tőlem a csomagot, amelyet kért. – Tulajdonképpen csak akkor akartam átadni neked ezt a csomagot, amikor elmész. Azonban meggondoltam magam és inkább már most odaadom – mondta és bólintással jelezte, hogy nyissam ki én magam a csomagot. Nagyon zavart a sok figyelő szempár, de kibontva a csomagot egy gyönyörű díszfésűt találtam a szaténselyemmel kibélelt dobozban. A félkör alakú fésű vörös színben pompázott és szép virágdíszítés körítette.

– Antik darab, néhány nappal ezelőtt bukkantam rá – mondta Nobu.

Az elnök, aki eddig szótlánul bámulta a díszfésűt, megpróbált megszólalni, de nem jött ki hang a torkán, csak azután, hogy megköszöri azt: – Nahát, Nobu-szan, nem is tudtam, hogy ilyen szentimentális vagy – jegyezte meg.

Hatszumomo fölkel. Azt hittem távozik és így sikerül megszabadulnom tőle. Nagy meglepetésemre megkerülte az asztalt és letérdelt mellém. Nem tudtam, mire véljem a viselkedését, de aztán láttam, hogy kiveszi a fésűt a dobozból és elhelyezi a hajamban, mégpedig egy kispárnaszerű konty tövébe. Kinyújtotta a karját és Nobu odaadta neki a leesett hajdíszemet, amelyet olyan szeretettel tett vissza a hajamba, mintha egy anya a kisbabáját ápolná. A kedvességét egy apró meghajlással köszöntem meg.

– Hát nem gyönyörű? – kérdezte, kérdését egyenesen Nobuhoz intézve. Színpadiasan sóhajtott egy nagyot, mint aki nagyon romantikusnak találja a helyzetet, majd eltávozott.

Egy pillanatig sem kétséges, hogy a férfiak ugyanolyan mértékben különbözhetnek egymástól, mint az év különböző időpontjaiban virágzó növények. Ugyanis Nobu és az elnök a szumó-rendezvényt követően már néhány hét múlva kimutatták irántam való érdeklődésüket, Rák doktor és Ucsida sokáig nem jelentkezett. Mameha jól tudta, hogy ki kell várnunk, amíg maguktól jelentkeznek és nem szabad valamilyen ürüggyel közeledni hozzájuk. Mameha azonban végül csak elvesztette a türelmét és egy délután fölkereste Ucsidát.

Kiderült, rövidebb azután, hogy nála jártunk, a macskáját megharapta egy borz és a fertőzésbe a macska néhány nappal később belepusztult. Ucsidára a bánattól ismét rájött az ivászat. Mameha néhány napon át minden nap fölkereste, hogy egy kicsit felvidítsa. Amikor azután úgy látszott, Ucsida már nem búslakodik annyira, felöltöztetett egy szép kék kimonóba, amelynek a szegélyét tarka virágok díszítették, a sminkem pedig bizonyos dolgok „kihangsúlyozása” végett egy icipici nyugatias jelleget kapott és azt mondta, vigyem el neki azt a gyöngy-fehér cicát, amelyet ajándékként vásárolt neki. Szerintem a cica imádnivalón szép volt, Ucsida azonban nem sokat törődött vele, hanem állandóan engem bámult, a fejét hol erre, hol arra forgatva. Néhány nappal később felkért, üljek neki modellt a műtermében. Mameha előre figyelmeztetett, hogy festés közben egy szót se szóljak Ucsidához és Tatszumi kíséretében küldött el a művészhez. Tatszumi a műterem egyik sarkában szunyókált azalatt, amíg Ucsida hol ilyen, hol olyan pózba állított, festékeket kevert és vadul festegetett egy rizspapírra, mielőtt más pózba állított volna.

Ha valaki veszi a fáradságot és fölkeresi Japán különböző helyein Ucsidának azokat a műveit, amelyeknek én voltam a modellje azon a télen és a rákövetkező években – például megmaradt olajfestményeinek egyikét, amely Oszakában van a Szumitomo Bank nagytermében – azt hihetné, hogy nagyszerű érzés lehetett modellt állni neki. A modellkedés azonban a valóságban nagyon unalmas volt. Többnyire abból állt, hogy kényelmetlen helyzetben kellett egy óra hosszat vagy még hosszabban üldögélnem. A legfőbb emlékem az, hogy folyton szomjas voltam, mert Ucsida sohasem adott nekem innom. Még ha hoztam is magammal teát, azt sem engedte meginnom, hanem a terem egyik sarkába rakatta, hogy ne zavarja a festésben. Mameha tanácsát követve soha egy szót nem szóltam hozzá, még azon a keserű emlékű februári délutánon sem, amikor talán jobban tettem volna, ha megszólalok. Ucsida közvetlenül elém ült és a szememmel bámulta. Közben folyton a szája szélén levő szemölcsöt rágta. Egy csomó festék rudacska volt a kezében, amelyek felhasználásával megpróbálta kikeverni a szemem színét. Azonban egyik keveréssel sem volt megelégedve, úgyhogy kiöntötte azokat a hóba. Közben egyre mérgesebb lett és végül elzavart. Több mint két hétig nem jelentkezett. Aztán kiderült, hogy ismét az ivászat áldozata lett. Mameha ezért engem okolt.

Ami Rák doktort illeti, ő ugyan megígérte, hogy meglátogat bennünket a Shirae Teaházban, azonban hat hétig semmit nem hallottunk felőle. Még mindig fogalmam sem volt, hogyan akar Mameha elbánni Hatszumomóval. Mindössze annyit tudtam, hogy a dologban

szerepe lesz mind Nobunak, mind Rák doktornak, akik holmi kétszárnyú ajtó szerepét játsszák majd. Hogy Ucsida hogyan kerül a képbe, azt nem értettem. Úgy éreztem, Ucsida a terven csak egy mellékvonal, nem ő áll a centrumban.

Február végén azután Mameha véletlenül belebotlott Rák doktorba az Icsiriki Teaházban. Kiderült, a doktort addig egy új oszakai kórház megnyitási előkészületei foglalták le. Most, hogy a munka oroszlánrésze már mögötte van, a következő héten meg akar hívni a Shirae Teaházba. Emlékeztetem az olvasót arra, hogy Mameha szerint nem célszerű az Icsiriki Teaházban mutatkoznom, mert akkor el fognak halmozni meghívásokkal. Rák doktor ezért választotta az Icsiriki helyett a Shirae Teaházat. Mameha igazi indoka természetesen az volt, hogy ne találkozzunk Hatszumomóval. Én azonban úgy éreztem, hogy bármit csinálunk, Hatszumomo mindenképpen ránk fog találni. Ám amikor betettük a lábunkat a Shirae Teaházba, majdnem nevetésbe törtem ki, mert láttam, hogy ez igazán olyan hely, ahová Hatszumomo biztosan nem teszi be a lábát. A teaház olyan volt, mint egy elszáradt bimbó egy teljes virágzásban álló fán. Gion ugyanis még a nagy világválság idején is tovább virágzott, a Shirae Teaház azonban, amely sohasem tartozott a nagyok közé, egyre mélyebben süllyedt a mocsárba. Az olyan jómódú férfiak, mint Rák doktor, csak azért jártak az ilyen lezüllött helyekre, mert nem mindig voltak jómódúak. Amíg fiatal volt, valószínűleg nem engedhette meg magának, hogy ennél jobb helyekre járjon. Viszont amikor már az Icsirikit is megengedhette magának, igazán nem tehetette meg, hogy egészen hátat fordítson a Shirae-nek. Ha egy férfi szeretőt tart, az nem jelenti azt, hogy azonnal el kell válnia a feleségétől.

A Shirae Teaházban én töltöttem szakét Rák doktor poharába, mialatt Mameha jó sztorikkal szórakoztatta. Rák doktor annyira szétterpeszkedett az asztalon, hogy a könyökével néha hozzáért egyikünkhöz és ilyenkor illendően elnézést kért. Nyugodt ember benyomását keltette. Az idő nagy részében apró kerek szemüvegén át maga elé nézett, legföljebb egy-egy szashimit dugott a bajsza alá. Ez azt a képzetet keltette bennem, mintha egy fiú valamit a szőnyeg alá dugna. Amikor az este végeztével elbúcsúztunk tőle, úgy éreztem, kudarcot vallottam és nem fog minket többé meghívni. Az volt ugyanis a véleményem, hogy aki ennyire nem érzi jól magát Gionban, aligha vágyódik oda vissza. De Rák doktor a következő héten ismét meghívott bennünket és a következő hónapokban hetente volt szerencsénk vele találkozni.

A dolgok elég simán haladtak előre a doktorral egészen addig, amíg március közepén valami nagy bolondságot csináltam, ami majdnem meghiúsította Mameha gondosan kidolgozott tervét. Biztos vagyok benne, hogy sok fiatal leány azzal teszi tönkre a karrierjét, hogy nem teszi meg, amit elvárnak tőle, vagy egy fontos férfival nem úgy viselkedik, ahogyan kellene. Én azonban olyan közönséges hibát követtem el, hogy nem is tudatosodott bennem hibaként.

A hibát az okijában követtem el egy zimankós napon, az ebéd utáni időben, éppen shamiszen gyakorlás közben. Az egész jóformán pillanatok alatt történt. Hatszumomo a mosdó felé menet elhaladt mellettem. Ha cipő lett volna rajtam, a járdáról leléptem volna a folyosó földes részére, hogy kitérjek az útjából. Adott esetben azonban csak annyit tehettem, hogy megpróbálok minél gyorsabban felállni. A kezem és a lábam azonban egészen elgémberedett a hidegtől. Hatszumomo valószínűleg nem szólt volna semmit, ha sikerül elég gyorsan felállnom. De abban a pillanatban, amikor végre sikerült talpra vergődnöm, megszólalt:

– A német követ városunkba látogat, azonban Úritök el van foglalva és nem vállalhatja a szórakoztatását. Ha szólnál Mamehának, talán helyettesíthetné Úritököt. – Ezt követően gúnyosan fölnevetett, mintha maga az elképzelés, hogy én ilyesmire képes volnék, ugyanolyan nevetséges volna, mint ha a császárnak üres makkhéjakat akarna valaki felszolgálni.

A német nagykövet megjelenése Gionban akkoriban nagy feltűnést keltett. 1933-ban Németországban új kormányzat került hatalomra. Én nem sokat értettem a politikához, de annyit tudtam, Japán eltávolodott az Egyesült Államoktól és nagyon igyekeztem, hogy jó benyomást keltsen a német nagykövetben. Egész Gionban nagy találgatás folyt, kit bíznak majd meg a szórakoztatásával.

Amikor Hatszumomo azt mondta, hogy vállaljam el a feladatot, szégyenlősen le kellett volna hajtanom a fejemet és el kellett volna panaszolnom, milyen nyomorúságos az életem Úritökéhez képest. Am akkor éppen azon járt az eszem, mennyire megjavultak a kilátásaim és milyen sikeresen tudtuk titkolni a Hatszumomo tönkretételére irányuló tervet előle. Hatszumomo megjegyzése hallatán majdnem elmosolyodtam, de sikerült visszafojtanom és büszke voltam arra, hogy nem árultam el magam. Hatszumomo furcsa tekintetet vetett rám, amiből azonnal rá kellett volna jönnöm, hogy valamit forral ellenünk. Gyorsan félreléptem és Hatszumomo elhaladt mellettem. Ezzel – legalábbis, ami engem illet – véget is ért az ominózus jelenet.

Néhány nappal később ismét elmentünk a Shirae Teaházba, hogy találkozzunk Rák doktorral. Amikor azonban kinyitottuk az ajtót, megláttuk Úritököt, amint éppen bebújik a cipőjébe, hogy távozzék. Annyira megdöbbsentem a jelenlététől, hogy elállt a szavam. Aztán előkerült Hatszumomo is és rögtön tudtam, valamilyen módon ismét túljárt az eszünkön.

– Jó estét, Mameha-szan – köszönt Hatszumomo. – És ni csak, ki van Önnel! Az a gésajelölt, akit a doktor annyira kedvel!

Biztos vagyok benne, Mamehát ugyanúgy megdöbbsentette Hatszumomo jelenléte, mint engem. Ez azonban nem látszott meg rajta. – Nos, Hatszumomo-szan, alig ismerek Önre... az égre! Hiszen Ön erősen öregszik!

Hatszumomo távolról sem volt öregnek nevezhető, hiszen legfeljebb huszonnyolc, esetleg huszonkilenc éves lehetett. Mamehának csak az lehetett a célja, hogy valami kellemetlent mondjon neki.

– Azt hiszem, a doktor kedvéért jöttek el – mondta Hatszumomo. – Milyen érdekes férfi! Remélem, örülni fog a látogatásuknak. Isten Önökkel. – Hatszumomo vidáman vonult el, Úritök szeméből azonban szomorúságot olvastam ki.

Mamehával együtt szó nélkül bújunk ki a cipőinkből. Fogalmunk sem volt róla, hogy mit is mondhatnánk. A Shirae atmoszféráját nyomasztónak éreztük. A levegő áporodott volt, a sarokban a nedves vakolat lepergett a falról. A legszívesebben elkotródtam volna.

Amikor beléptünk a helyiségbe, Rák doktoron kívül ott volt a teaház úrnője is. Máskor néhány percig még ott szokott maradni, most azonban rögtön elnézést kért és eltávozott anélkül, hogy ránk nézett volna. Rák doktor háttal ült nekünk az asztal mellett, úgyhogy elhagytuk a szokásos bókolást és rögtön melléje telepedtünk.

- Fáradtnak látszik, doktor – kezdte a beszélgetést Mameha. – Hogy érzi magát?

Rák doktor nem válaszolt. Csak ide-oda forgatta söröspoharát, pedig egyébként nem volt természete az időhúzás.

- Valóban fáradt vagyok – nyögte ki végül. – Nincs sok kedvem a beszélgetéshez.

Kiitta a sörét és fölállt, hogy távozzék. Mamehával egymásra néztünk. Amikor Rák doktor odaért az ajtóhoz, visszafordult és ezt mondta: – Nem szeretem, ha kiderül, hogy azok, akikben megbíztam, becsaptak.

Ezután eltávozott anélkül, hogy becsukta volna maga után az ajtót.

Az ámulattól egyikünk sem tudott megszólalni. Mameha nagy-sokára fölkelte a helyéről és becsukta az ajtót. Visszaülve az asztalhoz kisimította a kimonóját és mérgesen így szólt hozzám:

- Nos, Szajuri. Halljuk, mit is mondtál Hatszumomónak?

- No de Mameha-szan, miután ennyit dolgoztunk a sikerem érdekében! Biztos lehet benne, hogy nem teszek semmit, ami megakadályozhatná az elérését.

- A doktor úgy dobott félre téged, ahogyan egy üres zsákot szokás elhajítani. Ennek kell, hogy valami oka legyen..., de erre csak akkor jöhetünk rá, ha megtudjuk, mit mondott neki ma este Hatszumomo.

- De hogyan jöhetünk rá erre?

- Úritök is itt volt. Menj hozzá és kérdezd meg tőle.

Nem voltam biztos benne, hogy Úritök egyáltalán hajlandó-e szóba állni velem, de megígértem Mamehának, hogy megpróbálom kifaggatni. Mamehát ez láthatólag kielégítette. Fölállt és távozni készült. Én azonban a helyemen maradtam, amíg Mameha végül megfordult,

hogyan megnézze, miért nem tartok vele.

- Mameha-szan, szabad valamit kérdeznem? – szólaltam meg. - Hatszumomo most már tudja, hogy szoktam találkozni a doktorral és valószínűleg sejti azt is, hogy miért. Alighanem Rák doktor is tudja az okot. Ön is tudja. Még Úritök is tudja! Lenne szíves elmondani nekem is a tervét?

Mamehán látszott, nagyon szomorú, amiért újra fölvettem neki ezt a kérdést. Hosszú ideig nem mert még a szemembe se nézni, majd egy nagyot sóhajtott, visszatért az asztal mellé és elkezdte mondani, amire kíváncsi voltam.

- Nyilván tudod, hogy Ucsida-szan a művész szemével néz rád – kezdte a mondókáját. – A doktor azonban és Nobu is, más szemmel néz téged. Tudod-e, mit jelent a „hontalan angolna” kifejezés?

Fogalmam sem volt, miről beszél Mameha és ezt meg is mondtam neki.

- Nos... a férfiakban van valami „angolna-szerűség” – folytatta Mameha. – A nőkből ez hiányzik. A férfiakban azonban megvan. A helye...

- Azt hiszem, tudom már – szóltam közbe. – De nem tudtam, hogy annak angolna a neve.

- Tulajdonképpen nem is angolna az – szólalt meg ismét Mameha. – De ha angolnaként emlegetjük, könnyebb róla beszélni. Tehát maradjunk meg az angolna elnevezésnél. Tulajdonképpen erről van szó: az angolna állandóan otthon után vágyik. És mijük van a nőknek? Barlangjuk, amelyben az angolnák jól érzik magukat. Arról a barlangról van szó, ahonnan havonta egyszer – úgy szoktuk mondani, hogy „amikor a felhő eltakarja a Holdat” – vér szivárogo.

Rögtön megértettem, mit ért Mameha a felhőknek a Hold előtt való elhaladásán, mert néhány éve magam is tapasztaltam már a jelenséget. Az első alkalommal annyira pánikba estem, mintha az orromat kifújva agyvelő-darabkákat találtam volna a zsebkezdőmben. Attól féltem, meghalok. Csak akkor nyugodtam meg, amikor Auntie észrevéve, hogy egy véres rongyot mosok, elmagyarázta, ez természetes dolog, és azt jelenti, hogy nővé értem.

- Azt azonban még nem tudod – folytatta az oktatásomat Mameha, hogy az angolnák nagyon erőszakos természetűek. Ha sikerül rátalálniuk egy barlangra, amelyet kedvüknek valónak vélnék, addig sündörögnek körülötte, amíg meg nem bizonyosodnak róla, hogy az valóban kellemes hely. És ha annak találják, még meg is jelölik ... köpködéssel. Megértetted?

Ha Mameha nem virágnyelven beszélt volna, a hallottak bizonyára sokkolnak, de könnyebben megértettem volna mindent. Jó néhány évvel később megtudtam, hogy Mamehát a nővére pontosan ugyanígy világosította fel.

- Most a dolognak az a része következik, amit bizonyára nagyon furcsának találsz majd – folytatta a felvilágosításomat Mameha. - Pedig már az eddigieket is nagyon furcsának találtam. – A férfiak szeretik, sőt nagyon is szeretik a barlangokat. Ezért van az, hogy szinte egész életükben nem csinálnak mást, mint keresik a nekik megfelelő barlangokat, amelyek hajlandóak az angolnáikat fogadni. Különösen azok a barlangok érdeklik őket, amelyekben még egyetlen angolna sem tartózkodott. Megértetted? Mi erre a *mizuage* kifejezést használjuk.

- Mi az a *mizuage*?

- Azt hívjuk így, amikor egy nő barlangjába először hatol be egy angolna.

Nos, mizu jelentése „víz”, az age jelentése pedig „fölemelni” vagy „elhelyezni”. Ennek alapján azt lehetne hinni, hogy a *mizuage* jelentése: vizet fölemelni vagy valamit vízre helyezni. De ha az ember egymásután több gésát megkérdez, honnan származik a *mizuage* kifejezés, mindegyik más magyarázatot mond. Be kell vallanom, hogy Mameha magyarázata csak még jobban összekavart. Ezt azonban nem mertem neki megmondani.

- Azt hiszem, tudom, miért szeret a doktor Gionba járni – közölte Mameha. – A kórház sok pénzt hoz neki. Ennek egy részét a családjára költi, a többi a *mizuagéra* kell neki. És te pontosan az a fajta leány vagy, akiket leginkább kedvel. Onnan tudom ezt, mert én is ezek egyike voltam.

Mint később megtudtam, egy-két évvel azelőtt, hogy megérkeztem Gionba, Rák doktor

fantasztikus összeget adott Mameha *mizuagej*éért – talán 7000 vagy 8000 jent. Ez ma már nem tűnik jelentős összegnek, akkoriban azonban olyan óriási pénz volt, hogy ekkora összeget egyben még Anya is – akinek pedig minden gondolata a pénz körül forgott és hogy hogyan szerezhetne meg minél többet belőle – életében legfeljebb egyszer vagy kétszer láthatott. Mameha *mizuageja* részben a hírneve miatt kerülhetett olyan sokba. Volt azonban még egy ok: két nagyon gazdag férfi vetekedett a kegyeiért. Az egyikük Rák doktor, a másik egy Fudzsikado nevű üzletember volt. A gioni férfiak ezen a téren általában nem szoktak egymással versengeni, inkább tárgyalásos alapon intézték el az ilyen problémákat. Fudzsikado azonban távol élt Giontól és csak ritkán kereste fel a várost. Nem érdekelte, hogy megbántja-e vagy sem Rák doktort. Rák doktor pedig – akiről azt mondták, hogy arisztokrata vér is folyik az ereiben – utálta az olyasféle felkapaszkodott férfiakat, mint Fudzsikado – pedig tulajdonképpen ő is részben a saját erejéből érte el, amit elért.

Amikor Mameha a szumó-rendezvényen észrevette, hogy nagy hatást tettem Nobura, rögtön eszébe jutott az is, mennyire hasonlít Nobu Fudzsikadóra és hogy Rák doktor mennyire utálja az ilyesfajta, az uborkafára fölkapaszkodott embereket. Azáltal, hogy Hatszumomo úgy üldöz engem, mint ahogyan a háziasszonyok üldözik a svábbogarakat, biztosan nem kerülök be azok közé, akiknek a *mizuagej*éért nagy pénzeket fizetnek. De ha akad két gazdag férfi, aki verseng értem, talán ráígérési háború kezdődik köztük, aminek nyomán képes leszek idő előtt megfizetni az adósságaimat, nem kell hozzá feltétlenül népszerű gésajelöltté válnom. Ezt Mameha így fejezte ki: Hatszumomót „ki kell billenteni a lelki egyensúlyából”. Hatszumomo nagyon örült annak, hogy Nobu vonzónak talált. Azt azonban nem tudta, hogy Nobunál való népszerűségem majd fölhardtja *mizuagém* árát.

Ezek után világossá vált, hogy vissza kell szereznem Rák doktor érdeklődését. Ha ez nem sikerül, semmi sem készíti arra, hogy magas összeget ajánljon fel a *mizuagémért*, ha egyáltalában felajánl valamit. Ebben nem voltam biztos, de Mameha azt mondta, hogy egy komoly férfi csak akkor foglalkozik egy gésajelölttel, ha *mizuagét* óhajt vele.

– Fogadjunk, hogy nem a veled való beszélgetések olyan érdekesek a számára – világosított fel.

Igyekeztem úgy tenni, mint akit ez nem bánt.

20. FEJEZET

Utólag el kell ismernem, hogy ez a beszélgetésem Mamehával megváltoztatta a világról alkotott véleményemet. Előzőleg még csak nem is hallottam arról, hogy létezik *mizuage*, még naiv kislány voltam. Ezután azonban már kezdtem érteni, miért hajlandó egy olyan férfi, mint Rák doktor, annyi pénzt költeni rám Gionban. Aki egyszer tudomást szerez az ilyen dolgokról, nem felejt el azokat. Nem gondolhattam rájuk többé úgy, mint azelőtt.

Aznap este a szobámban ébren várakoztam Hatszumomo és Úritök visszaérkezésére. Éjfél után egy óra tájban érkeztek meg. Rögtön tudtam, hogy Hatszumomo nagyon fáradt. Hallottam ugyanis, ahogyan a kezeivel csapkodja a lépcsőt. Az volt ugyanis a szokása, hogy amikor fáradt, a meredek lépcsőn négykézláb mászott föl. Mielőtt becsukták volna szobájuk ajtaját, az egyik szolgától sört kértek.

Aztán ismét megszólalt Hatszumomo: – Ne egy, hanem két adag sört hozzá. – Had igyék Úritök is.

- Köszönöm, Hatszumomo-szan, de nem kérek – hallottam Úritök válaszát.

- Majd leszel szíves felolvasni nekem, amíg én megiszom a sörömet. Így aztán neked is jár egy sör. Különbem nem szeretem, ha az emberek túlságosan józanok körülöttem. Attól egészen beteg leszek.

A szolgáló ezután lement a lépcsőn. Amikor visszaért, hallottam, amint a poharak összecsendülnek a tálcán.

A fületem a szobám ajtajának nyomva figyeltem, amint Úritök felolvas az újságból egy

cikket egy új kabuki-színésről. Aztán Hatszumomo kitántorgott a folyosóra és kinyitotta a mosdó ajtaját.

- Úritök! – kiáltotta. – Nem ennél szívesen egy tányér metéltet?

- Nem, asszonyom.

- Menj és keress egy metéltárust. És magadnak is vegyél, mert nem akarok egyedül enni.

Úritök egy panaszosat sóhajtott és elindult lefelé a lépcsőn. Nekem azonban meg kellett várnom, hogy Hatszumomo visszatérjen a mosdóból, csak azután indulhattam Úritök után. Csak azért tudtam utolérni, mert olyan lassan vánszorgott, mint a lejtőről lecsurgó sár. Amikor végre utolértem, zavartan nézett rám és megkérdezte, mi a baj.

- Semmi baj, csak az, hogy nagy szükségem van a segítségedre.

- Ó, Csijo-csan – azt hiszem, ő volt az utolsó ember, aki így hívott – egy percig sem érek rá! Metéltet kell keresnem Hatszumomo számára és ráadásul arra kényszerít, hogy én is egyek velem együtt. Attól félek, ki fogom hányni az egészet!

- Ó, te szegény Úritök. Úgy nézel ki, mint a jég olvadás előtt. – Látszott, nagyon fáradt és szinte a ruházatának a súlya is elég ahhoz, hogy lehúzza a földre. Közöltem vele, elmegyek és hozok neki metéltet, ő addig üljön le nyugodtan és várjon meg. Úritök annyira fáradt volt, hogy még tiltakozni se tudott. Átadta nekem a pénzt és leült egy padra a Shirakava partján.

Elég nehezen találtam meg az árust, de végül sikerült visszatérnem két gőzölgő tál metélttel. Úritök közben elszundított. A feje hátraesett, a szája pedig kinyílt, mintha az égből hulló esőcseppeket akarná felfogni. Hajnali két óra lehetett, de még elég sokan jártak az utcán. A férfiak egy csoportja úgy bámult Úritökre, mintha hetek óta nem láttak volna nála érdekesebb dolgot. Be kell vallanom, elég ritka látvány lehet egy teljes ornátusba öltözött gésajelölt, amint egy padon horkol.

Letettem melléje a tésztát és igyekeztem őt a lehető leggyöngédebben felébreszteni. Ezután így szóltam hozzá: – Úritök, szeretnék kérni tőled valamit, de... azt hiszem, a kérésemnek nem fogsz örülni.

- Most már mindegy nekem. Úgysem tudok már örülni semminek – válaszolt lemondóan.

- Te is ott voltál este, amikor Hatszumomo beszélgetett a doktorral. Attól félek, egész jövőm attól függ, hogy miről beszélgettek. Hatszumomo bizonyára hazudott valamit rólam, mert a doktor szóba sem akar többé állni velem.

Bármennyire gyűlöltem is Hatszumomót – és bármennyire óhajtottam is megtudni, mit mondott az este – nagyon megsajnáltam Úritököt. Hatalmas könnyek csurogtak le arca két oldalán.

- Fogalmam sem volt a dologról, Csijo-csan! – kiáltotta, miközben a zsebkendője után matatott az obijában.

- Arról, hogy mit akart mondani Hatszumomo? – kérdeztem. – De honnan is tudhattál volna róla?

- Nem erről beszélek. Arról nem volt fogalmam, hogy ilyen gonosz is lehet valaki! Ezt egyszerűen nem értem! A gonoszság elkövetésére neki az is elég ok, ha csupán bosszantani akar valakit. A dologban az a legrosszabb, hogy azt hiszi, csodálom őt és én is olyan akarok lenni, mint ő. De gyűlölöm! Még sohasem gyűlöltem úgy senkit, mint őt!

Eddigre Úritök sárga zsebkendője tele lett a hófehér sminkjével. Ha előzőleg olvadni kezdő jégtömb volt, mostanra pocsolyává változott.

- Úritök, kérlek, hallgass meg. Nem fordulnék hozzád, ha más lehetőségem is volna. De nem szeretnék cseléd maradni egész életemben, márpedig ez lesz a sorsom, ha Hatszumomónak sikerül elérnie, amit akar. Nem nyugszik addig, amíg tönkre nem tesz. Vagyis széttapos, mint egy hernyót, ha te nem segítesz nekem!

Úritök a hasonlatot nagyon mulatságosnak találta és mindketten elkezdtünk nevetni. Én közben elvettem tőle a zsebkendőt és megpróbáltam rendbe hozni a sminkjét. Annyira meghatódtam Úritök viselkedésén, aki régebben a barátnőm volt, hogy nekem is elkezdtek csurogni a könnyeim. Aztán átöleltük egymást.

- Ó, Úritök — mondtam egy kis idő után —, egészen tönkrement a sminked.

- Semmi baj — közölte Úritök. — Majd azt mondom Hatszumomónak, hogy egy részeg férfi az arcomba törölte a zsebkendőjét és én nem tudtam védekezni ellene, mert mind a két kezemben ott volt a metélttészta.

Azt hittem, nem mond többet, végül azonban egy nagyot sóhajtott és így folytatta:

— Szeretnék neked segíteni, Csijo, de attól félek, máris túl soká maradtam el. Hatszumomo majd elkezd keresni, ha nem érek vissza időben. Ha pedig együtt talál minket...

- Csupán néhány kérdést szeretnék föltenni, Úritök. Az egyik kérdésem: Hogyan jött rá Hatszumomo, hogy a doktort a Shirae Teaházban szórakoztatom?

- Nos, néhány nappal ezelőtt föl akart bosszantani a német nagykövetről tett kijelentéseivel, te azonban nem törődteél azzal, mit mond. Teljesen nyugodtnak látszottál. Ebből arra a következtetésre jutott, hogy Mamehával együtt valamilyen tervet főztetek ki. Ezért aztán elment Avadzsumihoz és megkérdezte tőle, melyik teaházaktól szokott számotokra pénz érkezni. Amikor megtudta, hogy ezek egyike a Shirae Teaház, elkezdtünk rendszeresen járni oda, hogy kiderüljön, mikor van ott a doktor. Második alkalommal már meg is találtuk őt.

A Shirae Teaházba nem sok fontos ember járt. Ez az oka, amiért Hatszumomo rögtön Rák doktorra gondolt. Ma már tudom, hogy Gionban *mizuage*-specialistaként tartották számon. Hatszumomo valószínűleg abban a pillanatban kitalálta a tervünket, mihelyt eszébe jutott Rák doktor.

— De mit mondott neki ma este? Amikor távozásotok után bementünk hozzá, még szóba se akart állni velünk.

- Nos — kezdte Úritök —, egy ideig közömbös dolgokról beszélgettek, de aztán Hatszumomo egyszer csak azt mondta, hogy eszébe jutott egy érdekes történet. „Lakik az okijánkban egy gésajelölt, a neve Szajuri...” Amikor a doktor meghallotta a nevedet, mintha a méh csípte volna meg őt. „Maga ismeri őt?” „Hát persze, hiszen ugyanabban az okijában lakunk.” Ezután valami olyasmit mondott, amire nem emlékszem már, majd így folytatta: „De nem volna szabad beszélnem Szajuriról, mert... még elszólom magam és elárulom a titkát.”

Ezt hallva, végigfutott a hideg a hátamon. Biztos voltam benne, hogy Hatszumomo valami szörnyűséget talált ki rólam.

- Úritök, mi volt az a titok?

— Azt nem tudom pontosan megmondani — válaszolt Úritök. — Tulajdonképpen nem valami nagy dolog. Csak azt mondta, az okijánk közelében lakik egy fiú, akivel nagyon szeretitek egymást. Ő erről nem szólt Anyának, mert szerinte Anya a fiúkkal való barátkozás tekintetében túl szigorú. Azt is mondta, amikor Anya nincs otthon, ő meg szokta engedni, hogy egyedül legyetek Anya szobájában. A történetet ezekkel a szavakkal fejezte be: „Doktor, ezt nem lett volna szabad elmondanom! Mi lesz, ha Anya megtudja, miután oly hosszú időn át jól megőriztem Szajuri titkát!” A doktor azonban nagyon megköszönte, amit Hatszumomótól hallott és közölte, hogy azt senkinek nem fogja elmondani.

El tudtam képzelni, milyen örömet okozott Hatszumomónak, hogy ravasz terve bevált. Megkérdeztem Úritököt, mondott-e még valamit Hatszumomo. A válasza nemleges volt.

- Azt hiszem, valami jó dolog is történt — folytatta Úritök. — Anya néhány nappal ezelőtt közölte, hogy örökbe fogad. Ezzel megoldódik az a gondom, hogy legyen idős koromban hol laknom.

Ezeket a szavakat hallva majdnem megdermedtem. Úritöknek persze azt mondtam, örülök, hogy így történt. A valóság pedig az volt, hogy Mameha terve szerint Anyának engem kellett volna örökbe fogadnia.

Másnap elmentem Mameha lakására és elmondtam neki, amit Úritöktől megtudtam. Amikor meghallotta, hogy Hatszumomo szerint van egy barátom, mérgesen rázta a fejét. Elmagyarázta, Hatszumomo nagyon ravaszul járt el, amikor elültette Rák doktor fejében a gondolatot, hogy a „barlangomban” már behatolt valakinek az „angolnája”.

Az azonban még jobban megdöbbenetete, amit Úritök örökbefogadásáról mondtam.

– Szerintem az adoptálás végrehajtása néhány hónap előtt aligha várható. Ez azt jelenti, hogy eljött számodra a *mizuage* ideje, függetlenül attól, hogy felkészültél-e rá, vagy sem.

Mameha még azon a héten elment egy cukrászdába és egy édes rizses süteményt rendelt számomra. Azt a fajtát rendelte meg, amelyet japánul *ekubónak* hívunk, aminek mélyedés a jelentése. A sütemény arról kapta a nevét, hogy a tetején van egy kis mélyedés, a közepében egy kicsi piros körrel. A sütemény nagyon közkedvelt. Én mindig pici párnának láttam, a lejtős részébe egy alvó asszony fejét képzeltem. A piros foltot a rúzsos ajaknak véltem, mert az asszony talán túl fáradt volt ahhoz, hogy lefekvés előtt lemossa az ajkairól. Most azonban megtudtam, ha egy gésajelölt kész a *mizuagéra*, ilyen süteményt szokott ajándékozni a kiválasztott férfiakkal. A jelöltek többsége legalább egy tucat férfinak ajándékoz ilyen süteményt, az én esetemben azonban csak Nobu és – ha szerencsém van – a doktor jöhetett szóba. Bizonyos fokig szomorú voltam, hogy az elnököt a sütemény-ajándékozásból ki kell hagynom, másrészt az egész dolgot annyira ízléstelennek találtam, hogy örültem, nem keverem bele a dologba.

Az *ekubót* Nobunak egész könnyen át tudtam adni. Az Icsiriki úrnője megkérte, hogy az egyik este a szokásosnál valamivel hamarabb érkezzen, én pedig Mamehával együtt a bejárattal szembeni kicsi szobában vártam őt. Megköszöntem a gondoskodását – az elmúlt hat hónapban ugyanis nagyon kedves volt hozzám, nemcsak meghívott a teaházba, hanem gyakran különböző ajándékokkal is elhalmozott, egyebek között azzal a díszfésűvel is, amit Hatszumomo jelenlétében kaptam. Ezután a kezembe vettem a barna papírba csomagolt, durva spárgával átkötött *ekubós* dobozt, meghajoltam és letettem elé az asztalra. Ő elfogadta azt és Mameha meg én többszöri meghajlással köszöntük meg a kedvességét. Annyit hajlongtunk, hogy szinte szédültem már. A ceremónia nem vett hosszú időt igénybe és Nobu dobozzal a kezében távozott. Amikor később nagy társaságban találkoztam ismét vele, a dobozról nem tett említést. Azt hiszem, egy kissé kényelmetlenül érezte magát.

Rák doktor esetében persze egészen más volt a helyzet. Mameha végigjárta a legfontosabb gioni teaházakat és mindenütt megkérte az úrnőt, értesítsék, ha megjelenik ott a doktor. Néhány nap múlva értesítést kaptunk, hogy a doktor egy másik férfi vendégeként a Jashino Teaházban tartózkodik. Hamar Mamehához siettem, átöltöztem, majd selyempapírba csomagoltam az *ekubós* dobozt és elindultunk a Jashino Teaházba.

A Jashino meglehetősen új, teljesen nyugati stílusban épült teaház volt. Termei a maguk módján voltak elegánsak. A padlót nem tatami gyékények, hanem sötétszínű perzsaszőnyegek borították és kávé asztalkák, valamint kárpitozott székek álltak bennük. Be kell vallanom, eszembe se jutott, hogy leüljek valamelyik székre. Ehelyett inkább letérdeltem, noha a szőnyeg alatti fapadló iszonyúan kemény volt. Így vártam meg Mamehát, aki egy fél óra múlva érkezett meg.

- Mit csinálsz? – förmedt rám. – A terem berendezése nem japán stílusú. Légy szíves, ülj le az egyik székre és csinálj úgy, mintha hozzá lennél szokva ehhez.

Követtem Mameha tanácsát. Ám amikor ő is leült velem szemben, láthatólag ugyanolyan kényelmetlenül érezte magát, mint én.

A doktor a társasággal egy szomszédos teremben tartózkodott. Mameha előzőleg már társalgott vele egy ideig. – Rengeteg sört itattam meg vele, úgyhogy hamarosan ki kell mennie a mosdóba – közölte. – A folyosón majd elcsípem és megkérem, jöjjön be ide egy pillanatra. Neked az a dolgod, hogy rögtön add át neki az *ekubót*. Azt nem tudom, hogyan fog erre reagálni, de ez az egyetlen mód, ahogyan rendbe hozhatjuk a Hatszumomo okozta bajt.

Mameha kiment a folyosóra. Nagyon melegem volt és ideges voltam, mert attól féltem, hogy az izzadságom tönkreteszi a sminkemet. Mást nem tehettem, mint időről időre fölálltam és megnéztem magam a falon lógó tükörben.

Aztán egyszerre csak hangokat hallottam, majd kopogtattak az ajtón és Mameha kinyitotta azt.

- Csak egy pillanatra legyen szíves, doktor – mondta.

Megpillantottam a folyosón álldogáló Rák doktort. Az arckifejezése ugyanolyan komor volt, mint a bankok előcsarnokaiban látható portréké. A szemüvegén keresztül nézett rám. Nem tudtam, mit csináljak. Ha gyékényen térdelek, bizonyára meghajoltam volna, a jelen esetben azonban előreléptem, letérdeltem a szőnyegre és hasonlóan hajoltam meg. Pedig biztos voltam benne, hogy Mameha helyteleníti az eljárásomat. Azt hiszem, a doktor még egy pillantásra sem méltatott.

- Szeretnék visszamenni a társaságomhoz – jelentette ki. – Kérem, engedjen el.

- Szajuri hozott valami ajándékot Önnek, doktor — vetette ellen Mameha. — Csak egy pillanat az egész. Kérem, jöjjön be.

A doktor végre bejött a helyiségbe és kényelmesen elhelyezkedett az egyik kárpitozott székben. Mameha valószínűleg elfelejtette, mit tanácsolt, mert mind a ketten letérdeltünk a szőnyegre a doktor lábai elé, én az egyik, Mameha a másik lába elé. Biztos vagyok benne, hogy Rák doktornak nagyon jól esett, hogy két ilyen díszesen öltözött nő térdel előtte.

- Sajnálom, hogy régen nem találkoztunk — szólaltam meg. — És az időjárás is egészen meglegre fordult már. Úgy érzem, mintha egy évszak telt volna el előző találkozásunk óta!

A doktor egyetlen szóval sem válaszolt, csak mereven nézett rám.

- Kérem, doktor, fogadja el ezt az *ekubót* — mondtam, utána meghajoltam és a csomagot a mellette levő asztalkára tettem. A doktor az ölébe tette a két kezét, mintha azt akarná ezzel jelezni, hogy a világért sem nyúlna hozzá.

- Miért adod ezt nekem?

Mameha közbeszólt: — Sajnálom, doktor. Én hittem el Szajurival, hogy Ön biztosan örülni fog, ha *ekubót* kap tőle. Lehetséges volna, hogy tévedtem?

- Valóban tévedett. Talán nem ismeri olyan jól ezt a leányt, mint képzelem. Magát nagyra becsülöm, Mameha-szan, de rossz fényt vet magára, ha egy ilyen leányt ajánl a figyelmembe.

- Sajnálom, doktor, hogy ez a véleménye. Erről fogalmam sem volt. Az volt a benyomásom, hogy kedveli Szajurit.

- Nos, miután tisztáztuk a dolgokat, visszamegyek a társaságomhoz.

- Elnézést, de szabad Öntől valamit kérdezni? Talán megbántotta Önt Szajuri valamivel?

- Igenis megbántott. Bizonyára tudja, hogy nem szeretem, ha félrevezetnek.

- Szajuri, szégyelld magad, amiért félrevezetted a doktort! — pörölt velem Mameha. — Mit hazudtál neki?

- Fogalmam sincs — feleltem a tőlem telhető legártatlanabbul. — Talán néhány héttel ezelőtt történhetett, amikor azt mondtam, hogy az időjárás melegebbre fog fordulni és ez mégsem következett be...

Mameha úgy nézett rám, hogy tudtam, a válaszom nem nagyon tetszett neki.

- Ezt maguk között kell tisztázniuk — szólt közbe a doktor. — Ez nem az én dolgom. Kérem, bocsássonak meg, de el kell mennem. Másutt van dolgom.

- De kérem, doktor, mielőtt elmenne, szeretném, ha tisztáznánk az esetleges félreértéseket. Szajuri becsületes lány és tudatosan nem tesz semmi olyat, ami félreértésekre adhatna alkalmat. Különösen olyan valakivel nem tenné ezt meg, aki olyan kedves volt hozzá, mint Ön.

- Azt javaslom, kérdezzék meg a szomszédban lakó fiút — közölte a doktor.

Nagy megkönnyebbülést okozott számomra, hogy a doktor végre a tárgyra tért. Zárkózott embernek ismerve őt az sem lepett volna meg, ha nem lett volna hajlandó beszélni a dologról.

- Szóval ez a probléma! — szólt Mameha. — Ezt Ön alighanem Hatszumomótól hallotta.

— Nem értem, hogy ennek mi köze van a dologhoz — ellenkezett a doktor.

- Hiszen egész Giont ezzel a történettel szédíti. Ugyanakkor egy szó sem igaz az egészről! Amióta Szajuri egy fontos szerepet jól eltáncolt *A Régi Főváros Táncai* című táncjátékban, azóta Hatszumomo minden erejével azon dolgozik, hogy ártson Szajurinak.

A *Régi Főváros Táncai* minden esztendőben az év legnagyobb eseménye volt Gionban. A megnyitó előadás mindössze hat héttel ezelőtt, április elején volt. A szerepeket már hónapokkal előbb kiosztották. Boldog lettem volna, ha az egyik szerepet rám osztják. A tanárom javaslatot tett az egyik szerepre, de tudomásom szerint a zenekarban és nem a színpadon kellett volna szerepelnem. Mameha azért ragaszkodott ehhez, hogy ne haragítsuk meg még jobban magunk ellen Hatszumomót.

Amikor a doktor rám vetette a tekintetét, igyekeztem úgy nézni, mint aki valóban el tud táncolni egy fontos szerepet és ezt tudja is róla mindenki.

- Nagyon sajnálom, hogy ezt kell mondanom — folytatta Mameha —, de Hatszumomóról általánosan ismeretes, hogy nagy hazudozó. Egy szavát sem szabad elhinni.

Első ízben hallom valakitől, hogy Hatszumomót hazudozóként ismerik.

- Ezt nem meri róla senki se kimondani — közölte Mameha olyan halkán, mintha valóban félne attól, hogy valaki meghallja. — A gésák nem mind kifogástalanul tisztességesek ám! Senki sem meri elsőként megvádolni Hatszumomót hazudozással. A dolog azonban a jelen esetben nagyon egyszerűen dönthető el. Vagy én hazudok, vagy Hatszumomo. Az a kérdés, melyikünket ismeri jobban vagy melyikünkben bízunk jobban, bennem vagy benne.

- Nem értem, miért találna ki Hatszumomo hazugságokat csupán azért, mert Szajuri táncos szerepet kapott.

- Bizonyára találkozott már Hatszumomo húgával, Úritökkel. Hatszumomo abban reménykedett, hogy Úritök megkap egy bizonyos szerepet, amelyet azután Szajuri kapott meg. Ráadásul én kaptam meg azt a szerepet, amelyre Hatszumomo pályázott! De nem ez az, ami valójában számít. Ha Ön Szajuri ártatlanságában kételkedik, megértem, hogy nem akarja átvenni az *ekubót* tőle.

A doktor sokáig szótlánul nézett reám. Végül ezt válaszolta: – Majd megkérem a kórházam egyik orvosát, hogy vizsgálja meg őt.

- Igyekszem mindenben a segítségére lenni, de ezt mindaddig nem tehetem meg, amíg Ön el nem vállalja Szajuri *mizuagójának* patronálását – jelentette ki Mameha. – Ha Ön kételkedik az ártatlanságában... nos, akkor Szajuri majd másoknak ajánlja fel az *ekubót*. Biztos vagyok benne, hogy azok nem hiszik el, amit Hatszumomo hazudozik róla.

Ez a beszéd megtette a hatását. Rák doktor egy kis ideig szótlánul ült a székén. Végül ezt mondta: – Nem tudom, mit tegyek. Még sohasem voltam ilyen furcsa helyzetben.

– Kérem, doktor, fogadja el az *ekubót* és felejtse el, amit Hatszumomo összevissza hazudozott.

- Hallottam olyan esetekről, amikor a tisztességtelen lányok olyan időpontra teszik a *mizuagét*, amikor könnyű becsapni a férfiakat. Én azonban orvos vagyok. Engem nem könnyű átjéteni.

- De hiszen senki sem akarja Önt átjéteni!

A doktor egy pillanat múlva felállt és a masírozó katonákéhoz hasonló lépésekkel eltávozott a helyiségből. Engem nagyon elfoglalt a hajlongás, úgyhogy meg sem tudtam figyelni, elvitte-e magával az *ekubót* vagy sem. De amikor a doktor és Mameha távozása után ránéztem az asztalra, örömmel állapítottam meg, az *ekubo* eltűnt.

Amikor Mameha a színpadi szereplést említette, azt hittem, ott helyben találta ki a történetet, hogy ezzel magyarázza meg, miért haragszik rám Hatszumomo. Így aztán másnap óriási meglepetéssel értesültem arról, hogy igazat mondott. Illetve, ha akkor még nem is volt teljesen igaz, minden remény megvolt rá, hogy a hétvégén már igaz lesz.

Akkoriban, az 1930-as évek közepén, talán hét-nyolcszáz gésa dolgozott Gionban. Ezek közül azonban legfeljebb hatvanra volt szükség *A Régi Főváros Táncainak* az előadásához. Ez volt az oka, amiért a szerepekért való versengés minden esztendőben számos régi barátságot rombolt szét. Mameha nem mondott igazat, amikor azt mondta, hogy ő kapta meg Hatszumomo szerepét. Ő volt ugyanis Gion azon kevés gésájának egyike, aki minden esztendőben megkapta a

maga szólószerepét. Abban azonban igaza volt, hogy Hatszumomo nagyon szerette volna Úritököt szerephez juttatni. Arról azonban fogalma sincs, hogyan juthatott ilyesmi az eszébe. Az igaz, hogy Úritök megkapta a gésajelöltek nagydíját és más díjakat is, de a tánc sohase volt az erőssége. Ráadásul néhány nappal azelőtt, hogy átadtam volna az *ekubót* a doktornak, egy szólószerepet táncoló tizenhét éves gésajelölt leesett a lépcsőn és megsérült a lába. Szegény lány kétségbe volt esve, a többi gésajelölt azonban rögtön megpróbálta kihasználni az alkalmat és megszerezni a szerepet. Ez volt az a szerep, amelyet végül én kaptam meg. Mindössze tizenöt éves voltam akkor és még sohasem táncoltam színpadon – ami távolról sem jelenti azt, hogy a színpadi szereplésre még nem voltam eléggé felkészülve. Az estéimet igen gyakran nem különböző társaságokban töltöttem, hanem az okijában maradtam. Auntie szeretett ilyenkor shamiszenen játszani és ez alkalmat adott nekem arra, hogy gyakoroljam a táncot. Ez tette lehetővé, hogy már tizenöt éves koromban eljussak a táncolásban a tizennegyedik fokozatig, holott aligha voltam tehetségesebb a többiekénél. Ha Mameha Hatszumomo miatt nem vigyázott volna annyira, hogy ne szerepeljek nyilvánosan, már az előző évszaki táncünnepen is szerepelhettem volna.

A szerepet március közepén kaptam meg, úgyhogy csak egy hónapom maradt a megtanulásához. A tánctanárom szerencsére nagyon segítőkésznek bizonyult és gyakran külön is foglalkozott velem. Anya csak későn, a barátnőivel való madzsongozás közben hallotta meg, hogy beválasztottak a tánckarba. Amikor visszaérkezett az okijába, megkérdezte tőlem, valóban megkaptam-e a szerepet. Amikor igennel válaszoltam, olyan értetlen tekintetet vetett rám, mintha azt hallotta volna, hogy a kutyája, Taku, adta össze a tételeket a számlakönyvben.

Hatszumomót természetesen feldühítette, hogy nem Úritök, hanem én kaptam meg a szerepet. Mamehát azonban nem érdekelte különösebben. Úgy érezte, közeleg az idő, amikor végleg leszámolhatunk Hatszumomóval.

21. FEJEZET

Körülbelül egy héttel az események után Mameha a próba egyik szünetében izgatottan keresett fel. Az előző napon a báró csak úgy mellékesen megemlítette, hogy a következő hétvégén estélyt ad egy Arashino nevű kimonókészítő tiszteletére. A báró tulajdonában volt Japán egyik legszebb kimonó-gyűjteménye. A gyűjtemény legtöbb darabja antik volt, de időről időre az akkor élő művészek remekműveiből is vásárolt. Amikor megvette Arashino úr egyik kimonóját, akkor jutott eszébe, hogy nagyszabású estélyt rendez a tiszteletére.

– Az Arashino nevet ismerősnek találtam – mondta Mameha de eleinte nem tudtam hova tenni. Aztán eszembe jutott, ő Nobu egyik legjobb barátja! Érted, micsoda lehetőséget kínál ez? Csak ma jutott eszembe, hogy rábeszélem a bárót, hívja meg az estélyre Nobut és a doktort is. Ők úgy utálják egymást, mint annak a rendje. Amikor megkezdődik a licitálás a *mizuagédra*, egyik sem akarja majd eltérni, hogy a másik nyerje meg a vetélkedést.

Nagyon fáradt voltam, de Mameha kedvéért tapssal köszöntem meg, hogy olyan okos tervet eszelt ki. A tervben különösen az volt a jó, hogy a bárót Mameha biztosan könnyen rá tudja beszélni arra, hívja meg a két férfit az estélyére. Egészen biztosan mind a ketten el is fognak menni. Nobu azért megy el, mert a báró az Ivamura Vállalat egyik részvényese – ezt azonban akkoriban még nem tudtam –, Rák doktor pedig azért fog elmenni, mert ő is holmi arisztokratafélének tartja magát. Noha csak egyetlen – kétes – őst tud felmutatni, ő kötelességének tartja majd, hogy eleget tegyen a báró meghívásának. De hogy a báró miért lesz hajlandó mindkettejüket egyszerre meghívni, akkor még nem tudtam. Nobut ugyanis eleve nem szerette, Rák doktort pedig nem is ismerte.

De tudtam azt is, hogy Mameha nagyon-nagyon meggyőző tud lenni, ha akar. Az estélyt tehát megrendezte a báró és Mameha azt is el tudta érni, hogy a tánctanárom a következő szombaton elengedjen a próbáról. Így nem volt semmi akadálya, hogy megjelenjek a rendezvényen. A megbeszélés szerint nekünk egy kissé késve kellett megérkeznünk, amikor az

ünnepség már elkezdődött. Ennek megfelelően délután háromkor ültünk be a riksába, hogy elmenjünk a báró birtokára, amely a város északkeleti részén, a dombok alján terült el. Első ízben jártam ilyen előkelő helyen és valósággal ledöntött a lábamról, amit láttam. A báró ugyanis nem csak a kimonók szabása minden részletének tulajdonított fontosságot, hanem ugyanilyen precízen ügyelt a birtokára is. A főépület a nagypapa idejében épült, a kertet azonban az apja tervezte és építtette. A ház és a kert összhangját nyilvánvalóan csak a báró bátyja teremtette meg, amikor tavat és mohakertet létesített és léptető kövekkel rakatta ki az utat a holdnéző pavilontól a ház felé. A tóban a fekete hattyúk olyan büszke tartással úszkáltak, hogy emberi lényként szinte szégyelltem magam köztük.

Az volt a feladatunk, hogy készüljünk fel a teaszertartásra, amelyhez a férfiak majd tetszésük szerint csatlakoznak. Ezért nagyon meglepett, amikor a főkapun át belépve, nem egy szokványos teapavilon felé irányítottak bennünket, hanem egyenesen a tó partjára vezettek, ahol egy kisebb hajóba kellett ülnünk. A hajócska nagyjából akkora volt, mint egy kisebb terem. A hajó két szélén ülések voltak, végében egy miniatűr pavilon állt és a tatamival fedett dobogó fölött saját tető díszelgett. A pavilonnak még falai is voltak papírrólókkal, amelyeket a szellőztetés érdekében kinyitottak. A pavilon közepén deszkával körülkerített, homokkal töltött négyzetes alakú tűzhelyen kapott helyet a serpenyő, amely alá Mameha begyújtott. Itt melegítette a teát a kecses teáskannában. Közben én a tartozékok előkészítésével igyekeztem magam hasznossá tenni. Nagyon ideges voltam, amikor Mameha hozzám fordult, miután a kannát a tűz fölé tette:

– Szajuri, te ugye nagyon okos lány vagy. Jól tudod, milyen sors vár rád, ha nem sikerül fölkeltened Rák doktor és Nobu érdeklődését. Vigyázz arra, hogy ne túlozd el az érdeklődésedet egyik iránt sem. Persze nem árt, ha bizonyos mértékben féltékenyek egymásra. Biztos vagyok benne, hogy meg tudsz birkózni ezzel a feladattal.

Én viszont nem voltam annyira biztos ebben, mint ő, mindenesetre megígértem, hogy igyekezni fogok.

Egy fél óra is eltelt, amíg a báró tíz vendégével együtt kilépett a házból. Felénk közeledve többször is megálltak, hogy megcsodálják a kilátást, amit mindig más-más szögből láttak. Miután beszálltak, a báró egy rúddal a tó közepe felé irányított bennünket. Mameha elkészítette a teát és átadta a csészéket a vendégeknek.

Teázás után a vendégek végignézték a kertet, majd egy stégen kötöttek ki, ahol a szolgálók párnákat terítettek a deszkákra a férfiak számára és meleg szakét tartalmazó poharakat raktak ki a tálcákra. A doktor mellé térdeltem le és éppen azon törtem a fejem, mit mondjak, amikor meglepetésemre ő szólalt meg először:

- A seb a combodon begyógyult már?

Most március volt és a combomat az előző novemberben sebesítették meg. A közbeeső hónapokban számtalanszor találkoztam Rák doktorral anélkül, hogy a sebemről kérdezősködött volna. Így aztán nem értettem, miért pont most és miért ennyi ember előtt teszi fel a kérdést. Azonban úgy vettem észre, hogy senki se törődik velünk, ezért nagyon halkán válaszoltam:

- Nagyon köszönöm a segítséget. A sebem azóta teljesen begyógyult.

- Remélem, nem maradt utána komolyabb heg.

- Ó, csak egy halvány vonal maradt a seb helyén.

A beszélgetést itt be is fejezhettem volna azzal, hogy szakét töltök neki, vagy a témát változtatom meg. Észrevettem azonban, hogy az egyik hüvelykujját a másik kezének ujjával ütemesen ütögeti. A doktor azon emberek közé tartozott, akik nem tesznek fölöslegesen egyetlen mozdulatot se. Ha a lábamra gondol és közben így ütögeti a hüvelykujját, az jelent valamit... Úgy döntöttem, ezek után számárság volna témát változtatni.

- Tulajdonképpen nincs is ott semmiféle heg – folytattam a témát. – Amikor fürdés közben végigsimítom a combomat, mindössze egy apró kiemelkedést érzek azon a helyen. Ilyesfélé.

Az egyik ujjizületemet végigsimítottam a mutatóujjammal és odatartottam a kezemet a

doktor elé, hogy tegye meg ő is ezt a mozdulatot. A doktor kinyújtotta felém a kezét, de aztán megállt a mozdulata a levegőben. Rám nézett, majd visszahúzta a kezét és a saját ujjizületét simította végig.

- Egy akkora vágásnak simán kellett volna begyógyulnia – közölte.

- A heg talán akkora sincsen, mint amekkorának mondtam. Egyébként a lábam nagyon érzékeny. Még egy esőcsepp ráesése is elég ahhoz, hogy megremegjek!

Nem állítom, hogy valami nagyon értelmeset mondtam. Egy kidudorodás nem látszik attól nagyobbnak, hogy valakinek érzékeny a lába. És különben is, mikor esett utoljára egy esőcsepp a pusztá lábamra? De miután megértettem, hogy valójában mi érdekli Rák doktort rajtam, egyrészt undort, másrészt elragadtatást keltett bennem, miközben megpróbáltam olvasni a gondolataiban. A doktor megköszöri a torkát, felém hajolt és ezt kérdezte:

- És... Gyakoroltad-e azóta az egyensúlyozást?

- Gyakoroltam-e?

- A sebet akkor kaptad, amikor elvesztetted az egyensúlyodat. Bizonyára nem óhajtod, hogy ez még egyszer előforduljon. Tehát gyakorolnod kell az egyensúlyozást. De hát hogyan lehet azt gyakorolni?

Hátradőlt és behunyta a szemeit. Világos volt, hogy nem egy-két szavas választ vár tőlem.

- Talán ostobának tart, de esténként... – kezdtem mondani, de aztán egy pillanatra megálltam a beszédben, hogy előbb végiggondoljam, mit is fogok mondani. A doktor továbbra is behunyva tartotta a szemeit. Olyannak láttam, mint egy kisbabát, aki várja, hogy az anyja megszoftassa. – Esténként – kezdtem újra a beszédet, - közvetlenül fürdés előtt a legkülönbözőbb helyzetekben gyakorlom az egyensúlyozást. Néha megborzongok a hideg levegő érintésétől, de öt-tíz percig ezen a módon gyakorolok.

A doktor ismét megreszelte a torkát, amit jól jelnek értelmeztem, ezért folytattam:

- Először az egyik, majd utána a másik lábamon próbálok egyensúlyozni. A baj az, hogy...

A báró az emelvény túloldalán mindaddig hangosan beszélgetett a vendégeivel. Most azonban hirtelen elhallgatott. A következő szavaim olyan világosan voltak hallhatók a teremben, mintha egy pódiumon álltam volna:

- ... amikor nem volt rajtam ruha...

A kezemet hirtelen a szám elé kaptam, de mielőtt még eldönthettem volna, mit tegyek, megszólalt a báró: – Jóságos ég! Bármiről beszélgettetek is ti ott ketten, sokkal érdekesebb, mint amiről mi csevegünk!

A férfiak fölnevettek. A nevetés lecsillapodása után a doktor elmagyarázta, miről volt szó.

- Szajurit tavaly lábsérüléssel kezeltem. A sérülést elesés közben szerezte. Ezért azt javasoltam neki, hogy igyekezzék javítani az egyensúlyérzékét.

- Szajuri nagyon komolyan vette a javaslatot – szólt közbe Mameha. – A kimonóink sokkal esetlenebbek, mint amilyeneknek látszanak.

- Hát akkor vegye le a kimonót – szólalt meg az egyik férfi. Ezt persze csak tréfának szánta és a társaság nagyot nevetett.

- Egyetértek! – jelentette ki a báró. – Egyébként se érttem meg soha, miért viselnek a nők kimonót. Semmi nem lehet olyan szép, mint a ruhátlan női test.

- Ez azonban csak akkor igaz, ha a kimonót nem az én Arashino barátom készítette – tett ellenvetést Nobu.

- Még Arashino kimonói sem olyan szépek, mint amit befednek – tartott ki a maga álláspontja mellett a báró és megpróbálta letenni a padlóra szakés poharát, az azonban feldőlt. Azt nem lehetett mondani, hogy részeg volt, noha jócskán a pohár fenekére nézett már. – Ne értsetek félre – folytatta. – Arashino szép ruhákat varr. Ha nem volna így, nem ülhette most mellettem, nem igaz? De ha azt kérdezitek tőlem, mit nézek szívesebben, egy szép kimonót vagy

egy szép meztelen nőt, nos akkor...

- Ezt senki sem kérdezte tőled – szólt közbe ismét Nobu. – Engem azonban érdekelne az is, miféle munkán dolgozik jelenleg Arashino.

Arashino nem kapott alkalmat arra, hogy válaszoljon, mert a báró, aki megint ivott egy korty szakét, eközben majdnem megfulladt, olyan gyorsan igyekezett közbeszólni.

- Mmm... csak egy pillanat türelmet kérek – szólalt meg. – Vajon nem igaz-e, hogy e földön minden férfi szívesen nézegeti a meztelen nőket? Vajon azt akarod-e mondani, Nobu, hogy téged nem érdekelnek a női formák?

- Szó sincs róla, hogy ezt akartam volna mondani – ellenkezett Nobu. – Csupán arra céloztam, hogy szeretném hallani Arashino legújabb ruházatkodási ötleteit.

- Hát persze, értem. Ezek engem is érdekelnek – szólt nyugodtan a báró. – Azt azonban remek dolognak tartom, hogy egyebekben bármiben különbözzünk mi férfiak egymástól, legbelül mégis azonosak vagyunk. Hiába próbálsz beadni nekünk, hogy te már túl vagy ezeken a dolgokon, mi valamennyien tudjuk, mi az igazság. Biztos vagyok benne, hogy nincs a körünkben egyetlen férfi sem, aki ne volna hajlandó egy szép kis summát letenni azért, hogy végignézhesse, amint Szajuri fürdik. Ez persze csak az én elképzelésem, de ne merje egyikőtök se állítani, hogy nem érez hasonlóképpen, mint én.

- A szegény Szajuri még csak jelölt. Talán nem volna szabad róla így beszélni a jelenlétében.

- Ez egyáltalában nem igaz! – vitatkozott a báró. – Minél hamarabb látja a világot olyannak, amilyen, annál jobb neki. A férfiak szeretik eltitkolni, hogy csak azért vadásznak a nőkre, hogy sikerüljön meglátniuk, mi van a ruha alatt, de figyelj ide, Szajuri. Csak egyféle férfi létezik! És amíg erről beszélgetünk, egyet ne feledj: Ebben a teremben nincsen egyetlen férfi se, akinek a délután folyamán ne jutott volna eszébe legalább egyszer, hogy szívesen látna téged meztelenül. Mi erről a véleményed?

A két kezemet az ölembe ejtettem, magam elé bámultam a padlóra és megpróbáltam komolynak látszani. Azt tudtam, hogy valamit feltétlenül válaszolnom kell a bárónak; annál is inkább, mert a többiek mind hallgattak. Mielőtt azonban átgondolhattam volna, mit is válaszoljak, Nobu valami nagyon kedves dolgot tett. Letette szakés poharát az emelvényre és felállt:

- Elnézést kérek, báró, de nem ismerem az utat a mosdó felé. – Ez természetesen azt jelentette, hogy el kell őt kísérem.

Az utat a mosdó felé persze én se ismertem jobban, mint Nobu, ez azonban lehetőséget adott számomra, hogy otthagyjam a társaságot. Fölkeltem és rögtön odasietett egy szolgáló, aki megmutatta nekem az utat, Nobu pedig követett engem.

A főépületben egy hosszú folyosón haladtunk végig, amelynek az egyik oldalán ablakok voltak. A másik oldalon üveges szekrényekben kiállítási tárgyak sorakoztak, amelyek az ablakokon beeső napfényben gyönyörűen csillogtak. Nobu megállt az egyik vitrin előtt, amelyben antik kardok pompáztak. Látszólag a kardokat nézte, de egyik kezének az ujjával idegesen dobolt az üvegen és közben nagyokat fújtatott, mert még mindig nagyon dühös volt. A történetek engem is kiborítottak, de hálás voltam Nobunak, amiért alkalmat adott a menekülésre. Szerettem volna a hálámat kifejezni neki, de nem tudtam, hogyan tegyem. A következő vitrinnél – apró elefántcsont faragványok – megkérdeztem tőle, kedveli-e a régiségeket.

- Az olyanokat, mint a báró? Nem kedvelem.

A bárót nem lehetett öregnek nevezni, sőt valójában fiatalabb volt, mint Nobu. Én azonban megértettem, mire gondol: a báró a régi feudális idők megcsontosodott maradványa.

- Elnézést, de én a vitrinekben kiállított antik tárgyakra gondoltam – mondtam.

- Ezek a kardok nekem a bárót juttatják az eszembe. Ha az elefántcsont faragványokat nézem, azokról is a báró jut az eszembe. Vállalatunknak oszlopos tagja és hálával tartozom neki. De nem akarok rá gondolni olyankor is, amikor nem feltétlenül muszáj. Elfogadod ezt magyarázatként?

Helyeslő válaszként meghajoltam, ő pedig olyan gyorsan indult el a mosdó felé, hogy nem voltam képes utolérni és nem tudtam kinyitni neki az ajtót.

Amikor visszaértünk a tópartra, örömmel láttam, hogy a társaság kezd feloszlani. Kiderült, hogy a vacsorára csak kevesen kaptak meghívót. A többiekkel Mamehával együtt én is elkísértem a főkapuig, ahol riksáik a közelben levő mellékutcákban várakoztak. Elbúcsúztunk tőlük, majd egy szolgáló kíséretében visszatértünk a főépületbe.

Mameha és én a következő órát a személyzettel együtt töltöttük. Kitűnő vacsorát kaptunk. Az egyik fogás *tai no uszugiri* volt. Ez hajszálvékonyra szeletelt tengeri keszeg, amelyet falevél alakú kerámiatányéron szolgálnak fel és *ponzu* mártást adnak mellé. Én biztosan jól éreztem volna magam, ha Mameha nem lett volna olyan rosszkedvű. Alig evett néhány falatot és folyton kibámult az ablakon. Az arckifejezéséből arra következtethettem, hogy szívesen visszament volna a tó partjára és ott leülve az ajkait harapdálva szeretne volna kidühöngeni magát.

A báróhoz és vendégeihez már a vacsora vége előtt csatlakoztunk. A báró által „kis bankett-helyiségnek” elnevezett teremben tulajdonképpen hús vagy huszonöt vendég is elfért volna, a társaság azonban nagyon összehúzódtott: a vendégek közül mindössze Arashino úr, Nobu és Rák doktor maradt jelen. Amikor beléptünk, a társaság teljes csendben vacsorázott. A báró már olyan részeg volt, hogy a szeméi valósággal forogtak üregükben.

Mameha már éppen meg akart szólalni, amikor Rák doktor, megtörölve a bajuszát, fölkelt és elnézést kért, hogy ki kell mennie a mosdóba. Most már tudtam, hol van a mosdó és elvezettem oda. Közben beesteledett és a vitrinek tartalma már nem volt jól látható. Rák doktor ennek ellenére megállt a kardokat tartalmazó vitrin előtt és addig mozgatta a fejét, amíg meg nem látta a kardokat.

- Te bizonyára jól eligazodsz a báró házában – szólalt meg.

- Nem, uram. Az ilyen nagy házakban mindig elveszettnek érzem magam. Csak azért tudom, hol van a mosdó, mert előzőleg már Nobu is elvezettem ide.

- Ő alighanem csak elrobogott a vitrinek mellett – szögezte le a doktor. – Neki nincs érzéke a vitrinekben látható értékekhez.

Nem tudtam, mit feleljek, a doktor azonban élesen rám nézett. – Te még nem sokat láttál a világból – folytatta –, de idővel bizonyára rájössz, hogy aki elfogadja egy olyan ember meghívását, mint a báró, nem sértheti meg őt a saját házában, mint Nobu tette ma délután.

Meghajoltam és amikor Rák doktor nem mondott többet, elvezettem a mosdóhoz.

Amire visszaértünk a terembe, addigra a férfiak, hála Mameha ügyességének, már élénk beszélgetésbe elegyedtek. Mameha a háttérbe vonult és szakét töltött a férfiaknak.

A beszélgetés nagyon hamar a kimonókra terelődött és valamennyien lementünk a báró alagsori kimonó múzeumába. A falakat hatalmas táblák borították, ezek mögött voltak a kimonók. A báró a helyiség közepén leült egy székre és a két könyökét a térdeire támasztotta – a szeméi még mindig zavarosak voltak –, de egy szót se szólt, mialatt Mameha végigvezetett bennünket a gyűjteményen. Abban mindenki egyetértett, hogy a legszebb az a kimonó, amely Kobe városát és környékét ábrázolja. A város az óceán felé lejtő meredek hegy oldalában feküdt. A ruha válla a kék eget és a felhőket, a térdrésze a hegy oldalát, az alsó rész a kékeszöld tengert, a rajta táncoló napsugarakat és az apró hajókat ábrázolta.

- Mameha – szólalt meg végül mégis a báró –, azt hiszem, azt a kimonót kellene viselnie a következő héten a hakonei virágnéző partimon. Egyetért velem?

- Valóban nagyon szívesen viselném – válaszolt Mameha. – De, mint már mondtam, az idén nem tudok jelen lenni a partin.

A bárón látszott, hogy nem tetszik neki a dolog, mert a szemöldökei egészen összerándultak, mint amikor az ablakokat becsukják. – Hogy-hogy? Miféle fontos kötelezettsége lehet, amit nem mondhat le?

- Semmit sem óhajtanék jobban, mint hogy ott legyek a partin. Az idén azonban ez nem megy. Orvosi kezelésre kell mennem.

- Orvosi kezelésre? Mi a fészkes fenét jelentsen ez? Kérje meg az orvost, hogy tegye át a kezelést máskorra és legyen ott a partin.

- Elnézést kérek – ellenkezett tovább Mameha –, de a kezelés időpontjának a kitűzése néhány héttel ezelőtt az Ön hozzájárulásával történt és az időpontot már nem lehet megváltoztatni.

- Nem emlékszem semmiféle hozzájárulásra! Kivéve, ha netalán abortuszról vagy hasonlóról van szó...

Hosszú, feszélyezett szünet következett. Mameha a ruhája ujjait babrálta, mi többiek néma csendben álldogáltunk ott. Mindössze Arashino úr szuszogása hallatszott. Észrevettem, hogy Nobu, aki eddig nem nagyon figyelt oda, kezdi érdekelni a dolog.

- Hát – nyögte ki végül a báró – valóban elfeledkeztem a dologról, de most, hogy megemlítette... Természetesen nem engedhetjük meg, hogy holmi apró bárók szaladgáljanak itt föl és alá. De Mameha, miért nem mondta ezt el nekem négy szemközt?

- Elnézést kérek, báró.

- Nos, ha nem tud eljönni Hakonéba, hát nem tud! De mi a helyzet Önökkel, uraim? Hakonei birtokomon egy szép partit rendezek a jövő hét végén. Jöjjenek el valamennyien! Cseresznyevirágzás idején mindig ott rendezem meg a partit.

A doktor és Arashino rögtön közölte, hogy nem tud a rendezvényen részt venni. Nobu semmit se mondott, de amikor a báró nyomatékosan kérdezte a válaszát, ennyit mondott: – Kedves báró, csak nem gondolja komolyan, hogy kimegyek Hakonéba és ott fogom nézegetni a virágzó cseresznyefákat?

- Ó, a virágzás csupán ürügy az ünneplésre – válaszolta a báró. – Egyébként sincs semmi probléma. Az elnökük úgyis ott lesz, hiszen minden esztendőben el szokott jönni.

Meglepetéssel tapasztaltam, mennyire izgatott lettem az elnök megjelenése hallatán, hiszen egész délután ő járt az eszemben. Egy pillanatig úgy éreztem, mintha a titkom napvilágra került volna.

- Nagyon sajnálom, hogy egyikük sem tud eljönni – folytatta a báró. – Milyen jól éreztük magunkat mindaddig, amíg Mameha el nem kezdett beszélni olyan dolgokról, amelyek csak kettőnkre tartoznak. Nos, Mameha, kitaláltam, milyen büntetést érdemelsz. Az idén nem hívlak meg többé egyetlen partira sem. Küldd el magad helyett ezentúl Szajurit.

Azt hittem, a báró csak tréfál, de be kell vallanom, rögtön az jutott eszembe, milyen kellemes lesz az elnökkel sétálgatni ebben a csodálatos parkban, amikor nincs a közelben se Nobu, se Rák doktor, se Mameha.

- Nagyszerű ötlet, báró – válaszolt Mameha – azonban Szajurinak folyton próbákra kell járnia.

- Szamárság – vágott közbe a báró. – Itt akarom őt látni. Miért ellenkezik, valahányszor kérek valamit magától?

Nagyon mérges volt és mert részeg is, egy csomó nyál fröccsent ki a szájából. Megpróbálta a kézfejjével letörölni, de csak annyit ért el, hogy belekente azt hosszú fekete szakállába.

- Kérhetnék-e egyáltalán olyasmit magától, amit nem tagad meg tőlem? – folytatta a panaszkodást. – Szajurinak ott kell lennie Hakonéban. Csak egyetlen választ fogadok el: „Igen, báró”.

- Igen, báró.

- Nagyon helyes – nyugtázta a választ a báró. Hátradőlt a székében, elővette a zsebkendőjét, hogy megtörölgesse az arcát.

Nagyon sajnáltam ugyan Mamehát, azonban őszintén be kell vallanom, ennél sokkal jobban felizgatott a lehetőség, hogy részt vehetek a báró partiján. Visszafelé haladva Gionba, valahányszor eszembe jutott ez a lehetőség, a fülemig elvörösödtem. Nagyon féltem, hogy Mameha észreveszi ezt, ő azonban rám se nézett és egy szót se szólt mindaddig, amíg meg nem érkeztünk. Ekkor felém fordult és ezt mondta:

- Szajuri, légy nagyon óvatos Hakonében.
- Igen, asszonyom, nagyon fogok vigyázni.
- Ne felejtse el, hogy a *mizuage* előtt álló gésajelölt olyan, mint a vacsora közben felszolgált húsétel. Egyetlen férfi se hajlandó belőle fogyasztani, ha azt hiszi, hogy valaki már beleharapott.

Ezt hallva nem voltam képes Mameha szemébe nézni. Tökéletesen világos volt előttem, hogy a báróról beszél.

22. FEJEZET

Akkoriban tudtam meg, hogy Hakone Japán keleti részén van, elég nagy távolságra Kiotótól. A hét hátralevő részében nagyon fontos személynek éreztem magam, akit egy olyan magas rangú férfi hívott meg a birtokára, mint a báró. Igen nehezemre esett eltitkolnom izgalmamot a vonat másodosztályú kupéjában Icsoda úr, Mameha öltöztetője elől, aki úgy foglalt helyet, hogy mindenkit eleve elriasszon a velem való beszélgetéstől. Én látszólag egy magazin olvasásával töltöttem az időt, valójában csak lapozgattam benne és a szemem sarkából azt figyeltem, hogyan lassítanak azok, akik a padsorok közti folyosón elhaladnak. Örömmel töltött el az irántam tanúsított figyelem, amikor azonban megérkeztünk az átszállási helyre, Shizoukába, és ott álltunk, várva a Hakonéba vivő vonatot, eszembe jutott egy sokkal kellemetlenebb régi utazás, amikor egy másik peronon álltam, másik vonaton ültem, amikor Bekku úr volt a kísérem, amikor engem és a nővéremet elszakítottak otthonunktól. Elszégyelltem magam, mennyire igyekeztem elnyomni emlékeimet Szatszuról, a nővéremről, apámról és anyámról, meg részeges kicsiny házunkról. Minthogy mindennap csak Giont láttam magam előtt, végül elhittem, Gion az egyetlen, ami számomra számít. De most, amikor elhagytam Kiotót, be kellett látnom, hogy az emberek többségének valójában semmi köze sincs Gionhoz. Ezért az volt a természetes, hogy felébredtek régebbi életem emlékei. A múlt iránti fájdalom furcsa dolog, az ember nem tehet ellene semmit. Olyan, mint a saját magától kinyíló ablak. A szobában hideg lesz és az ember elkezd remegni. Az ablak azonban minden fuvallatra kissé jobban kinyílik és az ember egyszerre csak kíváncsi lesz, mi van mögötte.

Éjszakára a Fudzsjamára néző kicsi panzióban szálltam meg. Másnap reggel a báró autója vitt el a birtokra, amely gyönyörű erdő közepén, egy tó partján állt. Amikor az autóból a kiotói gésajelöltek előírásos ruházatában kiszálltam, a báró vendégei alaposan megnéztek. A vendégek között nők is voltak. Köztük egyesek japánok, mások nyugati ruházatot viseltek. Csak később jöttem rá, hogy ezek többsége tokiói gésa volt, ugyanis Tokió vonattal mindössze néhány órányi távolságra volt a birtoktól. Végül egy erdei ösvény felől néhány férfi kíséretében a báró is megjelent.

– Nos, az ő érkezésére vártunk valamennyien – kezdte. – Ez a bájos leány a gioni Szajuri, akiből egy szép napon valószínűleg a „Gioni Nagy Szajuri” lesz. Biztosíthatom önöket, hogy az övéihez hasonló szemeket még nem láttak. Aztán nézzék meg azt, ahogyan mozog... Azért hívtalak meg ide Szajuri, hogy minden férfinak legyen alkalma megcsodálni téged. Vagyis fontos munka vár rád: állandóan sétálgatnod kell a házban, a tó mellett, az erdőben, mindenhol! Nos, máris kezdheted a munkát!

Elkezdtem hát körbejárni a báró birtokát. Elhaladtam a virágoktól roskadozó cseresznyefák mellett, meghajoltam a vendégek előtt és igyekeztem lehetőség szerint eltitkolni, hogy tulajdonképpen mindenütt az elnököt keresem. Csak lassan haladtam előre, mert azt vártam, lépten-nyomon megállítanak és felkiáltanak: – Nahát! Egy kiotói gésajelölt! – Aztán ő előveszi a fényképezőgépét és megkér valakit, hogy fényképezzen le együtt kettőnket, vagy elsétálunk együtt a kis holdnéző pavilonhoz vagy bárhová, ahol a barátai együtt láthatnak minket. Mameha előre figyelmeztetett, hogy mindenki el lesz ragadtatva a megjelenésemtől. A gioni gésajelöltek ruházata ugyanis nagyon szép. Igaz ugyan, Tokióban is vannak még olyan gésa negyedek – például a Shimbashi és Akaszaka – ahol adnak a hagyományokra, azonban már

akkor is voltak modernebb felfogású gésák, akik nyugatiasan öltözködtek. Ez volt a magyarázata annak, hogy a báró parkjában is akadtak gésák, akik nyugati ruhát viseltek.

Az elnököt sehol se láttam. Már kezdtem lemondani arról, hogy találkozom vele, és bementem a főépületbe, hogy a sok séta után egy kissé megpihenjek. Amint beléptem az előcsarnokba, a meglepetéstől szinte megbénultam. Az elnök egy férfi társaságában éppen kilépett az egyik szobából. Elbúcsúzott beszélgetőtársától, majd felém fordult.

- Nahát, Szajuri! Hogyan sikerült téged a bárónak Kiotóból idecsábítania? Még arról se volt tudomásom, hogy ismered őt.

Tudtam, le kellene vennem a szememet az elnökről, de ez ugyanolyan nehéz feladat lett volna számomra, mint egy szöveget kihúzni a falból. Amikor végre mégis sikerült levennem a szememet róla, meghajoltam és így válaszoltam:

- Mameha-szan engem választott helyetteséül. Nagyon örülök annak a megtiszteltetésnek, hogy láthatom az elnököt.

- Én is örülök, hogy láthatlak. Ugyanis szeretném hallani a véleményedet valamiről. Gyere, nézd meg az ajándékot, amelyet a bárónak hoztam. Az az érzésem, talán jobb volna, ha az ajándékom átadása nélkül távoznék.

Bevezetett abba a szobába, ahonnan kijött. Én közben úgy éreztem magam, mint egy papírsárkány, amit a gyerekek kötélén vonszolnak maguk után. De örültem, hogy itt vagyok Hakonéban, hogy együtt lehetek azzal a férfival, aki többet foglalkoztatja a gondolataimat, mint bárki más. Ő ment elől, így alkalmam nyílt megcsodálni könnyed járását. Jól szabott gyapjúruhája nem rejtette el szép formájú lábikráját, sőt gerincének középső bemélyedése is jól látszott. Fölvett valamit az asztalról és felmutatta nekem. Először valamilyen díszes aranytárgynak véltem, de aztán kiderült, egy antik mívű, kozmetikumok tartására alkalmas dobozról van szó. Az elnök megmondta, hogy a doboz az Edo-korszakban dolgozó Arata Gonroku készítette. A doboz párnaalakú volt és aranyozott háttér előtt repülő darvak és a fűben ugráló nyuszik díszítették. A doboz olyan szép volt, hogy szinte még a lélegzetem is elállt.

- Mit gondolsz, tetszeni fog ez a bárónak? – kérdezte. – A dobozra a múlt héten bukkantam rá egy üzletben és rögtön a báró jutott az eszembe, de most...

- Elnök, hogyan képzelheti, hogy ez a gyönyörű doboz nem tetszik majd a bárónak?

- Ó, hiszen olyan szép gyűjteménye van mindenféléből. Bizonyára csak harmadrendű vacaknak fogja tartani.

Biztosítottam az elnököt, hogy ilyesmit senki nem gondolhat. Ő visszatette a dobozt a selyemzacskóba, majd az ajtó felé bólintva jelezte, hogy kövessem. A bejáratnál fölsegítettem rá a cipőit. Miközben az ujjaim hegyét végigsiklattam a lábán, azt képzeltem, az együtt eltöltött délutánt még egy szép hosszú este követi majd. Ettől annyira transzba estem, hogy fogalmam sincs, mennyi idő múlva tértem ismét magamhoz. Az elnök egyáltalán nem látszott türelmetlennek, én azonban rettenetesen zavarban voltam, úgyhogy az *okobóm* felhúzása a szokásosnál jóval hosszabb időt vett igénybe.

Az elnök a tó partja felé tartott, ahol a báró egy cseresznyefa alatt üldögélt három tokiói gésa társaságában. Valamennyien fölálltak, noha ez a bárónak kissé nehezebbre esett. Arca az ivásztatól vörös foltokkal lett tele, ezért úgy nézett ki, mintha valaki többször megütötte volna egy bottal.

- Elnök! – szólalt meg a báró. – Úgy örülök, hogy eljött. Hiszen tudja, mindig örömmel látom Önt a vendégeim között. Remélem, továbbra is jól megy a vállalata? Elmondta Szajuri, hogy a múlt héten Nobu is ott volt Kiotóban a partimon?

- Ezt Nobutól magától hallottam és tudomásom szerint a tőle megszokott módon viselkedett.

- Hát persze – helyeselt a báró. – Furcsa kis emberke – tette hozzá.

Nem értettem, mit akar ezzel a báró mondani, hiszen ő maga kisebb volt, mint Nobu. Az elnöknek nem tetszett a báró megjegyzése, mert összehúzta a szemöldökét.

- Azt akartam mondani – kezdte a báró a magyarázkodást, de az elnök félbeszakította.

- Azért jöttem ide, hogy köszönetet mondjak Önnek a meghívásáért és elbúcsúzzam. Előbb azonban szeretném még átadni ezt az apró ajándékot – és átadta a szép dobozt. A báró túlságosan részeg volt ahhoz, hogy ki tudja venni az ajándékot a selyemzacskóból, ezért átadta azt az egyik gésának, hogy bontsa ki.

- Milyen gyönyörű darab! – kiáltott fel a báró. – Nézzék meg jól. Talán még szebb, mint az a gyönyörűség, aki ott áll Ön mellett, elnök. Ismeri már Szajurit? Ha még nem, engedje meg, hogy bemutassam Önnek.

- Ó, mi már régi ismerősök vagyunk – közölte az elnök.

- Már eléggé jóban vannak ahhoz, hogy irigyelhessem Önt, elnök? – kérdezte a báró és nagyot nevetett a saját tréfáján. Példáját senki sem követte. – Ez a nagylelkű ajándék azonban emlékeztet engem arra, hogy van valamim a számodra Szajuri, de azt csak a többi gésa távozása után adhatom át neked, mert különben ők is akarnak ilyet kapni. Így aztán meg kell várnod, hogy mindenki hazamenjen.

- A báró igazán nagylelkű – válaszoltam –, de nem kívánhatja tőlem, hogy ellenszenvenné tegyem magam a többiek előtt.

- Úgy látom, nagyon jól megtanultad Mamehától, hogyan mondj nemet mindenre. Majd az előcsarnokban találkozunk a többi vendég távozása után. Remélem, az elnöknek sikerül erre téged rábeszélnie, mialatt elkíséred őt a kocsijához.

Ha a báró nem lett volna annyira részeg, biztosan ő maga kísérte volna ki az elnököt. A két férfi elbúcsúzása után követtem az elnököt a kocsijához, ahol a sofőr már várta és kinyitotta előtte az ajtót. Én meghajoltam és megköszöntem a kedvességét. Ő már éppen be akart szállni a kocsiba, de hirtelen eszébe jutott valami és felém fordult:

- Szajuri, mit mondott neked Mameha a báróról?

- Nem valami sokat, uram. Vagy legalábbis... de nem tudom, hogy Ön mire gondol.

- Jó hozzád a nővéred, Mameha? Mindent elmond neked, amit tudnod kell?

- Ó igen, elnök. Mameha nagyon segítőkész irányomban.

- Nos – folytatta –, én a helyedben nagyon elővigyázatos volnék, ha egy olyan férfi, mint a báró, ajándékot akarna adni neked.

Fogalmam se volt, hogy erre mit válaszoljak és zavaromban azt mondtam, a bárótól nagyon kedves, hogy egyáltalán az eszébe jutottam.

- Persze, hogy kedves dolog tőle. De azért vigyázz magadra – mondta, majd jelentőségteljesen rám nézett és beszállt a kocsiba.

A következő órát azzal töltöttem, hogy ide-oda sétálgattam a még el nem távozott vendégek között és végiggondoltam mindazt, amit az elnöktől hallottam. A figyelmeztetésével nem sokat törődtem, mert nagyon lelkes hangulatba hozott, hogy olyan sokáig voltunk együtt. Sőt be kell vallanom, nem sok gondolatot vesztegettem a báróra mindaddig, amíg egyedül nem maradtam az előcsarnokban. Bementem az előcsarnokból nyíló egyik helyiségbe, ott letérdeltem és kinéztem az ablakon.

A báró tíz-tizenöt perc múlva jelent meg. Abban a pillanatban, ahogy megláttam, a szívem a torkomban dobogott, mert egy gyapot köntösön kívül semmi mást nem volt rajta. Az egyik kezében törölközőt tartott, azzal dörzsölgette az arcán azokat a szőrszálakat, amelyeket ő szakállként tartott nyilván. Nyilvánvaló volt, hogy éppen most lépett ki a fürdőkádból. Fölálltam és meghajoltam előtte.

- Szajuri, de bolond is voltam – szólalt meg. – Túl sokat ittam. – Ebben tökéletesen igaza volt. – Elfeledkeztem róla, hogy itt vársz rám! Remélem, megbocsátod udvariatlanságomat, ha meglátod, mit tettem félre neked.

A báró elindult a folyosón a ház belső része felé és azt hitte, majd követem. Én azonban ott maradtam, ahol voltam. Arra gondoltam, amit Mamehától hallottam: a *mizuage* előtt álló gésajelölt olyan, mint a vendégek elé tálalt étel.

A báró megállt. – Gyere! – szólt oda nekem.

- Ó, azt nem szabad. Kérem, engedje meg, hogy itt várokozzam.

- Valamit oda szeretnék neked adni. Gyere be a szobámba, ülj le és ne viselkedj ostoba kislány módjára.

- Ó kedves báró, mit tegyek, ha valóban ostoba kislány vagyok és nem tudok más lenni!

- Holnap visszakerülsz Mameha éber szemei elé. De ma senki nem figyel téged, hogy mit csinálsz.

Ha ekkor lett volna elég józan eszem, megköszöntem volna a bárónak, hogy meghívott és mennyire sajnálom, hogy meg kell kérjem, vitessen el az autóján a fogadóba. De minden olyan álomszerű volt... Azt hiszem, sokkos állapotba kerültem. Mindössze annyit tudtam, hogy nagyon félek.

- Légy velem, amíg felöltözöm – szólt a báró. – Sok szakét ittál?

Egy hosszú pillanatig úgy éreztem, az arcom teljesen megmerevedett. Csak nagy sokára tudtam megszólalni:

- Nem, uram. Nem ittam sokat.

- Sejtettem. Gyere, annyit kapsz, amennyit csak akarsz.

- Báró, kérem. Engem várnak a fogadóban.

- Várnak? Ki vár?

Nem válaszoltam.

- Azt kérdeztem, ki vár? Nem értem a viselkedésedet. Valamit oda akarok adni neked. Azt akarod, hogy fölmenjek érte és lehozzam neked?

- Elnézést kérek.

A báró hitetlenkedve bámult rám egy darabig, majd elment és egy lapos, vászonpapírba burkolt csomaggal tért vissza. Az alakjából rögtön tudtam, hogy egy kimonó van benne.

- Nos, minthogy ragaszkodsz ahhoz, hogy ostoba kislány vagy, elmentem és elhoztam neked az ajándékokat. Most meg vagy elégedve? – kérdezte.

Ismét csak a sajnálkozásomat fejeztem ki.

- A múltkor láttam, mennyire tetszik neked ez a kimonó. Most a tied – mondta.

A báró az asztalra tette a csomagot és elkezdte kibontani. Azt hittem, arról a kimonóról van szó, amely Kobe városának a térképét ábrázolta. Be kell azonban vallanom, hogy aggodalmam és reménykedésem egyforma erős volt. Ugyanis fogalmam sem volt, mit kezdhetek egy ilyen pompás darabbal, illetve hogyan magyarázom meg Mamehának, hogy a kimonót a bárótól kaptam. A kicsomagolás után azonban kiderült, hogy egy másik kimonóról van szó. Az alapanyag egy gyönyörű sötét szövet volt, amelyet ezüst hímzés és lakkozott fonalszálak díszítettek. A báró a kimonót a vállainál fogva maga elé tartotta. Múzeumba illő példány lehetett. A báró szerint az 1860-as években készülhetett és az utolsó sogun unokahúgáé, Tokugava Joshinobué volt. A hímzés a sötét éjszakai égbolton repülő ezüstszerű madarakat és titokzatos tájat, a szegélyből kiemelkedő sötét fákat és sziklákat ábrázolt.

- Be kell jönnöd velem és fel kell próbálnod – mondta. – Ne ostobáskodj még mindig! Aztán visszabújsz a saját kimonódba és soha senki nem tud meg semmit.

Szívesen ruhát cseréltem volna, ha az a kiút reményét nyújtotta volna a jelen helyzetből. A báró azonban olyan valaki volt, hogy kívánságainak még Mameha sem mert ellentmondani. Hát akkor én hogyan tehettem volna ilyet? Éreztem, hogy a báró kezdi elveszíteni a türelmét. Pedig a debütálásom óta állandóan kedves volt hozzám, megengedte, hogy meglátogassam őt, mialatt ebédel és Mamehával együtt meghívott kiotói birtokára. Most is kedves hozzám, és egy csodálatos kimonót ajándékoz nekem.

Végül arra a következtetésre jutottam, hogy engedelmeskedem a bárónak és viselem a következményeket, bármik legyenek is azok. Szégyenkezve lesütöttem a szemem és ugyanabban az álomszerű állapotban, amelyben addig is voltam, éreztem, hogy a báró megfogja a kezemet és a lakosztályába vezet. Közben egy szolgáló kilépett a folyosóra, de miután meghajolt, rögtön vissza is fordult. A báró egy szót se szólt mindaddig, amíg be nem léptünk egy tatamipadlós nagy helyiségbe, amelynek az egyik fala végig egyetlen tükör volt. Ez volt tehát a báró öltözőszobája. A szemközti fal mellett szekrények álltak. Ajtajaik csukva voltak.

A kezeim a félelemtől remegtek, a báró azonban, még ha észrevette is ezt, egy szót se szólt. A tükör elé állított és az ajkához emelte az egyik kezemet. Azt hittem, hogy majd megcsókolja, de ehelyett valami furcsát tett: visszahajtotta a ruhámat a csuklóm fölé és megszagolgatta a bőrömet. A szakálla közben hozzáért a karomhoz, én azonban ebből semmit nem éreztem. Az egész olyan volt, mintha a félelemtől, zavarodottságtól és rettegetéstől érzéketlenné váltam volna... Aztán a báró felébresztett ebből a sokkos állapotból. Ugyanis mögém lépett és elkezdte kioldani az *obidzsimémat*. Ez az a zsinór, amely rögzíti az obit.

Egy pillanatra pánikba estem, mert most jöttem rá igazán, hogy a báró le akar vetköztetni. Megpróbáltam valamit kinyögni, a szám azonban nem engedelmeskedett és a báró amúgy is inkább csak csitítgatni igyekezett. Megpróbáltam lefogni a kezét, ő azonban ellökte a kezeimet és végül sikerült kioldania az *obidzsimét*. Ezután hátralépett és még jó ideig küszködött az obim hátsó csomójának a kioldozásával. Én hiába könyörögtem, hogy ne bontsa ki azt – a torkom annyira kiszáradt, hogy csak többszöri nekifutásra tudtam valamit kinyögni –, ő nem hallgatott rám, hanem hozzákezdett a széles obi levételéhez. Láttam, amint az elnök zsebkendője elválk a kimonó anyagától és leesik a padlóra. Ugyanabban a pillanatban esett le az obi is. Ezután következett a *datedzsime*, azaz az alsó derékszalg kioldása. Szinte betegnek éreztem magam attól, hogy a kimonó meglazult a derekamon. Megpróbáltam a két karommal megtartani a helyén, a báró azonban szétfeszítette a kezeimet. Ezek után nem tudtam többé a tükörbe nézni. A legutolsó, amire a szemem behunyása előtt emlékszem az az, hogy a szövet hogyan suhogott, amikor a báró a nehéz ruhát átemelte a vállaimon.

A báró alighanem elérte, amit akart, legalábbis pillanatnyilag nem ment ennél tovább. Éreztem a derekamon, hogy megsimogatja az alsóruhámat. Amikor végre ki mertem nyitni a szememet, észrevettem, hogy a hátam mögött áll, a hajamat és a nyakamat szagolgatja. A tekintete a tükörré irányult. Úgy láttam, az alsóruhámat rögzítő övszalagra mered a szeme. Valahányszor megmozdultak az ujjai, megpróbáltam a gondolataimmal megállítani azokat, de hiába. Azok pókokként megállíthatatlanul haladtak a derekam mentén és elérve az övszalagot, elkezdtek azt is kikapcsolni. Hiába próbáltam ebben megakadályozni, most is félrelökte a kezeimet. Az övszalagot sikerült kikapcsolnia, mire az leesett a padlóra. A lábaim remegtek, a szoba ködben úszott előttem, amikor a báró megkereste alsóruhám varrásait és elkezdte azokat is szétfejtetni. Nem tudtam megállni, hogy meg ne ragadjam ismét a kezeit.

– Ne izgulj már annyira, Szajuri! – suttogott a fülembé a báró. – Hiszen semmit sem csinálok veled, amit nem szabadna. Csak meg akarlak nézni, értsd már meg! Nincs ebben semmi rossz. Minden férfi ugyanígy tenne a helyemben.

Eközben a szakálla hozzáért az arcomhoz, úgyhogy kénytelen voltam azt oldalra fordítani. A báró ezt alighanem holmi beleegyezésfélének értelmezhetette, mert az ujjai még sebesebben kezdtek el mozogni. Szétnyitotta a ruhámat. Az ujjait a bordáimon éreztem, szinte csiklandoztak, amint megpróbálta kioldani a kimonóm alsóingét rögzítő zsinórt. Egy pillanattal később ez is sikerült neki. Noha félrehajtottam a fejemet, kíváncsi voltam, mit fog látni a báró. Ezért fél szemmel a tükört figyeltem. A kimonóm alsóinge nyitva volt és a mellkasom közepén egy bőrcsík láthatóvá vált.

A báró kezei ekkorra már a csípőm körül jártak és a *koshimakival* foglalkoztak. A *koshimakit*, amelyet többször kell a test köré csavarni, aznap valamivel szorosabban rögzítettem, mint feltétlenül kellett volna. A báró nehezen boldogult vele, de többszöri próbálkozása sikerrel járt, úgyhogy egyetlen rántással sikerült az egészet az alsóruhám alól kihúznia. A selyem érintésére furcsa hang tört elő a torkomból: feljajdultam. Megragadtam a *koshimakit*, de a báró kikapta a kezemből és ledobta a padlóra. Aztán olyan kínos lassúsággal, ahogyan egy anya lehúzza a takarót alvó gyermekéről, egyetlen lassú mozdulattal szétnyitotta az alsóruhámat. Olyan volt a mozdulat, mintha valamilyen nagy kincset tárna fel. A torkom égése azt jelezte, közel állok a síráshoz, de nem bírtam elviselni a gondolatot, hogy a báró egyszerre lásson meztelenül és sírni is. Nagy nehezen sikerült a könnyeimet visszatartanom és olyan mereven figyeltem a tükört, hogy úgy éreztem, megállt az idő. Ennyire meztelennek még sohase éreztem

magam. Az igaz, hogy a gombos zokni még ott volt a lábamon, azonban szétnyitott ruhában meztelenebbnek éreztem magam, mint a fürdőben teljesen meztelenül. A tükörből figyeltem, hogy a báró éppen testem mely részét kémleli. Először valamivel jobban széthúzta a ruhámat és a derekamat szemlélte meg. Aztán lejjebb kukkantott és megnézte azt a sötét szőrzetet, amely Kiotóba érkezésem után nőtt meg. A szemei hosszú ideig időztek ezen a területen, végül azonban kissé fölemelte a fejét, megnézte a gyomromat, a bordáimat és végül a szilvaszínű köröcskéket – először az egyik, majd a másik oldalról. Ezután kihúzta a ruha alól az egyik kezét, úgyhogy a ruha azon az oldalon hozzásimult a testemhez. Hogy aztán mi történt ezzel a kezével, nem tudom, de többé nem láttam. Egyszerre szinte pánikba estem, amikor egy meztelen váll bukkant ki a ruhájából. Gőzöm sem volt, mit csinál – noha ma már pontosabban tudnék róla beszámolni, inkább nem gondolok rá. Mindössze annyit tudok, hogy egyre hevesebben lélegzett. A nyakamon éreztem lélegzete melegét. Ezután többé semmit sem láttam, a tükör elhomályosult: elsírtam magam.

Egy idő múlva lelassult a báró lélegzete. A bőröm forró és nedves lett a félelemtől, úgyhogy amikor végre elengedte a ruhámat és az leesett a padlóra, az így keltette gyöngé légmozgást szinte hűsítő szellőnek éreztem. Hamarosan egyedül maradtam a helyiségben. A báró úgy ment ki, hogy észre se vettem. Ezután kapkodva elkezdtem öltözködni, miután előbb letérdeltem a padlóra, hogy összeszedjem az alsóruháimat. Közben úgy éreztem magam, mint egy halálosan éhes gyerek, aki még a földről is összeszed minden ehető falatot.

Igyekeztem szabályosan felöltözni, amennyire tudtam, noha a kezeim remegtek. De tudtam, amíg nem kapok segítséget az öltözködéshez, addig legfeljebb annyit tehetek, hogy rendbe rakom az alsóruhámat és rögzítem az övszalaggal. A tükör elé álltam és szemügyre vettem arcom kissé elkenődött sminkjét. Arra számítottam, hogy talán egy óra hosszat is várakoznom kell a báró visszaérkezésére. Tévedtem, mert a báró néhány perc múlva visszatért. Fürdőköpenyének övét szorosan meghúzta a pocakján. Egy szó nélkül rám adta a kimonómat, amelyet a *datedzsimével* ugyanolyan szakértelemmel rögzített, mint Icsoda úr tette volna.

Utána kezébe vette széles és hosszú obimat, hogy azt is rám adja. Eközben szörnyű nyugtalanság fogott el, amelynek az okára nem jöttem rá rögtön. Az érzés azonban utat tört magának, mint ahogyan egy folt is végül átrághja magát a szöveten. Kiderült végül, mitől lettem olyan ideges: valamit végzetesen elhibáztam. Nem tudtam visszafojtani a sírást, pedig nem akartam magam elsírni a báró előtt, egyébként pedig rám se nézett azóta, hogy visszajött. Megpróbáltam elképzelni, hogy egy esőben ázó ház vagyok, amelyet az esővíz tisztára mos. A báró mégis észrevette, hogy sírok, mert kiment és egy pillanattal később a monogramját viselő zsebkendővel tért vissza. Azt mondta, tartsam meg, én azonban otthagytam az asztalon.

Aztán kivezetett a ház elé és egy szó nélkül visszament a házba. Hamarosan előkerült egy szolgáló, kezében a visszacsomagolt antik kimonóval. Meghajolt előttem, átadta a kimonót, majd elkísért a báró autójához. Útközben a fogadó felé csendesen sírdogáltam, a sofőr azonban úgy tette, mint aki nem veszi észre. Már nem azért sírtam, ami történt. Sokkal szörnyűbb dolog jutott az eszembe – mi történik majd, ha Icsoda úr meglátja összekenyődött sminkemet, majd segítve a vetkőzésben, meglátja hevenyészetten összekötözött obimat és aztán kinyitva a csomagot rájön, milyen drága ajándékot kaptam. Mielőtt kiszálltam volna a kocsiból, az elnök zsebkendőjével megtöröltem az arcomat, ez azonban nem sokat használt. Icsoda úr rám nézett és úgy vakarta meg az állát, mint aki mindent megértett. Az obim kioldása közben megkérdezte:

- Levetkőztetett a báró?
- Nagyon sajnálom, igen.
- Levetkőztetett és a tükörben nézegetett. De ugye nem bántott? Nem ért hozzád? Nem feküdt rád?
- Nem, uram.
- Akkor semmi baj – állapította meg Icsoda úr és egyenesen maga elé nézett. Többé egy szót se szólt hozzám.

23. FEJEZET

Nem mondhatom, hogy érzelmi hullámaim lecsillapodtak volna addigra, amikor a vonat másnap reggel befutott a kiotói pályaudvarra. Hiszen ha egy követ dobunk a tóba, a víz jóval azután is hullámozik még, hogy a kő régen lesüllyedt a fenekére. De amikor lefelé mentünk a peronról levezető falépcsőn, hirtelen olyan sokk ért, hogy egy időre minden másról elfeledkeztem.

Egy hirdetőoszlopon ott volt *A Régi Főváros Táncainak* a plakátja. Megálltam előtte, hogy megnézzem. A plakátot csak az előző napon helyezték el, vagyis valószínűleg akkor, amikor a báró parkjában az elnököt lesve ide-oda sétálgattam. A táncnak minden esztendőben más a témája. Íme néhány kiragadott példa: A négy évszak színei Kiotóban vagy *Heike meséjének* híres színhelyei. Az idejű téma ez volt: „A hajnali nap csodálatos fénye”. A plakát – persze ezt is Ucsida Koszaburo rajzolta, mint 1919 óta minden plakátot – egy szép zöld és narancsszínű kimonóba öltözött ívelt fahídon álló gésajelöltet ábrázolt. A hosszas utazástól és a vonaton álmatlanul töltött éjszakától nagyon kimerült voltam. Ezért eleinte csak a plakát szép zöld és arany színű alaptónusát figyeltem meg és csak később terelődött a figyelmem a leányalakra. A leány egyenesen belenézett a felkelő napba és a szemei csodálatosan kékeszöldesek voltak. Gyorsan meg kellett kapaszkodnom valamiben, hogy el ne essem a meglepetéstől. Az a leány, akit Ucsida a plakátra rajzolt, én voltam!

A vasútállomásra hazafelé vezető úton Icsoda úr minden plakátra rámutatott, amely mellett elhaladtunk. Sőt külön megkérte a riksást, hogy kerüljön egy öreg áruházi épület felé, amelynek az egész fala tele volt a plakátjaimmal. Az, hogy a város tele volt a képeimmel, egyáltalában nem örvendeztetett meg annyira, mint gondolni lehetett volna. Az én emlékezetemben ugyanis úgy élt az a szegény lány, mint aki ott áll a tükör előtt és egy idősebb férfi az obija kioldásával bajlódik. Azt mindenestre elvártam volna, hogy a következő néhány napban gratulációkkal halmozzanak el, azonban hamar rá kellett jönnöm, minden sikernek ára van. Amióta Mameha elintézte, hogy táncos szerepet kapjak, azóta számtalan kellemetlen megjegyzés ütötte meg a fületem. A plakát után a helyzet tovább rosszabbodott. Például a következő napon egy fiatal gésajelölt, aki addig barátságos volt hozzám, észre se akart venni, amikor üdvözlésként meghajoltam előtte.

Amikor Mamehát meglátogattam, kiderült, legalább olyan büszke a sikeremre, mintha ő maga lenne rajta a plakáton. A hakonei útnak ugyan nem örült valami nagyon, de ugyanolyan – vagy még nagyobb – erővel dolgozott a sikeremen, mint azelőtt. Eleinte attól féltem, hogy a báróval történeteket ellene irányuló árulásnak tekinti. Szerintem erről Icsoda úr bizonyára beszámolt neki. De ha tudomást is szerzett a dologról, sohasem említette, mint ahogyan én sem.

Két héttel később volt a szezonális táncok megnyitó előadása. A Kaburendzso Színház öltözőjében majd kiugrottam a bőrömből izgalmamban, amikor Mamehától megtudtam, hogy az elnök és Nobu is ott lesz a nézőtérén. Sminkelés közben az elnök zsebkezdőjét bedugtam a ruhám ujjába, de úgy, hogy a bőrömmel érintkezzék. A hajam egy selyemszalaggal erősen a koponyámhoz volt rögzítve. Erre a tánc közben viselendő paróka miatt volt szükség. Amikor arcomat a tükörben az azt keretező hajkorona nélkül megláttam, olyan új vonásokat fedeztem fel rajta, amelyeket addig észre se vettem. Különös dolog, hogy amikor rájöttem, még a saját arcomat sem ismerem eléggé, hirtelen az is tudatosult bennem, az életben tulajdonképpen semmi se olyan egyszerű, mint amilyennek látszik.

Egy órával később a többi gésajelölttel együtt ott álltam a színpad mögött várva a nyitó táncra. Valamennyien egyformán voltunk öltözve, a kimonónk sárga és piros, az obink narancs- és arany színű volt – az volt a cél, hogy a ruhánk a napfény csillogását utánozza. Aztán megszólaltak a dobok és a shamisenek és mi gyöngysor módjára kilejtettünk a színpadra. A másokkal való összetartozást még sohasem éltem át ilyen erősen.

A nyitószám után felrohantam az öltözőbe, hogy gyorsan kimonót cseréljek. A táncnak,

amelyet szólótáncosként kellett előadnom, ez volt a címe: „Napfelkelte a hullámokon”. A tánc egy leányról szólt, aki mindennap hajnalban megfürdik a tengerben és szerelembe esik egy elvarázsolt delfinnel. A kosztümöm egy elragadó kimonó volt, amelyen a vizet szürke szín jelezte. A kezemben tartott kék selyemszalagok az úszással keltett hullámokat szimbolizálták. A delfinné varázsolt herceget egy Umijo nevű gésa táncolta. A színpadon voltak ezenkívül további gésák is, akik a szelet, napsugárzást és a vízpermetet szimbolizálták, néhány gésajelölt pedig szénfekete és sötétkék kimonóban a színpad sarkában azt játszotta, hogy ők a herceg delfintársai, akik visszahívják a körükbe őt.

A kosztümváltás olyan gyorsan sikerült, hogy maradt még néhány szabad pillanatom a fellépés előtt. Ezeket arra használtam, hogy a színház két oldalán helyet foglaló zenekar mögötti folyosóról megszemléljem a közönséget. A tolóajtóba vágott réseken át már sok gésa és gésajelölt lefelé nézett. Elég gyorsan sikerült megtalálnom az elnököt és Nobut. Úgy láttam, mintha az elnök a jobbik helyet Nobunak adta volna át. Nobu erősen figyelte a színpadon folyó táncot, az elnök azonban – és ez nagyon meglepett –, mintha szunyókált volna. A zenéből ítélve Mameha tánca következett, ezért olyan helyre mentem, ahonnan a színpad felé lehetett lefelé nézni.

Mameha táncát mindössze néhány percig néztem, hatása azonban a mai napig nem múlt el. Az Inoue Iskola táncai általában valamilyen történetet beszélnek el. Mameha táncának ez volt a címe: „Egy udvaronc visszatér a feleségéhez”. A történet alapja egy kínai elbeszélő költemény. Egy udvaroncnak viszonya van a császári palota egyik udvarhölgyével. A felesége egy éjszaka elrejtőzik a palota kertjében, hogy meglesse, kivel csalja meg a férje. Hajnalban végre meglátja, amint a férje elbúcsúzik a szeretőjétől – addigra azonban nagyon megfázik, súlyosan megbetegszik és rövidesen meghal.

A mesén mindössze annyi változtatás történt, hogy a helyszínt Kínából Japánba tették át. A feleséget, akit megöl a hideg és a szívtépő fájdalom, Mameha táncolta. A férj, vagyis az udvaronc szerepe egy másik gésának, Kanakónak jutott. Én attól a pillanattól kezdve láttam a táncot, amikor az udvaronc elbúcsúzik a szeretőjétől. A díszlet gyönyörű volt, a hatást pedig fokozta a puha hajnali fény és a shamiszenek szívdobogást utánozó üteme. Az udvaronc szép táncal köszönt meg szeretőjének a vele töltött éjszakát, aztán a felkelő nap felé fordult, hogy elkapva annak melegét átadja azt szeretőjének. Mameha ebben a pillanatban kezdte el lejteni szomorú táncát. A színpadnak olyan helyén táncolt, ahol a férje és a szeretője elől rejtve volt. Ma sem tudom megmondani, hogy Mameha táncának szépsége vagy maga a történet ragadott-e meg, csak az a biztos, hogy annyira elfogott a szomorúság, mintha én lettem volna a megcsalt asszony. A tánc végére fölkel a nap és fénye elárasztotta a színpadot. Mameha halálos táncát egy ligetben táncolta el. Hogy ezután mi történt, nem tudom. Egyrészt túlságosan meghatott a történet, másrészt a saját számomra kellett felkészülnöm.

Várakozás közben az a furcsa érzés ébredt bennem, mintha az épület egész súlyával rám nehezednék – talán azért, mert a szomorúságot mindig olyasminek éreztem, ami súlyosan nehezedik az emberre. A jó táncosok gombos fehér zoknijai gyakran egy számmal kisebbek a kelménél. Ez azért van, hogy jól érezzék a lábaikkal a színpadi deszkák illesztési helyeit. De ahogy ott álltam, igyekezve erőt gyűjteni, akkora súlyt éreztem rám nehezedni, hogy nemcsak a deszkák közeit, hanem a zoknijaim egyes szálait is megéreztem. Aztán megszólalt az én számom zenéje, harsogtak a dobok, pengtek a shamiszenek és nagy ruhasuhogással besietett a színpadra a többi táncos. Ennél többre azonban nem nagyon emlékszem. Annyit még tudok, hogy fölemelt karral, csukott legyezővel és meghajlott térdekkal táncoltam be a színpadra. Ez volt ugyanis a belépő mozdulatom. Senkitől se hallottam később, hogy hibáztam volna. Még egy dologra emlékszem: elcsodálkoztam azon, milyen biztonságosan és simán mozogtam a karjaimat. A táncot rengetegszer gyakoroltam és ez biztonságot adott.

A következő fellépéseknél is mindig „Az udvaronc visszatér a feleségéhez” című táncra gondoltam mindaddig, amíg sikerült kellően átélnem a szomorúságot. Az emberek sok mindenfélehez képesek hozzászokni, én azonban minden alkalommal átéltem a szomorúságot,

valahányszor eszembe jutott Mameha bánatos tánca. Ezt képtelen voltam megszokni, nem tudtam közömbösen felfogni. Profán hasonlatként azt mondhatnám, hogy az ember az asztalon heverő felszeletelt alma illatától sem képes megszabadulni.

Az egyik utolsó előadáson Mamehával és egy másik gésával sokáig maradtunk az öltözőben. Így azután, amikor végül felkerekedtünk, arra számítottunk, nem vár bennünket senki. A nagy tömeg valóban eltávozott már. Ám amikor kiértünk az utcára, az ott várakozó kocsiból kiszállt egy egyenruhás sofőr és kinyitotta a hátsó ajtót. Mamehával együtt már éppen el akartunk haladni a kocsi mellett, amikor a kocsi belsejéből előbukkant Nobu.

- Nahát, Nobu-szan! – szólalt meg Mameha. – Már azt hittem, nem is érdeklí többé Szajuri társasága! Egy hónap óta minden nap abban reménykedtünk, hallunk valamit Önről...

- Még maga mer panaszkodni, hogy megvárakoztattam? Hát ki vár itt a színház előtt majdnem egy óra óta?

- Megnézte ismét a darabot? – kérdezte Mameha. – Szajuri már egészen sztárrá nőtte ki magát.

- *Most* nem jövök sehonnan. A színházból egy órája jöttem ki – válaszolt Nobu. – Elég hosszú idő telt már el azóta, hogy telefonálhassak és elküldhessem a sofőrömet, szerezzen be nekem valamit.

Nobu erélyesen kopogott a sofőr melletti ablakon, amivel úgy meghökkentette szegényt, hogy még a sapkája is leesett a fejéről. Aztán letekerte az ablakot és átadott Nobunak egy nyugati kivitelű bevásárlótáskát, amely mintha ezüsthóliából készült volna. Nobu felém fordult, amire én mélyen meghajoltam és közöltem, mennyire örülök, hogy ismét láthatom.

- Nagyon tehetséges táncos vagy, Szajuri. Nem szoktam senkinek ok nélkül ajándékokat adni — mondta. Szerintem ez távolról sem volt igaz. — Talán azért van ez így, mert Mameha és mások engem nem szeretnek annyira, mint a többi férfit.

- Nobu-szan! — kiáltott fel Mameha. — Hogy mondhat ilyet!

- Pontosán tudom, hogy maguk gésák milyenek. Amíg ajándékokat kapnak, bármit hajlandók eltérni.

Nobu kinyújtotta a kezét, hogy átadja nekem a csomagot.

- Nobu-szan — mondtam —, minek az elviselésére akar megkérni? — ezt tréfának szántam, de Nobu nem annak fogta fel.

- Nem éppen most mondtam, hogy nem vagyok olyan, mint a többi férfi? — morgott. — Miért hisztek el ti, gésák mindent, amit mondanak nektek? Ha kell neked ez a csomag, jól teszed, ha elfogadod, mielőtt meggondolom magam.

Megköszöntem Nobunak az ajándékot, átvettem a csomagot, Nobu pedig ismét kopogtatott a sofőr ablakán. A sofőr kipattant és kinyitotta neki az ajtót.

Meghajolva maradtunk mindaddig, amíg a kocsi be nem fordult a sarkon. Utána Mamehával visszamentünk a színház kertjébe, ahol leültünk egy kőpadra és belenéztünk a Nobutól kapott csomagba. A zacskóban mindössze egy aranypapírba csomagolt kis doboz volt. A doboz piros szalaggal volt átkötve és a csomagolópapíron egy híres ékszerész neve volt olvasható. A dobozban egyetlen ékszer volt csupán: egy őszibarack nagyságú rubin. Óriási vércseppnek látszott, amely szikrázott a holdfényben. Amikor forgattam a kezemben, hol ez, hol az a lapja szikrázott fel. Az ugrásokat szinte a mellkasommal is éreztem.

— Látom, mennyire izgalomba jöttél — állapította meg Mameha. — Örülök neki. De ne légy még *túlzottan* lelkes. Az élet még más ékszereket is tartogat számodra, Szajuri. Még sokat fogsz kapni. Ilyen alkalmad azonban aligha lesz többé. Vidd magaddal ezt a rubint az okijádba és add oda Anyának.

Látva a gyönyörű ékszert és a belőle kisugárzó fényt, amely rózsaszínűre festette a kezemet és elképzelve Anyát a maga betegesen sárga szemével, alattuk a hússzínű táskákkal... — ezt olyan merényletnek éreztem, mintha egy borzra gyönyörű selyemruhát adnánk. De Mamehának most is igaza volt, engedelmelkednem kellett neki.

- Amikor átadod neki a rubint, nagyon kedvesen kell viselkedned. Mondd ezt neki: „Anya, nekem nincs szükségem ilyen gyönyörű ékszerre és megtiszteltetésnek fogom fel, ha elfogadja. Éveken keresztül csak bosszúságot okoztam Önnek”. Ennél többet azonban ne mondj, mert azt fogja hinni, hogy gúnyolódsz.

Amikor leültem a szobámban, hogy köszönő levelet írjak Nobunak, a hangulatom egyre rosszabb lett. Ha Mameha a saját maga számára kérte volna el a rubint, szíves-örömezt odaadom volna... de hogy Anyának adjam! Megsajnáltam Nobut, hogy egy ilyen drága ajándék egy ilyen asszony kezébe kerül. Viszont azt biztosan tudtam, ha a rubint az elnöktől kapom, a világ minden kincséért sem válok meg tőle. A levél befejezése után átmentem Anya szobájába, hogy beszéljek vele. Anya a gyér világításban a kutyáját simogatta és pöfékelt.

- Mit akarsz? — förmedt rám. — Éppen egy csésze teát akartam kérni.

- Elnézést kérek, amiért zavarom Önt, Anya. Ma este, amikor Mamehával együtt elhagytuk a színházat, odakint Nobu Toshikazu vezérigazgató várt rám...

- Talán azt akartad mondani, hogy Mameha-szanra várt.

- Nem tudom, Anya, melyikünkre várt. De kaptam tőle ajándékot, egy nagyon szép ékszert. Én azonban nem tudok mit kezdeni vele.

Azzal akartam folytatni, hogy megtiszteltetésnek venném, ha Anya elfogadná tőlem az ajándékot, de Anya oda se figyelt rám. Letette a pipáját az asztalra és mielőtt még nyikkanni tudtam volna, elvette a kezemből a dobozt. Megint megpróbáltam magyarázkodni, azonban Anya megfordította a dobozt és a rubint a tenyerébe ejtette.

- Mi ez? — kérdezte.

- Nobu vezérigazgató ajándéka. Nobu Toshikazué, az Ivamura vállalat vezérigazgatójéé.

- Azt hiszed, hogy én nem tudom, kicsoda Nobu Toshikazu?

Fölkelt és odament az ablakhoz. Félrehajtotta a papíredőnyt és a rubint az alkonyati fény felé tartotta. Aztán ő is elkezdte forgatni a drágakövet, akárcsak én és ő is azt figyelte, hogyan ugrik át a fény a csiszolt lapok között. Majd otthagya az ablakot és visszatért hozzám.

- Biztosan félreértetted a dolgot. Talán át kellett volna adnod a követ Mamehának!

- Nem, hiszen Mameha ott állt mellettem.

Látható volt, hogy Anya agyában úgy kergetik egymást a gondolatok, mint forgalmas útkereszteződésekben a járművek. A követ letette az asztalra és ismét pipára gyújtott. A fantáziám minden egyes füstfelhőt egy-egy zavaros gondolatnak képzelt. Anya végül megszólalt: – Tehát Nobu Toshikazu érdeklődik irántad?

- Egy idő óta valóban kitüntet a figyelmével.

Anya ekkor letette a pipát az asztalra. Ezzel mintegy azt jelezte, ezentúl komolyabban beszélgetünk. – Eddig nem szenteltem elég figyelmet neked – kezdte. – Ha vannak fiúismerőseid, itt az ideje, hogy beszámolj róluk.

- Egyetlen fiúismerősöm nincs.

Nem tudom, hogy ezt Anya elhitte-e vagy sem, de nem feszegette tovább a témát. Eddig még nem sikerült neki felajánlanom a követ, ahogyan azt Mameha javasolta. Azon kezdtem gondolkodni, hogyan térhetnék vissza a témára. De amikor ránéztem az asztalon fekvő ékköre, Anya alighanem azt gondolta, hogy vissza akarom kérni. Így aztán még megszólalni sem maradt időm és ő máris a tenyerébe söpörte a követ.

Mindössze néhány nappal ezután bekövetkezett, amit Mamehával úgy vártunk. Mameha egy délelőtt ugyanis eljött az okijába és közölte, megindult a vetélkedés a *mizuagémért*. Ezt az Icsiriki úrnője közölte vele aznap reggel.

- Az időpont számomra a lehető legrosszabb – mondta Mameha –, mert délután el kell utaznom Tokióba. De nem is lesz szükséged rám. Magadtól is rá fogsz jönni, mikor szokik magasra az ár. A dolgok akkor kezdenek majd izgalmasak lenni.

- Nem értem. Miféle dolgok? – kérdeztem.

- A legkülönfélébb dolgok – válaszolt Mameha és eltávozott. Még egy csésze teát sem

volt hajlandó meginni.

Három napig volt távol. Közben a szívem mindannyiszor a torkomban dobogott, valahányszor egy szolgáló közeledését véltem hallani. Két napig azonban semmi nem történt. A harmadik napon Auntie közölte velem, hogy Anya a szobájába kéret.

A lábamat éppen az első lépcsőfokra tettem, amikor láttam, hogy Úritök jön rohanva lefelé. Olyan gyorsan jött, mint ahogyan a víz ömlik a kannából. A lábai alig érintették a lépcsőt. Közben az ujjait beleverte a korlátba. Ez fájdalmat okozhatott neki, mert felkiáltott és a lépcső alján megállt.

– Hol van Hatszumomo? – kiáltott fel és a hangjában fájdalom bujkált. – Meg kell őt találnom!

– Szerintem máris elég súlyos sérülést szenvedtél – szólalt meg Auntie. – És most azért keresed Hatszumomót, hogy még ő is bántson?

Úritök rettentő zavarban volt és nemcsak sérült ujjai miatt. Amikor megkérdeztem, mi a probléma, szó nélkül kirohant az utcára.

Anya az asztal mellett ült, amikor beléptem a szobájába. Éppen dohányt készült tömni a pipájába, de aztán meggondolta magát és félretette a pipát. A számlakönyveket tartalmazó polcok tetején egy európai stílusú szép óra díszelgett. Azért vettem ezt észre, mert Anya gyakran nézett rá, de hosszú perceken át nem szólt egy szót se. Végül aztán én szólaltam meg: – Elnézést kérek, Anya, hogy zavarom, de Ön hívatott.

- Az orvos késik. Meg kell őt várnunk.

Azt hittem, hogy Rák doktorról beszél, hogy ő akarja Anyával megtárgyalni a *mizuagém* feltételeit. Erre nem számítottam és a gyomrom egészen összeszorult. Anya azzal múlatta az időt, hogy Takut becézgette. A kutya azonban hamarosan ráunt erre, és elkezdett morogni.

Majd meghallottam, hogy a lányok az előcsarnokban köszöntenek valakit. Anya ekkor lement a földszintre. Néhány perc múlva visszajött, de egyáltalában nem Rák doktor, hanem egy sokkal fiatalabb férfi kíséretében, aki egy bőrtáskát hozott a kezében.

- Ez az a leány – mutatott rám Anya.

Meghajoltam az orvos előtt, aki azt szintén meghajlással viszonzta.

- Asszonyom – szólalt meg –, hol...?

Anya azt mondta az orvosnak, hogy ez a helyiség tökéletesen megfelel. Abból a módból, ahogyan becsukta az ajtót, rögtön tudtam, kellemetlen dolgok előtt állok. Anya hozzákezdett az obim kibontásához, majd azt összehajtogatva letette az asztalra. Aztán átcsúsztatta a vállaimon a kimonót és a sarokban egy állványra akasztotta. Sárga alsóruhámban igyekeztem minél nyugodtabban állni, de aztán Anya elkezdte az alsóruhámot csukva tartó övszalagot is szétbontani. Hiába próbáltam ebben a karjaimmal megakadályozni, ő ugyanúgy félretolta azokat, mint annak idején a báró. Ettől egyre rosszabbul éreztem magam. Az övszalag kioldása után Anya kihúzta a *koshimakimat* – ez is ugyanúgy történt, mint Hakonéban. Ez sehogyan se tetszett nekem, de Anya nem nyitotta szét az alsóruhámot, hanem azt mondta, fekédjek le a hátamra a gyékényen.

Az orvos a lábaimhoz térdelt és bocsánatkérés után szétnyitotta az alsóruhámot, szabaddá téve a lábaimat. Mamehától hallottam ugyan már valamit a *mizuagéről*, de rájöttem, van még tanulnivalóm bőven. Talán már véget is ért a vetélkedés és ez a fiatalember lett a győztes? Mi lett Rák doktorral és Nobuval? Még az is átfutott az agyamon, hogy Anya talán szándékosan keresztezi Mameha terveit. A fiatal orvos széttárta a lábaimat és a kezével benyúlt közéjük. A keze ugyanolyan sima és kecses volt, mint az elnöké. Olyan megalázottnak és kiszolgáltatottnak éreztem magam, hogy el kellett takarnom az arcomat. Szerettem volna összezárnai a lábaimat, de féltem, hogy mindaz, amivel megnehezítem feladatának a végrehajtását, csak meghosszabbítja kínszenvedésemet. Így aztán becsukott szemmel, a lélegzetemet visszafojtva fekédtem a padlón. Úgy éreztem magam, mint ahogyan Taku érezhette magát, amikor valami a torkán akadt és Anya ledugta az ujjait a torkán. Az orvosnak aztán egyszerre mind a két keze ott volt a lábaim között. Végül mindkettőt eltávolította és a ruhám két szárát összecukta. Amikor aztán kinyitottam a

szememet, azt láttam, hogy a kezeit egy rongyba törli.

- A leány érintetlen – közölte Anyával.

- Nagyszerű hír! – örvendezett Anya. – És sok vért fog majd veszteni?

- Egyáltalában nem lesz vérveszteség. Csak vizuális ellenőrzést végeztem.

- Nem a vizsgálatra, hanem a *mizuagéra* gondoltam.

- Ezt nem tudom előre megmondani. Valószínűleg a szokásos mennyiségű lesz.

Amikor a fiatal orvos eltávozott, Anya segített a felöltözésben, és azt mondta, üljek le az asztalhoz. Aztán egy szó figyelmeztetés nélkül megragadta a fülcimpámat és úgy megcsípte, hogy a fájdalomtól felkiáltottam. Még mindig a fülcimpámat fogva, magához húzta a fejemet és ezt mondta:

- Te nagyon is értékes leány vagy. Alábecsültelek. Örülök, hogy semmi bajod nem történt. De biztos lehetsz benne, ezentúl jól rajtad tartom majd a szememet. Amit a férfiak óhajtanak majd tőled, azt drágán fogják megkapni. Megértetted?

- Igen, asszonyom! – válaszoltam. Egyébként bármi másra is igent mondtam volna, csakhogy végre elérhesse a fületem.

- Ha ingyen odaadod, amiért a férfiaknak fizetniük kellene, kárt okozol az okijának. Az adósom vagy és én behajtom az adósságodat rajtad. És vedd tudomásul, hogy nem a levegőbe beszélek! – Közben szabad kezével a vér kifröccsenését utánozó szörnyű hangokat hallatott.

- A férfiaknak fizetniük kell ezért – folytatta a kioktatást. – De nemcsak ezért, hanem egyszerűen azért, hogy elbeszélgessek velük, szintén fizetniük kell. Megkeserülöd, ha elcsíplek, hogy egy férfival titokban találkozol, még ha nem is csináltok mást, csak beszélgettek egy kicsit... – Az oktatást azzal fejezte be, hogy még egy nagyot rántott a fülcimpámon, mielőtt elengedte volna azt.

Csak hosszú idő múlva jutottam elég levegőhöz ahhoz, hogy meg tudjak szólalni: – Anya, semmi olyan nem tettem, amiért megharagudhatna rám!

- Eddig még nem. És ha elég okos vagy, nem is fogsz olyat tenni.

Megpróbáltam elbúcsúzni, de Anya azt mondta, maradjak. Kirázta – az üres – pipáját, megtömté és meggyújtotta, majd így szólt: – Arra az elhatározásra jutottam, hogy az okiján belüli helyzeteden változtatnom kell.

Ez nagyon megriasztott és ismét megpróbáltam megszólalni, de Anya csöndre intett.

- A következő héten kettőnk között egy bizonyos ceremóniára kerül majd sor. A ceremónia végeztével ugyanúgy a leányomnak számítász majd, mintha annak születnél volna. Adoptálni foglak. Egy napon az okija a tiéd lesz.

Fogalma se volt, mit válaszoljak erre és azt sem tudom, mi történt. Anya elmondta, hogy a leányaként át kell majd költöznöm abba a nagyobb szobába, ahol most Hatszumomo és Úritök lakik, ők ketten pedig átköltöznek abba a kis szobába, ahol most én lakom. Én eleinte csak fél füllel figyeltem oda, mit mond, de aztán lassanként rájöttem, Anya leányaként megszabadulok Hatszumomo zsarnokságától. Mamehának kezdettől fogva ez volt a terve, de én nem hittem benne, hogy meg is valósulhat. Anya tovább folytatta az oktatásomat. Én elgondolkozva néztem lekonyuló ajkát és sárgás szemeit. Utálatos nő volt ugyan, de leányaként nem leszek többé kiszolgáltatva Hatszumomo szeszélyeinek.

Eközben egyszerre csak kinyílt az ajtó és a falfehérré festett Hatszumomo jelent meg az ajtónyílásban.

- Mit akarsz? – kérdezte nyersen Anya. – El vagyok foglalva.

- Kifelé – mordult rám Hatszumomo. – Beszédem van Anyával.

- Ha beszélni akarsz velem, kérd meg Szajurit, legyen szíves távozni.

- Légy szíves távozni, Szajuri – mondta gúnyosan Hatszumomo. Életemben első ízben mertem úgy válaszolni Hatszumomónak, hogy nem féltem attól, kegyetlenül megbüntet érte:

- Majd akkor távozom, ha Anya kéri.

- Anya, lenne szíves megmondani ennek az ostoba kisasszonykának, hogy hagyjon minket egyedül? – fakadt ki Hatszumomo.

- Hagyd már abba a kellemetlenkedést! – szólt rá Anya a türelmét veszítve. – Gyere be és mondd el, mit akarsz.

Hatszumomónak sehogyan se volt ínyére a dolog, mégis bejött és leült az asztal mellé. Anya és közém ült le, olyan közel hozzám, hogy érezzem parfümje illatát.

- A szegény Úritők feldúltan rohant hozzám – kezdte Hatszumomo a mondanivalóját. – Megígértem neki, hogy beszélek Önnel. Valami nagyon furcsa dolgot mondott: „Hatszumomo, Anya megváltoztatta a szándékát!” Szerintem ez csak tévedés lehet.

- Fogalmam sincs, miről beszél az a lány. Semmilyen szándékomat nem változtattam meg.

- Én is azt mondtam neki, hogy Ön nem szegi meg a szavát. Őt azonban bizonyára jobban megnyugtatóná, ha ezt Öntől hallaná.

- Tőlem akarja hallani? Mit?

- Hogy nem változtatta meg a szándékát, és adoptálja őt.

- Ki ültette a fejébe ezt a bolhát? Szó se volt róla, hogy szándékomban állna őt adoptálni.

E szavak hallatára eszembe jutott szegény Úritők, amint izgatottan rohan le a lépcsőn... és nem ok nélkül. Hiszen ha Anya nem adoptálja, teljesen bizonytalanná válik a sorsa. Hatszumomo eddig azt a mosolyát mutatta, amelytől az arca drága porcelánnak látszott. Anya szavai azonban mennyköcsapásként érték. Gyűlölettel nézett rám.

- Tehát igaz! Őt akarja adoptálni! De hiszen Ön saját maga mondta nekem, hogy Úritököt akarja adoptálni! Sőt engem kért arra, hogy ezt mondjam meg neki.

- Hogy te mit mondtál Úritöknek, ahhoz semmi közöm. Egyébként se foglalkoztál olyan jól Úritökkel, mint ahogy azt elvártam tőled. Egy ideig még csak mentek valahogyan a dolgok, de aztán...

- De Anya, Ön megígérte – mondta Hatszumomo olyan hangon, amely engem nagyon megrémített.

- Ne tedd magad nevetségessé! Jól tudod, hogy már évek óta terveim vannak Szajurival. Most miért kezdenék egyszerre Úritökkel törődni és miért adoptálnám őt?

Tudtam, hogy Anya hazudik. Nos, Anya még ennél is tovább ment és hozzám fordult:

- Mondd csak Szajuri-szan, mikor mondtam először, hogy majd adoptállak? Talán egy éve?

Aki valaha látott egy anyamacskát, amint a kölykét vadászni tanítja – hogyan lehet az egeret elkapni és széttépni... Nos, azt hiszem, Anya abból akart leckét adni nekem, hogyan válhatok olyanná, mint ő. Ehhez mindössze annyit kellett volna tennem, hogy hozzá hasonlóan én is hazudok és ezt mondom: – Igen Anya, Ön már többször említette, hogy örökbe akar fogadni! – Ez volna az első lépés afelé, hogy magam is olyan sárgaszemű vénasszonnyá váljak, mint ő és sötét szobában naphosszat a számlakönyveimmel bíbelődjek. Anya oldalára ugyanúgy nem állhatok, mint Hatszumomóéra. A szememet lesütöttem, hogy egyikükre se kelljen nézmem és azt mondtam, már nem emlékszem.

Hatszumomo arca eltorzult a dühtől. Fölkelt, hogy kimenjen, de Anya megállította.

- Szajuri egy hét múlva a leányom lesz. Időközben hozzá kell szoknod, hogy tisztelettel bánj vele. Amikor lemész, szólj az egyik lánynak, hozzon föl teát nekem és Szajurinak.

Hatszumomo egy kissé meghajolt és eltávozott.

- Anya – kezdtem –, nagyon sajnálom, hogy ennyi bajt okoztam. Hatszumomo nyilvánvalóan téved, amikor azt hiszi, Ön örökbe akarta fogadni Úritököt, de... szabad-e megkérdezni? Nem volna lehetséges, hogy Úritököt és engem egyszerre adoptáljon?

- Nos, te bizonyára azt hiszed magadról, hogy jól értesz az üzlethez. Talán még azt is te akarod előírni, hogyan vezessem az okiját?

Néhány perccel később belépett az egyik szolgálólány és behozott egy teáskannát meg egy teáscsészét – nem kettőt, csak egyet. Anya ezzel nem törődött, kitöltötte magának a teát és miközben itta, táskás szeméit rám szegezte.

24. FEJEZET

Amikor Mameha másnap visszaérkezett Tokióból és elmondtam, hogy Anya adoptálni akar, ennek távolról se tulajdonított akkora jelentőséget, mint gondoltam. Helyeslőleg bólintott ugyan és megelégedettnek látszott, de nem mosolygott. Megkérdeztem tőle, van-e valami baj.

– Ó, semmi baj. A Rák doktor és Nobu közti verseny reményeimnek megfelelően folyt le és a végeredmény komoly összeg lett. Mihelyt tudomást szereztem az összegről, rögtön tudtam, Nitta asszony adoptálni fog.

Ezt mondta. De a következő évek során lassanként rájöttem, a dolog Mameha számára nem volt olyan egyszerű. Az egyik dolog az volt, hogy a vetélkedő egyáltalában nem Rák doktor és Nobu között folyt le, hanem Rák doktor és a báró voltak a versenytársak. Hogy Mameha hogyan fogadta ezt a hírt, nem tudom, de valószínűleg ez lehetett az oka, hogy egy ideig nagyon kimérten, mondhatnám hidegen viselkedett velem és nem számolt be úgy az eseményekről, ahogyan azok valóban megtörténtek.

Nem akarom azt állítani, hogy Nobu egyáltalán nem érdeklődött irántam. Meglehetősen agresszíven harcolt a *mizuagémért*, de csak néhány napig, a 8000 jenes határ eléréséig. De nem azért esett ki, mintha nem tudott volna ennél többet ajánlani. Mameha kezdettől fogva tudta, Nobuval szemben senkinek nincs esélye feltéve, ha komolyan versenyez. Azt azonban nem tudta, hogy Nobut nem nagyon érdekli a *mizuagém*. Ugyanis csak kevés férfi vadászik komolyan a *mizuagékra* és Nobu nem tartozik ezek közé. Az olvasó talán még emlékszik, hogy néhány hónappal azelőtt Mameha kijelentette, egy tizenöt éves gésajelölttel csak olyan férfinak érdemes kapcsolatot tartania, akit érdekel a leány *mizuagéja*. Ez a megjegyzés annak a beszélgetésnek a folyamán hangzott el, amikor Mameha erre hívta fel a figyelmemet: – Biztos lehetsz abban, hogy nem a veled való beszélgetés érdekli. – Ebben bizonyára igaza is volt. De bármi volt is az, ami Nobut felém vonzotta, annyi biztos, nem a *mizuagém* volt az.

Ami Rák doktort illeti, ő valószínűleg inkább harakirit követett volna el, semhogy megengedje, hogy Nobu elhalássza előle a *mizuagét*. Az első néhány nap után persze már nem Nobu volt a versenytársa, de erről neki nem volt tudomása, az Icsiriki úrnője pedig óvakodott attól, hogy felvilágosítsa. Neki csak az volt fontos, hogy az ár minél magasabbra szökjék. Éppen ezért, amikor telefonon beszélt vele, ilyesmiket csicsergett a fülébe: – Doktor, éppen most beszéltem Oszakával telefonon és egy ötezer jenes ajánlatot kaptam. – Feltehetőleg valóban beszélt Oszakával, de a nővérével. Az úrnő ugyanis nem szeretett úgy hazudni, hogy ne legyen benne legalább egy szemernyi igazság. De amikor Oszakáról és az ajánlatról egy kalap alatt beszélt, Rák doktor természetesen azt hitte, az ajánlat Nobutól származik, holott valójában már a báró lépett be a helyére.

A báró természetesen tudta, hogy Rák doktor az ellenfele, ez azonban nem érdekelte. Ő akarta elnyerni a *mizuagét*, és szinte kisfiúsan duzzogott, ha arra emlékeztették, esetleg nem ő lesz a nyertes. Egy gésa később elmondta nekem a báróval folytatott egyik beszélgetését: – Hallotta már a hallatlan esetet? – kérdezte tőle a báró. – Egy *mizuagéra* pályázom, de valamilyen számár megpróbál az utamba állni. Az ismeretlen területek felfedezője csupán egyetlen férfi lehet és az én akarok lenni! De hát mit tegyek? Úgy látszik, az az ökor doktor nem érti, hogy az általam közölt számok mögött valódi pénz áll!

Amikor a felajánlott pénzösszegek egyre feljebb kúsztak, a báró úgy gondolta, kiszáll a versenyből. Az összeg azonban már majdnem elérte a régebbi rekordot és az Icsiriki úrnője úgy döntött, igyekszik még magasabbra feltornáznai az összeget azáltal, hogy félrevezeti a bárót, mint ahogyan előzőleg sikerült Nobut félrevezetnie. Telefonon közölte a báróval, hogy a „másik úr” rendkívül magas ajánlatot tett, de hozzátette:

– Sokaknak az a véleményük, hogy ő ennél az ajánlatnál meg fog állni és nem megy tovább. Persze sok más embernek is ez lett volna a véleménye a doktorról, az úrnő azonban nem tartozott ezek közé. Ő biztos volt benne, hogy bármennyit is ajánl a báró, a doktor magasabb ajánlatot fog tenni.

Végül Rák doktor 11500 jent ajánlott fel a *mizuagémért*. Gionban és valószínűleg Japán többi gésa negyedében is, ennél magasabb összeget *mizuagéért* még nem ajánlottak. Gondoljuk csak meg, akkoriban egy gésa óradíja 4 jen körül volt és egy különlegesen szép kimonóért 1500 jent kértek. Az összeg önmagában nem látszik nagyon magasnak, de ne feledjük, hogy egy munkás egy egész év alatt nem keresett akkor ennyit.

Be kell vallanom, még ma sem értek sokat a pénzügyekhez. A gésák általában azzal dicsekszenek, hogy sohasem visznek magukkal készpénzt, hanem amit vásárolnak, annak az árát a számlájukra íratják. Még New York városában is így élek. Olyan üzletekben vásárolok, ahol jól ismernek és ahol a számlámra terhelik, amit vásároltam. Amikor a hónap végén megérkezik a számla, azt nem én, hanem bájos asszisztensem intézi el helyettem. Így aztán nem csoda, ha fogalmam sincs róla, mondjuk havonta mennyit költök, vagy hogy egy üveg parfüm mennyivel kerül többbe, mint egy képes magazin. Én tehát a lehető legalkalmatlanabb személy vagyok arra, hogy a pénzről elmagyarázzak bármit. Valamit mégis el szeretnék mondani, amit egykor egy jó barátom mondott. Nem akárki volt, hanem az 1960-as években Japán pénzügyminiszterének a helyettese. Ezt mondta: A készpénz értéke évről évre csökken, úgyhogy Mameha *mizuagéja*, amely 1929-ben 7000 vagy 8000 jenbe került, valójában többet ért, mint az én *mizuagémért* fizetett 11500 jen.

A *mizuagémért* való versengés közben természetesen ilyen gondolatok föl se merültek. Az összeg simán rekordnak számított és az is maradt egészen 1951-ig, amikor Katszumijónak sikerült túlszárnyalnia, aki szerintem a XX. század legnagyobb gésája volt. A pénzügyminiszter helyettese szerint azonban az igazi rekordot egészen a hatvanas évekig Mameha tartotta. Ám attól függetlenül, hogy kié a valódi rekord, Katszumióé, Mameháé vagy az enyém – sőt még az 1890-es években élt Mamemitsu is számításba jöhet – Anya formátlan kezei remegtek a pénzsóvárságtól, amikor meghallotta, mekkora összegről van szó.

Talán nem is kellene mondanom, de ez volt adoptálásom kiváltó oka. A *mizuagéért* kapott pénz bőségesen fedezte az okijabeli minden tartozásomat. Ha nem adoptált volna, a pénz egy részét én kapom meg és el lehet képzelni, hogy mit érzett volna ekkor Anya. De azáltal, hogy a leánya lettem, megszűnt az adósságom, mert minden pénzem az okijáé lett. Továbbá összes későbbi jövedelemem is az okiját gyarapítja majd.

Az adoptálás a következő héten történt meg. A nevem már előzőleg Szajurira változott, most a családnevem is más lett. A tengermelléki aprócska halászfaluban még Szakamoto Csijo volt a nevem, mostantól fogva pedig a Nitta Szajuri nevet viseltem.

A gésák életének egyik legfontosabb mozzanata természetesen a *mizuage*. Az enyém 1935 júliusának első felében, tizenöt éves koromban következett be. A szertartás délután azzal kezdődött, hogy Rák doktorral együtt megittunk egy pohár szakét. A ceremóniának az az értelme, hogy noha maga a *mizuage* elég gyorsan lezajlik, Rák doktor életem végéig *mizuage*-patrónusom marad. Ez azonban nem biztosít a számára semmiféle speciális előjogot – erről ne feledkezzünk meg. A szertartás az Icsiriki Teaházban folyt le, Anya, Auntie és Mameha jelenlétében. Jelen volt még az Icsiriki úrnője és az öltöztetőm, Bekku úr. Az öltöztető egyébként mindig jelen van az ilyen ceremóniakon, mert ő képviseli a gésa érdekeit. A gésajelöltek legelőírásosabb ruháját viseltem. A buggyos szabású kimonóm fekete, az alsóruhám piros színű volt. A piros egyébként nálunk valami újnak a kezdetét jelenti. Mameha azt tanácsolta, viselkedjek nagyon komolyan, csináljak úgy, mint akiből teljesen hiányzik a humorérzék. Minthogy amúgy is ideges voltam, nem esett nehezemre komolynak mutatkozni, amikor lementem az Icsiriki előcsarnokába.

A szertartás után valamennyien átmentünk a Kicso nevű étterembe. A vacsora ünnepélyesen folyt le, keveset beszéltem és még kevesebbet ettem. A vacsoraasztal mellett ülő Rák doktor esze valószínűleg az elkövetkezendőkön járt már. Ennek ellenére alig láttam még nála gondterheltebb férfit. Vacsora közben állandóan lesütve tartottam a szemem, hogy minél ártatlanabb hatást keltsek. Néha azonban lopva az ő irányába tekintettem, de minden alkalommal

úgy nézett maga elé a szemüvegén keresztül, mintha egy üzleti tárgyaláson volna.

Amikor vége lett a vacsorának, Bekku úr riksán elvitt a Nandzszenzen-dzsi templom közelében levő szép szállodába. Bekku úr a nap folyamán már járt egyszer itt, hogy egy szomszédos helyiségben elrendezze a ruháimat. Segített a kimonóm levételében, egy egyszerűbb ruhát adott rám és olyan obit kaptam, amelyet nem kellett kitömnöni a csomónál – mert a tömés a doktor nehezen boldogult volna. A csomót úgy kötötte meg, hogy könnyen ki lehessen oldani. Az öltözködés befejezése után olyan ideges lettem, hogy Bekku úrnak kellett visszavezetnie a szobámba és neki kellett ott elhelyeznie, ahol meg kellett várnom a doktor megérkezését. Amikor Bekku úr egyedül hagyott a szobában, akkora rémület vett erőt rajtam, mintha ki akarnák operálni a vesémet, a májamat vagy valami hasonlót.

Nemsokára megérkezett Rák doktor és kérte, hogy rendeljek a számára szakét azalatt, amíg a fürdőszobában lefürdik. Azt hittem, elvárja, hogy levetköztessem, mert nagyon furcsán nézett rám. A kezeim azonban olyan hidegek és ügyetlenek voltak, hogy erre aligha lettem volna képes. A fürdőszobából néhány perc múlva hálóruhában léptet ki és kinyitotta a kertbe vezető ajtót. Kiültünk a kis faerkélyre, iszogattuk a szakét és hallgattuk a tücsök ciripelését, valamint az alatt csordogáló patak csörgedezését. Közben egy kis szaké ömlött a kimonómra, de a doktor észre se vette. Hogy őszinte legyek, nem sokat vettem észre a környezetből. Mindössze egy a közeli tóban fickándozó halat mutatott meg nekem úgy téve, mintha az életben még soha nem láttam volna ilyesmit. Mialatt kint tartózkodtunk, egy lány kiterítette egymás mellé az alvógyékényeinket.

A doktor aztán bement a szobába, én pedig egyedül maradtam kint az erkélyen. Olyan ülőhelyzetet vettem fel, hogy a szemem sarkából meg tudjam figyelni, mit csinál. Az útításkájából két fehér törölközőt vett elő és addig rendezgette azokat az asztalon, amíg a helyzetükkel végre meg volt elégedve. Ugyanígy járt el az egyik alvógyékény párnájával. Aztán odajött az erkélyajtóhoz, megállt és megvárta, hogy fölkeljek és kövessem őt a szobába.

Még álló helyzetben levettem az obit, ő meg közölte, hogy helyezkedjem el kényelmesen az egyik alvógyékényen. Számomra azonban az egész helyzet furcsa és félelmetes volt. Akárhogyan próbáltam, sehogy se sikerült kényelmes helyzetet fölvennem. Végül lefeküdtem a hátamra és egy babbal töltött párnát tettem a nyakam alá, hogy azt föltámasszam. A doktor szétnyitotta a ruhámat és hosszadalmasan lazította ki az alatta levő ruhadarabokat. Közben a két tenyerével meg-megdörzsölgette a lábaimat. Ezt bizonyára azért tette, hogy segítsen az ellazulásban. Ez így ment hosszú időn át. Végül odahozta a két törölközőt, amelyeket előzőleg kicsomagolt. Azt mondta, emeljem meg egy kicsit a csípőmet, aztán szétterítette alattam a két törölközőt.

– Ezek majd elnyelik a vért – magyarázta.

Annyit már tudtam, hogy a *mizuage* néha vérzést okoz, de azt senki nem magyarázta el, miért. Azt hiszem, nyugodtnak kellett volna maradnom és hálásnak lennem a doktornak figyelmességéért, ehelyett azonban felkiáltottam: – Miféle vért? – A hangom egészen rekedt volt, mert a torkom kiszáradt. Rák doktor elkezdte magyarázgatni, hogy a „hymen” – fogalmam sem volt, hogy az mi lehet – gyakran vérzik, ha átszakítják... és még sok mindent mondott, amit nem értettem. Azt hiszem, mindezt hallva annyira megijedtem, hogy egy kissé fölemelkedtem, mert a doktor rátette a kezét a vállamra és gyöngéden visszatolt a párnára.

Azt hiszem, amit eddig elmondtam, elvenné a legtöbb férfi kedvét a folytatástól. A doktor azonban nem tartozott ezek közé. Amikor befejezte a magyarázatát, így szólt hozzám: – Most már másodszor volna alkalmam, hogy vért vegyek tőled. Megmutassam, hogyan szoktam csinálni?

Észrevettem, hogy nemcsak egy bőrtáskát, hanem egy kis faládát is hozott magával. A nadrágzsebéből kivett egy kulcsosomót és kinyitotta a faládát. Odahozta hozzám és szétnyitotta, úgyhogy minden láthatóvá vált, ami benne volt. Mindkét oldalon apró polcokon üvegfiolák álltak. Mind gondosan be volt dugaszolva és gumiszalagok rögzítették őket a helyükön. A legelső polcon ollók és csipeszek kaptak helyet, másutt pedig fiolák álltak. A számuk negyven és

ötven között lehetett. A felső polcon lévő fiolák kivételével mindegyik fiolában volt valamilyen folyadék, amelyről fogalmam se volt, mi lehet. Amikor azonban a doktor a kezébe vette a kézilámpát és rávilágított a fiolákra, észrevettem, hogy minden fiola tetejére cédula van ragasztva és azokon egy-egy gésa neve áll. Az egyik fiolán Mameha, egy másikon a nagy Memkicsi nevét láttam. Még sok más ismert nevet is megfigyeltem. Köztük volt Hatszumomo barátnőjének, Korinnak a neve is.

- Ez itt – vette kézbe a doktor az egyik fiolát – a tied.

Tévesen írta fel a nevemet, a Szajuri „ri” szótagját nem jól írta le. A fiolában egy szilvához hasonló összezsugorodott valami volt benne, noha nem volt szilvaszíne, inkább barnásnak lehetett mondani. A doktor kivette a dugót a fiolából és csipesszel emelte ki, ami benne volt.

- Ez egy vattadarab, amely átítatódott a véreddel – mondta. – Biztosan emlékszel, akkor történt ez, amikor elvágta a lábadat. Általában nem őröm meg a pácienseim vérért, de te... nagy hatással voltál rám. Arra gondoltam, egyszer majd talán én leszek a *mizuage*-patrónusod. Szokatlan gyűjteményem lesz ezek után a vérmintáidból, hiszen nemcsak a *mizuage* vérvesztése, hanem egy sok hónappal régebbi vérminta is a birtokomban lesz.

Megpróbáltam visszafojtani az undoromat, miközben a doktor több más vérmintát is megmutatott nekem, köztük Mameháét is. Az övében nem egy vattadarab, hanem egy rozsdaszínű fehér szövetdarab volt, amely már egészen merevvé vált. Rák doktor ezeket a vérmintákat csodálatosaknak tartotta, de ami engem illet... nos, amíg az orvos rám nézett, addig udvariasan a fiolákat néztem, de amikor nem figyelt, rögtön máshová fordítottam a tekintetemet.

Végre becsukta a fiolás ládikót, félretette, levette a szemüvegét és letette az asztalra. Attól féltem, hogy eljött a végzetes pillanat. És valóban, Rák doktor széttárta a lábaimat és letérdelt közéjük. Azt hiszem, rettenetes szívdobogást kaptam. A pulzusszámom biztosan elérte az egérét is. Amikor a doktor kioldotta a köntöse övét, behunytam a szemem és fölemeltem a kezemet, hogy a számra tegyem, de aztán az utolsó pillanatban meggondoltam magam – féltem, hogy rossz benyomást keltek – és csak a fejem mellé tettem a kezeimet.

A doktor kezei eleinte hasonlóan belém ástak, mint előzőleg a fiatal doktor kezei. Aztán egészen fölém ereszkedett. Én megpróbáltam holmi mentális gátat létesíteni a doktor és köztem, de hiába, mert máris megéreztem, ahogyan belém hatol a doktor „angolnája”, ahogyan Mameha nevezte volna. A lámpa még mindig égett, én pedig megpróbáltam a mennyezetten valami árnyék fölfedezésével elvonni a figyelmemet a doktor machinációjától. Ő ugyanis olyan keményen nekem esett, hogy a fejem ide-oda imbolygott a párnán. Nem tudtam, mit csináljak a kezeimmel, ezért aztán megragadtam velük a párnát és még jobban behunytam a szememet. A doktor azután egyre vadabb tevékenységbe kezdett fölöttem és éreztem, hogy bennem is mozog valami. Ez valószínűleg komoly vérzést okozott, mert kellemetlen fémes szagot éreztem. Igyekeztem arra gondolni, hogy a doktor milyen sokat fizetett ezért a lehetőségért, és abban reménykedtem, ez neki nagyobb élvezetet okoz, mint nekem. Én mindössze annyit éreztem, mintha egy reszelő járt volna bennem ki-be, amely ráadásul még vérzést is okozott.

A hontalan angolna végre meglelte a maga barlangját és az izzadságtól egészen nedves doktor teljes súlyával rám nehezedett. Nekem ez egyáltalában nem tetszett, ezért látványosan úgy tettem, mintha nem kapnék levegőt. Abban reménykedtem, hogy akkor nem engedi rám teljes súlyát. Aztán egy ideig mozdulatlan maradt, majd egyszerre föltérdelt és ismét normálisan viselkedett. A szemem sarkából figyeltem, hogy a mellém tett egyik törölközővel megtörölközött, majd megkötötte köntösének övét és föltette a szemüvegét. Észre sem vette, hogy az egyik lencse széle egy kicsit véres. Aztán törölközővel és vattadarabokkal elkezdte letörölni a vért a combjaimról. Ugyanúgy járt el, mintha kórházi kezelésen volnék. Úgy éreztem, a legrosszabbon már túl vagyok és el kell ismernem, hogy még széttárt lábakkal is majdnem remekül éreztem magam, amikor a doktor kinyitotta a faládáját és egy ollót vett belőle elő. Az alattam levő véres törölközőből levágott egy darabkát és azt az általa használt vattadarabkával együtt betette egy fiolába, amelyen feltüntette a nevemet. Majd szépen meghajolt és ezt mondta:

– Nagyon szépen köszönöm.

Mint hogy a hátamon feküdtem, nem tudtam a meghajlást viszonzni. Ez fölösleges is lett volna, mert a doktor azonnal fölkelte és kiment a fürdőszobába.

Addig észre se vettem, de az idegességtől kapkodva szedtem a levegőt. Most, hogy már túl voltam az egészen, elkezdtem normálisan lélegezni. Alighanem úgy nézhettem ki, mint akit éppen operáltak. Azonban annyira megkönnyebbültem, hogy elmosolyodtam. Az egész dolgot egyszerre nagyon mulatságosnak találtam, úgyhogy végül hangosan fölnevettem. Arra azonban vigyáznom kellett, hogy ne legyek túlságosan hangos, hiszen a doktor ott volt a szomszédos fürdőszobában. Azt is mulatságosnak találtam, hogy mostantól az egész életem megváltozik. Elképzeltem, amint az Icsiriki úrnője a vetélkedés során hol Nobunak, hol a bárónak telefonál és hogy az egész cécó milyen sokba került és mennyi mindent kellett még elrendezni, megszervezni. Furcsa lett volna számomra, ha Nobu győz, mert már kezdtem rá barátként gondolni. Az azonban eszembe se jutott, hogyan éreztem volna magam a báróval.

A doktor még a fürdőszobában volt, amikor kopogtattam Bekku úr szobájának ajtaján. Rögtön belépett egy szobalány és kicserélte az ágyneműt, Bekku úr pedig rám adta a hálóruhámat. Később aztán, amikor a doktor elaludt, én is kisurrantam a fürdőszobába és megfürödtem. Mameha azt tanácsolta, maradjak ébren, hogy tudjak intézkedni, ha a doktor az éjszaka fölébred és szüksége van valamire. Ám hiába próbáltam ébren maradni, az álom hatalma nagyobbak bizonyult. Reggel viszont elég korán ébredtem ahhoz, hogy rendbe tudjam szedni magamat, mielőtt a doktor meglátna.

Reggeli után Rák doktort kikísértem a szálloda elé és segitettem neki a cipői fölvetelésében. Mielőtt elment volna, megköszönte nekem a szép estét és átadott egy apró csomagot. Nem tudtam eldönteni, valamilyen ékszer van-e benne, olyasféle, amilyent Nobutól kaptam, vagy egy fiolát kapok, benne a véres törölköző egy darabkájával! De amikor a szobámba visszatérve végre ki mertem nyitni a dobozt, kínai gyógyfüveket találtam benne. Fogalmam se volt, mihez kezdjek velük, de aztán Bekku úr elmagyarázta, hogy ha naponta egyszer ezekből a füvekből készített teát iszom, nem leszek terhes.

– Bánj velük takarékosan, mert ezek a füvek nagyon drágák – tanácsolta. – De túlságosan ne takarékoskodj, mert még mindig olcsóbbak, mint az abortusz.

Furcsa és nehezen megmagyarázható dolog, de a világ a *mizuage* után megváltozott számomra. Úritököt, akinek még nem volt meg a *mizuagéja*, tapasztalatlanak és gyermekesnek kezdtem érezni, pedig idősebb volt nálam. Anya és Auntie, valamint Hatszumomo és Mameha természetesen már túl voltak rajta, én azonban erősebben éreztem ezt a közösséget velük, mint ők velem. A *mizuage* után a gésajelöltek más frizurát viselnek, mint előzőleg és a kontyukban vörös selyemszalagot kötnek, az addigi mintás szalag helyett. Egy ideig állandóan csak azt figyeltem, hogy melyik gésajelöltnek van vörös selyemszalagja és melyiknek van csupán mintás. Az utcán és az iskola folyosóin járkalva ez annyira elfoglalt, hogy szinte semmi mást sem vettem észre. Ettől fogva nagyobb tisztelettel néztem azokra, akik túl voltak már a *mizuagén* és kezdtem lenézni azokat, akik még előtte álltak.

Azt hiszem, hogy más gésajelöltek is hasonló szemléletváltozáson mennek keresztül a *mizuage* után, mint én. Nálam azonban nem csak arról volt szó, hogy a világot ezentúl más fényben láttam. Anya megváltozott viselkedése miatt mindennapi életem is nagy változáson ment át. Anya azok közé az emberek közé tartozott, akik mindent csakis az árán keresztül értékelnek. Amikor az utcán sétált, valószínűleg egy kis számológép dolgozott az agyában: – Ó, itt jön a kis Jukijo, akinek az ostobasága a nővérének évente legalább száz jenjébe kerül! És itt jön Icsimitszu, akinek bizonyára nagy örömet okoz az a pénz, amelyet az új *dannájától* kap. – Ha Anya egy szép tavaszi napon végigsétálna a Shirakava partján, ahol a virágzó cseresznyefák ágairól valósággal maga a szépség csurog a vízbe, azt valószínűleg észre sem venné – hacsak nem éppen a cseresznyefák eladásából szeretne pénzt szerezni.

A *mizuagém* előtt Anya nem sokat törődött azzal, hogy Hatszumomo intrikál-e ellenem

Gionban vagy sem. Most azonban magas árat jelző cédulát látott rajtam, ezért leállította Hatszumomo áskálódását ellenem anélkül, hogy erre kérnem kellett volna őt.

Fogalmam sincs arról, ezt hogyan érte el. Valószínűleg ezt mondta neki: – Hatszumomo, ha a viselkedéssel ártasz Szajurinak és ez az okijának veszteséget okoz, azt neked kell megfizetned! – Attól a pillanattól kezdve, hogy az anyám megbetegedett, az élet nagyon megnehezült számomra. Életem azonban most jelentősen megkönnyebbült. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy megszűntek a gondjaim és nem voltak csalódásaim. Például majdnem mindig nagyon fáradtnak éreztem magam. A Gionban lakó nők számára az élet nem sok pihenést engedélyez. A Hatszumomo áskálódásaitól való mentesség azonban nagy megkönnyebbülést okozott. Az élet magában az okijában kellemesen változott meg. Adoptált leányként akkor étkezhettem, amikor arra kedvem volt. Ezentúl én választottam először kimonót, nem kellett megvárnom, amíg Úritök választ magának. Amikor pedig kiválasztottam azt, Auntie rögtön az én méretemre fércelte össze és a gallért is rögtön rávarrta az alsóruhámra. Amíg ezekkel a munkákkal el nem készült, hozzá se nyúlt Hatszumomo ruházatához. Nem törődtem vele, hogy emiatt Hatszumomo undorral és gyűlölettel néz rám. De amikor Úritök úgy ment el mellettem, hogy a szemembe se mert nézni, az nagyon fáj. Addig mindig az volt az érzésem, hogy jó barátok tudunk volna lenni, ha a dolgok alakulása nem szól közbe. Ez az érzésem most már elmúlt.

Mizuagémat követően Rák doktor majdnem teljesen eltűnt az életemből. Azért használom a „majdnem” jelzőt, mert noha sem Mameha, sem én nem szórakoztattuk őt többé a Shirae Teaházban, társaságban néha összefutottunk vele. A báróval azonban az életben soha többé nem találkoztam. Azt sem tudtam meg soha, milyen szerepet játszott *mizuagém* árának a felhajtásában. Visszatekintve azonban nagyon jól megértem, miért tartott bennünket Mameha távol egymástól. Valószínűleg mindketten kellemetlenül éreztük volna magunkat e férfiak társaságában. Nem volnék őszinte, ha azt mondanám, hogy bármelyiküket is hiányoltam volna.

Volt azonban egy férfi, akivel igenis nagyon szerettem volna találkozni. Talán mondanom sem kell, ő az elnök volt. Neki Mameha terveiben semmilyen szerep sem jutott. Éppen ezért úgy gondoltam, hogy a *mizuagém*nek semmilyen hatása nem lehet kapcsolatunkra. Ennek ellenére nagyon megörültem, amikor néhány héttel később ismét meghívást kaptam az Ivamura Vállalat egyik rendezvényére. Amikor megérkeztem, Nobu és az elnök már ott volt. Régebben egészen biztosan Nobu mellé ültem volna. Most azonban, miután Anya adoptált, nem kellett többé megmentőként tekintenem rá. Szerencsére az elnök mellett volt egy üres hely. Odamentem és némi belső izgalommal elfoglaltam. Az elnök nagyon kedves volt hozzám, amikor kitöltöttem neki a szakét és köszönetképpen felém emelte, mielőtt ivott volna a pohárból. Az este folyamán azonban többé rám se nézett. Viszont Nobu mindig viszonzta a tekintetemet, valahányszor feléje néztem. Úgy látszott, mintha egész idő alatt csupán rám figyelt volna. Én jól tudtam, mit jelent az, ha óhajtjuk valakinek a társaságát, ezért egy kis időt vele is töltöttem, mielőtt véget ért volna a rendezvény. A későbbiekben is nagyon ügyeltem arra, hogy ne hanyagoljam őt el.

Nagyjából egy hónap elteltével a következő rendezvényen megemléltettem Nobunak, Mameha elintézte, hogy szerepeljek egy hirosimai fesztiválon. Egyáltalában nem voltam biztos benne, hogy meghallotta a megjegyzésemet, ám amikor másnap a tanóráim után visszatértem az okijába, egy vadonatúj fa utazóládát találtam ott, amelyet ő küldött nekem ajándékba. A láda sokkal szebb volt, mint amelyet Auntie-től kaptam kölcsön, amikor a báró hakonei birtokára utaztam. Nagyon szégyelltem magam, amiért azt gondoltam, hogy Nobu, nem lévén többé kulcsfigura Mameha terveiben, a továbbiakban nyugodtan elhanyagolható. Köszönő levelet írtam neki és kifejeztem reményemet, hogy amikor a jövő héten a szokásos havi találkozáson ismét látjuk egymást, személyesen is kifejezhetem köszönetemet.

De aztán különös dolog történt. A kitűzött időpont előtt alig valamivel azt a telefonüzenetet kaptam, hogy ne menjek el. Joko, a telefonügyeletesünk ennek alapján úgy vélte,

a találkozót elhalasztották. Az Icsirikibe mindenképpen el kellett mennem, mert egy másik találkozóra is meghívtak. Amikor megérkeztem, láttam, hogy a folyosó végén levő nagy bankett-terem ajtaja nyitva van és azon egy fiatal gésa – a neve Katszue – lép ki. Mielőtt becsukta volna az ajtót, kihallatszott az elnök hangos nevetése. A dolog nagyon megzavart, úgyhogy megállítottam Katszuét, mielőtt elhagyta volna a teaházat.

- Nagyon sajnálom, hogy feltartalak – szoltam –, de nem az Ivamura találkozójáról jöttél ki?

- De igen. A társaság nagyon vidám. Körülbelül huszonöt gésa és vagy ötven férfi van bent...

- ... az Ivamura elnöke és Nobu-szan is itt van? – kérdeztem.

- Nobu nincs itt. Még reggel hazament, mert betegnek érezte magát. Nagyon sajnálni fogja, hogy nem lehetett itt. Az elnök azonban itt van. Miért érdekel?

Válaszul csak a fogaim között mormoltam valamit, a gésa pedig elment.

Mindeddig azt hittem, az elnök ugyanúgy kedveli a társaságot, mint Nobu. Most rá kellett jönnöm, hogy ez inkább illúzió volt és csupán Nobu az, aki valóban törődik velem.

25. FEJEZET

Mameha megnyerte ugyan Anyával való fogadását, ennek ellenére továbbra is törődött velem. A következő néhány esztendőben is megtett mindent annak érdekében, hogy megismerkedjek a legfontosabb megrendelőivel és a hangadó gioni gésákkal. A nagy világválság hatása még mindig nem múlt el egészen, úgyhogy a vállalati rendezvények száma még mindig nem volt igazán nagy. De számos magánjellegű rendezvényre eljutottam. Ezek között nem csak teaházi találkozók, hanem fürdözések, városnéző utak, kabuki-színarabok megtekintése és hasonlóak voltak. A nyári hőségben ezek a nem-formális összejövetelek néha nagyon szórakoztatóak voltak, sokszor még olyanok számára is, akiknek a szórakoztatás meglehetősen nehezükre esett. Akadt például olyan férficsoport, amely hajóra szállt, végighaladtak a Kamo folyó mentén, közben szakét iszogattak és a lábukat a vízbe lógatták. Én még fiatal voltam ahhoz, hogy magában a mulatozásban részt vegyek. Így aztán nekem jutott az a feladat, hogy a jeget apró kúpokra szabdaljam, ami végül szintén elég szórakoztató munkának tűnt.

A gazdag üzletemberek és arisztokraták néha egyéni gésa partikat is rendeztek. A gésák tánccal és énekkel szórakoztatták a vendégeket. Az ilyesfajta estélyek gyakran éjfél utánig is eltartottak. Emlékszem, hogy az egyik ilyen estélyen a házigazda felesége a búcsúzáskor ott állt az ajtóban és mindegyikünknek komoly honoráriumot tartalmazó borítékokat adott át. Mameha nem egy, hanem két borítékot kapott és a háziasszony megkérte, a másik borítékot adja oda Tomizuru gésának, aki „fejfájásra hivatkozva előbb ment haza”. Közben valamennyien tudtuk, hogy Tomizuru valójában a férjének a szeretője és csupán a ház egy másik részében szórakoznak kettesben.

A gioni fényes rendezvényeken számos művész, író és kabuki-színész is részt vett. Ezek néha valóban nagyon kellemes esték voltak. Azonban szomorúan kell közölnöm, hogy az átlagos rendezvények távolról sem voltak érdekesek. A házigazda általában egy kisebb vállalat osztályvezetője, a tiszteletvendég valamelyik beszállító, esetleg egy tisztviselő volt, akit akkor léptettek elő stb. A jóindulatú gésák ilyenkor többnyire figyelmeztettek, jelöltként az a feladatom – azon kívül, hogy csinosan nézzek ki –, hogy csöndben figyeljem, mit beszélnek, hogy egykor majd én is jó beszélgető legyek. Viszont a végighallgatott beszélgetésekben nem sok érdekeset fedeztem fel, amit érdemes lett volna megjegyeznem. Ilyesfélét hallgattam végig: Egy férfi odafordul az egyik gésához és ezt mondja: – Az időjárás maga szerint is szokatlanul meleg? – A gésa erre ezt válaszolja: – Valóban nagyon meleg van! A gésa ezután ivásziati versenyre hívja ki a férfit, vagy megénekelteti a férfiakat és aztán egyhamar valamennyien részegek lesznek és nem emlékeznek már semmire. Én ezt mindig időpocsékolásnak tartottam. Ha egy férfi azért megy Gionba, hogy jól szórakozzék és a végén valami gyerekes játékba vonják be, például alakokat

kell kivágnia papírosból, nos... akkor szerintem jobban tette volna, ha otthon marad és a saját gyermekeivel vagy unokáival játszik egyet – akik bizonyára sokkal okosabbak, mint az a szegény gésa, aki kénytelen az asztaluknál ülni.

Nekem szerencsém volt abban, hogy többször is alkalmam volt valóban okos gésákkal együtt lennem. Ezek egyike volt Mameha. Nagyon sokat tanultam az ő beszélgetéseiből. Ha például egy férfi így szólt hozzá: – Ugye szép időnk van – egy tucatnyi válasza volt készenlétben. Ha az illető egy kiöregedett nőcsábász volt, ezt válaszolta: – Talán csak attól van nagy melege, hogy sok itt a szép nő! – Ha pedig egy arrogáns fiatal üzletemberrel volt dolga, ezzel szokta megszégyeníteni: – Gion legszebb gésáival szórakozik és másról sem tud beszélni, csak az időjárásról? Egy ízben olyankor sikerült megfigyelnem Mamehát, amikor egy nagyon-nagyon fiatal férfi mellett térdelt. Az illető alig lehetett több tizenkilenc-húsz évesnél és alighanem csak azért lehetett a teaházban, mert az apja volt a vendéglátó. Persze fogalma se volt arról, hogyan kell beszélgetnie a gésákkal, hogyan illik a jelenlétükben viselkedni. Nyilvánvalóan nagyon ideges volt, ennek ellenére bátran Mamehához fordult és ezt kérdezte: – Ugye nagyon meleg van? – Mameha suttogva ezt válaszolta neki:

– Abban igaza van, fiacskám, hogy nagyon meleg van. De látott volna engem ma reggel, amikor kiléptem a fürdőkádból! Ha meztelen vagyok, általában hűvösnek és felszabadultnak érzem magam. De ma reggel az egész testemet apró izzadsággöngyök borították: a karomat, a combomat, a gyomromat és... még más helyeket is.

Mikor a szegény fiú letette a szakés poharát az asztalra, láttam, remegnek a kezei. Biztos vagyok benne, hogy ezt a gésapartit egész életében meg fogja emlegetni.

A partik unalmas voltának két okát tudom megemlíteni. Az első ok az, hogy ha egy kislányt megvásárolnak a szüleitől és kezdettől fogva gésának nevelnek, abból még nem következik, hogy okos is lesz és érdekesen tud majd beszélgetni. Hasonló dolgot lehet elmondani a férfiakról is. Ha egy férfi elég pénzt keres ahhoz, hogy azt Gionban elherdálja, abból még nem következik, hogy tud remek pofaként is viselkedni. Az ilyen férfiak többsége ahhoz szokott, hogy mindenütt a legnagyobb tisztelet veszi őket körül. Amikor szórakozni akarnak, a kezüket a térdükre teszik és a homlokukat összeráncolják és így várják, hogy szórakoztassák őket. Egy alkalommal azt tapasztaltam, hogy Mameha egy álló óra hosszat érdekes történeteket mesélt valakinek, aki közben rá se nézett, hanem azt figyelte, mit csinálnak a többiek. Furcsa dolog, de éppen ebben lelte a kedvét, mert mindig Mamehát kérte szórakoztatónak, amikor a városba jött.

Két esztendei gyakorlás után – miközben tovább jártam az iskolába és részt vettem a táncbemutatókon – jelöltből gésa lett belőlem. Ez 1938 nyarán, tizennyolc éves koromban következett be. A gésák ezt a „gallércsere időpontjának” nevezik. A jelöltek ugyanis piros, a gésák viszont fehér gallért viselnek. Be kell azonban vallanom, ha egy jelöltet és egy gésát egymás mellett látunk, a gallér az utolsó, ami feltűnik rajtuk. A jelöltek hosszú ujjú kimonójukban és lebegő obijukban inkább japán baba érzését keltik, a gésák viszont egyszerűbb külsejűek ugyan, de nőiesebbek.

A gallércserém napja Anya életének talán legboldogabb napja lehetett, mert soha olyan boldognak nem láttam, mint aznap. Akkor ezt sehogyan se értettem, ma azonban már semmi kétségem nincs afelől, hogy mi járhatott a fejében. A gésákat ugyanis a jelöltektől eltérően nemcsak arra lehet megkérni, hogy öntsenek teát a férfiaknak, hanem egyébre is, csupán a megfelelő feltételekben kell megállapodni. Mamehával való kapcsolatom és Gionban való népszerűségem révén Anyának minden oka megvolt a lelkesedésre márpedig a lelkesedést Anyából mindig a pénz váltotta ki.

Amióta átköltöztem New Yorkba, megtanultam, hogy a „gésa” szó tulajdonképpen mit jelent a nyugatiak számára. Elegáns összejöveteleken gyakran előfordult, hogy bemutattak egy elegánsan öltözött és szépen felékszerezett hölgynek. Amikor az illetők megtudták, hogy azelőtt kiotói gésa voltam, igyekeztek holmi mosolyfélét csalni a szájukra, ám a szájuk széle nem úgy görbült fölfelé, mint kellett volna. Ez a zavarukat leplezte. Nem tudták, mit mondjanak! A

beszélgetés terhe ezáltal az engem bemutató úrra vagy hölgyre hárult, mert én még sok esztendő múltával se tanultam meg rendesen angolul. Persze ennek nem is lett volna sok értelme, hiszen a hölgynek egészen biztosan ez járt az eszébe: - Te jó ég, egy prostituáltat mutattak be nekem... A következő pillanatban pedig megmentette őt a velem való beszélgetéstől a lovagja, aki legalább harminc vagy negyven évvel idősebb volt nála és persze rémesen gazdag.

Őszintén szólva a mai napig nem értem, miért nem látják be, mennyi a közös vonás bennünk. Ő éppen úgy kitartott nő volt, mint amilyen én voltam akkoriban.

Nyilvánvalóan sok mindent nem tudok ezeket a pompás ruhákat viselő fiatal nőkről, azonban az az érzésem, hogy a gazdag férjük vagy szeretőjük nélkül küzdelmes volna az életük és nem lennének annyira büszkéek önmagukra. Ez azonban az első osztályú gésákra is érvényes. Nagyon szép dolog ugyan, ha egy gésa népszerű és gyakran hívják meg különböző összejövetelekre, de ha igazi sztár akar lenni, feltétlenül szüksége van egy *dannára*. Még Mameha is, akinek a hírnevét eleve megalapozta az idegenforgalmi reklámkampány, hamarosan csak egy lett volna a sok gésa között, ha a báró nem fedezte volna a költségeit és nem mozdította volna elő a karrierjét.

Alig három héttel a gallércserém után az egyik nap éppen ebédeltem, amikor Anya bejött hozzám, leült velem szemben az asztalhoz és elmélyülten szívta a pipáját. Iránta való udvariasságból letettem a magazint, amit nézegettem, noha Anya semmi jelét nem mutatta, mintha beszélgetni akarna velem. De aztán végre letette a pipáját és megszólalt: – Nem volna szabad enned abból a sárga színű savanyúságból. Attól tönkre mennek a fogaid. Nézd meg, mit csinált az én fogaimmal.

Sohase jutott volna eszembe, hogy Anya fogainak tönkremenetelét a savanyúságnak tulajdonítja. Megmutatva a fogait ismét a szájába vette a pipáját és tovább pöfékelt.

- Auntie nagyon szereti a sárga savanyúságot – jegyeztem meg –, mégis jók a fogai.

- Kit érdekel, hogy jók-e Auntie fogai vagy sem? Ő nem a szép fogaival keresi a pénzt. Szólj a szakácsnőnek, hogy neked ne adjon salátákat. Egyébként se azért vagyok itt, hogy a salátákról beszélgessek veled. A jövő hónapban *dannát* kapsz.

- *Dannát*? De hiszen még csak tizennyolc éves vagyok...

- Hatszumomo csak húszéves korában kapott *dannát*. A kapcsolat persze nem tartott sokáig... Neked azonban örülnöd kellene ennek.

- Persze, hogy örülök. De egy *danna* nem fogja nagyon lefoglalni az időmet? Mameha szerint először meg kell alapoznom a hírnevem, márpedig ahhoz jó néhány évre volna szükségem.

- Nahát, Mameha? Mit ért ő az üzlethez? Ha majd tudni akarom, hogyan kell viselkedni egy társaságban, mikor szabad kuncogni és mikor nem, majd őt fogom megkérdezni.

Ha manapság így beszélnek a fiatal lányokkal, azok – ma már Japánban is – képesek felugrani az asztaltól és elkezdenek kiabálni az édesanyjukkal. Az én időmben azonban alázatosan meghajoltunk és bocsánatot kértünk azért, amiért bajt okoztunk. Én is így tettem.

- Az üzleti döntéseket csak hagyd rám – folytatta Anya. – Csak egy bolond volna képes elutasítani olyan ajánlatot, amilyent Nobu Toshikazu tett.

Majdnem megállt a szívem, amikor ezt meghallottam. Azt hiszem, várható volt, hogy Nobu egyszer majd a *dannám* lesz. Hiszen néhány évvel azelőtt ő tett ajánlatot a *mizuagémra* és azóta is gyakrabban tartott igényt a társaságomra, mint bármely más férfi. Nem állíthatom, hogy ez a lehetőség sohasem jutott az eszembe, de nem vettem komolyan számításba. A kalendáriumom arra a napra, amikor megismerkedtem Nobuval, ezt a mondást tartalmazta: „A jó és a rossz aránya határozhatja meg a sorsunkat”. Ez a mondás azóta se ment ki a fejemből, szinte egyetlen nap se telt el azóta, hogy ne gondoltam volna rá. A jó és a rossz – ez természetesen Mameha és Hatszumomo. A következmény az lett, hogy Anya örökbe fogadott és létrejött a *mizuagém*. De volt még egy jó és rossz az életemben: az elnök és Nobu. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy Nobut egyáltalában nem szerettem. Éppen ellenkezőleg. Ha azonban a szeretője leszek akkor... akkor örökre lemondhatok az elnökről.

Anya bizonyára észrevette, mennyire megdöbbenetek a szavai, illetve látszott rajta, mennyire nem tetszik neki, ahogyan bejelentését fogadtam. De mielőtt megszólalhatott volna, meghallottuk, hogy odakint valaki megpróbálja elfojtani a köhögését és egy pillanattal később belépett a szobába Hatszumomo. A kezében egy rizses tányérral tartott – ez nagy illetlenség volt tőle, mert az ebédlőasztalról nem volt szabad elvinni semmit. Nagy nehezen lenyelte a szájában levő falatot és fölnevetett.

– Anya! – kiáltott fel. – Azt akarja, hogy megfulladjak? – Hatszumomo ebédelés közben nyilvánvalóan kihallgatta beszélgetésünket. – Tehát a híres-nevezetes Szajurinak Nobu Toshikazu lesz a *dannája*? Ez aztán nagyszerű!

- Ha van valami értelmes mondanivalód, nyögj ki – szólalt meg Anya.

- Valóban van mondanivalóm – mondta komoran Hatszumomo és letérdelt az asztal mellé. – Szajuri-szan, te talán nem is tudsz róla, de ami a gésa és a *dannája* között történik, attól a gésa terhes lehet. Márpedig a férfiak attól nagyon dühösek tudnak lenni, ha a gésájuk egy másik férfi gyermekét szüli meg. Neked különösen óvatosnak kellene lenned, mert ha a gyermeked ugyanúgy két karral jönne a világra, mint amilyenek mi vagyunk, Nobu rögtön tudná, hogy az nem lehet az ő gyermeke!

Hatszumomón látszott, hogy nagyon viccesnek találja a megjegyzését.

- Ha esetleg levágnád az egyik karodat Hatszumomo, talán még belőled is ugyanolyan sikeres ember lehetne, mint Nobu – volt Anya hasonlóan tréfás válasza.

– És talán az is segíthetne, ha az arcom így nézne ki! – válaszolt mosolyogva Hatszumomo és megmutatta, mi van a tányérjában. A tányérban piros babbal elkevert rizs volt és némi fantáziával a napsütéstől felhólyagzott bőrre emlékeztetett.

A délután folyamán egyre zavartabb lettem, a fejem zúgott és végül úgy döntöttem, meg kell a dolgokat beszélnem Mamehával. Fölkerekedtem, hogy meglátogassam. Leültem az asztala mellé, behűtött árpateát iszogattam – nagyon meleg volt a nyár – és megpróbáltam úgy tenni, mintha semmi bajom se volna. Eddig az tartotta bennem a lelket, hogy ha gésa leszek, meghódíthatom majd az elnököt. De ha csak Nobu jut osztályrészemül, akkor kár volt strapálnom magam a tanulással.

Mameha sokáig türelmesen várta, hogy megszólaljak és elmondjam jövetelem célját. Én azonban nem mertem beszélni, mert féltem, hogy megbicsaklik a hangom. Végre sikerült egy kissé összeszednem magam, és ezt mondtam: – Anya közölte, hogy négy héten belül lesz egy *dannám*.

- Tudok róla. Nobu Toshikazu lesz a *dannád*.

Már olyan hosszú idő óta voltam kénytelen visszafojtani a sírást, hogy többé nem tudtam megszólalni.

- Nobu-szan nagyon jó ember és nagyon szeret téged – mondta Mameha.

- De Mameha-szan... nem is tudom, hogyan mondjam meg... nem ez volt az elképzelésem!

- Nem értelek. Nobu-szan mindig kedvesen bánt veled.

- De Mameha-szan, én nem a kedvességre vágyom!

- Hogy-hogy? Azt hittem, valamennyien arra vágyunk, hogy kedvességet kapjunk. Lehetséges, hogy te ennél többre vágysz. A te pozíciód azonban nem teszi lehetővé ennek az elérését.

Mamehának persze teljesen igaza volt. Ezt hallva, könnyeim áttörték azt a vékony falat, amely addig visszatartotta őket. Szégyenemben lehajtottam a fejem az asztalra és úgy zokogtam. Mameha tapintatosan hagyta, hogy kizokogjam magam, csak azután szólalt meg:

- Mire számítottál, Szajuri? – kérdezte.

- Valami többre! – közöltem.

- Azt elismerem, hogy Nobu nem éppen megnyerő külsejű, de...

– Mameha-szan, nem erről van szó. Nobu-szan jó ember, mint Ön is mondta. Csak arról

van szó, hogy...

- Csak arról van szó, hogy Shizuével azonos jövőt óhajtánál magadnak. Eltaláltam?

Noha Shizu nem tartozott a különösebben népszerű gésák közé, Gionban mégis az egyik legboldogabb asszonynak tartották. Harminc év óta egy gyógyszerész volt a *dannája*. A gyógyszerész nem volt éppen gazdag, de talán egész Kiotóban nem volt még egy olyan pár, amely annyira élvezte volna egymás társaságát, mint ők. Mameha ezúttal is közelebb került az igazsághoz, mint amennyit hajlandó voltam elismerni.

- Még csak tizennyolc éves vagy, Szajuri – folytatta Mameha. – Egyikünk sem tudja megjósolni, milyen sors vár rád. Az élet nem csupa vidámság. Van úgy, hogy napról napra csak végigküzdjük magunkat rajta.

- De hát, Mameha-szan, ez kegyetlenség!

- Az élet valóban kegyetlen hozzánk. De a sorsától senki se menekülhet.

- Szó sincs arról, hogy menekülnék a sorsom elöl. Nobu-szan valóban jó ember. Tudom jól, hálásnak kellene lennem az érdeklődésért, de... még olyan sok más dolog létezik, amire vágnék.

- És attól félsz, ha Nobu *dannája* leszel, azokról le kell mondanod? Mondd, Szajuri, milyenek képzelted a gésák életét? Belőlünk nem azért lesz gésa, mert azok akarunk lenni, hanem mert nincs más választási lehetőségünk.

- Ó, Mameha-szan... kérem... valóban bolondság volt tőlem abban reménykednem, hogy talán majd egyszer...

- A fiatal leányok mindenféle bolondságban hisznek, Szajuri. A remény számukra ugyanaz, mint a hajdísz. Erre is, arra is vágnak, mégpedig mindkettőből egyre többet akarnak. De amire megöregszenek, egyetlen hajdísszal is megelégszenek.

Nagyon vigyáztam arra, hogy ne veszítsem el ismét az önuralmammat. Néhány könnycsepp kivételével sikerült is visszatartanom a sírásomat.

- Mameha-szan, szereti-e Ön a bárót? – kérdeztem.

- A báró nagyon jó hozzám.

- Ebben nem kételkedem, de mit érez iránta, mint férfi iránt? Arra gondolok, hogy akadnak gésák, akik férfiként szeretik a *dannájukat*.

- A báró kapcsolata nagyon kellemes a számára és nagyon előnyös az én számomra. Ha a kapcsolatunkba érzelmek is vegyülnének... nos, akkor abba egyhamar féltékenység, sőt gyűlölet is vegyülhetne. Márpedig nem engedhetem meg magamnak, hogy egy nagy befolyással rendelkező férfi megharagudjék rám. Hosszú éveken át harcoltam azért, hogy megfelelő pozícióra tegyek szert Gionban, de ha ellenséggemmé teszek egy nagyhatalmú embert, az tönkre tehet engem, ha akarja! Ha sikeres gésa akarsz lenni, Szajuri, gondoskodnod kell arról, hogy a férfiak érzelmei mindig a te ellenőrzésed alatt maradjanak. A báróval néha nehéz ugyan kijönni, de tömérdek pénze van és nem kicsinyes. És hála az égnek, nem akar gyermekeket. Nobu más eset. Ő pontosan tudja, mit akar. Nem lepődnék meg azon, ha többet óhajtana tőled, mint amennyit a báró akar tőlem.

- De Mameha-szan, mi van az Ön érzelmeivel? Úgy értem, nem akadt még eddig férfi, aki...

Azt akartam volna megkérdezni tőle, nem akadt-e az életében olyan férfi, akibe beleszeretett. De észrevettem, hogy a kérdéseim egyre jobban idegesítik őt. Láttam rajta, meg akar szidni, ezért gyorsan bocsánatot kértem tapintatlanságomért, mire Mameha láthatólag megnyugodott.

- Közted és Nobu között *en* létezik, Szajuri és ettől nem menekülhetsz – mondta.

Már akkor is tudtam, hogy igaza van. Az *en* a buddhizmusban a karmát jelenti, amely egy életen át tartó kapcsolatot jelent. Manapság sokan azt hiszik, hogy az életüket önmaguk alakíthatják. Nekünk azonban akkoriban az volt a véleményünk, hogy olyanok vagyunk, mint egy darab agyag, amelyben mindenki otthagyja az ujjlenyomatát, akivel az életben találkozunk. Nobu erősebb ujjlenyomatot hagyott rajtam, mint más férfiak. Azt akkor senki nem jósolhatta

volna meg, meddig tart majd a kapcsolatunk, de a köztünk lévő *en* létezését már akkor éreztem. Tudtam, hogy életem horizontjában Nobu valahol mindig jelen lesz. De miután már annyi mindenről le kellett mondanom, meg kell-e hoznom a legvégső áldozatot is és végleg le kell-e mondanom minden álomról? El kell-e azokat titkolnom még magam előtt is?

- Menj vissza az okijába, Szajuri. Készülj föl az esti feladatodra. A csalódások leküzdésére a legalkalmasabb eszköz a munka – mondta Mameha.

Szerettem volna tovább beszélgetni, de amikor megláttam az arckifejezését, elhallgattam. Nem tudom, mire gondolhatott, de a tekintete a semmibe meredt, majd egy nagyot sóhajtott, lehorgasztotta a fejét és a tekintetében elkeseredést véltem fölfedezni.

Ha valaki egy nagy házban él, bizonyára nagyon büszke arra a sok szép holmira, amije van. De ha meghallja a tűz pattogását, egy szempillantás alatt el tudja dönteni, mi ér számára a legtöbbet. A Mamehával való beszélgetés utáni napokban úgy éreztem, hogy tűz veszi körül az életemet, ezért azon kezdtem törni a fejemet, mi jelenthet értéket számomra azután, hogy Nobu lesz a *dannám*.

Szomorúan be kell vallanom, egyetlen olyan dolgot se találtam, amelyért érdemes élni. Az egyik este, amikor az Icsiriki Teaházban az asztal mellett térdeltem és azon igyekeztem, hogy elfeledkezzem gondjaimról, hirtelen úgy éreztem magam, mintha olyan gyermek volnék, aki eltévedt a behavazott erdőben. Amikor fölnéztem arra az ősz hajú férfira, akit szórakoztatnom kellett, havas fatörzsnek láttam és olyan érzés kerített hatalmába, mintha az egész világon én lennék az egyetlen élő ember.

Kizárólag katonák társaságában éreztem úgy, hogy mégis van valami célja az életemnek. Már 1938-ban hozzászoktunk ahhoz, hogy a Mandzsúriában folyó háborúról naponta adnak ki hadijelentéseket. És a háborúra emlékeztettek a felkelő napot szimbolizáló ebédek is: középén rizs, körülveve ecetes szilva gyűrűvel. Vagyis még az ebéd is a japán zászlót juttatta az eszünkbe. Nemzedékek sora óta az volt a szokás, hogy a szárazföldi hadsereg és a hajóhad tisztjei Gionba jártak szórakozni. A hetedik és nyolcadik pohár szaké után azt kezdték bizonygatni, hogy a harci moráljukat mi sem emeli jobban, mint gioni látogatásaik. A tisztek alighanem minden nőnek ezt mondják, akivel szórakoznak. De hogy én, mint fiatal leány, valóban hozzájárulhatnék valamivel a nemzet erőfeszítéseivel... A katonákkal való találkozások a szenvedéseimet ugyan nem enyhítették, de eszembe juttatták, mennyire önző vagyok, amikor csak a szenvedéseimre gondolok.

Néhány hét elteltével egy este az Icsiriki Teaházban Mameha azt javasolta, számoljak el Anyával. Emlékeztetem az olvasót, hogy Anya és Mameha között fogadás állott fenn, vissza tudom-e fizetni az adósságaimat húszéves korom előtt vagy nem. Időközben kiderült, hogy a visszafizetés már tizennyolc éves koromra megtörtént. Mameha így érvelt: – A gallércsere után nem látom értelmét, miért kellene tovább várni az elszámolással.

Ezek voltak a saját szavai, az igazság azonban szerintem ennél komplikáltabb volt. Mameha jól tudta: Anya nem szereti rendezni az adósságait, és annál kevésbé szereti ezt, minél nagyobb az adóssága. A keresetem jelentősen megnő majd, ha lesz *dannám*, ennél fogva Anya egyre erősebben ráül majd a pénzemre. Biztos vagyok benne, hogy Mameha ezért akarta megkapni a járandóságát máris, a későbbi járandóságainak behajtását elhalasztva.

Néhány nappal később behívtak a szalonba, ahol ott találtam Anyát és Mamehát, amint békésen csevegtek a nyári időjárásról. Ott volt még egy ősz hajú nő is, Okada asszony, akivel már többször találkoztam. Ő volt annak az okijának az úrnője, ahol Mameha annak idején lakott és némi részesedés fejében továbbra is ő kezelte Mameha pénzügyeit. Nagyon komolyan nézett maga elé és a társalgás egyáltalában nem érdekelt.

- Csakhogy itt vagy végre! – fogadott Anya. – A nővéred eljött látogatóba és magával hozta Okada asszonyt is. Illő, hogy te is csatlakozz hozzánk.

Okada asszony vette át a szót, még mindig maga elé meredve.

- Nitta asszony, mint már a telefonbeszélgetés során is jeleztem, ez nem udvariassági, hanem üzleti látogatás. Semmi szükség arra, hogy Szajuri is csatlakozzék hozzánk. Biztos vagyok benne, hogy van neki ennél fontosabb dolga is.

- Nem fog tiszteletlenül viselkedni Önökkel és csak addig a néhány percre lesz itt, amíg Önök is itt vannak – válaszolt Anya.

Így azután leültem Anya mellé és az egyik szolgálati felszolgáló a teát. Ezután megszólalt Mameha: – Nitta asszony, Ön nagyon büszke lehet a leányára. A jövedelme minden várakozást felülmúl. Egyetért velem?

- Az Ön várakozásait talán valóban felülmúlta, Mameha-szan - válaszolt Anya.

Ezután összeszorította a fogait és furcsa nevetéseinek egyikét hallatta, majd végignézett valamennyiünkön, kelően méltányoljuk-e a megjegyzését. Rajta kívül egyikünk se nevetett. Okada asszony mindössze annyit tett, hogy megigazította a szemüvegét és megköszönte a torkát. Aztán ismét megszólalt Anya: – Ami engem illet, nem mondhatom, hogy Szajuri sikere felülmúlta volna a várakozásaimat.

- Amikor néhány esztendővel ezelőtt Szajuri kilátásairól beszélgettünk – vette át a szót Mameha –, az volt az érzésem, Ön nem nagyon bízik Szajuriban. Még azt a javaslatomat sem akarta elfogadni, hogy írassa be ismét az iskolába.

- Elnézését kérem, de nem voltam biztos benne, helyesen járok-e el, ha Szajuri jövőjét olyan valakire bízom, aki nem az okijánk lakója – vetette ellen Anya. – Hiszen foglalkozhatna vele Hatszumomo is.

- Ezt nem mondhatja komolyan, Nitta asszony! – nevetett fel gúnyosan Mameha. – Hiszen Hatszumomo inkább egy kanál vízben megfojtotta volna, csak hogy ne kelljen foglalkoznia vele!

- Elismerem, hogy Hatszumomónak kissé nehéz természete van. De ha egy ígéretes leányról van szó, mint amilyen Szajuri, a megfelelő időpontban a megfelelő döntést kell hozni. Erről döntöttünk akkoriban, Mameha-szan. Azért látogattam meg, hogy elszámoljunk?

- Igen. Okada asszony volt olyan kedves és mindent elkönyvelt. Legyen szíves, nézze át a könyvelést.

Okada asszony megigazította a szemüvegét és egy táskából elővette a számlakönyvet. Mameha és én egy szó nélkül figyeltük, amint elkezdte magyarázni az egyes tételeket Anyának.

- Ami Szajuri tavalyi jövedelmét illeti, boldog volnék, ha valóban ennyit keresett volna, amennyit Ön gondol! Hiszen az Ön által közölt érték több, mint okijám egész évi bevétele!

- A számok valóban lenyűgözőknek tűnhetnek, de pontosak. A gioni adóhivatal nyilvántartásából írtam ki azokat.

Anya összeszorította a fogait és felnyerített. Valószínűleg azért, mert hazugságon kapták. – Lehetséges, hogy nem néztem át elég pontosan a könyvelést – ismerte be.

A két nő körülbelül tíz-tizenöt perc alatt egyezett meg az összegben, amelyet bemutatkozásom óta kerestem. Okada asszony a táskából elővett egy kis abakuszt, néhány számítást végzett, majd a számokat beírta a számlakönyv egyik üres oldalára. A végeredményt azután aláhúzta. – Ez az az összeg, amely Mamehának jár – közölte.

- Ha figyelembe vesszük, milyen nagy segítséget nyújtott Szajurinak, talán még többet is érdemelne – mondta Anya. – Azonban abban egyeztünk meg Mamehával, hogy mindaddig, amíg Szajuri nem fizette meg az adósságát, csak a felét kapja annak, amit az ő pozíciójában levő gésa kapna. Miután az adósság vissza van fizetve, Mameha természetesen a teljes összeget megkapja.

- Én úgy tudom – szólt közbe Okada asszony –, hogy a fele összeg akkor járt volna Mamehának, ha Szajuri nem tudja időben megfizetni az adósságát. A megállapodás úgy szólt, hogy ha Szajuri sikeres lesz, Mamehának a szokásos összeg kétszerese jár.

- El tudja képzelni Okada asszony, hogy ilyen megállapodásba belementem volna? – kérdezte felháborodva Anya. – Gionban mindenki tudja, mennyire óvatos vagyok a pénzügyek tekintetében. Azt Elismerem, Mameha nagyon sokat segített Szajurinak. Kétszeres összeget nem tudok fizetni, de tíz százalékos ráadást felajánlhatok. Szerintem ez nagylelkű ajánlat, mert az

okijám nincs abban a helyzetben, hogy csak úgy szórja a pénzt.

Az Anya pozíciójában levő nők szava önmagában is elég biztosíték lett volna az igazsága mellett – ha nem Anyáról lett volna szó. Anya azonban hazudott. Nos, hosszú időre csönd lett. Végül megszólalt Okada asszony:

- Nitta asszony, Ön nehéz helyzetbe hozott engem. Ugyanis nagyon pontosan emlékszem arra, amit Mameha akkoriban mondott nekem.

- Persze, hogy emlékszik – mondta Anya. – Mamehának is van emléke a beszélgetésünkről, meg nekem is van róla emlékem. Szükségünk van egy harmadik emlékezőre és szerencsére van is köztünk ilyen. Szajuri akkoriban ugyan még nagyon fiatal volt, a számokat illetően azonban kitűnő az emlékezete.

- Azt elhiszem ugyan, hogy kitűnő az emlékezete, a dologban azonban személyileg érdekelt – rögzítette le Okada asszony. – Hiszen ő az okija leánya és örököse.

- Igen, az – szólalt meg végül Mameha is. – Azonban becsületes leány. Kész vagyok elfogadni a válaszát, amennyiben erre Nitta asszony is hajlandó.

- Természetesen én is elfogadom a válaszát – közölte Anya és letette a pipáját. – Nos, Szajuri, melyikünknek van igaza?

Ha választási lehetőséget kaptam volna aközött, hogy megint lecsúszom a tetőről és eltörök a karom, mint gyermekkoromban, vagy addig maradok itt a szobában, amíg meg nem adom a választ a föltett kérdésre, habozás nélkül fölmásztam volna a tetőre. Két nő élt Gionban, aki nagy hatással lehetett a jövőmre: Mameha és Anya és biztos volt, hogy bármit válaszolok, egyikük megharagszik rám. Azt persze tudtam, mi az igazság, de figyelembe kellett vennem azt is, hogy továbbra is az okijában kell maradnom, amelynek Anya az úrnője. Viszont Mamehának többet köszönhettem, mint Gionban bárki másnak. Nem tehettem meg, hogy vele szemben Anya pártjára állok.

- Nos? – sürgette Anya a válaszomat.

- Emlékezetem szerint Mameha elfogadta a fele fizetség tervét, de Anya végül beleegyezett abba is, hogy az adósságom kifizetése esetében Mameha kétszeres bért kap. Sajnálom, Anya, de én így emlékszem.

Csőnd lett egy ideig, majd Anya ezt mondta: – Nos, úgy látszik, már nem olyan jó az emlékezetem, mint ifjabb koromban.

- Ez valamennyiünkkel előfordulhat – erősítette meg Okada asszony. – Nos, akkor mit értett Nitta asszony a plusz tíz százalékon? Gondolom a kétszeres összegre rátett tíz százalékot érti rajta, hiszen ez volt az eredeti megállapodás.

- Bár volna ennyi pénzem – sóhajtott fel Anya.

- De hiszen az imént tett ilyen ajánlatot. Csak nem akar visszatáncolni?

Okada asszony most már nem az asztalt nézte, hanem egyenesen Anya szemébe. Aztán így folytatta: – Nos, talán hagyjuk egyelőre abba az alkudozást. Talán találkozunk egy másik alkalommal és akkor állapotjunk meg a fizetendő végleges összegről. Mit szól hozzá, Nitta asszony?

Anya arckifejezése nagyon komoly volt, de beleegyezésül bólintott egyet és megköszönte a látogatást.

Okada asszony kezdte elrakni az abakuszt és a számlakönyvet, közben ezt mondta: – Ön nagyon boldog lehet, hogy Szajurinak már ilyen fiatalon, mindössze tizennyolc évesen lesz *dannája!*

- Mameha helyesen tette volna, ha ő is ebben a korban szerez magának egy *dannát* – válaszolta Anya.

- A tizennyolc éves kor általában még túl korai. De remélem, hogy Nitta asszony Szajuri esetében helyesen döntött – felelt Mameha.

Anya szívott egyet a pipáján, majd egyenesen Mameha szemébe nézett. – Azt tanácsolom önnek, Mameha-szan, hogy csak arra tanítsa meg Szajurit, hogyan forgassa szépen a szemeit, de az üzleti kérdések eldöntését bízza rám.

- Távol álljon tőlem, hogy üzleti kérdésekben vitába szálljak Önnel, Nitta asszony. Meg vagyok róla győződve, hogy a döntései mindig helyesek... De szabadna valamit kérdezni? Igaz-e, hogy Nobu Toshikazu tette a legjobb ajánlatot?

- Csak ő tett ajánlatot. Ez azt jelenti, hogy övé az egyetlen, tehát a legjobb ajánlat.

- Az egyetlen ajánlat: De kár... Ha ugyanis több férfi verseng, sokkal jobb ajánlat érhető el. Nem ez az Ön véleménye is?

- Már közöltem Önnel Mameha-szan, az üzleti döntéseket bízva rám. Van egy nagyon egyszerű tervem, amelynek alkalmazásával kedvező feltételek mellett egyezhetek meg Nobu Toshikazuval.

- Ha nincs ellenére, szeretném megismerni ezt a tervet – szölt Mameha.

Anya letette a pipáját az asztalra. Azt hittem, rendre utasítja majd Mamehát, ehelyett azonban így válaszolt: – Most, hogy említi, én is helyesnek tartom, hogy ismertessem Önnel a tervemet. Sőt az is lehetséges, hogy talán segíteni is tud. Arról van szó, hogy Nobu Toshikazu talán jobb ajánlatot tesz, ha megtudja, hogy a vállalata által gyártott villamos fűtőtest okozta Nagyi halálát. Mi a véleménye erről?

- Ó, én nem sokat értek az üzlethez, Nitta asszony.

- Talán Ön vagy Szajuri beszélgetés közben, mintegy véletlenül megemlítheti ezt. Mondják el, milyen szörnyű csapás volt ez az okija számára. Szerintem kötelességének érzi majd, hogy kárpótoljon bennünket Nagyi elvesztéséért.

- Ez valóban jó ötlet – helyeselt Mameha. – De... szerintem egy másik férfi is érdeklődést mutatott Szajuri iránt.

- Száz jen akkor is csak száz jen, ha azt egy másik férfi fizeti.

- Ez általánosságban igaz lehet – vágott vissza Mameha. – De az a férfi, akire gondolok, Tottori Dzsunnoszuke tábornok...

Ezen a ponton elveszítettem a beszélgetés fonalát. Kezdtem ugyanis rájönni, hogy Mameha megpróbál megmenteni Nobutól. Erre nem számítottam. Nem tudtam, hogy Mameha megváltoztatta-e az elhatározását és most már hajlandó segíteni rajtam, vagy csupán hálát érez-e irántam, amiért Anyával szemben az ő pártját fogtam... Persze azt is lehetségesnek tartottam, hogy nem segíteni akar rajtam, hanem valamilyen más cél lebeg a szeme előtt. Ilyesféle gondolatok jártak a fejemben, amikor egyszerre csak azt éreztem, hogy Anya a karomat ütögeti a pipája szárával.

- Nos? – kérdezte.

- Asszonyom?

- Azt kérdeztem, ismered-e a tábornokot.

- Találkoztam vele jó néhányszor. Gyakori látogatója Gionnak – válaszoltam.

Nem tudom, miért válaszoltam így. Az igazság az, nemcsak néhányszor találkoztam a tábornokkal, hanem igen gyakran. A tábornok minden héten megjelent Gionban, noha mindig más valakinek a vendégeként. Nem volt nagytermetű – sőt még nálam is alacsonyabb volt. De nem lehetett őt nem észrevenni, mint ahogyan egy géppisztoly sem maradhat észrevétlen. A mozdulatai hevesek voltak és mindig egyik cigarettáról a másikra gyújtott rá. A levegő ezért olyan volt körülötte, mint egy füstöt okádó mozdony körül. Az egyik este, amikor már egy kissé kapatos volt, sokáig magyarázgatta nekem a különböző tisztí rangok közti különbségeket. Az ő rangja *sho-dzso* volt, ami „kis tábornokot” jelent. Ez valójában a legalacsonyabb tábornoki rendfokozat. Én azonban azt hittem, hogy ez nem is valami magas rendfokozat, pedig ő alighanem csak szerénységből minősítette le a rangját.

Mameha elmondta Anyának, hogy a tábornok új beosztást kapott. A hadsereg számára különböző dolgokat kell „beszereznie”. Ha például kezd kifogyni az itatós, neki kell gondoskodnia az utánpótlás beszerezteséről, mégpedig a mindenkori legkedvezőbb áron.

- Az új beosztása révén a tábornoknak először van alkalma arra, hogy el tudjon tartani egy gésát. És biztos forrásból tudom, komolyan érdeklődik Szajuri iránt.

- Mit számít az az én szempontomból, ha érdeklődik iránta? A tiszték sohasem kezelik

úgy a gésákat, ahogyan az üzletemberek vagy arisztokraták – replikázott Anya.

– Bizonyára igaza van Nitta asszony. De az a véleményem, hogy Tottori tábornok új pozíciója révén később nagy segítséget nyújthat az okijának.

– Szamárság! Nincsen szükségem senkinek a segítségére. Mindössze komoly összegű és főleg állandó jövedelemre van szükségem és pontosan ezt nem kaphatom meg a tiszteltől.

– A gioniaknak eddig szerencsájük volt – vetette közbe Mameha. – De ha a háború elhúzódik, nálunk is fellép majd a hiány.

– Amennyiben elhúzódik. Véleményem szerint azonban a háború hat hónapon belül véget ér.

– Ha így is lesz, a hadsereg erősebb pozícióba kerül, mint bármikor volt. Nitta asszony, ne feledkezzen meg arról, hogy Tottori tábornok felügyeli a hadsereg összes beszerzését. Japánban ő a legalkalmasabb ember arra, hogy az Ön számára bármit beszerezzen, akár véget ér a háború, akár nem. A kikötőkbe beérkező minden áru felett ő rendelkezik.

Később megtudtam, hogy nem minden volt igaz abból, amit Mameha Tottori tábornokról mondott. Japán öt nagy adminisztratív kerületéből mindössze egy tartozott az ő felügyelete alá. Az öt felügyelő között azonban ő volt a rangidős, a helyzet tehát olyan volt, mintha ő lett volna a többiek főnöke. Anya agya természetesen rögtön azon kezdett járni, mire használhatná ki a tábornok kapcsolatát. A teáscsészéjét nézve bizonyára ezt gondolta: – Hmm, eddig még nem okozott gondot a tea beszerzése, az ára viszont jól fölment már... – Aztán benyúlt az obijába és megtapogatta a dohányzacskót, mintha arra volna kíváncsi, mennyi van még benne.

Anya a következő hetet arra használta, hogy Gionban részben személyesen, részben telefonon minél többet tudjon meg Tottori tábornokról. Ez a feladat annyira lefoglalta, hogy sokszor azt sem hallotta meg, amikor szoltam hozzá.

Eközben minden alkalommal találkoztam Nobuval, amikor eljött Gionba. Igyekeztem úgy tenni, mintha semmi nem változott volna. Ő alighanem arra számított, hogy július közepén lesz a *dannám*. Én is erre számítottam. Az időpont azonban vészesen közeledett, mégsem történt semmi. A tárgyalások alighanem megfeneklettek. Nobu egyre furcsábban nézett rám. Aztán egy este rendkívül udvariatlanul viselkedett az Icsiriki Teaház úrnőjével szemben: úgy ment el mellette, hogy még egy kurta fejbólintással sem üdvözölte. Az úrnő mindig nagyra becsülte Nobut, mint vendéget és meglepetést, de egyúttal aggodalmat jelző arckifejezéssel nézett rám. Amikor csatlakoztam a társasághoz, amelyet Nobu vendégül látott, észrevettem, valamiért nagyon dühös. Állkapcsának izmai furcsán rángatóztak és a szakés poharát egy rántással emelte az ajkához. A viselkedését nem vettem rossz néven, hiszen joggal gondolhatta, hogy szívtelen vagyok, hogy nem érzek hálát a gondoskodásáért. Tűnődésemből a szakés pohár koppanása riasztott fel. Amikor fölnéztem, tekintetem Nobu tekintetével találkozott. A vendégek nevetgéltek, jól szórakoztak, Nobu azonban hozzám hasonlóan gondolataiba merülve nézett le rám. Olyanok voltunk, mint két fekete folt a parázsló faszén között.

26. FEJEZET

Még ugyanazon év szeptemberében az Icsiriki Teaházban a kellő szertartás keretében Tottori tábornokkal kiürítettük a szakés poharat. A szertartás ugyanaz volt, mint amellyel Mameha a hűgává fogadott, illetve amelyet Rák doktorral együtt végeztünk el a *mizuage* előtt. A következő hetekben mindenki gratulált Anyának, milyen remek összeköttetést sikerült szereznie.

A szertartás utáni első estén a tábornok utasítására egy kis fogadóba kellett mennem, amelynek mindössze három szobája volt. Ekkorra már annyira megszoktam a luxuskörülményeket, hogy nagyon meglepett a Szuruja nevű fogadó koszossága. A szobának penész szaga volt, a tatami pedig szinte ragadt a mocsoktól. A lehullott vakolatot a szoba egyik sarkába söpörték. A szomszéd szobából áthallatszott, amint valaki hangosan olvassa az újságot. Egyre rosszabbul éreztem magam, úgyhogy szinte megkönnyebbülés volt számomra, amikor végre megérkezett a tábornok — még az sem érdekelt, hogy miután köszöntöttem, mindössze

annyit tett, hogy bekapcsolta a rádiót és leült sörözni.

Egy kis idő múlva lement a földszintre, hogy megfürödjék. Amikor visszajött, azonnal levette a fürdőköpenyét és teljesen meztelenül járt körbe a szobában, mutogatva kis kerek pocakját és az alatta ékeskedő szőröcsomót. Férfit teljesen meztelenül addig még nem láttam és kidudorodó fenekét valósággal komikusnak találtam. Ám amikor szembe fordult velem, be kell vallanom, hogy a pillantásom egyenesen arra a helyre irányult, ahol... nos, ahol az „angolnájának” kellett volna lennie. Valami tényleg lötyögött ott, de csak akkor kezdett előkerülni, amikor a tábornok a hátára feküdt és közölte velem, hogy vetközzem le. Eleinte attól féltem, nem találom el, mit kell tennem ahhoz, hogy elnyerjem a tetszését. Ettől azonban egyáltalán nem kellett volna félnem, a tábornok úr ugyanis nem volt szégyenlős, világosan közölte az óhajait, és nekem csak engedelmeskednem kellett. A *mizuagém* óta eltelt három év elfeledtette velem azt a rémületet, amelyet akkor éreztem, amikor Rák doktor rám feküdt. Most főlelevenedett ugyan bennem az emlék, ezúttal azonban nem rémületet, hanem valami undorfélét éreztem csupán. A tábornok bekapcsolva hagyta a rádiót, sőt a lámpát is égve hagyta, mintha azt akarta volna, hogy ne fosszon meg a szoba mocskosságának az élményétől, beleértve a mennyezeten látható beázásokat is.

Az undor érzése néhány hónap alatt elmúlt és csupán heti kétszeri kellemetlen kötelességgé vált. Néha elgondolkodtam azon, milyen érzés lehet ugyanez a dolog az elnökkel, de féltem attól, hogy vele is ugyanolyan kellemetlen volna, mint Rák doktorral és a tábornokkal. Aztán egyszerre csak más megvilágításban kezdtem látni a dolgokat. Ekkoriban kezdte rendszeresen látogatni Giont Jaszuda Akira, akiről az új kerékpár-világítás felfedezőjeként akkoriban sokat írtak az újságok. Az Icsirikiben akkoriban még nem látták volna szívesen és valószínűleg drága is lett volna neki, azonban a Tominaga-cso körzetben levő, Tatematszu nevű kis teaházban hetente háromszor-négyszer rendszeresen megjelent. Ez a teaház nem volt messze az okijánktól. 1939 tavaszán, tizenkilenc éves koromban egy bankett alkalmával ismerkedtem meg vele. Sokkal fiatalabb lévén mint a többi férfi — talán még harminc éves se lehetett, azonnal észrevettem, mihelyt belépett a helyiségbe. A megjelenése hasonlóan tiszteletet parancsoló volt, mint az elnöké. Nagyon vonzónak találtam, amint zakóját a háta mögé téve feltűrt ingujjal odaült az asztal mellé. Egy pillanatra egy idősebb emberre tévedt a tekintetem, aki evőpálcikáival egy húsdarabot próbált begyömöszölni akkorára tátott szájába, hogy azon akár egy teknős is befért volna. Én szinte elgyengültem, amikor észrevettem, milyen kecsesen eszik Jaszuda-szan, aki éppen csak annyira nyitja ki a száját, amennyire a kis falathoz kell.

Körbejártam az asztalt, hogy sorra üdvözljem a férfiakat, majd amikor odaértem hozzá, bemutatkoztam. A fiatalember ekkor ezt mondta: — Remélem, megbocsát nekem.

— Mit bocsássak meg? — kérdeztem.

— Hogy olyan udvariatlan voltam és folyton csak magát bámultam egész este — válaszolt.

Ösztönszerűen benyúltam az obimba és a brokátból varrt névjegytekercsből diszkrétan kivettem egy névjegyet, amelyet átadtam a fiatalembernek. A gésánál mindig van névjegy, akárcsak az üzletembereknél. Az enyém nagyon kicsi volt, a szokásos méretnek csupán a fele. Kemény rizspapírból készült és kalligrafálva csupán „Gion” és „Szajuri” állt rajta. Tavasz volt, ezért a háttérrel szilvavirágok díszítették. Jaszuda egy pillanatig elgyönyörködött a virágokban, mielőtt a névjegyet az ingzsebébe tette volna. Az volt az érzésem, hogy szavakkal se mondhattunk volna többet egymásnak, úgyhogy meghajoltam és tovább léptem a következő férfihoz.

Ettől a naptól kezdve Jaszuda-szan minden héten egyszer meghívott a Tatematszu Teaházba. Nekem nem volt annyi szabadidőm, hogy minden alkalommal eleget tehessek a meghívásának. Mintegy három hónappal megismerkedésünk után egy kimonót ajándékozott nekem. Én nagyon meghatódtam, pedig a kimonó nem is volt különösebben szép darab — gyöngé minőségű selyem, tarka színek, virágokból és lepkékből álló semmitmondó díszítéssel. Megkért, hogy a következő találkozásunkkor ezt viseljem. Megígértem. Ám amikor aznap este

visszatértem az okijába, Anya meglátta, hogy egy csomag van nálam és elkérte, hogy megnézze, mi van benne. Amikor meglátta a kimonót, megvetően elhúzta a száját és azt mondta, meg ne lássa rajtam. Másnap aztán el is adta valakinek.

Amikor erre rájöttem, a tőlem telhető legerélyesebben közöltem Anyával, hogy az ajándékot én kaptam és nem az okija, ezért nem tette helyesen, hogy eladta.

- A ruha természetesen a tiéd volt. De te az okija lánya vagy. Ami az okijáé, az a tied is, de ez fordítva is igaz.

Annyira megharagudtam Anyára a kimonó eladása miatt, hogy szinte rá se bírtam nézni. Jaszuda-szannak pedig azt mondtam, hogy a színei és a lepkemotívum miatt a kimonót csak kora tavasszal viselhetem. Minthogy pedig a nyár már egészen közel van, legközelebb csak jövőre vehetem föl. Jaszuda elfogadta a magyarázatomat és nem haragudott meg.

- Mi az az egy év? – mondta, miközben átható szemekkel nézett rám. – Még hosszabb ideig is hajlandó vagyok várni attól függően, hogy mi az, amire várok.

Egymagunkban voltunk a helyiségben és Jaszuda-szan úgy tette le a söröspoharát, hogy elpirultam. A kezem után nyúlt és én odaadtam. Azt hittem, hogy egy kis ideig a két keze közé fogja, majd elengedi. Legnagyobb meglepetésemre gyorsan az ajkához emelte a kezemet és elkezdte a csuklóm belső oldalát szenvedélyesen csókolgatni, de oly módon, hogy még a térdem is beleremegett. Eddig mindig engedelmes voltam, mindent megtettem, amire Anya vagy Mameha, sőt amire Hatszumomo megkért. Most azonban annyira megharagudtam Anyára és annyira vonzónak találtam Jaszuda-szant, hogy elhatároztam, megteszem azt, amit Anya megtiltott. Közöltem a fiatalemberrel, hogy éjjélkor eljövök ugyanide és azzal magára hagytam őt.

Közvetlenül éjjél előtt visszatértem a teaházba és egy illetlenül nagy összeget ígértem a szolgálónak, ha gondoskodik arról, hogy az egyik emeleti szobában legalább egy fél órán át senki se zavarjon. Sötétben várahoztam Jaszuda-szan megérkezésére. Még be sem csukódott mögötte az ajtó, máris ledobta a gyékényre a kalapját és vadul átölelt. Hozzásimulni olyan finom volt, mint hosszú éhezés után az első jó falat. Az ölelésünk egyre szorosabbá vált. Meg se lepett már, amikor a keze a ruhám hézagain át utat talált meztelen bőrömhöz. A mozdulatok többé-kevésbé ugyanazok voltak, mint a tábornok esetében, a hatás mégis egészen más volt. A tábornok esetében úgy éreztem magam, mint egy gyermek, aki fölmászik a fa tetejére, hogy onnan letépje a legszebb levelet. A közbenső kényelmetlenségeket a cél kedvéért el kellett tűrni. Jaszuda-szan esetében azonban úgy éreztem magam, mintha a dombról lefelé szaladó gyermek volnék. Néha, amikor kimerülten feküdtünk egymás mellett a gyékényen, félretoltam az ingét és a kezemet a hasára tettem, hogy érezzem a lélegzését. Életemben még soha egyetlen ember nem került ennyire közel hozzám, holott egy szót sem szóltunk egymáshoz.

Ekkor jöttem rá, hogy van más dolog is, mint mozdulatlanul tűrni, hogy a doktor vagy a tábornok rám feküdjék. Az elnök bizonyára más érzést váltana ki belőlem.

A gésák élete általában nagy mértékben megváltozik azután, hogy *dannát* kapnak. Az én életem folyásában azonban szinte semmi változás nem következett be. Továbbra is jártam azokba a teaházakba, amelyeket az elmúlt években látogattam. Délutánonként néha más helyekre is el kellett mennem. A férfiaknak néha egészen furcsa óhajaik voltak. Az egyiküket például a kórházba kellett elkísérnem, ahol beteg öccsét látogatta meg. Azok a változások azonban, amelyekre számítottam – a *dannám* által fizetett részvétel nívós táncbemutatókon, drága ajándékok tőle, sőt esetleg egy-két fizetett pihenőnap – elmaradtak. Anya jóslata bevált. A tiszték nem kezelik úgy a gésákat, mint az üzletemberek és az arisztokraták.

Noha a tábornok *dannaként* csak nagyon kevés változatosságot hozott az életembe, a vele való kapcsolat az okija számára – legalábbis Anya szempontjai szerint – nagyon hasznos volt. Kiadásaim nagy részét ő fedezte. Ő fizette például az iskolai tandíjamat és a jövedelemadómat, az orvosi költségeimet és... nem is tudom, hogy mi egyebet – talán még a zoknijaimat is. De különösen a hadseregben betöltött pozíciója volt nagyon hasznos a számunkra. Beosztása révén

olyan problémákat is meg tudott oldani, amelyekkel szemben más *dannák* tehetetlenek voltak. Például 1939 márciusában Auntie súlyosan megbetegedett. Nagyon aggódtunk az életéért, az orvosaink azonban nem tudták meggyógyítani. Amikor a tábornok értesült erről, elküldte a katonai kórház egyik hírneves orvosát és az ő általa felírt orvosságtól Auntie meggyógyult. Így aztán – noha nem léptetett fel a tokiói táncelőadásokon és nem kaptam értékes ékszereket tőle – mégsem lehetett azt mondani, hogy az okija rosszul járt vele. Rendszeresen ellátta okijánkat teával, cukorral, sőt csokoládéval is, pedig ezek Gionban is egyre inkább hiánycikkékké váltak. A tábornok értékét növelte, hogy a háború Anya jóslata ellenére nem fejeződött be hat hónap alatt. Jóslatát már akkoriban se hittük el, arról azonban sejtelmünk sem volt, milyen sötét esztendőknél nézünk elébe.

Attól az ősztől kezdve, amikor a tábornok lett a *dannám*, Nobu többé nem hívott meg azokra a rendezvényekre, amelyeken olyan gyakran szórakoztattam őt. Hamarosan kiderült az is, hogy az Icsirikit se látogatja többé. Erre csak egyetlen okot tudtam elképzelni: nem akar többé találkozni velem. Az Icsiriki úrnője egy szomorú sóhaj kíséretében közölte, hogy valószínűleg igazam van. Újévkor üdvözlő lapot küldtem Nobunak, akárcsak a többi patrónusomnak, ő azonban nem válaszolt. Ma már nem okoz fájdalmat, hogy erről beszéljek, de akkoriban nagyon bánatos voltam. Úgy éreztem, indokolatlanul megbántottam valakit, aki kedves volt hozzám, akire szinte barátként kezdtem gondolni. Ráadásul Nobu patronálása nélkül az Ivamura Vállalat rendezvényeire sem hívtak meg többé. Ez azt jelentette, hogy az elnökkel se lesz alkalmam találkozni a jövőben.

Az elnök Nobu távollétében is rendszeresen látogatta az Icsiriki Teaházat. Egyik este láttam is őt az előcsarnokban, amint rendreutasítja a vállalat egyik fiatal munkatársát, töltőtollat tartó keze mozgatásával adva nyomatékokot a szavainak. Ezt látva még köszönni se mertem neki. Egy másik alkalommal egy gésajelölt társaságában láttam meg, aki éppen a mosdóba kísérte őt. Az elnök ezúttal észrevett. Otthagyta a gésajelöltet és odajött hozzám, hogy beszélgessen néhány szót velem. Miközben a szokásos semmiségeket mondtuk egymásnak, úgy éreztem, azzal a rejtett büszkeséggel néz rám, ahogyan az apák szoktak gyermekeikre. Mielőtt folytatta volna útját a mosdó felé, merészen ezt mondtam: – Elnök, ha egyszer egy gésával többre volna szükség...

Az elnök nem vette zokon merészségemet és így válaszolt:

- Ez nagyszerű ötlet, Szajuri. Majd téged foglak kérni.

De az egyik hét múlt a másik után és nem váltotta be a szavát.

Az egyik márciusi estén egy nagyon eleven társaságba csöppentem bele, amelynek a kiotói rendőrfőnök volt a védnöke. A színhely a Shundzsu Teaház volt. Az elnök ingujjban, meglazított nyakkendővel ült a vendégek között. Úgy láttam, egy ivászati verseny a vége felé tart és az elnök vesztesre áll. Később megtudtam, hogy a körök többségét a rendőrfőnöknek kellett fizetnie, ő azonban jobban bírta a szakét, mint az elnök.

- Nagyon örülök, hogy itt látlak, Szajuri. Segítségre van szükségem – mondta.

Látva izgalomtól piros arcát és a feltűrt ingujjából előbújó karjait, rögtön a Tatematsu teaházi éjszaka jutott eszembe. Egy pillanatra minden és mindenki eltűnt, csak mi ketten maradtunk ott az elnökkel. Úgy éreztem, kinyújtott két karjával átölel és én a szájára illeszttem a számat. Még átvillant az agyamon, hogy az elnök esetleg olvasni tud a gondolataimban. Ha így is volt, nem árulta el. Enyhén ittas állapotban csak azzal segíthettem rajta, hogy egy másik gésával összejátszva, lelassítom a versenyt. Az elnök nagyon hálás volt ezért és a verseny végén sokáig elbeszélgetett velem. Közben többször vizet ivott, hogy kijózanodjék. Aztán elővette zsebkendőjét – azonosat azzal, amelyet az obimban hordtam –, megtörölte vele a homlokát, hátrasimította kócos haját és ezt kérdezte:

- Mondd csak, mikor találkoztál utoljára régi barátoddal, Nobuval?

- Elég régen, elnök – válaszoltam. – Azt hiszem, Nobu megharagudott rám.

Az elnök összehajtogatta a zsebkendőjét, majd ezt mondta: – A barátság nagy kincs,

Szajuri. Nem szabad eldobni.

Az elkövetkező hetekben sokszor végiggondoltam ezt a beszélgetést. Április végén éppen a Régi Főváros Táncainak az előadására készültem, amikor egy általam alig ismert fiatal gésajelölt azzal a kéréssel érkezett okijánkba, hogy szeretne beszélni velem. Letettem a kezemben tartott kezét és vártam, hogy mondja el a kérését. Okijánk ugyanis sok mindenféleképpen jobban el volt látva, mint a többi okija. Ő azonban nem szépítőszert kért:

- Elnézést kérek, amiért zavarni merem Önt, Szajuri-szan. A nevem Takazuru. Kérem, segítsen rajtam. Tudom, hogy egykor nagyon jó barátságban volt Nobu-szannal...

Miután hosszú hónapokon át égetett a szégyen amiatt, amit tettem, Nobu nevének a jelenlétemben való váratlan kimondása olyan volt, mint amikor az áporodott levegőjú szobában hirtelen kitárnak minden ablakot.

- Amikor csak tehetjük, mindannyiunknak segítenünk kell egymáson, Takazuru – válaszoltam. – És Nobu-szan sorsa különösen érdekel. Remélem, jól van?

- Igen, jól van asszonyom, legalábbis azt hiszem. A Gion keleti részén levő Avazumi Teaházba várjuk. Ismeri?

- Igen, ismerem. De fogalmam sem volt, hogy Nobu odajár – válaszoltam.

- Elég gyakran fordul ott meg, asszonyom – mondta Takazuru. – De szabad-e megkérdezni, Szajuri-szan, hiszen Ön már régóta ismeri őt, jó embernek tartja-e?

- Takazuru-szan, miért kérdezd ilyesmit tőlem? Hiszen ha többször együtt voltál már vele, tudnod kellene, hogy jó ember-e vagy sem!

- Jól tudom, hogy ostobán viselkedem, de annyira zavarban vagyok! Nobu valahányszor Gionba jön, mindig ragaszkodik a jelenlétemhez és a nővérem azt mondja, egy leány nála jobb patrónust nem is kívánhat magának. Nobu azonban megharagudott rám, mert többször elsírtam magam előtte. Tudom, ezt nem volna szabad megtennem, de még azt sem tudom megígérni, hogy soha többé nem fogom elsírni magam előtte!

- Olyankor kegyetlen veled?

A szegény Takazuru válasz helyett összeharapta az ajkát és a szempillái szélén könnycseppek kezdtek összegyűlni. A látszat olyan volt, mintha két kicsi gyerek szeme egy pocsolyából nézne föl rám.

- Nobu-szannak gyakran fogalma sincs arról, milyen durván hangzik, amit mond. De egészen biztosan kedvel téged. Hiszen akkor miért kérné mindig, hogy légy jelen az összejöveteleken?

- Néha azt hiszem, csak azért hív meg, hogy legyen ott valaki, akivel közönséges lehet – válaszolt Takazuru. – Egy ízben azt mondta, milyen jó szagú a hajam, de rögtön hozzátette, hogy eddig ez nem volt így.

- Furcsának tartom, hogy te olyan gyakran találkozol vele, holott nekem hónapok óta nem sikerült vele összefutnom.

- Ó, kérem, ne is találkozzék vele, Szajuri-szan! Nobu-szantól folyton csak azt hallom, mennyivel kevesebbet érek Önnél. Ha Ön megint találkozik vele, még rosszabbat fog gondolni rólam. Tudom, nem lenne szabad a problémáimmal zavarnom, de... Ön talán tud nekem mondani valamit, amivel elnyerhetem Nobu-szan tetszését. Nobu-szan szereti az értelmes beszélgetéseket, de én soha nem tudom, mit kellene mondanom. Mindenki azt mondja, hogy nem vagyok valami nagyon okos.

Kiotóban gyakran vágják oda az embernek, hogy ostoba, de úgy éreztem, az embereknek ezúttal talán igazuk is van. Az sem lepett volna meg, ha Nobu ezt a leánykát csupán olyan fatörzsnek nézi, amelyen a tigris a karmait élezi. Nem jutott eszembe semmi értelmes dolog, úgyhogy végül azt javasoltam a leánynak, olvasson el egy-két könyvet olyan történeti eseményekről, amelyek iránt Nobu érdeklődést mutat és amikor legközelebb találkoznak, számoljon be neki az olvasottakról. Ezt a módszert néha magam is alkalmaztam. Vannak ugyanis férfiak, akik azt szeretik, ha hátradőlve behunyt szemmel hallgathatják, amit a nő mond. Nem

voltam biztos benne, hogy a módszer Nobunál is beválik-e, Takazuru azonban nagy örömmel fogadta az ötletet.

Miután tudomást szereztem arról, hol található Nobu, elhatároztam, meglátogatom. Rettenetesen sajnáltam, hogy magamra haragítottam, de tudtam, nélküle soha többé nem találkozhatom az elnökkel. Semmiképpen se akartam Nobunak fájdalmat okozni, de arra gondoltam, ha találkozunk, valami módon sikerül majd felélesztenem a barátságunkat. A probléma az volt, hogy meghívás nélkül nem léphettem be az Avazumi Teaházba, mert okijánknak nem volt vele hivatalos kapcsolata. Ezért úgy döntöttem, valahányszor van egy kis időm, elsétálok az Avazumi Teaház környékére, hátha sikerül Nobut elkapnom, amikor oda tart. A szokásait eléggé ismerve sejtettem, melyik az az időpont, amikor a teaházba siet.

Nyolc-kilenc héten át ehhez a tervhez tartottam magam. Aztán egyszerre csak megláttam, amikor a sötét mellékutcán kilépett a gépkocsiból. Rögtön ráismertem, mert zakójának vállához tűzött üres ujjá félreismerhetetlen volt. A sofőr éppen a levéltárcáját adta át neki, amikor közeledtem hozzájuk. A közelükben lévő utcai lámpa alatt megálltam és örömet kifejezni akaró apró zihálást hallattam. Várakozásomnak megfelelően Nobu rögtön felém kapta a fejét.

- Nahát, nahát – szólalt meg. – Az ember már lassan el is felejt, milyen szép lehet egy gésa. – Olyan közömbös hangot ütött meg, hogy nem voltam biztos benne, fölismert-e.

- Kedves uram, a hangja egészen olyan, mint egy Nobu nevű régi barátomé. Ön azonban mégsem lehet azonos vele, hiszen ő már hónapok óta eltűnt Gionból!

A sofőr visszaszállt a kocsiba és egyikünk se szólalt meg mindaddig, amíg a kocs el nem hajtott.

- Annyira örülök, hogy végre megint láthatom, Nobu-szan! És micsoda különleges szerencse számomra, hogy Nobu-szan az árnyékban és nem a világosságban áll – mondtam.

- Néha fogalmam sincs, miről beszélsz, Szajuri. Erre biztosan Mameha tanított meg. De lehet, hogy erre minden gésát megtanítanak.

- Ha Nobu-szan az árnyékban áll, nem láthatom, milyen dühöse az arcvonásai.

- Értem már. Szóval azt hiszed, hogy dühös vagyok rád? – kérdezte.

- Mi egyébre gondolhatnék, ha egy régi barátom hosszú hónapokra nyomtalanul eltűnik? Remélem, nem próbál azzal a kifogással élni, hogy túlságosan elfoglalt lévén nem ért rá eljönni az Icsirikibe.

- Miből gondolod, hogy nem ez az igazság?

- Abból, hogy tudom, elég gyakran járt közben is Gionban. Ne érdekelje, hogy ezt honnan tudom. Úgyis csak akkor mondom el, ha hajlandó lesz egy hosszabb sétára a társaságomban.

- Rendben – válaszolt Nobu. – Minthogy a hűvös esti levegő nagyon kellemes...

- Ó, kedves Nobu-szan, ne beszéljen így. Jobban tenné, ha így válaszolna: „Minthogy véletlenül összefutottam egy régi barátommal, akit ősidők óta nem láttam, szeretnék vele egyet sétálni”.

- Nos, elmegyek veled sétálni. Ez tény. Hogy miért, arról gondolj, amit akarsz.

Beleegyezésem jeléül egy kissé meghajoltam és elindultunk a Marujama Park felé. – Ha Nobu-szan el akarja velem hitetni, hogy nem dühös rám, akkor ne viselkedjék úgy, mint egy párduc, amely hónapok óta nem ejtett el egyetlen vadat sem, hanem legyen barátságos hozzám. Nem csoda, hogy az az ártatlan Takazuru annyira fél magától...

- Szóval ő fecsegett? – értette meg a helyzetet Nobu. – Nos, ha nem bősztene fel folyton...

- De ha egyszer nem kedveli őt, miért hívhatja meg minden alkalommal, valahányszor meglátogatja Giont?

- Egyetlen egyszer se hívtam meg! A nővére az, aki a nyakamba szeretné őt sózni. Kár, hogy eszembe juttattad őt. Ráadásul kihasználod azt a véletlent, hogy belém botlottál és meg akarsz szégyeníteni azzal, mintha kedvelném őt!

- Nobu-szan, szó sincs arról, hogy Önbe botlottam volna. Heteken át járkáltam föl-alá ebben az utcában csak azért, hogy végre találkozhassem Önnel.

Ez elgondolkodtatta Nobut, úgyhogy egy ideig szó nélkül bandukoltunk egymás mellett. Végre megszólalt: – Haszonleső perszóna vagy. Előnyödre fordítod, amit attól a szerencsétlen Takazurutól megtudtál.

- De Nobu-szan! Mit mást tehettem volna? Maga tökéletesen eltűnt a látókörömből. Magamtól soha nem jöttem volna rá, hol keressem, ha Takazuru zokogva nem panaszkodik nekem, hogy maga milyen rosszul bánik velem.

- Nos, el kell ismernem, néha valóban nagyon keményen bántam velem, de távolról se olyan okos, illetve olyan csinos, mint te. Abban azonban tényleg igazad van, hogy haragszom rád.

- Szabad-e megkérdeznem, mivel haragítottam meg annyira egy régi barátomat?

Nobu erre nem válaszolt, a tekintete azonban mélységes szomorúságot fejezett ki. Rájöttem, hogy a társasága mennyire hiányzott nekem is és végre tudatosult bennem, mennyire megbántottam őt. Átmelegedett a szívem és – noha szégyellem bevallani –, a melegséghez szájalom is párosult.

Amikor Nobu végre megszólalt, ezt mondta: – Elég nehezen sikerült kiderítenem, ki a *dannád*.

- Ha Nobu-szan megkérdezi tőlem, ki az, szívesen válaszolok.

- Nem hiszek neked. Ti, gésák nagyon tudtok titkot tartani. Szinte mindenkit megkérdeztem Gionban, ki a *dannád* és egytől egyig mind azt hazudták, hogy nem tudják. Sohase jöttem volna rá, ki az, ha nem hívtam volna meg Micsizonót egy négy szemközti találkozóra.

Micsizono, aki akkoriban ötvenéves lehetett, valóságos élő legenda volt Gionban. Nem volt kifejezetten szép, de még Nobut is jó hangulatba tudta hozni azzal, ahogyan az orrát ráncolta, vagy ahogyan köszöntötte.

- Ivóversenyt játszottam vele – folytatta Nobu – és folyton én nyertem, úgyhogy szegény Micsizono egészen elázott. Ebben az állapotában aztán bármit kérdeztem volna tőle, mindent elmondott volna.

- Mennyi munkát fektetett bele, hogy kiderítse, ki a *dannám*! – jegyeztem meg.

- Szó sincs róla. Micsizono nagyon szórakoztató tud lenni. A dolognak egyáltalán nem volt munka jellege. De szabad valamit mondanom? Nagyon lecsökkent az irántad való tiszteletem, mikor megtudtam, hogy a *dannád* egy uniformist viselő unalmas ember.

- Nobu-szan úgy beszél, mintha jogom volna megválasztanom, ki legyen a *dannám*. Az egyetlen választási lehetőségem az, hogy milyen kimonót vegyek föl. De még ekkor is...

- Tudod, miért kapott a tábornokod íróasztal melletti munkát? Mert semmilyen fontosabb feladatra nem alkalmas. Nagyon jól tudom, hogyan vezetik a hadsereget. Még a fölöttesei se bíznak meg benne! Ezzel az erővel akár egy koldussal is összeállhattál volna! Régebben nagyon szerettelek, de most...

- Csak régebben? Nobu-szan már nem szeret engem?

- Ostobákkal nem tudok mit kezdeni.

- Hogyan tud ilyen kegyetlen lenni? Azt akarja, hogy elsírjam magam? Ó, Nobu-szan! Ostoba vagyok csupán azért, mert olyan férfi a *dannám*, akit maga semmire nem becsül?

- Ó, ti gésák! Milyen zavaros fejű népség vagytok! Folyton csak a kalendáriumot bújjátok és ilyeneket mondtok: „Ma nem mehetek keleti irányba, mert a kalendáriumom szerint az balszerencsét hoz!” De ha komolyra fordul a dolog, mindjárt másképpen gondoltok!

- Még mindig jobb, mint ha becsukott szemmel várnánk az elkerülhetetlen dolgok bekövetkezését.

- Igen? Elég sokat sikerült megtudnom Micsizonótól azon az estén, amikor leittattam. Megtudtam például, hogy te az okija leánya vagy. Nem mondhatod, hogy nincs semmiféle befolyásod az életedre. És ezt a befolyást köteles vagy felhasználni, ha nem akarsz úgy

végigmenni az életem, ahogyan a döglött halakat elsodorja a folyó árja.

– Szeretném hinni, hogy az élet nem olyan folyó, amely döglött halként sodor magával bennünket.

- Nos, ha az élet egy folyó, akkor választhatunk, hol lépünk bele. A víz akárhol hajlandó szétválni. Aki nem hagyja magát, aki harcol, aki kihasználja a rendelkezésére álló lehetőségeket...

- Ha léteznek lehetőségek.

– Lehetőség mindig van, csak meg kell azt keresni! Ami engem illet, még egy lerágott almacsutkát sem hagyok veszendőbe menni. Ha már végképp nem tudok vele mit kezdeni, hát odavágom valakihez, akit utálok!

– Tehát azt tanácsolja nekem, Nobu-szan, hogy almacsutkákkal dobálódzam?

- Ne fogd fel viccesen a dolgot, hiszen világosan érted, mit akarok mondani. Mi ketten nagyon hasonlók vagyunk, Szajuri. Tudom, hogy a hátam mögött „Gyík úrnak” titulálnak, te pedig Gion egyik legszebb nője vagy. Mégis, amikor azon a szumó-rendezvényen megismerkedtünk, azt hiszem, tizennégy éves leheltem akkor, rögtön megláttam, mennyire talpraesett, életrevaló vagy.

- Szerintem Nobu-szan mindig is túlbecsült engem.

- Ebben talán igazad van. Eddig valóban azt hittem, hogy valamivel többet érz másoknál. Most azonban kiderült, hogy fogalmad sincs, merre keresd a szerencsédet. Hogy egy tábornokhoz kötöd az életedet! Én megfelelően gondoskodtam volna rólad. Ha csak eszembe jut a tábornokod, máris a fejembe fut a vér! Ha kilép az életedből, nem marad utána semmi, ami emlékeztessen téged rá. Így akarod leélni a fiatalságodat? Aki ostobán cselekszik, joggal nevezhetjük ostobának!

Ha egy ruhát túl sokszor viselnek, a szövet hamar elkopik. Mameha tanácsát követve eddig mindig igyekeztem kívülről simának mutatkozni, a simaság mögé rejteni valódi énemet. Nobu szavai azonban feltörték ezt a simaságot. Örültem annak, hogy az árnyékban álltam, mert ha Nobu látta volna, mennyire szenvedek, talán még rosszabb lett volna rólam a véleménye. Lehetséges, hogy ennek ellenére elárultam magam, mert megfogta a vállamat és egy kissé a fény felé fordította az arcomat. Amikor a szemembe nézett, egy nagyot sóhajtott, amit én eleinte a csalódás jeleként értelmeztem.

- Miért hiszem folyton, Szajuri, hogy idősebb vagy, mint amennyi valójában? – mondta.

– Néha elfeledkezem arról, hogy még mindig nagyon fiatal leányka vagy. Most pedig azt fogod mondani, hogy az előbb túl keményen fogalmaztam.

- Nem várhatom el, hogy Nobu-szan úgy viselkedjék, mintha nem volna Nobu-szan.

- Nem szeretem, ha csalódnom kell valakiben. Erről az oldalamról már ismerhetnél. Akár azért okoztál csalódást, mert még túl fiatal vagy, akár azért, mert nem az a fajta nő vagy, akinek gondoltalak, mindegy... mindenféleképpen csalódást okoztál nekem.

- Nobu-szan, kérem, ne mondjon ilyeneket! Félek, nem tudok majd megfelelni a maga követelményeinek...

- Miféle követelményeket emlegetsz? Csupán arról van szó, hogy nyitott szemmel élj! Ha nem feledkezel el kitűzött céljaidról, minden alkalmat meg fogsz ragadni, hogy közelebb kerülj hozzájuk. Egy olyan ostoba leánytól, mint Takazuru, ezt persze nem várhatom el, de...

- De hiszen Nobu-szan engem is folyton ostobának nevezett.

– Nagyon jól tudod, hogy amikor mérges vagyok, nem kell minden szavamat szó szerint venni.

- Ez tehát azt jelenti, hogy Nobu-szan nem mérges többé? Vajon meglátogat-e akkor az Icsiriki Teaházban? Vagy inkább ő hív-e meg valahová? Ma este nincs semmilyen elfoglaltságom, úgyhogy ha Nobu-szan úgy akarja, már most is együtt lehetünk.

Ekkorra megkerültük a háztömböt és ott álltunk a teaház bejárata előtt.

- Nobu akarja – mondta és kinyitotta előttem az ajtót.

Megkönnyebbült nagy sóhaj hagyta el a tüdőmet – mert sok kicsi sóhaj egyesült benne: a

csalódásé, a kudarcé, a szomorúságé és még sok minden másé.

- Ó, Nobu-szan – mondtam –, néha olyan nehezemre esik Önt megérteni.

- Engem nagyon könnyű megérteni, Szajuri. Mindössze azt nem szeretem, ha olyasmi fejt ki rám csábító hatást, ami elérhetetlennek bizonyul számomra.

Még mielőtt válaszolhattam volna, ő is belépett a teaházba és becsukta maga mögött az ajtót.

27. FEJEZET

Annyi meghívást kaptam 1939 nyarán és olyan sokszor kellett találkoznom a tábornokkal, hogy a táncelőadásokat követően reggelente gyakran úgy éreztem magam, mintha egy zsák szöveget kellene fölemelnem ahhoz, hogy föl tudjak kelni. Úgy a délután közepe tájára már elfeledkeztem arról, milyen fáradt vagyok, de akkor még azon kezdtem gondolkodni, vajon ekkora strapával mekkora jövedelemre teszek szert. Erről fogalmam sem volt, úgyhogy nagyon meglepett, amikor Anya egyszer behívott a szobájába és közölte velem, hogy egymagam többet kerestem, mint Hatszumomo és Úritök együttléve.

- Ebből az következik – közölte velem Anya –, hogy szobát kell cserélned velük.

Ezt nem valami nagy Örömmel hallottam. Hatszumomóval ugyanis úgy sikerült békességben élnem az elmúlt évek alatt, hogy igyekeztünk kitérni egymás útjából. Azzal azonban tisztában voltam, Hatszumomóban csak alszik a tigris és nem érzi megvertnek magát. Anya tervét tehát, hogy „szobát cseréljünk”, úgy fogja majd fel, hogy én elveszem tőle a szobáját.

Amikor aznap este találkoztam Mamehával, megemlítettem neki Anya tervét és hogy attól félek, Hatszumomóban ismét fellángol ellenem a gyűlölet.

- De hát ez remek – válaszolt Mameha. – Az a nő addig be nem ismeri a vereségét, amíg a vérét nem látjuk. Adjuk meg neki a lehetőséget és figyeljük meg, micsoda kalamajkát csinál majd a dologból.

A következő nap reggelén Auntie feljött hozzánk az emeletre és közölte velünk, milyen módon kell megoldanunk az áthurcolkodást. Azzal kezdte, hogy bevitt Hatszumomo szobájába és rámutatott az egyik sarokra; az kizárólag az enyém és amit én odateszek, ahhoz senkinek nem szabad hozzányúlnia. Azután Hatszumomót és Úritököt átvitte az én kisebb szobámba, és megmutatta, hogy ott ők hová tegyék a holmijukat. Ennek megtörténte után tetszésünk szerint rendezkedhet be ki-ki a saját szobájában.

Még aznap délután elkezdtem behurcolkodni az új szobámba. Azt nem mondhatnám, hogy nekem is annyi szép holmim volt, mint amennyi Mamehának lehetett az én koromban. A nemzet hangulata ugyanis gyökeresen megváltozott. A katonai kormányzat a kozmetikumokat és hasonlókat fölösleges luxusnak nyilvánította – noha tőlünk, mint a hatalmasok játékszereitől nem tagadták meg teljesen ezek használatát. Drága ajándékokról azonban szó sem lehetett többé, úgyhogy az eltelt évek alatt mindössze néhány szép kéziratkekerceset, festékdörzsölő követ és dísztányért sikerült összegyűjtenem. Volt ezenkívül még néhány sztereófotóm, amelyek szép tájakat ábrázoltak és az ezekhez való nézőke – ez tiszta ezüstből készült –, amelyet Onoe Koegoro XVII kabuki színésztől kaptam. Ezeket mind odacipeltem az Auntie által kijelölt sarokba a szépítőszereimmal, ruháimmal, könyveimmal és minden egyéb holmimmal együtt. De Hatszumomo és Úritök holmijának egy része még másnap este is ott volt az új szobámban. Amikor a harmadik napon déltájban az iskolából hazafelé bandukoltam, elhatároztam, ha Hatszumomo szépítőszerei még mindig ott sorakoznak a toalettasztalon, szólok Auntie-nak és a segítségét kérem.

Fölréve az emeletre csodálkozva láttam, hogy mind az én szobámnak, mint Hatszumomo szobájának az ajtaja nyitva van. Egy fehér kenőcsöt tartalmazó tégely törötten hevert a folyosó padlóján. Rosszat sejtettem és amikor beléptem a szobámba, kiderült, nem ok nélkül. Hatszumomo ott ült az asztalomnál, víznek látszó valamilyen folyadékot ivott – és a naplóm

olvasta!

A gésáktól elvárják, hogy a férfi ismerőseiket illetően diszkrétnek legyenek. Ezért talán nehezen érthető, hogy miért vásároltam néhány esztendővel előbb egy naplót. De nem voltam olyan ostoba, hogy olyan dolgokról is beszámoljak, amelyeket a gésáknak nem illik leírniuk. Ha egy férfiről mégis meg akartam írni valamit, kódnevet adtam neki. Nobu például a „Cu úr” nevet kapta, mert néha ilyesféle hangot hallatott. Az elnök „Há úrként” szerepelt a naplómban, mert néha mély lélegzetet vett és a levegőt hasonló hang kíséretében fújta ki a tüdejéből. Ilyenkor mindig azt képzeltem, hogy ezzel a hanggal ébredt föl mellettem. Az azonban eszembe se jutott, hogy bárki is elolvashassa valaha, amit a naplómba írtam.

- Nahát, Szajuri, de örülök, hogy látlak! – kiáltott fel Hatszumomo. – Alig vártam, hogy megmondhassam neked, mennyire élvezetes olvasmány a naplód... és a stílusod is nagyszerű. A kalligráfiád ugyan nem valami szép, de...

- Elolvasta, mit írtam az első oldalra?

- Nem emlékszem, hogy elolvastam volna. Nos, lássuk csak. „Bizalmas”. Ez is jó példa arra vonatkozóan, amit a kalligrafálásodról mondtam.

- Hatszumomo, kérem, tegye le azonnal a naplómát és hagyja el a szobámat.

- Ezt a félreértést! Hiszen én csak segíteni akarok neked, Szajuri. Mindjárt magad is rá fogsz jönni. Például miért adad Nobu Toshikazunak a „Cu úr” nevet. Ez sehogyan sem illik hozzá. Szerintem jobban illett volna hozzá a „Hólyag úr” vagy az „Egykarú úr” elnevezés. Mi erről a véleményed? Nyugodtan megváltoztathatod az elnevezését és még hálásnak sem kell érte lenned.

- Fogalmam sincs, miről beszél, kedves Hatszumomo. Noburól egy szót sem írtam a naplómban.

Hatszumomo egy nagyot sóhajtott, ezzel jelezve, milyen ügyetlen hazudozónak tart. Aztán nyugodtan tovább lapozott a naplómban. – Ha nem Nobu az, akiről írtál, kérlek, mondd meg a nevét annak a férfinak, akiről ez a rész szól. Nos, lássuk csak. Aha, itt van: „Cu úr arca néha elvörösödik a dühtől, ha egy gésa megbámulja. Én azonban bármennyi ideig nézhetem, rám nem haragszik meg. Azt hiszem, ez onnan adódik, hogy én a bőrét és a karjának a hiányát nem találom olyan visszataszítónak, mint más lányok”. Ha tehát ez nem Nobu, akkor van valaki, aki pontosan ugyanolyan, mint ő. Kérlek, mutasd be őt nekem. Kíváncsi volnék, mennyi közös tulajdonságuk lehet még.

Ekkorra már nagyon megfájdult a szívem – nem tudom ennél jobban leírni azt, amit éreztem. Kiderült ugyanis, a titkaim nemcsak egyszerűen napvilágra kerültek, hanem hogy ebben a saját ostobaságom volt a ludas. Sajnos, csakis magamat szidhattam, amiért a naplómát elől hagytam és így Hatszumomo hozzáférhetett. Az az üzlettulajdonos, aki nyitva hagyja a kirakatot, aligha okolhat másokat, ha a szél elhordja onnan az áruját.

Odamentem Hatszumomóhoz, hogy elvegyem tőle a naplómát, ő azonban fölkelt az asztaltól és a melléhez szorította azt. A másik kezében azt a poharat tartotta, amelyről azt hittem, víz van benne. Most azonban megtudtam, hogy szakés poharat tart a kezében. Hatszumomo részeg volt.

- Szajuri, természetesen megértem, hogy vissza óhajtod kapni a naplódát és természetesen vissza is fogom adni azt – folytatta. Közben azonban a naplóval a kezében az ajtó felé tartott. – Azonban még nem olvastam végig. Így aztán magammal viszem a szobámba. Gondolom, ez még mindig jobb a számodra, mintha Anya kezébe adnám. Nem hiszem, hogy kitörő örömmel olvasná a róla írt részeket.

Már említettem, hogy a folyosón egy törött tégely hevert. Ez Hatszumomóra vallott. Ha rendetlenséget csinált, még azzal sem strapálta magát, hogy szóljon a szolgálóknak, takarítsák el utána a disznóolt. De most megkapta, amit megérdemelt. Valószínűleg elfeledkezett a törött tégelyről és belelépett, amire sikoltott egyet. Észrevettem, hogy a lábára néz és egy nagyot sóhajt, de aztán tovább ment.

Amikor Hatszumomo a naplómmal a kezében eltűnt a szobájában, szinte pánikba estem.

A legszívesebben utána rohantam volna, hogy kitépjem a kezéből. De aztán eszembe jutott, amit a szumó-versenyeken láttam. Nem szabad utána rohannom. Ehelyett meg kell várnom, amíg lenyugszik, amikor már biztonságban érzi magát, hogy ő lett a győztes. Majd akkor ragadom ki a trófeát a kezéből, amikor már nem számít rá. Ezt nagyszerű ötletnek találtam mindaddig, amíg eszembe nem jutott, hogy hiszen el is rejtheti egy olyan helyre, ahol nem találom meg.

Amikor becsukódott mögöttem az ajtó, odamentem az ajtó elé és halkán ezt mondtam:

– Hatszumomo-szan, elnézést kérek, amiért az imént elvesztettem a türelmemet. Megengedi, hogy bemenjek?

– Nem, nem engedem meg.

Egy résnyire mégis sikerült kinyitnom az ajtót. A szobában iszonyatos volt a rendetlenség, mert Hatszumomo részegségében mindent szanaszét dobált. A naplóm ott feküdt az asztalon, miközben Hatszumomo borogatást tett a lábára. Azt még nem tudtam, hogyan vonom el róla a figyelmét, de elhatároztam, a naplóm nélkül nem hagyom el a szobát.

Bármennyire patkánytermészete volt is Hatszumomónak, ostobának nem lehetett nevezni. Ha józan lett volna, meg sem próbálom túljárni az eszén. De figyelembe véve az akkori állapotát... A padlón ott heverték szanaszét az alsóruhái, parfümös üvegei és még sok minden, amit részegen szétszórta. Szekrényének nyitva volt az ajtaja és megláttam azt a kis széfet, amelyben az ékszereit szokta tartani. Ezek közül egyesek szintén a padlón heverték. De azután az egyik ékszeren, amely olyan volt, mint a sötét égen világító egyetlen csillag, megakadt a szemem.

Az obiba tűzhető smaragd bross volt. Ugyanaz, amelynek az ellopásával vádolt néhány évvel azelőtt. Azon az éjszakán történt ez, amikor rajtacsíptem őt a fiújával. Azt hittem, hogy a brosst az életben soha többé nem fogom látni. Most azonban egyenesen odamentem a szekrényhez és kiemeltem a brosst a többi ékszer közül.

- Micsoda nagyszerű ötlet! – kiáltott fel Hatszumomo. – Csak úgy odasétál a szekrényhez és elloppja az egyik ékszeremet. Pedig igazán jobban esne, ha nem lopná el, hanem kifizetné az árát.

- Nem is tudja, mennyire tetszik nekem az ötlet! – válaszoltam. – Mondja meg, mennyit kér érte?

Közben odasétáltam Hatszumomóhoz és felmutattam neki a brosst. Addig sugárzó mosolya egyszerre lehervadt és szinte kábán ült a helyén. Kihaszználva az alkalmat fölvettem az asztalról a naplóm. Fogalmam sem volt, hogy Hatszumomo hogyan fog reagálni erre, azonban kísértéltem az ajtón és azt halkán becsuktam magam mögött. Először arra gondoltam, rögtön megmutatom Anyának, mit találtam, de hamar rájöttem, hogy a naplómmal a kezemben igazán nem kereshetem fel Anyát. Ezért gyorsan kinyitottam a folyosón azt a szekrényt, amelyben a mindenkori évszaknak megfelelő ruhákat kellett tartanunk és gyorsan bedugtam a naplót két ruha közé. Az egész mindössze néhány másodpercig tartott, közben mégis féltem, hogy Hatszumomo bármelyik pillanatban kiléphet és megláthatja, hová tettem a naplót. Becsukva a szekrényajtót gyorsan a szobámba osontam és elkezdtem nagy lendülettel nyitogatni és csukogatni a toaletszekrényem fiókjait, hadd higgye Hatszumomo, hogy oda rejtettem el a naplóm.

Amikor kiléptem a folyosóra, Hatszumomo szobájának nyitott ajtajából figyelt engem és apró mosoly játszadozott az ajka körül, mintha nagyon mulatságosnak találná a helyzetet. Én úgy tettem, mint aki súlyos gondokkal küzd – ez nem is esett nehezemre – és a brossal a kezemben Anya szobájába mentem, ahol azt letettem elé az asztalra. Anya félretette az újságot, amit olvasott és a szeme elé emelte a brosst.

- Nagyon szép darab – jelentette ki. – De azt hiszem, hogy a feketepiacon manapság nem adnának valami sokat érte.

- Azt hiszem Hatszumomo nagyon nagy árát fog adni érte, Anya – mondtam. – Emlékszik arra a brossra, amelyet évekkal ezelőtt állítólag elloptam tőle és amelynek az árával megnövelte az adósságomat? Ez a bross az. Ott találtam Hatszumomo szobájában az ékszeres doboza mellett.

Hatszumomo közben bejött Anya szobájába és a hátam mögé állt. Ezt mondta: – Azt hiszem, Szajurinak igaza van. Ez az a brosz, amelyet már olyan régen elvesztettem! Vagy legalábbis ugyanolyannak látszik. Azt hittem, soha többé nem fog már előkerülni.

- Valóban nehéz valamit megtalálni, ha az ember örökké részeg – szóltam közbe. – Ahhoz, hogy megtalálja, elég lett volna alaposabban megnéznie az ékszeres dobozát.

Anya letette a brosst az asztalra és kérdően nézett az előtte álló Hatszumomóra.

- A toaletszekrényben találtam meg. Ott rejtette el – szólalt meg Hatszumomo.

- Mit kerestél a toaletszekrényben? – kérdezte szigorúan Anya.

- Tulajdonképpen nem akartam erről beszélni, Anya, de Szajuri valamit az asztalán felejtett és én igyekeztem azt úgy elrejtetni, hogy neki ne legyen abból baja. Tudom, hogy tulajdonképpen rögtön meg kellett volna mutatnom Önnek, Anya, mert Szajuri még tavaly elmondta nekem, hogy naplót vezet és meg is mutatta azt. Egyes férfiakra nagyon csúnya dolgokat írt bele és ami azt illeti, Anya, Önről is van néhány nem éppen hízelgő megjegyzés a naplóban.

Ezt akár le is tagadhattam volna, a jelen esetben ez lényegtelen volt. Semmit nem változtatott volna azon, hogy Hatszumomo bajban van. Tíz évvel ezelőtt, amikor az okijában még az ő jövedelme volt a legnagyobb, talán bármivel megvádolható volt és ő neki adott igazat. Ha azt mondta volna, hogy fölfaltam szobájának a tatamijait, Anya még azoknak az árát is följegyezte volna tartozásaim közé. Azóta azonban már más szelek fűjdogáltak. Hatszumomo karrierje leáldozóban volt, az én csillagom pedig fölfelé ívelt. Az okija leánya és első számú gésája voltam már. Szerintem Anyát valójában nem is érdekelte, kinek van igaza.

- Nincsen semmiféle napló, Anya. Hatszumomo csak kitalálta az egészet – mondtam.

- Úgy? Kitaláltam? – dühöngött Hatszumomo. – Megkeresem azt az átkozott naplót és ha Anya elolvassa, majd rájön, kinek van kettőnk közül igaza.

Hatszumomo nagy dérral-dúrral átment a szobámba, nyomában Anyával. A folyosó padlója merő egy piszok volt. Hatszumomo nemcsak belelépett a törött téglába, aminek nyomán vérzett a lába, hanem a krémet és a vért a lábnyomaival még szét is hordta mindenfelé: a folyosón, a lépcsőházban, de még a saját tatamijait, valamint Anyáéit és az enyémet is bepiszkolta. Amikor bekukkantottam a szobámba, ott térdelt az öltöző asztalkám mellett, sorra kihúzogatva a fiókjait. Kissé csalódottnak látszott.

- Miféle naplóról fecseg Hatszumomo? – kérdezte tőlem Anya.

- Ha létezik ilyen napló, Hatszumomo meg fogja találni – válaszoltam.

Ezt hallva Hatszumomo az ölébe ejtette a kezét és fölnevetett, mintha az egész pusztán játék lett volna és őt az orránál fogva vezettetem volna.

- Hatszumomo – közölte Anya –, fizesd meg Szajurinak annak a brosznak az árát, amellyel ártatlanul vádoltad. Továbbá nem akarok látni az okijában összevérzett tatamikat. Ezeket kicseréltetem és az árakat neked kell kifizetned. Ez a nap eddig igen költségesnek bizonyult a számodra, pedig még csak dél van. Csináljam-e meg máris az elszámolást, vagy várjunk vele estig, hátha újabb tételek jönnek még hozzá?

Nem tudom, Hatszumomo megértette-e, amit Anya mondott, mert olyan arckifejezéssel nézett rám, amilyent még nem láttam rajta soha.

Ha valaki fiatalasszony koromban megkérdezte volna tőlem, mikor következett be fordulópont Hatszumomóval való kapcsolatomban, azt mondtam volna, hogy a *mizuage* volt a fordulópont. Ez annyiban igaz ma is, hogy a *mizuage* emelt engem olyan magas polcra, ahol Hatszumomo áskálódásai már nem érhetek el. Ettől azonban még akár öreg korunkig is békésen éldegélhettünk volna egymás mellett, ha nem jött volna közbe semmi más. Ez az oka, hogy a valódi fordulópont azon a napon következett be, amikor Hatszumomo fölfedezte a naplóm, én pedig megtaláltam azt a brosst, amelynek az ellopásával vádolt.

Magyarzatképpen hadd mondjak el valamit, amit egykor Jamamoto Iszoroku admirális mondott az Icsiriki Teaházban. Nem állíthatom, hogy az admirálisnak jó ismerőse lettem volna – őt általában a Japán Császári Haditengerészet atyjának nevezték –, de több ízben alkalmam volt

részt venni az estélyein. Nem volt magas ember, de hát a dinamit sem nagy terjedelmű valami. Az admirális megérkezése után a zajsztint általában jelentősen megnövekedett. Azon az estén az admirális és egy másik férfi az ivászatverseny utolsó fordulója előtt abban egyeztek meg, hogy aki veszít, a legközelebbi gyógyszerárba vágat és ott egy kondomot vásárol. A vásárlásnak csupán a patikus elképesztése volt a célja, más célja nem volt. Az admirális nyert, a társaság nagy éljenzésben tört ki és lelkesen tapsoltak.

Nagyon helyes, hogy nem maga vesztett, admirális – szólalt meg az egyik vendég. – Képzeld el azt a szegény patikust, amint fölnéz és azt látja, hogy a pult másik oldalán maga Jamamoto admirális áll!

Ezt mindenki nagyon mulatságosnak találta, az admirális azonban erre azt válaszolta, hogy ő egy percig sem kételkedett a győzelmében.

- Ó, ne próbálja ezt elhíttetni – tiltakozott az egyik gésa. – Időnként mindenkire rájár a rúd! Még Önre is, admirális!

- Abban igaza van, hogy időnként mindenki veszít. Rám azonban ez nem érvényes.

Ezt a megjegyzést jó néhányan nyilvánvalóan arrogánsnak tekintették. Én azonban nem tartoztam közéjük. Olyan embernek láttam az admirálist, aki valóban hozzá van szokva, hogy mindig a győztes oldalon áll. Aztán valaki megkérdezte, mi a sikerének a titka. Az admirális így válaszolt:

- Sohasem az a céltom, hogy legyőzzem azt, akivel küzdök. Mindig arra törekszem, hogy aláássam az önbizalmát. Aki kételkedik önmagában, nem tud teljes erővel a győzelemre koncentrálni. Két férfi között csak akkor áll fenn erőegyensúly... igazi egyensúly, ha egyforma az önbizalmuk.

Első hallásra ezt nem értettem meg, de azt követően, hogy a napló miatt összevesztem Hatszumomóval, ő kezdte elveszíteni az önbizalmát. Világos lett előtte, hogy Anya soha többé nem fog az ő pártjára állni. Úgy érezhette magát, mint egy ruha, amelyet kivettek a jó meleg szekrényből és kitétek a szabadba, ahol a nap, az eső és a szél majd idővel teljesen tönkreteszti.

Ha Mameha tudomást szerzett volna arról, hogy én így magyarázom Hatszumomo viselkedését, bizonyára komolyan ellenkezett volna. Őneki egészen más volt a véleménye Hatszumomóról. Olyan nőnek tartotta, aki hajlamos az önsors rontásra és nekünk csak hagynunk kell, hogy a maga módja szerint haladjon előre a pályáján. Lehetséges az is, hogy Mamehának lett volna igaza. Annyi biztos, hogy a *mizuagém* óta eltelt esztendőkből Hatszumomo egyre inkább jellembeteg lett – amennyiben ilyen betegség létezik. Egyre jobban elhatalmasodott rajta az alkoholizmus és dühkitöréseinek nem tudott többé parancsolni. A kegyetlenséget eddig arra használta, hogy az ellenségeit porig alázza, nem csapkodott vele találomra ide-oda. Hatszumomo mintha elfeledkezett volna róla, kik az ellenségei, esetenként még szegény Úritökbe is belekötött. A teaházakban néha még azokra a férfiakra is sértő megjegyzéseket tett, akiket szórakoztatnia kellett. Az is hátrányára vált, hogy nem volt már olyan szép, mint régebben. A bőre viaszossá vált, az arca felpuffadt. Ámbár az is lehetséges, csak én láttam ilyennek. Előfordulhat például, hogy egy fának a törzse sokáig szép marad, de ha megbetegszik a levelek vagy az ágak megbarnulnak, a törzset magát is csúnyábbnak találjuk, mint azelőtt.

Köztudomású, hogy a megsebzett tigris egyike a legveszedelmesebb állatoknak. Mameha ezért ragaszkodott ahhoz, hogy a következő hetekben maradjunk Hatszumomo nyomában. Ugyanis egyáltalán nem lett volna meglepő, ha Hatszumomo megkeresi Nobut és beszámol neki arról, mit olvasott róla a naplómban és elmondja azt is, milyen titkos érzelmeket táplálok az elnök iránt, hiszen Nobu rögtön rájönne, hogy „Há úr” nem lehet más, mint az elnök. Mamehának azonban az volt a legfontosabb, hogy minél jobban megnehezítse Hatszumomo életét.

- Ha ketté akarsz törni egy deszkát – oktatott ki Mameha az csak az első lépés, hogy megrepeszted közepén. Utána teljes erővel ugrálnod kell rajta mindaddig, amíg valóban kettétörök.

Így azután azoknak az estéknek a kivételével, amikor foglalt volt, Mameha sötétedés táján mindig beállított az okijába és csak akkor távozott, amikor becsukódott az ajtó Hatszumomo mögött. Én is Mamehával együtt indultam, minthogy azonban nem mindig sikerült mindkettőnknek a nyomában maradnunk, azon igyekeztünk, hogy legalább az egyikünk követni tudja őt. Az első estén Hatszumomo úgy tette, mintha ezt nagyon mulatságosnak találná. Ám a harmadik-negyedik este vége felé látszott rajta, nagyon bosszús és még azokkal a férfiakkal se tudott igazán vidám lenni, akiket szórakoztatnia kellett volna. Aztán a következő héten az egyik utcán hirtelen sarkon fordult és felénk tartott.

– Nos, a kutyák szokták hűségesen követni a gazdájukat – mondta. – Maguk pedig mindenhová követnek engem. Ebből arra következtetek, hogy magukat kutyákként kell kezelnem. Óhajtják, hogy megmutassam, mit csinálók az olyan kutyákkal, amelyeket utálok?

Ezt mondva visszakézből pofon vágta Mamehát. Én erre felsikoltottam, ami valószínűleg rádöbentette Hatszumomót arra, mit is tett. Egy pillanatig égő tekintetet vetett rám, majd a tűz kialudt a szemében és tovább állt. Az utcán sétálok mind észrevették, mi történt és többen odajöttek, megkérdezve, nem történt-e valami baja Mamehának. Mameha megnyugtatta őket, nincs semmi baja, majd ezt mondta:

– Szegény Hatszumomo! A doktornak alighanem igaza lesz. Előbb-utóbb egészen elveszti az eszt.

Ilyesmit ugyan semmiféle doktor nem mondott, de a mondásnak megvolt az a hatása, amelyre Mameha számított. Gionban elkezdtek sutogni, hogy egy doktor szerint Hatszumomo nem egészen beszámítható.

Hatszumomónak hosszú éveken át a jó barátja volt egy híres kabuki színész, Bando Shodzsiro VI. Ez a színész úgynevezett *onnagata* volt, vagyis a darabokban mindig női szerepeket játszott. Egy interjú alkalmával azt mondta, Hatszumomót tartja a legszebb nőnek, akit valaha látott és hogy a színpadon gyakran utánozza a viselkedését annak érdekében, hogy minél vonzóbbnak hasson. Érthető tehát, hogy Hatszumomo minden alkalommal igyekezett találkozni vele, valahányszor a színész Kiotóba jött.

Egy délután megtudtam, hogy Shodzsiro aznap este a Pontocso nevű gésakörzetben levő teaházat látogat meg. Ez a körzet a Gion határát alkotó folyó túloldalán fekszik. Erről akkor szereztem tudomást, amikor hadba induló tengerésztsztekét búcsúztattunk. A tea-szertartás végeztével hazarohantam az okijába, de Hatszumomo addigra már felöltözött és eltávozott. Azt a trükköt alkalmazta, amit már én is kipróbáltam: a kelletténél sokkal korábban indult el, hogy ne követhessük őt. Sürgősen közölni akartam Mamehával is, amit megtudtam, ezért a lakására siettem. Ott kiderült, egy fél órával előbb elment „imádkozni”. Ez azt jelentette, hogy meglátogatott egy kicsi templomot, hogy ott imádkozzék azon három picike szobor előtt, amelyek felállítására ő adta a pénzt. A dzsizo szobrokkal a halott gyermekek lelkei előtt tisztelegnek a japánok. Mameha esetében ez azt a meg nem született három gyermeket jelentette, akiket a báró óhajára kénytelen volt elvetetni. Ha nem erről lett volna szó, elmehettem volna őt megkeresni, a jelen esetben azonban kénytelen voltam tiszteletben tartani bánatát. Sőt arra is gondolhattam, talán nem is akarja, hogy tudjam, hová ment. Ezért leültem a szobájában és megteáztam, mialatt reá várahoztam. Végül kissé bánatosan ugyan, de megérkezett Mameha. Nem akartam rögtön a tárgyra térni, úgyhogy egy kissé elcsevegtünk a Korszakok Ünnepeiről, ahol Mamehának a közeljövőben Muraszaki Shikibu asszonyt, a Gendzsi Történet szerzőnőjét kellett alakítania. Amikor azután Mameha már nem a barna teáját iszogatta – Tatszumi ugyanis megpörkölt levelekből készítette a teát –, hanem félig mosolyogva rám nézett, elmondtam neki, mire jöttem rá aznap délután.

– Remek! – állapította meg. – Hatszumomo elmegy szórakozni és közben azt hiszi, hogy végre megszabadult tőlünk. Shodzsiro bizonyára estélyt rendez a tiszteletére és Hatszumomo szinte újjászületettnek érzi majd magát. Aztán azt kell majd tapasztalnia, hogy besétálsz az utcáról, mint valami rossz szellem és teljesen elrontod az estét. – Ha figyelembe veszem,

milyen kegyetlenül bánt velem mindig Hatszumomo és mennyire gyűlöltem őt, nem lett volna csoda, ha lelkesen fogadom Mameha tervét. De valami miatt úgy éreztem, nem tudnék örülni annak, hogy Hatszumomót ezen a módon alázzam meg. Eszembe jutott egy kora gyermekkori élményem, amikor a részegen dülöngélő házunk közelében levő tóban fürödtem és hirtelen égő fájdalmat éreztem a vállamban. Odanéztem és láttam, hogy egy darázs csípett meg, amely éppen távozni készül a bőrömről. Ész nélkül felsikoltottam, fogalmam nem lévén, mit is csináljak. Az egyik fiú azonban egy szempillantás alatt fölkapta a darazsat és a szárnyainál fogva egy kődarabra tette, hogy agyonüti. Minthogy a darázs csípés kegyetlenül fájt, nem éreztem iránta semmi irgalmat. Az azonban nagy lelki fájdalmat okozott, hogy láttam, milyen reménytelenül küzd szegény darázs az életéért. Most hasonló érzés kerekedett felül bennem Hatszumomo iránt.

Este kilenc tájban áthaladtunk a Pontocso körzetbe átívelő hídon. Gionnal ellentétben, amely elég sok háztömbből áll, Pontocso a folyó mellett haladó egyetlen utcácskát tartalmaz. Az alakja miatt „angolna-csőnek” szokták csúfolni. Az őszi levegő már egy kissé csípős volt, a rendezvényt mégis a szabad ég alatt tartották meg. A helyszín a folyó fölé épített, cölöpökön álló veranda volt. Senki sem figyelt oda ránk, amikor a verandára kivezető üvegajtón át kiléptünk oda. A lámpások szépen megvilágították az asztalokat, a folyó szemközti partján pedig gyönyörűen tükröződtek a szemközti vendéglő fényei. Mindenki Shodzsirót figyelte, aki szokásos éneklő hangján valamilyen történetet mesélt el. Hatszumomo közben észrevett bennünket és az arckifejezése rendkívül komorrá vált. Ez annál is feltűnőbb volt, mert a többiek mind mosolyogtak.

Mameha közvetlenül Hatszumomo mellé térdelt le, amit én meglehetősen merész dolognak tartottam. Én a veranda másik oldalán helyezkedtem el egy kedves idősebb férfi mellett, akiről utólag kiderült, hogy a híres koto-játékos, Tacsibana Zenszaku. Régi recsegős normál lemezei még ma is a birtokomban vannak. Ezen az estén jöttem rá, hogy Tacsibana tulajdonképpen vak. Függetlenül attól, milyen céllal érkeztünk, teljesen kielégített volna a vele való beszélgetés. Nagyon vonzó embernek bizonyult és érdekes dolgokat mondott. Megkezdett beszélgetésünket azonban egyhamar óriási hahota szakította félbe.

Shodzsiro remekül tudott utánozni mindent és mindenkit. Vékony volt, mint egy faág, lassan mozgó, elegáns ujjai voltak és igen hosszú arcának vonásait rendkívül mértékben tudta megváltoztatni. Még a majmokkal is el tudta volna hitetni, hogy közülük való. Amikor megismerkedtem vele, éppen a mellette ülő, ötven év körüli gésát utánozta. Nőies viselkedése folytán – lebiggyesztett ajkak, szemforgatás – nagy hasonlóságot sikerült elérnie. Meglepetésemben azt se tudtam, hogy merjek-e nevetni, vagy inkább rejtsem el az arcomat. Shodzsirót színpadon már láttam, de élőben még sokkal jobbnak bizonyult.

Tacsibana felém hajolt és ezt kérdezte: – Mit csinál most?

– A mellette ülő idősebb gésát utánozza.

- Értem. Az bizony Icsivari – állapította meg Tacsibana. Aztán megveregette a hátamat, hogy felhívja a figyelmemet mondandójára. – A Minamiza Színház igazgatója – mondta és az asztal alatt, ahol a többiek nem láthatták, feltartotta a kisujját. Japánban a kisujj feltartása férfi vagy női „szeretőt” jelent. Tacsibana tehát azt közölte velem, hogy az Icsivari nevű idősebb gésa az igazgató szeretője. Az igazgató szintén jelen volt és ő még hangosabban nevetett, mint a többiek.

Egy pillanattal később Shodzsiro az egyik ujját bedugta az orrába. Erre a közönség olyan nevetésbe tört ki, hogy a veranda megreszketett tőle. Akkor még nem tudtam, hogy orrának piszkálása Icsivari megrögzött szokása volt. Ő mélyen elpirult és kimonójának ujjába rejtette arcát. Shodzsiro, aki már mélyen a szakés pohár fenekére nézett, ezt is utánozta. A nézőközönség udvariasan fölnevetett, de úgy láttam, hogy ezt tulajdonképpen csak Hatszumomo találta valóban mulatságosnak. Shodzsiro előadása ugyanis már átlépte a kegyetlenség felé vivő határvonalat. Ezt már a színházigazgató is megsokallta és megszólalt: – Shodzsiro-szan, takarékoskodjék az energiájával, hiszen holnap is lesz előadás. Egyébként tudja-e, hogy Gion egyik legjobb táncosnőjének a közelében ül? Javaslom, kérjük meg, táncoljon valamit nekünk.

Az igazgató természetesen Mameháról beszélt.

- Az egekre, csak ezt ne. Nem óhajtok most semmiféle táncot nézni – ellenkezett rögtön Shodzsiro. Később rájöttem, mindig ő maga akar a társaság középpontja lenni. – Egyébként is, nagyon jól szórakozom. Nem kell a tánc.

- Shodzsiro-szan nem szalaszthatjuk el az alkalmat, hogy táncolni lássuk a híres-nevezetes Mamehát – vágott vissza az igazgató, akinek a hangja ezúttal nagyon komoly volt. Néhány gésa is Mameha táncát akarta látni, úgyhogy végül sikerült rábeszélni Shodzsirót, kérje meg Mamehát, táncoljon. A kérést azonban olyan ügyefogyottan adta elő, mintha iskolásfiú volna. Hatszumomo ettől láthatóan rosszkedvű lett. Egyre több szakét töltött Shodzsirónak és önmagának is. Egymásra vetett tekintetük azt fejezte ki, hogy az estéjük el van rontva.

Az egyik felszolgálót elküldték egy shamisenért, egy gésa felhangolta azt és felkészült arra, hogy kísérje Mameha táncát, Mameha a háttérfüggöny előtt helyezkedett el és néhány nagyon rövid táncot adott elő. Azt mindenki elismerte, hogy Mameha nagyon szép nő, de azt csak kevesen mondták róla, hogy szebb, mint Hatszumomo. Éppen ezért nem tudnám megmondani, mi volt az, amivel Mameha hatást tett Shodzsiróra. Lehetséges, hogy talán túl sok szakét ivott, vagy Mameha csodálatos táncra fogta meg – tudniillik Shodzsiro maga is táncos volt. A lényeg: amikor Mameha visszajött közénk, látszott, hogy Shodzsiro egészen el van tőle ragadtatva és rögtön megkérte, foglaljon helyet mellette. Amikor Mameha leült, szakét töltött neki és hátat fordított Hatszumomónak, mintha csak a jelentéktelen gésajelöltek egyike volna.

Láttam, hogy Hatszumomo összeszorítja a fogait és a szemei is a felére szűkülnek. Ami Mamehát illeti, még sohasem láttam, hogy olyan szándékosan flörtölt volna valakivel, mint most Shodzsiróval. A hangja lágyan duruzsoló lett, a tekintete pedig ide-oda röpködött a színész arca és mellkasa között. A kezét néha végighúzta a torka előtt, mintha az ottani piros foltot akarná eltakarni vele. Piros folt ugyan nem volt ott, a mozdulat azonban annyira meggyőző volt, hogy szinte mindenki látni vélte a foltot. Ekkor azonban az egyik gésa megkérdezte Shodzsirót, kapott-e hírt Badzsuri-szanról.

- Badzsuri-szan elhagyott engem! – jelentette ki drámai hangon Shodzsiro.

Fogalmam sem volt róla, kiről beszél Shodzsiro, de Tacsibana, az idős koto-játékos suttogva elmagyarázta nekem, hogy Badzsuri-szan Basil Rathbone angol színész japán neve. Be kell vallanom, hogy akkoriban teljesen ismeretlen volt előttem mindkét név. Mint később megtudtam, Shodzsiro néhány évvel előbb Londonban járt és ott kabuki-előadást tartott. Basil Rathbone-t annyira megragadta az előadás, hogy egy tolmács segítségével holmi barátságféle alakult ki közöttük. Nos, bármennyire vonzónak találta is Shodzsiro az olyan nőket, mint Hatszumomo és Mameha, valójában homoszexuális volt. Éppen ezért köznevetség tárgyává vált azáltal, hogy örökké panaszkodott Badzsuri-szanra, amiért az nem hajlandó érdeklődést mutatni iránta.

A gésa halkan ezt válaszolta: – Szomorúság tölt el egy szépen indult románc halála.

Hatszumomo kivételével mindenki fölnevetett. Hatszumomo továbbra is mogorván tekintett Shodzsiróra.

- Mindjárt megmutatom, hogy köztem és Badzsuri-szan között mi a különbség – mondta Shodzsiro, majd fölállt és megkérte Mamehát, hogy menjen át vele a helyiség egy olyan részébe, ahol több a szabad hely.

- Amikor végeztem a munkámmal, ilyen vagyok – mondta és átsasszézott a helyiség egyik végéből a másikba, miközben a legyőzőjét hamiskásan ide-oda lengette. – Badzsuri-szan pedig a munkája befejezése után így tesz – mondta és mindenki legnagyobb meglepetésére megragadta Mamehát és összevissza csókolta. A helyiségben mindenki nagyokat nevetett és tapsolt. Csak Hatszumomo maradt továbbra is komor.

- Mit csinált? – kérdezte tőlem halkan Tacsibana. Azt hittem, hogy senki se hallotta meg a kérdését, ám mielőtt válaszolhattam volna, Hatszumomo mérgesen felkiáltott: – Bohócot csinált magából!

- Valld be, Hatszumomo-szan, hogy féltékeny vagy! – közölte Shodzsiro.

- Persze, hogy féltékeny! – kontrázott Mameha. – De most ugyanúgy kell megcsókolnod őt is, mint az előbb engem! Ez a tisztességes eljárás.

Shodzsiro csak nagy nehezen tudta elérni, hogy Hatszumomo felálljon a helyéről, majd ugyanúgy átölelte, mint előzőleg Mamehát és előrehajolt, hogy megcsókolja. De rögtön hátra is hőkölt és odakapott az ajkához. Hatszumomo nyilvánvalóan megharapta. A harapás ahhoz nem volt elég erős, hogy vérezzék, de ahhoz igen, hogy fájjon. Hatszumomo dühében a fogát vicsorította, a szeméből csak úgy sütött a rosszindulat. Aztán egyszer csak visszakézből pofon akarta ütni a színészt. Karja valószínűleg az elfogyasztott sok szaké miatt nem egészen engedelmeskedett az akaratának, mert a pofon egy kissé félrecsúszott és inkább a fejét, mint az arcát érte.

- Mi történt? – kérdezte ismét Tacsibana. A terem halálos csöndjében a kérdés úgy hangzott, mintha valahol csengő szólalt volna meg. Nem válaszoltam, de amikor felhangzott Shodzsiro nyögése és Hatszumomo szaggatott lélegzése, alighanem ő is megértette, mi történhetett.

- Hatszumomo-szan, kérem – mondta Mameha halálosan nyugodtan –, nagyon kérem, csillapodjék le.

Azt nem tudom megmondani, hogy Hatszumomo teljesen elvesztette-e már az önuralmát, vagy Mameha azt szándékozta-e elérni, ami valójában bekövetkezett. Hatszumomo ugyanis teljes erővel nekiesett Shodzsirónak és püfölte, ahol csak érte. Azt hiszem, pillanatnyi örület vett rajta erőt. A színházigazgató fölkelt a helyéről és odarohant Hatszumomóhoz, hogy megakadályozza a további ütlegetésben. Mamehának közben sikerült eltűnnie, majd néhány pillanat múlva a teaház úrnőjének társaságában tért vissza. A színházigazgatónak ekkorra sikerült hátulról lefognia Hatszumomót. Azt hittem, ezzel vége a jelenetnek, ekkor azonban Shodzsiro olyan hangerővel kiáltott fel, hogy még a folyó túlsó vége is visszahangzott.

– Hiszen maga egy szörnyeteg! Miért harapott belém?

Fogalmam sincs, mi lett volna a további fejlemény, ha a teaház úrnője nem őrizte volna meg tökéletesen az önuralmát. Elkezdte Shodzsirót csitítgatni, de közben intett a színházigazgatónak, hogy vigye el Hatszumomót. Mint később megtudtam, az igazgató nem a teaház egy másik helyiségébe vitte őt, hanem egyszerűen kirakta az utcára.

Hatszumomo aznap éjszaka nem tért vissza az okijába. Amikor a nap folyamán mégis hazatért, erős szájszagot árasztott és a haja is rendetlen volt. Rögtön bement Anya szobájába és hosszú ideig tárgyalt vele.

Néhány nappal később Hatszumomo kiköltözött az okijából. Az Anyától kapott egyszerű gyapotruhában távozott, a haja lelógott a válláig. A holmijait és az ékszereit egy táskában vitte magával. Senkitől nem búcsúzott el. Nem önként távozott, hanem Anya dobta ki. Mamehának az volt a véleménye, hogy Anya tulajdonképpen már évek óta szeretett volna megszabadulni tőle. Függetlenül attól, hogy ez igaz-e vagy sem, Anya bizonyára örült a távozásának. Hatszumomo ugyanis már nem keresett annyit, mint régebben és a nehéz háborús években sokat számított, hogy egy éhes szájjal kevesebbet kellett jóllakatnia.

Ha Hatszumomóról nem tudta volna Gionban mindenki, milyen gonosz tud lenni, talán még ezek után is befogadta volna valamelyik okija. Így azonban senkinek nem kellett.

Nem tudom, végül is mi lett Hatszumomóval. A háború után néhány esztendővel azt hallottam, hogy prostituáltként tengeti életét a Mijagava-cso körzetben. Nem tartózkodhatott ott sokáig, mert még aznap este, amikor ezt hallottam, ugyanabban a társaságban egy férfi azt mondta, hogy ha Hatszumomo valóban ott prostituált, elmegy, megkeresi és segít rajta. De nem sikerült megtalálnia. Az évek során valószínűleg halálra itta magát. Nem ő volt az első gésa, aki így végezte az életét.

Mint ahogyan egy férfi is lassan megszokja a sántítást, mi is hozzászoktunk már Hatszumomónak az okijánkban való jelenlétéhez. Csak évek múltán jöttünk rá, mennyi mindenben akadályozott meg bennünket a jelenléte. Az általa okozott sebek csak ennyi idő

múlva kezdtek begyógyulni. A cselédek például tudták, hogy ha ő otthon van, akkor előbb-utóbb szekálni fogja őket, ha éppen alszik. Olyan feszültségben éltek állandóan, mint amikor valaki a vékony jégen sétál, várva, hogy az bármely pillanatban beszakadhat alatta. Ami pedig Úritököt illeti, alighanem függővé vált a nővérétől, és nélküle elveszettnek érezte magát.

Okijánk első számú vagyontárgya én lettem, azonban nekem is évekre tellett, amíg levetkőztem mindazokat a szokásokat, amelyeket Hatszumomo jelenléte kényszerített rám. Valahányszor egy férfi furcsán nézett rám, azon kezdtem el gondolkodni, vajon annak idején nem mondott-e neki valami rosszat rólam Hatszumomo. Valahányszor fölmentem az emeletre, sokáig nem mertem fölneézni, mert attól féltem, hogy a lépcső tetején ott vár már Hatszumomo és azon töri a fejét, hogy ezúttal mivel alázzon meg. Hosszú ideig tartott, amíg megszoktam, nincs már ott a kínozóm. Még ma is előfordul néha, hogy a toalett-tükrömbe nézve azt hiszem, onnan az ő arca néz majd le rám.

28. FEJEZET

Japánban a nagy világválságtól a második világháború végéig terjedő időszakot úgy hívjuk: *kurotani* — a sötétség völgye. Mi gioniak azonban nem szenvedtünk annyit, mint mások. Noha a japánok többsége az 1930-as években a sötétség völgyében élt, nálunk mégis sütött egy kissé a nap. Talán nem kell ezt részletesen megmagyaráznom; ugyanis az olyan nők, akik miniszterek és tengernagyok szeretői, nagy vagyonokat tudnak felhalmozni, amelyekből azután másokat is tudnak segíteni. Szinte azt mondhatnám, hogy Gion olyan volt, mint a tengerszemek a magas hegyekben, amelyeket a gleccserek vize táplál. Egyes tengerszemekbe kevesebb, másokba több víz jut, de mindegyik kap éltető vizet.

Tottori tábornok révén a mi okijánk volt az egyik tengerszem, amelybe víz jutott. A helyzet az országban egyre romlott, mi azonban még jóval az élelmiszeradagolás bevezetése után is bőségesen kaptunk élelmiszereket, teát, sőt még olyan luxuscikket is, mint különböző kozmetikumok és a csokoládé. Ezeket nyugodtan megtarthattuk volna saját magunknak, nem kellett volna azokat megosztanunk másokkal. A Gionban lakók azonban nem így gondolkodtak. Abból, amit kaptunk, Anya sokat elajándékozott. Ezt azonban nem nagylelkűségből tette, hanem azért, mert valamennyien ugyanannak a póknak a hálójában vergődünk. Az emberek sokszor fordultak hozzánk segítségért és mi mindig segítettünk, amikor megtehettük. 1941 őszén például a katonai rendőrség egy gioni cseléd táskájában tízszer annyi élelmiszerjegyet talált, mint amennyi az okijának járt volna. Az okija úrnője a lányt hozzánk küldte, hogy legyen addig is nálunk, amíg az ügye elintéződik. Gionban ugyanis minden okija igyekezett minél több élelmiszerjegyet összegyűjteni és minél jobban ment az okijának, annál több jegyet tudott felhalmozni. A cselédlányt azért küldték inkább hozzánk, mint máshová, mert tudták, Tottori tábornok utasítása alapján a katonai rendőrség minket békén hagy. Így aztán Gionban a mi tengerszemünkben volt a leglangyosabb a víz.

Végül azonban eljött az az időpont, amikor az az apró fénysugár is kihunyt, amely számunkra addig a sötétség völgyében némi világosságot teremtett. Az esemény 1942 decemberében, alig néhány héttel újév napja előtt következett be. Éppen reggeliztem, illetve ez volt az aznap első étkezésem, mert az újévre készülődve nagytakarításba kezdünk, amikor egy férfi kiáltását hallottam a bejárat felől. Azt hittem, valamit hoztak és nyugodtan tovább reggeliztem. De aztán izgatottan odajött hozzám a cselédlány és jelentette, hogy egy katonai rendőr keresi Anyát.

- Egy katonai rendőr keresi Anyát? Mondd meg neki, hogy Anya házon kívül van.
- Már megmondtam neki, asszonyom. Ő azonban Önnel akar helyette beszélni.

Amikor kértem az előcsarnokba, a rendőr éppen a bakancsát vetette le. Másokat talán megnyugtató volt már az is, hogy a pisztolya nem volt még a kezében, de — mint már mondtam — a mi okijánkban másképpen folyt az élet. A rendőrök igyekeztek még szerényebben

viselkedni, mint az egyéb látogatók, hogy ne okozzanak nekünk ijedséget. De amikor azt láttam, hogy leveti a bakancsait... ez azt jelentette, hogy mindenképpen bejön hozzánk, akár behívjuk, akár nem.

Meghajolva üdvözöltem, ő azonban olyan pillantást vetett rám, ami azt jelezte: „Veled majd később tárgyalok”. Végül felhúzta a zoknijait és levette a sapkáját, majd belépett az előcsarnokba és közölte, hogy meg akarja nézni a zöldségkertünket. Egyetlen szóval nem kért elnézést, amiért háborgat bennünket. Ekkorra Kiotóban, sőt talán az egész országban, a díszkertjét már szinte mindenki átalakította zöldségkertté – kivéve természetesen a hozzánk hasonlókat. Tottori tábornok elegendő élelemmel látott el bennünket, úgyhogy nem kellett felásnunk a kertünket, és így megmaradt benne a lándzsavirág és a sarokban a pici juharfa. Minthogy tél volt, azt hittem, a rendőr a fagyott talajon csak azt nézi meg, hol volt zöldség és édesburgonya ültetve. Ezért szó nélkül kivezettem az udvarra. A rendőr letérdelt, és az ujjával kapirgálta a földet. Azt hittem, arra kíváncsi, fel volt-e ásva a föld ültetés céljára.

Mindenképpen akartam valamit mondani, ezért gondolkodás nélkül kiszaladt a számon a legelső gondolatom: – Mit gondol, a hóra esett por rajzolata nem ugyanolyan-e, mint a hullámok tajtékja a tengeren?

A rendőr nem válaszolt, hanem teljes magasságában kihúzta magát és ezt kérdezte: – Milyen zöldségeket ültettek ide?

– Örmester – válaszoltam –, az az igazság, hogy nem volt lehetőségünk zöldségek ültetésére. És most, hogy a föld annyira kemény és hideg...

– A maguk szomszédjának teljesen igaza volt! – dörrent rám a rendőr. A zsebéből elővett egy ív papírost, és elkezdte felolvasni mindazoknak a gaztetteknek a hosszú listáját, amelyeket az okijánk elkövetett. Nem is emlékszem az összes tételre – gyapotszövetek halmozása, fémből és gumiból készült tárgyak beszolgáltatásának elmaradása, visszaélés az élelmiszerjegyekkel és így tovább. Nem tagadom, hogy megtettük, amivel vádoltak bennünket, de hát mindezeket a többi okija is elkövette. Az igazi bűnünk nyilvánvalóan az volt, hogy a mi részesezésünk sokkal nagyobb volt, mint a többieké, és néhány kivétellel hosszabb ideig sikerült a csúcson maradnunk, mint a többieknek.

Anya szerencsére pont ekkor érkezett haza. Meg sem lepődött a rendőr jelenlétén, hanem olyan udvariasan viselkedett vele, mint addig még szinte senkivel. Bevezette a szalonba és megkínálta a nem egészen egyenes úton szerzett teáinkból. Zárt ajtó mögött hosszú ideig tárgyaltak. Aztán Anya egyszerre csak kijött a szobából, félrevont és ezt mondta nekem:

– Tottori tábornokot ma reggel őrizetbe vették. Siess és rejtse el az értékesebb dolgainkat, mert ha ezt nem tesszük, holnap mindent elvisznek.

Joridóban már a hűvösebb tavaszi napokon is lementem fürödni a tóba és utána kifeküdtem a napra. De amikor felhő került a nap elé, ami elég gyakran megesett, az olyan volt, mintha hirtelen hideg érckoporsóba zárnának. Így éreztem magamat akkor is, amikor a tábornok letartóztatásáról értesültem. A helyzet hasonló volt ahhoz, mint amikor a nap eltűnt a felhők mögött. Úgy éreztem, hogy meztelenül állok kint a jéghideg levegőben. A rendőr látogatását követő egy héten belül a mi okijánk is elvesztette mindazokat a dolgokat, amiket a többi okija már régen elvesztett: az összegyűjtött élelmiszerkészletet, alsóruhákat és a többit. Mamehának mindig mi szállítottuk a teafüveket, amelyeket ő alighanem apró megvesztegetésekre használt fel. Most azonban felcserélődött a helyzet, mert az ő forrásai nem dugultak be annyira, mint a mieink, úgyhogy ezentúl mi kaptunk tőle teafüveket. A hónap vége felé a velünk szomszédos kereskedő számos kerámiatárgyunkra és irattekercsünkre rátette a kezét és elkezdte azokat az úgynevezett „szürke piacon” forgalmazni. A szürke piac nem volt azonos a fekete piaccal. A fekete piacon olyan árukat forgalmaztak, mint az étolaj, élelmiszerek, fémtárgyak stb. – vagyis olyan árukat, amelyeket adagoltak vagy amelyeket tilos volt forgalmazni. A szürke piac ennél ártatlanabb volt. Főleg háziasszonyok tartották fenn, akik eladták értéktárgyaikat azért, hogy pénzhez jussanak. A mi holmijainkat azonban büntetésül adták el, úgyhogy a befolyó pénzt

mások kapták meg. A szomszédos üzlet tulajdonosa, aki nem volt más, mint egy közeli okija úrnője, minden alkalommal nagyon szomorú volt, amikor a holmijainkat el kellett vinnie. Azonban nem tagadhatta meg a katonai rendőrségtől kapott parancsot, amit mindenkinek végre kellett hajtania.

Az első években a háború csupán izgalmas tengeri kalandnak ígérkezett. Azonban 1943 közepére kiderült, a hullámok túl nagyok ahhoz, hogy meg tudjunk velük küzdeni. Attól féltünk, valamennyien a tengerbe fulladunk, mint ahogy sokan bele is fulladtak. Nemcsak az életkörülmények váltak egyre nehezebbé, hanem egyre inkább attól kezdtünk félni, hogy elveszítjük a háborút, noha ezt nyíltan senki nem merte kimondani. Senkinek se volt kedve többé a szórakozáshoz, mert ezt hazafiatlan dolognak tartották.

Azt az egyetlen dolgot, amely ebben az időszakban félig-meddig mulatságosnak volt tekinthető, egy Raiha nevű gésa mondta ki. Hírek kezdtek el terjedni arról, hogy a katonai kormányzat be akarja zárni Japán összes gésakörzetét. Végül rá kellett jönnünk, hogy a kormányzat komolyan veszi a tervet. Miközben azon töprengtünk, mi lesz akkor velünk, egyszerre csak megszólalt Raiha:

– Nem tölthetjük az időnket ilyesféle töprengésekkel – mondta. – A jövőnél csak a múlt lehet sivárabb.

Ez a megjegyzés manapság már nem hangzik humorosan. Akkoriban azonban akkorát nevtünk rajta, hogy még a könnyeink is kicsordultak. Valóban számolni lehetett azzal, hogy egy szép napon bezárnak a teaházak és megszűnnek a gésakörzetek. Ha ez bekövetkezik, minket bizonyára a gyárakba küldenek dolgozni. De hogy milyen volt az élet a gyárakban, arról hadd idézzem Hatszumomo Korin barátnőjének a beszámolóját.

Az előző télen az a katasztrófa, amely az összes gioni gésát fenyegette, Korint valóban el is érte. Az egyik cselédlány újságpapírral próbálta megmelegíteni a fürdővizet, a lángok fölött azonban elvesztette az uralmát. Ennek az lett a következménye, hogy az egész okija porig égett, még a kimonók is bent égtek. Korin kénytelen volt gyárban munkát vállalni. Repülőgépek bombacélzó készülékeibe lencsét kellett beszereznie. Időnként el-eljött Gionba és megdöbbenéssel tapasztaltuk, mennyire megváltozott. Nem arról beszélek, hogy egyre rosszabb lett a hangulata, mert a mienk se lett jobb. Inkább a szünni nem akaró köhögés és bőrének elszürkülése döböntött meg bennünket. A gyárakban ugyanis a legrosszabb minőségű szénét használták, aminek következtében mindent vastag koromréteg lepett be. Ráadásul szegény Korinnak két műszakot kellett teljesítenie, enni pedig csak valami híg levest vagy krumplihéjjal ízesített főtt rizstörmeléket kapott és azt is csak naponta egyszer.

Elképzelhető ezek után, mennyire féltünk attól, hogy gyárakban kell majd dolgoznunk. Minden nap nyereségnek számított, amikor még Gionban maradhattunk.

Aztán a következő esztendő januárjában hóesésben éppen sort álltam a rizsadagunkért kezemben az élelmiszerjegyekkel, amikor az üzletvezető kidugta a fejét az ajtón és ezt kiáltotta:

– Bekövetkezett!

Zavartan egymásra néztünk. Annyira fáztam, hogy nem is nagyon érdekelt, miről beszél az üzletvezető. A parasztruhám fölé mindössze egy sálat terítettem, nappal ugyanis egyikünk sem viselt már kimonót. Végül a sorban legelöl álló gésa letörölte a szemöldökéről a havat és megkérdezte: – Miről beszél? Csak nem ért véget a háború?

– A kormány bejelentette, hogy bezárja a gésakörzeteket – mondta az üzletvezető. – Holnap valamennyieteknek el kell mennetek a bejelentő hivatalba.

Egy pillanatig hallottuk még, hogy az üzletben szól a rádió, aztán becsukódott az üzlet ajtaja és csak a halkán hulló hó neszezését hallottuk. Kétségbeesetten néztünk egymásra és rögtön tudtuk, mire gondolnak a többiek: Ki lehet az a férfi ismerősünk, aki meg tud menteni minket attól, hogy gyárban kelljen dolgoznunk?

Noha Tottori tábornok egy évvel azelőttig a *dannám* volt, nem én voltam az egyetlen gésa, aki ismerte őt. Ez azt jelentette, hogy minden gésát megelőzve kell érintkezésbe lépnem vele. Nem voltam ugyan az időjárásnak megfelelően öltözve, mégis visszatettem az

élelmiszerjegyeket a nadrágom zsebébe és rögtön útnak eredtem. A tábornokról köztudomású volt, hogy a Szuruja panzióban lakik, ugyanabban, ahol évek óta hetente kétszer találkoztam vele.

Körülbelül egy óra múlva érkeztem oda, átfázva és tetőtől talpig hóval borítva. Amikor köszöntöttem a panzió tulajdonosát, az először végigmért, majd sajnálkozva mondta, hogy fogalma sincs arról, ki vagyok.

– Szajuri vagyok, úrnóm! Beszélnem kell a tábornokkal.

– Szajuri-szan... te jó ég! Sohase hittem volna, hogy parasztasszonynak öltözve látom viszont.

Rögtön bevezetett a házba, de először föl vitt az emeletre és rám adta az egyik kimonóját. Még egy kevés szépítőszert is elővarázsolt a dughelyről, hogy a tábornok rám ismerhessen, amikor meglát.

Amikor beléptem a tábornok szobájába, ő az asztal mellett ült és a rádiót hallgatta. Éppen egy hangjáték ment. Gyapotköpenye elől nyitva volt, kilátszott csontos mellkasa és szürke szőrzete. Látszott rajta, hogy a tavalyi év őt sokkal jobban megviselte, mint engem. Hiszen végül is szörnyű bűnökkel vádolták – hanyagság, a hozzáértés hiánya, hatalommal való visszaélés stb. Egyesek szerint örülhetett, hogy megúsza a börtönt. Egy újságcikkben azzal vádolták meg, ő az oka annak, hogy a hajóhad vereséget szenvedett a Csendes-óceán déli részén. Azt mondták, nem gondoskodott kellően az utánpótlásról. Nos, egyes emberek jobban, mások kevésbé viselik el a viszontagságokat. A tábornok az utóbbiak közé tartozott, még az arca is megviseltnek látszott. Régebben mindig ecetes savanyúság szaga volt, most azonban másféle savanyúság szaga érződött rajta.

- Nagyon jól néz ki, tábornok – hazudtam. – Nagyon örülök, hogy újra láthatom.

A tábornok kikapcsolta a rádiót. – Nem te vagy az első, aki hozzám fordult. Nem tudok segíteni rajtad, Szajuri – mondta.

- De hiszen annyira siettem! Nem értem, hogyan előzhetett meg bárki is!

- A múlt hét óta szinte minden gésa ismerősöm fölkeresett már, de nincsenek többé befolyásos barátaim, nem tudok senkinek se segíteni. Különben sem értem, hogy egy olyan gésa, mint te, miért jön hozzám. Hiszen sok befolyásos barátod van.

- Nem minden barát nevezhető egyúttal igazi barátnak is. A kétféle barátság között nagyon nagy a különbség – válaszoltam.

- Ez igaz. De miféle segítséget várnál el tőlem?

- Bármilyet, tábornok. Gionban egyébről se beszélnek, milyen nyomorúságos azok élete, akiknek a gyárakban kell dolgozniuk.

- Az élet csak a szerencsések számára lesz nyomorúságos. Azok, akiknek nincs szerencséjük, nem maradnak életben.

- Ezt nem értem.

- Rövidesen megkezdődik a bombázás és ebből bőven kijut majd a gyáraknak. Ha életben akarsz maradni a háború végéig, keress valakit, aki biztonságos helyen tud téged elrejtteni. Rám ebből a szempontból ne számíts, ugyanis már kimerítettem ez irányú lehetőségeimet.

A tábornok ezután Anya és Auntie egészségi állapota iránt érdeklődött, majd elbúcsúzott tőlem. Csak jóval később szereztem tudomást arról, mit értett a tábornok azon, hogy már kimerítette a lehetőségeit. A Szuruja panzió tulajdonosának volt egy fiatal leánya és a tábornoknak sikerült elérnie, hogy egy Japán északi részében fekvő városba küldjék.

Az okijába visszafelé menve tudtam, hogy elérkezett a cselekvés ideje. Fogalmam se volt azonban, mit kellene tennem. Még az is nagyon nehezemre esett, hogy ne essek pánikba. Közben elmentem Mameha jelenlegi lakása mellett – ugyanis a báróval való kapcsolata néhány hónappal előbb megszűnt és kisebb lakásba kellett költöznie. Arra gondoltam, ő talán tudja, mit kellene tenni. Azonban ő maga is majdnem ugyanakkora pánikban volt, mint én.

– A báró nem hajlandó segíteni rajtam – mondta, miközben belesápadt az aggodalomba. – Más férfiakat pedig, akik szóba jöhetnének, nem tudtam elérni. Szerintem helyesen tennéd, ha

elmennél minél előbb ahhoz az egyetlen férfihoz, aki a te szempontodból szóba jöhet.

Ekkoriban már több mint négy éve megszakadt a kapcsolatom Nobuval. Ezért semmiképpen nem fordulhattam hozzá segítségért. Ami pedig az elnököt illeti... nos, bármilyen ürügy megfelelt volna, csak hogy elbeszélgethessek vele, de protekciót nem kérhettem tőle. Bármilyen melegen is beszélt velem az előcsarnokokban, a partijaira nem hívott meg. Ez elszomorított ugyan, de nem tehettem ellene semmit. Még ha az elnök elvileg hajlandó lenne segíteni rajtam, aligha tehetne volna meg, hiszen az újságok nemrég szellőztették meg a katonai kormányzattal való összeütközéseit. Nem akartam még én is szaporítani a nehézségeit.

Így aztán az egész délutánt azzal töltöttem, hogy a maró hidegben teaházról teaházra jártam és olyan férfiak után kérdezősködtem, akiket hetek, sőt hónapok óta nem láttam. Sehol se tudták megmondani a címüket.

Aznap este az Icsirikiben számos búcsúestet tartottak. Érdekes volt megfigyelni, hogy a gésák milyen különbözőképpen reagáltak a hírekre. Egyesek olyanok voltak, mintha a lelküket vesztették volna el, mások viszont a Buddha-szobrokhoz hasonlítottak – nyugodtan és kedvesen viselkedtek, de látszott, nagyon szomorúak. Azt nem tudom, hogy én milyen voltam, de az agyam gözerővel dolgozott. Azon tűnődtem, melyik férfit kellene megkönyékeznem és hogyan kellene ezt megtennem. Annyira elfoglaltak a gondolataim, hogy szinte meg se hallottam, amikor a szolgálólány közölte velem, egy másik terembe hívnak. Arra számítottam, hogy egy nagyobb társaság óhajtja a jelenléteimet, a lány azonban fölvezetett az emeletre, majd a folyosó végébe kalauzolt. Ott kinyitotta egy kis szobácska ajtaját, ahol addig sohasem jártam. Az asztalnál mindössze egy pohár sör társaságában ott ült Nobu.

Mielőtt meghajolhattam és köszönhettem volna, máris rám ripakodott: – Szajuri-szan, nagyot csalódtam benned!

– Te jóságos ég! Négy évig nem volt szerencsém a társaságához, és most egy szempillantás alatt csalódást okoztam magának. Mi rosszat tehettem ilyen rövid idő alatt?

– Abban reménykedtem, hogy leesik az állad, mihelyt megpillantasz.

– Az az igazság, annyira meg vagyok lepve, hogy moccanni se tudok!

– Gyere be, hadd csukja be az ajtót a lány. De előbb kérd meg, hogy hozzon még egy üveg sört és egy poharat. Van valami, amire innunk kell.

Megtettem, amire Nobu kért, majd az asztal Nobuval ellentétes sarkánál letérdeltem. Nobu szemei annyira rám tapadtak, hogy szinte a testemen éreztem az érintésüket. Nagyon elpirultam, mert elfelejtettem már, milyen az, ha gyönyörködnek az emberben.

– Ilyen még sohasem volt az arckifejezésed — mondta. — Csak azt ne mondd, hogy te is éhes vagy, akárcsak a többiek. Ezt nem nézném ki belőled.

– Nobu-szan is úgy néz ki, mint aki koplalt egy kissé.

– Ennivalóm van bőven, csak időm nincs arra, hogy meg is egyem.

– Akkor legalább annak örülök, hogy bőven van munkája.

– Ez a legfurcsább dolog, amit valaha hallottam. Ha azt látod, valaki azáltal marad életben, hogy lőszert gyárt, örülni tudsz annak, hogy van elfoglaltsága?

– Remélem, Nobu-szan nem arra akar ezzel célozni, hogy az élete komolyan veszélyben van? — kérdeztem.

– Senki se tör az életemre, ha erre gondolsz. De ha figyelembe veszed, hogy az Ivamura Vállalat jelenti az életemet, akkor igaz, mert azt valóban félttem. Most válaszolj a kérdésemre: mi lett a *dannáddal*?

– A tábornok ugyanolyan jól érzi magát, mint bármelyikünk. Milyen kedves magától, hogy érdeklődik iránta.

– Egyáltalán nem a kedvesség vezérel.

– Manapság nagyon kevesen kedvesek hozzá. De hogy témát váltsak, meg szeretném kérdezni a következőket: Maga minden estéjét az Icsirikiben töltötte, előlem azonban elrejtőzött ebbe az emeleti kis szobába?

– Ugye, érdekes egy szoba? Azt hiszem, ez az egyetlen szoba, amelynek nincs a kertre

néző ablaka. Az ablak az utcára néz.

- Úgy látom, Nobu-szan jól ismeri ezt a szobát.

- Nem mondhatnám. Most vagyok először itt.

Az arckifejezésemmel azt jeleztem, nem hiszek neki.

— Azt gondolhatsz, amit akarsz, Szajuri, de az igazság az, hogy még sohase voltam ebben a szobában. Talán ebben a szobában alszanak azok a vendégek, akik itt töltik az éjszakát is. A teaház úrnője ezt a szobát bocsátotta rendelkezésemre, amikor elmondtam neki, miért jöttem.

- Micsoda titokzatosság... Tehát határozott célja volt az eljövételének. Szabad nekem is megtudnom, mi volt az?

- Hallom, hogy jön a leány a sörrrel. Majd ha elment, elmondom, milyen céllal jöttem el ide.

Az ajtó kinyílt és a leány letette a sört az asztalra. A sör eléggé ritkaság volt akkoriban, úgyhogy örülhetett, akinek sikerült szereznie a habzó folyadékból. Amikor a leány kiment a szobából, fölemeltük a poharunkat és Nobu ezt mondta:

- Azért jöttem ide, hogy a *dannád* tiszteletére igyak!

Ezt hallva letettem az asztalra a poharamat. — Meg kell mondanom, Nobu-szan, hogy manapság kevés dolgot találnak az emberek mulatságosnak. De akár hetekig is törhetném a fejemet azon, miért akar maga a *dannám* tiszteletére inni.

- Talán értelmesebben kellett volna kifejeznem magam. A te *dannád* ostobaságáról van szó. Négy évvel ezelőtt megmondtam neked, hogy értéktelen alak. Igazam lett. Egyetértesz velem?

- Az a helyzet, hogy... már nem a *dannám* többé.

- De ha az volna még ma is, akkor se tudna semmit tenni érted. Tudom, hogy Giont lezárják és emiatt mindannyian pánikban vagytok. Délelőtt telefonüzenetet kaptam egy bizonyos gésától... a nevét nem mondom meg, de biztosan kitalálsz, ki lehet az. Azt kérdezte, tudnék-e neked állást adni az Ivamura Vállalatnál.

- Ha nem haragszik, szeretném tudni, mit válaszolt.

- Még magamnak is alig tudok munkát adni, nemhogy másnak. Még az elnökből is hamarosan munkanélküli lesz, sőt még börtönbe is kerülhet, ha nem hajtja végre a kormány parancsait. Arról sikerült az illetékeseket meggyőznie, hogy nem tudunk bajonetteket és töltényhüvelyeket gyártani, de most azt akarják, hogy vadászpülőket tervezzünk és gyártsunk! Ezt komolyan gondolják? Hogy mi, akik háztartási gépeket gyártunk, álljunk át vadászpülők gyártására? Néha egyszerűen nem értem, hogyan gondolkodnak a katonák.

- Nobu-szan, kérem, beszéljen halkabban.

- Ki hallhat itt bennünket? Talán a tábornokod?

— Ha már szóba került a tábornok, elmondom, hogy ma felkerestem őt és a segítségét kértem.

- Szerencséd volt, hogy egyáltalában életben találtad.

- Miért? Talán beteg volt?

- Nem volt beteg. De ha így megy tovább, kénytelen lesz öngyilkosságot elkövetni, amennyiben lesz hozzá bátorsága.

- Kérem, Nobu-szan, ne mondjon ilyeneket.

- Ugye nem segített rajtad?

- Nem. Azt felelte, hogy a még meglévő befolyását már felhasználta, értem már semmit se tud tenni.

- Az biztos, hogy már nem volt komoly befolyása a fejeseknél. De miért pazarolta azt másra? Miért nem rajtad segített?

- Több mint egy éve nem találkoztam vele...

- Velem több mint négy éve nem találkoztál, mégsem pazaroltam másra a befolyásomat. Miért nem jöttél hamarabb hozzám?

- Mert egész idő alatt azt hittem, haragszik rám. Hogyan jöhettem volna magához?

- Hogy tehetted meg, hogy nem jöttél hozzám? Én meg tudlak menteni a gyári munkától. Tökéletes helyet tudok a számodra. Olyat, mint a madárnak a fészek. Te vagy az egyetlen, akinek hajlandó vagyok ezt odaadni. De te se kapod meg mindaddig, amíg a földig nem hajolsz előttem elismerve, mennyire hibás voltál abban, ami négy évvel ezelőtt történt. Abban tökéletesen igazad van, hogy haragszom rád! Hiszen az is lehetséges lett volna, hogy az életben nem találkozunk többé. Elvesztettem életem nagy lehetőségét. És nem elég, hogy félresöpörtél, legszebb éveidet egy ostoba alakra pazaroltad, aki még a hazája iránti kötelességét se teljesíti. És még ma is úgy él, mint aki életében semmi rosszat nem tett!

Nagyon rosszul kezdtem érezni magam, mert Nobu úgy tudta a szavakat odadobni, mintha azok szikladarabok volnának. Tulajdonképpen nem is maguk a szavak, illetve azok jelentése voltak rám ilyen hatással, hanem inkább az a mód, ahogyan beszélt. Először úgy döntöttem, nem sírom el magam, bármit mondjon is. De aztán eszembe jutott, Nobu talán éppen azt várja el tőlem, hogy sírjak. Aztán kiderült, olyan könnyen erednek el a könnyeim, mint ahogyan egy papírdarabka kicsúszik az ember kezéből. Olyan sok megsiratni valóm volt! Sírtam Nobuért, önmagamért, sőt még Tottori tábornokért és Korinért is, akinek a bőrét szürkévé, az életét sivárrá tette a gyár. Aztán megtettem azt is, amit Nobu kért tőlem. Egy kissé eltávolodtam az asztaltól, hogy legyen elég helyem és egészen a padlóig hajoltam előtte.

- Bocsássa meg az ostobaságomat – mondtam.

- Ó, kelj föl. Megelégszem azzal, ha megígéred, nem követed el ugyanazt a hibát még egyszer.

- Megígérem.

- Minden perc, amit azzal a férfival töltöttél, értelmetlen volt! Előre megmondtam neked, mi fog történni. Talán elég tanulság volt ez a számodra és hajlandó leszel azt az utat követni, amelyet a sors számodra kijelölt.

- Úgy lesz, Nobu-szan. Ez az egyetlen, amit az élettől óhajtok.

- Örülök, hogy ezt hallom tőled. És hová vezet téged a sorsod?

- Az Ivamura Vállalat vezetőjéhez – válaszoltam. Magamban persze nem Nobura, hanem az elnökre gondoltam.

- Helyes – fogadta el válaszomat Nobu. – Most igyuk meg a sörünket.

Én csak megnedvesítettem az ajkamat a sörrel, mert túlságosan izgatott voltam ahhoz, hogy szomjúságot érezsek. Ezután Nobu beszámolt arról, hol készítette el számomra a megfelelő fészket. Kiderült, hogy a fészek jó barátja, Arashino Iszamu, a kimonószabász házában van. Vele már találkoztam a báró birtokán tartott kerti vigasság alkalmával, ahol ő volt az egyik díszvendég, és amelyen Nobu és Rák doktor is jelen volt. Arashino úr háza, amely egyúttal a műhelye is volt, a Kamo folyó partján terült el, mintegy öt kilométerre Giontól. Néhány évvel ezelőttig ő, a felesége és a leánya csakis Juzen stílusú kimonókat készítettek, a műhelye erről volt nevezetes. A háború folyamán azonban a kimonószabókat ejtőernyő készítésre kötelezték – hiszen az ejtőernyők is selyemből készültek. Nobu azt mondta, az ejtőernyő varrást könnyen meg fogom tanulni és az Arashino-család szívesen hajlandó befogadni. A hivatalos ügyek intézését Nobu magára vállalta. Felírta egy cédulára az Arashino-család címét és átadta nekem.

Nem győztem hálálkodni Nobunak azért, amit értem tett. Látszott, hogy ez nagyon jól esik neki. Annak is örült, amikor azt javasoltam, tegyünk egy sétát a havas utcákon. Nobu az órájára nézett és kiitta maradék sörét.

- Szajuri – szólalt meg –, nem tudom, mikor láthatjuk ismét egymást, vagy milyen lesz a világ akkor, amikor ismét találkozunk. Valószínűleg szörnyű élmények lesznek mögöttünk. De mindig te fogsz az eszembe jutni, valahányszor úgy érzem, kell még szépségnek és jósnak lennie ezen a világon.

- Nobu-szan! Magában egy költő veszett el!

- Nagyon jól tudod, semmiféle költői vonás nincs bennem.

- Azt jelentik a szavai, hogy elválunk? Abban reménykedtem, még sétálunk egyet.

– Ahhoz túl hideg van. De kikísérhetsz a kapuig, ahol majd elbúcsúzhatunk.

Lekísértem Nobut és a bejárat mellett fölsegítettem a cipőjét. Aztán bebújtam a lábamat a magas fa *getába*, amely a hó ellen védte a lábamat és kikísértem Nobut az utcára is. A háború előtt autó várta volna őt a kapu előtt, a háború kezdete óta azonban csak a kormánytisztviselők jártak autón, mert csak ők jutottak hozzá üzemanyaghoz. Ezért azt javasoltam Nobunak, hogy elkísérem őt a troliig.

– Most nem óhajtom a társaságodat – válaszolt Nobu. – Fontos emberekkel kell találkoznom, és nagyon össze kell szednem a gondolataimat.

– Meg kell mondanom, Nobu-szan, hogy a házban bent elmondott búcsúszavai jobban tetszettek nekem.

– Akkor legközelebb maradj odabenn és ne kísérj ki az utcára.

Meghajoltam és elbúcsúztam Nobutól. A legtöbb férfi valószínűleg visszafordult volna, hogy még egyszer búcsút intsen, Nobu azonban nyílegyenesen haladt a sarok felé, ahol befordult a Shidzso sugárút irányába és eltűnt a szemem elől. Én ott maradtam, kezemben az Arashino úr címét tartalmazó cédulával. Olyan erősen fogtam a cédulát, hogy ha törékeny anyagból lett volna, biztosan ízzé-porrá zúzom. Egyszerűen nem értettem, mitől vagyok olyan ideges. Amikor ránéztem Nobu friss lábnymaira, amelyek a saroknál eltűntek, rájöttem, mi a bajom. Mikor találkozhatom ismét Nobuval? És az elnökkel? Mikor kerülhetek vissza Gionba? Régen, kicsi gyermekkoromban már elszakítottak az otthonomtól. Azoknak a szörnyű napoknak az emléke okozta, hogy ismét nagyon magányosnak éreztem magam.

29. FEJEZET

Azt lehetne hinni, hogy egy szép fiatal gésát, akinek számos hódolója van, többen is megpróbálnak megmenteni. A bajban lévő gésák azonban nem érnek annyit, mint egy elveszett ékszer, amelyet bárki szívesen fölemel a földről. A Gionban lakó sok száz gésa a háború utolsó heteiben minden erejével küzdött azért, hogy menedéket találjon magának, ez azonban csak kevésnek sikerült. Így aztán minden egyes nappal, amelyet az Arashino-család otthonában töltöttem, egyre inkább Nobu adósának éreztem magam.

Tulajdonképpen csak a következő év tavaszán döbbsentem rá, milyen szerencsés voltam. Ekkor tudtam meg, hogy Raiha Tokió bombázásakor tűzhalált halt. Ő is és az anyja is neves gésák voltak, az apja pedig egy híres kereskedőcsalád tagja volt. Mi, többiek egyetértettünk abban, hogy közülünk Raihának van a legtöbb esélye az életben maradásra. Amikor meghalt, éppen egy könyvből olvasott fel az unokaöccseinek apja tokiói házában. Biztos vagyok benne, hogy ott ugyanolyan biztonságban érezte magát, mint annak idején Kiotóban. Véletlen folytán a híres szumó-birkózó, Mijagijama is és ő is addig viszonylagos biztonságban éltek. Viszont Úritök, akinek az életben maradásában nem hittem, hiszen a lencsegyárat, ahol dolgozott, ötször vagy hatszor is bombázták, mégis túlélte a háborút. Rá kellett jönnöm, hogy semmi se olyan bizonytalan, mint hogy ki éli túl a háborút és ki nem. Mameha egy kis kórházban segédápolónőként dolgozott és életben maradt. A szobalánya, Tatszumi azonban meghalt a szörnyű nagaszaki bombatámadáskor. Az öltöztetője, Icsoda úr egy légvédelmi gyakorlat alkalmával szívinfarktust kapott és abba halt bele. Bekku úr az oszakai flottabázisra került és túlélte a háborút. Túlélte Tottori tábornok is, aki egészen az 1950-es évek közepéig a Szuruja panzióban lakott. A báró se halt meg a háború folyamán, azonban a megszállás első esztendeiben megfosztották a címeitől és elkobozták majdnem az egész vagyonát. Ezért a birtokán lévő gyönyörű tóban öngyilkos lett. Úgy érezte, nem tud olyan világban élni, amelyben nem elégítheti ki minden szeszélyét.

Ami Anyát illeti, egy pillanatig se kételkedtem abban, hogy túléli a háborút. Minthogy nagyon értett hozzá, hogyan húzhat hasznot mások balszerencséjéből, úgy vetette bele magát a szürke kereskedelembe, mintha soha mást se csinált volna. Ennek folytán ő nem szegényebben, hanem gazdagabban került ki a háborúból. Arashino úr valahányszor eladni kényszerült egy-egy

kimonót, hogy pénzhez jusson, azt mindig Anyának adta el. A Kiotóban eladott kimonók nagy része amúgy is Anya kezén ment át. Arashino úr talán abban reménykedett, hogy Anya lemond a haszonról és mindaddig megtartja a kimonókat, amíg ő vissza nem tudja vásárolni azokat tőle. Reményei természetesen nem teljesültek.

Az Arashino-család szeretetteljesen bánt velem azok alatt az évek alatt, amelyeket náluk töltöttem. Nappal velük együtt varrtam az ejtőernyőket, éjszaka pedig a leányuk és az unokájuk mellett aludtam a műhely padlójára leterített alvógyékényen. Nagyon kevés szénünk volt, ezért szárított és összehérselt faleveleket, újságokat és magazinokat égettünk el a kályhákban, hogy valami meleget kapjunk. Az élelmiszerhiány egyre nőtt. Szinte elképzelhetetlen, hogy mi mindent ettünk meg. Megettük például a szójabab hulladékát, amit azelőtt az állatokkal etettek meg és megettük az undorító *nukapant* is, ami búzalisztben megpörkölt rizskorpa volt. Külsőleg olyan, mint egy kiszáradt állatbőr, de biztos vagyok benne, hogy a bőr jobb ízű lett volna. Néha-néha kaptunk egy kevés burgonyát vagy édesburgonyát, szárított cethúst, fókahúsból készült kolbászt és szardíniát. Ezeket a halakat, mi, japánok azelőtt csak trágyának tekintettük. Ezen évek alatt annyira lesoványodtam, hogy Gion utcáin senki sem ismert volna meg. Az Arashino-család kis unokája, Dzsuntaru néha sírt az éhségtől – Arashino úr ilyenkor döntötte el, megint elad egy kimonót a készletéből. Japánban ezt az életmódot „hagyma-életnek” nevezték el, mert amikor az ember újabb réteget távolít el a hagymáról, közben sír.

1944 tavaszának egyik estéjén éltük át az első légiriadót. Ekkor még csak néhány hónapja laktam az Arashino-családnál. Az ég teljesen felhőtlen volt, úgyhogy a csillagok fényében világosan ki tudtuk venni a bombázókat és a világító lövedékeket is, amelyek a földről haladtak a gépek felé és a közelükben robbantak. Attól féltünk, hogy meghalljuk a bombák sivítását és utána Kiotó körös-körül lángba borul. Ha így történik, a mi életünknek is vége lett volna, függetlenül attól, hogy meghalunk-e vagy sem. Ha ugyanis Kiotó elpusztul, sohasem épült volna újjá, mint Oszaka, Tokió és még sok más város. A bombázók azonban csak átrepültek fölöttünk, nemcsak az első éjszakán, hanem később is. Gyakran láttuk, hogy még a Hold is vörössé válik Oszaka lángjaitól, sőt néha még hamu is hullott a levegőből. Természetesen aggódtam Nobu és az elnök életéért, hiszen a vállalatuk Oszakában működött és nemcsak Kiotóban, hanem ott is volt lakásuk. Szatszu nővérem sorsa is aggasztott, pedig azt sem tudtam, hol van. Tudatosan nem gondoltam rá, de az agyam hátulsó rekeszében ott motoszkált a gondolat, hogy fogunk még találkozni az életben. Arra gondoltam, talán levelet ír a Nitta okijába, vagy eljön Kiotóba, hogy megkeressen. Aztán egy délután, miközben a kis Dzsuntarót sétáltattam a folyóparton és köveket dobáltunk a vízbe, rájöttem, hogy Szatszu aligha jöhet el Kiotóba, hogy ott megkeressen engem. Az általános elszegényedés miatt ugyanis aligha engedheti meg magának, hogy nagy távolságokra utazzék. De még ha sikerülne is eljönnie, valószínűleg még akkor se ismernénk meg egymást, ha az utcán szemben találkoznánk. Ami pedig azt az elképzelésemet illeti, hogy Szatszu majd levelet ír nekem, nos... megint csak ostobának nevezhetem magam. Hiszen honnan tudhatná Szatszu, hogy most Nitta a vezetéknevem! Még ha akarna se írhatna nekem – legfeljebb akkor, ha Tanaka úrhoz fordulna, írja meg a nevemet és címemet – ezt pedig biztosan nem teszi meg.

A sors csapásai olyanok, mint a viharos szél. Nemcsak azt akadályozzák meg, hogy bizonyos helyeket fölkeressünk, hanem meg is fosztanak bennünket mindentől, amit magukkal tudnak sodorni. Így aztán olyannak kezdjük látni magunkat, amilyenek vagyunk és nem olyannak, amilyenek lenni szeretnénk. Arashino úr leánya például a háború folyamán elvesztette a férjét és két dologban lelt kárpótlást: kisfiának nevelésében és hogy ejtőernyőket varrjon a katonáknak. Ez a két dolog éltette őt. Amikor egyre soványabb lett, minden grammjáról tudni lehetett, hová ment. A háború végén úgy kapaszkodott már a fiába, mintha csak ő akadályozhatná meg, hogy egy szikla pereméről lezuhanjon a mélybe.

Minthogy én már kicsi koromban átéltem egy sorscsapást, a tanulásról azt éreztem, hogy az elegáns ruházat, a tökéletes táncolás és az okos társalgás látszata ellenére életem folyása olyan

egyszerű, mint ahogy a kő leesik a földre. Az előző tíz év alatt egyetlen cél vezérelt: az, hogy megnyerjem az elnök érdeklődését. A folyóba hol egy virágszirmot, hol egy szalmaszálat dobtam, mert tudtam, a folyó előbb Oszakába sodorja azokat magával, mielőtt belemosódnának a tengerbe. Olyan számárságokra gondoltam, hogy az elnök íróasztala mellett ülve egyszerre csak kinéz az ablakon, meglátja a folyóban a virágszirmot vagy a szalmaszálat és arról majd én jutok az eszébe. Később aztán kételyeim támadtak. Az elnök esetleg valóban észreveszi a folyón úszkáló virágszirmokat vagy szalmaszálakat, azonban azokról százféle más dolog juthat az eszébe. Egyáltalán nem biztos, hogy azoknak az egyike én leszek. Az igaz, hogy mindig kedves volt hozzám, de hát ő mindenkihez kedves szokott lenni. Egyetlen jelét se mutatta annak, hogy felismerte bennem azt a régi kislányt, akit egyszer régen az utcán megvigasztalt, vagy hogy észrevette, érdeklődöm iránta.

Egy napon aztán rájöttem valamire, ami még fájdalmasabb volt, mint az a felismerés, hogy Szatszuval az életben aligha fogok még egyszer találkozni. Előző estén először gondolkodtam el azon, mi lesz, ha az elnök életem végéig nem vesz tudomást arról, milyen szerepet játszik az életemben. Másnap reggel alaposan átnéztem a kalendáriumomat, hátha találok benne valami utalást arra, hogy az életem nem fog céltalanul eltelni. Annyira leverten viselkedtem, hogy ezt még Arashino úr is észrevette, ezért elküldött a harminc percnnyire lévő boltba varrótűkért. Amikor a lenyugvó nap fényében hazafelé tartottam, majdnem elgázolt egy katonai teherautó. Ekkor kerültem életemben legközelebb a halálhoz. Amikor másnap reggel megnéztem a kalendáriumomat, kiderült, az veszélyesnek mondta a Patkány irányába való haladást, márpedig a bolt éppen abban az irányban feküdt. Engem csakis az elnökkel kapcsolatos jelek érdekeltek és ez a figyelmeztetés elkerülte a figyelmemet. Ebből rájöttem arra, milyen veszélyes, ha csak az foglalkoztat bennünket, ami hiányzik. Emiatt ilyesféle kérdésekre nem keresünk választ: Mi lesz, ha életem végéig egy olyan férfi foglalkoztat, aki sohasem fog közeledni hozzám? Milyen elviselhetetlen lesz akkor a gondolat, hogy azért, mert örökké csak az elnök foglalkoztatott, sohasem éreztem az ételek jó ízét, nem láttam igazán azokat a szép helyeket, ahol jártam. Ha viszont kivetem őt a gondolataimból, vajon nem lesz-e nagyon sivár az életem? Akkor biztosan olyan leszek, mint az a táncos, aki gyermekkorra óta gyakorol egy táncot, amit sohasem fog előadni.

A háború 1945 augusztusában ért véget. A hosszú éjszakának ez volt a legsötétebb pillanata. Országunkat nemcsak legyőzték, hanem le is rombolták – és a romboláson nemcsak a bombák rombolását értem, bármilyen borzalmas volt is az. A megszállást úgy éreztük, mintha kivégzéshez kellett volna letérdelnünk várva, hogy a kard lesújtson a fejünkre. Egy éven át senkit se hallottam kacagni – kivéve talán a kicsi Dzsuntarót, akinek az értelme még nem nyílt eléggé ahhoz, hogy megértse a dolgokat. A nagypapa azonban ilyenkor is intett a kicsinek, hogy hallgasson el. Azt is észrevettem, hogy azok, akik a háború folyamán voltak kisgyermek, az átlagosnál komolyabbak, mert gyermekkorukban csak ritkán nevetettek.

1946 tavaszára rájöttünk, hogy túl tudjuk élni a vereséget. Sőt voltak olyanok is, akik szerint Japán talpra fog állni. Kiderült, nem igazak azok a pletykák, hogy az amerikaiak rabolnak és gyilkolnak. Éppen ellenkezőleg: az amerikaiakról kiderült, hogy egészen kedves népség. Az egyik nap egy amerikai egység haladt el az utcánkban teherautókon. A szomszédasszonyokkal együtt én is kimentem az utcára, hogy megbámuljam őket. Gionban eltöltött éveim alatt megszoktam, hogy különleges nőnek tartsam magam, aki más, mint a többi. Azt sem tudtam, hogyan él a többi nő, például azoknak a férfiaknak a feleségei, akiket szórakoztattam. Most mégis kint álltam az utcán, rongyos munkanadrág volt rajtam és a hajam csimbókokban lógott le a vállamra. Több nap óta nem fürödtem, mert nem volt elég tüzelőnk. Az amerikai katonák szemében ugyanolyan lehettem, mint a többi nő. Aminek nincsenek már levelei, ágai, az vajon nevezheti-e magát fának? Nem vagyok már gésa, hanem paraszt vagyok – mondogattam magamnak. Ijesztő volt ránézni eldurvult kezeimre. Hogy eltereljem a gondolataimat félelmeimről, ismét a teherautókban elhaladó katonákra kezdtem figyelni. Vajon nem ugyanezek

a katonák hajították ránk a bombákat, aminek a gyűlöletére oktattak bennünket? Most cukrot dobáltak a gyerekeknek.

A megszállást követő egy éven belül Arashino úr ismét engedélyt kapott kimonók készítésére. Én a kimonókról csak annyit tudtam, hogyan kell viselni őket. Ezért az lett a feladatom, hogy a műhely egy toldalék helyiségében a festékek főzését felügyeljem. Ez kegyetlen munka volt, mert az egyetlen tüzelőanyagunk a *tadon* volt, ami kátránnyal összeragasztott szénpor. Elképzelhetetlen, hogy égés közben micsoda büzt áraszt. Később aztán Arashino úr felesége megtanított arra, hogyan gyűjtssem össze a megfelelő faleveleket, ágacskákat és fakérgeket, amelyekből azután én magam főztem a festékeket. Ez már magasabb rendű munkának számított. Azonban az volt a baj, hogy az egyik alkatrész – sehogyan se tudtam rájönni, melyik – megfestette a kezeimet. Szép kezeim, amelyeket eddig a legfinomabb krémekkel ápoltam, kezdtek olyan színűek lenni, mint a hagyma héja, ráadásul teli lettek horzsolásokkal is. Ezen idő alatt – valószínűleg a magányom okozta kényszer hatása miatt – rövid időtartamú románc alakult ki köztem és egy Inoue nevű fiatal tatamikészítő között. Csinos fiú volt, vonzó volt rajta szép puha szemöldöke és sima ajka. Több héten keresztül minden este beengedtem a műhely toldaléképületébe. Mindaddig nem vettem észre, mennyire csúf a kezem, amíg egy éjszaka olyan világosan nem égett a tűz a festékkoldat alatt, hogy végre világosságban is megláttuk egymást. Amikor Inoue meglátta a kezeimet, többé nem engedte meg, hogy hozzáérjek velük!

Hogy a bőröm némi nyugalmat kapjon, Arashino úr nyáron azzal bízott meg, hogy gyűjtssem be egy bizonyos növény virágait. Ezek levélvel szokták befesteni a selymeket, mielőtt maszkolnák azokat és végleges színüket megkapnák. A növény az esős időszakokban kisebb-nagyobb tavak szélén nő. Amikor a megbízást megkaptam, először azt hittem, az kellemes munka lesz. Ezért egy júliusi reggelen hátamon a hátizsákkal jókedvvel indultam útnak. De hamarosan rá kellett jönnöm, nagyon ravasz növényvel van dolgom. Ugyanis sikerült Japán általam ismert minden bogarát, rovarát és egyéb kellemetlen állatát szövetségeseül megnyernie. Valahányszor letéptem egy-egy maroknyi virágot, legyek és szúnyogok valóságos hadserege támadt rám, sőt egyszer egy ronda kis békára is ráléptem. A virágok begyűjtése egy szörnyű hétig tartott. Abban reménykedtem, hogy a virágok levének kipréselése már könnyebb munka lesz. De a kipréselt lé szaga... nos, boldogan mentem vissza a festékfőzéshez.

Ezekben az hónapokban nagyon keményen kellett dolgoznom. Lefekvéskor azonban minden este eszembe jutott Gion. A háború végét követő néhány hónapon belül Japán minden gésakörzete kinyitott, de addig nem térhettem vissza, amíg Anya nem hív. Ő viszont nagyon jól megélt abból, hogy amerikai katonáknak népművészeti tárgyakat adott el. Így aztán ő és Auntie ott maradtak Kiotótól keletre fekvő kis farmjukon, ahol boltot nyitottak, én meg továbbra is ott maradtam az Arashino-családnál.

Mínt hogy a család csak néhány kilométernyire lakott Giontól, azt lehetne hinni, hogy gyakran jártam ott. Az igazság azonban az, hogy közel ötévi távollétem alatt csak egyetlen egyszer jártam Gionban. Körülbelül egy évvel a háború vége után, egy szép tavaszi délutánon a kis Dzsuntaro számára orvosságot kellett elhoznom a közeli kórházból. A kavamacsi sugárút mentén elmentem egészen Shidzsóig és ott átmentem a Gionba vezető hídon. Megdöbbenett, milyen sok szegény család lepte el a partot.

Gion utcáin sétálva több gésát felismertem, de egy szót sem szóltam hozzájuk. Azért tettem így, hogy egyszer végre kívülállóként nézhessem meg Giont. A valóságban mégsem láttam sokat belőle, annyira magukkal ragadtak az emlékeim. A Shirakava partján sétálva arra gondoltam, mennyiszer járkáltam itt föl-alá Mamehával. Itt volt a közelben az a pad, ahol Úritökkel tésztát vettünk, amikor a segítségét kértem. Nem volt messze az a mellékutca sem, ahol Nobu megszidott, amiért a tábornoctól választottam *dannámul*. Innen fél háztömbnyire volt az a sarok, ahol elértem, hogy a kifutófiú leejtse az ételes dobozokat. Közben állandóan azt éreztem, hogy órákkal a tánc befejezése után még mindig ott állok a színpadon, a nézőtérről

pedig még egy kis pisszenés sem hallatszik. Elmentem az okijánkig is és vágyakozva néztem a kapun függő lakatot. Amikor be voltam oda zárva, kikíváncoltam onnét. Most viszont a körülmények megváltozása következtében azt szerettem volna, ha belülré kerülhetnék. Pedig felnőtt nő voltam, aki ha akar, egyszerűen kisétál Gionból és soha többé nem tér oda vissza.

Három esztendővel a háború után egy kegyetlenül hideg novemberi napon éppen a festékes kádak fölött melengtettem a kezeimet, amikor bejött hozzám Arashino asszony azzal a hírral, hogy látogatóm érkezett. Az arckifejezéséből úgy gondoltam, hogy a látogatóm alighanem a szomszédasszony. Elképzelték a meglepetésem, amikor a földszintre érve Nobu pillantottam meg. Úgy ült a műhelyben Arashino úr mellett, mintha a világ legtermészetesebb dolga volna, hogy itt ül és teázik a tulajdonossal. Arashino úr fölállt, amikor a szobába léptem.

- Van egy kis dolgom a szomszéd szobában, Nobu-szan – közölte. – Önök ketten nyugodtan itt maradhatnak és beszélgethetnek. Örülök, hogy Nobu-szant vendégül láthatom.

- Ne beszélj bolondságot, Arashino. Jól tudod, hogy nem hozzád, hanem Szajurihoz jöttem – szólalt meg Nobu.

Szerintem ez udvariatlanság volt Nobutól és egyáltalán nem találtam mulatságosnak a megjegyzést. Arashino úr azonban jóízűt nevetett rajta és becsukta maga mögött a másik szoba ajtaját.

- Azt hittem, a világon semmi se maradt változatlan. De tévedtem. Nobu-szan ugyanaz maradt, aki volt – kezdtem a beszélgetést.

- Nem is fogok sohasem megváltozni – válaszolt Nobu. – De nem csevegni jöttem. Arra vagyok kíváncsi, mi bajod van.

- Nekem semmi. Nem kapta meg Nobu-szan a leveleimet?

- A leveleid költemények! Csupán arról van bennük szó, „milyen szépen csordogál a víz” meg hasonló számárságok.

- Ha ez a véleménye, soha többé egy sort sem írok Önnek!

- Hát ilyen leveleket ne is írj. Miért nem tudod értelmesen megírni azt, amire kíváncsi vagyok, vagyis hogy mikor térsz végre vissza Gionba. Minden hónapban odatelefonálok az Icsirikibe, de mindig kitérő választ kapok. Már attól kezdtem félni, hogy valamilyen súlyos betegséget kaptál. Úgy látom, soványabb vagy, mint voltál, egyébként azonban egészségesnek látszol. Kérdelem akkor, mi tart vissza a visszatéréstől?

- Nem telik el egyetlen nap se, hogy ne gondolnék Gionra.

- Egy évvel ezelőtt már a barátnőd, Mameha is visszaérkezett. A megnyitás napjára a vén Micsizono is megérkezett. Arra azonban senki nem tudott nekem válaszolni, hogy Szajuri mikor méltóztatik visszajönni.

- Az az igazság, hogy ezt nem én döntöttem el. Én is alig várom, hogy Anya megnyissa az okiját. Én ugyanúgy vágyom vissza Gionba, mint ahogyan Nobu-szan óhajtja, hogy ott legyek.

- Akkor telefonálj annak az Anyának, itt az ideje, hogy megnyissa az okiját. Nem írtam meg világosan mindent a leveleimben?

- Én úgy értelmeztem a leveleit, hogy szeretné, ha minél előbb viszontláthatna Gionban.

- Ha azt írom, hogy szeretnék viszontlátani Gionban, azt jelenti, hogy légy szíves azonnal csomagolni és visszatérni oda. Fogalmam sincs, miért kellene várnod az anyaféleséged hívására! Ha eddig még nem tért vissza, akkor egy nagy számár.

- Kevesen akadnak, akik jót tudnak mondani róla, de azt igazán nem mondhatja róla senki, hogy számár. Nobu-szan talán még tisztelni is tudná, ha jobban ismerné őt. Nagyon jól megél abból, hogy japán emléktárgyakat ad el az amerikai katonáknak.

- A katonák nem maradnak itt örökké. Mondd meg neki, hogy Nobu barátod itt akar téged látni Gionban. — Egy aprócska csomagot vett a kezébe és felém tolta. Egy szót se szólt, csak iszogatta a teáját, közben pedig engem nézett.

- Mi az, amit Nobu-szan felém tolt? — kérdeztem.

- Ajándék, amit neked hoztam. Nyisd ki.

- Ha Nobu-szan ajándékot akar nekem adni, először én kell, hogy idehozzam a neki szóló ajándékomat.

Odamentem a sarokban levő bőröndhöz, amelyben a holmijaimat tartottam és kivettem belőle egy legyezőt, amit már régen Nobu-szannak szántam ajándéknak. Egy legyező talán túl egyszerű ajándék olyan valaki számára, aki megmentett a gyárban való kegyetlen munkától. Egy gésa számára azonban a tánc közben használt legyező szent tárgynak számít. Ráadásul ez a legyező nem is volt akármilyen legyező, mert ezt a tánctanáromtól kaptam, amikor az Inoue tánciskolában elértem a *shisho* fokozatot. Még nem hallottam egyetlen esetet se, amikor egy gésa megvált volna ettől a legyezőtől — ezért döntöttem úgy, hogy ezt ajándékozom neki.

A legyezőt vászonba csomagoltam és visszamentem Nobuhoz, hogy átadjam neki az ajándékomat. Amikor kibontotta, zavarba jött. Erre számítottam is. Ezért legjobb tudásom szerint megpróbáltam megmagyarázni neki, miért adom pont ezt ajándéknak neki.

— Kedves tőled, hogy ezt adod nekem, de nem érdemeltem meg - válaszolta. — Add oda olyasvalakinek, aki jobban megérdemli, mint én.

- Nincs senki, akinek odaadhatnám. A legyező életem egy része és odaadtam Nobu-szannak. Ajándékot pedig nem veszek vissza.

- Ebben az esetben hálásan elfogadom és meg fogom becsülni az ajándékot. De most nyisd ki a csomagot, amit én hoztam neked.

Kibontva a zsinórt és a papírt, végül egy ököl nagyságú kődarab került elő. Én ezen legalább ugyanúgy meglepődtem, mint Nobu az én ajándékomnak. Amikor azután alaposabban megnéztem a kődarabot, kiderült, hogy az egy darabka beton.

— Az oszakai gyár romjainak egyik darabkáját tartod a kezvedben - magyarázta Nobu. — Négy gyárunk közül kettőt teljesen lebombáztak. Könnyen lehetséges, hogy a vállalatunk ezek után nem tud talpon maradni. Láthatod tehát, hogy ahogyan életed egy darabkáját adtad át nekem a legyeződdel, én is életem egy darabkáját adtam át neked.

— Ha ez Nobu-szan egy darabkája, nagy becsben fogom tartani.

- Nem azért adtam oda, hogy becsben tartsd. Hiszen ez csak egy betondarab! Arra akarlak vele figyelmeztetni, hogy segíts hozzá, hogy ezt a betondarabot általad viselendő szép ékszerre tudjam átváltoztatni.

- Ha Nobu-szan ért ehhez, árulja el nekem is és akkor mindketten gazdagok leszünk!

- Van egy megbízásom számodra Gionban. Ha az lesz az eredménye, amire számítok, akkor körülbelül egy év alatt sikerül talpra állítanom a vállalatomat. Amikor visszakérem tőled ezt a betondarabot és helyette egy ékszert adok oda neked, azt jelzi, eljött az ideje, hogy a *dannád* legyenek.

Ezt hallva végigfutott rajtam a hideg, amit azonban igyekeztem eltitkolni. — Milyen rejtelmes tud lenni Nobu-szan. Miféle feladat lehet az, amelynek a végrehajtásával elősegíthetem az Ivamura Vállalat talpra állását?

— Nem valami szép feladat. A Gion bezárása előtti két esztendőben gyakran volt vendég egy Szato nevű férfi. Azt kérem tőled, hogy őt szórakoztasd.

Elnevettem magam. – Ez olyan szörnyű feladat? Bármennyire utálja is őt Nobu-szan, megnyugtathatom, hogy már nála nehezebb alakokkal is boldogultam.

- Ha emlékszel rá, pontosan tudod, milyen lehetetlen alak. Izgága és disznó módra viselkedik. Elmondta nekem, hogy mindig szemben ül veled és állandóan fixíroz. Másról se tud beszélni, csak rólad, feltéve hogy egyáltalában megszólal. Ugyanis többnyire csak ül és hallgat. Talán te is olvastad az újságban, hogy a múlt hónapban kinevezték a pénzügyminiszter helyettesévé.

- Te jóságos ég! Akkor nagyon tehetséges ember lehet!

- Ó, ezt a címet tizenötöd magával kapta meg. Annyit tudok róla, hogy kitűnően tudja a szakés poharat az ajkához emelni. Ugyanis eddig más képességéről nem volt alkalmam meggyőződni. Tragédia, hogy egy nagyvállalat sorsa ilyesfajta emberektől függhet! Ilyen időkben szinte élni se érdemes.

- Nobu-szan! Nem szabad ilyesmit mondania.
- Miért ne volna szabad? Senki nem hallja.
- Nem arról van szó, hogy valaki hallja-e vagy se. A gondolkodásmódjáról van szó. Nem szabad így gondolkodnia!

- Miért ne tehetném? A vállalatom még sohasem volt rosszabb helyzetben. Az elnök a háború egész ideje alatt ellenállt a kormány óhajainak. Amire végül hajlandó lett volna az együttműködésre, vége lett a háborúnak. Ami harci eszközöket gyártottunk, sohasem kerültek bevetésre. Egyetlen egy darab sem. Ennek ellenére az amerikaiak az Ivamura Vállalatot ugyanúgy *zaihatszuna*k minősítették, mint a Mitsubishit. Nevetséges dolog, hiszen a Mitsubishi-hez viszonyítva mi csak oroszlanra lövöldöző verébnek számítunk. És ami még ennél is rosszabb: ha nem tudjuk az amerikaiakat meggyőzni igazunkról, elkobozzák a vállalatot és minden vagyontárgyát háborús jóvátétel fejében értékesítik! Már két héttel ezelőtt is az volt a véleményem, hogy nagyon rossz a helyzet, most azonban ezt a Szatót bízták meg azzal, hogy tegyen javaslatot a vállalatunk jövőjére vonatkozóan. Az amerikaiak azt hiszik, nagyon okosan jártak el azzal, hogy egy japánt bízták meg ezzel a feladattal. Hát, szerintem még egy kutya is alkalmasabb volna erre a munkára, mint ez a Szato. – Aztán Nobu egyszerre csak félbeszakította önmagát. – Mi az ördög történt a kezekkel?

A kezeimet igyekeztem mindedig jól elrejtve tartani. Nobu ennek ellenére mégis csak megpillanthatta. – Arashino úr a festékek készítésével volt olyan kedves megbízni.

- Remélem, azt is tudja, hogyan kell eltávolítani – jegyezte meg Nobu. – Ilyen kezekkel nem térhetsz vissza Gionba.

- Nobu-szan, a kezeim jelentik talán a legkisebb problémát. Nem hiszem, hogy sikerül Gionba visszakerülnöm. Én ugyan igyekszem Anyát meggyőzni ennek a helyességéről, a döntés azonban az ő kezében van. De talán akad egy másik gésa, aki segíteni tud majd Önnek...

- Nincs még egy olyan gésa, mint te! Ide figyelj. Szato urat a közelmúltban vagy egy tucatnyi férfi társaságában elvittem az Icsiriki Teaházba. Vagy egy óra hosszat egy mukkot sem szólt, majd megreszelte a torkát és ezt mondta: „Ez nem az Icsiriki”. Így feleltem: „Nem, ez nem az. Igaza van.” Morgott egyet, majd így folytatta: „Az Icsirikiben Szajuri az egyik szórakoztató gésa”. Erre közöltem vele: „Miniszter úr, ha Szajuri Gionban volna, már itt lenne és szórakoztatna bennünket, de Szajuri nincs Gionban!” Erre a kezébe vette a szakés poharát és...

- Remélem, nem beszélt vele udvariatlanul – vettem közbe.

- Szó sincs róla! Szato társaságát legfeljebb egy fél óra hosszat bírom ki. Utána már nem felelek magamért. Éppen ez az egyik ok, amiért neked is ott kell lenned! És ne ismételd folyton, hogy ebben nem te döntesz. Ezzel tartozol nekem és ezt te is tudod. Egyébként is az az igazság, hogy... Én magam is óhajtom a társaságodat...

- Én is óhajtom Nobu-szan társaságát.

- De ne legyenek illúzióid, amikor majd eljössz.

- A háborús évek kigyógyítottak minden esetleges illúziómból. De megkérdezem Nobu-szant, konkrétan mit vár tőlem.

- Arra célzok, ne várd el, hogy egy hónapon belül én legyek a *dannád*. Mindaddig, amíg az Ivamura Vállalat dolgai rendbe nem jönnek, addig nem tehetek neked ilyen ajánlatot. Nagyon aggaszt a vállalat sorsa. De hogy őszinte legyek, most már, hogy ismét találkoztunk, nagyobb bizalommal nézek a vállalat jövője elé.

- Nobu-szan! Milyen kedves ez Öntől!

- Ne tedd magad nevetségessé. Én nem hízelegni akarok neked. Kettőnk sorsa össze van fonódva. De sohasem lesz belőlem a *dannád*, ha a vállalatot nem sikerül talpra állítanom. Talán csak erre gondolok, amikor a veled való találkozást említem az első helyen.

A háború utolsó esztendeiben fokozatosan megszoktam, hogy ne tulajdonítsak túl nagy jelentőséget annak, amit az ember mond. Hányszor mondtam magam is a szomszédasszonynak, nem hiszem, hogy visszatérhetek Gionba, holott biztos voltam benne, igenis visszatérek oda. A sorsom Gionhoz kötött. Az olvasó erre talán azt mondhatja, hogy a sanyarú esztendők alatt

megtanultam, hogyan változtassam a bennem levő vizet jéggé. Csak gondolataim természetes folyásának a meggátlásával bírhattam ki a várakozás hosszú esztendeit. De most, hogy Nobu is a sorsomat emlegette, megtört bennem a jég és régi óhajaim új életre keltek.

– Nobu-szan – mondtam –, ha olyan fontos, hogy jó hatással legyünk Szato miniszterhelyettesre, talán jó volna, ha megkérné az elnököt, legyen ő is jelen, amikor Szatót szórakoztatom.

– Az elnök nagyon elfoglalt ember.

– De ha egyszer Szato személye annyira fontos a vállalat jövője szempontjából...

– Te törődj csak azzal, hogy visszakerülj Gionba. A vállalat dolgaival majd én törődöm. Nagyon csalódott leszek, ha még a hónap végén se leszel ott Gionban.

Nobu fölkel, hogy elbúcsúzzék, mert még az este vissza kellett érkeznie Oszakába. Elkísértem a bejáratig, hogy rásegítsem a cipőjét és a kabátját és a fejére tegyem a kalapját. Amikor ezzel elkészültem, nem indult el rögtön, hanem sokáig ott állt és csak nézett engem. Azt hittem, azt mondja majd, milyen szép vagyok, mert a hosszas nézegetések után régebben ezt szokta mondani.

– Te jó ég, Szajuri, hiszen úgy nézel ki, mint egy paraszt! – nyögte ki végül. Az arca gúnyolódást fejezett ki.

30. FEJEZET

A festékes kádak alatt égő *tadon* fényénél még azon az éjszakán írtam Anyának. Azt nem tudom, hogy a levelem tette-e meg a hatását, vagy Anya egyébként is elhatározta már az okija megnyitását, de körülbelül egy hét elteltével egy női hang a nevemet kiáltotta a ház bejáratánál. Amikor kinyitottam az ajtót, legnagyobb meglepetésemre Auntie-t láttam ott állni. Az arca besüppedt azokon a helyeken, ahol elvesztette a fogait és bőrének szürkése az előző esti szashimi-maradék színére emlékeztetett. Azt azonban látni lehetett, hogy megmaradt testi ereje, mert az egyik kezében egy szenet tartalmazó csomagot, a másikban pedig élelmiszert tartott. Ezekkel akarta megköszönni az Arashino-család jóindulatát. Másnap könnyes búcsút vettem a családtól és visszatértem Gionba.

Az okijában Anya, Auntie és én nekiláttunk a nagytakarításnak. Körülnézve arra gondoltam, íme a ház most megbüntet bennünket azért, amiért hosszú esztendőkön át elhanyagoltuk. Négy-öt nap alatt is csak a munka nagyját tudtuk elvégezni: letörölgettük az összegyülemlett port a ház faszerkezetéről, kitisztítottuk a kutat és kitakarítottuk Anya emeleti szobáját, ahol a madarak feltépték a tatami-gyékényeket és a szalmát fészeképítésre használták fel. Meglepetésemre Anya ugyanolyan keményen dolgozott, mint mi ketten. Ennek részben az volt az oka, hogy egyelőre csak egy szakácsot és egy idősebb cselédet tudtunk megfizetni, noha a társaságunk egy Etszuko nevű kislánnyal is bővült. Etszuko annak a férfinak volt a leánya, akinek a birtokán Anya és Auntie kihúzta a háborút. A leányka éppen kilencéves volt, ami arra emlékeztetett engem, mennyi idő telt el azóta, hogy Kiotóba érkeztem, hiszen akkor én is kilencéves voltam. Tekintetéből hasonló félelem sugárzott felém, mint amilyent én éreztem annak idején Hatszumomo iránt, hiába igyekeztem a félelmét azzal oldani, hogy gyakran rámosolyogtam. A kislány olyan magas és sovány volt, hogy inkább seprőre, mint gyermekre hasonlított. Hosszú haja a vállát verdeste. Az arca olyan keskeny volt, mint egy rizsszem. Kénytelen voltam arra gondolni, hogy egy szép napon őt is bedobják a fazékba, szép fehérre, ízletesre főzik és feltálalják.

Amikor az okija némileg lakhatóvá vált, elkezdtem tisztelgő látogatásokat tenni Gionban. Először Mamehát látogattam meg, aki most a Gion-szentély közelében egy patika fölötti szerény egyszobás lakásban lakott. Most nem volt *dannája*, aki hajlandó lett volna nagyobb lakást bérelni neki. Nagyon megdöbbsent, amikor meglátott. Ezt azzal magyarázta, hogy nagyon kiálltak az arccsontjaim. Az igazság azonban az, hogy én ugyanúgy meglepődtem az ő látásán, mint ő az enyémen. Szép ovális arca nem változott, a nyaka azonban a korához képest túl öregesnek

látszott. A legfurcsább dolog azonban az volt, hogy a száját néha egészen öregasszonyosan tartotta. A fogai ugyanis a háború alatt meglazultak – noha ez külsőleg nem látszott meg rajtuk – és emiatt fájdalmat okoztak.

Sokáig beszélgettünk és közben megkérdeztem, vajon a *Régi Főváros Táncait* előadják-e jövő tavasszal ismét, miután jó néhány éven át elmaradt az előadás.

– Hát persze, miért is ne? A téma lehetne „Tánc a folyóban!”

Aki már járt fürdőhelyen vagy hasonló helyen és szórakoztatták gésának maszkírozott prostituáltak, az megérti azt a tréfát, amely Mameha szavaiban rejtőzött. Az a nő, aki előadja a „Tánc a folyóban” elnevezésű táncot, valójában sztriptízt végez. Úgy tesz, mintha egyre mélyebben menne be a folyóba és közben magasra emeli a kimonóját, hogy az száraz maradjon. A nő a kimonót addig emeli, amíg a férfiak meglátják azt, amit látni akarnak és akkor kitör a tapsorkán és csengenek a szakés poharak.

– Minthogy Gion manapság amerikai katonákkal van tele, az angol nyelvtudás többet ér, mint a táncudomány. Csak megjegyzem, hogy a Kaburendzso Színház kiabarejjé alakult át.

Ezt a szót azelőtt még sohasem hallottam. Japánba az angol „cabaret” szóból került át. Hogy mit jelent, elég hamar megtanultam. Már azalatt is, amíg az Arashino-családnál laktam, sokat hallottam az amerikai katonák zajos mulatozásairól. Mégis sokkolt, amikor egy teaház előcsarnokában nem a szokásos férfi lábbelik sorakoztak a fal mellett, hanem katonacsizmák tömegét láttam ott. A csizmák a szememben majdnem akkorák voltak, mint Anya Taku nevű kutyusa. Odabent egy alsónadrágban levő amerikai katona igyekezett magát bepréselni egy polc alá, miközben két gésa harsányan hahotázva próbálta őt kihúzni onnan. Amikor megláttam karjának és mellkasának, sőt még hátának fekete szőrzetét, az volt az érzésem, hogy még soha ilyen állatias dolgot nem láttam. A katona egy ivászi verseny folyamán bizonyára elvesztette a ruháját és most megpróbált elrejtőzni. Végül engedett a gésák unszolásának, hagyta magát előhúzni és a gésák visszavezették a mulatság színhelyére. A bajtársai vidáman, hangos füttyel fogadták a visszaérkezését.

Visszatérésem után egy héttel készen álltam arra, hogy ismét gésaként jelenjek meg egy társaság előtt. Az előkészületek az egész napot igénybe vették. El kellett mennem a fodrászhoz, ahonnan rögtön a jósnőhöz rohantam; a kezemből ki kellett áztatnom a legutolsó festékfoltokat is és egész Giont végig kellett kutatnom, hogy megtaláljam a szükséges szépítőszereket. Harmincéves korom felé közeledve a fehér sminket már csak különleges alkalmakkor kellett viselnem. De legalább fél órát töltöttem el a toalettasztalom mellett azzal, hogy megfelelő árnyalatú nyugati púderrel megpróbáljam eltüntetni, mennyire lesoványodtam. Amikor megérkezett Bekku úr, hogy felöltöztessen, Etszuko hasonlóan bámulta a készülődést, mint annak idején én néztem Hatszumomo öltöztetését. Az ő szeméből áradó bámulat a tükroemnél is jobban bizonyította, megint igazi gésának látszom.

Amikor végre útnak indultam, Giont egészen befedte a puha porhó, amelyet a legenyhébb szellő is könnyedén lesöpört a háztetőkről. A nyakamban kimonósálat viseltem, a kezemben pedig lakkozott esernyő volt, úgyhogy akik annak idején parasztruhában láthattak, biztos nem ismertek volna fel. Azon gésák közül, akikkel útközben találkoztam, talán csak a fele volt régebben is Gionban. Ezeket arról lehetett felismerni, hogy üdvözlésül egy kissé meg is hajoltak, az újonnan érkezettek viszont csak bólintottak egyet.

Az utcákon elég sok katona ténfergett. Egy kissé drukoltam, milyen fogadtatásban lesz majd részem az Icsirikiben. Az előcsarnokban fényes fekete tiszti cipők sorakoztak. A teaház furcsa módon csöndesebbnek hatott, mint amikor gésajelöltként odajártam. Nobu még nem érkezett meg – illetve nem vettem észre, hogy ott volna. Azonban nem volt semmi probléma. Rögtön bevezettek egy nagy terembe és közölték, hogy Nobu rövidesen szintén itt lesz. Rendes körülmények között a cselédszobában várakoztam volna, ahol meg tudom melegíteni a kezeimet és ihatok egy csésze teát. Az sem bántott, hogy várnom kellett Nobura – egyébként is megtiszteltetésnek vettem, hogy néhány percet egyedül tölthetek egy szép teremben. Az utolsó öt évemből nagyon hiányzott a szépség, márpedig ez a terem megérte, hogy figyelmesen

megszemléljék. A falakat világossárga selyemtapéta borította, amitől úgy éreztem magam, mintha egy tojáshéj belsejében volnék.

Azt vártam, hogy Nobu egyedül érkezik, ám amikor megérkezett, kiderült, a miniszterhelyettes is vele van. Mint már mondtam, az nem bántott, hogy Nobura várnom kellett, azt azonban nem szerettem volna, ha Szato azt hiszi, nem tartozom a népszerű gésák közé. Ezért gyorsan átmentem a szomszédos üres helyiségbe. Ennek révén tanúja lettem annak, hogyan próbál Nobu mézesmázosan kedves lenni Szatóhoz.

– Ugye, milyen nagyszerű ez a terem, miniszter úr? – A válasz mindössze egy halk morgás. – Külön az Ön részére választottam. Az a Zen-korabeli festmény valóban gyönyörű! – Hosszú szünet. Aztán megint Nobu: – Nos, szép esténk van. Ó, megkérdeztem már, hogy megkóstolta-e az Icsiriki Teaház saját főzésű szakéját?

A csevegés hasonló hangnemben folytatódott. Nobu alighanem úgy érezhette magát, mint egy elefánt, amely éppen a pillangót igyekszik megjátszani. Amikor kiosontam az előcsarnokba és úgy jöttem be, mintha most érkeztem volna, Nobu nagyon megkönnyebbültnek látszott.

A miniszterhelyettesre csak azután pillantottam, miután bemutatkoztam neki és letérdeltem az asztal mellé. Nem találtam őt ismerősnek, pedig állítólag órák hosszat bámult a múltban engem. Nem értem, hogyan felejthettem el őt, mert nagyon jellegzetes volt a külseje. Az állát majdnem nekinyomta a mellkasának, mintha a nyaka nem tudná megtartani a fejét, az alsó állkapcsa pedig nagyon előreállt. Bólintással üdvözölt, majd bemutatkozott. Ezután hosszú ideig csupán apró morgások hallatszottak felőle. Úgy látszott, hogy szinte mindenre morgásokkal reagál.

Igyekeztem a társalgást rendes mederben tartani. Aztán megérkezett a felmentő sereg egy felszolgáló lány képében, aki tálcán szakét hozott. Megtöltöttem Szato poharát és csodálkozva figyeltem, hogy úgy önti állkapcsának üregébe, mintha a lefolyóba öntené. Egy pillanatra kinyitotta a száját, majd újra becsukta és a szaké eltűnt. Nyelésnek nyoma se volt. Éppen ezért csak azután voltam biztos benne, hogy valóban lenyelte a szakét, miután felmutatta üres poharát.

A dolgok majd egy negyedóra hosszat hasonlóan mentek. Én apró történetekkel és viccekkel próbáltam szórakoztatni Szatót és néhány kérdést is intéztem hozzá. Kezdtem már azt hinni, hogy egy miniszterhelyettes nem is tud fesztelen lenni. A kérdéseimre mindig csak egyetlen szóval felelt. Megpróbáltam ivászati versenyt javasolni, még azt is megkérdeztem, szeret-e énekelni. Valósággal fecsegésnek számított, amikor megkérdezte, tudok-e táncolni.

- Igen, tudok – válaszoltam. – Adjak-e elő egy rövid számot?

- Nem – volt a kurta válasz.

A miniszterhelyettes nem szeretett mások szemébe nézni, az ételeit azonban nagy gonddal tanulmányozta. Erre azután jöttem rá, hogy egy felszolgáló behozta a két férfi vacsoráját. Mielőtt bármit a szájába vett volna, az evőpálcikákkal a szeme elé emelte azt és minden oldalról jól megszemlélte. Amikor nem jött rá, mi az, megkérdezett engem. Amikor valami narancsszínű falatról kérdezte meg, mi az, ezt válaszoltam: „Cukrozott szójamártásban főzött jamgyökér”. A valóságban fogalmam sem volt, hogy jamgyökér vagy bálnamáj vagy valami más volt-e. Később, amikor marinált marhahúst tartott a pálcikái között és megkérdezte, mi az, elhatároztam, hogy megtréfálok.

- Ó, ez egy szelet marinált bőr – válaszoltam. – Ez a teaház specialitása. Elefántbőrből készült. Azt hiszem, elefántbőr szeletet kellett volna mondanom.

- Elefántbőr?

- Ó, miniszterhelyettes, hiszen tudja, hogy csak vicceltem. Marhahúsról van szó. Miért nézegeti annyira az ételeket? Azt hiszi talán, hogy kutyahússal etetjük?

- Én ettem kutyahúst – mondta.

- Ez nagyon érdekes. De ma este nem szolgálnak itt fel kutyahúst. Éppen ezért kérem, ne nézesse annyira az evőpálcikáit.

Nemsokára elkezdődött az ivászati verseny. Nobu utálta ezeket a versenyeket, de miután intettem neki, csöndben maradt. A miniszterhelyettest valamivel gyakrabban hagytuk veszíteni,

mint helyes lett volna. Amikor ugyanis megpróbáltuk utólag elmagyarázni neki a játékszabályokat, amelyeket még nem ismert, a szemei úgy jártak körbe-körbe, mint a hullámokon táncoló parafa dugó. Rögtön föl is állt, és a terem egyik sarka felé indult.

- Nos, miniszterhelyettes – szólalt meg Nobu –, tulajdonképpen hová szeretne menni?

A válasz mindössze egy böfögés volt, amit én nagyon helyénvaló válasznak tartottam, mert Szato úr nyilvánvalóan közel állt ahhoz, hogy elhányja magát. Nobuval együtt odasiettünk hozzá, de addigra már sikerült a szája elé kapnia a kezét. Ha vulkán lett volna, biztosan füstöt ereget. Így aztán kénytelenek voltunk kivezetni az udvarra, hogy legalább a hóra hányjon. Talán meglepő, hogy a díszkertbe viszünk ki valakit, aki azt összehányja. Megnyugtatóan közölhetem, nem ő volt az első, aki ilyesmire vetemedett. Gésaként arra még csak hajlandók vagyunk, hogy egy férfit letámogassunk a mosdóba, ez azonban nem mindig sikerül. Ilyenkor azt szoktuk mondani egy cselédnek, hogy egy vendég meglátogatta az udvart. Ők ebből mindjárt tudják, mi a teendőjük és rögtön hozzák is a takarítószereket.

Az ajtóban fejfelé letérdeltettük a miniszterhelyettet, hogy a hóra hányjon, és ne bent csináljon piszkot. A súlyát azonban nem bírtuk megtartani, úgyhogy fejfelé előre beleesett a hóba. Annyira sikerült még őt félretolnom, hogy legalább tiszta hóra essék, ne arra, amit előzőleg lehányt.

Nobuval kétségbeesetten néztünk egymásra, nem tudva, mit tegyünk a hóban elterült miniszterhelyetessel, aki úgy feküdt ott, mint egy földre zuhant fa.

- Nos, Nobu-szan – szólaltam meg – fogalmam se volt, miféle szórakozásban lesz a vendégének része.

- Félek, megöltük. Meg is érdemelte. Micsoda bosszantó alak!

- Így bánik Ön tisztelt vendégeivel? Vigye ki az utcára és sétáltassa egy kicsit, hogy magához térjen. A hideg jót tesz neki.

- De hiszen itt fekszik a hóban. Az nem elég hideg?

- Nobu-szan! – kiáltottam. A hangom elég szemrehányó lehetett, mert Nobu egy nagyot sóhajtott és kilépett a kertbe, hogy hozzáfogjon a miniszterhelyettes felélesztéséhez. Eközben visszamentem a teaházba, hogy keressek valakit, aki segíthet Nobunak, hiszen nem várhattam el tőle, hogy az egyetlen karjával beemelje szobába. Ezután szereztem két pár száraz zoknit a két férfinak és szóltam egy cselédlánynak, hogy takarítsa ki az udvart.

Amikor visszatértem a terembe, Nobu és a miniszterhelyettes megint az asztal mellett foglalt helyet. Az olvasóra bízom azt, képzelje el, hogyan nézett ki – és hogyan büzlött – a miniszterhelyettes. Nedves zoknijait a saját kezemmel kellett róla lehámoznom, de igyekeztem közben minél jobban elfordítani a fejemet. Amikor végeztem a zoknik lehúzásával, hátradőltem és egy szempillantás alatt ismét eszméletlen lettem.

- Mit gondol, hall bennünket? – kérdeztem sűgva Nobutól.

- Szerintem akkor sem hall bennünket, amikor magánál van – válaszolt Nobu. – Láttál-e már életedben nála ostobább alakot?

- Nobu-szan, csak halkán! – suttogtam. – Mit gondol, valóban jól érezte magát ma este? Ilyesféle estét akart neki szerezni?

- Nem az a fontos, én mit akartam. Az a fontos, ő mit akart.

- Remélem, ez nem jelenti azt, hogy a jövő héten ugyanezt kell eljátszanunk.

- Ha a miniszterhelyettes meg volt elégedve, akkor én is meg leszek elégedve.

- Nobu-szan! Maga nem érezte jól magát. Én ilyen szerencsétlennek még az életben nem láttam magát. Ha figyelembe vesszük a miniszterhelyettes állapotát, biztosra vehetjük, hogy nem ez volt élete legjobb estéje...

- A miniszterhelyettes esetében semmit se lehet biztosra venni.

- Szerintem biztosan jobban érzi majd magát, ha sikerül a léghőrt egy kissé... ünnepélyesebbé tenni. Mi a véleménye?

- Hozzál legközelebb több gésát magaddal, ha úgy gondolsz, hogy ez segít – válaszolt Nobu. – A jövő hét végén megint itt leszünk. Hívd meg akkorra a nővéredet is.

- Mameha valóban nagyon okos és ügyes. De a miniszterhelyettest nagyon fárasztó dolog szórakoztatni. Olyan gésára lesz szükségünk, aki képes nagy rumlit csinálni és képes egyszerre mindenkit szórakoztatni. Nos, ahogy most eszembe jut, nemcsak egy másik gésára, hanem egy másik vendégre is szükségünk lesz.

- Nem értem, miért lenne erre szükség.

- Ha a miniszterhelyettes szorgalmasan iszik és közben titokban engem néz, miközben magának egyre inkább elege lesz belőle, attól nem kap ünnepélyes hangulatot az este – közöltem. – Nobu-szan, az lesz a helyes, ha legközelebb az elnököt is magával hozza.

Felvetődhet a kérdés, vajon előre megterveztem-e, hogy errefelé irányítom a társalgást. Az igaz, hogy Gionba való visszaérkezésem óta semmit se óhajtottam jobban, mint ahogy megint együtt lehessenek az elnökkel. Nemcsak arra vágyódtam, hogy egy helyiségben üldögéljek vele, feléje hajolhassak, a fülébe súghassak valami apróságot és beszívhattam bőrének illatát. Ha az élet csak ilyesféle örömeket tartogatna számomra, az volna a leghelyesebb, ha az életemből minden fényforrást eleve kikapcsolnék, hogy a szemem hozzászokjék ehhez a sötétséghez. A látszat szerint sorsom valóban Nobu felé terel és nem voltam olyan ostoba, hogy azt higgyem, sikerül változtatnom ezen. Azonban az utolsó reménysugarat nem akartam bambán kiengedni a kezemből.

- Arra már én is gondoltam, hogy elhozom magammal az elnököt – válaszolt Nobu. – A miniszterhelyettes nagy tisztelője. De nem merem elhívni. Mint már mondtam, az elnök elfoglalt ember.

A miniszterhelyettes úgy felpattant, mintha valaki fenéken szúrta volna, majd sikerült az asztal mellett ülő helyzetbe manipulálnia magát. Nobu olyan utálatosnak találta a ruházatát, hogy megkért, küldjek ide valakit a személyzetből egy nedves törölközővel. Amikor a cselédlány letisztogatta a miniszterhelyettes zakóját és magunkra hagyott bennünket, Nobu ezt mondta:

- Nos, miniszterhelyettes, ez aztán igazán gyönyörű este volt! Legközelebb még jobban fogja érezni magát, mert nem csak engem okádkhat le, hanem az elnököt és még egy másik gésát is!

Nagyon megörültem, amikor meghallottam, hogy Nobu az elnököt is megemlíti. Örömeimet azonban nem mertem kimutatni.

- Nekem tetszik ez a gésa. Nem óhajtom még egy gésa jelenlétét – nyilatkozott a miniszterhelyettes.

- A neve Szajuri, és jól teszi, ha így szólítja, mert ellenkező esetben nem jön el többé. Most legyen szíves, álljon fel. Ideje, hogy hazamenjen.

Elkísértem a két férfit a bejáratához, ahol rájuk segítettem a cipőjüket és a kabátjukat, majd addig néztem utánuk, amíg el nem tűntek. A miniszterhelyettes nehezen állt a lábán és nem találta volna meg az ajtót, ha Nobu nem vezette volna őt karonfogva.

Még ugyanazon az estén Mamehával együtt egy olyan teaházba mentem, amely tele volt amerikai tisztekkel. Mire megérkeztünk, a tolmács teljesen beszszelt, és semmit nem tudott többé tolmácsolni. A tisztek azonban már mind ismerték Mamehát. Engem némileg meglepett, amikor a tisztek dúdolva és integetve arra kérték, hogy táncoljon. Arra számítottam, majd csendesén üldögélve figyelik őt. Ehelyett többen fölkeltek a helyükről és peckesen ők is táncoltak. Ha valaki ezt csak mondja nekem, nem hittem volna el, de most a saját szememmel láttam. Elnevettem magam és meg kell mondanom, már régen nem éreztem ilyen jól magam. Aztán táncos játék következett. A tánchoz shamiszenen Mameha és én szolgáltatottuk a zenét a tisztek pedig táncoltak. A játék abból állt, hogy abban a pillanatban, amikor elhallgatott a zene, a tiszteknek gyorsan vissza kellett szaladniuk a helyükre. Az utolsónak büntetésül ki kellett innia egy pohár szakét.

Közben elmondtam Mamehának, mennyire furcsának találom, hogy milyen jól el tudnak szórakozni egymással olyan emberek, akik nem is értik egymás nyelvét – és ugyanakkor Nobuval és egy másik japánnal milyen unalmas estém volt. Mameha megkérdezte, hogyan

zajlott le a találkozó.

- Három ember egy partin túl kevés – szögezte le Mameha - különösen akkor, ha az egyikük, Nobu, rossz hangulatban van.

- Azt javasoltam Nobunak, hogy legközelebb hozza magával az elnököt is. És szükségünk van még egy gésára. Olyanra, aki szeret hangoskodni és bolondozni. Mi a véleménye?

- Helyes – válaszolt Mameha –, talán magam is...

Mameha válasza nagyon meglepett. Őt ugyanis senki nem nevezhette volna „hangoskodónak és bolondozónak”. Már éppen magyarázkodásra készültem, amikor Mameha észrevette a félreértést és így folytatta: – Én magam is szívesen elmennék, de ha hangoskodó és bolondozó gésára van szükséged, legjobb, ha régi barátnődet, Úritököt viszed magaddal.

Gionba való visszatérésem óta mindenhol kísértetett Úritök emléke. Sőt mihelyt beléptem újból az okijába, rögtön magam előtt láttam Úritököt, amint Gion bezárásának napján az előírásos módon elbúcsúzik az okija fogadott leányától. Az okija kitakarításának egy hete alatt is folyton eszembe jutott Úritök. Egy alkalommal szinte magam előtt láttam, amint gyakorol a shamiszenen. Üres szobája mélységes szomorúságot árasztott. Valóban olyan sok esztendő telt el azóta, hogy együtt voltunk kislányok? Ha fel tudtam volna dolgozni csalódásomat amiatt, hogy vége a barátságunknak, talán könnyebben tudtam volna túltenni magam az emlékeken. Gyűlöltem azt a szörnyű rivalizálást, amelyet Hatszumomo kényszerített ránk. Az adoptálásom volt az utolsó csepp a pohárban, de barátságunk megszűnéséért némileg én is felelősnek éreztem magam. Úritök mindig kedves volt hozzám. Módot kellett volna találnom arra, hogy kimutassam iránta érzett hálámat.

Amíg Mameha meg nem említette Úritök nevét, addig eszembe sem jutott, hogyan közeledhetnék hozzá. Arra számítottam, hogy első találkozásunk meglehetősen feszélyezett lesz. Ennek ellenére úgy gondoltam, Úritök méltányolni fogja, hogy a közkatonák társaságából elegánsabb körökbe kerülhet. Volt azonban egy másik okom is. Arra gondoltam, hogy miután oly sok esztendő eltelt már, talán megújíthatnánk a barátságunkat.

Úritök helyzetéről, azon kívül, hogy itt van Gionban, szinte semmit nem tudtam. Ezért Auntie-hoz fordultam, aki néhány évvel azelőtt levelet kapott tőle. Kiderült, Úritök kérte, vegyék vissza az okijába, mert ellenkező esetben sehol nem tud elhelyezkedni. Auntie hajlandó lett volna erre, Anya azonban nemet mondott, szerinte Úritök az okija részéről nagyon rossz befektetés volna.

Auntie ezt mondta Úritökről: – A Hanami-cso körzetben egy nagyon rossz, kicsi okijában lakik. De ne sajnáld meg és ne hívd ide látogatóba. Anya látni se akarja. Én is azt mondom, ostobaság részedről, ha beszélni akarsz vele.

- Viszont be kell vallanom, hogy soha nem éreztem helyesnek, ami Úritök és köztem történt...

- Semmi nem történt köztetek. Úritök kudarcot vallott, te pedig sikeres lettél. Mostanában egyébként egészen jól szerepel. Úgy hallom, az amerikai katonák nem tudják megenni. Éppen olyan mértékben közönséges, ami tetszik nekik.

Még aznap délután elmentem Gion Hanami-cso körzetébe. Sikerült megtalálnom azt a szegényes, kicsi okiját, amelyről Auntie beszélt. Emlékeztetem az olvasót Hatszumomo Korin nevű barátnőjére, akinek az okijája a háború legsötétebb esztendeiben leégett. A tűz a szomszédos okija egy részére is áttért és éppen ebben az okijában lakott Úritök. A külső falai az egyik oldalon egészen elszenesedtek és a leégett cserepes fedelet durván deszkákkal pótolták. Tokióban és Oszakában talán ez lett volna a legépebb épület, ez azonban Kiotó centrumában állt.

Egy szobalány bevezetett a szalonba, ahol nedves hamuszag érződött. Kicsivel később teát, mégpedig gyöngye teát szolgált fel nekem. Sokáig kellett várnom, amíg végül előkerült Úritök. Amíg be nem lépett a szobába, a sötét folyosón alig-alig tudtam kivenni a vonásait. De már az a tudat is melegséggel töltött el, hogy itt van a közelemben. Fölkeltem, hogy odamenjek

hozzá és átöleljem. Ő azonban néhány lépést tett befelé a szobába és olyan ceremóniásan üdvözölt, mintha én lettem volna Anya. Ez meghökkentett és nem mentem oda hozzá.

- De Úritők! Hiszen csak én vagyok az! – nyögtem ki.

Úritök rám se mert nézni. Olyan buzgón nézte a gyékényt, mintha parancsra váró cselédlány volna. Nagyon csalódottnak éreztem magam és leültem a helyemre.

Amikor a háború utolsó éveiben utoljára láttuk egymást, az arca még mindig kerek és telt volt, akárcsak gyermekkorában. Az azóta eltelt években nagyon megváltozott. Akkoriban még nem tudtam, hogy munkahelyének, a lencsegyárnak bezárása után Úritök több mint két esztendőn át Oszakában élt prostituáltként. A szája mintha megkisebbedett volna, talán azért, mert mindig megfeszítve tartotta. És noha az arca továbbra is széles maradt, régebben puffadt arca elkeskenyedett, amitől az arcvonásai valamiféle komor eleganciát kaptak. Ez meglepett. Nem akarom azt állítani, hogy szépségben akár Hatszumomóval is versenyre kelhetett volna, de meglepő volt rajta az azelőtt még nem látott nőiesség.

- Nehéz időket éltünk át, Úritök. De amint látom, egészen jól nézel ki – szólaltam meg.

Úritök nem válaszolt. Csupán fejének egy kis félrefordításával jelezte, hogy meghallotta, amit mondtam. Gratuláltam a népszerűségéhez és megpróbáltam kérdezősködni arról, mit csinált a háború után. Úritök arca azonban eközben olyan kifejezéstelen maradt, hogy kezdtem sajnálni, hogy meglátogattam.

Feszült csend után végre megszólalt Úritök:

- Csak csevegni akarsz velem, Szajuri? Akkor kár volt eljőnnöd, mert én nem tudok semmi olyat mondani, ami érdekelhetne.

- Az a helyzet – kezdtem a mondókámat –, hogy találkoztam Toshikazuval, aki időközönként magával hoz egy férfit Gionban. Arra gondoltam, te talán szívesen szórakoztatnád őt.

- Most azonban, hogy láttál, megváltoztattad a véleményedet.

- Szó sincs róla – válaszoltam. – Fogalmam sincs, miért mondd ezt. Nobu Toshikazu és az elnök, vagyis Ivamura Ken, nagyon örülne a társaságodnak. A dolog ilyen egyszerű.

Úritök egy pillanatig csendben gondolkodott a gyékényt nézve. Majd így szólt: – Azt hittem, hogy az életben nincs többé olyasmi, hogy „a dolog ilyen egyszerű”. Tudom, hogy ostobának tartasz...

- De Úritök!

- ...de azt hiszem, hogy van még valami más indokod is, amit nem vagy hajlandó közölni velem.

Úritök ekkor egy kissé meghajolt, ami számomra egy kissé titokzatosnak tűnt. Nem értettem ugyanis, hogy azért mentegetőzik-e, amit előzőleg mondott, vagy csupán elnézést akar kérni a viselkedéséért.

- Tényleg van más indokom is – szóltam. – Abban reménykedtem, hogy talán ismét jó barátok lehetnénk, mint régebben. Oly sok közös élmény fűz össze bennünket... még Hatszumomo is! Számomra természetes volt, hogy ismét találkoznunk kellett.

Úritök hallgatott.

- Ivamura elnök és Nobu a következő szombatira ismét meghívja a miniszterhelyettest az Icsiriki Teaházba. Nagy örömmel fogadnám, ha te is csatlakoznál hozzánk.

A selyembe csomagolt ajándék teát kicsomagoltam és letettem az asztalra. Fölálltam és megpróbáltam még valami kedves mondatot kiagyalni, Úritök azonban olyan zavarodottan nézett rám, hogy jobbnak láttam szótlanul eltávozni.

31. FEJEZET

Azon öt esztendő alatt, amíg nem találkoztam az elnökkel, gyakran olvastam arról, milyen nehézségekkel kellett megküzdenie. A háborús években folyton vitái voltak a kormánnyal, a háború után pedig a megszállók ellen kellett megvédelmeznie vállalatát, amit le

akartak foglalni. Nem lepett volna meg, ha a sok nehézség miatt kissé megöregedett volna. A Jomiuri újságban megjelent fényképén a szeme körüli ráncok gondokról vallottak. A hétvége közeledtével figyelmeztetnem kellett magam, hogy Nobu nem tett határozott ígéretet arra vonatkozóan, magával hozza-e az elnököt. A remény volt az egyetlen dolog, amibe kapaszkodhattam.

Szombaton reggel korán ébredtem. Amikor félretoltam a rolót, láttam, hogy odakint ónos eső veri az ablakot. Az utcán éppen egy cselédlány próbált feltápászkodni, miután elcsúszott a síkos járdán. Nagyon csúf volt az idő és nem is mertem elolvasni, mit ír a kalendáriumom a napról. Délre még alacsonyabb lett a hőmérséklet és ebéd közben még a leheletem is látszott. Az ebédhez a háttérzenét az ablakhoz csapódó ónos eső szolgáltatta. Az estére tervezett összejövetelek nagy részét lemondták, mert az utcákon való közlekedés nagyon veszélyes volt. Alkonyat tájban Auntie odatelefonált az Icsirikibe, hogy megérdeklődjé, vajon az Ivamura Vállalat nem mondta-e le az estére esedékes összejövetelt. A teaház úrnője közölte velünk, hogy Oszakával megszakadt a telefonösszeköttetés. Ezért megfürödtem, felöltöztem és Bekku úr kíséretében elmentem az Icsirikibe. Bekku úr kalocsnit viselt, amely nem csúszik és engem karonfogva vezetett.

Az Icsirikiben teljes volt a káosz, amikor megérkeztünk. A cselédszobában felrobbant egy vízpipa, és a cselédek annyira el voltak foglalva a takarítással, hogy ügyet se vetettek ránk. Egyedül voltam kénytelen megkeresni azt a termet, ahol az előző héten Nobut és a miniszterhelyettest szórakoztattam. Tulajdonképpen nem számítottam arra, hogy lesz valaki a helyiségben. Nobu és az elnök talán éppen útban vannak Oszaka felől, Mameha is városon kívül van és talán nem tud visszajönni. Mielőtt kinyitottam volna az ajtót, egy pillanatig csukott szemmel térdeltem az ajtó előtt és az egyik kezemet a hasamra tettem, hogy megnyugtassam háborgó idegeimet. Egyszerre csak belém hasított, hogy túlságosan nagy a csönd. Még csak némi mormogás sem hallatszik bentől. Úgy látszik, üres a terem. Szörnyű csalódást éreztem. Már éppen azon gondolkodtam, hogy fölállok és elmegyek, amikor úgy döntöttem, mégis kinyitom az ajtót, hátha van ott valaki. Az ajtó kinyitása után megláttam, ott ül az elnök, mind a két kezével fogja az újságot és a szemüvege fölött rám néz. Úgy meghökkenem, hogy meg sem tudtam nyikkanni. Nagy sokára sikerült ennyit kinyögnöm:

- Te jó ég! Ki hagyta magát egyedül a teremben, elnök? Az úrnő nagyon mérges lesz.

- Éppen ő hagyott engem egyedül – válaszolt az elnök és becsukta az újságot. – Csodálkoztam is rajta.

- De hiszen még italt se kapott. Engedje meg, hogy hozzak.

- Az úrnő is ezzel a mondattal távozott. Ebből ítélve te is el fogsz tűnni, és egymagamban olvashatom egész éjszaka az újságot. Akkor már jobban szeretném, ha itt maradnál velem. – Levette a szemüvegét, majd összehúzott szemmel alaposan megnézett.

A halványsárga selyemtapétával burkolt terem hirtelen nagyon kicsinynek tűnt, amikor fölkeltem térdelő helyzetemből, hogy csatlakozzam az elnökhöz. A terem azért éreztem kicsinek, mert az érzelmeim szerintem még egy nagy helyiségben sem fértek volna el. Hogy oly hosszú idő elteltével ismét találkoztunk, egészen felkavart engem. Furcsa módon inkább szomorúságot éreztem, mint örömet. Egy időben az aggasztott, hogy az elnök a háború miatt talán igen gyorsan megöregszik, akárcsak Auntie. Még nagyobb távolságból is észrevettem, hogy a szeme sarkában megszorodtak a ráncok. A szája körüli bőrrész is kezdett egy kissé megereszkedni, noha ez szerintem erős állkapcsának bizonyos méltóságot kölcsönzött. Letérdelés közben sikerült elcsípnem a tekintetét, és láttam, hogy az arca még mindig kifejezéstelen. Éppen el akartam indítani a beszélgetést, amikor megszólalt az elnök:

- Még mindig szép asszony vagy, Szajuri.

- Ne hízelegjen, elnök, mert akkor egyetlen további szavát se hiszem el – válaszoltam. - Legalább egy fél órát töltöttem el indulás előtt azzal, hogy megpróbáljam eltüntetni beesett arcom.

- Azt hiszem, hogy a lesóványodásnál sokkalta nagyobb kellemetlenségeket is el kellett

viselned az utóbbi években. Engem is számos csapás ért.

- Elnök, kérem, ha nincs kifogása ellene... Nobu-szantól hallottam, milyen nehéz helyzetbe került a vállalata...

- Ez igaz, de most beszéljünk másról. Néha csak az segít át bennünket a nehézségeken, ha elképzeljük, milyen volna az a világ, amelyben teljesülhetnek az álmaink.

Szomorúan elmosolyodott. A mosolyát olyan szépnek találtam, hogy nem tudtam levenni a tekintetemet szépen formált ajkáról.

- Most itt a lehetőség, hogy női bájaidat hasznosítva megváltoztasd a helyzetet.

Mielőtt válaszolhattam volna, kinyílt az ajtó és belépett Mameha, mögötte Úritökkel. Rá nem számítottam. Ami Mamehát illeti, ő bizonyára éppen visszaérkezett Nagojából és gyorsan ide sietett, mert félt attól, hogy nagyon elkésik. Köszöntötte az elnököt és megköszönte neki azt a szívességet, amelyet egy héttel előbb neki tett. Ezután rögtön azt kérdeztem, miért nincs jelen Nobu és a miniszterhelyettes. Az elnök azt válaszolta, ezt ő sem tudja.

- Nehéz nap volt a mai – mondta Mameha szinte önmagának. – A vonat egy óra hosszat az állomáson kívül vesztegelt. A fiatalemberek, megunva a dolgot, az ablakon át távoztak. Egyikük meg is sérült közben. Amikor meg végre nagy nehezen megérkeztem az Icsirikibe, úgy tűnt, a teaház egészen üres. Szegény Úritök föl-alá járkált a folyosón, nem tudva, mit tegyen. Elnök, ugye találkozott már Úritökkel?

Eddig még nem néztem meg alaposabban Úritököt. Csak most vettem észre, hogy egy nagyon szép hamuszürke kimonót visel. A deréktájon fénylő aranyos foltokat láttam, amelyekről kiderült, hogy holdsütötte hegyi tájban röpködő szentjánosbogarak. Sem az én, sem Mameha kimonója nem volt olyan szép, mint az övé. Kimonójának szépsége az elnököt ugyanúgy meglepte, mint engem. Meg is kérte Úritököt, hadd nézze meg körös-körül a kimonóját. Úritök ezt minden feltűnési vágy nélkül szívesen megengedte.

- Úgy gondoltam, hogy nem tehetem be a lábamat az Icsirikibe olyasféle kimonóban, amelyet általában viselek – magyarázta. – Az okijámban levő kimonók nem valami szépek, noha az amerikaiak nem nagyon veszik észre a különbségeket a kimonók között.

- Ha nem lettél volna most őszinte velünk, Úritök – szólalt meg Mameha –, azt hittük volna, hogy ez a szokásos kimonód.

- Gondolom, csak tréfálnak. Az életben nem volt még ilyen szép kimonó rajtam. Az utcánkban levő másik okijától kértem kölcsön. Valami hihetetlen összeget kellene érte kölcsöndíjként fizetnem, minthogy azonban úgysem lesz rá pénzem, teljesen mindegy, mennyit kérnek érte.

Láttam, hogy az elnök jól szórakozik – ugyanis a gésák a férfiak előtt nem szoktak arról beszélni, mi mibe kerül. Mameha láthatóan akart valamit mondani Úritöknek, ő azonban megelőzte:

- Mintha arról lett volna szó, hogy ma egy nagykutya lesz itt vendégségben.

- Talán az elnökről lehetett szó – szólalhatott meg végre Mameha is. – Mit gondolsz, elég nagykutyanak látszik?

- Neki tudnia kell, hogy nagykutya-e vagy sem. Nem én kell, hogy megmondjam neki.

Az elnök Mamehára nézett és meglepetten húzta fel a szemöldökét. Úritök azonban így folytatta:

- Szajuri különben más valakiről regélt nekem.

- Szato Noritakáról volt szó – szólalt meg ismét az elnök. – Japán pénzügyminiszterének legújabb helyettese.

- Ó, róla van szó? Úgy néz ki, mint egy disznó.

Valamennyien fölnevettünk. – Nohát, Úritök! Ami a szíveden, az a szádon!

Ebben a pillanatban nyílt az ajtó és belépett Nobu a miniszterhelyetessel. A hideg mindkettejük arcát pirosra csípte. Egy felszolgáló is bejött mögöttük, aki egy tálca szakét és harapnivalót hozott. Nobu az egyetlen karjával ütögette magát és dobogott a lábával, a miniszterhelyettes azonban kikerülte és egyenesen odalépett az asztalhoz. Úritök felé fordította a

fejét és ráfordult, hogy adjon neki helyet mellettem. Miután megtörténtek a bemutatkozások, Úritök ezt mondta: – Miniszterhelyettes, Ön aligha emlékszik rám, én azonban sok mindent tudok Önről.

A miniszterhelyettes rögtön a szájába döntötte a szakét, amelyet a poharába töltöttem és olyan tekintetet vetett Úritökre, amelyet én mogorvának véltem.

– Mit tudsz, Úritök? – kérdezte Mameha. – Mondd el gyorsan.

- Tudom, hogy a miniszterhelyettesnek van egy húga, aki férjhez ment Tokió polgármesteréhez – válaszolt Úritök. – Azt is tudom, hogy tanult karatézni és egyszer eltört a keze.

A miniszterhelyettes meglepettnek látszott, amiből arra következtettem, hogy Úritök igazat mond.

- Ezenkívül ismerek egy lányt, akit maga is ismer – folytatta Úritök. – Úgy hívják, hogy Nao Icuko. Együtt dolgoztunk az oszakai gyárban. S mit gondolsz, mit mondott el neked? Hogy jó néhányszor együtt művelték azt, „amiről maga jól tudja, mi az”.

Azt hittem, a miniszterhelyettes mérges lesz. Ehelyett inkább ellágyultak a vonásai, sőt mintha büszkeség töltötte volna el.

- Csinos lány volt az az Icuko – mondta elfojtott mosollyal Nobunak.

- Nahát, miniszterhelyettes – szólalt meg Nobu –, nem is tudtam, hogy ilyesféle gyöngéi is voltak.

Szavai nagyon őszintén hangzottak, én azonban láttam az arcán, alig tudja az utálatát elrejteni. Az elnök rám nézett. Tekintetéből azt állapítottam meg, nagyon jól szórakozik. Egy pillanattal később nyílt az ajtó, behozták a három férfi vacsoráját. Éhes voltam, emiatt el kellett fordítanom a szememet a tejsodóval leöntött ginkgo-diókról, amelyet nagyon szép zöldes kínai porceláncsészékben szolgáltak fel. Ezt fenyőtűágyra fektetett grillezett trópusi hal követte. Nobu valószínűleg észrevette, milyen éhes vagyok, mert ragaszkodott hozzá, hogy kóstoljam meg a halat. Az elnök Mamehát és Úritököt kínálta meg, Úritök azonban nem fogadta azt el.

– Nem vagyok hajlandó megenni azt a halat. Sőt még látni sem bírom – válaszolt Úritök a kínálásra.

- Szabad kérdezni, miért? – szólalt meg Mameha.

- Ha elmondom, kinevetnek.

– Mondd el, Úritök. Ne kérsd magad – kérte Nobu is Úritököt.

- Dehogyan mondom el. A történet nagyon hosszú és úgysem fogja senki elhinni.

- Nagy hazug! – kiáltottam fel.

A felkiáltásom nem jelentette azt, hogy Úritököt hazugnak tartom. Mielőtt sor került volna Gion bezárására, gyakran játszottuk az általunk „nagy hazugnak” nevezett játékot. A játék abból állt, hogy mindegyikünknek két történetet kellett elmesélnie, amelyek közül csak az egyik volt igaz. A másoknak utólag ki kellett találnia, melyik történet volt igaz és melyik nem. A vesztesnek büntetésül egy pohár szakét kellett innia.

- Nem játszom – jelentette ki Úritök.

- Akkor legalább a hal történetét meséld el – kérlelte Mameha Úritököt. – A másik történetet elengedjük.

Látszott, hogy Úritöknek nem tetszik a dolog. De mivel én is kérlelve néztem rá, végül nagy nehezen belefogott a történetbe.

- Nos, rendben van. Elmesélem a történetet. Szapporóban születtem, ahol élt egy öreg halász, aki egy szép napon egy nagyon furcsa kinézetű, beszélni tudó halat fogott.

Mamehával egymásra néztünk, és nevetésben törtünk ki.

– Csak nevésetek – mérgelődött Úritök. – Ez tökéletesen igaz.

- Folytasd csak, Úritök – avatkozott közbe az elnök. – Figyelmesen hallgatunk.

- Nos, a halász lefektette a halat egy deszkára, hogy megtisztítsa. A hal azonban eközben olyan hangokat hallatott, mintha valaki beszélne, a halász azonban nem értette, mit mond. Odahívta a többi halászt és valamennyien igyekeztek megfejtetni a hal beszédét. A hal azonban

már közel volt a pusztuláshoz, mivel túl hosszú idő óta volt kint a vízből. Aztán egyszer csak egy idős férfi utat tört magának a tömegben keresztül és azt mondta, minden szót megértett, amit a hal mondott. A hal ugyanis oroszul beszélt, ő pedig ért oroszul.

Valamennyien hahotába törtünk ki, még a miniszterhelyettes is hallatott néhány morgó hangot. Amikor elcsöndesedtünk, Úritök ezt mondta: – Tudtam, hogy nem fogjátok elhinni, de a történet minden szava igaz! – erősítette sértődötten.

- Arra volnék kíváncsi, mit mondott a hal – szólt közbe az elnök.

A hal félig már elpusztult, így aztán inkább csak suttogott. Amikor az öregember lehajolt a hal ajkaihoz...

- A halaknak nincs ajkuk – vetettem közbe.

- Jó, akkor mondjuk, hogy a szájának a két széléhez hajolt le. Akkor a hal ezt mondta: „Mondd meg nekik, hogy csak nyugodtan tisztítsanak meg. Nem óhajtok élni többé. Az a hal, amely az imént múlt ki ott, a feleségem volt.

- A halak tehát össze szoktak házasodni – kiáltott fel Mameha. - Férj és feleség lesznek!

- Ez még a háború előtt lehetett – vettem közbe. – Amióta véget ért a háború, nem érnek rá összeházasodni, mert álláskereséssel telik el az idejük.

- Az eset még a háború előtt történt, jóval a háború előtt, sőt még az anyám születése előtt – közölte Úritök.

- Akkor honnan tudod, hogy megtörtént? – ellenkezett Nobu. - A hal nyilvánvalóan nem hozzád beszélt.

- A hal akkor elpusztult! Hogy beszélhetett volna hozzám, amikor még meg sem születtem? Egyébként sem tudok oroszul.

- Nos, Úritök, ezek szerint azt hiszed, hogy az elnöknek felszolgált hal szintén a beszélő halak közé tartozik.

- Ezt nem mondtam. De *pontosan* olyan, mint a beszélő hal volt. Inkább éhen halnék, de akkor se enném meg.

- Ha akkor még meg se születtem és még az édesanyád se élt, honnan tudod, hogy milyen volt az a hal? – kérdezte az elnök.

- Azt hiszem, mindenki tudja, hogy néz ki a miniszterelnök, pedig biztosan nem mindenki találkozott vele. De hadd mondjak egy még jobb példát. Mindenki tudja, hogyan néz ki a császár, de senkit se ért közülünk az a tisztesség, hogy találkozhatunk vele!

- Az elnök találkozott vele, Úritök – figyelmeztette Nobu.

- Ez semmit nem változtat azon, amit mondtam – vitatkozott Úritök. – Mindenki tudja, milyen a császár.

- A császárról fényképek láthatók. Te viszont nem láthattad a halról készült fényképet – vetette közbe Nobu.

- A halat mindenki ismeri ott, ahol én születtem. Az anyám mindent elmondott róla, én pedig határozottan állítom, hogy ugyanolyan, mint az a hal ott az asztalon!

- Hála az égnek, hogy olyan emberek is léteznek, mint te, Úritök – állapította meg az elnök. – Melletted mi ostobának látszunk.

- Hát ez az én történetem. Még egy történetet nem vagyok hajlandó elmondani. Ha van köztetek valaki, aki hajlandó a „nagy hazugot” játszani, máris elkezdheti a maga történetét.

- Én beszállok a játékba – jelentkezett Mameha. – Íme az első történetem. Körülbelül hatéves lehettem, amikor kiküldtek az udvarra vízért. Egyszerre csak azt hallom, hogy egy férfi reszeli a torkát és köhög. A zaj a kút belseje felől jött. Fölkeltettem az úrnőt, aki kijött a kúthoz hallgatózni. Lámpát tartottunk a kút fölé, de senkit és semmit nem láttunk, a zajt azonban továbbra is hallottuk. A krákogás és köhögés csak a napfelkelte után szűnt meg. A zaj azóta se jelentkezett újra.

- Biztos vagyok benne, hogy a másik történet az igaz, pedig azt még nem is hallottam – szólt közbe Nobu.

- Először végig kell hallgatni mind a két történetet – folytatta a mesélést Mameha. – Íme,

a második történet. Egyszer több gésával együtt Oszakába utaztam, hogy Akita Maszaicsit az otthonában szórakoztassuk. Akita híres üzletember volt, aki még a háború előtt nagy vagyonra tett szert. Miután órákon keresztül ittunk és daloltunk, Akita a gyékényen elaludt. Ekkor az egyik gésa átvezetett minket a másik szobába, ahol kinyitott egy nagy szekrényt. A fiókok telis-tele voltak pornográf képekkel, de voltak ott pornográf nyomóformák is, köztük olyanok is, amelyeket Hiroshige...

- Hiroshige soha nem készített pornográf képeket – szolt közbe Úritök.

- De igenis csinált – igazította ki az elnök Úritököt. – Én magam is láttam közülük néhányat.

A témát Mameha folytatta: – És csinált ilyen képeket kövér európai nőkről és férfiakról, sőt még filmeket is készített róluk.

- Én jól ismerem Akita Maszaicsit – szólalt meg ismét az elnök. – Neki nem lehet pornográf képgyűjteménye. Vagyis szerintem az első történet az igaz.

Most megszólalt Nobu is: – Ezek szerint elhiszi, hogy egy kútból emberi hang hallatszhat?

- Teljesen érdektelen, hogy elhiszem-e vagy sem. Az a fontos, Mameha hisz-e benne.

Úritök és az elnök szerint az első történet volt az igaz, a miniszterhelyettes és Nobu a másodikra szavazott. Én már régebben hallottam mindkét történetet és tudtam, az első igaz. A miniszterhelyettes kiitta a büntetés szakét, Nobu viszont nem hagyta abba a morgolódást, úgyhogy őt választottuk ki következő mesélőnek.

- Nem vagyok hajlandó részt venni ebben a játékban – közölte.

- Két dolog közül választhat: vagy részt vesz a játékban, vagy minden kör után kiüssza a büntetés szakét – dörrent rá Mameha.

- Nos, rendben. Akkor elmondok két történetet – nyugodott bele a sorsába Nobu. – Íme az első történet. Volt egykor egy kis fehér kutyusom, Kubo volt a neve. Egy este hazamegyek és Kubo szőre mindenhol egyenletesen kék.

- Elhiszem – szólalt meg Úritök. – Biztosan a hatalmába kerítette valamilyen démon.

Nobu tekintete azt fejezte ki, hogy Úritök aligha gondolhatta komolyan, amit mondott. Folytatta a történetet: – Kubo másnap ismét színt váltott, csak ezúttal vörös lett a szőre.

- Ismét a démonok dolgoztak – mondta határozottan Úritök. – A démonok nagyon szeretik a vörös színt. A vér is vörös.

Nobun látszott, nagyon dühítik Úritök megjegyzései. Így folytatta: – Íme a második történet. A múlt héten olyan korán mentem be a munkahelyemre, hogy a titkárnóm még ott sem volt. Nos, a két történet közül melyik igaz és melyik nem az?

Valamennyien a titkárnóval kapcsolatos történetet neveztük meg igaznak, úgyhogy Úritöknek meg kellett innia a büntetés szakét, méghozzá nem egy kupicányit, hanem egy egész pohárnyit. A szakét a miniszterhelyettes töltötte, ügyelve arra, hogy a pohár csordultig legyen. Úritöknek először le is kellett belőle szippantania egy kicsit, hogy kézbe vehesse. Én egy kissé aggódtam, mi lesz, mert tudtam, Úritök nem nagyon bírja az alkoholt.

- Sehogyan sem tudom elhinni, hogy a kutyáról szóló történet nem igaz – mondta Úritök, miután kiitta a szakét. Úgy éreztem, mintha a beszéde kezdene máris érthetlenné válni. – Hogyan tudott ilyesmit kitalálni?

- Nem arról van szó, hogyan tudtam ilyesmit kitalálni, hanem arról, hogyan lehet ilyesmit elhinni? A kutyák színe nem változik se kékre, se vörösre. Démonok pedig nincsenek.

Ezek után rám került a sor: – Az első történetem a következő. Néhány évvel ezelőtt egy híres kabuki színész, Joegoro nagyon berúgott és azt mondta, mindig szépnek tartott engem.

- Ez a történet nem igaz – mondta rögtön Úritök. – Ugyanis jól ismerem Joegorót.

- Ebben nem kételkedem. Ezt valóban mondta és azóta rendszeresen kapok tőle leveleket, amelyekre mindig ráragasztja egy göndör fekete hajszálát.

Az elnök fölnevetett, Nobu azonban mérgesen nézett maga elé. – Nahát! Micsoda izgága alakok ezek a kabuki-színészek!

A társaság lassan elhallgatott és várták, hogy belefogjak a második történetembe. Ez a történet járt az eszemben már a játék kezdete óta. Nem voltam azonban biztos benne, hogy helyesen járok-e el, ha elmondom.

– Egészen kicsi koromban egy nap nagyon el voltam keseredve és a Shirakava folyó partján elsírtam magam...

A történet elmondása közben úgy éreztem magam, mintha az asztal másik felére átnyúlva, megfogtam volna az elnök kezét. Előre tudtam, hogy a történetben az elnökön kívül senki sem fog semmi különöset találni. Azt azonban reméltem, hogy az elnök rá fog ismerni a történetre. A szívem közben egészen átmelegedett. Mielőtt folytattam volna a történetet, az elnökre néztem. Azt vártam volna, hogy fürkésző tekintettel várja a folytatást. Csalódtam, mert a tekintete még egyszerű érdeklődést se árult el. Úgy éreztem magam, mint az a szépségére büszke leány, aki kimenőre készül és azt várja, hogy majd minden férfi megfordul utána az utcán, de amire kiér, kiderül, egy lélek sincs odakinn.

A hosszú szünet miatt a társaság már kezdett türelmetlenné válni. Mameha végül meg is szólalt: – Kérlek, folytasd már.

– Inkább egy másik történetet kezdek el – mondtam. – Bizonyára ismertétek Okaicsi gésát. A háború alatt baleset érte, abban halt meg. Még jóval a háború előtt egy beszélgetés során elmondta, attól fél, hogy egy nehéz faláda a fejére esik és az megöli. És pontosan így halt meg: egy ócskavassal teli láda esett a fejére.

Annyira elmerültem a gondolataimban, hogy megfeledkeztem róla, egyik történetem se igaz. Mindkettőben volt igaz részlet is, ez azonban nem különösebben érdekelt, mert ebben a játékban általában csalni szoktak.

Ezután az elnökre került a sor.

– Nem nagyon értek ehhez a játékhöz – kezdte. – Én nem vagyok olyan, mint ti, gésák, akiknek könnyen megy a hazudozás.

– De elnök! – rökönödött meg színleg Mameha.

– Aggódom Úritök miatt, úgyhogy igyekszem egy könnyen megfejthető történetet kitalálni. Nem hiszem, hogy kibírna még egy pohár szakét.

Úritökön valóban nagyon látszott a szaké hatása. Szerintem oda se tudott már figyelni arra, mit mond az elnök. Csak akkor kapta fel a fejét, amikor a nevét hallotta.

– Ide figyelj, Úritök. Íme az első történetem. Ma este eljöttem az Icsiriki Teaházba, hogy szórakozzam. És most elmondom a második történetemet is. Néhány nappal ezelőtt egy hal sétált be az irodámba – nem, ez nem jó, kérem, felejtsek el. Ezt hallgassák meg. Néhány nappal ezelőtt kinyitottam az íróasztalom fiókját és onnan egy egyenruhát viselő törpe ugrott ki, aki elkezdett énekelni és táncolni. Nos, a két történet közül melyik az igaz?

– Nem hiszem el, hogy egy törpe ugrott ki az íróasztal fiókjából – szólalt meg Úritök.

– De azt kell megmondani, hogy a két történet közül melyik az igaz!

– A másik. Már nem emlékszem rá, hogy mi volt az.

– Ezekért a történetekért tulajdonképpen magának kellene kiürítenie a büntetés poharat, elnök – szögezte le Mameha. Amikor Úritök meghallotta a „büntetés pohár” szavakat, alighanem azt hitte, hogy tévedett, mert rögtön megivott egy fél pohár szakét, amitől még rosszabbul nézett ki, mint addig. Ezt az elnök vette észre, aki kivette a poharat a kezéből, mielőtt a másik felét is megihatta volna.

– Nem vagy te lefolyó, Úritök – szólt hozzá az elnök. Úritök annyira értelmetlenül nézett rá, hogy az elnöknek vissza kellett kérdeznie, meghallotta-e amit mondott.

– Talán hallja Önt, elnök, de biztosan nem látja – szólalt meg Nobu.

– Gyere ide, Úritök – szólt hozzá kedvesen az elnök. – Indulj el haza, majd én elkísérlek, vagy ha szükséges, támogatlak.

Mameha is felajánlotta a segítségét, úgyhogy ketten kísérték haza Úritököt. Mi hárman ott maradtunk.

– Nos, miniszterhelyettesem, hogy érezte magát? – kérdezte Nobu a lehető

legudvariasabban.

Szerintem a miniszterhelyettes legalább ugyanolyan részeg volt, mint szegény Úritök, mégis sikerült valahogyan kinyögnie, hogy jól érezte magát. – Nagyon jól éreztem magam – motyogta többször is. Aztán felém tartotta a poharát, hogy töltsék neki szakét. Nobu azonban kivette a poharat a kezéből.

32. FEJEZET

Azon a télen és a rákövetkező tavasszal Nobu minden héten egyszer vagy kétszer elhozta Gionba a miniszterhelyettest. A miniszterhelyettes a jelek alapján már régen rájöhetett volna, hogy Nobu olyan érzelmeket táplál iránta, mint egy jégcsákány a jégtömb iránt, ő azonban a felismerésnek semmilyen jelét nem mutatta. Az igazat bevallva, a miniszterhelyettes azonkívül, hogy mellette térdelek és minduntalan teletöltöm a poharát szakéval, semmi mást nem vett észre. Ez nagyon megnehezítette az életemet. Ha ugyanis szerinte túlzottan sokat törődtem a miniszterhelyettestel, rögtön megdühödött és a nyakáig elvörösödött. Ezért volt az elnök, Mameha és Úritök jelenléte olyan értékes. Azt a szerepet játszották, mint a szalma a csomagolóládákban.

Az elnök jelenléte persze más szempontból is értékes volt. Ezúttal többször volt alkalmam találkozni vele, mint a múltban bármikor. Lassanként rájöttem, hogy az elnök sem külsőleg, sem belsőleg nem egészen olyan, mint amilyennek álmodásaim során elképzeltem. Kiderült például, hogy a szemöldöke távolról sem szőrtelen, hanem a sűrű szőrtől olyan, mintha apró kefe volna. A szája pedig sokkal kifejezőbb, mint valaha is képzeltem, sőt annyira kifejező, hogy szinte nem is volt képes az érzelmeit elrejtteni. Ha valami nagyon mulattatta és ezt nem akarta kimutatni, én mégis észrevettem, mert a szája széle titokban remegett. Amikor töprengett valamin, például olyan problémával szembesült aznap, amit még nem tudott megoldani, a két keze közé vette a szakés poharat, azt ide-oda forgatta és összeszorította a száját. Amikor ilyen állapotba került, tudtam, nyugodtan megbámulhatom, mert úgysem veszi észre. Amikor a homlokát ráncolta, azt kifejezetten vonzónak találtam. A ráncokból arra következtettem, milyen mély gondolkodású, mennyire érdeklik a világ dolgai. Egyik este, miközben Mameha egy hosszú történetet mesélt el, olyan elmerültem bámultam az elnököt, hogy amikor magamhoz tértem, azon csodálkoztam, ezt még senki nem vette észre. Szerencsére a miniszterhelyettes elméje eltompult a sok italtól, Nobu elmerülten rágcsált valamit és az ételt piszkálta a pálcikákkal, úgyhogy nem figyelt. Úritökről azonban észrevettem, hogy egész idő alatt figyelt. Mosolygott, de hogy miért, arra nem találtam magyarázatot.

Február vége felé Úritök influenzás lett, ezért egyik alkalommal nem tudott eljönni az Icsirikibe. Az elnök is késett, úgyhogy Nobut és a miniszterhelyettest majd egy órán át Mamehával együtt nélkülük voltunk kénytelenek szórakoztatni. Az óra vége felé úgy döntöttünk, inkább egy táncot lejtünk el azért, hogy mi ne unatkozzunk. Nobut ugyanis nem nagyon szórakoztatta a tánc, a miniszterhelyettest pedig még kevésbé érdekelte. Nem először választottuk az időhúzásnak ezt a módját, azonban nem tudtunk ennél jobbat kitalálni.

Először Mameha adott elő néhány rövid táncot, amelyeket én shamiszenen kísértem. Utána helyet cseréltünk. Amikor fölvettem az első tánchoz a kiindulási helyzetet – úgy hajoltam meg, hogy a legyezőm a padlót érintse –, kinyílt az ajtó és belépett az elnök. Mindketten kedvesen üdvözöltük és megvártuk, amíg helyet foglal az egyik asztalnál. Nagyon örültem az érkezésének, mert noha színpadon látott már táncolni, ilyen intim környezetben még nem látta a táncaimat. Először a „Csillogó őszi levelek” című táncot akartam előadni, most azonban megváltoztattam a szándékomat, és azt kértem Mamehától, hogy a „Kegyetlen eső” című tánc kíséretét játssza el a shamiszenen. A tánc tartalma ez: Egy fiatal nőt mélyen meghat, amikor a szerelmese leveszi a kimonóját és ráterítve azt megvédi őt a zivatar ellen. Tudja ugyanis, hogy a szerelme elvarázsolt szellem, amely elolvad, ha nedves lesz. A táncoktatóink általában nagyon dicsérték azt a módot, ahogyan a nők bánatát ki szoktam fejezni. Abban a részben például, ahol

lassan térdre kell ereszkedni, az én lábaim eltérően másokétól, nem reszkettek. Azt hiszem, már említettem, hogy az Inoue Tánciskola szerint a tánc közben az arckifejezésnek ugyanolyan fontos szerep jut, mint a kéz és a láb mozgásának. Ezért ügyelnem kellett a szemem mozgására, pedig de szívesen lestem volna meg az elnök arckifejezését a táncom közben! Hogy minél jobban ki tudjam fejezni a bánatot, igyekeztem az elképzelhető legszomorúbb dologra gondolni – vagyis hogy nem az elnök, hanem Nobu lesz a *dannám*. Amikor megfogalmaztam magamban ezt a gondolatot, úgy éreztem, mintha egyszerre minden le akarna esni a földre. A kertben az esőcseppek az ereszről súlyos üvegyöngyök alakjában peregtek le. Még a gyékényeket is mintha valami földöntúli erő préselte volna hozzá a padlóhoz. A tánccal már nem egy fiatal nő bánatát akartam kifejezni, aki elvesztette természetfölötti erejét, hanem a saját bánatomat akartam eltáncolni, amelyet akkor éreznék, ha nem sikerülne az az egyetlen dolog, amelyre életemben leginkább vágyom. Közben Szatszu is eszembe jutott. A táncomba az is belekerült, mennyire fáj, hogy többé nem találkozhatunk. Amire véget ért a tánc, szinte legyűrt a bánat. Arra azonban nem voltam felkészülve, amit akkor láttam, mikor végre rá mertem nézni az elnökre.

Az elnök az asztal hozzám közelebb eső végén ült, úgyhogy rajtam kívül senki más nem láthatta az arckifejezését. Először azt hittem, egyszerűen csak meg van lepve, mert a szemei annyira tágra nyíltak. De észrevettem, hogy szájának széle hasonló módon vonaglik meg, mint amikor a nevetést akarja visszafojtani. Most azonban nem a nevetés, hanem egy másik érzelm ellen küzdött. Nem voltam ugyan egészen biztos benne, de azt éreztem, hogy a szeme tele van könnyel és a sírás ellen küzd. Az ajtó felé vetette a tekintetét, az egyik ujjával a szeme sarkából próbálta kitörölni a könnyeket úgy téve, mintha csak az orrát vakarná. A szemöldökét is végigsimította közben, mintha azokkal volna valami problémája. Az elnök szomorúsága annyira sokkolt, hogy egy pillanatra még a tájékozódó képességemet is elvesztettem. Aztán sikerült visszamennem az asztalhoz, ahol Mameha és Nobu elkezdtek beszélgetni. Az elnök félbeszakította őket: – Miért nincs itt Úritök?

- Úritök megbetegedett, elnök – válaszolt Mameha.

- Azt akarja ezzel mondani, hogy később se lesz itt?

- Nem lesz itt, tekintve, hogy influenzás – válaszolta Mameha. Mameha ezután folytatta a megkezdett beszélgetést Nobuval. Az elnök a karórájára nézett és némileg zavartan ezt mondta:

- Elnézést kérek, Mameha, de nem érzem jól magam ma este.

Nobu éppen valami mulatságosat mondott, amikor az elnök mögött becsukódott az ajtó és a társaság fölnevetett. Engem azonban szörnyű félelem fogott el. A tánccal a szerettüinktől való elválást akartam kifejezni. Az ezáltal okozott bánat engem is magával ragadott, de az elnökre is erősen hatott. Könnyen lehetséges tehát, hogy a táncom a távollevő Úritököt juttatta az eszébe. A könnyeket nyilvánvalóan nem Úritök betegsége csalta a szemébe, de a táncom valami mélyebben fekvő, bonyolultabb érzelmot kavart föl benne. Mindössze annyi biztos, hogy a táncom befejezése után Úritök iránt érdeklődött, majd amikor megtudta, hogy beteg, eltávozott. Azon nem lettem volna meglepve, ha az elnökben Mameha iránt ébredt volna vonzalom. De Úritök iránt? Hogyan kedvelhetett meg az elnök olyasvalakit, akiből annyira hiányzik minden finomság?

Azt lehetne hinni, hogy ezt tapasztalva, minden épeszű ember abbahagyja a további próbálkozásokat. Egy ideig valóban mindennap fölkerestem a jósnőmet, és gondosan elolvastam minden szót a kalendáriumomban, vajon talállok-e valami jelzést arra vonatkozóan, hogy bele kell törődnöm a sorsomba. A japánok számára az az évtized egyébként is a hamvába holt remények időszaka volt. Nem lett volna meglepő, ha az én reményeim is füstté válnak. De abban is sokan hittek, hogy Japánra rövidesen szebb jövő vár. Azonban tudtuk azt is, a szebb jövő sohasem jön el, ha ölbe tett kézzel várjuk és nem teszünk semmit annak érdekében, hogy eljöjjön. Minden alkalommal, amikor azt olvastam az újságban, hogy ismét megnyílt egy üzlet, amely a háború alatt vagy után bezárt, arra gondoltam, ha országunknak sikerül kikászálódnia a sötét völgyből, majd jobbra fordul az én sorsom is.

Márciustól kezdve egész tavasszal Mamehával együtt ismét készültünk a *Régi Főváros Táncainak* előadására. A táncok Gion bezárása óta abban az évben kerültek először ismét színpadra. Véletlenül az elnöknek és Nobunak is nagyon sok dolga akadt ebben az időszakban, úgyhogy a miniszterhelyettest mindössze kétszer hozták el ezalatt Gionba. Aztán június első hetében megtudtam, hogy az Ivamura Vállalat vezetői aznap estére meghívtak az Icsiriki Teaházba. Ezt az estémet mások már hetekkel előbb lefoglalták, úgyhogy az ottani megjelenésemet nem mondhattam le. Ezért csak félórai késéssel tudtam megjelenni az Icsirikiben. Meglepetésemre az asztalnál csak Nobu és a miniszterhelyettes várt rám.

Rögtön láttam, Nobu nagyon dühös. Azt hittem, amiatt mérges, hogy annyi időt kellett eltöltenie egyedül a miniszterhelyettes társaságában. Idegesen dobolt az ujjaival az asztalon, a miniszterhelyettes pedig az ablaknál állt és a kertet bámulta.

- Miniszterhelyettes! – kiáltott fel Nobu, miután elhelyezkedtem az asztalnál. – Meddig várjunk, amíg méltóztatik idefáradni?

A miniszterhelyettes meghökkent, majd elnézést kérve meghajolt és leült az asztal mellé az általam odakészített párnára. Rendszerint nem volt könnyű kitalálnom, mivel indítsam a beszélgetést, ezúttal azonban nem volt nehéz dolgom, mert elég régen találkoztunk utoljára, így bármit mondhattam.

- Miniszterhelyettes, maga már nem kedvel engem!

- Hogyan? – szólalt meg a miniszterhelyettes, igyekezve úgy átrendezni az arcvonásait, hogy meglepetést fejezzenek ki.

- Több mint egy hónapja nem találkoztunk! Talán azért, mert Nobu-szan annyira udvariatlan volt, hogy nem hozta el magát Gionba annyiszor, mint szeretne volna?

- Nobu-szan nem volt udvariatlan – válaszolt a miniszterhelyettes. – Máris túl sok idejét vettem igénybe.

- De egy hónapig nem hozta el ide? Ez mégis udvariatlanság volt tőle. Hiszen annyi pótolnivalónk van.

- Valóban sok a pótolnivalótok, elsősorban az ivászat területén – szakította félbe a korholásomat Nobu.

- Szent ég, Nobu-szan nagyon rossz hangulatban van ma. Hol van az elnök, Mameha és Úritök? Miért nincsenek itt?

- Az elnöknek ma más elfoglaltsága van. A többiekről nem tudom, mi van velük. A probléma a tied, nem az enyém.

Közben kinyílt az ajtó és két felszolgáló behozta a férfiak vacsoráját. Tőlem telhetőleg igyekeztem őket szórakoztatni étkezés közben. Ez lényegében abból állt, hogy megpróbáltam szóra bírni Nobut, de nem sok sikerrel, mert nem volt éppen beszédes kedvében. Ezután a miniszterhelyettestel próbálkoztam, de nála se volt nagy sikerem. Alighanem a tányérján heverő sült halat is könnyebb lett volna megszólaltatni, mint őt. Így aztán feladtam a küzdelmet és egyedül kezdtem el mondani mindenféle csacsкасágot. Ekkor azonban olyan érzés fogott el, mintha idős hölgy lennék, aki a két kutyájához beszél. Arról azonban nem feledkeztem meg, hogy mind a két férfiúnak bőkezűen töltögessenek a szakéból. Nobu keveset ivott, a miniszterhelyettes azonban mindig készségesen tartotta oda a poharát, hogy töltsem meg. Amikor azután a miniszterhelyettes szeme kezdett már üveges lenni, Nobu olyan emberként tette le az asztalra a poharát, aki erős elhatározásra jutott, majd megtörölte a száját a szalvétával és ezt mondta:

- Miniszterhelyettes, ma estére elég volt. Itt az ideje hazatérni.

- Nobu-szan! Szerintem a vendége most kezdi igazán jól érezni magát.

- Ma már eleget szórakozott. Legalább egyszer idejekorán kerül ágyba. A felesége nagyon hálás lesz érte.

- Nem vagyok nő – vetette ellen a miniszterhelyettes. Közben azonban már kezdte engedelmesen fölvenni a zokniját, majd amikor elkészült, fölállt a helyéről.

Nobut és a miniszterhelyettest elkísértem a kijáratig, ahol rásegítettem a cipőjét. Taxi

akkoriban még nem nagyon volt, mert a benzint még adagolták, az egyik szolgáló azonban odahívott egy riksát, én meg segítettem a miniszterhelyettesnek a beszállásnál. Ő azonban továbbra is furcsán viselkedett, mert állandóan lehorgasztotta a fejét és még csak el se búcsúzott tőlünk. Nobu ott maradt a kijáratnál és úgy nézegette az eget, mintha a felhőket lesné, pedig az ég teljesen felhőtlen volt. Amikor aztán végre útnak indítottuk a miniszterhelyettest, odafordultam Nobuhoz és ezt kérdeztem: – Nobu-szan, mi a csuda van maguk között?

Nobu nem válaszolt, hanem mély undort kifejező tekintettel visszasietett a teaházba. Amikor rátaláltam, üres szakés poharával nagyokat ütögetett az asztalra. Azt hittem, szakét kér, de ez irányú kérdésekre nem válaszolt – a palack pedig amúgy is üres volt. Sokáig vártam, hátha megszólal, ám hiába. Végül én voltam kénytelen megszólalni:

- Nobu-szan, nézzen a tükörbe. Akkora ránc van a homlokán, mint egy út menti kátyú.

Erre egy kissé elernyesztette homlokizmait, úgyhogy a ráncok eltűntek. – Mint jól tudod, nem vagyok már egészen fiatal – tette hozzá mentegetőzésül.

- Mire akar ezzel célozni?

- Ez azt jelenti, hogy vannak már állandó ráncaim is, amelyek nem simulnak ki parancsszóra.

- Igen ám, de vannak jó és rossz ráncok. Ezt ne felejtse el, Nobu-szan.

- Te sem vagy már ugyanolyan fiatal, mint voltál.

- Nahát, most már sérteget is! Maga rosszabb hangulatban van, mint gondoltam. Miért nincs itt több szaké? Magának egy kis italra van szüksége.

- Én nem sértegetlek. Amit mondtam, az tény.

- Mint ahogy vannak jó és rossz ráncok, ugyanúgy vannak jó és rossz tények is.

Előkerítettem egy felszolgálót és megkértem, hozzon egy scotchot és valami harapnivalót, például szárított polipot. Eszembe jutott ugyanis, hogy Nobu nem sok kárt tett a vacsorában. Amikor meghozták az italt, egy pohárba egy kis scotchot töltöttem, majd utána öntöttem vízzel, és átnyújtottam a poharat Nobunak.

- Tessék. Gondolja azt, hogy orvosság és igya meg. – Nobu ivott egy picike kortyot. – Az egészet! – parancsoltam rá.

- Az ütemet nem én szabom meg – válaszolta.

- Ha az orvos gyógyszert rendel a betegének, annak kutya kötelessége azt bevenni. Tessék, igya meg!

- Te nem vagy orvos! – mondta Nobu felháborodva. – Majd én eldöntöm, hogy mikor és mennyit iszom.

- Nahát, kedves Nobu-szan, valahányszor kinyitja a száját, egyre súlyosbodik a betegsége. Márpedig minél betegebb a páciens, annál inkább szüksége van az orvosságra.

- Nem kell az ital. Utálok egyedül inni.

- Nos, rendben. Akkor én is iszom magával együtt – válaszoltam. Néhány jégkockát tettem a poharamba és Nobu elé tartottam, hogy töltsen meg. Amikor elvette tőlem a poharat, apró mosoly jelent meg a szája szélén – az első mosoly ezen az estén. Igen ám, de kétszer annyi scotchot töltött nekem, mint amennyit én töltöttem neki és alig egy pici vizet öntött hozzá. Erre én elvettem tőle az ő poharát, a tartalmát az asztal közepén levő tálba öntöttem és ugyannyi scotchot töltöttem még hozzá, mint amennyit ő az én poharamba, sőt büntetésül egy picivel többet adtam neki.

Ivás közben kelletlen képet vágtam. A scotch nem ízlett jobban, mintha az út menti esővízből kellett volna innom. Amikor ismét lélegzethez jutottam, ezt mondtam: – Fogalmam sincs, mi bújt mindkettejükbe ma este.

- Ne emlegesd azt a gazembert, hiszen már majdnem sikerült megfélekezniem róla! Tudod, mit mondott az a féleszű ma este?

- Nobu-szan – vettem közbe –, az én feladatomban az, hogy felvidítsam magát, akár hajlandó több scotchot inni, akár nem. Nos, maga estéről estére végigkibicelte, ahogyan a miniszterhelyettes berúg. Most magán a sor, hogy berúgjon.

Nobu kelletlen pillantást vetett rám, aztán úgy emelte föl a poharát, mint akit a vesztőhelyre visznek. Egy ideig csak nézegette az italt, majd fenéig ürtette a poharát és utána letette az asztalra. Elkezdte dörzsölgetni a szemét, mintha nem látna elég világosan.

- Szajuri – szólalt meg végül. – El kell valamit mondanom. Előbb-utóbb úgyis megtudnád. A múlt héten a miniszterhelyetessel együtt tárgyaltunk az Icsiriki úrnőjével. Arra kértük, járuljon hozzá ahhoz, hogy a miniszterhelyettes a *dannád* legyen.

- A miniszterhelyettes? – kiáltottam fel rémulten. – Nobu-szan, ebből egy szót se értek. Maga azt akarja, hogy ő legyen a *dannám*?

- Természetesen nem akarom. De annyira le vagyok kötelezve neki azért, amit értem tett, hogy nem volt más választásom. Az amerikaiak végleg eldöntötték, hogy lefoglalják a vállalatomat. Az elnökkel együtt alighanem meg kellett volna tanulnunk a betonoszást vagy hasonlókat, mert az üzleti életben nem dolgozhattunk volna többé. A miniszterhelyettesnek azonban sikerült felülvizsgálatot kérni, és meggyőzte az amerikaiakat, ne tegyék rá a kezüket a vállalatra. Ez az igazság, és most már te is tudod.

- De Nobu-szan mindenféle csúfnevet ragasztott a miniszterhelyettesre – próbáltam ellenvetéssel élni. – Azt hittem, hogy...

- Mindenféle csúfnevet megérdemel, amit egyáltalán ki tudok találni! Szívből utálok azt az alakot, Szajuri! Sőt amiatt még jobban utálok, hogy az adósának érzem magam.

- Most már értem. Szóval én lennék az a díj, amit a miniszterhelyettes kapna azért, mert...

- Senki nem akar téged átengedni a miniszterhelyettesnek. Anyagilag különben sincs abban a helyzetben, hogy a *dannád* lehessen. Nekem sikerült vele elhítenem, hogy az Ivamura majd fizet helyette. Eleve tudtam, a vállalat ehhez nem fog hozzájárulni, különben meg se próbáltam volna vele elhítenni. A miniszterhelyettes természetesen nagyon csalódott volt, amikor kiderült az igazság. Szinte majdnem meg is sajnáltam.

Amit Nobu mondott, abban nem volt semmi mulatságos. Nekem ennek ellenére nagy nevetnénekem támadt, amit nem is tudtam visszafojtani. Elképzeltem ugyanis, amint a miniszterhelyettes *dannámként* fölém hajol, az alsó állkapcsa egyre közelebb kerül hozzám és a lehelete az orromat birizgálja.

- Mi ebben olyan mulatságos? – kérdezte dühösen Nobu.

- Sajnálom, de ahogyan elképzelem a miniszterhelyettest...

- Te csak ne képzeld el sehogy a miniszterhelyettest! Elég kellemetlen volt számomra az is, hogy itt üljek melletted, miközben az Icsiriki úrnőjével rólad tárgyal.

Készítettem még egy vízzel kevert scotchot Nobunak, ő meg nekem készített egyet. Nobu felém emelte a poharát, én pedig kénytelen voltam együtt inni vele. Utána Nobu megtörölte a száját és szomorúan mondta: – Szörnyűséges időket élünk, Szajuri.

- Nobu-szan, azt hittem, azért iszunk, hogy jókedvünk legyen.

- Elég hosszú ideje ismerjük már egymást, Szajuri. Tizenöt éve. Jól mondom? – kérdezte. – Nem, ne válaszolj. Mondani akarok neked valamit, te pedig hallgasd meg figyelmesen. Már régen el akartam mondani, de most végre eljött az ideje. De jól figyelj, mert csak egyszer mondom el. Íme: mint tudod, sohasem szerettem különösebben a gésákat. Te azonban más vagy, mint a többiek.

Egy ideig hallgattam, mert vártam, hogy Nobu folytassa a mondókáját. Ő azonban elhallgatott.

- Ezt akarta nekem elmondani, Nobu-szan? – kérdeztem.

- Nos, nem következik-e ebből, hogy mindent meg kellett volna tennem a kedvedért? Ékszereket kellett volna vásárolnom neked?

- Kaptam is ékszereket magától. De csakis hozzám volt kedves, mert maga nem szokott az embereknek kedveskedni.

- Nos, akkor még több ékszert kellett volna neked vásárolnom. De tulajdonképpen nem erről akartam beszélni. Az a baj, hogy nehezen tudom kifejezni magam. Most jöttem rá, milyen ostoba is voltam. Az előbb kinevetted még a gondolatát is, hogy a miniszterhelyettes a *dannád*

lehesen. Nézz rám, egy egykarú férfira, akinek a bőre... minek is szoktak hívni a hátam mögött? Gyíknak?

- Nobu-szan, nem szabad így beszélnie magáról...

- De igen, most végre eljött a pillanat. Hosszú éveken át csak vártam és vártam. Ki kellett böjtölnöm azt az ostoba tábornokot. Valahányszor elképzelttem őt veled... nos, erről ne is beszéljünk. No és az a hülye miniszterhelyettes! Érdekel, mit mondott nekem ma este? Ez a legrosszabb az egészben. Amikor rájött, hogy nem lehet a *dannád*, maga elé meredt, mint egy rakás szerencsétlenség és ezt mondta: „Úgy emlékszem, azt mondta, lehetne belőlem Szajuri *dannája*". Esküszöm, sohasem mondtam ilyesmit! „Mi mindent megtettünk, amit csak lehetett, de a dolog nem sikerült!” – ezt mondtam neki. Mire ő: „Nem lehetne-e elintézni legalább egyetlen estére?” Mire én: „Jól értettem? Egyetlen estére?” Ő igent bólintott! Erre aztán kipakoltam. Ezt mondtam: „Ide figyeljen, miniszterhelyettes! Már az is nagyon nehezemre esett, hogy a teaház úrnőjének magát javasoljam Szajuri *dannájaként*. Csak azért voltam erre hajlandó, mert előre tudtam, a dolog nem fog sikerülni. De ha maga azt gondolja, hogy...”

- Maga nem mondott ilyesmit!

- De igen, mondtam. „De ha azt gondolja, hogy akár egy negyed másodpercnyi egyedülletet kieszközölök magának Szajurinál... Különbén is, Szajuri nem az én tulajdonom, hogy csak úgy odaadhassam magának. Hogy képzeled, hogy odamegyek hozzá és elmondom neki, mit akar tőle?”

- Nobu-szan, remélem, a miniszterhelyettes nem sértődött meg, figyelembe véve, milyen nagy szolgálatot tett az Ivamurának.

- Álljunk meg egy pillanatra! Nem akarom, hogy azt hidd, hálátlan vagyok. A miniszterhelyettes azért segített a vállalatunknak, mert ez kötelessége volt. Igyekeztem a kedvébe járni és ezt a jövőben is megteszem. De hogy lemondjak arról, amire több mint tíz éve várok? És neki engedjem azt át? Azt már nem! Mit mondtál volna, ha idejövök hozzád és eleget teszek a kívánságának? Ezt mondtad volna: „Minden rendben, Nobu-szan. Az Ön kedvéért megteszem”.

- De Nobu-szan, hogyan felelhetnék erre a kérdésre másképp?

- Egyszerűen. Mondd ezt: Sohasem lennék hajlandó erre.

- De Nobu-szan, én annyi hálával tartozom Önnek! Ha Ön valamit kér tőlem, arra nem mondhatok könnyen nemet.

- De ez most egészen más dolog! Megváltoztál-e, Szajuri, vagy van-e valami, amit még nem tudok rólad?

- Már gyakran elgondolkoztam azon, miért van Nobu-szan olyan jó véleménnyel rólam...

- Nem szoktam helytelenül megítélni az embereket. Ha te nem vagy az a nő, akinek tartalak, akkor a világ nem olyan, amilyennek képzeltem. El tudod képzelni, hogy odadobnád magad egy olyan férfinak, mint amilyen a miniszterhelyettes? Nem érzed-e, hogy vannak ebben a világban jó és rossz dolgok? Vagy már túl sok időt töltöttél el Gionban ahhoz, hogy emlékezz ezekre a dolgokra?

- Te jó ég, Nobu-szan... hosszú évek óta nem láttam magát ennyire kikelve önmagából...

Valószínűleg ez volt a legrosszabb megjegyzés, amit tehettem, mert Nobu arca egészen a nyakáig azonnal elvörösödött a dühtől. Az egyetlen kezével megfogta a poharát és úgy odavágta az asztalhoz, hogy az összetört. A tenyere véres lett.

- Ó, Nobu-szan, nagyon sajnálom!

- Felelj!

- A jelen pillanatban még a kérdésre se emlékszem... különben hoznom kell valamit, hogy bekössem a kezét...

- Hajlandó lennél-e elfogadni a miniszterhelyettest *dannádu*, ha valaki, akárki legyen is az, megkérné erre? Ha te hajlandó lennél ilyesmire, távozz azonnal és soha többé ne lássalak!

Nem értettem, hogyan vettek az események ilyen veszedelmes fordulatot, az azonban világos volt előttem, hogy csak egy bizonyos választ adhatok.

- Sohasem volnék hajlandó erre – közöltem.

Úgy gondoltam, ez meg fogja nyugtatni Nobut, de egy hosszú, vészterhes pillanatig még mindig csúnyán nézett rám.

- Máskor válaszolj gyorsabban, ne várd meg, amíg megvágom a kezemet.

Gyorsan kimentem a teremből, hogy megkeressem az úrnőt, aki aztán két szolgáló kíséretében egy tál vizet és törölközőket vitt Nobunak. Nobu nem engedte meg, hogy orvost hívjanak és igaz, ami igaz, a seb nem is volt olyan mély, mint amilyennek gondoltam. Az úrnő távozása után Nobu nagyon sokáig hallgatott. Beszélgetési kezdeményezéseim rendre kudarcot vallottak.

Végső kétségbeesésemben ezt mondtam: – Eleinte nem tudtam magát lecsendesíteni, most pedig nem tudom szóra bírni. Nem tudom eldönteni, hogy csak keveset ivott-e, vagy más italt kellett volna-e innia.

- Eleget ittam, Szajuri. Eljött az idő, amikor visszakerem azt a kődarabot, amit egyszer odaadtam neked.

- Miféle kődarabot?

- Amit tavaly ősszel adtam. A gyáram egyik maradványát. Menj el és kődarabbal gyere vissza.

Úgy éreztem, mintha jeges zuhanyt kaptam volna, mert pontosan tudtam, miről van szó. Eljött az idő, amikor Nobu felkér a *dannájának*.

- Sajnos, úgy érzem, túl sokat ittam! Nem vagyok biztos benne, hogy egyáltalán lábra tudok-e állni! – válaszoltam. – Nobu-szan talán megbocsátja, ha a kődarabot csak a legközelebbi találkozónkra hozom el – próbáltam a sorsomat halogatni.

- Most rögtön hozd el. Mit gondolsz, miért maradtam itt? Menj és hozd el a követ, én itt várok rád.

Arra gondoltam, hogy a teaház egyik alkalmazottját küldöm el a kőért, de tudtam, hiába magyarázom el hol van a kő, nem fogja megtalálni. Így aztán nagy nehezen leevickéltem a földszintre, fölvettem a cipőmet és részeg állapotban elindultam.

Amikor hazaértem az okijába, a szobámba mentem és a szekrényem polcáról levettem az inkriminált betondarabot. A selymet, amibe be volt csomagolva, a padlón hagytam. Amikor távozni akartam, Auntie ő nyilván meghallotta, hogy hazajöttem és fölbotorkált a lépcsőn, hogy megnézzé, mit csinállok – megkérdezte, mit akarok csinálni a kezemben lévő kődarabbal.

- Elviszem Nobu-szannak, Auntie – válaszoltam. – Szépen kérem, akadályozza meg!

- Részeg vagy, Szajuri. Mi van veled ma este?

- Vissza kell neki adnom. És... ezzel véget is ér az életem. Kérem, ne hagyja, hogy visszaadjam neki!

- Részeg vagy és még zokogsz is. Rosszabb vagy, mint Hatszumomo volt. Ilyen állapotban nem hagyhatod el az okiját.

- Akkor kérem szépen, hívja fel az Icsirikit és közölje az úrnőjével, hogy nem megyek vissza Nobu-szanzhoz. Megteszi?

- Miért várja ott Nobu-szan, hogy elvidd neki a kődarabot?

- Azt nem mondhatom meg. Nem tehetem, hogy...

- Nem is érdekel. Ha Nobu-szan vár rád, akkor el kell hozzá menned – mondta ki a szentenciát Auntie, majd megfogta a karomat és a szobámba vezetett. Ott leszárította a könnyeimet és kiigazította a sminkemet. Erőtlenül hagytam, hogy csináljon velem, amit akar. Az állapotom kénytelen volt a kezébe fogni, hogy ne ejtsem le a fejemet. Ettől aztán olyan ideges lett, hogy végül mind a két kezével megragadta a fejemet és félreérthetetlenül a tudtomra adta, tartsam azt mozdulatlanul.

- Remélem, többé nem látlak ilyen állapotban, Szajuri – jelentette ki Auntie. – Az ég tudja, mi történhet ilyenkor veled.

- Nagyon ostoba vagyok, Auntie.

- Hát ma este valóban nagyon ostobán viselkedtél – helyeselte a kijelentésemet Auntie. –

Anya nagyon dühös lesz, ha kiderül, hogy valamivel elriasztottad magadtól Nobut.

- Ez eddig még nem történt meg – válaszoltam. – De ha magának eszébe jut valami, ami...

- Erről szó se lehet – közölte határozottan Auntie. Aztán egyetlen szó nélkül befejezte a sminkem kiigazítását.

Elindultam vissza az Icsiriki Teaház felé. A nehéz betondarabot két kézzel fogtam, hogy ne ejtsem el. Azt már nem tudom megmondani, hogy a kődarab valóban nehéz volt-e, vagy én voltam a sok pálinkától nagyon gyöngye. De amire visszatértem Nobuhoz, úgy éreztem, hogy minden tartalék energiám elfogyott. Nem voltam biztos benne, vissza tudom fojtani érzelmeimet, ha elkezd arról beszélni, hogy ő lesz a *dannám*.

A betondarabot letettem az asztalra. Nobu törölközőbe csavart kezébe vette.

- Remélem, nem voltam olyan ostoba, hogy egy ekkora ékszer ígérjek neked. Annyi pénzem még nincs. De vannak dolgok, amelyek ma már lehetségesek, noha eddig még nem voltak azok.

Meghajoltam és igyekeztem eltitkolni izgatottságomat. Nobunak nem kellett megmagyaráznia, mire gondolt.

33. FEJEZET

Azon az éjszakán, miközben álmatlanul fetrengtem a gyékényemen, úgy éreztem magam, mint egy halász, aki órákon keresztül meregeti ki hálójával a halakat a vízből. Valahányszor eszembe jutott az elnök, igyekeztem őt kiverni a fejből. Az elv helyes volt, csak az volt a baj, hogy a gondolataim, még mielőtt kiverhettem volna őket a fejből, máris tilos helyekre röpítettek. Hiába magyaráztam magamnak, most nem az elnökre, hanem Nobura kell gondolnom. Megpróbáltam elképzelni, hogy valahol Kiotóban összetalálkozom Nobuval. Hiú próbálkozás! Valami mindig félresikerült. A találkozásra kiszemelt helyen például nem Nobu, hanem az elnök jelent meg lelki szemeim előtt és... a gondolataim rögtön az elnök körül kezdtek keringeni.

Tisztában voltam vele, Nobu fel akar kérni a *dannájának*. Azonban hetek teltek el anélkül, hogy a felkérés megtörtént volna. Aztán június végén, közel egy hónappal azután, hogy visszaadtam a betondarabot Nobunak, Anya behozott a szobámba egy újságot és felhívta a figyelmemet egy cikkre. A cikk arról szólt, hogy az Ivamura Vállalatot ezentúl a Mitsubishi Bank fogja finanszírozni. Azt vártam, hogy a cikkben megemlítik Nobu és a miniszterhelyettes nevét és természetesen az elnökét is. Erről azonban szó se volt. A cikk csupa olyan információt közölt, amelyekből egy szót se értettem. Az újságban az állt, hogy a megszálló hatóságok az Ivamura Vállalat számára lehetővé tették, hogy önállóan szerződéseket kössön, kölcsönökört folyamodjék stb. A cikk befejezésül azt közölte, hogy a Mitsubishi Bank egy igen nagy kölcsönt szavazott meg a vállalat részére. A cikket rengeteg számszerű adat és az üzleti szakkifejezések használata miatt nagyon nehéz volt elolvasni. Amikor végeztem a cikk elolvasásával, fölnéztem Anyára, aki az asztal másik felén térdelt.

- Az Ivamura Vállalat anyagi helyzete egészen más lett, mint eddig volt. Erről miért nem számoltál be nekem?

- De Anya, hiszen abból is alig értettem valamit, amit most olvastam az újságban.

- Ezek után érthető, hogy az elmúlt hónapokban olyan sok szó esett Nobu Toshikazuról. Közlöm veled, jelezte, hogy a *dannád* szeretne lenni. Minthogy az anyagi helyzetét bizonytalannak gondoltam, el akartam utasítani az ajánlatát. Most már tudom, miért viselkedtél olyan furcsán az utóbbi hetekben. Nos, most végre megnyugodhatsz. Jól tudom, mennyire megkedveltél Nobut az elmúlt esztendőben.

Én továbbra is csak magam elé meredtem, nem néztem Anyára. Az arcvonásaim azonban akaratlanul is fájdalmat fejezhetek ki, mert Anya így folytatta:

- Nem szabad ilyen kedvetlenül fogadnod, hogy Nobu a *dannád* akar lenni. Lehetséges,

hogy az egészséged nincs egészen rendben. Mihelyt visszaérsz Amamiról, elküldelek egy orvoshoz.

Az egyetlen Amami, amelyről valaha hallottam, egy apró szigetecske volt Okinawa közelében. El se tudtam képzelni, hogy erről lehetne szó. Anya azonban elmagyarázta, hogy az Ivamura Vállalattól felhívták az Icsiriki úrnőjét és közölték vele, hogy a következő hétvégén Amamira szándékoznak utazni. Az útra meghívtak engem, Mamehát, Úritököt és még egy másik gésát is, akinek a nevére Anya már nem emlékezett. Az elutazás a következő péntek délutánra volt kitűzve.

- De Anya, ennek semmi értelme – vettem ellen. – Hiszen a hajóút legalább egy napig tart.

- Szó sincs róla. A vállalat repülőgépet bérelt az útra.

Egy szempillantás alatt elfeledkeztem minden problémámról. Úgy felpattantam, mint akit megsúrtak. – Anya! – kiáltottam fel. – Én nem ülök repülőgépre!

- Ha már meghívtak, mégis kénytelen leszel repülni – mondta Anya és jót nevetett tréfának szánt megjegyzésén.

Arra gondoltam, kár aggodalmaskodnom, hiszen úgysem jut majd üzemanyag a repülőgép számára. Ez az elképzelésem azonban már másnap megdőlt. Az Icsiriki úrnőjétől ugyanis megtudtam, hogy az Okinawán állomásozó amerikai tisztek közül többen a hétvégeken Oszakába szoktak repülni. A gép általában üresen szokott visszatérni az állomáshelyére, majd néhány nap múlva ismét elrepül Oszakába, hogy visszavigye a tiszteket. Az Ivamura Vállalatnak sikerült elintéznie, hogy igénybe vehesse a gépet, amikor az üres. Amamira kizárólag azért esett a választás, mert rendelkezésre állt egy üres repülőgép. Az Icsiriki úrnője ezekkel a szavakkal fejezte be a beszélgetést: – Örülök, hogy maga repül oda, nem pedig én.

Pénteken reggel vonattal indultunk el Oszakába. Kis csoportunk Mamehából, Úritökből, valamint belőlem és egy Shizue nevű idősebb gésából állott. A vonaton velünk utazott Bekku úr is, aki egészen a repülőtérig velünk jött, mert ő cipelte a csomagjainkat.

Shizue nem Gionból, hanem a Pontocso körzetből jött. Csúnya szemüvege és ősz haja miatt idősebbnek látszott, mint amennyi valójában volt. A dolgot tovább rontotta, hogy az állát két hasadék két különálló részre osztotta, úgyhogy az inkább két mellnek, mint állnak látszott. Shizue olyan büszke fölénytel tekintett le ránk, ahogyan a cédrus szemlélheti az alatta növő gyomokat. Többnyire kinézett a vonat ablakán, de elég gyakran nyitotta ki narancsvörös kézitáskáját is, hogy kivegyen belőle egy szem cukorkát.

Az oszakai vasútállomásról egy kisbusz szállított bennünket a repülőtérre. A jármű alig volt nagyobb egy személygépkocsinál. Szén hajtott, ezért nagyon bűdös és koszos volt. Körülbelül egy óra múlva érkeztünk meg a repülőtérre, ahol már várt bennünket az ezüstszínű kétmotoros gépmadár. Aggodalmasan tekintettem arra a pici kerékre, amelyen a gép farka nyugodott és amikor beszálltunk, az ülések közti folyosót olyan meredek lejtőnek láttam, hogy szinte azt hittem, a gép kettétörött.

A többi utas már ott ült hátul. Az elnökön és Nobun kívül ott volt még a miniszterhelyettes és egy idősebb férfi, akiről később megtudtam, hogy ő a Mitsubishi Bank regionális igazgatója. Az ötödik utas egy a harmincas éveiben járó férfi volt, akinek pontosan olyan volt az állá, mint Shizuénak és a szemüvege is ugyanolyan vastag volt. Később kiderült, hogy Shizue a bankigazgató élettársa, a fiatalember pedig a fiacskájuk.

Mi a repülőgép elülső részén ültünk le, hogy ne zavarjuk a hátul ülők társalgását. A motor egyszer csak elkezdett köhögni és a gép megremegett. Kinézve az ablakon, láttam, hogy az óriási propeller forog már. Az volt az érzésem, az orrom előtt forog, egy pillanat alatt kiszippant és kardszerű szárnyai rögtön kettévágnak. A motorok zaja egyre erősebb lett és a gép elkezdett bukácsolva haladni előre. Amikor a zaj elérte a csúcspontját, a gép fölemelkedett a levegőbe. Csak ezután tudtam meg, hogy az út közel négy órát vesz igénybe. Amikor ezt meghallottam, a szemeim megteltek könnyel, a többiek pedig hangosan kinevettek.

A függönyt az ablak elé húztam és megpróbáltam újságolvasással elütni az időt. Mameha hamarosan elaludt. Amikor egyszer fölnéztem az újságból, megpillantottam Nobut, aki a folyosón állt.

- Szajuri, jól érzed magad? – kérdezte halkán.

- Nem emlékszem, hogy Nobu-szan valaha ilyesmit kérdezett volna tőlem. Bizonyára nagyon jó hangulatban van – válaszoltam.

- A jövőm még sohasem látszott ígéretesebbnek!

Mameha megmoccan, így aztán Nobu nem mondott többet, hanem folytatta útját a mosdó felé. Mielőtt kinyitotta volna az ajtót, hátrafordult és egy gyors tekintetet vetett a hátul ülő férfiakra. Jól látszott rajta, erősen koncentrálni valamire. Amikor a tekintete felém siklott, azt kívántam, bár érezné meg egy küssé, hogy engem ugyanolyan mértékben aggaszt a jövőm, mint amennyire ő biztos a magáéban. Furcsa dolog, gondoltam, hogy Nobu mennyire nem érti meg, mi megy végbe bennem. Persze az a gésa, aki megértést várna el a *dannájától* olyan, mint az az egér, amely szimpátiát várna el a kígyótól. De hogyan is érthetne meg Nobu engem, ha mindig csak gésaként találkozik velem és fogalma sincs arról, milyen is vagyok valójában? Az elnök az egyetlen ember, aki nemcsak Szajurit, a gésát ismeri, hanem Csijóval is találkozott. Érdekes, hogy erre a szempontra eddig még nem gondoltam. Vajon mit tett volna Nobu, ha akkoriban ő találkozott volna velem a Shirakava partján? Bizonyára úgy suhant volna el mellettem, hogy észre se vesz. És mennyivel könnyebb lett volna az életem, ha így történt volna. Akkor nem álmodnék minden éjjel az elnökkel. Akkor nem állnék meg a kozmetikai szereket áruló üzletek előtt, hogy magamba szívjam a púder szagát, amely az ő bőrének illatára emlékeztet engem. Akkor nem próbálnám őt különböző helyszíneken magam mellé képzelni. Ha valaki megkérdezné, miért csinálom ilyeneket, annak a következő kérdésekkel felelnék: Miért édes az érett datolya? Miért füstszagú az égett fadarab?

De megint olyan vagyok, mint az a kislány, aki pusztá kézzel akarja megfogni az egeret. Miért vagyok kénytelen folyton az elnökre gondolni?

Biztos vagyok benne, hogy mindezeket a gondolatokat világosan kifejezték az arcvonásaim abban a pillanatban, amikor kinyílt a mosdó ajtaja és kilépett Nobu. Nem akartam, hogy kilesse a gondolataimat, ezért az ablakhoz támasztottam a fejemet, úgy téve, mintha aludnék. Amikor aztán Nobu elhaladt mellettem, ismét kinyitottam a szemem és észrevettem, hogy közben a fejemmel félrehajtottam a függönyt. Kinézve az ablakon megláttam a ragyogóan kék óceánt, rajta olyasféle zöld foltokkal, mint amilyen színű Mameha egyik jade hajdísze. Sohase képzeltem volna, hogy az óceánon zöld foltok is lehetnek. A joroidói sziklák tetejéről mindig palaszürkének láttam a vizet. Itt csak az ég határolta az azúrkék színű, zöld foltokkal tarkított óceánt. A látvány távolról sem volt félelmetes, inkább gyönyörűnek mondhattam volna.

Aztán egy félelmetes kép jelent meg előttem: láttam magam, amint elvágom az engem Nobuval összekötő sorsfonalat és az a tengerbe hull.

Ez nemcsak pillanatnyi ötlet vagy értelmetlen ábránd volt. Ezzel azt akarom mondani, abban a pillanatban megértettem, mit kell tennem. Persze szó se volt arról, hogy Nobut be kellene dobnom a tengerbe. Azonban egy szempillantás alatt rájöttem, hogyan szabadulhatok meg véglegesen Nobutól. A barátságát nem akartam elveszíteni, de az elnökhöz való hozzáférésem útjában Nobu eddig megkerülhetetlen akadályt jelentett. Most azonban eszembe jutott, hogyan tudom őt saját haragjának lángjában elégetni. Ezt Nobu saját maga közölte velem akkor, amikor az Icsiriki Teaházban megvágta a kezét. Ezt mondta: Ha olyan nő vagyok, aki hajlandó lennék odadobni magam a miniszterhelyettesnek, azonnal hagyjam el a szobát és látni se akar többé.

Olyan érzés tört rám, mint amikor az emberen elhatalmasodik a láz. Szinte az egész testem izzadságban úszott. Nagyon örültem, hogy Mameha továbbra is aludt mellettem, mert biztosan megkérdezte volna, mi van velem, miért kapkodok levegő után, miért vakarom lázasan a fejem. Azon gondolkodtam, szabad-e megtennem azt, ami az eszembe jutott. Nem a miniszterhelyettes elcsábítása okozta nekem a problémát. Tudtam, arra képes vagyok. De

megtehetek-e ilyesmit Nobuval? Figyelembe véve a gésák tapasztalatait, Nobu valószínűleg másoknál kívánatosabb *dannának* számít. A másik szempont: milyen lesz az életem, ha semmi jóban nem reménykedhetem többé? Heteken keresztül próbáltam meggyőzni magam, hogy remény nélkül is lehet élni és mire jutottam? Csak arra, hogy ma már megértem, mitől vált Hatszumomo olyan kegyetlenné és Nagyi olyan közönségesé.

A repülés további ideje alatt ezek a gondolatok foglalkoztattak. Sohasem gondoltam volna, hogy ilyesmire képes vagyok, de már azt tervezgettem, hogyan vonom majd félre a miniszterhelyettest a szállodában – nem, nem a szállodában, hanem valahol másutt – és valahogy gondoskodom majd arról, hogy Nobu belénk botoljon... vagy talán elég lesz az is, ha valaki mástól szerez majd tudomást a dologról. Mire véget ért a repülés, lelkileg teljesen kikészültem. Mameha észre is vette, hogy valami bajom van, mert kiszállás közben elkezdett nyugtatgatni, hogy már vége a repülésnek és biztonságban vagyunk.

Egy órával napnyugta előtt érkeztünk meg a szállodába. Mindenki lelkesedett, milyen szép a szobánk, én azonban csak mímeltem a lelkesedést. A szoba akkora volt, mint az Icsiriki legnagyobb helyisége. Japán stílusban volt berendezve, a padlót tatamik fedték. Az egyik hosszú fal mentén végig üvegajtók voltak, mögöttük válogatottan szép trópusi növényekkel. A növények között tetővel fedett ösvény vezetett egy folyó partjára.

Amikor sikerült elrendeznünk a holminkat, eljött az ideje a fürdésnek. A szobában összecsucskozható spanyolfal is volt, amelyet kinyitottunk, hogy átöltözhessünk. Köpenyt vettünk fel és fedett ösvényeken odasétáltunk a hőforrás medencéjéhez. A férfiak és nők belépőhelyét válaszfal különítette el és voltak tusoló fülkék is. A válaszfalon túl azonban férfiak és nők már együtt voltak a vízben. A bankigazgató felszólított engem és Mamehát, hogy menjünk ki az erdőbe és hozzunk el onnan valami szép kavicsot vagy ágacska – aminek persze az volt a csattanója, hogy szeretett volna meztelenül gyönyörködni bennünk. A fiacskája eközben elmélyülten társalgott Úritökkel. Persze nagyon hamar rájöttünk ennek az okára. Úritök nagy keblei ugyanis gyönyörűen úszkáltak a víz felszínén.

Talán furcsának tűnik, hogy férfiak és nők együtt fürödtünk a hőforrás medencéjében, és hogy a nagyteremben együtt is alszunk majd. A gésák azonban jó ügyfeleik esetében erre mindig hajlandók – vagy legalábbis hajlandók voltak az én időmben. Viszont az a gésa, aki valamit is ad a hírnevére, sohase maradna egyedül senki mással, mint a *dannájával*. De egy ártatlan csoportos fürdés átlátszatlan vízben más megítélés alá tartozik. A csoportos alvásra pedig van egy külön japán szó – *zakone*, azaz „halalvás”. Aki látta már, hogyan néznek ki a kosárba dobott halak, tudja, miről beszélnek.

A csoportos fürdés tehát ártatlan dolog. Ez azonban nem jelenti azt, hogy egyes kezek nem tévednek tilalmas helyekre. Ezt nagyon is szem előtt tartottam, amikor belemerültem a melegvízbe. Ha Nobu ilyen incselkedős fajta férfi, egyenesen odajön hozzám és némi csevegést követően elkapja a fenekemet, vagy... az igazat megvallva, bármimet. Az illem megkövetelte volna, hogy erre felsikoltsak, Nobu pedig harsányan felnevetett volna és ezzel vége is a jelenetnek. Nobu azonban nem volt incselkedős fajta. Egy kis időre ő is beült a medencébe, ahol elbeszélgetett az elnökkel, most azonban már kint ült a medence partján és csak a lábait lógatta a vízbe. Ennyire ruhátlanul még sohasem láttam őt, csak egy törölköző volt a derekára tekerve. Az a csúnya heg, amely arcának egyik felén volt látható, ugyanolyan csúnyán folytatódott az egyik vállán – a másik válla azonban olyan szép sima volt, mint a tojás héja. Ha pedig arra gondolok, hogy el fogom árulni őt... Sohasem fogja megérteni az okaimat, azt fogja hinni, hogy tettemnek csupán egyetlen oka lehet. Nem tudtam elviselni a gondolatot, hogy megbántom Nobut, vagy elveszítem a becsülését.

A következő napon reggeli után a trópusi erdőn át kísértünk a sziklás tengerpartra, ahol a szálloda melletti folyócska látványos zuhataggal ömlött a tengerbe. A látvány valamennyiünket lenyűgözött, de a legnehezebben az elnök tudott elszabadulni tőle. Visszafelé Nobu mellett baktattam, aki most is ugyanolyan hangulatban volt, mint máskor. Ezután egy katonai

teherautón, amelynek a platójára padokat szereltek, körüljártuk a szigetet.

Délután az apró városka földes főutcáján sétálgattunk. Hamarosan egy áruháznak látszó régi faépülethez értünk. A tetőt nád fedte. Az épület háta mögé kerültünk, ahol Nobu egy lépcsőn fölmászva kinyitotta a ház sarkánál levő ajtót. A nyíláson át beeső napfény deszkákból készült poros emelvényt világított meg. Az épület eredetileg valóban áruház lehetett, most azonban ez volt a városka színháza. Bent az épületben semmi különös nem éreztem, ám amikor becsukódott mögöttünk az ajtó és visszamentünk az utcára, hasonló láz fogott el, mint a repülőgépen. Arra gondoltam ugyanis, mi lenne, ha én a miniszterhelyetttel együtt ott feküdnék a padlón és az ajtó egyszer csak nyikorogva kinyílna és egy fénysugár ránk esne. Elrejtőzni nem tudnánk, úgyhogy Nobu egészen biztosan meglátta bennünket. Erre a célra ennél jobb helyet keresve sem találhattam volna.

Amikor visszafelé haladtunk a szálloda felé, kissé lemaradtam a csoporttól, mert a ruhaujjamból elő akartam venni a zsebkendőmet. Nagyon meleg volt, ráadásul a délutáni nap egyenesen az arcunkba sütött. Így aztán nem én voltam az egyetlen, aki nagyon izzadt. Azonban látva, hogy lemaradtam, Nobu is visszajött és megkérdezte, nincs-e valamire szükségem. Minthogy nem tudtam rögtön válaszolni neki, tovább beszéltem hozzá.

- Láttam, hogy egész idő alatt nem érezted jól magad. Talán jobb lett volna, ha Kiotóban maradsz.

- De akkor nem láttam volna ezt a gyönyörű szigetet!

- Az valóban igaz, hogy az otthonodtól ilyen nagy távolságra még sohasem utaztál. Ez a sziget Kiotótól ugyanakkora távolságra van, mint Hokkaido.

A többiek már messze előttünk haladtak. A levélzet fölött már láthatóvá vált a szálloda teteje. Szerettem volna válaszolni Nobunak, de megint rám tört ugyanaz a gondolat, amely már a repülőgépen is foglalkoztatott: Nobu nem ért meg engem. És ebben a pillanatban döntöttem el, hogy igenis megteszem, amire eddig nem tudtam rászánni magam. Elárulom Nobut. Remegő kezekkel tettem vissza a helyére a zsebkendőmet és egy szó nélkül folytattuk utunkat a szálloda felé.

Amikor megérkeztünk a szobánkba, az elnök és Mameha már felkészült a bankigazgató elleni go játékra és elhelyezkedtek az asztal körül. Shizue és a fia csak nézőként vett részt a játékban. A hosszú fal menti üvegajtók mind nyitva álltak és a miniszterhelyettes az egyik könyökére támaszkodva bámult kifelé. Rettenetesen félttem, hogy Nobu elkezd velem beszélgetni és nem tudok elszökni. De nem történt semmi baj, Nobu egyenesen odament az asztalhoz és beszédbe elegyedett Mamehával. Arról eddig nem gondolkoztam, hogyan fogom elcsalni a miniszterhelyettest a színházba, arról pedig még kevesebb fogalmam volt, hogyan intézem el, hogy Nobu ott ránk találjon. Talán megkérhetném Úritököt arra, hívja el magával sétálni Nobut? Azt tudtam, hogy Mamehától nem kérhetek ilyesmit. Úritök különben is kevésbé döbbenne meg a kérésemen, mivel bizonyos fokig érzéketlen volt mások iránt. Ez azért volt fontos, hogy Úritök szándékosan vigye Nobut a színházba, szó se lehet véletlenszerűségről.

Egy ideig elmerülten nézegettem a napfényben fürdő szép leveleket, megpróbálva élvezni a trópusi hangulatot. Eltöprengtem ugyan azon, vajon épelméjű vagyok-e, de bármennyi ellenérvet próbáltam felhozni a tervem ellen, egyik sem bizonyult elég hatásosnak. Az világos volt, hogy mindaddig nem történhet semmi, amíg nem sikerül a miniszterhelyettest félrevonnom. De ha ezt megteszem, felhívom magamra a figyelmet. A miniszterhelyettes előtt egy tálca volt, amelyről pálcikáival polip-belsőréssz falatokat emelt a szájába és sörrel öblítette le azokat. A polip-belsőréssz, mint falat talán undorító hangzik, Japánban azonban szinte minden vendéglőben felszolgálnak szózott polip-belsőrészeket.

Végül megszólítottam a miniszterhelyettest: – Elnézését kérem, de ne hozzak valami ízletesebb falatot Önnek?

– Nem kérek mást – válaszolt. – Nem vagyok éhes. – A válasza természetesen rögtön azt a gondolatot ébresztette fel bennem, hogy miért eszik, ha nem éhes. Ekkorra Mameha és Nobu már kiment a szabadba és ott beszélgettek, a többiek pedig, Úritökkel együtt az asztal körül

gyültek össze, figyelve a go-táblát. Az elnök nyilvánvalóan valamilyen baklövést követett el, mert mind fölnevettek. Úgy véltem, eljött az én időm.

- Ha ön csak unalomból eszik, miniszterhelyettes – kezdtem a mondókámat –, úgy javaslom, inkább sétáljunk egyet.

Meg se vártam, hogy válaszoljon, hanem fölálltam és kísértáltam a teremből. Egy pillanattal később a miniszterhelyettes is csatlakozott hozzám. Elmentünk egészen a folyosó hajlatáig, ahol először megbizonyosodtam arról, hogy egyik irányból se jön senki, majd megszólaltam:

- Elnézést kérek, de... nem sétálhatnánk vissza a városba?

A miniszterhelyettest nagyon zavarba hozta a kérésem.

- Igaz ugyan, hogy csak egy órával ezelőtt jártunk ott, de van ott valami, amit nagyon szeretnék még egyszer megnézni.

A miniszterhelyettes jó ideig nem válaszolt, majd ezt mondta:

- Jó, de előbb ki kell mennem a toalettre.

- Helyes. Menjen csak nyugodtan, amikor pedig végzett, jöjjön ide vissza és várjon meg itt engem, akkor elmegyünk egyet sétálni.

A miniszterhelyettes elindult a toalett felé, én pedig annyira kábának éreztem magam, hogy amikor kinyitottam az ajtót, a kezemet szinte nem éreztem.

Úritök már nem ült ott az asztalnál, hanem a bőröndjében keresgélt valamit. Eleinte meg se tudtam szólalni az izgalomtól, majd megköszörülve a torkomat ezt nyögtem ki:

- Elnézéset kérem, Úritök, egy kis időre igénybe szeretném venni a türelmedet...

Úritök azonnal abbahagyta a keresgélést a bőröndjében és kijött velem az előcsarnokba. Amikor már biztonságos távolságban voltunk, halkán így szóltam hozzá:

- Úritök, szeretnék egy szívességet kérni tőled.

Azt vártam volna, hogy készségesen igent mond, ő azonban csak állt és nézett rám.

- Remélem, nem haragszol, hogy egy kéréssel terhellek.

- Hadd halljam, miről van szó.

- A miniszterhelyettestel elmegyek egyet sétálni. Elviszem őt a régi színházhoz és...

- Miért?

- Hogy egyedül maradhassak vele.

- A miniszterhelyettestel? – kérdezte megdöbbenően Úritök.

- Hogy miért, azt majd máskor magyarázom el, de előbb elmondom, mire kérlek. Az a kérésem, hogy vidd majd oda Nobut és... Tudom, nagyon furcsán hangzik, amire kérlek, de azt szeretném, hogy rajtakapjatok minket.

- Mit értesz azon, hogy „rajtakapjatok”?

- Arra kérlek, találj ki valamit, amivel odacsalhatod Nobut a hátsó ajtóhoz és nyissátok ki azt, hogy benézve megláthasson.

Úritök közben észrevette, hogy a miniszterhelyettes kint várakozik rám. Rám nézett és ezt kérdezte:

- Miben sántikálsz, Szajuri?

- Most nincs időm arra, hogy megmagyarázzam. De nagyon fontos, hogy megtegyed, amire kérlek. Valójában az egész jövőmet a kezeidbe tettem. Csak arra vigyázz, csakis Nobu láthasson meg bennünket... nehogy az elnököt vidd oda, vagy valaki mást. Bármit kérhetsz tőlem viszonzásul.

Úritök hosszú ideig nem válaszolt, majd így szólt: – Tehát ismét itt az ideje, hogy kérj valamit Úritöktől?

Ezek után nem tudtam, hajlandó-e segíteni vagy nem. Cselekednem kellett és csupán reménykedhettem abban, hogy Úritöknek sikerül a helyszínre csalnia Nobut. Odamentem a miniszterhelyetteshez és elindultunk a városka felé.

Séta közben elkerülhetetlenül az az eset jutott eszembe, amikor a szakács megvágta a

lábamat és Mameha elvitt Rák doktorhoz. Akkor is ugyanolyan veszélyérzetem volt, mint ezúttal. Az arcom egészen forró volt az izgalomtól, de a miniszterhelyettes homloka is csakúgy gyöngyözött az izzadságtól. Ha minden a tervnek megfelelően alakul, ez a homlok rövidesen fölém hajol. Ennél a gondolatnál olyan melegem lett, hogy elővettem az obimból a legyezőmet és addig legyezgettem magam, amíg a kezem teljesen el nem fáradt. Ezzel próbáltam hűsíteni magam és a kíséromet is. Eközben megpróbáltam szóval tartani a társamat mindaddig, amíg oda nem értünk a nádfedeles épülethez. Ott megálltam.

– Kérem, miniszterhelyettes, kísérjen be az épületbe – szóltam.

A kísérom először nem értette, mit kérek tőle, majd amikor elindultam az épület háta mögé, követett. Fölmásztam a hátsó lépcsőn és kinyitottam előtte az ajtót. Ő némi habozás után belépett. Ha elég gyakran látogatta volna Giont, valószínűleg tudta volna, miben töröm a fejem. Hiszen az a gésa, aki egyedül marad egy férfival, a hírnevét kockáztatja és egy első osztályú gésa ok nélkül sohase tenne ilyesmit. A miniszterhelyettes azonban most már bent volt a színházban egy fénycsík pedig pont ráesett. Engem olyan férfira emlékeztetett, aki éppen a buszra vár. A kezeim annyira remegtek, hogy kénytelen voltam a legyezőt visszadugni az obiba. Kezdtém kételkedni abban, hogy képes leszek-e végrehajtani a tervemet. Szinte még az ajtó becsukása is meghaladta az erőmet, pedig ez igazán egyszerű feladat. Aztán mindketten ott álltunk a színpadon, ahol csak az eresz alól beszivárgó halvány fény világított meg bennünket. A miniszterhelyettes mozdulatlanul állt és kifejezéstelen szemmel bámult az egyik sarokban felhalmozott gyékények felé.

- Miniszterhelyettes... – szólaltam meg.

A terem annyira visszhangzott, így ettől kezdve nagyon halkán beszéltem.

- Azt hallottam, hogy az Icsiriki úrnőjével tárgyalást folytatott rólam. Igaz ez?

A miniszterhelyettes mély lélegzetet vett, de nem szólt semmit.

- Engedje meg, hogy elmondjak egy történetet, amely egy Kazujo nevű gésáról szól. Már nem lakik Gionban, de régebben jó ismerősök voltunk. Kazujo egyszer annyira megtetszett egy nagyon fontos férfiúnak, amilyen Ön is, hogy attól kezdve az minden este megjelent a teaházban, ahol Kazujóval találkozhatott. Néhány hónappal később felajánlotta, hogy Kazujo *dannája* lesz, a teaház úrnője azonban kijelentette, ez lehetetlen. A férfi nagyon csalódottnak érezte magát, de egy alkalommal Kazujo olyan helyre vitte el, ahol egyedül lehetek. Olyan helyre, mint ez az üres színház. Aztán azt mondta, hogy... noha ő nem lehet a *dannája*...

Az utolsó szavaimnál a miniszterhelyettes arca felderült. Hirtelen felém lépett. A szívem azonban a torkomban dobogott. Rá se tudtam nézni, és be is hunytam a szemem. Amikor újra kinyitottam, a miniszterhelyettes már közvetlenül előttem állt és nedves arca az arcomhoz ért. Aztán szorosan magához ölelt. Megfogta a két karomat. Valószínűleg le akart dönteni a padlóra, de én megakadályoztam ebben.

- A színpad túl poros – mondtam. – Hozzon ide egy gyékényt.

- Inkább mi menjünk oda – replikázott a miniszterhelyettes.

Ha odamentünk volna, akkor Nobu nem láthatott volna meg bennünket az ajtó résén keresztül, mert a nap a sarokba nem sütött oda.

- Nem, nem – ellenkeztem. – Hozzon ide egy gyékényt.

A miniszterhelyettes megtette, amire kértem, aztán csípőre tett kézzel figyelt engem. Eddig a pillanatig félig-meddig abban reménykedtem, majd csak közbejön valami. Most már beláttam, az úton nincs megállás. Amikor kiléptem lakkozott zorimból, hogy a gyékényre lépjek, a lábaimat valósággal idegennek éreztem.

Szinte abban a pillanatban a miniszterhelyettes is lerúgta a cipőjét és máris átölelt, hogy kioldja az obim csomóját. Nem tudtam, mi az elképzelése, mert arra nem voltam felkészülve, hogy levegyem a kimonómat. Amikor aznap reggel felöltöztem, még nem döntöttem véglegesen. Hogy mindenre fel legyek készülő, azt a szürke alsóruhámot vettem fel, amelyet nem kedveltem különösebben – arra gondoltam ugyanis, hogy a nap folyamán esetleg beszennyeződik – és ehhez átlátszó kék selyemkimonót és ezüstös obit viseltem. A *koshimakit* – azaz a „csípőszalagot” –

úgy rögzítettem, hogy ha végül mégis a miniszterhelyettes elcsábítása mellett döntenék, könnyen boldoguljon velem. Amikor az obim kioldása után visszahúzta körém font karjait, kissé zavartan nézett rám. Valószínűleg azt hitte, le akarom őt állítani, ám nagyon megkönnyebbültnek látszott, amikor lefeküdtem a gyékényre. Nem tatami, hanem egyszerű szalmagyékény volt és semmivel sem tompította a padló keménységét. A kezemmel a kimonómat és az alsóruhámot az egyik oldalra toltam félre, úgyhogy a lábam térdig kilátszott. A miniszterhelyettes még teljesen fel volt öltözve, ám azonnal rám vetette magát. Olyan súlyos volt, hogy az obim csomója, amelyet végül nem is sikerült kioldania, egészen a hátamba nyomódott, ezért kénytelen voltam egy kissé megmozdulni, hogy kényelmesebb helyzetet vegyek fel. A fejemet is kénytelen voltam oldalra fordítani, mert a hajam úgynevezett *cubushi shimada* frizura szerint volt fésülve, amelynek a kontya teljesen tönkremegy, ha súly nehezedik rá. A helyzet tehát távolról sem volt kényelmesnek nevezhető. A kényelmetlenség azonban semmi sem volt ahhoz a félelemhez képest, amit éreztem. Még a józan eszembe vetett hitem is megingott, hogy helyesen cselekedtem-e, amikor ebbe a vállalkozásba kezdtem. A miniszterhelyettes fél kézre emelkedett és elkezdett kotorászni a kimonóm belsejében. Anélkül, hogy megfontoltam volna, mit teszek, a karjaimat vállainak magasságába emeltem, hogy eltaszítsam őt magamtól, de amikor felmerült bennem a kép, hogy akkor Nobu lesz a *dannám*, leeresztettem a karjaimat. Közben a miniszterhelyettes ujjai egyre hevesebben haladtak fölfelé a combjaim mentén. Erről azzal próbáltam elterelni a figyelmemet, hogy erősen az ajtóra figyeltem. Ám ebben a pillanatban megcsörrent a padlóra leeső öve, hallottam, amint kinyitja alsónadrágja cipzárját és máris bennem volt tövig. A dolog annyira hasonlított ahhoz, amit Rák doktor művelt velem annak idején, hogy szinte ismét tizenöt éves kislánynak éreztem magam. A miniszterhelyettes a könyökére támaszkodott, arca az enyémmel fölött volt. Erősen előreugró állával inkább vadállatnak, mint embernek látszott. De még mindig nem ez volt a legrosszabb. Előreugró álla fölött az alsóajka szinte csészévé alakult, amelyben összegyűlt a nyál, ami olyan szürke és nyúlós volt, mint a maradék a halvágó deszkán a halak feldarabolása után.

Reggel öltözködés közben néhány jó nedvszívó képességű rizs-papírost dugtam az obimba. Arra számítottam, hogy az esemény után lesz csak rájuk szükség, amikor a miniszterhelyettes meg akar majd törölközni – feltéve, hogy egyáltalán sor kerül erre. Most azonban úgy tűnt, hogy már akkor is szükségem lesz a papirosra, amikor a miniszterhelyettes nyála az arcomra kenődik. A papírost az obim hátulsó részében rejtettem el, a rám nehezedő nagy súly miatt azonban nem tudtam könnyen hozzáférni. Erőlködés közben nagyokat nyögdecselem, amit a miniszterhelyettes alighanem erősen félreértett és a gyönyör kifejezésének tulajdonított. Ugyanis egyre hevesebben mozgott és a nyál a szájában annyira erőteljesen hullámozott ide-oda, hogy biztos voltam benne, egyszer csak a „csésze” egész tartalma az arcomba fröccsen. Egyebet nem tehetve behunyt szemmel vártam a sorsomat. Úgy éreztem magam, mint akit egy csónak fenekén fekvő ide-oda lökdösnek a hullámok, a fejem pedig folyton belekoppant a csónak oldalába. Aztán a miniszterhelyettes egy nagyot nyögött, egy pillanatra megállt és ezzel egyidejűleg az összegyűlt nyál mind az arcomon kötött ki.

Megint megpróbáltam hátranyúlni a rizspapírért, a miniszterhelyettes azonban egész súlyával rám hengeredett és közben úgy szuszogott, mint aki sokáig rohant egyfolytában. Már éppen le akartam őt lökni magamról, amikor az ajtó felől kapirgálást hallottam. Az utálat olyan erős volt bennem, hogy szinte minden egyéb érzést elnyomott. Most azonban eszembe jutott Nobu és a szívem ismét elkezdett rendesen dobogni. Kintől megint kaparászó hangokat hallottam, mint amikor valaki fölfelé halad a lépcsőkön. A miniszterhelyettesnek nyilván fogalma nem volt arról, mi vár rá. Fölemelte ugyan a fejét és az ajtó felé nézett, de semmi izgalom nem látszott rajta. Talán azt hitte, valamilyen madártól származik a nesz. Aztán kinyílt az ajtó és ránk zuhant a napfény. A beözönlő fény elvakított ugyan, de azt láttam, hogy ketten állnak az ajtóban. Az egyikük Úritök volt, aki tehát valóban eljött. A mellette álló férfi azonban nem Nobu volt. Fogalmam sem volt, hogy miért, de Úritök Nobu helyett az elnököt hozta magával!

34. FEJEZET

Hogy mi történt az ajtó kinyitása után, arra alig emlékszem, szinte minden vér kifutott belőlem, megnémultam és megbénultam. A miniszterhelyettes valahogyan lekerült rólam, de hogy magától mászott-e le vagy én löktem-e le, nem tudom. Arra még emlékszem, hogy bőgtem és folyton azt kérdeztem tőle, hogy ő is az elnököt látta-e az ajtóban állni, mint én. Az elnök arckifejezését nem tudtam kivenni, mert a késő délutáni nap hátulról sütött rá. Amikor azonban becsukódott az ajtó, azt képzeltem, ugyanolyan megrökönyödés látszott rajta, mint amelyet én magam is éreztem. Azt nem tudtam, valóban megdöbbsent-e a látottakon – és féltem attól, hogy tévedtem. De amikor szenvedünk, még a virágzó fák is bánatot ébresztenek bennünk. És hogy éppen az elnök látott meg, ezek után érthető, hogy bárhová vetődött a tekintetem, minden csak a bánatomat tükrözte vissza.

Figyelembe véve, hogy a miniszterhelyettest éppen azért csaltam a színházba, hogy veszélyes helyzetbe manőverezzem magam, érthetően nem csak aggodalmat, félelmet és undort, hanem bizonyos fokú kellemes izgalmat is éreztem. Az ajtó kinyílását megelőző pillanatban azt éreztem, hogy az életem kiteljesedőben van. A jövőm érdekében ugyanis ennyire drasztikus lépésre azelőtt még soha nem szántam el magam. A dolog olyan veszélyes volt, mint amikor egy kisgyermek egy tengerparti meredély szélén egyensúlyozik. Közben pedig észébe se jut, hogy jöhet egy hullám, amely minden reményt elmos.

Amikor érzelmi káoszomból némileg magamhoz tértem, azt láttam, hogy Mameha hajol fölém. Nem értettem, hogyan kerültem a színházból a szálloda egyik kis szobácskájába. Mameha később elmondta, hogy a színházból megérkezve odamentem a szálloda tulajdonosához, és megkértem, nyitasson ki egy csöndes kis szobát számomra, hogy ott kipihenhessem magam. Ő látta, nem vagyok jól és szólt Mamehának.

Mameha szerencsére valóban elhitte, hogy beteg vagyok és egyedül hagyott a szobában. Amikor később rettenetes félelmek között vissza akartam térni a közös szobába, éppen akkor lépett ki onnan Úritök. Megállt, de ahelyett, hogy megpróbált volna tőlem elnézést kérni a történetekért, úgy nézett rám, ahogyan egy kígyó nézhet az egérré.

- Úritök, arra kértelek, hogy Nobut és ne az elnököt hozd a színházba. Nem értem, hogy... – szólítottam meg Úritököt.

- Azt valóban nehezen érted meg, Szajuri, ha az élet nem pontosan olyan, amilyennek elképzelted!

- Pontosán? Hiszen ennél rosszabb nem is történhetett volna! Lehetséges, hogy félreértetted, amit kértem tőled?

- Valld be, nagyon ostobának tartasz! – röffent rám Úritök. Teljesen megzavarodtam, ezért egy kis ideig nem is tudtam, mit mondjak. Végül így szóltam: – Azt hittem, a barátnőm vagy.

- Régebben én is azt hittem, hogy a barátnőm vagy. De ez már nagyon régen volt – válaszolta.

- Úgy beszélsz, Úritök, mintha valamivel megbántottalak volna.

- Nem, nem, a tökéletes Nitta Szajuri semmi ilyesmit nem csinál. A te szemedben ugye semmit nem számít, hogy helyettem te lettél az okija örököse? Emlékszel erre, Szajuri? Azok után, hogy segítettem neked azzal a doktorral kapcsolatban, akinek már nem emlékszem a nevére. Amikor magamra vontam Hatszumomo haragját, amiért segítettem neked! Aztán hálából elvetted tőlem azt, ami az enyém volt. Az utóbbi hónapokban azon törtem a fejem, miért ismerttéll össze a miniszterhelyettestel. Nagyon sajnálom, hogy ezúttal nem tudtál kihasználni...

- De hát, Úritök, nem lett volna becsületesebb, ha egyszerűen megtagadod a kérésem teljesítését? Miért kellett pont az elnököt odavinned?

Úritök teljes magasságában kihúzta magát. – Pontosán tudom, mit érzel iránta. Amikor azt hiszed, hogy senki se néz rád, a szemed úgy csüng rajtad, mint a kutyán a szőre.

Úritők mindezt nagyon dühösen mondta. Még össze is harapta az ajkát, a fogain meglátszott a rúzs nyoma. Kiderült, azzal akart megbántani, ami nekem a legjobban fáj.

- Réges-régen te is elvettél tőlem valamit, Szajuri. Nos, milyen érzés, ha tőled vesznek el valamit? – Az orrlukái kitágultak, az arca vörös lett, mint egy égő fahasáb. Úgy látszott, mintha Hatszumomo lelke, amely eddig szunnyadt benne, új életre kelt volna.

Az este további részéről szinte semmire nem emlékszem. Csak azt tudom, nagyon féltem. Amíg a többiek iszogattak és nevetgéltek, én csak mímelni tudtam a nevetést. Az arcom valószínűleg egész este vörös lehetett, mert Mameha időről időre megtapogatta, nem vagyok-e lázas. Igyekeztem a lehető legtávolabb kerülni az elnöktől, hogy a tekintetünk ne találkozhasson. Azt is sikerült elérnem, hogy ne maradjak vele négy szemközt. Később azonban, amikor már lefekvéshez készülődtünk, pontosan akkor léptem ki a folyosóra, amikor ő a szoba felé tartott. Helyesebb lett volna, ha kitérek az útból és a másik irányba megyek, azonban annyira szégyelltem magam, hogy köszöntésül meghajoltam és gyorsan elhaladtam mellette. Elkeseredésemet meg se próbáltam elrejtteni előle.

Még egyetlen dologra emlékszem arról a szörnyű éjszakáról. Amikor már mindenki aludt, kíséltam a szállodából a tengerparti sziklához, ahol sokáig bámultam a tengert és hallgattam a hullámok becsapódását. A mennydörgő robaj olyan volt, mintha az óceán is panaszkodna. Úgy éreztem, csupa kegyetlenséggel vagyok körülveve – mintha a fák és a szél, sőt még a sziklák is mind kislánykori nagy ellenségemnek, Hatszumomónak a szövetségesei volnának. Mintha még a szél zúgása és a falevelek zizegése is engem gúnyolt volna. Vajon végleg lehetetlenné vált-e, hogy változtassak életem folyásán? A ruhám ujjából kivettem az elnök zsebkendőjét, mert aznap, hogy még egyszer – utoljára – megvigasztalódjam, az ágyba is magammal vittem. Megtöröltem vele az arcomat és a magasba emeltem, hadd táncoltassa meg a szél. Már éppen el akartam engedni, amikor eszembe jutottak azok a kis halotti táblácskák, amelyeket olyan sok évvel azelőtt Tanaka úr küldött el nekem. Mindig kell valaminek nálunk lennie, ami emlékeztet bennünket halottainkra. Gyermekkoromból mindössze ezek a táblácskák maradtak meg nekem és eldöntöttem, az elnök zsebkendőjét is megtartom életem végéig.

Visszatérve Kiotóba néhány napig nagyon el voltam foglalva. Kénytelen voltam a szokásos módon kikészíteni magam és el kellett mennem a különböző teaházi rendezvényekre, mintha mi sem történt volna. Eszembe jutott, mit mondott Mameha: saját magunknak kell legyőznünk a csalódásunkat. Ebbéli igyekezetem azonban semmiféle eredményt nem hozott. Valahányszor betettem a lábam az Icsiriki Teaházba, mindig az jutott eszembe, hogy nemsokára hírt kapok: jelenjek meg a teaházban, mert Nobuval létrejött a megegyezés. Figyelembe véve, hogy mennyire elfoglalt volt az előző néhány hónapban, nem vártam, hogy nagyon hamar érkezik meg a hír. Azonban három nappal Amamiról való visszatérésünk után, vagyis szerdán reggel értesültem arról, hogy az Ivamura Vállalat meghívott aznap estére az Icsirikibe.

Átlátszó selyemből készült sárga kimonót, zöld alsóruhát és aranyfonalakkal átszőtt sötétkék obit vettem föl. Auntie azt mondta, nagyon jól nézek ki, én azonban csak egy mindenben csalódott nőt láttam a tükörben. Persze máskor is voltak már olyan esték, amikor az okijából távozóban nem voltam megalégedve a külsőmmel. Eddig azonban mindig sikerült legalább egy olyan valamit kitalálnom, amit hasznosíthattam. Például a szilvakék alsóruha mindig szépen kiemelte a szemem kékségét, bármilyen fáradt voltam. Ezúttal azonban nem sikerült semmit se kitalálnom.

Először azon a banketten kellett részt vennem, amelyet egy amerikai ezredes rendezett a kiotói prefektúra új vezetőjének a tiszteletére. A bankettet a Szumitomo-család volt birtokán rendezték meg, amely jelenleg az amerikai hadsereg hetedik hadosztályának a főhadiszállása volt. Furcsa volt számomra, hogy az udvari szép kövek nagy részét fehérre festették és angol feliratokkal látták el – amit én természetesen nem tudtam elolvasni. A bankett befejeztével elmentem az Icsirikibe, ahol egy szolgáló ugyanabba a kicsi szobába vezetett, ahol annak idején, amikor Giont bezárták, Nobuval beszélgettem. Itt közölte velem, hol találhatok menedéket a

háború elől. Magától értetődő volt, hogy itt kell megünnepelni azt, hogy ő lesz a *dannám*, noha az én számomra ez nem volt ünnep. Az asztal egyik végénél foglaltam helyet, hogy Nobu kerüljön az alkovval szembe. Ügyeltem ugyanis arra, hogy az egyetlen karjával is tudjon szakét tölteni nekem és ne legyen neki útjába az asztal, amikor közli velem, milyen feltételekben egyezett meg az okijával. Vigyázni fogok arra, hogy ne rontsak el semmit és Nobunak szép éjszakája legyen.

A hangulatvilágítástól és a teaszínű falak vöröses csillogásától egészen kellemesnek tűnt a helyiség légköre. Különös szagát már régen elfelejtettem – porszag, amelyhez a faanyag fényesítéséhez használt olaj szaga társult –, az emlék azonban itt a helyszínen föllevenedett. Egyébként is olyan dolgok jutottak eszembe arról a Nobuval töltött estéről, amelyekre más körülmények között nem emlékeztem volna. Most magam előtt láttam, hogy mind a két zoknija lyukas volt. Az egyikből kilátszott a jó hosszú, keskeny és szépen ápolt körmű nagylábujja. Lehetséges, hogy mindössze öt és fél esztendő telt el azóta? Annyian haltak meg időközben, mintha egy egész generáció eltávozott volna az élők sorából. Vajon ilyen életet kívántam-e magamnak, amikor visszatértem Gionba? Mamehának volt igaza, amikor azt mondta, nem azért vagyunk gésák, mert azok akartunk lenni, hanem azért, mert nem volt más választásunk. Ha anyám életben marad, valószínűleg ott maradok a faluban, férjhez megyek és gyerekeket szülök, mint az anyám. Kiotót csak olyan távoli városnak tudnám, ahová elszállítják a halakat. Vajon ez rosszabb élet lett volna-e annál, amit jelenleg élek? Nobu egyszer ezt mondta nekem: – Engem nagyon könnyű megérteni, Szajuri. Nem szeretem, ha olyan dolgok kerülnek eléem, amelyek nem lehetnek az enyéim. – Talán nekem is így kellett volna gondolkodnom. Egész életemben az elnököt képzeltem magam elé és most nem lehet az enyém.

Tíz-tizenöt percnyi várakozás után már azon kezdtem gondolkodni, hogy egyáltalában eljön-e Nobu. Noha tudtam, nem illő, mégis letettem a fejem az asztalra, hogy egy kissé kipihenjem magam. Az előző éjszakákon ugyanis csak nagyon keveset aludtam. Nem aludtam ugyan el, a bánat érzése azonban egy kissé csökkent. Aztán egyszerre csak nagyon furcsa álmot láttam. Mintha távoli dobszót, majd vízcsap csöpögését hallottam volna, aztán az elnök kezét éreztem a vállamon. Onnan tudtam, hogy az elnök keze van ott, mert fölemeltem a fejem az asztalról és láttam, hogy ő az. A csöpögő csapról kiderült, hogy a hangot az ő lépései adták és most ott állt fölöttem, mögötte pedig ott volt a teaház egyik felszolgálója. Én meghajoltam előtte és elnézését kértem, amiért elaludtam. Annyira meg voltam zavarodva, hogy egy pillanatig azt hittem, nem is vagyok ébren. Hamar kiderült azonban, hogy nem álmodom. Az elnök ült le a Nobu számára előkészített párnára, Nobu pedig ott sem volt a szobában. A felszolgáló szakét tett az asztalra, én pedig azon kezdtem el gondolkodni, vajon nem azért jött-e el az elnök, mert Nobu valami baleset érte. Már éppen meg akartam ezt kérdezni tőle, amikor a teaház úrnője lépett be a szobába és ezt mondta:

– Nahát, elnök! Már hetek óta nem láttam a teaházamban!

A teaház úrnője mindig kedvesen fogadta a vendégeket, de ezúttal valamilyen feszültséget fejezett ki a hangja. Úgy éreztem, tulajdonképpen mást szeretett volna mondani. Talán őt is izgatta, mi történt Nobuval. Én elkezdtem szakét tölteni az elnöknek, az úrnő pedig eközben odatérdelt az asztal mellé. Amikor az elnök az ajkához akarta emelni a poharat, az úrnő megfogta a kezét és a pohár fölé hajolt, hogy megszagolja a tartalmát.

– Elnök, igazán nem értem, miért kedveli ezt a fajta szakét jobban a többinél. Ma délután jó néhány palackkal kinyitottunk a legjobb fajtákból. Nobu-szan bizonyára méltányolni fogja az igyekezetünket, amikor majd megérkezik.

- Nobu valóban nagyon szereti a finom dolgokat. Ma azonban nem jön el – volt az elnök válasza.

Ezt hallva nagyon megijedtem, de nem mertem fölnézni. Azt azonban észrevettem, hogy a hír az úrnőt is zavarba hozta, úgyhogy hirtelen témát is váltott.

- Mit szól hozzá, milyen elbűvölő ma este Szajuri!

- Nos, kedves asszonyom, mikor nem volt elbűvölő Szajuri? – kérdezte az elnök. – Ami

eszembe juttatja... de hadd mutassam meg, amit magammal hoztam.

Az elnök letette az asztalra a kék selyembe burkolt csomagot, amely már akkor is a kezében volt, amikor belépett a helyiségbe. Levette a burkolatot és kivette a benne lévő tekercest, majd elkezdte széttekerni. A tekercs nagyon öreg és eléggé repedezett volt már. A miniatúr a császári udvar gyönyörűen kiszínezett jeleneteit ábrázolta. A tekercs szobányi hosszúságú volt és a császári rezidencia egészét mutatta a kaputól egészen a palotáig. Az elnök a tekercest maga elé tette és a letekerceselt részt megnézés után a másik orsóra tekerceselt föl. Sorra jelentek meg különböző társas összejövetelek képei, ahol az arisztokraták labdák rugdosásával szórakoztak és a kimonójukat fölhúzták a combjukig. Az elnök végül annál a képnél állapodott meg, amely a tizenkét rétegű, gyönyörű ruhát viselő fapadlón térdelő fiatal nőt ábrázolt.

- Nos, hadd halljam a véleményüket – fordult hozzánk az elnök.

- Ez csupán egy tekercs – szólalt meg a teaház úrnője. – Hol tett rá szert az elnök?

- Ó, már évekkal ezelőtt vásároltam meg. De nézzék ezt a női alakot. Ezért vásároltam meg a tekercest. Nem vesznek észre valami különösét rajta?

Először az úrnő nézte meg a képet, majd az elnök úgy fordította a tekercest, hogy én is lássam. A fiatal nő képe alig volt nagyobb egy pénzérménél, mégis rendkívül részletesen volt megfestve. Első nézésre nem is vettem észre, de amikor alaposabban megnéztem a képet, kiderült, hogy a szemei... nos, kékesszürkék. Rögtön eszembe jutott az a kép, amelyet annak idején Ucsida festett rólam. Elpirultam és valami olyasmit motyogtam, milyen szép az egész tekercs. A teaház úrnője egy kis ideig szintén gyönyörködött a képben, aztán ezt mondta:

- Nos, most magukra hagyom Önöket. Majd felküldök abból a frissen kinyitott, jól lehűtött szakéból, amelyről beszéltem. Vagy inkább tegyük félre azt akkorra, amikor majd Nobu-szan is itt lesz?

- Ne fárassza magát miattunk, asszonyom – válaszolt az elnök. – Jó lesz nekünk az a szaké is, amely már itt van.

- Remélem, Nobu-szannak nincs semmi baja?

- Legyen nyugodt, Nobu-szan jól van, nincs semmi baja.

Ezt örömmel hallottam, egyúttal azonban egyre jobban szégyelltem magam. Ha az elnök nem azért jött el, hogy hírt hozzon Noburól, akkor valamilyen más okból van itt – például azért, hogy lehordjon amiatt, amit tettem. Kiotóba való visszatérésem óta megpróbáltam nem gondolni arra, mit láthatott az elnök. Amikor az úrnő mögött becsukódott az ajtó, azt véltem hallani, mintha egy kardot kihúznának a hüvelyéből. Igyekezve, hogy a hangom ne remegjen, ezt mondtam: – Engedje meg, elnök, hogy elmondjam, az Amamin tanúsított viselkedésem...

- Tudom, mit akarsz mondani, Szajuri. De nem azért vagyok itt, hogy felelősségre vonjalak. Maradj egy kicsit csendben. El akarok neked mondani valamit, ami sok-sok évvel ezelőtt történt.

- Elnök, én olyan zavarban vagyok. Kérem, bocsásson meg nekem, de... – próbáltam megszólalni.

- Ne mondj semmit, csak figyelj rám. Majd nagyon hamar rájössz, miért mondom el neked a történetet. Emlékszel a Cumijo étteremre? A nagy világválság vége felé bezárt, de... különben ne törődj vele, akkor még nagyon fiatal voltál. Nos, pontosan tizenhét esztendeje annak, hogy néhány ismerősömmel ebédelni mentem. Velünk Volt egy Izuko nevű, a Pontocso körzetben lakó gésa.

Az Izuko névre azonnal ráismertem.

- Izuko az egyik legnépszerűbb gésa volt akkoriban – folytatta a történetet az elnök. – Elég korán befejeztük az ebédet, úgyhogy azt javasoltam, sétálgassunk még egy kicsit a Shirakava partján, mielőtt a színházba mennénk.

Ekkorra már elővettem az elnök zsebkendőjét az obimból és egy hang nélkül kiterítettem az asztalra olyan helyzetben, hogy látható legyen egy monogram. Az évek folyamán a zsebkendő egyik sarka foltos lett és az anyaga egy kissé megsárgult. Az elnök ennek ellenére egy szempillantás alatt felismerte. Fölvette a zsebkendőt és abahagyva a történet elmondását,

hirtelen ezt kérdezte:

- Honnan szerezted ezt?

- Elnök, e hosszú évek alatt mindig azon tűnődtem, vajon felismerte-e bennem azt a kislányt, akinek ezt a zsebkendőt adta. Azon a délutánon kaptam Öntől, amikor a Shibaraku című darabot nézte meg a színházban.

- Azt akarod ezzel mondani, hogy... már akkor is, amikor még csak gésajelölt voltál, tudtad, hogy én vagyok az, akitől a zsebkendőt kaptad?

- Amikor a szumó-bemutatón ismét találkoztunk, azonnal felismertem. Ami meglep az, hogy Ön is emlékszik rám.

- Nos, talán néha alaposabban a tükörbe kellene nézned, Szajuri. Különösen olyankor, amikor a szemeid nedvesek a könnytől, mert akkor olyanok, mint... Ezt nem tudom szavakba foglalni. Úgy éreztem, mintha rajtuk keresztül beléd látnék. Mint te is tudod, sok időt kell eltöltenem férfiak társaságában, akik hazugságokkal tömnek és akkor volt egy kislány, aki azelőtt még sohasem látott és hajlandó volt egyenesen a szemembe nézni.

Az elnök itt egyszerre csak témát váltott.

- Nem csodálkoztál rajta, hogy Mameha lett a nővéred?

- Mameha? – kérdeztem értelmetlenül. – Mi köze van mindehhez Mamehának?

- Tényleg nem tudod?

- Mit nem tudok?

– Szajuri, én kértem meg őt, vegyen a védőszárnyai alá. Beszámoltam neki a szép kékszürke szemű kislányról, akivel találkoztam, és megkértem, hogy segítsen rajtad, ha meglát. Azt is közöltem vele, hogy a költségeit is megtérítem. Néhány hónappal később megtalált téged. Amiket az évek során hallottam tőle, biztos vagyok benne, az ő segítségével nélkül nem lett volna belőled gésa.

Az elnök szavai leírhatatlan hatást tettek rám. Eddig következetesen azt hittem, hogy Mameha személyes indokból cselekedett – hogy megszabadítsam Giont és önmagát is Hatszumomótól. És most rá kellett jönnöm, valójában az elnök sugalmazta Mamehának, mit tegyen. Azt gondoltam, új ismereteim fényében ismét át kell gondolnom mindazt, amit Mameha mondott nekem és át kell értelmezni szavainak az értelmét. És nemcsak Mameháról kellett hirtelen megváltoztatnom a véleményemet, hanem önmagamról is. Amikor lenéztem a kezeimre, arra kellett gondolnom, hogy azokat az elnök tette ilyenné. Kicsit eltávolodtam az asztaltól, hogy meg tudjak hajolni az elnök előtt és ki tudjam fejezni neki a köszönetemet, de előbb még ezt mondtam:

– Elnök, kérem, bocsásson meg, de miért nem mondta el mindezt már évekkel ezelőtt? Ez oly sokat jelentett volna a számomra...

- Ennek megvan az oka, Szajuri. Nobu miatt nem szólhattam, őmiatta ragaszkodtam ahhoz, hogy Mameha se áruljon el.

Amikor meghallottam Nobu nevét, megfagyott a vér bennem – mert megsejtettem, mi az elnök igazi célja a beszélgetéssel.

- Elnök – szólaltam meg. – Méltatlan vagyok az Ön jóindulatára, mert a hét végén...

- Be kell vallanom, Szajuri – szakított félbe az elnök –, hogy ami Amamin történt, nagyon elgondolkoztattott.

Éreztem, hogy az elnök a tekintetemet keresi, de nem tudtam fölnézni rá.

- Még valamit szeretnék megbeszélni veled – folytatta az elnök. – Egész nap azon törtem a fejem, hogyan fogjak hozzá. Olyasmiről van szó, ami már jó néhány éve történt. Érzem, nem tudom jól kifejezni magam, ennek ellenére remélem, hogy magadtól is rájössz, mit akarok mondani.

Itt megállt a beszédben, levette a zakóját és szépen összehajtogatva letette maga mellé. Megérezve ingének keményítőszagát ez arra emlékeztetett, amikor a Szuruja Szállóban föl kellett keresnem a tábornokot. Az ő szobájában volt folyton ilyen szag.

– Röviddel a vállalatom megalapítása után – folytatta az elnök –, megismerkedtem egy

Ikeda nevű fiatalemberrel, aki az egyik beszállítónknak volt az alkalmazottja. Csodálatosan értett a villamos áramkörök vezetékezési problémáinak a megoldásához. Amikor ilyesféle problémák merültek fel nálunk, egy napra kölcsönkértük őt és pillanatok alatt megoldotta a problémáinkat. Aztán egy nap, amikor éppen hazafelé tartottam munkából, a gyógyszertárban összetalálkoztam vele. Közölte velem, hogy nagyon jó a hangulata, mert éppen most mondott fel a főnökének. Amikor megkérdeztem tőle, miért tette ezt, így válaszolt: „Eljött az ideje, hogy felmondjak. Ezért felmondtam!” Nos, én ott helyben fölvettem őt a vállalatomhoz. A dolog azonban furta az oldalamat és néhány héttel később ismét megkérdeztem tőle, miért mondta fel a másik állását. Ezt válaszolta: „Ivamura úr, már hosszú évek óta szerettem volna átkerülni az Ön vállalatához. Ön azonban még célzást sem tett arra, hogy szívesen alkalmazna. Csak akkor kérte a segítségemet, amikor arra szüksége volt. Lassanként rájöttem, Ön sohasem fog áthívni a cégéhez, mert nem akarja elrontani az üzleti kapcsolatát egy jó beszállítójával azáltal, hogy elcsábítja az egyik alkalmazottját. Arra tehát csak egyetlen lehetőségem maradt, hogy Ön fölvegyen: ha felmondok. Ezt tettem”.

Éreztem, hogy az elnök a válaszomra vár, de nem mertem megszólalni.

- Nos, arra gondoltam, hogy a te találkozásod a miniszterhelyetttel olyasmi volt, mint amikor Ikeda felmondta az állását. Azt is megmondom, miért gondoltam erre. Arról van szó, amit Úritök mondott azt követően, hogy elcipelt a színházba. Nagyon dühös lettem rá és követeltem, mondja meg, miért tette, amit tett. Nagyon sokáig nem volt hajlandó egyetlen szót sem szólni. Aztán nagy nehezen bevallotta, hogy te eredetileg azt kérted tőle, Nobu csalja el a színházba.

- Elnök – szólaltam meg remegve –, olyan szörnyű hibát követtem el...

- Mielőtt folytatnád a beszédet, előbb arra volnék kíváncsi, miért tetted azt, amit tettél. Talán úgy érezted, hogy az Ivamura Vállalatnak valamiféle szívességet teszel? Vagy talán a miniszterhelyettes lekötöztetted valamivel, amiről én nem tudok?

Bizonyára tagadólag rázhattam meg egy kissé a fejemet, mert az elnök azonnal abbahagyta a beszédet.

- Nagyon szégyellem magam, elnök – sikerült végre kinyögnöm –, de az okaim kizárólag személyes jellegűek voltak.

Az elnök kis idő múlva sóhajtott egyet, majd elém tartotta szakés poharát. Töltés közben úgy éreztem, mintha a kezem nem az enyém volna. Ő egy kis ideig a szájában tartotta az italt, mielőtt lenyelte volna. Szájának ideiglenes teltsége azt juttatta eszembe, hogy én viszont olyan vagyok, mint egy szégyennel teli, semmi egyebet nem tartalmazó tál.

- Nos, Szajuri, elmagyarázom, miért tettem föl neked az előző kérdést. Ha nem érted meg, milyen a kapcsolat köztem és Nobu között, akkor azt sem értheted meg, miért vagyok most itt és miért bántam veled éveken át úgy, ahogyan bántam. Hidd el, nálam jobban senki nem tudja, milyen nehéz ember Nobu, de ő egy zseni. Ő egymagában értékesebb, mint az összes többi alkalmazottam.

- Egy nap, amikor még csak rövid ideje ismertelek gésaként, Nobu egy fésűt adott neked ajándékként mindenki előtt. Addig nem tudtam, mennyire a szívébe zárt. Bizonyára voltak ennek már előbb is apróbb jelei, de azokat nem vettem észre. És amikor rájöttem, hogyan érez irántad, hogyan néz rád... nos, rögtön tudtam, hogy nem vehetem el tőle, amit annyira kíván. A jövőd iránti érdeklődésem azonban sohasem szűnt meg. Sőt az évek során egyre nehezebbé vált számomra, hogy közönyösen viselkedjek, amikor Nobu rajongva beszél rólad.

Az elnök egy pillanatra elhallgatott, majd ezt kérdezte: – Szajuri, figyelsz rám?

- Igen, elnök, figyelek.

- Ezt ugyan nem kellene tudnod, mégis elmondom. Nobunak igen nagy hálával tartozom. Az igaz, hogy én alapítottam a vállalatot és a főnöke vagyok. A vállalatom kezdeti időszakában gyakran pénzsűkében voltunk. Ezért majdnem csődbe is mentem. Nobu azt javasolta, keressünk más befektetőket is, én azonban nem voltam hajlandó engedni az önállóságomból. Végül neki lett igaza, a viszonyunk azonban egy ideig erősen megromlott, még a lemondását is felajánlotta

és majdnem el is fogadtam azt. Észrevéve érdeklődését irántad, ezért titkoltam el, hogy engem is érdekelsz. Az élet egyébként is nagyon kegyetlen volt hozzá.

Gésaként eltöltött éveim során egyetlen egyszer se vettem észre, hogy az elnök érdeklődik irántam. Most pedig azt kellett hallanom, hogy átengedett Nobunak...

- Be kell látnod, ha a legkisebb jelét is mutattam volna, hogy érdekelsz, Nobu azonnal visszavonul – folytatta az elnök.

Kislánykorom óta arról ábrándoztam, hogy az elnök egyszer majd bevallja, hogy szeret. Igazában azonban sohasem reménykedtem ebben. Tulajdonképpen nem hittem benne, hogy elmondja, amit tőle hallani szeretnék, de abba nem nyugodtam bele, hogy Nobué legyek. Eldöntöttem, hogy négyszemközt lévén az elnökkel, végre megmondom neki, mit érzek iránta, még ha azt kockáztatom is ezzel, hogy minden reményem füstbe megy.

- Nagyon kérem, ne haragudjék azért, amit mondani fogok – kezdtem a gyónást.

Nem tudtam folytatni, mert hirtelen úgy éreztem, le kell nyelnem valamit – bár fogalmam sincs, mit.

Lenyelve a gombócot, folytattam: – Nagyon kedvelem ugyan Nobut, de amit Amami szigetén tettem... – ismét kénytelen voltam egy pillanatra megállni, annyira égett a torkom. – Amit Amami szigetén tettem, ön iránti szeretetemből tettem. Gyermekkorom óta arra törekedtem, hogy minél közelebb kerülhesek Önhöz.

Ezeket a szavakat kimondva, úgy éreztem, a testemből az összes hó az arcomba száll. Már attól féltem, hogy pernye módjára elrepülök, ha nem sikerül valamilyen módon rögzítenem magam. Megpróbáltam a tekintetem az asztal egyik pontjára koncentrálni, de egyszerre még az asztal is eltűnt előlem.

- Nézz rám, Szajuri.

Megpróbáltam engedelmeskedni kérésének, de nem sikerült.

- Milyen furcsa dolog – folytatta halkán az elnök –, hogy ugyanaz a személy, aki kislányként sok évvel ezelőtt olyan őszintén tudott a szemembe nézni, felnőtként képtelen erre.

Bizonyára nem lett volna nehéz, hogy fölemelve a tekintetem ránézzek az elnökre. Én azonban akkor sem lehettem volna idegesebb, mint most, ha egész Kiotó szeme láttára kellett volna színpadra lépnem, úgyhogy képtelen voltam fölneézni. Az asztal egyik sarkánál ültünk és oly közel voltunk egymáshoz, hogy amikor végre megtöröltem a szemeimet és ránéztem az elnökre, még a szivárványhártyája körüli sötét gyűrűket is megláttam. Azon járt az eszem, nem kellene-e meghajolnom és töltenem neki egy pohár szakét... de biztos voltam benne, hogy semmilyen gesztus nem alkalmas arra, hogy véget vessen a köztünk levő feszültségnek. Az elnök közben félretolta a palackot és a poharat, kinyújtotta a karját és a galléromnál fogva maga felé húzott. Én még mindig azon töprengtem, mit kellene tennem vagy mondanom, az elnök azonban egyre közelebb húzott magához és megcsókolt.

Az olvasó számára talán meglepő, ha azt mondom, hogy ez volt az első alkalom, amikor egy férfi valóban megcsókolt engem. Tottori tábornok néha valóban az ajkamhoz szorította az ajkát, ez azonban semmilyen érzelmet nem ébresztett fel bennem. Eközben gyakran arra gondoltam, vajon nem csupán pihentetni akarja rajtam az arcát egy kis ideig. Bizonyára Jaszuda Akira is megcsókolt a nyakamon és az arcomon néhányszor – arról a férfiről beszélek, akit a Tatematsu Teaházban az egyik éjszakán elcsábítottam - de az ajkai nem érintették az én ajkaimat. Ezek után érthető, hogy az elnök csókja mennyire bensőséges hatással volt rám. A csókjának nagyon megdöbbentő íze volt, különbözött minden gyümölcsétől és édességétől. A vállam elgyengült, a hasam pedig megduzzadt, mert a jó ég tudja, miért, de vagy egy tucatnyi jelenet került elő első emlékeim mélyéből. Megjelent előttem például az a gőzfelhő, amely kiáradt a főzőedényből, amikor a szakács leemelte róla a fedelet. Láttam, amint egy pontocsói utcácskára kiáramlanak a nézők Kicsiszaburo búcsúelőadása után. Bizonyára sok minden más is eszembe juthatott volna, az emlékképeim azonban áttörték a gátat és a saját tetszésük szerint áramlottak. Az elnök ezután hátradőlt, de az egyik kezét otthagya a nyakamon. Olyan közel volt hozzám, hogy még ajkának nedves csillogását is láthattam, ajkamon pedig még mindig éreztem

csókjának ízét.

- Elnök – kérdeztem –, miért tette ezt?

- Mit miért tettem?

- Hát... megcsókolt. Miért csókolt meg? Előzőleg még úgy beszélt rólam, mint akit Nobunak ajándékozott.

- Nobu lemondott rólad. Én nem vettem el tőle semmit.

Érzelmek nagyon zavarosak lévén, nem értettem, mire gondol.

- Amikor ott láttalak a miniszterhelyetessel, a szemed ugyanolyan kétségbeesést tükrözött, mint oly sok esztendővel ezelőtt a Shirakava partján. Úgy nézél ki, mint aki rögtön megfullad, ha valaki nem menti meg. Amikor Úritök elmondta, hogy a jelenetet tulajdonképpen Nobunak szántad, vettem magamnak a bátorságot és elmondtam neki, mit láttam. Ő rettenetesen dühös lett, nem tudta megbocsátani neked, amit tettél. Ebből világossá vált előttem, hogy ő nem hozzád való.

Egy alkalommal, amikor kisgyermekként még Joroidóban voltam, egy Gizuke nevű fiú egy fára mászott fel, hogy onnan ugorjék be a tóba. Magasabbra mászott, mint szabad lett volna, mert a víz nem volt elég mély. Amikor mi rászóltunk, hogy ne ugorjon, kiderült, nem mer lemászni, mert fél a fa alatti sziklától. Elrohantam a faluba és értesítettem a dologról a fiú apját. Az apa, Jamashita úr, olyan nyugodt tempóban mendegélt fölfelé a dombra, hogy kezdtem kételkedni benne, eljutott-e a tudatáig, milyen veszélyben van a fia. Pontosan akkor lépett a fa alá, amikor a fia – aki nem vette észre apja jelenlétét – nem tudta tovább tartani magát és leesett a fáról. Jamashita úr olyan könnyedén kapta el, mintha pehelysúlyú lett volna. Valamennyien felkiáltottunk az örömtől és örömeinkben körülugrándoztuk a tavat. Gizuke azonban nagyokat pislogott és a szemei a meglepetéstől megteltek könnyel.

Most már én pontosan tudtam, mit érezhetett akkoriban Gizuke. Szinte már kilógtam a sziklapárkány fölé, amikor az elnök odajött és elkapott, mielőtt lezuhanhattam volna. Annyira megkönnyebbültem, hogy még a szemem sarkában összegyűlt könnyeimet sem tudtam letörölni. Az elnök alakját csak homályosan láttam, de azt éreztem, hogy egyre közelebb kerül hozzám, majd úgy átölel a két karjával, mintha egy takarót fogna át. Ajszájával nyílegyenesen közelített ahhoz a háromszöghöz, amit a kimonóm két szárnya a nyakamnál szabadon hagyott. Amikor a heves lélegzéséből éreztem, hogy éppen készül belém harapni, eszembe jutott az a pillanat, amikor egy esztendővel előbb, hazaérve az okijába, a konyhában ott találtam az egyik cseléd lányt, amint ott áll a lefolyó előtt és megpróbálja elrejtetni az érett körtét, amibe beleharapott és aminek a leve már a nyakába folyt. Azzal védekezett, hogy rettenetesen megkívánta a körtét, és megkért, ne szóljak az esetről Anyának.

35. FEJEZET

Most, negyven esztendővel a történetek után itt ülök és ismét végiggondolom mindazt, ami azon az estén történt, amikor véget ért a nagyon hosszú ideig tartó bánatos időszakom. Amióta csak elkerültem Joroidóból, mindig attól féltem, a sors kerekének fordulatai egyre újabb gátakat emelnek boldogságom útjába. De azt is be kell vallanom, hogy a sorscsapások elleni állandó küzdelem volt az, ami valójában életben tartott. Akinek állandóan árral szemben kell úsznia, tudja, egyetlen mozdulatát se hibázhatja el.

Az élet azonban sokkal kellemesebbé vált azáltal, hogy az elnök lett a *dannám*. Olyan fának kezdtem érezni magam, amelynek a gyökerei nagy nehezen végre áttörtek a kemény felszíni rétegen és eljutottak az alatta lévő termékeny talajba. Eddig még soha nem éreztem magam boldogabbnak másoknál, most azonban ez is bekövetkezett. Be kell azonban vallanom, hosszú időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy vissza tudjak nézni előző életemre és rájöjjenek, mennyire sivár volt az. Ha nem így történt volna, a történetemet sem lettem volna képes elmondani, ugyanis a szenvedéseiről senki nem képes beszámolni mindaddig, amíg azok véget

nem érnek.

Azon a délutánon, amikor az elnökkel az Icsiriki Teaházban megtartottuk a ceremóniát, valami furcsa dolog történt. Nem tudom, hogyan, de amikor a három szakés poharunk közül a legkisebből egy kortyot ittam, egy csepp valahogyan a szám sarkába került. Öt fodros fekete kimonó volt rajtam, amire egészen a szegélyig körös-körül egy aranyos és vörös színekben pompázó sárkány volt rászöve. A sárkány fogait vastag ezüstoffonalak jelezték.

A gésák többsége valószínűleg rossz előjelnek tekintette volna, ha egy csepp szaké a szája sarkába kerül. Számomra azonban az az egyetlen csepp mintha a múltamért ejtett könny lett volna. A csepp ezután leesett, végigfutott a kimonó selymén, majd kikötött a sárkány fogain. Eszembe jutottak azok a virágszirmok, amiket a háború alatt akkoriban, amikor Arashino úrnál dolgoztam, a Kamo folyóba dobtam, mert azt képzeltem, megtalálják az utat az elnökhöz. Most úgy láttam, akkori képzelődésem valósággá vált.

Kislánykorom óta nem hagyott el a bolondos gondolat, hogy csak akkor lehetek boldog, ha az elnök kedvese leszek. Gyermekes képzelődésemtől azonban felnőtt koromban sem tudtam megszabadulni. Pedig hányszor kellett keservesen rájönnöm, hogy noha nagyon örülünk, amikor kihúzzák a testünkben a belénk fúródott nyílvezzőt, annak a helyén örökre megmarad a heg. Azáltal, hogy mindörökre száműztem Nobut az életemből, nemcsak a barátságát vesztettem el, hanem önmagam is száműztem Gionból.

Az ok annyira egyszerű, hogy előre tudnom kellett volna, be fog a dolog következni. Az a férfi, aki a barátja elől eloroz valamit, amire az rendkívül vágyik, nehéz döntés előtt áll. Ugyanis vagy elrejtí az – ha tudja – az illető elől, vagy elveszti a barátságát. Hasonló probléma merült fel Úritök és köztem, amikor Anya helyette engem adoptált. A barátságunk ezt sohasem heverte ki. Ez volt az oka, amiért az elnöknek Anyával való alkudozásai – ezek egyébként több, mint hét hónapig tartottak – nyomán végül abban állapodtak meg, hogy nem leszek többé gésa. Persze nem én voltam az első gésa, aki elhagyta Giont. Egyesek a saját elhatározásukból távoztak, mások feleségként mentek el, de voltak olyanok is, akik teaházak vagy okiják vezetését vették át. Én azonban két szék között a pad alá kerültem. Az elnök azért akart távol tartani Giontól, hogy ne találkozhassam többé Nobuval, azonban nem vehetett feleségül, mert már nős volt. Talán az lett volna a legjobb megoldás, amit az elnök javasolt: legyen egy saját teaházam vagy fogadóm – ahová Nobu soha nem tette volna be a lábát. Anya azonban hallani se akart arról, hogy elhagyjam az okiját, hiszen egy fityinget se kérhetett volna többé az elnöktől, ha megszűnök a Nitta család tagja lenni. Ez volt az oka, hogy az elnök végül hajlandó volt komoly havi összeggel kárpótolni őt annak fejében, hogy Anya belegegyezék, nem leszek többé gésa. Továbbra is az okijában laktam, de nem jártam reggelenként iskolába, nem tettem tiszteletköröket Gionban bizonyos ünnepélyes alkalmakkor és persze nem jártam el férfiakat szórakoztatni a teaházakba.

Mint ahogy eredetileg csak azért akartam gésa lenni, hogy elnyerjem az elnök érdeklődését, elvileg nem kellett volna, hogy a Gionnal való kapcsolat megszakadása bánattal töltsön el. Az idők folyamán azonban számos barátságot kötöttem nemcsak gésákkal, hanem sok férfival is. A szórakoztatás abbahagyása nem jelentette azt, hogy nem érintkezhetek többé a barátaimmal, de a gioni élet erre nem hagyott sok szabadidőt. Amikor láttam, hogy két gésa nevetgélve siet a következő találkozóra, nem az egzisztenciájukat, hanem a rájuk váró csintalan szórakozásokat irigyeltem.

Mamehával gyakran találkoztam. Hetente többször is együtt teáztunk. Figyelembe véve, hogy gyermekkorom óta mi mindent tett értem – nem is szólva arról a szerepről, amit az életemben az elnök szempontjából játszott –, nagyon le voltam neki kötelezve. Az egyik nap egy boltban egy olyan tizenharmadik századi selyemfestményt fedeztem fel, amelyen egy nő kalligráfiát tanít egy fiatal leánynak. A tanítónőnek teljesen ovális arca volt és a tanítványára olyan szeretettel nézett, hogy a festmény rögtön Mamehát juttatta az eszembe. Meg is vásároltam a képet és odaajándékoztam neki. Azon az esős délutánon, amikor a képet kopár lakásának a falára akasztotta, miközben a kinti forgalom dübörgését hallgattam, eszembe jutott régebbi

elegáns lakása, ahová az ablakokon keresztül a Shirakava apró vízcsésének nesze hatolt be. Gion azóta nagy változáson ment keresztül. Mameha egyszerű egyszobás lakásában a gyékények állott teaszínűek voltak és a lakás alatti kínai patikából a gyógyszerek szaga áradt fölfelé. Néha még Mameha kimonója is egy kissé orvosságzagú volt.

Mameha egy kis ideig gyönyörködött a falra akasztott képben, majd visszatért az asztalhoz. A két kezét a gőzölgő teáscsésze köré téve egy ideig abba bámult, mintha onnan akarná kiolvasni az elmondandó szavakat. Meglepve láttam, hogy a kezei kezdenek már ráncosak lenni. Mameha végül szomorkásan ezt mondta:

– Milyen furcsa is a jövő. Vigyázz, Szajuri, ne várj tőle túl sokat.

Tökéletesen igaza volt. Sokkal könnyebb lett volna az életem, ha nem számítottam volna arra, hogy Nobu előbb-utóbb megbocsát nekem. Hiába kérdezősködtem Mamehától, érdeklődött-e Nobu nála irántam, mindig egy nagy sóhaj volt a válasz. Mintha azt akarta volna ezzel kifejezni, hiábavalóan reménykedem.

Az elnök a következő tavasszal, hogy a kedvese lettem, Kiotó északkeleti részén egy luxusházat vásárolt, amelynek az Eishinan nevet adta, ami nagyjából „kellemes menedékhelyet” jelent. Az épületet eredetileg a vállalat vendégeinek szánta, azonban végül saját maga vette a legtöbbször igénybe. Itt találkoztunk hetente háromszor-négyszer, sőt néha még többször is. Néha annyira elfoglalta őt a munka, hogy nagyon későn érkezett, és én is inkább a forró fürdőt és az alvást kívántam, mint a vele való beszélgetést. Többnyire napnyugta táján érkezett és együtt vacsoráztunk, miközben a személyzet meggyújtotta a lampionokat a kertben.

Megérkezését követően az elnök általában a munkanapjáról számolt be. Elmondta, miféle nehézségei vannak egy-egy új termékkel kapcsolatban, vagy hogy egy alkatrész szállítmány közlekedési balesetben tönkrement stb. Én persze szívesen hallgattam a közléseit, azonban tudtam, az elnök nem azért mondja el nekem ezeket a dolgokat, mintha ezekről nekem tudnom kellene. Azért volt szüksége arra, hogy ezeket a dolgokat elmondja valakinek, hogy meg tudjon szabadulni a mindennapi gondoktól. Így aztán nem annyira szavainak értelmét, mint inkább beszédének a tónusát figyeltem. Ebből meg tudtam ítélni, mikor könnyebbült meg. Ilyenkor más témára váltottam, és rövidesen szó se esett többé az üzletről, inkább arról, mi történt vele azalatt, amíg a munkahelyére igyekezett, vagy elbeszélgettünk a filmről, amit láttunk, vagy elmeséltem neki egy érdekes történetet, amelyet Mamehától hallottam. Néha Mameha is meglátogatott bennünket. Ez az eljárás, hogy hagytam, hogy az elnök először kifújja magát, olyan hatással volt rá, mint a napon mereven megszáradt törölközőre a víz. Amikor a megérkezése után kezét mosott, az ujjai általában olyan merevek voltak, mint egy fadarab, néhány pernyi csevegés után azonban megpuhultak.

Arra számítottam, hogy ezentúl ilyen lesz az életem: esténként elszórakoztatom az elnököt, nappal pedig valahogyan elfoglalom magam. 1952 őszén azonban elkísértem az Egyesült Államokba, amelyet ő már másodszor látogatott meg. Első látogatása óriási hatással volt rá. Alighanem akkor értette meg először, mit jelent az a szó, hogy „prosperitás”. A japánok akkoriban csak naponta néhány órán át használtak villanyáramot, az amerikai városokban azonban éjjel-nappal égtek a lámpák. Mialatt mi Kiotóban büszkék voltunk arra, hogy az új vasútállomás padlózata nem az ódon fából, hanem betonból épült, az amerikai vasútállomásokon már tömör márványból készültek. A mozik még az amerikai kisvárosokban is akkorák voltak, mint a mi nemzeti színházunk, mondta az elnök. A legjobban az döbbenetete meg, hogy az Egyesült Államokban minden családnak volt már hűtőgépe, amit az átlagos munkás már néhány havi béréből megvásárolhatott. A japán munkásoknak ehhez tizenöt havi bérükre volt szükségük, úgyhogy kevés család engedhette meg magának a hűtőgép vásárlását.

Az elnök tehát megengedte, hogy én is elkísérjem őt második amerikai útjára. Tokióba egyedül utaztam vasúton, onnan pedig együtt repültünk először Hawaiiira, ahol néhány feledhetetlen napot töltöttünk. Az elnök fürdőruhát vásárolt nekem – ez volt életem első fürdőruhája – és ebben üldögéltem a strandon, a hajam a vállamig leeresztve, akárcsak körülöttem a többi nőnek. Hawaii érdekes módon Amamira emlékeztetett engem. Érdekelte volna,

mi erről az elnök véleménye, de ha gondolt is erre, nem említette. Hawaiiból először Los Angelesbe, majd onnan New Yorkba utaztunk. Az Egyesült Államokról egyébként csak annyit tudtam, amennyit a moziban láttam. Nem nagyon hittem el, hogy azok az irdatlanul magas házak New Yorkban valóban léteznek. Amikor pedig elhelyezkedtem a Waldorf Astoria szállodában lévő szobámban és az ablakokon át kinéztem az óriási házakra, a patyolat tiszta utcákra, úgy éreztem, olyan világba érkeztem, ahol bármi lehetséges. Eredetileg arra számítottam, majd úgy érzem magam, mint akit elszakítottak a mamájától. Addig ugyanis még sohasem hagytam el Japánt és azt hittem, New York városa annyira idegenül hat majd rám, hogy félelmen kívül képtelen leszek mást érezni. Talán az elnök lelkesedése volt az, ami rám is átragadt és ezért tudtam elfogulatlanul szemlélni az enyémtől annyira különböző világot. Az elnök a maga szobáját általában üzleti tárgyalásokra használta, de minden este átjött az én lakosztályomba. Néha úgy ébredtem föl az idegen helyen az ágyban, hogy az elnök ott ül az ablaknál és a Park Avenue forgalmát figyeli. Egyik éjszaka hajnali két órakor kihúzott az ágyból és odacipelt az ablakhoz és megmutatta, hogy a sarki villanylámpa alatt egy fiatal pár csókolózik. Öltözetük olyan volt, mintha éppen egy bálból jöttek volna.

A következő három évben még kétszer jártam az elnökkel az Egyesült Államokban. Mialatt az elnök üzleti tárgyalásain járt, addig én komornámmal a múzeumokat és az éttermeket jártam, sőt még baletet is néztem, amelyet lélegzetelállítónak találtam. Érdekes módon a kevés japán étterem egyikét éppen egy olyan vendéglős vezette, akit még a háború előttről ismertem, mert Gionban volt étterme. Az egyik nap, amikor nála ebédeltem, egyszerre csak ott találtam magam a különteremben és jó néhány férfit szórakoztattam, olyanokat, akikkel már hosszú évek óta nem találkoztam. Köztük volt egyebek között a Nippon Telephone and Telegraph alelnöke, a Kiotói Egyetem politikatudományi kar professzora és a japán főkonzul, aki régebben Kobe város polgármestere volt. Szinte Gionban képzeltem vissza magam.

1956 nyarán az elnököt, akinek a feleségétől két leánya volt, de fia egy se, idősebb leányának esküvője foglalkoztatta. A leányt egy Nishioka Minoru nevű férfi kérte feleségül. Az elnök azt tervezte, hogy a leendő férjet teszi meg az örökösévé azzal a feltétellel, hogy fölveszi az Ivamura család nevét. A vőlegény azonban az utolsó pillanatban meggondolta magát, és közölte, hogy nem veszi feleségül a leányt. A temperamentumos fiatalemberről az elnöknek egyébként nagyon jó volt a véleménye. Az elnököt az esküvő meghiúsulása nagyon letörte. Rosszkedvét még a környezetével is érezte. Ennyire magából kikeltnek még soha nem láttam.

Hogy Nishioka Minoru miért változtatta meg az elhatározását, nagyon könnyen ki lehetett találni. Az előző év nyarán Japán egyik legnagyobb biztosító társaságának a tulajdonosa megfosztotta törvényes fiát az elnöki címtől és erre a posztra egy sokkal fiatalabb férfit nevezett ki: egy tokiói gésától született természetes fiának adta át az elnöki pozíciót. Ez az eljárás a maga idejében rettenetes felháborodást keltett. Ilyesmi Japánban azelőtt is megtörtént, de sokkal kisebb léptékben, családi tulajdonban álló kimonó- vagy édességboltok, de nem nagyvállalatok esetében. A biztosítási vállalat első embere ezt mondta elsőszülöttjéről: „Igen komoly fiatalember, de a képességei nem hasonlíthatók össze...” és itt megnevezte a természetes fiát anélkül, hogy a kapcsolatukat megemlítette volna. Erre egyébként nem is volt szükség, mert erről Japánban mindenki amúgy is nagyon hamar értesült.

Ha most elképzeljük, hogy Nishioka Minoru azt követően, hogy az elnök kinevezte örökösévé, új információ birtokába jutott – megtudta, hogy az elnöknek van egy házasságon kívül született fia –, akkor érthető, miért mondott le az elnök leányának kezéről. Az elnök ugyanis úton-útfélen mindenkinek panaszkodott, mennyire bántja, hogy nincsen fia, a két leányát viszont nagyon szerette. Nishioka joggal gondolhatta, a nem törvényes fiát sem fogja kevésbé szeretni, mint a leányait, ezért előfordulhat, hogy a halála előtt megváltoztatja a döntését és az igazi fiát nevezi ki örökösének. Ami pedig azt a kérdést illeti, szültem-e az elnöknek fiút vagy sem... nos, erről semmiképpen nem nyilatkozhattam volna hivatalosan, még ha igaz is volt. A nagyközönségnek ugyanis erről nem volt szabad tudomást szereznie. Úgy érzem, az én

szempontomból az volt a leghelyesebb, hogy hallgattam az ügyről. Ma is ez a véleményem.

Körülbelül egy héttel azután, hogy Nishioka Minoru lemondott az elnök leányának kezéről, elhatároztam, egy nagyon kényes témáról néhány szót váltok az elnökkel. Ő egész este szótlán volt, még a vacsora alatt is.

– Elmondtam-e már *danna*-szanomnak, milyen furcsa gondolatok jártak az eszemben nemrég? – kérdeztem.

Jelentősegteljesen ránéztem az elnökre, ő azonban semmi jelét nem mutatta, hallja-e egyáltalán, amit mondok.

– Az Icsiriki Teaház jutott az eszembe – folytattam. – Rájöttem, mennyire hiányzik nekem az ottani légkör.

Az elnök a szájába vett egy falatot a fagyaltjából, majd letette a kanalát az asztalra.

- Azt tudom, hogy Gionban természetesen nem dolgozhatom többé, de talán akad egy apró teaház New York városában is?

- Fogalmam sincs, mit akarsz – válaszolt végül. – Nincs semmi okod arra, hogy elhagyd Japánt.

- Manapság annyi japán üzletember és politikus fordul meg New Yorkban, mint ahány béka ugrál a tóba – győzködtem az elnököt. – Többségüket hosszú évek óta ismerem. Azt tudom, az Egyesült Államokba való költözés nagy változást jelentene számomra. De ha figyelembe vesszük, hogy *danna*-szanom egyre több időt tölt ott... – Ezt azért mondtam, mert tudtam, leányvállalatot készül ott alapítani.

- Ilyesmiről hallani se akarok, Szajuri – kezdte mondani. Érzésem szerint még akart volna valamit mondani, én azonban úgy folytattam a mondókámat, mintha ő egy szót se szólt volna.

- Azt mondják, hogy az a gyermek, aki két kultúra között nő fel, nehéz időnek néz elébe – folytattam. – Ha tehát egy anyának a gyermekével gyakran kell az Egyesült Államokba utaznia, az a legjobb, ha végleg oda is költözik.

- Szajuri...

- Ami azt jelenti – folytattam rendületlenül –, hogy a gyermeke soha nem kerül többé vissza Japánba.

Az elnök ekkor már megértette, miről beszélek – hogy eltávolítom Japánból az egyetlen akadályt, ami megnehezíti, hogy örökbe fogadja Nishioka Minorut. Aztán valószínűleg az is eszébe jutott, hogy akkor én is elhagyom őt és a szeme sarkából egyszer csak előbuggyant egy könnyesepp, amit hiába igyekezett elrejteni.

Még ugyanabban az évben, augusztusban átköltöztem New Yorkba és megnyitottam kicsi teaházamat japán üzletemberek és politikusok számára. Anya természetesen azon igyekezett, hogy a teaházam a Nitta okijához tartozzon, annak mellékága legyen, az elnök azonban erről hallani se akart. Anyának különben csak addig volt hatalma rajtam, amíg Gionban tartózkodtam, elköltözésemmel megszűnt a kapcsolat. Az elnök két könyvelővel ellenőriztette, hogy Anya az utolsó fillérig kifizesse a járandóságomat.

Egy pillanatig se állítom, hogy nem voltam tele félelemmel, amikor oly sok évvel ezelőtt, először csukódott be mögöttem a Waldorf Astoria szobájának az ajtaja. New York azonban nagyon érdekes város. Hamarosan legalább ugyanolyan otthonosan éreztem magam benne, mint annak idején Gionban. Visszatekintve arra a sokheti együttlétre, amelyben itt az elnökkel részem volt, meg kell állapítanom, itteni életem sok tekintetben élménydúsabb, mint amilyenben Japánban részem volt. Kis teaházamat az Ötödik sugárúton egy régi klub épületének első emeletén nyitottam meg és kezdettől fogva sikeresen vezettem. Sikerült átcsábítanom néhány gésát Gionból, sőt néha még Mameha is meglátogat. Manapság már csak olyankor jelenek meg személyesen, ha közeli barátaim vagy régi ismerőseim jelzik érkezésüket. Szabadidőmet japán írók és művészek – költők és zenészek – társaságában töltöm, a közelmúltban pedig New York városának a története foglalkoztatott és egy egyhónapos tanfolyamon vettem részt. Az ebédemet

többnyire egy barátnőm társaságában fogyasztom el. De délután letérdelek a toalett-tükröm elé és felkészülök az esti partira – amit néha a saját lakásomban tartok meg. Amikor fölemelem a tükrömről az azt fedő brokát takarót, gyakran eszembe jut annak a fehér sminknek a tejes szaga, amelyet oly sokszor használtam Gionban. Nagyon szeretném ugyan meglátogatni életemben még egyszer Giont, de félek, annyi minden változott ott meg, hogy alig ismernék rá. Amikor barátaimnak a mai Kiotóról készült fotóit nézem, úgy érzem, mintha Gion egy elhanyagolt kert volna, amit lassanként teljesen ellep a gaz. Amikor például néhány évvel ezelőtt meghalt Anya, a házát lebontották és egy kis betonépületet emeltek a helyén. A földszintjén egy könyvüzlet rendezkedett be, az első és második emeleten lakásokat alakítottak ki.

Amikor kislányként Gionba érkeztem, nyolcszáz gésa dolgozott ott. A gésák száma ma hatvan alatt van és alig akadnak gésajelöltek. A számuk napról napra fogy, mert a haladás nem áll meg. Ez még akkor is igaz, ha néha megpróbáljuk magunkat meggyőzni az ellenkezőjéről. Amikor az elnök legutóbb itt járt New Yorkban, elmentünk sétálni a Central Parkba. A múltból beszélgettünk, de amikor egy fenyőfákkal szegélyezett sétányra értünk, az elnök hirtelen megállt. Gyakran emlegette azt az Oszakán kívüli, fenyőfákkal szegélyezett utat, ahol gyermekkorát töltötte. Tudtam, ez a sétány őt arra emlékezteti. Mindkét kezével a botjára támaszkodott, behunyta a szemét és mélyen magába szívta múltjának illatát.

– Néha szinte azt érzem, hogy az emlékeim élőbbek, mint azok a dolgok, amelyeket magam körül látok – mondta.

Fiatalasszonyként azt hittem, hogy a kor előrehaladtával lassanként kihuny bennünk a szenvedély lángja. Amikor azonban visszatértünk a lakásomba, teljesen hatalmukba kerítettek az emlékek és megteltem sóvárgással. Eszembe jutott, mi mindent áldoztam fel az elnökért és hogy milyen sokat kaptam tőle ezért cserébe. Egészséges álomba merültem és arról álmodtam, hogy ismét ott vagyok egy gioni banketten, ahol egy idős úr arról beszél, hogy a felesége, akit nagyon szeretett, valójában nem halt meg, mert őbenne él tovább. Mialatt beszélt, egy rendkívül finom levesből ettem. Szavai nyomán azt kezdtem hinni, hogy mindazok a barátaim, akik meghaltak, vagy eltávolodtak tőlem, valójában tovább élnek bennem. Úgy éreztem, mintha azokat mind magamba szívtam volna – Szatszu nővéremet, aki egészen kicsi koromban megszökött és eltűnt az életemből, apámat és anyámat, Tanaka urat, akinek olyan furcsa nézetei voltak a jóságról, Nobut, aki képtelen volt megbocsátani, amit ellene vétettem, sőt még az elnököt is. A finom levesben minden benne főtt, amit az életben valaha szerettem és miközben a levest ettem, az öregember szavai a szívembe vésődtek. Amikor fölbredtem, könnyes volt a halántékom és belekapaszkodtam az elnök kezébe. Attól féltem, nem tudok élni nélküle, ha meghal és itt hagy engem egyedül. Az egészsége ugyanis nagyon megromlott és elkerülhetetlen volt, hogy ne jusson róla eszembe anyám akkori állapota, amikor elkerültem otthonról. És mégis, amikor néhány hónappal később meghalt, megértettem, hogy élete végén úgy hagyott itt, mint ahogyan a hervadt levelek lehullanak a fáról.

Azt nem tudom megmondani, mi irányítja az életünket. Azt azonban tudom, hogy úgy estem az elnök felé, ahogyan az eleresztett kódarab leesik a földre. Amikor megsebesült az ajkam és összetalálkoztam Tanaka úrral, amikor kegyetlenül eladtak Gionba, amikor az anyám meghalt, az mind-mind hasonló esemény volt, mint amikor egy folyó szirtről szirtre bukdácsolva éri el végül a tengert. Az elnök még most is bennem él, amikor beszélek róla. Elmesélve az élettörténetemet, újra átéltem mindazt, amin keresztülmentem.

Ha az utcákon megyek, gyakran még ma is meglep, milyen egzotikus környezetben is élek. Milyen furcsák a mellettem gyorsan elhaladó sárga taxik, az aktatáskákat cipelő nők, akik zavarba jönnek, amikor az utcasarkon egy kimonót viselő idős japán nőt pillantanak meg. De vajon nem látnám-e Joroidót is ugyanilyen egzotikusnak, ha visszamennék oda? Ha kislányként ott maradok, ha Tanaka úr nem hurcol el dülöngélő házunkból, az életem folyása alighanem eseménytelen lett volna, nem lett volna olyan küzdelmes, mint amilyenné így alakult. Ma már tudom, hogy az életünk örökké változó, mint ahogyan a tenger hullámai sem maradnak ugyanazok. Minden küzdelmünk, győzelmünk és szenvedésünk hamarosan nem lesz más, mint

egy tintafolt a papíron.

Vége